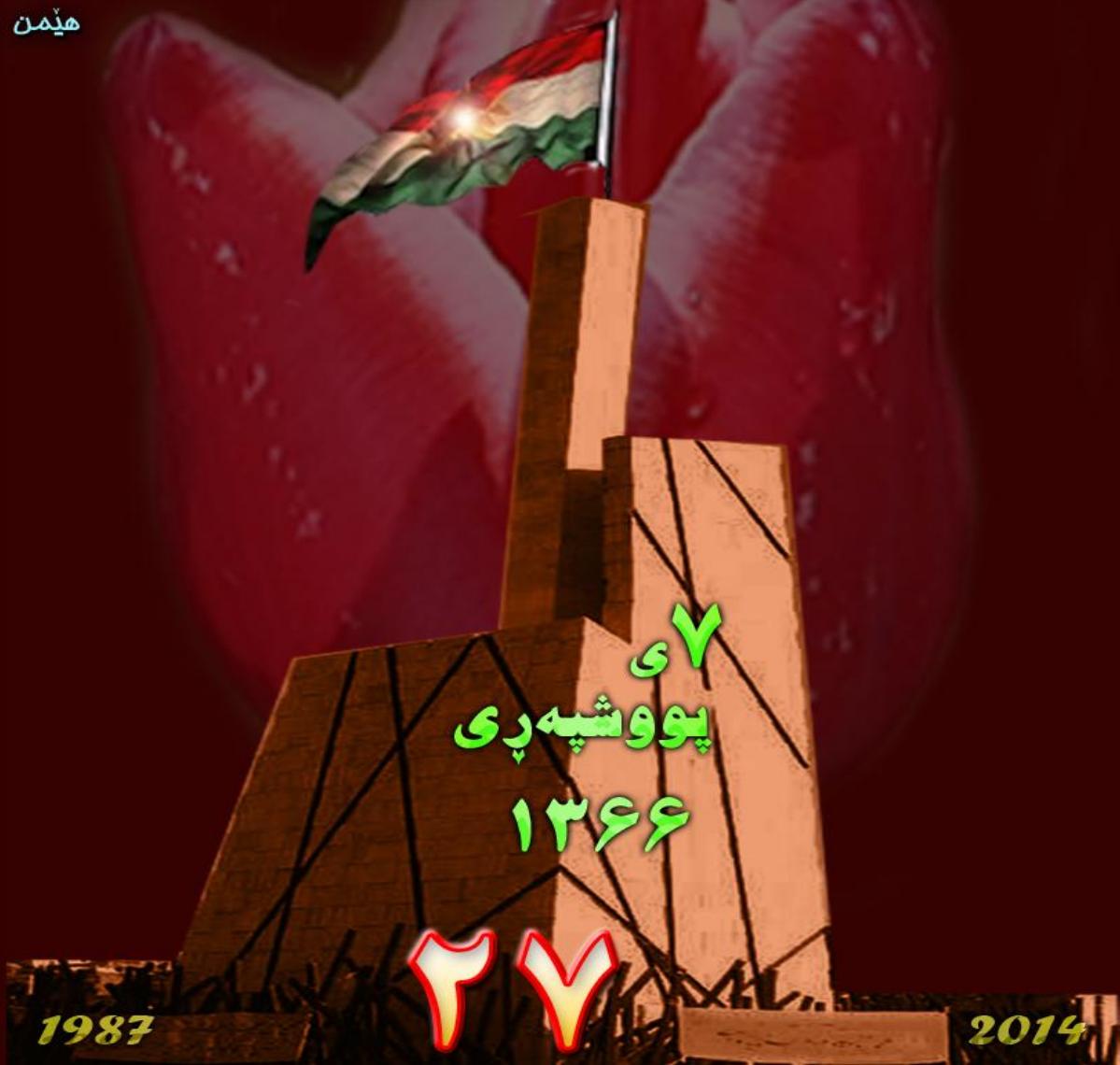

7 PUSH PERI SERDESHT

ئۇيغۇرلاردا ئۆزىمىشلىقى دەرىجى
چىاپىسىنىڭ بىبىنە قەت سىرى بىھۇرۇ ئەم نابى

ھىمن

سلاو لە شەھىدانى كارەساتى دلتكىزىنى سەردەشت

بۇشارەكەم سەردەشت

نامىتاكىھى تايىبەت بە بۇنەى ٦٧ سالەى شىمبا يارانى سەردەشت

كۆكىردنەوە و ئاجادەگىردىنى : رەھمان نەقشى

حەوتى پۇوشپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالەي سەرددەشتىيە نازلىشىيواوه شىمیاباران كراوهكان دا

پېپەست

- ۱- حەوتى پۇوشپەر زامىك بە روحى بىرىنچارى شارىكەدە ئەحمدە شىئىلەگى ۵
- ۲- دواى تىپەرنى ۲۷ سال بە سەر بومبارانى شىمیابىي سەرددەشت دا، ئىستاش رېتىرى قوربانىيانى لەو كارەساتە دىيار نىيە حەممەرسۇن كەرىمى ۶
- ۳- بۆنى سىيى ۷ ي پۇوشپەر و ۲۷ سال لەمەۋىلەرى سەرددەشت شىئىر حەسەن پۇور ۷
- ۴- بۇ شارە زامداركەم ئەحمدە مەكلەودىي ۸
- ۵- سەرددەشت بە بىلەتىنگى! خالىلە مەھەدزادە ۹
- ۶- پەيامى شارددارى هىرۋەسىما بۇ خەتكى سەرددەشت بەبۇنەي سالىرۇزى بومبارانى شىمیابىي ئەم شارە ۱۰
- ۷- شارى سەرددەشت ۲۷ سالە بەدەست گازى خەردەلەدە دەنلىقىن ۱۱
- ۸- بەرپەنەچۈن دەرىپەسىمى بىستو حەوتەمین سالىرۇزى بومبارانى شىمیابىي شارى سەرددەشت ۱۲
- ۹- بەرپەنەچۈن دەرىپەسىمىك لە ھەولىر بۇ بەرزىاڭىتنى يادى قوربانىيانى بومبارانى شىمیابىي شارى سەرددەشت ۱۳
- ۱۰- شارىكى لەبىركارو لە پۇوشپەرىكى سووتاوا عەزىز شىخانى ۱۴
- ۱۱- بۇ شارەكەم سەرددەشت سەعىد مامەنلى ۱۵
- ۱۲- لە يادى سالىرۇزى شىمیابىي بارانى سەرددەشت برايم زىيەدىي ۱۶
- ۱۳- بەرپەسى ئەنجومەنى بەرگرى لە بەرگە تووانى شىمیابىي بارانى سەرددەشت، لە باردى يادىكەنەدە دەدۇرى وتووپىز عەلى بىلاغى ۱۷
- ۱۴- بىنكەدى دەقتەرى سىياسىي حىزبى ديمۆکراتى كوردىستان يادى ۲۵ سالەي كارەساتى شىمیابىي بارانى شارى سەرددەشت زىندىو راگىرا ۱۸
- ۱۵- شارى سەرددەشتىش قوربانىيەكى دىكەى شەپى ھاوىدەشى كورد لە گەمل نېيران عەلى مەحمۇمد مەھەممەد ۱۹
- ۱۶- سىمېنارى كارەساتى كىيمىا بارانى سەرددەشت لە ئەنیسەتىتىزى خانى بەرپەنەچۈن ۲۰
- ۱۷- ئەمروز ۲۶ سال بە سەر كىيمىابارانى شارى سەرددەشتى رۆزىھەلاتى كوردىستان دا تىيەپەرىت ۲۱
- ۱۸- لە يادى قوربانىيەكانى كارەساتى بومبارانى شىمیابىي شارى سەرددەشت دا كۈمەلە ۲۲
- ۱۹- لە يادى ۲۶ سالەي تاوانى بۇرۇمەتكەنلىنى شارى سەرددەشت چاودىرى كوردو سايىل ۲۳
- ۲۰- ھەناسە خنكاوەكان (لە يادى سەرددەشتىيە نازلىشىيواوه شىمیاباران كراوهكان دا) ھەياس كاردق ۲۴
- ۲۱- دەبىئىم شەھىن و باز و ھەلۇ بەر زەفرەكەن شاپەرى توانا و ھېز لېلىدەن فەۋزى رەمىزى مەلا مارف ۲۵
- ۲۲- ئەنۇ ئىوارىيەكى شارەكەم "سەرددەشت" زامى كەلكت عەزىز شىخانى ۲۶
- ۲۳- لە يادى بىست و سى سالەي شىمیابارانى شارى سەرددەشت حاجى حوسىئىن جەدداد ۲۷
- ۲۴- لە يادى ۲۳ سالەي كىيمىابارانى شارى سەرددەشت كۈرىك بە بۇ بەرىزان شاخەوان شۇرش و دكتور حوسەينى خەلەقى ۲۸
- ۲۵- با يادى شەھىدانى كارەساتى سەرددەشت ھەممۇمان بە تەبایي كۆپكەتەوە مادىح ئەحمدەدى ۲۹
- ۲۶- يادى شىمیابىي بارانى شارى سەرددەشت لە ولاتى سويس بەر زەپاگىرا ۳۰
- ۲۷- ۲۲ سالەي يادى كىيمىابارانى سەرددەشت كۆمەتىيە بەرپەنەچۈن ديمۆکراتى كوردىستان لە دەرەدە دەدۇرى ۳۱
- ۲۸- سەرددەشت ۱۹۸۷ باقى تالبۇلۇيم ۳۲

حەوتى پۇوشپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالىھى سەرددەشتىيە تازىيىشىواوه شىمیاباران كراوهكان دا

- ۲۹- لە يادى ۲۲ سالىھى كارەساتى كىيمىابارانى سەرددەشت دا.....
 ۳۰- نىشتمان..... مېھدى بىڭىزىدە وەركىتىرىنى: عەبىدوللا عەبىدوللا پۇور
 ۳۱- لە يادى بىست و يەك سالىھى شىمىابارانى سەرددەشت..... سىروان حەدداد
 ۳۲- كىيمىابارانى شارى سەرددەشت..... عەزىز ئەجەمەدى
 ۳۳- ۲۱ سال دەرد و ئازارى بى بىرانەوە..... ز: وريما سالىچ زادە.
 ۳۴- كارەساتى ۷اي پۇوشپەرى ۶۶ يى شارى سەرددەشت، ھەولىكى دىكە بۇ كوردىقىران، رەحىم رەشىلى
 ۳۵- بەرىيەھچۈنى سالىياداي شىمىابارانى شارى سەرددەشت لە قانكۇقىرى كانادا.....
 ۳۶- منلاڭنى شارى سەرددەشت بە يادى منلاڭنى ۷اي پۇوشپەر
 ۳۷- لە ھۆلەندا، يادىكى پېشكۇ بۇ قوربىانىياني كىيمىابارانى كىيمىابارانى سەرددەشت
 ۳۸- كەڭكى سىياسىيلى و درەمەگىن نۇوسىنى: سامان رەسۋۇنپۇور، وەركىزان لە فارسىيەود: عەلى بىغانى
 ۳۹- دواي تېپەرىنى ۲۰ سال بە سەر بومبارانى شىمىيائى سەرددەشت دا، حەممەرەسۋۇل كەرىمى
 ۴۰- بىرىنخىكى بىست سالە كە قەت سارىز ئايىتتەوە..... كەمان حەسەن پۇور
 ۴۱- ئىيان دەگەل مەدن دا، بىيرەورى كچىكى بىرىنلارى چەكى شىمىيائى لە سەرددەشت..... خوشكى شوانە
 ۴۲- لە يادى كارەساتە مېژۇوبىيەكەي شارى سەرددەشت..... شاخەوان عەزىزى
 ۴۳- كۆنکە رەي شىمىيائى شارى سەرددەشت..... پىلاچۇنەود: حەممەرەسۋۇل كەرىمى
 ۴۴- بىست سال ئازارى ناوجە جوانە كەمان سەرددەشت..... مىستەفا شەئماشى
 ۴۵- كارەساتىكى دلتەزىن و دىزى مۇرۇقىيەتى..... رەحمان نەقشى
 ۴۶- من كۆرپەيىكى شىمىيائى كراوى كوردم..... نەيوب رەھمانى
 ۴۷- ئاوا تەيارىم ئاسى..... فايەق بەرياجى
 ۴۸- لە بىست سالىھى كارەساتا، ناسۇرەكان بۇ بىنەتكەن..... سوھراب لە حاھۇزى
 ۴۹- پەيامى دەققەرەي سىياسىي حىزب بە بۇنەي بىستەمین سالىيادى بومبارانى شىمىيائى شارى سەرددەشتەوە
 ۵۰- پەيامى يەكىيەتىي ژنانى ديمۆكراتى كوردىستان ئىيران بە بۇنەي ۲۰ دەمین سالوگەرلى بومبارانى شىمىيائى شارى سەرددەشت
 ۵۱- هەر دەمىنەم كەر ناچە زانىش بىكۈژن..... سىروان حەدداد
 ۵۲- بىست سال دەرد و ئازار..... حەسەن حاتەمى
 ۵۳- خەدرى مېژۇوبىي لە شارى خنكاواي سەرددەشت..... وريما ز. مەممەدىيان
 ۵۴- كارەساتى ۷اي پۇوشپەرى ساقى ۱۳۶۶ يى هەتاوى شارى سەرددەشت..... حەممەرەسۋۇل كەرىمى
 ۵۵- شاردەكم سەرددەشت..... سەيد ئەجەمەد حوسىنى
 ۵۶- ئەمۇرۇ لە مېژۇو دا..... حەممەرەسۋۇل كەرىمى
 ۵۷- لە رىپوردىمىكى تايىھەت دا يادى بىست سالىھى بىردىمانى شىمىيائى سەرددەشت كرايەوە
 ۵۸- پەيامى سەركەدایەتى پارتى سەرلەستىي كوردىستان، بە بۇنەي بىستەمین سالرۇزى بومبارانى شىمىيائى شارى سەرددەشت
 ۵۹- خنكانلىنى شارى سەرددەشت..... عەزىز شىيخانى..... حەممەرەسۋۇل حەسەن پۇور
 ۶۰- بۇ شاردەكم!.....

حه‌وتی پووشپه‌ری ۱۳۶۶

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتبیه نازلیشیواوه شیمیاباران کراوه‌کان دا

- ۶۱- گولله‌ی تایله‌تی.....
- ۶۲- کیمیاباران کردنی سه‌رده‌شت، تاوانیکی گهوردیه به ته‌ولی دوزمنانی نه‌ته‌وه‌که‌مانه‌وه.....مه‌ریوان نستانی.....
- ۶۳- دادگای کردنی تاوانبار فرانس ڤان ژانرات له شاری لاهه‌ی هوله‌ند.....عده‌ی روحیمی.....
- ۶۴- گه‌ره‌شین بتو سه‌رده‌شتی شیمیاباراوه..... حاجی حسین خداد.....
- ۶۵- به‌ره‌یادی بیست و دووساله‌ی تاوانی بپوردومنکردنی شاری سه‌رده‌شت.....چاودییری کوردزاساید - چاک.....
- ۶۶- سه‌رده‌شت: ریوره‌سمی یادی بیسته‌مین سالیادی شیمیابارانی سه‌رده‌شت.....
- ۶۷- چاوانی شار چاوه‌روانه.....نوسینی: هیوا گه‌ل مه‌مهدی.....
- ۶۸- با نه‌هیلین شیمیابارانکردنی سه‌رده‌شت بین به میزوو.....شاھو حده‌نپور.....
- ۶۹- ده‌بیت گازی خه‌رده‌ل، ژیانی چه‌ند وهرزی تر تالان و ژده‌راوی بکا؛.....ثاریس زاره‌عنی.....
- ۷۰- هه‌لسه‌نگاندنی لایه‌نه هونه‌ری و قانوونیبه‌کانی شیمیابارانی سه‌رده‌شت.....
- ۷۱- قوربانییانی کیمیابارانی سه‌رده‌شت: شاری سه‌رده‌شت بکریته سه‌مبولی ناشتی.....
- ۷۲- بتو شاره‌که.....
- ۷۳- پیام انجمن دفاع ازحقوق مصلومین شیمیایی سرداشت به مناسبت بیست و سومین سالگرد فاجعه بمباران شیمیایی سرداشت.....
- ۷۴- جنایتی که‌نظیر.....
- ۷۵- گمشده‌ای دیرین.....
- ۷۶- دلایلی چند بر محکومیت بمباران شیمیایی سرداشت.....
- ۷۷- عثمان مزین.....
- ۷۸- ۱۱۳-شده‌هیدی شیمیابارانی ۷ ی پوشپه‌ری ۱۳۶۶ شاری سه‌رده‌شت.....سیروان حدداد.....
- ۷۹- بدشیک له وینه‌کانی شیمیایی سه‌رده‌شت.....
- ۸۰- نهم شاره هه‌ر به‌سهووزی ده‌مینیته‌وه.....
- ۸۱- موكربان نستانی.....
- ۸۲- کامران شافه‌عنی.....
- ۸۳- لایه لایه.....

شەھپەر آن

حه‌وتی پووشپه‌ری ۱۳۶۶

له یادی ۲۶ ساله‌ی سه‌رده‌شتبیه نازلیشیواوه شیمیاباران کراوه‌کان دا

۲۷

حەوتى پۇوشپەرى ۱۳۶۶

لە يىادى ۲۷ ساڭھى سەرددەشتىيە ئازىلىشىۋاوه شىمپىاباران كراوهكان دا

حەوتى پۇوشپەر زامىك بە روحى بىرىندارى شارىكەوه

نووسىنى : ئەممەد شېرىيەگى

چ شارىك شك دەبەن

ھىنلەھى سەرددەشت

بە بىلدەنگى بىشكە ئازارى راژاندېتى

ھىنلەھى سەرددەشت لېيەكانى بىكرۇزى

بىزەكانى لەن تۈرابى

ھەناسە سوار

پشۇ خنكاو،

جەستەپىر بىرىن و زام بى

سەرددەشتى من

سالانىكە بۆتە تەزۈويەكى تەزىيە

بەقورگى نىشتمانم

بۆتە خوتىنەكى دەلەمە ،

ھەناسەيەكى سووتاۋ

لە نىيۇ شادىمما رو سى يەكانى

كوردىستانم...

حەوتى پوشپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ ساڭتى سەرددەشتىيە نازىيىشىواوه شىمياپاران كراوەكان دا

دواتى تىپەرىنى ۲۷ ساڭ بە سەر بومبارانى شىمياپى سەرددەشت دا. ئىستاش رېزەدى قوربانىنى نەو كارەساتە دىيار نىه.

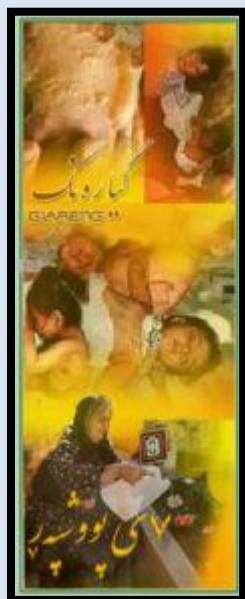
نۇوسىنى. حەممەرسوول كەرىمى

ھەممۇ سائىك خەتكى شارى سەرددەشت بۇ كارەساتى جەركىبىرى حەوتى پوشپەرى ساڭى ۱۳۶۶ ئىھەتاوىي بەرامبەر بە ۱۸ . ۰۶ . ۱۹۸۷ ئى زائىنى دىنە سەر شەقامو كۆلانەكانى شار و بە چەند چالاکىيەكى هونەرى و ئەدبى يادى شەھيدان و قوربانىيانى ئەم كارەساتە دەكەنەدە.

كەتىمېرىچارى دوا نىيەررۇي رېزى حەوتى پوشپەرى ساڭى ۱۳۶۶ ئىھەتاوىي چوار شوينى پې حەشىمەت لە شارى سەرددەشت كەوتىنە بەرھىزى فرۇكە كانى عىراقى و بە بۇمب و گازى خەددەل بە خەستى بۇردوومان كىران، دىيارە ھاوكات لە گەل بۇردوومانى شارى سەرددەشت كۈنىلى "رەشەھەرمى و دەشتى كەپران" يىش كەتوبۇنە بەر ئەو پەلامارە. لەو كارەساتە ساماناكە دا زىاتر لە ھەشتەھزار كەس لە دانىشتووانى سەرددەشت ئەو شارە كۆيىستانىيە رېزەھەلاتى كوردستان شەھيد و بىرىندار بۇون، ئىستا دواتى ۲۷ ساڭ بە سەر ئەو ترازايدىيە دا هىچ كەس ئاۋىپ لە خەتكى شارى سەرددەشت نەداوەتەدە و تەنانەت رېزى حەوتى پوشپەر كە رېزى بۇردوومانى شارى سەرددەشتى لە رېزەھەدانى ئىيەن دا بە ھەشتى پوشپەر ئاسراوه، بۇ ئەدەپ لە گەل يەكىن لە رېزەكانى كۆمارى ئىسلامى ئىيەن يەك بىرىتىدە، دىيارە ھەتا ئەمروش ناوى تەواوى شەھيد و بىرىنداركانى ئەو كارەساتە تۆمار نەكراوه و هىچ رېز و حورەتىك لە كەس و كارى بە جى ماوي ئەو قوربانىيانە نەگىراوه و ناگىرىقى، ھەر بقىيە خەتكى شارى سەرددەشت لە ھەممۇ كاتىك زىاتر ھەست بە بن كەسى و لىنەپىرىنىدە دەكەن و ھەر ئەدەش بۇتەھەتى دۆزى كە ئازارى زۇر بەم بىي مۇبلاطىيەدە بىكىشىن.

ئەڭەر ئاۋىرىك لە ۲۷ ساڭ ئەمەۋەرى شارى سەرددەشت بىدىنەدە، ئەو كات دانىشتووانى سەرددەشت ئىزىك بە ۲۵ ھەزار كەس بۇو، ماوەى ۸ ساڭ بۇو، لە ئىيەن دوو

دېكتاتورى بە خۇيز تىپەنى كوردان "ئىيەن و عىراق" شەر داگىرسا بۇو، بېش ئەو كارەساتە چەندىن جار لە لايەن عىراقەدە ناوجەي پې سەزەلەنى سەرددەشت بۇمباران كرا بۇو و ھەر جاردى چەندىن كەسى لى بۇونە قوربانى. بەلام پەلامارى رېزى حەوتى پوشپەرى ساڭى ۱۳۶۶ ئىھەتاوىي، وەك ھىزىشى جارەكانى دىكە ئەبۇو كە تەننیا بە ئەبۇو كە ئەنلى چەند قوربانىيەك ئەو رېزە بە فەراموشى بىسپىرىدىرى و يَا چەند رېز دواتى دانىشتووانى شار و ئەم دەقەرە، دەست بىكەندەدە بە كارى ئاساپىي و رېزەنلى خۇيان، بەنكۇ ئەو پەلامارە دېندا ئەنلى ئەوەندە قورس و بە ئاز بۇو كە ئىستاش دواتى ۲۷ ساڭ بە سەر ئەو كۆمەتكۈزىيە دا، زامدارانى ئەو كارەساتە بە ئىش و ئازارەدە دەتلىتىنەدە و ھەممۇ سائىك چەندىن كەس بەرەو مەنزىكە ئاخىرەت كۆچ دەكەن و لە تەنيش قوربانىيەكانى دىكە لە گۈرستانى گىردەسۈر مەنلى دەگەرن .

بە داخەدە لە بەر ئەدەپ بەر ئەدەپ كەس و يَا هىچ ئورگانىكى حۆكمەتى نەبۇو كە ئاۋى قوربانىيەكان و يَا بەرى كراوەكان و شەھىدەكان لە كاتى خۇى دا ئاۋۇنوس بىكەت، ئىستاش رېزىدى تەدواى ئەو كەسانەدە كە بۇونە قوربانى دىيار ئىيە، زۇر جار دواتى ئەو كارەساتە، زامدارانى ئەو رووداود بۇ چارەسەر ئەنخۇشىيەكانى تەشكەندەفەسى و بىي شىتىيەلى خۇاردن دا و زۇر ئەنخۇشى دىكە كە دواتى گىرۇدە بۇونيان بە گازى خەددەل تۇوشى هاتۇون پەيپەندىيان بە بىكەن بە ئىيو "جانبازان" و گەرتىوو بۇ ئەدەپ كە لە لايەن بەرپىسانەدە كارىكىيان بۇ بىرى، بەلام لە بەر ئەدەپ بەنگەيەكى تايىەتىيان لە بەر دەست دا ئىيە و لە كاتى خۇشى دا ئاۋىيان تۆمار نەكراوه ئاۋىيان لى ئەدرادەتەدە و لە ئاڭام دا لە بەر بن دەرتانى و ھەزارى لە جىڭىدا كەھوتۇون و يَا بە ئازارەدە سەرىيان ناودتەدە.

بە داخەدە كۆمارى ئىسلامى ئىيەن بە ئاۋى زامدارانى كارەساتى شىمياپارانى سەرددەشتىدە، ساڭانە چەندىن تۇن داو و دەرمانى تايىەتى لە رېكخراوه بە شەرددەستەكان وەر دەگىرى و لە لاي خۇيان رايلەگەرن و يَا دەيدەنە شۇنى دىكە، و بۇ شۇن ئەنلى بىزى كەن، رېزەيەكى زۇر كەم لەو دەرمانە دەنەرەنە شارى سەرددەشت و ئەو بېرە دەرمانەش نادەن بە ھەممۇ كەس و ئەڭەرىش دایان ئەدەپ بېشان دەفرۆشىن.

ئەڭەر چاونىك بە نۇوسراوەكانى بە رېز عوسمان مۇزىدەن بەرپىسى ئەنجوومەن ئامدارانى شىمياپى دا بخشىنەن بە پېنى ئىتكۈلىنە دەنەنە كە ئاۋىراو كەرددەيەتى و لە زمان

۱۳۶۶ پووشپه‌ری هوتی

له سادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتبه نازلشیواوه شیمی‌آواران کراوهکان دا

دوای سالی ۱۳۶۶ ای هه تاوی به فهرامشان سپارادو.

لئن نه پرسینه وودی کاربیده دوستانی حکومه تی نییران له زامدارانی شیمیایی سه رد داشت نه بتوته هزوی

نانو مینید به شیک له دلسوزانی شاری سه رد داشت، به لکوو چهند که سینکی دلسوز و له خوبیدوو له

چهند سالی دواي بوردو ومان و له سالرزوئی بوردو ومانه که دا دوهاتنه شوینی روود اوکه و دوايده ش

به رپینیوان ده چونه سه ره مه زاري شه هیده کان و بتو چهند ساتیک به بن ندوه هدست به که می بکهن

له گهه ناز زینانی له دهست چوپیان راز و نیازیان دهکد و هشاواری مه لومومه بیتی نه وان و خه لکی

شاریان ده گهه یانده گوئی کاربیده دوستانی شاره که، چهندین سال خه لکی شار هه روا بتو خوپیان نه و

یدادواردیان بیک ده هینتا تا واي لیهات که به شیک له خه لک و بنده ماشه قوربانی یه کانی شار هاتنه

سه ره ندو باوره که ده بیک ریختخرا و دیکی تاییهت به شیمیابانی سه رد داشت درووست بکهن، هار بتو

نه مه بمهسته و دواي وددوا که وتنیکی رزور توانيان له سالی ۱۲۸۰ ی هه تاوی دا نیجاهه بتو نه کاره له کاربیده دوستان حکومه ت ودر بگرن و نیستا له سالی ۱۲۸۰ وه

نه نجوموه نه زامدارانی شیمیایی شاری سه رد داشت دامه زراوه، نه و نه نجوموه نه به نیمکاناتیکی کدم کاره کانی په یومندی دار به زامدارانی شیمیایی سه رد داشت راده په رینتی وله

کاتی درووست بونیه وود، به ردموام بتو باشت کردنی باری ئیانی زامداران هه وان ددهمن، به شیک له کاره کانیان ته رخان کرد ووه بتو نه وودی نه و که سانه هی که تا نیستا ناویان

تومار نه کراوه به پیش شاهید و به لگه و در مقىدی رسما یان بتو ودر بگرن بتو نه وودی بتوانن که له ریگای نه و پینتسه ووه، دا و ددرمانه کانی خوپیان به هه رزانتر وددست

بخدن و قادر بیووی به شیک له ئازار و زامه کانیان بدر تنه ووه.

جنگی خویه‌تی لبیددا به همه‌موه هنیز و ریخراوه سیاسی‌به‌کانی کوردستان و به تایپه‌ت ریژه‌لاتی کوردستان بلین که چیزی له ناست نه و کوهه‌لکوئی‌یه دا بن ده‌نگ نه‌بن و چاو و گوبی خویان له ناست نه و تراژی‌دیایه دا نه‌به‌ستن، میززو له بن ده‌نگی و چاو نوچان‌دان له ناست نهم جه‌نایه‌ت سامناکه دا لیتان خوش ناییت و خه‌لکی کوردستان، چی دیکه دولیل و به‌لکه‌ی بین جیتان لق قه‌بوجو ناکه‌ن و پسپران و نووسه‌ران له سه‌ر بین ده‌نگی و چاو نوچان‌دان له ناست نهم مسه‌له‌یه لا په‌ردکانی خویان له سه‌ر نیود به روش دمنوون، با له ۲۷ سالنه‌ی نهم کارمساته دا به یه‌کدنه‌که همه‌موه‌مان هاوخدم و هاویشتنی شاری سه‌ردشت بین.

سلاطین خوارجی، شاهزاده‌انهاده، کاروبارات، لای، بوشیری، سله و دشت

باش. یونهوده به زاده ای، شیخوار، سه دمچه به نیاهات دمچه ازین و مهدگی یافروخت به خدمت خانه ای، نهاده جهانگیره سامانکه.

سید حسین: مالکیتی گردشگری / دیگروتی: ۲۹ ژوئن ۱۹۹۷

حەوتى پۇوشپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالىسى سەردىشىتىيە نازىلىشىواوه شىمیاباران كراوهكان دا

بۇنى سىنى ۷ يى پۇوشپەر و ۲۷ سال لەمەوبەرى سەردىشت.

شىئىر حەسەن بۇوو

پاش نىيەرپۇرى رۈزى ۷ يى پۇوشپەرى سالى ۱۳۶۶ لە سەرپەنجىھەر مائىن بۇو بە جەسارەكەمان دانىشىبۇوم و كىتىبى ئىنچەمەمەد (حمدەدۆك) م دەخۇنلىدۇو كە لە پېر دەنگى فەرىۋەكەن ھات،

تازە بۇ ھەلاتن و خۇ دەرىبازىردىن درەنگ بىبۇو، ھەر بۇيىھە لە جىڭىز خۆم مامەمەد و دەستىم بە سەر و گۈنەم گىرت و خۇم دايىھە دەست قەزى و قەددەر ھەر لە دەمەدا دەنگى تەقىنەمەيدىكى بەھىز ھات. دەنگى تەقىنەمەدكە زۇر نىزىكى بىبۇو، كە سەرمەن ھەنېرى دارتۇودىكە ئاوا ئەسحابەي گەدرەكەكەمان لە تۆز و دوكە ئىكى سېى دا ون بىبۇو. لەگەل ئەمەن دەمىزنى تەقىنەمەدكە ھەر لە پېش مائى خۆمانە، زۇرمۇ لا سەپىر بىبۇو كە وەك جارانى پىتشۇو و ئەرانى كەم بىبۇو. گۈيەن لە دەنگى قىزىنى ئىنان بىبۇو كە لە دەپ بەرلى كەمان ھاوارىيان دەكىدە. نىكەران بۇوم، ئەمەن ئەزانى چى بىكەم و ھاوار بۇكى بەرم كەس لە مائى ئەبۇو. تەنەيا كارىك كە كىرمەن داخستىنى پەنچەردەكەن بۇو بۇ ئەدوو پېشگىرى لە ھاتنى تەپو

تۆز بۇ ژۇوركەن بېگرم. بەپەلە و بىن راودستان ھەلاتىمە جەسارى لەۋىش را بۇ كۆلان. بۇنىكى ناخوش كۆلان و گەرەكى داگىرت بىبۇو ھەر خەنگىم دەدى ھەلاتەھات و دەيگۈوتەن: ئەسحابەكە گەرەكى پاراستۇوە و بۇمېيىك لەۋى ئەتەقىيەتەدە. خەنگى ئەيدەزانى شىمیايان. ھەر بۇيىھە بەبىن ترس سەردانى شۇنى بۇبەكائىيان دەكىدە. ماوەيەك پېچۇ ئەو جار زەنگى ئاگادارى مەترىسى تايىبەت بە شىمیايان كە چەند رۈز بىبۇ دایاندەن باو ئەدوو خەلکەكە دەنگى زەنگى ئاگادارى شىمیايان بىناسنەمەد، وەكەر كەوت. لە بىلەنگۈزى مەركەوتەكەن رايانتىكىدە كە وا باشە خەنگى بۇ پاراستىنى كىيانيان شار جى بىيەنلەن.

ھەر لە جەسارى راودستانبۇوم، دايىم و ئامۇزىنەم و مەنلا ئەكەن ھاتنەمەد، دايىم رەنگى زۇردەنگەر بابۇ دوعا و نىزاي دەكىردو دەيگۈوتەن: خوايە روحەنیمان پېتاكەن ھەر لە

كەنەدا بابەم و دەئورۇر كەوتەدە. بابەم لە ھەممۇ ئەم ۸ سالىدى شەرى ئىيىان ئىيران و عېراق بۇ ساتىكىش مائىن و شارى سەردىشىتى بە جى ئەھىيەت بىبۇو. ئەو يەكىكى لەو كەسانە بىبۇو كە بېرىۋى بە ئەجەل ھەبۇو ھەمېشە دەيگۈوتەن: لەگەر ئەجەلم نەھاتىنى نامەر، ئەو رۈزە ھەر كە ھاتىم داواي ئاواي ساردى كەد و گۇوتى: ھەست دەكەم تۆزۈم لە گەروو دايىم و ھەناسىم تۆونى دەبىتى، لېيەكەن وېشكە ئەلگەر بابۇون و دەنگى كۆزراپۇو، بەو حاالتەش ھەر دەيگۈوتەن: هىچ ئىيە دەلخۇشى ئىيمە دەدايەوە و دەيگۈوتەن: ھەر كەسەنگى كۆزراپۇو، كەوا و پاتقۇلەكە ئۆزۈكى سېپىان لەسەر كەوت بىبۇو. تا من چۈمم ئاواي بۇ ھەنئىن دايىم و ئامۇزىنەم ھەر بە جەممەدانەكە ئۆزى سەرشارىيان بۇ دەتەكەنەد. بە پېچەواندەش كاڭم دەسرىدەكى تەرىپى بە دەمەدە كەر بىبۇو و ھەر دەيگۈوتەن: ئاگاداران لە خۆتىن بىن پەرۇزى تەر بە دەمەنەنەدە گىزى و زۇر ھاتووچۇنى دەرىدە كەكەن. ئىيمە ھەممۇمان بىن ئەدوو بىر لە چۈونە دەرىدە لە ئاوا شار بىكەينىدە كە تەبەقە ئۆزى دەنەشىتىن. ئەو كەسانە دەسىلە چۈونە دەرەپەيان ھەبۇو ھەر دەمە دەدەست شارىيان جى ھەنئىن و لە كۈنلەكەن ئۆزى دەرىبەر نىشەنە جى بىبۇو.

ورىدە رۈز بەرەدە تارىك بىوون دەچچۇو و دايىم نىكەران و بە پەرۇش و ئاتقۇز دەھاتو دەچچۇو و ھەر دەيگۈوتەن: كەس نازىنە ئە كۆنە، مەبەستى كاڭ جەللاڭ بىبۇ ئەھاتبۇو مائىن و هىچ ھەۋالىنىكى ئەبۇو.

باش لە بىرەمە دايىم و سەڭاڭ ئەھاتنەمەد سەرىق و ھەر لە خواراق ئانىيان خواراد و خەوتىن، بەلام من لە گەل بابەم لە تەبەقە ئۆزى مامەمەدە. تا داواي ئان خواردنىش هىچ باس ئەبۇو، بابەم وەك جاران ھەۋالەكەن ئۆزى لېيەنلىن،

بەلام چەنلىزىن جار داواي ئاواي ساردى كەد و ورده ورده دەكۇخى. نازىنە كاتىزمىر چەند بىبۇ ئەنۋە دەزام داواي دەنگو باسى بىبىسى بىبۇو، كە ھەستىم كەد چاوم دەكۈزىنەمەد و جەستىم دەخورا، بەتايىبەتى بەنھەنگەلەكەنەم. بەرق و ئاوا ھاوكات لەگەل تەقىنەمەدكە قەتع بىبۇون، ھەر بۇيىھە چۈرى كەسزۇمان ھەنگەر دەبۇون. بۇ ئەدوو باشتىر

حهوتی پووشپه‌پی ۱۳۶۶

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه رده‌شتبیه نازلیشیواوه شیمیاباران کراوهکان دا

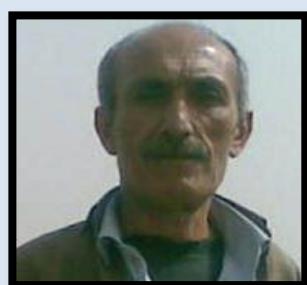
بینم چرا فانوسکم هدئکرد و چوومه بدر ناوینه که چاوم لیکرده پیستی زگ و لاكه‌له‌که‌کانه سوره‌لکه را بون و بن‌هدئکلم بلوقی وک سورتانی پیوه دیار بسو و که دهست لیددا زور ژانی دهکرد. دهترسام و تنهها به ناوی سارد دهستنده‌ود و دهسری ته‌رم پیله‌ادیمان. دیتم بایشم هر له هاتوچوچو دایه به‌لام دهگی نه‌دهکرد. بام وره و که‌سایه‌تیکی به‌هیزی همه‌بوو، که‌متر له‌له‌ر نه‌خوشی و ژان دهین‌لائف به‌لام دهمزانی نه‌ویش نازاری ههیه. چوومه لای و گووتهم: بابه هیچت پیویست نیبیه نه‌من ده‌خدوم. گووتی: نا، هه‌رچرا فانوسکه مه‌که‌کوچنده‌ود و لیزه له لای منی دانی. له‌سده داوای بابه چرافانوسکه‌کم برده زور و له سه‌ر په‌نجه‌رده‌کم دانی و چوومه سه‌ر جیگایه‌کم بخه‌دوم، به‌لام خه‌وی چی له بدر ژانی چاوانه خه‌دوم لینه‌دهکوت. نه‌جواره نه‌مدتوانی چاکانه به باشی بکله‌دهه‌ود. ماویمه‌کی کورت خه‌دوم لیکه‌وت به‌راستی نازانه خه‌دو بسو یا بینه‌وشی که به دهگی ناله ناله‌ی بابه و دخه‌به‌ر هاتم. بابه هلاوی دمکرد و دهین‌لائف. زانیم که دهیت و دزعنی باش نه‌بین. چوومه زور و گووتهم: بابه نه‌هود چیه؟ گووتی: چاوم زور دیشی! هه‌مو گیانه سووتاوه زور ناره‌جه‌تم. بیوه به دهست کوتان به پیکانی مالی‌دا چوومه خواری و کاکم له خه‌و هه‌هستاند و گووتهم: بابه و دزعنی هیچ باش نیبیه فربیای که‌وه.

هر نه‌شووه بسو نیتر بابه تا دوو مانگ و چند حهوتیه‌که نه‌دیته‌ود. سره‌تا بسو نه‌خوشخانه ته‌وریز و دوای به‌پی کرا بسو بسو نه‌خوشخانه‌یه‌که له شاری شیراز و له‌وی له‌زیز چاوه‌دیزی دابوو، دیاره زور جار بسو خوی باسی دمکرد و دیکووت. نه‌که‌ر که‌مال له لام نه‌بایه و چاوه‌دیزی وردی نه‌و نه‌بایه نه‌منیش مردبووم. هه‌لبه‌ت قفت نه‌دو زام و بربنامه‌ی ساریز نه‌بوبونه‌ود و هه‌ر به‌و زام و نازارانه‌ود سه‌ر ناییوه و کوچی دوایی کرد. رزیمی کو‌ماری نیسلامی دهیزانی که عیراق بدنیازی شیمیابارانه، هه‌ر بیوه چه‌ند زور پیشتر زنگی ناگادار کردنده‌ود شیمیایی له پادگانی شاری سه‌ردهشت را لیددا، به‌لام هیچ ناما‌دهکاریکی بسو کاتی لیدان و بربنیدار بوبونی خه‌نک نه‌کردبوو. من بخه‌خوم نه‌مدلی به‌لام هه‌موو نه‌و که‌سانه چووبونن باسیان دمکرد که نه‌خه‌لکه سه‌رگه‌ردان ببوون و سالونی و درزشی شاری سه‌ردهشت پر بیووه له خه‌لکی زامدار، به‌بن هیچ پیراگه‌یشیتیک. هه‌ر بیوه‌ش زماره بربنیداره‌کان تا دههات زیاتر دهبوون. بابه‌گیان، یاد و بیره‌وره‌یه‌کانت هه‌ر ددم له دلم دا زیندوون و به‌یادی توکه زور داخلاو ببووی له زوئله کورد هه‌لبه‌سته‌کانی هنی‌دی (حالید حیسامی) به‌تابیه‌تی بازو که‌وه ده‌لیمه‌وه. هقراوه‌کانی هنین موکریانی ناله‌ی جودایی که بلاویتی روحوت ببوون، نارامیم پت دهیه‌خشن و دهیه‌نه‌وه دورانی مندانی. بابه‌گیان روحوت شاد و سوپاس بسو هه‌موو رینونیه‌کانت و له ناو هه‌مووانیشدا وانه‌که کورد ببوون و خوشوه‌وستی نیشیمان. شانازی دهکم که کچی نیشتمانیه روده‌یکی وک تو بوم و هم هاو کات له بیره‌وره‌ی نه‌دو ترازی‌دیا پر کاره‌سته‌دا سلاو دهتیرم بسو هه‌موو شه‌هیدانی بنتاوانی شاره‌کم، به‌تابیه‌تی شه‌هیدانی شیمیابارانی سه‌ردهشت. رووحتان شاد و یادتان هه‌ر ددم زیندوو. مردن و نه‌مان بسو دیشیمه سه‌رده‌ر و داگیرکه‌ره‌کان.

سه‌رچاوه: مانیه‌ری گیاره‌نگ / لیکه‌وت: ۲۱ زوون ۲۰۱۴.

بسو شاره زامداره‌که‌م.

نه‌حمدله مه‌کلاؤدی

سال به‌رهله نیستا، دیه‌زمه‌کان، غه‌زه‌نیکیان به سه‌ر شاری سه‌ردهشت دا باراندو، شاریان پر کرد له ته‌پو توزو بارووتی سه‌می و، که‌لیک زوریان له خه‌لکی شار، به‌گه‌وره‌و چووكه‌وه، له جوان و گه‌نچ و پیر و مندانی سه‌ر لانکه‌ش بربنیدار و خنکاندن و زامیکی گه‌وره‌یان به گشتی له جه‌سته‌ی خه‌لکی شارو گزمه‌لکای مرؤفایه‌ی داو، بنتاوان شاریان ره‌شیپش و تازیه‌بار کرد که نیستاشی له گه‌لادیت، بربنامه‌کانی ساریز نه‌بوبون و به سروشته شار و روخساری خه‌لکه‌که‌یه‌وه دیاره‌وه، ویچای قوربانیه‌کان و، زام هه‌لکرتوه‌کانی به سه‌دان جوو باس و خواسی نه‌دو کاره‌سته‌اه گه‌وره‌و جه‌رگبره بسو گشت خه‌لکی کوردستان و هه‌موو دونیا ده‌گیونه‌وه‌وه، زام و نیش و ناره‌جه‌تیه‌کانی خه‌لکانی کیمیابارانی شاره‌کانی هیرؤشیما و ناکازاکی ژاپون و کامپی فله‌ستینیه‌کان له سه‌ر براوشه‌کیلا و هه‌لبه‌جه‌وه ده‌لی بالیسان و زوری تر، بیر دینه‌وه‌وه بهو نازار و شینوه‌وه جه‌سته‌ی سووتاوبانه‌وه، چوورکی خدم به رووح و جه‌سته‌یاندا دینن.

حەوتى پۇوشپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالىھى سەرددەشتىيە نازلىشىۋاوه شىمیاباران گراوەكان دا

۲۷ سال بىر لە ئەمپۇر كاتىيىك شارى سەرەشت كىيمىيا باران كرا، ماسىيەكانى سەرچاۋى دلىيان لەلىدان كەوت و سېپى سېپى ھەنگەران و باڭلەكانى دزلىي مەسىس و دەبورىھىرى شار پەريان سووتاوا ھەلۋەتىن.

لەو كاتەدا زور كىچ و كۈرى جوان و جوان پەرسە قەواردى بىرىنى گەورەيان كەوتىنە سەر جەستە سووتان و مەدن و بە جوانى سەرپەيان نايەدە.

لەو كاتەدا كە ئېستى زەردە خۇرى بەيانى جوانى خۇرى تىكى نەنابۇوو. شىبۇدى جوانى ئاسقۇ بەيانى ھەر پېپە دىيار بۇو، زور دايىك و باواكى لەقىز شىپەن و قىسە خۇش و دۇنيا دىيدە نىشەمانپە رودە گەللەوتى شارەكان كەوتىنە بىر چەكى ئەضاوى، دەل و دەرەونىيان وەك سۆفيە داكىرسا و سووتان كە ئىستاش زورپەيان بەو زامانەدە دەنالىن و لە سەر جىن كەوتۇون.

لەو كاتەدا كە دايىكانى ئازىزمان ئا بەم جۇزە كەوتىنە بەر گەرپى گەرمى چەكى كىيمىيابىي، زور كۇرپەي ئاو لانكە و ئىپپاوهشان كە لەو كاتەدا گەندەمەيان بە مەم و بەرمۇرۇ گەردنېنلىدى دايىكان دەكردو پېتكەننەن گشت روومەتى داگىرتىپۇن و قاقاچى پېتكەننەن ئەن ئەن گەرپى دەرىپىشەت و زەردە خۇر لە ئاست زەردە سەرلىپەيان كىز بۇوو، مەرۇش لە ئاست گەھە و پەغەيان رادەما و ئاسمانى ساماللە ئاست جوانىيان مل كەچ بۇو، بە بۇنى باروت خنکان و بۇھەمىشە زەردە سەرلىپەيان بارى كەدە تاوابىان مەلانيكىيە سەر شانىيان گەرپەيان و لە بىر پاكيان سوجەدىيان بۇ بىردى.

كە شارى سەرددەشت كىيمىيا باران كرا، زور كۈچە و كۈلان و شەقام و مائى خەنگى پېرىپۇن لە جەنزازى كەوتۇوو. مەنچەنېقىيان بۇ خەنگى شار داخست.

لەو كات و وختە ناخۇشەدا، ماسىيە پەرسىپەكانى ئېپەنگەكانى شىنجى بىرایم و كەنلەزەر و گۇمەشىن، بە سەدان جۇر قولۇغەيان بەست، كۆرى غەمەيان پېتكەننە و بۇ مەركى بە كۆمەنلى خەنگى شارەكانى گەرپەيان و بە ھەنۇئى تەرخان و ھۆمۈل و مەيدان چۈخەدە فېرەك و سېپى رېز دا پەيامى پەسە و سەرە خۇشىيان بۇ شار نارد و ئەونىش بە دەنۈچى جوان و فەرمىسىكى چاوابىان بۇ مېڭۈچۈنىيەتى ئەو تاوانەيان لە تەختە بەرەكەنلى ئەم ئەنلەپەندە تابلىقى شەھەكانى شاردا نۇوسى و، تا چاوا ھەتەر دەكتات بەرمۇ ئاسمانى شىن بەر زىپۇن و لە ھەر حەوت تەبەقە ئاسمانان تىپەرىن و شەكايەت و پەيامى مەزۇومىيەت و داكىركانى كورستان وقەتلى و عامى ئىن و منال و جوان و پېرى كوردووارپەيان بۇ خوا بەرە.

سەرچاۋى : مائىپەرى گىارەنگ / رېتكەوتى : ۲۸ ژۇون ۲۰۱۶ .

سەرددەشت بە بىيدەنگى!

خالىلد مەددزادە

سالى ۱۳۶۱ ساوجى لە شارى مەربۇان، ۱۸۱ يى پۇشپەرى ۱۳۶۲ جادىي پېرانشا، ۲۷۱ يى رەزىيە ۱۳۶۲ چەندىن ئاواچەي ئېپەنگە بانە و مەربۇان، سالى ۱۳۶۲ گۈنلەكانى بانىجانى

بادۇ شىبۇدەشى سەرددەشت، سالى ۱۳۶۵ چەند گۈنلەكى ئاواچەي ئېپەنگە ئىيلام، ۷ يى پۇشپەرى ۱۳۶۶ شارى سەرددەشت، ۲۱۱ بەفرانىبارى ۱۳۶۶ چەند ئاواچەي كەنى سنورى سەرددەشت، ۲۶ يى رەشەمەي ۱۳۶۶ شارى ھەلبەجە، سالى ۱۳۶۶ گۈنلەكانى بىلە سەزۇ گەلەرەش لە ئاواچەكانى بانە و سەرددەشت، سالى ۱۳۶۷ گۈنلەكانى نىزىمار، ئىي، قەلغى چىو دزلى لە شارى مەربۇان. رۆزى دەيىمەنى نەورۆز گۈنلەكاللى پاوهە چەند زۆر دواتر شارى نودشە، ۲۸ يى گۈلەن ۱۳۶۲ ئاواچەكانى گىلاڭەر بەر سەرپىلى زەھاو....

ئەو ئاواچەكانى سەرددە تەنپىيا چەند ئاواچەي كەنى كورستانى رۆزىھەلاتن كە لە ماودى ھەشت سالى شەرى ئېران و عېراق بەر چەكى كىيمىيابىي كەوتىنەت زور پېش ئاواچەكانى كورستانى باشور، يەكم بومبارانى شىمەيابىي حەكتى عېراق لە كورستانى رۆزىھەلاتوو دەستى پېكىردو دواتر بە هاتىنە ئاواچەي كەنى كورستانى باشور بومبارانى شىمەيابىي كورستانى باشورىشى گىرتوو.

دەيىمەنى عىى ھەتاوى ھەر چوار پارىزگە كەنى رۆزىھەلات بە حۆكمى ھاوسنور بۇونى لە گەل عېراق، گورەپانى مەملەنلىي شەرى ھەشت سالە بۇو، حەكتى ئېران زورپەرى ھېزەكانى بۇ بەرەنگارپۇونە دەرەنە شۇرۇشى ئىسلامى و وەك خۇرى دەيگۈت بۇگىرنى قودس لە رىگىاي كەرىبەلاوه ھینابۇوە بۇ كورستان، جىكە لەو شەرەش

حموتو پووشپه‌ری ۱۳۶۶

نه یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌ردەشتیه نازیشیبیواوه شیمیاباران کراودکان دا

هاوکات شه‌ریکی بدرفراواتتریش له کوردستان له گەل پیشمه رگە دەستپیکر دبوو کە له واقعی دا کوردستان بیووه مەیدانی دوو شەرزی هاوکات.

بیندهنگی جیهانی!

نه وەی دەمەوی لیزه ئازماژدی پیکەم، بیندەنگیبوونیک هاوکات له گەل شیمایی کردنی کوردستانی رۆژھەلات کە ئەم کاره له سەردەشت به لوتکەی خوی دەگاتو له ئیلامەوە تا ورمی گۇندو شاروشاروچکە کانی کوردستان به جورەھا چەک لیی دەدرا کە دواترینیان چەکی شیمایی بولو.
له زەمەنی دو قوتبی بیوونی جیهان حکومەتى سەدام توانیبیووی پالپشتیه کە نیودەلەتی بو خوی مسوگەر بکاتو هەر ئەم پالپشتیه ش وايکرد کە كۆمەئىکاي نیودەلەتی به رامبەر بە شیمایی کردنی کوردانەوە نەبیت، ئەگەرچى سالى ۱۳۶۵ نەنجومەنی ئاسایش نیودەلەتی به رامبەر بە بەكاربردنی چەکی شیمایی بیریارنامەیەکى پەسند کرد بۇ مە حکومەکەنی بەلام بە هوی قەقىو ئەمەرىكا بیراپەرکە هەلوشایەوو ئەمەش نەوەندەش تر دەستى سەدامى ئاواله کرد بە بیانوی لیندانى هېزەکانی ئیران، کوردستان شیمایی ریز بکات، هەر بۆیە كۆمەلگانی نیودەلەتى و تەنانەت جیهانى ئیسلامىش نەک بە رامبەر بەم کاره بیندەنگ بۇون بەتكۈو بە رامبەر بە شیمایی کردنی دواتری هەلەبجەش هەمان سیاسیتىيان پەيرەو کرد.

بیندهنگی کوردی!

هاوکات له گەل هەلگىرسانى شەرى ئیران و عیراق، شه‌ریکی تر له کوردستان دریزدەی ھەبۇو، شەرى كۆمارى ئیسلامى و پیشمه رگە و شەرى حکومەت بۇ پاکىردنەوە کوردستان له ھەمۇو نازارى بیوونیک کە هاوکات بۇو له گەل دەركەرنى فتوای جیهادى خومەینى بۇ سەر کوردستان، نەمدەش وايکرد حىزبە كوردىيەكان بۇ پاراستى خوبىان عیراق وەك پاشى جیبەر بە کار بىنزۇ بە رامبەر بە جینايەتەكان سەدام له کوردستان بیندەنگى ھەلبىزىن.
له ئازشىپى سیاسى حىزبەكانی رۆژھەلات بیندەنگىدەکى دىيار بە رامبەر بە بۇ سەر اتكەرنى شیمایی سەردەشت و شارو شاروچکە كانى تر له دەيىھى ۶۰ دەبىنرىت، شیمایكەرنى كوردستان نابىتە جىڭەنی ئازەزايى و ھەلوىستەرنى و مە حکومەکەنی و ناشىتە هوی ئەمەنی کە ئەم جینايەتە نیودەلەتى بىرىت، ھوكارەكەنی ھەر چېپەك بىت پرسى شیمایانى كردنی کوردستانى رۆژھەلات بەو جورەی کە شیمایانى کردنی کوردستانى باشور دەبىت بە رۆژئى حىزبەكانى ئەو بەشەی کوردستان، له رۆژھەلات نابىتە پرسى ھىزە سیاسیەكانی کوردستان و كۆمەلگانی کوردى له ئیران و دەنگە ئىستاش زور كەس ئاگادارى شیمایانى کردنی کوردستان نەبىت.

بیندهنگی دواى بیندەنگى!

بیندەنگى دریزدە داترو كوشندەر کە تا ئىستاش دریزدەي ھەيدە ئەو لاپۇونە گەورەدەي کە بە رامبەر بە سالىادى شیمایاکەنەن شارەكە و كەپىسى سەردەشت و زىانلىكە و توواۋانى دەبىنرىت. دادگایگەرنى سەدام دواى رووخانى حکومەتەكەنی دەرفەتىكى باش بۇو بۇ ئەمەنی کەپىسى شیمایاکەنەن سەردەشت و شۇينەكانى دىكەنی رۆژھەلاتى كوردستان بخىتە رۇو بەلام جەنە لە ھەولو تەقەلائى چەند كەسىك و رېكخراوى چاڭ كە دواتر له گەل دىزايەتى ئیران بەردو روو بۇنەوە ھەولىك نەدرا کە پرسى شیمایانى كردنی رۆژھەلات لە دادگانى تاوانانەكانى عیراق وەك كەپىسى مامەلەي لە گەل بىرىت، ئەو دەش خراپ نىيە بىگۇتى كە يەكمە بەيانىمە ئازەزايى بە رامبەر بە شیمایانى کردنی شارى سەردەشت لە دواى سالى ۲۰۰۳ لەلايەن حىزبە كوردىيەكانەوە بلاو دەكىرىتەوە كە ئەوپىش ھەمۇيان نا.

كوتا:

فەراموشکەرنى ئەم پرسە دواى ۲۷ سال بە جوريك پشت گۈيختىنى زىاتر له ۸ ھەزار بەركەوتەي شیمایيە تەنبا له شارى سەردەشت جەنە لە شۇينەكانى تر كە تا ئىستاش بە ئازارەكانىيەنەوە دەتلىنەوە، له گەل ئەدەش بى موبالاتى گەورەدەي كە ئىيمە كارەساتە كانمان فەراموش بىكەن كە بەشىك كە لە كارەساتى نىشتمانى ئىيمەن. دەنگە ئەم قىسەيەش و دراست گەرلى كە دەلىت خەلکىك كارەساتە كانى فەراموش بکات مە حکومە بە بەرھەمەنەنەوە.

سەرچاوه: مالپەری کوردستان و كورد / رىكەوتى: ۲۷ ئۆزەنەنی ۲۰۱۴

حەوتى پۇوشپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالىنى سەردىشىتىيە تازلىشىۋاوه شىمیاباران كراوهكان دا

پەيامى شاردارى ھېرۋىشىما بۇ خەتكى سەردەشت بەبۇنەي سالپۇزى بۆمبارانى شىمیابىي نەم شارە

كازىمى ماتسووى، شاردارى ھېرۋىشىما لە پەيامىكىدا بەبۇنەي بىستو حەوتەمەن سالپۇزى بۆمبارانى شىمیابىي شارى سەردىشت، ھاوخدەمىي خۇنى بۇ قوربانىيانى نەم جىننەتە دەرىپىروه.

لەم پەيامەدا ھاتودە ئەمن دەزانم كە ۲۷ سال لەمەوبىر لە رۆزى ۷ ای پۇوشپەردا بەھۆزى بۆمباران شىمیابىي شارى سەردىشت، زور كەس گىيانيان لە دەست داو تەنانەت ئىستاش زوربىي خەتكى ئەم شارە بەدەست دەرنەنجامەكانى نەم رووداوه تالەوە دەنالىنن و ھەميشە ھەررو بۇوە كە خەتكى ناسايى دەبن بە قوربانى شەرەكان .

ماتسووى بە وەبىر ھەنئانەوەي رووداوى ھاوشىۋە لە ھېرۋىشىماي ڑاپۇن نوسىيەتى كە ئەم كۆمەتە خەتكىدى شارى ئېپوش كە بەر گازە شىمیابىيەكان كەۋتنۇ بەھەمان شىۋو بەھۆزى نەخۇشى و دەرنەنجامەكانى نەم گازە كوشندانەوە ئازار دەچىشىن، تەنانەت ھەنئىتىك لەوان ۱۵ تا ۲۵ سال پاش نەم رووداوه نىشانەكانى بەرگەوتىيانلىن وەدەر دەكەۋى. ئەمن دەنلىيام كە بىرىندارانى شىمیابىي شارى سەردىشت كە دەكىرى وەك "ھېرۋىشىماي دووهەم" ناوى يىنин، ژيانيان بە تەواوى رووخاوه توپىكەن بە فرمىسىكە ئازار بۇوە.

شاردارى ھېرۋىشىما لە كۇتاپىي پەيامەكەيدا وېرىاي ھىوابى ئاشتىيە ھەميشەي لە سەرتاسەرى جىيەنانداو شادى راستەقينە بۇ خەتكى ئازاۋ ئاشتىخوازى شارى سەردىشت دوعاى بۇ شادى رووحى قوربانىيانى شەر، بە تايىھەت بۆمبارانى شىمیابىي شارى سەردىشت كە دەكەۋى .

سەرچاوه : مائىپەرى كوردستان و كورد / رىتكەوتى : ۲۸ ئى ژونەنى ۲۰۱۴

شارى سەردەشت ۲۷ سالە بەدەست گازى خەردىلەوە دەنالىنن

شارى سەردەشت ۲۷ سالە بەدەست گازى خەردىلەوە دەنالىنن ئازىنى كوردىپا. سەرپاىي تىپەرىپۇنى ۲۷ سال بەسەر كىيمىاباران كەردىنى شارى سەردىشتدا، بەرگەوتوانى نەم چەكە لەو شارە، بەدەست بىن ئىمەكتاناتىي پېشىكى و دەۋا دەرمانەوە دەنالىنن. بەپىنى راپۇرتى ئازىنى ھەوالىدرىي كوردىپا، ئەمەر شەممە رىتكەوتى ۷ ای پۇوشپەر، ۲۷ سال بەسەر كىيمىاباران كەردىنى شارى سەردىشتدا تىپەردىت، كە زىياتر لە ۱۱۰ كەس بەھۆزى نەم بۆرۇمانە كىيمىابىيە و گىيانيان لەدەست داوهۇ نزىكىدە ۸ ھەزار كەسسىس تووشى كەمەنەندامى بۇون.

شارى سەردەشت، كە يەكەمەن شار بۇو ھېرىشى كىيمىابىي كرايە سەر، تاقە كلىنكىتى تايىھەت بە بەرگەوتوانى چەكى كىيمىابىي تىپايدى و ھەنۇوكە بە نىيەچلى كار دەكتات و وەگەرگەوتى لقى نەخۇشخانەدى ساسان ھەتتا ئىستا تەكەل چەندىن كىشە بەردو روو بۇتەوە.

نۇنەرى سەردەشت لە مەجلىسى ئىسلامى رايگەيانلادووه: وزىرىي ئىپەداشت و دەرمان بەلەنن ئىجىيە جىيە جى كەردىنى داوا و پىنداويسىتىيەكانى ناوجىڭىدە داوهۇ گوتووشىتى، كە لە ئىستادا بارۇدۇخى دەرمانىي خەتكى سەردەشت كارەساتبارە.

تاقە كلىنكىتى تايىھەت بە بەرگەوتوانى چەكى كىيمىابىي بە نىيەچلى كار دەكتات ھەوالىدرىي مېھر لە زارى دەسسووڭ خىزىرىيەوە بىلائۇ كەردىلەوە؛ سەرپاىي ئالەبارىي دۆخى جەستەيى و دەرمانىي بەرگەوتowan و بىرىندارانى چەكى كىيمىابىي لە شارى سەردەشت، تىچۇوى دەواوەدرەمانى بەھۆزى گۈانىي لە رادەبەدرەمە بۇ زوربىي ھاۋولاقىيان دابىن ناكىت و بەشىك لە بىرىنداaran بۇ چارەسەرى روو لە تاران و تەورىز و ورەن دەكەن.

حموتی پوچشپه‌پری ۱۳۶۶

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رددهشتیه نازلیشیواوه شیمیاباران گراودکان دا

شاری سنوری سه‌رددهشت له باشوروی نازدربایجانی روزنما، له نیستادا زورترین ژماره‌ی به‌رکه‌تووانی چکی کیمیایی و لاتی نیرانی له خوگرتووو به پیش بچوونی پسپوچانی بیوکیمیایی؛ ناسه‌واره‌کانی نه و کیمیابارانه نسل بونسل له سه‌ر به‌رکه‌تووانی نه و چکه کاریگه‌ری دیجیت و ناسه‌واره‌کانی دهمنیته‌وه.

ژماره‌یک له شار و گونده‌کانی نوستانی کورستان له شه‌ری ۸ ساله‌ی نیران و عیراقدا به چکی کیمیایی هیرشی کرايه سه‌ر، که دهکری ناماژه به سی جار کیمیابارانی شاری نزدش و ۲۶۴ رده‌مهی سالی ۶۶، سنه و سیزدهمی خاکه‌لیزیوی سالی ۶۷ و ۱۳۶۷ ای پوشچپه‌پری سالی ۱۳۶۷ ای گوندکانی زرده، سه‌رمیل و دیره له ناوچه‌ی دلاهق، کرنلی غه‌رب و نوستانی کرمانشان بکه‌ده. نزیک به تیکرای هاوولاتیانی کوردی نه و ناوچانه که له لایه‌ن حکومه‌تی به عسی سه‌دام حوسینه‌وه هیرشی کیمیایی کرايه سه‌ر، له نه‌بوونی نیمه‌کاناتی پیشکو و که‌منه‌رخه‌میس لیپرسراوانی دهوله‌تی و ناوچه‌ی نارازین.

سه‌رجاوه: مائپه‌ری کوردپا / ریکه‌وتی: ۲۰۱۴-ی ژونه‌نی

به‌ریوه‌چوونی پیوره‌سی بیست و حموته‌مین سال‌پوئزی بومبارانی شیمیایی شاری سه‌رددهشت

له بیستو حموته‌مین سال‌پوئزی بومبارانی شیمیایی شاری سه‌رددهشت دا به به‌ریوه‌چوونی ریوره‌سمیک له و شاره یادو بیوره‌دربی قوربانیانی نه و کاره‌ساته به‌رز راگيرا.

له و ریوره‌سمه‌دا که به ده‌سپیشخه‌ری نه‌نجومه‌نى به‌رگری له مافی بریندارانی شیمیایی شاری سه‌رددهشت و به هاواکاری شورای نه و شاره به‌ریوه‌چوو، نه و دوو لاینه له په‌یامیکی هاواهه‌شدا داوايان کرد هه‌ممو به‌رکه‌تووانی شیمیایی شاری سه‌رددهشت ناویان تومار بکری و شاری سه‌رددهشت وک شاری ناشتی بناسری و نیمه‌کاناتی پیشکو و کارنیسانی ژیانی باشترا بونه به‌رکه‌تووان دابین بکری.

له و ریوره‌سمه‌دا په‌یامی شارداداری هیروزشیما بونه‌لکی سه‌رددهشت و په‌یامی سکرتیری ریکخراوی نه‌هیشتني به‌رهه‌هیننان چه‌کی شیمیایی خونندرايه‌وه و قسه‌کردنی نوینه‌ری شاری سه‌رددهشت و پیرانشار له مه‌جلیس، نه‌نامیکی شورای شارو پیشکیش کردنی چه‌ند بونه موزیکو خونندوه‌وه شیغرو کردنه‌وه پیشانگایه که شنیده‌کاری له لایه‌ن فریشته فه‌هی چه‌ند بدشکی دیکه‌ی نه و ریوره‌سمه بون.

له دریزمه‌ی نه و ریوره‌سمه‌دا روحیم واحیدی، و ته‌بیزی نه‌نجومه‌نى به‌رگری له مافی بریندارانی شیمیایی سه‌رددهشت به ناماژه به رده‌نه‌له به‌ریلاوه‌کانی بومبارانی شیمیایی نه و ریوره‌سمه‌دا ده‌ریزمه‌ی نه و پیوره‌ری سالی ۶۶ نه و پرسیاره ورروزانه که بونه دهی دواي ۲۷ سال خده‌لکی نه و شاره له که مه‌ترين نیمه‌کاناتو له سه‌رددهشتین مافه‌کانیان بینه‌ش بن. نه و داواي کرد که شاری سه‌رددهشت بونه بونی نوینه‌ری خوی له مه‌جلیس له پیرانشار جیا بکریته‌وه، سنوری بازگانی کیلی له نیوان سه‌رددهشت و هه‌ریمه کورستان بکریته‌وه نیمه‌کاناتی درمانی زیاتر بونه بریندارانی نه و شاره دابین بکری و کلینیکی پسپویی بریندارانی شیمیایی که زیاتر له ۲۰ ساله قه‌ولو و به‌لینه‌که‌ی له لایه‌ن کاریه‌دهستانه‌وه دراوه، له و شاره‌دا بکریته‌وه.

شایانی باسه دواي کوتایی هاتنی ریوره‌سمه‌که له ۵۴-یانی سه‌رجاوه‌ی نه و شاردا پنجه‌لک به دف چوونه سه‌رمه‌زاری شده‌هیانی شیمیایی بارانی نه و شاره‌و ریوره‌سمه‌که به خونینه‌وه‌ی شیعه و پیشکیش‌کردنی مؤسیقی کوتایی پیهات.

سه‌رجاوه: مائپه‌ری کورستان و کوره / ریکه‌وتی: ۲۰۱۴-ی ژونه‌نی

۱۳۶۶ پووشہ ری ہوتی

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتیه نازلیشیواوه شیمیاباران کراوه‌کان دا

په ریوچ جوونی ریور همیک له هدوولیر بون به رزراگرخترنی یادی قوریانیانی پوچیارانی شیمیایی شاری سرهدشت

له ریورس میکی تایبیدا که به بهشداری ههینه تیکی حیزبی دیموکراتی کورستان له شاری ههولنردا به ریوه چوو، یادو بیره و دری قوربانیانی بومبارانی شیمیایی شاری سه دهشت له رز راگیرا .

لەو بىرۋەسىمەدا كە رېۋىزى شەممە، ٧اي پۇوشىپەر بە دەسپىشىخەرىي
رىتكىخراوى كوردىستانى بىن ئىنئۇسايلو بە حاوكارىي بە رېۋىيەرىي رېتكىخراوه
ناحىكىيەكانى ھەر دېمىچى كوردىستان لە ھەولېرۇ لە سائۇنى چوارچىزاي نەم
شارەددا بە رېۋىيە چۈو، وېرىۋى بېرىھىنالەھەدى بىستو حەوت سانلىدى
كارەھەساتى بۆمبارانى شىمەيابى شارى سەردەشت باس لە لايەنە
حقوقىيەكانى ئەو روودادو رووشى بە رىكەتتووانى لە ئىراندا ماوى ئەو
تراتازىلىيە كىرا.

له دو سینیکی ئەو زیوره سەمەدا عەلە مەھمۇد، بە پرسى رېخخراوی
کوردىستانى بى ئىنۋاسايد لە سەر چۈفىيەتىي كۆپىرادىدەكە قىسى گىردو
ياشان دوكتور ئاسق خەسەن زادە، ياسەكەنى يېشكەشقى ناما مەددۇوان كەرد.

دکتور ناسو حسنه زاده له سه در تابه باسه که دا به له رچاوگرتی پیغوره حقوقی و قانونیه کان خوینله ودی به رووداوی بومبارانی شیمیایی شاری سه رده شت کردو به تیشک خستنه سه دوو قانونونی جیهانی ژیشقو قانونونی لاهه باسی نهود کرد که نه دوو قانونونه له کاتی شه ردا لاینه چه کداره کان نه رکدار دکنه به ودی گیانی که سانی شبلو ناجه کدار پیارنیز و روشنوتی ننسانی له همه بهره به کتر بگرنه به.

نه نهادی کومیتهه ناووندی حیزبی دیموقراتی کورdestان له پیووندی له کەنل قانونی ئىزىشدا تىشكى خسته سەر ئەودى بە پېچى ئەو قانونوئە گيانى ھاۋو ولاٰتىيانى مەددەنى له كاتى شەردە پارىزراوه و لايىندە كانى شەر و يېرى ارچاوكىرىنى مافى بەكارھىننائى چەكى كۆمەلکۈزى وەك بۇمىش شىمېيابىيان له دىرى خەڭى نېيە و لەو بارادوه رېلىان لەن گەراوه.

دوكتور حده سه زاده له دريئردي باسه که يدا به پوئينکردنی چه کو چوله کوچه کان به پيچ چوارچيو و قانووني جيهاناني زينيق باسي نهودي كرد كه نابن ها وو دستياني شفيل له کاتي شدرا پريشكده شه ريان به ربكه وئ و له دريئردي باسه که يدا گوتى كه چند سال دواي بومبارانی شيميماري شاري سه رده دشت بwoo كه به کارهينانی گازه شيميماسيه کان له لايدهن دووله تازو لامهنه چه کاره کانه وه ريان لى گيراو قمه دفعه كران.

دوقلور ناسو حمه‌زن زاده له بهشی کوتایی قسه‌کانیدا به ناماژه به سیاسته دادله‌ته ناووندیه کافی حاکم به سدر کوردستان، ایران، تورکیه، عیراق و سوریه گوتی نه‌گه رچی ندو ولادانه پیککه و تئنامه‌ی به کارنه هینتیانی جه‌کی کوهه‌لکوژیان نیمزار دوده، به لام چه‌ندین جار له شهرو به رویه رکانی له‌گه‌ل کوردکاندا ندو قانونه‌یان پیشیل کرده‌مو چه‌کی کزمه‌لکوژ شیمیایی‌یان به ذری کوردکانی ولاستی خوییان و ولاستی دراوستیان به‌کار هینساوه. کفرگتیر پاشان ناماژه‌ی به چند نمودنیده‌ک ندو حائله‌دانه له لایه‌ن تورکیه و سوریه کرد.

حاجی سالح عذرگشایی پور، یه کیک له به رکه تو ووانی له رو واده به دخنه گرتن له رو شی به رکه تو وانی له زیاند اما وی نه دو جینایه ته سامنا که گوتی له دنیای نه مرؤودا ریز
له نازه له کافیش دگیردی، یه لام که مترين ماف به خه لکی برلندرای شاری سه رده دشت له هه در جاو نه گراوه.

نهو گوتی نه کار له کاتی خویدا رووداوی بقمبارانی شیمیابی شاری سه رده شت میلایی دهکرا و بکه رانی نه و جینایته سزا درابان، شاری هله بجه بقمبارانی شیمیابی نه دهکراو، له نئستاشا نه دهکری همه مو لایه که نه هنین توزی فه راموشی لهسر نه و رووداوه لنشیو و لهود ری له دووباتشونه و دهی له داهاتوودا بگون.

لە بەشیکى دیكەي نەم و كۈزۈياددا قادر مەولانپۇورم كە بە عومەر خاودەرى رۈزىھەلاتى كوردستان ناسراوەو ھەمۆ نەنداامانى بىندەمالەكەي لەو رووداوددا لە دەست داوه، قىسىم كەردى، لە دوا ئەدۋادا عەلمى مەحمۇد، لە تېرىسى ئەتكەخراوى كوردستانلىقى ئەنۇسايدى لەسەرهاتى قادار مەولانپۇورى بۇ يەشداران گېڭىرالەوە كە جۇن ئەندامانى بىندەمالەكەي

حەوتى پۇوشپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالىھى سەرددەشتىيە ئازىزىشىۋاوه شىمیاباران گراوەكىان دا

ھەر كام بەزې شارىكى ئېيران دەكراو و دوايە تەرىمى ھەموويانى بۇ ھاتقۇتە وەو گوتى، بىن گومان ئەگەر بەسەرھاتى ئىرانى ئەو بىكىتىدە فيلم ئەدا دنيا تىڭىتكۈزۈن فيلمى سەددە بە چاوى خۇنى دەبىنى.

لە بەشى كۆتايى ئەو كۆرىادەدا دىيارىي رىكخراوه ناخەكۈمىيەكانى ھەرىئى كوردىستان لەلايدەن فازلۇ عومەر رەشىدەدە پېشىكىش بە قادر مەۋلانپۇر كرا. فازلۇ عومەر رەشىد، سەرۋىكى رىكخراوه ناخەكۈمىيەكانى ھەرىئى كوردىستان لە بەشە لە كۆرىادەكە گوتى شەرمە بۇ كۆمارى ئىسلامى كە دواي ۲۷ سال ئىستاش قوربانىيانى ئەو جىنپايدە سامانىكە بە شەھىد دانەندرارون و ئاپور لە بىرىنداران و بەركەتەنۋانى ئەو رووداوه نادىتىمەدە. شايىانى باسە لە بەشى كۆتايى كۆرىادەكەدا چەند كۆپلە شىعىزى لە وسىنى ئەو رۆزىدا لەلايدەن فەرىيەلۇن حەكىم زادە، ھەنەزىن جەعفەر و مەحمدە ئەقدەنلى خۇنىنىدراوه.

سەرچاواه : مائىپەرى كوردىستان و كورد / رىكەوتى : ۲۸ ئى ئۇنىتى ۲۰۱۶

شارىكى لە بىرگراو لە پۇوشپەرىكى سووتاوادا.

عەزىز شىخانى

كاشىمەير چوار و نىيۇ پاش نىيۇدۇقى ۷. پۇوشپەرى ۱۳۶۶ ھەتاواي بەرامبەر بە ۲۸ ئۇنىتى ۱۹۸۷ زاينى، شارى سەرددەشت (رۆزھەلاتى كوردىستان) كەوتە بەرپەلامارى

چەكى قەدەغەكراو. لەنەكامى ئەو پەلامارە نامەرۇقانىيەدا سەدان كەس لە خەلکى بىتساوان و دانىشتوانى شار چارا ئىيانىيان كۆۋەزىيەدە و زىيات لە پېنج ھەزار كەسيش بىرىنلار بۇون. ھىزە ئاسمانىيەكانى عىباراق سەرددەشتىيان بە چەكى شىمیايان بۇمباران كرد، بەلام ھۆكاري سەرەتكى ئەو بۇمبارانە ھەتا ئەمۇرۇش ئادىرا. ھەرچەندە شەرى شار و ناواچەرى سېشىل لە شەرى ھەشت سالىھى ئېيران و عىباراقدا دىاردەيەكى نامۇنەدبوو، بەلام ھىرىشى شىمیايان بۇ سەر خەلکى سېشىل بە چەكى شىمیايان لە ۋۇتى دىزېردا تاقى نەكراپۇرە. رۆزىك پاش روودانى ئەو كارەساتە لە نىيۇ خەلکى شاردا دەنگۈيەيك بىلەپۇرە، كە بەرەي كوردىستانى (باشшۇرۇ كوردىستان) لە شۇئىنەكى شارى سەرددەشت (خواردەنگەپۇرە) كۆپۈونەوەييان كەرددە و رېشىمى عىراق لەو كۆپۈونەوەي ئاكادار بۇون. دەنگۇي ئەبۇو، كە كەسانى ئاكادار و تەنانەت بەشدار لە كۆپۈونەوەي بەرەي كوردىستانى، وەك سېخور بەرپسانى عىبارقىيان لە شۇين و كاتى كۆپۈونەوەي ئاكادار كەرددەتەوە. شايىانى باسە، كە ھىچ كام لە بەرپرسى حىزب و رىكخراوه سىياسىيەكانى باششۇرۇ كوردىستان ھەتا ئەمۇن ئەو باسەيان پېتىراست ياز بە درۇنە خىستۇتەوە. بىنگە لەبۇ، يادى سەرددەشت و كارەساتى ۷ ئى پۇوشپەر لە راگەيانلىنى قەرمى باششۇرۇ كوردىستاندا زۇر بە كەمى باسلىنىدەكى.

لە كاتىكىدا سەددام حوسىن و باقى كاربەدەستانى رېشىمى پېشىوو عىراق لە سەر رووداوى دوجىل، ھەنەجە، ئەنفال، فەيلەكەن، بازىرگانەكانى بەغدا دارۋانە دادقا و بەشىكىيان لە دار دراون، بەلام كەيس و فايىل قوربانىيەكانى سەرددەشت لە بىرگراوه. كۆمارى ئىسلامى ئېرمان نەتەننە قوربانىيەكانى ئەو كارەساتە قەرەبۇن ئەكرەدۇتەوە، بەلکۇ لە بەرددم پىكھىنەن ئۆپۈنەوەي بەرین و يادىكەنەوەي بەرفاونى ئەو يادە تائىدا كۆسپ و تەگەر دەننەتەوە. بەرپسانى رېشىمى كارەساتى ۷ ئى پۇوشپەريان نىيە. ئەوان بە ئامانچى سىياسى ھەول دەددەن، كە يادى ئەو كارەساتە سنورەكان نەبىرى و لە بىنەنگى تەۋاوادا تۆزى زەمانە دايپۇشى.

بەرپرسى پارتە كوردىكانى باششۇرۇ كوردىستان لە ھەولىپەر و بەغدا، كە بە گۆپۈرى كېپانەوەي رووداوكانى ئەو كات، ھۆكاريك بۇون بۇ ئەو پەلامارە نامەرۇقانىيە، ئاپوريان لەو رووداود ئەنھىنەر دەداوەتەوە. لە كاتىكىدا ئەوان بە روانەت باتىكەشە ئەتتەۋەي و كۆزبۇون دەكەن، بەلام لە بەغدا و ھەولىپەر بۇ يادىكەنەوە و رېنگەتن لە قوربانىيەكانى ئەو كارەساتە ھىچ كارىكىيان نەكەرەدە. رووداوكانى ۲۰ سالىھى دواي راپەرىنى باششۇر پېشانى دەددەن، كە پارتە كوردىيەكان زىياتر رېزىيان لە دولەتە سەرددەستەكان و رابەرەكائىيان گىرتەوە (بۇ ئىنەن يادى مەرگى خومەنى لە ھەولىپەر و سەلەمانى). جۇرى ھاواكاري ئەوان لە گەل رېشىمى تاران و تىكە ئۆپۈنەييان لە گەل سپاپى پاسداپاران دىزې لشىرى بەعس و دەسەلاتى سەددام حوسىن لە سالانى كۆتايى شەرى ئېيران و عىراق، فاكتەرى سەرەتكى ئەو كارەساتانە بۇون، كە لە سەر دەستى لشىرى داگىرەكەر جىنپە جىن دەكرا.

حەوتى پۇوشپەرى ۱۳۶۶

لە يىادى ۲۷ ساڭھى سەردىشىتىيە ئازىلىشىۋاوه شىمباباران كراوەكان دا

بەرپىسانى رېشىمى تازان بە ورىيەدە شەرى ئىران و عىبارقىان كىشايە كورستان. لە ئاكامى ئەو سىاسەتدا زىبرىكى قەربۇنە كراوەيان لە كورستان، ئىنگە و خەتكەكەي دا. لە درېزىنى ئەو سىاسەتدا بىزۇنەدى كوردانى رۆزھەلات كرايە كالاى بازگانى ئىوان پارتە كوردىيە كانى باشۇر و رېشىمى تازان. لە بىركردى كەيسى سەردىشت و دەرھاۋىشتى ئەو فايىلە لە بازىنى تاوانە كانى سەرانى رېشىمى بەعس، بۇ پەرەپۇشكەرنى مېئۇرى دەشى پېوندىيە كان دەگەرەتىمە.

سەرچاوه : مائىپەرى كىيارەنگ / رېتكەوتى : ۲۸ جۇونى ۲۰۱۳

بۇ شارەكەم سەردىشت

سەعىد مامەنلى

بۇ دايدە دەگەرەتىمە، سەبىرى مېئۇرى دەكەم. روپەلە كانى دىرۇك ھەلەددەمەمەد. مېئۇرى پەرپەدە و مېئىرى وەستىيە. ھەرچى ورد دەبەمەدە و بەناخى دا رۆزەچە، ئۆز ئاستەمەد مېئۇوش وەك خەبات و پېشمەركايىھى خۇزى دا نەبىن؛ پېتىگۈنى دەخات و ئەمۇر و سەبىي پېندەكتات. حىزب حىزبىن شىتىك لە بەرژۇنەنى خۇزى دا نەبىن؛ پېتىگۈنى دەخات، خىتىر و شەرى دابەش دەكىرى. وەك تاوان و كارەساتەكان لە كەم و بېئىنگ دەدا؛ ھەلېزاردە خۇزى ھەلەگىرى و ياخەكانىش وەلە دەن. كۆمەتكۈزى و مەرۇف قىرپىدن، ئەنفال و قىزان و گۇرى بەكۆمەل، سوتانلىنى گۇن و خاڭ و مەنلا، وشك كەنلى كانى رووبىار، ئەھراوى كەنلى سروشت و خۇزى، مەرۇف رفانلىن و چاوبەستن، زمان بىرين و كەلەبچە كەنلى، هىلانە شىوانلىنى مەل و پەلەودەر، بەكارەينانى چەكى قەدەخە كراو لەلایەن كۆمەتى پېشىكەوتتۇرى بەشەرى، بەندىرىنى مامۇستا و قوتابى و زور بابەتى دىكە لەكتات خۇزى دا لەبەر چاوا ناگىرىو راسپارادى رۇزى مەبادى ئەكتات. ئەم كارەسات و ئازار و دابەش كەنلەنە بەبەزىن و بىلەسى كورد بىراون؛ دەكىرى لەم چوارچىنۇدە دا دابېرىن. ھەربۇيە زور بەكەمىي رەنگ و دەنگىيان ھەدە.

ئىيەمە كورد لە گشت بوارىكەدە گەلمارقۇ درا و داگىيركراوين. لە ولاتى ئىيمە كەم شت پېوانەنى راستىنە خۇزى بۇ دەكىرى. بوختان و درق، پېچەوانە و ئاوازىزۇ، ئاوا و ناتقۇر، پىن ھەلەگۇتن، ئاوا دەركەنلى بەخۇرمايى، كەلەكەمى سەرمەيەن نەزۆك، لەخۇرما بۇون بە مامۇستاي دەيموكىساى، دەولەمەنلە بۇون و زەنگىنى لە نەكما، جەمگە و رىنۇو، ھەرس و داپۇسىن، خۇ بەكەم گەرتىن، بەرسى بازار و بىغانە پەرسى بازار و باوي زۇريان زۇريان ھەدە. ھەربۇيە كەسانى ئەخۇش و قىين لەدەن و ئىنە ئەددام، دەزا شا و حەممە كورى، ئەتتاي توركان و ئەسەدى سورى؛ تەرازى بەختيان بۇ سەردىمەك سەردىكەمەن و مەرۇفە ساڭار و دەپاكەكانىش، شىمېيابىي و زام، دەرىدەرى و ئەدارى بەش و نىسييابان دەدبى.

ھەلسەتگاندىن و پېوانەكان ئائۇز بېچەوانەن. ئىنە پېشمەركە و گەريلە ئورىد بە تىكىدەر، دەرى شۇرش و تىبىرۇست ناودىيەر دەكىرى و ھېزى داگىيركەرەش پارىزىزەر ئاسايىش و چاڭ و ئەسحابە پېشى دەبىن. مەرۇقى كورد ھېچ دەورىكى لەشەر ھەلەسەنان، سۇورىبەزانلىن و دابەش كەنلى دا نېيە. ولاتەكەمى لە ھەر خۇزى دابەش و داگىيركراوە و خۇزى بەپېناسەتى توركى، ئىرمانى، سورىيابىي و عىنارقىيە و دەلەتكىشىن؛ كەچى لەبەشە خىر و بەرەكەتى ئەمۇلەنەش دا ھېچى پىن ئابرى. لە كەلەمەستىن و شەر و شۇر دا سوارچاڭى كۆزى زەۋىيە. بۇ ئىسلام و كومۇنىزم، بۇ دەيموكىساى و پاراستى سۇورەتكان، بۇ ئاوا لە ئاشى دۆزمن كەنلى، بۇ يىك تەكىرتن و ھېنائى ھېزى داگىيركەر بۇ كورستان كەس تاي ئاكا. سەرمە ئەوانەش نەتەوى بەتاوانى جىياوازى خوازى گەل و ولاتى دەسوتىنەن.

بىرين و ئازار و ئاوازەكان ھېنەنە زۇرن بە چۈرت و تەسييە سەت و يەك دەتكىش دەجىسپا ئايدەن. رېز كەنلى ئاوايى كارەسات و روودادەكان، قوربايانى خەبات و خۇنىتى رىڭارىخوازى نىشتىمانى، بېيار و پەيمانە دەچۈودەكان سەبارەت بە كۆت و زىغىر كەنلى كورد و كورستان ئەمەدىان لە رادە بەددەر. ئىيەمە كورد گەل وا ئىلدەسەلات و بەستە زمان كراوين، ئىستاشى لەگەل بىن خاونى مېئۇرى يان پەيمانىكى رېنگ و پېتىكى ھاولىدەشى نۇوسراوى كوردانە ئىن. ئىكادابانى كورد و بەستەمەدە بە چوار و لاتى رەگەزپەرسى تۈركىيە، ئىرمانى، عىنارق و سورىيە كوردى تۇوشى فەرە نەھامەتى و قورىيە سەرى كەردووە. ھەزار داخ و مەخابن كارىكەرى ئەم زۇردايە كەيشتۇتە شۇنىيەك بې جار تاڭى كورد گۇرانى و موسىقىاي داگىيركەرانى لە ھى خۇمائى پىن خۇشتىرە. دەيان جۇر شابىي و كەنۋەنلى دەسەنلى كوردى بە سەما و رەقسى ئەيار دەگۈرىتىمە.

خەبات و خۇراڭى، سەركەتون و پاشەكشە، شاخ و پېشمەركە، بىرسىيەتى و نەدارى، روکىردن و راونان، مائۇرەنلىنى و دەرىدەرى، كلاو چۈنەسەر و فەريو خواردن، شەرى

حەوتى پۇوشپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالىھى سەرددەشتىيە نازلىشىيواوه شىمیاباران گراوەكان دا

نىيۇخۇ و براكۇنى ووك پىشىھى كوردانى لە ھاتوود. لىت جارىك لە جاران گىرييەستىيکى نەتەمۇدىيى كوردانە لە دىرى داگىرکەرانى كوردستان مۇز نەكراود. هەر حىزب و رىتكخاراونىك لە گۈزى بەرنامە و سۆزى خۇي خەبات و خۇ و خەدى دىيارى دەمكى. هەر كەسىش دەزانى بىرىنەكان لە يەك جەستەن و دەنگ و دېيمەنەكان شەنگانان. كوردستان و كورد، چارەنۋس و چوارچىيۇدى ماۋەكانى لىيک جىا ناكىتىمە. شەرى چالىدران و ناكامەكانى خەنچەرىكى ئازاروى بۇون لە ھەيكلەسى كورد دران. نەو بىرىنە قولە ھەتا ئىستاش سارىز ئەبوبۇدە. تىراوەيە و ھەر ھەلەدەتەوە. پەيمانى لۇزان و ئەلچە زايىرىش دەستە براى دېندە ئەمۇ بن بەختىيەن.

شىغى شەمىزىنان، شىغى دىرسىم، شىغى بەرە قارەمان، قازى و سەككىز رۆزەلەتى كوردان، مېرى بايان، رەوانىز و ئەرەدۇن پىشەنگ و رېبۈارى يەك رېڭا بۇون. خانى و حاجى، هېمىن و جەڭەرخۇنى، مەلا و فەقىتى، بابا تاھير و ھەزار، ئاسى و بېكەس، مەولۇمى و شامى ھۇزانشانى يەك نەتەمۇ بۇون و بۇ كوردستان دەيانالان. كاۋويس ئاشقا، تاھىر تۆفيق، مۇھەممەد شىغۇ، ئەسەھەرى كوردستانى و شاڪىرۇ ھاوخەم بۇون و ئۇ كورد و كوردستان ستران و گۇزەنلىكىان دەچرى. شەرەخان، زەكى بەگ، مەستورە ئەرەدۇن و گىيۇ مۇكىريانى دېرىزك و مېزۇوئى كوردىيان نۇوسىيە و بە شەنق داگىرکەرى كوردستانىيان ھەننەگوتو. پېرىه مېرىدى پېرى دەستى كوردان لە سوئى كوردستان بۇو بە مەرىلى ئەورۇز و مامەيىارە. زەكىيە ئالاڭانىش ھەر بۇ ئاخ و نىشتمان ئاڭىرى ئەورۇزى لە خۇي بەردا.

سووتەمەنلى كلى ئاڭرى خەبات لە ئىيۇ كۆمەلى كوردەوارى و دەخىر دەكىرى و گىرى ئاڭىرىكەش ھەر چىر و چاوى خۇمان دەسوتىنىن. ئىلەمۇ ئىيەمەين و ئاز ئىيەمە دەيچىزىن. كورد زىگى دەسوتنى كوردستان كاول دېتى؛ باردقە تلا و ئاقافەرنىش لە ئىيچاوانى ئىيە ئانووسىرى!!! ئىيە گىيانىكى يەك جەستەن كون كون و زامدارىن. سەدان سالە شوانكارە و سەپانى داگىكەرلەن. بە فيتو و بالقۇرى ئەوان دىرى يەكتىر شەر دەكەلەن. بە دەھۇن و زورنى ئەوان ھەلەپەرىن و يەگىگەرتو نایىن. ئازانەم ھۇرە و سىياچەمانە ئەورامان، لازىك و خەيرانى دەشتى ھەولىر.

گەلۇ و سوارۇسى ساپلاخ، لۇرى لۇرى ئامەد و لایە لایە ئامېشلى، سۆز و لاۋانلىدۇدى دايىھى بەھىن و دايىھە سەلتەنە يان دايىكانى جەرگ سووتاوى دېكەي نىشتمان؛ بۇ كام بەشەي كوردستان، بۇ كام بىرىن، بۇ كام كارەسات و نىڭۇ بىيىش و ھەلەپىش، گەرچى ھەممو بىرىننېك ئىش و سەردەمى تايىتتى بەخۇي ھەيە؛ بەلام داخ و خەمى قەلەي دەم دەم، قانڭ دان و خۇ بەچقىم دادانى دىرسىم، سىناردى چوار چىرا، سووتانى سىنەمای ئامەد، ئەورۇزى بەخۇين شەلەللى سەنە و قامېشلى، ئەنفال و ھەتەبجە، رووي بە كۆمەل و شىمېيابارانى شارەكەم سەرددەشت بە زەڭارى گشت كوردستان و سەرەخۇي كورد ئەبىن تۆنە يان ئاڭىتىتە.

ووك چقۇن ئاوارە و ئارام، عەگىد و هارۇن، مەزمۇن دوغان، مەلا عەلى، شىرىن و لەيلە قاسم، فەرزاد و شەھىدەنى ترىي رىزگارى كورد و كوردستان جىنى رىز و وېرىدى سەور زارانق؛ ھەرواش بىرىنەكان لە رۇزى خۇيان دا دەكۈلىتىمە و داواى تۆنە و بەرخۇدا مەدەنلەن.

سەرددەشت لە سۇنگەي شەرى ئىيوان دوو داگىرکەردا سووتا و شىمېياباران كرا. ئەمۇ داگىرکەرى تۈركىش بۇتە سەرپار. سە داگىرکەر پىكەوە و بەجياش رق بە شار و دەققەرى سەرددەشت دەرىيىن. بۇ؟؟ پېسىكە و بىن ولام، يان ولام دانەدۇ ئاستەم و دۇزوارە. ئەوئىلە دەزانىن ئەم ئەلبىنلە لاتكەي شۇرىشى مەزنى كوردستانە. گۇن بۇ ھەممو دەنگىيەنى خۇش رادەگىرى، ئامېز و باوشى بۇ ھېز و رېتكخاراود كوردىيەكان ئاوازاڭىدە و زۇر جارىش خانەخۇنى ھېزىز دەرىزەركانى سەرا سەرە ئىيران و عىراقتىش بۇوە. كەمن ئەدو ھېزىانەلى لە رۇشى تەنگانە و ئەنگوستە چاۋ دا دەست و داۋىنى چىا و كېنە سەرپەرەزەركانى دەققەرى سەرددەشت ئەبوبۇن. ھەر لایە لایە تۆزەل و خرى ئاۋەنگ؛ پېشەرگەدى دەيىشەمىزىنى و شەھىدەكانى بە ئاوى ئىيان دەشۇرىن و دەبنە خەدرى زېنلۇوو سەرددەم.

سەرچاود : مائىپەرى گىيارەنگ / رېتكەوتى : ۳۰ جۇنى ۲۰۱۰

که پادی سائر قوزی شپمیاپی بارانی سه رده داشت.

برایم زنده باشی

میزبانی کووند هدوراز و نشیو و شکان و هدهستانه و کارهستانی زور جدرگیری به خویه و دیتود. نهم گله له هدر درقه تیک بوقه یشتن به ثامانجه له میزبانه کانی خوی به گویند هله مهوم رجی مهکانی و زمانی هاتقته مهیدان و تیکشاووه له مافه سرووشتی و نهندووبی یه کانی خوی به هرمههند بنی.

هر چهند کورد قدرت تدماعی له خاکی که سنه کردوه و نه یویستوه که مافی هیج تاک و نه تدویه ک پیشیل بکا به لام فه رمانه وایانی زال به سه رکور استان، لاه ببری ئه وهی ریگایه کی مهتفق و لوزیک بگزنه بدر ریگای زه برووز زنگ و سه رکوت و کوشتار و تو واه وهی ئه م گله یان کرد وته به رفاهه کاری خوابان.

له جه ریانی شهربی کونه په رستانه و کاولکارانه نیوان نیبران و عینراق دا، بهشیک لهو خاکه له هدر دوو به شده که می (روزه لات و باشورو) به نه نهه است کرا به میباافی ته راتینی هیزه سله رکووتكاره رکانی نه دوو روئیته و له هر کام لهو پارچانه کورده کان زورترین زوره و ته له فاتیان به رکه و توه که ده توانيں ناماژد به بومباری شیعیانی شاری سرد داشت له ۷۵ پوشیده زیری ۱۳۶۶ لاه لاین فریکه شد که شد که رکانی ریئیه عیراقه و بکدین که له کووه کووشه دا، سه دان که مس له خدکی نکم شاره بی دغاغه شه هیب و هه زاران برینداری لئی که و توه .

هر چهند سه رده شت یکدهم قورباغی دستی چه کی شیمیابی دوزمنانی سوتند خواردووی کورده، به لام دلینی قه دری کورده که به دریزایی میژرووی پراوپر له خدبات و خوین و کولله دان و فیاکاری و وردیختنی جوولاندوودی رگاریخوازانه، هاواری حه قخوازانه کهی په نگ بخوانده و به گوئی بیرونی گشتی و به تایبیت ئازادیخوازان و کوروکمه‌ئی داکویکار له ماقه کانی مرۆڤ و مرۆڤایه‌تی نهگا.

نه‌گه رچی نییران و عیراق به دریزی چهند دیده دوژمنی قسته‌سری یه‌کتر بیون و له شه‌ریکی مان و نه‌مان دا، دست و پنجه‌یان لیک ددها، به‌لام خودی نییران به هتوی کووه‌ایک تیینی له سه‌ر لدم شاره کورده، له ئاست قوولایی کاره ساته‌که‌وه دزکردوه‌یکی وای له خو نیشان نهدا و هرهار لهو پیووندی یه‌دا نه‌ته‌نیا نه‌یویست ره‌نه‌نده‌کانی له ئاستیکی نواچه‌یی و حبیانی دا، بلاؤ بکریتیه و بگره له به‌رامبیر به‌رده و تووه‌کانی بومبی شیمیایی بومبی شیمیایی نه‌هم شاره و مک پیویست نه‌رکی خوی به جن نه‌گه‌یاند. له وانه‌یه بتو زور که‌س ولایهن نه‌و پرسیاره بیته گوری که بتو عیراق یه‌که‌م نامانجی بومبی شیمیایی خوی ئاراسته‌ی شاری سه‌ردهشت کرد، له ولام دا دوبن بلیتم که هینلیک فاکتئر و مک مندووب، حوغه‌افیاب، له و کددووه‌یه کفعه‌له کووه‌یه ویه دا کاره‌گه‌یه ره‌یون.

سده رده شت و دوره ویه رکه کی به کوپریه هه لکه دته جغیرافیایی و میزروییه یهود له زوریه جوولاندوه و راپه رینه کانی روزله لاتی کوردستان و تا راده کیش باشوروی کوردستان دا، روی پوزوتیش و باشی گیراوه و همه شه مکوی بره خودان و خوارگری و سازماندان و ریختنی شانه بده رینه رکانی به دنی دوزنانی کوره ببووه که دهکری ناماژد به شورشی شیخ عوبیدیلله ههری پهنا دانی هه مزاغای مه نگون، دامه زرانی کوماری کوردستان، راپه رینه مهلا خه لیلی گوپدهه، جوولانه ویه چه کداری ساله کانی 1346-67 هه، ودها جعوونه و شورشکان، باشودی که دستان تکه بن.

هر لدو رایسته‌یه دا، ناکری روی ونه خشی نهم شاره له پاش هاتنه سه‌ر کاری کوماری نیسلامی دا نادیده بگرین که تا چهند له بواری دینفاعی و به ریبه‌ره کانی و پاراستنی هیندیک ناوجه‌ی کورستان دا پیش قدهم بوده وزیریه گوچ‌چوپری له پلاماره‌دان و شاندوه له لایکه کی دیکه‌ش بشیک له و خله که له ریشه‌هه کانی پیشوو و نیستا دا به جوییک که بیوان لوایت له شوش و جوچانه و هکانی باشوروی کورستان دا له بواری تهداروکاتی و پیرسونیکی یهود به شداری یان کردوه.

دەبا لە يادى سالرۇزى يەكەم شارى قورباقنى دەستى چەكى شىمپاپىيى دا، نەم يادە تالە بىكەينە ئىيرادەوە ھاندەرىك تا پىكەوهە لە شادى وشايى و فرمىسىك وشىنى يەكتىر دا، خەمەخۇر و ھاودەردى يەكتىر بىن و بە وەللاناز و بە ھېنىد نەڭكىتنى حەز و ئىواوات و بە رەزەۋەندىلە تاكى و گىرووبىس و حىزبى يەكان تۇرى ھىيا و بىرۇ بە خۇبىوون و روچاوكىدىنى بە رەزەۋەندىلە كېشتى و نەندەۋەندىلە كان بىكەينە رېبازىر نەڭگۈرى خۇمان و بە يەك و تارى و يەك ھەلۋىتى، نەركى پىرۇزى نەتەۋەبى مان لە ئاست خاک و نىشتمان دا بە جى بىكەيدەن و لەمۇ زىاتر خەلکە كەمان لە چاودەرۋانى دا، رانەگىرين .

به رپرسی نهنجومه‌نی به رگری له به رکه توروانی شیمیایی بارانی سه ردشت له
باره‌ی یادگردن‌وهی کاره‌سانه‌که دهدوی

وتوویژه: عہلی بداغی

سیروان حداد: زیارت له ۴ ساله نیزنى یادکردنه ودی سالیادی شیمیایی باران کرانی سه ردشت به نهنجووه‌منی به رگری له به رکه تووانی شیمیایی بارانی نه و شاره نه دراوه روژی ۷ای پوشپه‌ری سالی ۱۳۶۶ شاری سه ردشت له لایه‌ن ریزیمی به عسى عیراقدوه کدوته بهر چهکی شیمیایی و له ناکامی نه و هیزشە کومەنکوژیه‌دا به سه‌دان کەس کوژران و زیارت له ۸ هەزار کەسیش بیریندار بیون.

۲۵ سال لهو کارساتە تبیه‌ریوه، به‌لام بربى شاری سه ردشت هیشتا قەتماغەی نه بەستو، به رکه و توواون و قوربانیانی له ژیانلا ماوی نه و رووداوه دلخزینە، نیستاش به دەست ئازار و بربىه‌كانى نه و رووداوه دەنائىن و دەولەت و دەرگا حکومەبىه‌كان كە مترين ئاوريان لهو خەلکە داوتىسو و داوا و پىداويسىتىي سه‌ردەکى و ژيانەكىي نه و خەلکە هە روا بى و دلام ماوتدەوە .

سیروان حداد، به ریپرسی نهنجوومه‌نی به رگری له به رکه‌تتووانی شیمیایی بارانی سه‌ردشت له و تتوینز له‌گهله لاه پهره ۷، به رنامه‌یهکی ته له‌قزینونی کورکان‌لادا تیشكی خستوتنه سه‌ردشیک له مدینه‌تی و کیشه و پنداویستیه‌کانی نه و کوهمه‌له خه‌لکه که برینی شیمیایی باران کردنه شارکه‌یان له سه‌رد جسته‌یان هه‌روا زیندوویه و ده‌لئن که له‌و توچیزدیدا راده‌گهکیه‌نی که ناومنده نهمنیه‌تی و نیدازیده‌کانی شاری سه‌ردشت مادوی ۳ ساله نیزه‌نی نه‌وه بدو نهنجوومه‌نه نادمن تا بدشیوه‌ی سه‌ردجخو سانیادی نه‌وه رووداوه میزوویه بکاته‌وه و نه‌وه بونه و موناسیبه‌تاهی نه‌وه سالانه‌ی دوایی له لایهن نیلداری پیووندیداری دوله‌تی له چوارجیوه‌ی تایبیه‌ت و سنوروردارا به‌ریوه دوچی. له باره‌ی چونیه‌تیی یادکردن‌وه‌ده و رووداوه دلته‌زینه له سالانی پیش‌وو دا، سیروان حهداد ده‌لئن هه‌ر له سالی ۶۷ وه کوهه‌لیک له بنه‌ماله‌ی شه‌هیدان و چلاکانانی هونه‌ری به گرتی شه‌وه‌ی شیعر و هه‌لبه‌ست و کفر و کفوبونه‌وه یادی ۷ی پوچش‌هه‌ریان به‌رز راگرت‌ووه، تا نه‌وه کاته‌ی له سالی ۸۱ نهنجوومه‌نی به‌رگری له مافی برینانی شیمیایی سه‌ردشت پیک‌هات. دوای دامه‌زارانی نه‌وه‌نجه‌جومه‌نه هه‌ر سال به شیوه‌یهکی جوان و شیاو سالیاده‌کان به بدشداری کوهه‌لآنی خه‌لک و چلاکانانی هونه‌ری به‌ریوه ده‌چوو، به‌لام نه‌وه‌د نزیک چوار ساله که بدآخه‌وه له لایهن به‌ریپرسانی سه‌ردشت مؤله‌تی یادکردن‌وه به نهنجوومه‌ن فادری و یاده‌کان زورتر حکومی به‌ریوه ده‌چن تا ناحوکمی. ظهه سالیش نهنجومنه ته‌نیا به کردنه‌وه‌ی پیشانگایکی له مدینانی سه‌رجاوه و داتانی تاچه‌گوچینه له سه‌رگاکوش‌هیدان یاده‌که به‌ریوه ده‌با و کوهه‌لیک کدس و که‌سایه‌تیش له شاره‌کانی حله‌بهجه، گدره‌یان و قهه‌لادزی باشکیشت کراون، به‌لام به گشتی نیینکاری به‌ریوه‌بردنی یاده‌که له دستی کاره‌هدستانی شار داهه.

سیروان حدداد له بارمی زماردی قوربایانیان به به رکمه و توپو ای نه رووداوه دهان که نه که سانده و دک قوربانی شیمیابی دنناسرین دووهش، به شیکیان نه وانه ز که له لایه بنیاتی شه هیدان و جان بازان و نه لایه دهله ته و به رسما ناویان تومار کراوه که زماردیان ۱۳۸۰ کدسه و لدو ۱۳۸۰ که متبر له کدسان یارمه تی مادی و پیشکی وردگهن. به لام به بروای نیمه و دک نه جومن زیاتر له ۸۰۰۰ که س له خه لکی سه دهشت برینداری شیمیابین و دهابی پیتاویستی پیشکی و درمانیان بتو یکجه، و لاهو افسلا نیات له ۴۰۰۰ سد کوس، که بینه کانها، نیات، دوبه، به شتیه ۵۰۰ هم مشهور، له آنچه جاهد دستی داشن.

به رپرسی نجومه‌نی به رگری له به رکه تووانی شیمیایی بارانی سه ردش له باره یکیشه و گرفت و پیداویستیی به رکه تووان و برینداران و بنده ماله‌ی قوربانیانی له و رواده‌وه له ئیستادا تیشكی خسته سه رله‌وه که کیشیدی خه لکی به رکه تووی بومبارانی شیمیایی شاری سه ردشت زورتر له بواری پیشکی و درمانییه و دیه. سه ردشت ناوند و نه خوشخانه‌یه کی تایبه‌تی بو بریندارانی شیمیایی نییه و پیشکی شاردا ز و پسپوی نییه که بتوانی ده ردی بریندارکانی شیمیایی درمان بکهی، بتونیه دهیت بو درمان کردن و چارده‌سه‌ره بیه نه خوشکان به ره و رهی یا تاران راکویزیتین و نه ووهش زور سه خت و تاقدت پروکینه. ناوبر او هه روهها ده لئی که سه ردشت له بواری ناودانی و پیش‌اگهه یشتنده‌وه کیشیدی زوری هه یه و به شیوه‌ی پیوست به درپسان نه یاتوانیه ژینگه‌یه کی خاوین بو به رکه تووانی چه کی شیمیایی دایین بکهن و زور گرفتی دیکه که

حموتو پووشپه‌ری ۱۳۶۶

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌ردنه‌شتبه نازیپیشیواوه شیمیاباران کراوه‌کان دا

ردنه‌گیت لیزددا مه‌جالی باسکردنیان نه‌بی.

سیروان حداد له باره‌ی یادی ۷ ای پووشپه‌ر و گرینگیدان به یادکردنده‌ودی به رده‌هایی نه‌و رووداوه میزه‌ویی و دلته‌زینه‌ی به سه‌ر کورد و شاری سه‌ردنه‌شت هاتوه، دلنه‌که کاره‌ساتی لای پووشپه‌ری سه‌ردنه‌شت ته‌نیا بومبارانیکی دورانی شه‌ری همشت ساله‌ی نه‌بووه که ئیمه‌له بازنه‌ی کاتیدا بچوکی بکنه‌ینه‌ود و تایبەت به ناوجه‌ی سه‌ردنه‌شت و خه‌لکی سه‌ردنه‌شت بن، به‌لکوو نه‌م دستدریزیزیه نامروزیانه له دریزدی تاوانی ژینفوسایلی گله‌که‌مان دایه که ته‌نیا بتو قرکردنی گله‌کی کورد و سرینه‌ویان نه‌نجام دراوه. که‌واهی نه‌م ترازندیايه پرسنک دروست دهکا بتو هه‌موو گله‌کی کورد که دهبن هه‌موان به‌یه‌کادوه هه‌ولی بتو بلدن.

نه‌نجومه‌منی به‌رگری له به‌رکه‌تیوانی شیمیابی بارانی سه‌ردنه‌شت دلنه‌که‌وله‌کان لهو پیتناوددا دهبن به جیهانی کردنه‌ی نه‌و پرسددا بئی و بتو به جیهانی کردنه‌ی کاره‌ساتی ژینفوسایلی سه‌ردنه‌شت هه‌ر کوردنیک دهبن به پین توانای خونی کاری بتو بکا و هه‌ولی پیویستی بتو بکا، هه‌لېت ئیمه‌وه وک نه‌نجومه‌منی شیمیابی سه‌ردنه‌شت چەند سانیکه به‌ردموام بتو به جیهانی کردنه‌ی هه‌ول ده‌دین و بتو گه‌یشتنی هه‌ولمان داوه و له ریزکه‌ی سازمان و نه‌نجومه‌نه نیونه‌تهدیه‌کان وک OPCW و CWCC و کپر و کپیوونه‌وه نیونه‌تهدیه‌کاندا کاری پیویستی بتو دهکه‌ین. به‌لام وک ره‌خنه‌یه که له هه‌موو کوردنکانی دانیشتویی نوروپا، جیا له بنه‌ماله‌ی عه‌لی ره‌حیمى تا نیستا هیچ لایه‌نیک و تاکیک کومه‌ک و یارمه‌تی ئیمه‌ی بتو نه‌و مد‌بەسته نه‌داوه.

سه‌رچاوه : مائیه‌ری کوردستان و کورد / ریکه‌وتی : ۲۷ ای جونی ۲۰۱۲

له بنه‌که‌ی ده‌قته‌ری سیاسی حیزبی دیموقراتی کوردستان یاده‌ی ۲۵ ساله‌ی کاره‌ساتی شیمیابی بارانی شاری سه‌ردنه‌شت زیندوو راگیرا

پیشنه‌هه‌ری نه‌م مه‌ری چوارشمه‌مه، ریکه‌وتی ۷ ای پووشپه‌ر به پیک هینانی سینماریک، حیزبی دیموقراتی کوردستان یاده‌ی ۲۵ ساله‌ی شیمیابی بارانی سه‌ردنه‌شت کردموه.

له سه‌ردنای نه‌م سینماراددا که به به‌شداری ژماردیه‌کی به‌رچاوه له تیکوکش‌رانی دیموقرات له بنه‌که‌ی ده‌قته‌ری سیاسی حیزب به‌ریزچوو، دوای ساتیک بئی دلگی بتو ریزگرتن له یادو بیزه‌وردی شه‌هیلانی کوردستان، به‌ریز قادر وریا، نه‌ندامی ده‌قته‌ری سیاسی حیزب قسەی بتو به‌شداران کرد. به‌ریزیان له سه‌ردنای قسە‌کانی دا ویزای ودیز هینانه‌وهی چونیه‌تی روودانی نه‌م کاره‌ساته له لایه‌ن ریزیمی به‌عسى عیراقیبیه‌وه، ناماژدی به شه‌ری نیونه‌هه‌ردوو ده‌سەلاتی به‌عسى و کوچاری نیسلامی کرد که هه‌ردوو لا ناواریان به سه‌ر خه‌لکی کوردستان دا ده‌باراند.

ناواریارو له نه‌م پیووندییه‌دا وتسی. هه‌رچند خه‌لکی کوردستان به‌شیک نه‌بیون له شه‌ری نیونه‌هه‌ردوو ده‌وله‌تە و خاوه‌نی بزوونتنه‌وهی ماخخوازانه‌ی خویان بیون، به‌لام هه‌ردوو لا کوردیان قه‌لاچوو ده‌کرد

و، نه‌م پیووندییه‌دا ناماژدی به کاره‌ساتی شیمیابی بارانی سه‌ردنه‌شت و هه‌لەججه له له هه‌ردوو به‌شی کوردستان دا کرد.

له به‌شی کوتایی قسە‌کانی دا، قادر وریا، به نوئنرایه‌تی له ده‌قته‌ری سیاسی حیزبیه و ویزای به‌زراگرتنی یاده قوربانیانی نه‌م کاره‌ساته و دووبات کردنه‌وهی هاوه‌ردنی له گەن بنه‌ماله‌کانیان وتسی. ئیمه ووزنیه‌مانه که نه‌و یاده زیندوو راگرین و له کزرو کومه‌له نیونه‌تە ودیه‌کان دا به کراوه‌یی بھیتینه‌وهی.

له به‌شیکی دیکه‌ی سینماری زیندوو راگری زیندوو راگری ۲۵ ساله‌ی شیمیابی بارانی سه‌ردنه‌شت دا، دوکتور ناسو حماسه‌نزاوه، ماقناس و نه‌ندامی کۆمینه‌ی ناوندیی حیزبی

۱۳۶۶ پوشیده‌پی هوتی

لہ یادی ۴۷ سالہی سہ رده شتیّه نازلیشیواه شیمیاباران کراومکان دا

دینموکراتی کوردستان باسیکی له ژیزناوی ریوشونه ته ووینه کان له دژی به کارهینانی چه که کۆمە لکوژییه کان، پیشکەش بە به شداران کرد. دوکتور حەممەنزاوە له قەسەکانی دا بابس لەو مەنشوروو یاسا نیوەولەتیانە کرد کە پیووندیان به قەدەغە کردن بە کارهینانی چه که کۆمە لکوژییه کانەوە هەلەم پاشان بە دژیانە سەر دەم بەمانامانەی لەم بەعوەندەدەو له قۇناغە خاچاکاندا له ئاست، تەنۋە تەرمىدا تەسەب کەوان -

نماورا و له بهشی کوتایی قسەکانی دا باسی له چونیه ته و دیگر کردنی کاره ساتی شیمیابی بارانی سه داشت کرد و لهم پیغامبر نبی دا پیشی وابوو که دمکری همه ول
بدری نهم که میسے کاری له سه رکبکری و له ئاستی نیونه ته و دیگر دا له رووی یاساییه و مهتره بکری.
کوچکیتکی دیگرکی ئهم سینماره بەریز عەلی مەحمود، بەرپرسی ریکخراوی کوردوساید، بە رەخنه گرتن له لایانه سیاسییه کان کە کەمیان ھەم داوه ئەنم کاره ساتە
پەستندرچ.

بایسی له مهتره کردنی په رومندی نهم کاره ساته له دادگایه کی ولاتی هوله ند دا کرد.
به ریزیان له پینومندی له که مل کاتی خوی له ولاتی هوله ند به ریزوه چووو و چه ندین شاهید و قوربانی نهم کاره ساته شن تیدا به شداربوون، وتنی: نهم دادگایه تواني کاریکه رسی باشی له ناسانانی نهم کاره ساته دا هدیت.

عهلى مه حموده له بهشیکی قسه کانی دا بایسی له پیلانگیر پیله کانی ریزی بی کوماری ئیسلامی له دادگای ناویراودا کردو وتنی: کوماری ئیسلامی زوری هدوئن دا کاری دادگای هوله ند به لاریدا به ری. بو نمونه بایسی لهو شاهیدانه کرد که به سفارشی کوماری ئیسلامی دزیيان دمکرده نیو دادگاکه ودو به جوزنک دیاننه ویست توانانه که بخنه نه پا ان هنرمه کورذی بیه کان.

هر لەم سەینىارەدا بەرپرسى رېكخراوى كوردۇسايد چىپۈزى يەكىن لە قوربانىيەنى كارەساتەكەى كۆپۈرىيەدە كە شۇقىنەوارى تايىھەتى لە سەر ئامادەبۇوان داندا. دوايسىن كۆرگىنلىرى نەم سەينارە، بەرپىز رېبىوار مەعرۇف زادە، ئەنلەپىمىدى نۇرسەر رانى رۆزئامەدى "كوردستان" بۇو، كە لە روانگەدى كۆمەلناسانەدە باسى لە كارەساتى شىمەيىان بارانى سەددەشت كە. بەرپىزيان لە باسەكەيدا باسى لە بارۇدۇخى ۲۵ سال لەمەۋەرى كۆمەلگەلى كوردستان كەدە كارەساتىكى بەسەر ھاتبۇو.

له بهشی کوتایی نهاده که میناره فیلمیکی دیکومنتی نیشان دراو دواتر بهشاد ربووان سینماگاه بوده و اینهای پیشانگایی بهشیک له قوربانیانی کارهایش که سه ردانی بهشیک له سالمنه کانی حیزسان کرد.

سه رچاوه : مائیه‌ری کوردستان و کورد / ریکه‌وتی : ۲۷ی جونی ۲۰۱۲

شاری سه رده شتیش قوربانیه کسی دیگهی شهری هاویه شی کورد له گهله نیران

علي محمد محمود

نهم بابه ته پیشکشه به مام عله روحبیمی که به داخهود نه مسال به هنوز خوشبیه و نه یتوانی وکی ۷ سالی را بردو و دیوانه‌ی یادگردنده وی نه تو اوانه بیت) دوازدهم روز له کیمیابارانکردنی گوندی شیخ و مسانان. هیشتا برینهارانکانی نه و دفه دره به ددم نازار و خوشارند و ده دهیان نازلند ، شاریکی دیکه‌ی کوردستان که وته به رشالاوی کیمیابارانکردن له لایهن فروکه جه نگیبیه کانی نیاراقوه ، سه ردشت متده‌ی هاتنی هله بجهه‌ی به گوئی همه‌ی لایه‌ک دا ، دروازه‌ی شار کیمیابارانکردنی له لایهن به عسه‌وه خسته سدر پشت .
برینهارانکان نه و شاره ده لین و ده گیرنده دواز کیمیابارانکردنی شاره‌که یان ده ده دستیان دهگرت و پیکه‌وه ربیان دهکرد ، چاودکانیان بینایی لئی سه‌ندرا بپووه و شار له ناو گازیاراندا به بت که سی به دیار تهرم و برینهار و کهلاوه‌کانیه و دینه‌لاند ، بپو بپو شاری مردو خه دکان .

۱۳۶۶ پوچشہ‌ری

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتیه نازلیشیواوه شیمیاباران کراوهکان دا

له ناو شار مزروق و مانگاو مه رو بزن و همه مو پهله و مهروزیک پیکه و به مردوویس و مرداردهه بووی که دوبیون، بتوی بوگهنه شاره ها وینه هه واردکهی سه رده داشتی داگرتیبوو، وزیرانه بی و چوپان و تهرم و بقون و به راهه دیمه نیکی ترسناکیان لهو شاره چوپان و کاوله درووست کردبوو.
ژماردیه کی زرق له ها وو چاتیان له شوینز لیبانه که به مردوویس که دوبیون، شار نیمچه وزیران نزیکی چارمکی دانیشتووانی شاریش بریندار، ئه وی دیکه شن ئاواره شارو شاره چوکه و لادیکان دورو بهر بوون.

مرافقه مردووه کان و ئازىز و پەلەودره مەردۇوه بۇووه کان نىزىك بە ماڭىيىك لە سەر شەقامەكان كەۋن و كەسىك نەبۇوە هەليان گىرىتەوە، تاوانى كىمېيابارانكىدنى شارى سەرەدەشت زور لەھو گەورەتەرە ھەستى پى دەكەين و گۈنى بۇ حەكايەتە كانى دەڭرىن. دواي كىمېيابارانكە تا نىزىك ۱۳ مانڭ خەلکە كەھى لە ئاوارەيىدا ئىيان و تاشەرى نەڭىرسى كۆنە پەرسىانە ئىران - ئىران بە كۇتا نەڭگە بىشت لە دەلە راوكىيى مەركىيى ئۇنىلا دەئىزان، ترسىيان لە ھاتىنەوە بۇو بۇ سەر زىنلى باو باپىرىزان، ئەو ترسىدى بە عس چانلى شارتىكى كرد بە دۇزەختىستان.

واز له مردووه کانی کیمیابارانه که نه هینتران، ته نانه ت دوای مردن و ناشتیشیان له گفوت مرده هینتران و گیرفانه کانیان ده پشکنراو زیب و دراوی گیرفانیان ده رده هینترا .
حه مامچی شار مه محمود وسوسش ناچار کرا شار به جن نه هینیت، بتو نهودی له گه رماودکهی خو بشقون، دوای یهک مانک له توانه که شاریکی دهیان هه زاری تدانها ۱۱ که سی
تییدا مایووه ووه، می موانيش بريتی بیون له (حه مامچی، مردو شور....). سه رقتا ۶۷ مردوویان بق شار هینیایه ووه، نه و ۱۱ که سی که له شار مایوونه وه ناشتیانیان، گفوري
۶۷ که سیان هه تکه ند، قبور بانیانی کیمیابارانه که به شیکیان خه تکی لادیکان ده روبهه بیون هاتبیون بق شار .

حده‌سدن که دریعی خه‌لکی شاری سه‌ردیدشت نیاوا له دادگایی فرانس قافن نانرات حه‌کایه‌تی نهود و بوزدی خوی کنیرایه‌وه ((پاش نهودی چووه به مهیاد بتو چارده‌سر، به داوکاری پزیشک دوشیزک دردووه، به‌لام به دوشکردن بینایی له دهست ددات، خیزانه‌که‌ی سکی پر ببوده، له نیوان زن و مندانه‌که‌ی ناو سکی، که له ناو مانگ و بوزدی خوی ببوده، به‌ونته‌ی خوی: پزیشک داوای لیمکرد یه‌کیان هه‌لیزیم له نیوان هاوسه‌ردکه‌ی و مندانه‌که‌ی ناو سکی، که‌چی دوایی هه‌ردوکییمانه له دهست دا. له خیزانی خوم و برآکمه ۹ قوربانیمان هه‌هیه به چه‌کی کیمیاوه. نهود و تی که نیستاش قسه دکه‌م شتیک له ددهمه‌وه ده‌رچیته ده‌ردهوه، بتویه شدرمه کدم له‌گه‌ل خه‌لکدا گفتتوگوی نزیک و راسته‌وختو بکم (په‌رتووکی قافن نانرات (بارزگانی مه‌رگ) - نووسین و کنکرده‌وهی: عدلی مه‌ محموده مهدیه))

بو سه رده شت هه لبزير درا؟

میژووی نوی کورد برتیمه له کۆمه لێک تاوانی گهوره بەریکیان خودی لاینه سیاسییه کانی بە رپرسن له خوشکردنی زەمینەی سەرەتادانی، پیوسته به چاوی دخنەگرانەو
بە بولیزییەکی سەرەتە خۆیانە و راستگویانە لیکۆلینە و میان لیەسەر بکەیان بتو نەوەوی
بگەینە راستییەکان، له گەیشتن به راستییەکانیشادو بگەینە نووسینەوەی واقعی
کارەسات و تاوانەکان، ژیاندەنەوە دابردوو، پشکنینی دابردوو بتو نەوەوی هەر له
دابردوو بژئین و لیئی دەرنەچین، بەلکە بتو نەوەوی نەبرەرینەوە بتو هەمان
مەرگەسات و میژوو له درو دزگار بکەیان، با له زمانی شاید حاڵەکانەوە بزانین
ھۆکاری کیمیا بارانکردنی شاری سەردەشت و لەو چرگە ساتەیا چی بۇ؟، بۆچى عێراق
شاری سەردەشت و خەنکە سەقیەکەی کرده نیشانەی خۆی لەو کات و زەمندا؟؟، با
بزانین لەم بارویەوە چی وترادو : (الله پاش روودانی ئەو کارەساتە و رۆژنیک دواتر
لە نیو خەلکی شاردا بڵاویتەوە، کە بەردی کوردستانی (باشدوری کوردستان) له
شوننیکی شاری سەردەشت کەنیوونەوە میان کردووە و ریشی عێراق لەو کەنیوونەوەیه
ناگادار بۇون، بە واتایەکی دیکە، نەوکات باسی نەوە دەکرا، کە کەسانی ناگادار و

تنهانهات بشمار له کوپیونه و می به درد کورستانی، و هک سیخور به ریاضی عیاری ایان له شوین و کاتی کوپیونه ووه ناگا دار کرد و تهه وه. شایانی باسه، که هیچ کام له به ریاضی حیب و ریخراوه سیاسیه کانی باشوروی کورستان باسیان له درستی و نیا استی نه وله نه کرد و تهه وه تنهانهات له راگه یاندنی فده مری خوباندا زور به که هم باسی نه وه کارهاتی بیمه ایرانی شاری سه داشت به بومی شمیلیا - نا: عه زین شیخانی) آه لام لیکنوه ری به ناو یانگی ۲۲ - سانهی بادی کارهاتی بیمه ایرانی شاری سه داشت به بومی شمیلیا - نا: عه زین شیخانی)

۱۳۶۶ پوچشہ ری ہوتی

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتبیه نازلیشیواوه شیمیاپاران کراوهکان دا

هۆلەندى يۈستەتلىكەن كە تۈزۈنەنەوەيەكى وردى لەم بارادىيەوە كەرددووە ھەرچەنلە ئىردو لەھۇنى لە نۇسقىنەكە يىدا كەھوتۇتە ناوا ھەنەلەوە " لە بارادى كىميابارانكىرىدىنى شارى سەرەدەشت و ھۆكارەكەدى دەلتىت (سەرەدەشت كە شازارۋۇچكە يەكى كورد نىشىنى سەر سنورو و نىزىكى بەر دىبوبو، بۇو بۇبۇ دالىدە و پەنائاكى گوندۇشىنى ناوارەكان و سەردايىكەدى ھېزىمكەنلى ئېرمان، كە وەك ناوجەيەكى پېشى بەرە بەكاريان دەھىتىن، پېشتر سەرەدەشت گەلتى جار بە فرۇكە بىزەدمان كرابىبو چەند بۇزىك پېشىش ھېرىشە كىمياباوەكەش، ھېزىمكەنلى ئېرمان و عىراق كەوتىپونە شەردەوە لە نىزىكى چىياس مامەنلە و پاشان لە ھېلەكەنلى بەر دەدا، يەكەمچار ئېرائىيەكەن بە يارەمەتى پېشەرمەرگەكانى يىنك بەر لە ھېزىمكەنلى ئېرمان و عىراق بېگىن و بىيانشىكتىن، بەلام وەك حەممە حەممە سەعىد، كە بەشادىرىبۇوەكى يىنك بۇو لە شەراندە (چاۋىپتەكەوتتىكى سالى ۲۰۰۲ دا) دەيگىرتىتەوە كە ھېزىمكەنلى ئېرمان خۇپىان كۆركەدەوە و جارىكىتىر ھېرىشىان كردەدە و كۆتۈرۈلى تەدواوى ناوجەكە يىان كرد، نا نەم كاتەدە بۇوكە عىراق بە كىمياباوى پەلامارى شارۋۇچكە كەيدا. گەلتى شايەتحال لە سەرەدەشتىدا دەيگىرتىتەوە كە فرۇكە كانى عىراق چەنلىين بۇقىبى كىميابىيان خىستەوەتە خوارەوە و پاشان بۇ ماوصى بىست دەقىقەتە بە ئاسمانى ناوجەكەدا سوراۋەنەتەوە، پېش ئەۋۇدى لە ئاسۇدا لە چاۋ و نېن - كارىكى ئەھراوى- يۈستەتلىكەن كارىكى ئەھراوى- يۈستەتلىكەن، وەرگىرائى مەحمدەد حەممە سالەح توفىقى- كۇمپانىيە ئاۋىنە- ل ۱۱۲)) . لەم دوو شايەدىيەدا ئەۋۇدى زىباتىر لە راستىيەوە نىزىكە و بە بەنگە لىكۆتىنەنەوە لە سەر كەرددوو، بېق چۈنەكەدى يۈستەتلىكەن. كە بۇونى شەرى ھاۋىلەشى ئېرمان- یەكىتى لە ناوجەمى مامەنلەدى قەلەذىزى بە سەرچاوهى ئەو ھېرىشە كىمياباوەيە يە بۇ سەر شاردە دەزانىتت!! خەلکى شاردەكە لە كۆر و كۆپۈنەوەكان، نەيىان شاردەتەوە راشقاوانە ئىردو لەھۇنى ئۇپىائى كىميابارانكىرىدى شارەكەيەن خىستەتە سەر ھاۋاکارى ئېرمان- پېشەرمەرگە ((جىڭىز ئاممازكىرىنى، كە نە ئېرمان و بەرپىسانى رىزىتى ئازاران لە بىرى ھەزاران بېرىنەدارى كارەساتى ٧ ئى پۇوشىپەردان و نە بەرپىرسە كوردەكەن باشۇرۇ كوردستان، كە ھۆكارىك بۇون بۇ ئەو پەلامارە بەھىچ جۇر ناوارىيان لە قوربانىيەكان و ئازارىدىتىكەن ئەو روودا وە ۋانىنەنە دەن داۋەتەتەوە. ۲۲ سالەئى يادى كارەساتى بېپارانكىرىنى شارى سەرەدەشت بە بۇقىبى شىيمىاپى- ئا: عەزىز شەخانى)) ئېردوو دەگەنە كەردنەوەي سەرداوىنک ئەۋىش ئەۋۇدى، شارى سەرەدەشتىش قوربانىيەكى دىكەي شەرى ھاۋىلەشەكانى پېشەرمەرگەو ئېرمانە، بۇيە جىنى خۇيەتى داوا بىكىت داواي ئىنبوردىتكىرىن و قەرمىبۇ كەردىنەوە گۈزىكى دان بە كەيىسى سەرەدەشت، ئەركى ئەو پارت و لايەناتىنە يە بشادارى هىنئانى ئېرائىيان كرد، ئەۋانەدى بە تاكتىكە ھەلەكەنلىيام مەركەساتىيان بېق ئەو خەنە ئەتكە هىنئا.

زمارهی قوربانیان

تاكو نیستا ناماریکی ورد له سه روژماره شه هیلان و بربندا رانی کیمیاب ارانکردنی شاری سه رد داشت له به رد دستاد نیبیه، وه ناماریکی زانستیش بو قوربایانیان و زه ره رو زیانه کانی نه کراوه، تاكو وه سه رچاویده کی باودر پیکراوه له به رد دستاد بیت و که لکی لئی ور بکرتزیت. نه واندی له کیمیاب ارانکردنی شاری سه رد داشت بوونه قوربایانی به سه روژند تیمیکدا دابهش دکرین ((خده لکی شارده که، خده لکی گوندنه کانی دوروبید، ریباوان، هیزدکانی روژیم، ...)) بویه نامارکردنی نه مانه گرانه، به لام نه رکی سه رد تشتیبه کانه ناماری وردی قوربایانیان ناو شار و گوندنه کانی دوروبید بکهن. نه وه سه رچاویده نامازه به قوربایانیان دکه کن، زماره جو راو و جو رمان دهد من لیردها نه واندی خویندومه ته وه و ناگاداریانم سه رجه می دد خده به ددر دست خوینه رانی خوش ویست. ماموستا جده مآل نه به ز روژماره قوربایانیان بهم شیوه دیاری ده کات ((روزی ۲۸) ی جونی ۱۹۷۶) عیراق به بقایی زه را اوی بقدومانی شاری سه رد داشتی کوردستانی روژ دسه لاقی رویانی کرد و ۱۲۲ کهس کوژران و ۵۰۰۰ کهسیش بیریدار

جهنم‌ساییدی گله‌کوره - مارف عومه‌رگول - چاپی پینچه‌دم درگاهی ناراس ۲۰۱۰ ل ۵۷). جمهال نه‌بهز ستوکپولم ۱۹۸۹ نیستاو پاشه‌روزی نهاده‌وهی کورد له بهر ناگری جهانگی عیراق و نیراندا ل ۹۶ (۹۰). به‌لام بیوست هیتره‌رمان بهم شیوه‌دهی زماره‌ی شه‌هیدانی شاری سه رده‌شت دیاریه‌هکات (سده‌هتا ۳۰ کدس، مانگی یه‌کدم ۶۶ کدس ۱۹۸۸، ۱۵۱ کدس، ۱۳ سافی دواتر ۷ کدس کوی گشتی تاکو ۲۰۰۲ گدیشته ۱۱۱ کدس شه‌هید بون- کاریکی زهراوی- بیوست هلتنه‌رمان، ود رکیانی مهدمه‌ده سالنه توقیق - کومپانیای ناوینه ل ۱۱۲). به‌لام سه رده‌شتیه کان بتو خویان بهم شیوه‌ی ناماژه به کوی زیانه مزویه‌کانی شاره‌که‌یان له په‌لاماره کیمیاویه ده‌کهن (به پیش ناماره کان زیاتر له ۱۰۲۵ که س له و شاره دا شه هید و بریندار بوننه. له و له کاتیکلاهه که زوریه‌ی زاما‌داره کان ناویان له دنیز نیست. به نهاد و کتفه‌هایه، تهمه‌ده که‌اهه - شهانه سه‌دهشت).

ظلکاترمهیر چوار و نیوی پاش نیودروی ۷ پوشپه پی ۱۳۶۶ ههتاوی بهرامبه ر به ۲۸ ژوئنی ۱۹۸۷ زایینی شاری سه ردشت (روزهه لقی کوردستان) که وته بهر په لاماری چکی قده دهگه کراو. له ئاکامی ئهو په لاماره نا مرۆڤانه يیدا سه دان که س له خەلکی بیتawan و دانیشتوانی شار بیونه قوربانی و زیاتر له پىنج هەزار کەسیش بىنداز بیون

حموتی پووشپه‌پی ۱۳۶۶

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌دهشتیبه نازلیشیواوه شیمیاباران کراوهکان دا

له رچی ریکخراوی سه‌دهشتیه ری ندانفاله سه‌باره‌ت به ژماره‌ی قوربانیانی نهم توانه‌له بیدانتماهی خوبیاندا له ۲۳ همه‌مین سانیادی توانه‌که‌دا دمنوسن : به پیشی نوسراویکی فه‌رمی حکومه‌تی نییران له ظاماری کیمیابارانه که‌دا له سانی (۱۹۸۷)، ناوی (۱۹۰۰) شه‌هید و برینداری پیشکه‌ش به نه‌ته‌وه یه‌کگرتووه کان کردوده، به‌لا ناماوه ناپرسمه‌یه کان باس له شه‌هید و برینداربوونی (۱۹۰۰) هاواولاتی ده‌که‌ن - بیدانتماهی (سه‌دهشتیه نه‌تفال) ظاماری کیمیابارانکردنه شاری (سه‌دهشتیه روزه‌هه لاتی کوردستان).

له رچی هدواوگری نیزاقیه بهم شیودیه ظامازه بولیندانی کیمیابوی شاری سه‌دهشت دهکات : (به پیشی به‌لگانامه‌یه که به‌پیشی مجار بلاؤ ده‌کریته‌وه، که له ۴۵ ناگوستی ۱۹۸۷ له سکرتاریه‌تی سه‌روکایه‌تی کوماری نییراق، به‌ریودبه‌رایه‌تی هدواوگری کدرتی روزه‌هه لات درچوووه له لایه‌ن عه‌میلی روکن به‌ریودبه‌ره‌که‌یده و اژه‌کراوه و بوزه هدواوگری گشتن شوعبه‌ی ۵ ی روزه‌هه لات نیز دراوه، خانی ۱۱ لایه‌که شاری سه‌دهشت، بهم شیودیه ظامازه به زیانه‌کانی دهکات:

له دوکومنته‌که هاتسووه که رژیم ظامیری تاییه‌تی له شاره‌که داناوه بوزه هه‌لمنی ماده‌ی کیمیابوی بوزه مکردنده‌وهی کاریگه‌ری نیلانه کیمیابوییه که، له ظامامی نه و نیلانه کیمیابوییه که ظاماسته‌ی گردبوونه‌وهی هیزه‌کانی دوژمن له شاری سه‌دهشت کرا، که ظامجامی زیانه‌کانی بهم شیودیه بوزه

۱- کوزرانی ۱۵۵ که‌س له خه‌لکی شاری سه‌دهشت.

ب- بریندار بوونی ۱۶۰ که‌س له خه‌لکی شاری سه‌دهشت.

ج- بریندار بوونی ۹۰۰ که‌س له هیزه‌کانی به‌سیج و سوپای پاسداران له ظاویاندا فه‌رمانه‌ی هیزه‌کانی جومن‌الله‌ی شاری سه‌دهشت.

توانی کیمیابارانکردنه شاری سه‌دهشت وهک توانی جه‌نگ

پیشیکردنه یاساکانی جه‌نگ و په‌لاماردنی توانی شفیل نشین به یه‌کیک له توانه‌له مه‌زنه نیو نه‌ته‌وه‌یه کان دیته ژماردن ، که تیپه‌ر بوونی کات نابیته هوی به‌سدر چوون و کونبوونی و توانکار له دادگایی کردن قوتار ناکات.

بومبارانی توانی شفیل نشین له سانی ۱۹۶۹ ووه وهک توانه‌له ظامانی دناسریت، بیشک به پیشی نه و به‌لگه ظامه‌یه پیشکه‌شمان کرد وهک دانپیشانی خودی دسه‌لاتدارانی پیششوی نیزاقه نه و توانه‌له مه‌زنه‌یان دژ به خه‌لکی شفیل شاری سه‌دهشت نه‌نjamاده.

له کیمیابارانکردنه شاری سه‌دهشت سه‌ریپیچی مه‌زن ده‌دهق به ریکه‌وتتماهی جنیف کراوه. هه‌دوو رژیمی نییران و نیزاق له هه‌لجه و سه‌دهشت له به‌رامبه‌ر به خه‌لکی شفیل شه‌ریعه‌تی دارستانیان پیاده کردوده و دهستیان له په‌لاماری خه‌لکی شفیل نه پاراستووه‌ی یاسای جه‌نگیان پیشیل کردوده.

نهم توانانه ((توانی جینوساید ، توانی دژ به مرؤفایه‌تی ، توانی جه‌نگ ، توانی عداون (هه‌ردهش)) . سروشتی جیهانیان هه‌یه و له یاسای نیو دووله‌تیدا وهک پیشیکاری گه‌ورهی یاسای نیو دووله‌تی مرؤیی دناسریز ، مرؤفایه‌تی له ظامانی جیهانی به‌رپرسی نه خلاقی ده‌که‌وتیه سه‌ر. ریکه‌وتتماهی جنیف که له به‌برواری ۱۲۵ ناگوستی ۱۹۶۹ دا درچووه بوزه پاراستنی قوربانیه‌کانی شهر ، به‌لنده‌کانی نه و پیشیکاریانه‌ی تیندا دیاریکراوه.

به‌کار هینانی گازی کیمیابوی له مملانی نیو نه‌ته‌وه‌یه کاندا و په‌لاماردنی خه‌لکی شفیل له ظه‌رکانه‌کانی تواناندا وهک توانی جه‌نگ ناسینراوه، سه‌رباری نه‌دوی نیستا به‌کار هینانی له مملانی ناوخویشدا وهک توانی جه‌نگ سه‌یره کریت. به‌کار هینانی گازی کیمیابوی به‌رامبه‌ر به خه‌لکی شهری سه‌دهشت، پیشیلی ناشکرای پرتو توکوی سانی ۱۹۲۵ جنیفه ، سه‌باره‌ت به قه‌دهه‌کردنه به‌کار هینانی چه‌کی کیمیابوی.

له دادگایی فرانس قان ظانرات له ولاتی هه‌لجه‌ندا دوسيه‌ی کیمیابارانکردنه شاری سه‌دهشت و گوندی رهشه هه‌رمی قه‌راجی شاری سه‌دهشت یه‌کیک بوزه له و دوسيانه‌ی گرنگی زوری پیلدا و به توانی جه‌نگ هاته ناسین ، دهشیت له پای نهم توانانه ((هه‌لجه‌ججه، گوپته په، زیوه)) (سه‌دهشت، ظالوت، زه‌رده، شنقا،) * به توانی به‌شداری ، هاندان ، خه‌لکی دیکه‌ش دادگایی بکرین پاش نه‌وهی پشکنی ورد له سه‌ر به‌شداریکردنه‌یان له و توانانه ده‌ده که‌وتیت. له و به‌لگدیده بلازمان کردزته‌وهه ، له سه‌ر زمانی دزگای هه‌والگریه‌وه نه‌وه سه‌لمینراوه که: ***

۱- په‌لاماری خه‌لکی شفیل دراوه.

۲- له په‌لاماره‌که گازی کیمیابوی به‌کار هاتووه.

۳- توانه‌که مه‌زن بوزه، تزیک ۱۷۵۵ هاواولاتی کوزراوه و بریندار بوونه.

۴- نهم توانه‌له حیزبی به‌عس نه‌نجامی داوه له لایه‌ن دزگای هه‌والگریه‌وه به پیشی نه و به‌لگه ظامه باومر پیکراوه که له به‌ردستایه دافی پیندا نراوه .

۱۳۶۶ پوچشہ‌ری

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتبیه نازلیشیووه شیمیاباران کراوه‌کان دا

ویزای ندوهی به کار هینانی چه کسی کیمیا وی بخوبی توانی جهانگه، ها و کات په لاماردانی خله لکی سفیل به توانی جهانگ دینته زماردن، له خوارمه به شیک له و برگانه سیننَ * * *

نه هاتنه پیشنهادی که ایسی شاری سه رده داشت له دادگای بالای توانی عیراقی به هوی به کام سهیر کردنی توانه که و نیمه ، به آنکه به هوی سنوری جوگرافیای نهنجامانی توانه که و دیده که له سه رخاکی نیران نهنجام دراوه ، ندو دادگاییه تایبیه بتو به توانه ناو خوبیه کان نه ک توانه دوله تیبه کان ، بهم هنریه و دیسسه که نه هاتنه پیشنهاده ندو که ایسی به دسته که له زنجیره شه رو عیراق نیران بهرامیه به گه لانی نیران نهنجام دراون .

جي پيوبيتہ بکريت پو سه ردهشت و سه ردهشتیيہ کان؟

خویندنه و دیاردو دیارکردنه هزه کاره زوره کانی نهو
ترایزیلایاو تساوان و کارمساتانهی یهک له دواون یهک بهسه رماندا
هاتعون نهرکی هدممو میژوو نوسینکی خداوند ویژدانه، لهم ئاسته یا بق
تساوانی سه رده داشت هیچ نه کراوه، نه تساوانکه و دک خزی نیکو گلینه و دی
میژوویی و سیاسی و یاسایی له سه رکراوه، نه ئاماری و ردی
قوربانیان و زوره درو زبانی ها و علاقتیان کراوه.

زیندگانی را که در آن می‌باشد و می‌گذراند این شاری سه دردهشت و درست کردند موزه‌مینت بقایانیان، موزه‌خانه و پذیرکه در یادداوری که دنباله هنری پاراستنی یادگاری گشتن قبوریانیمه کان نه رکس هم مجموعه که نهاده شویاری و مه عنده‌ی در هوست دهکات سه باره به پیشیکاری کان را بردو و بقیه‌ی دهکات به رله‌ستیک له داهاتو و له به دردهم دوباره بونه‌ودی.

نه رکی هه موو ندو لایه نانهی پاسداریان هینا بتو کوردستان به گشتی و
یه کیتی نیشتمانی کوردستان و فرماندهکانی نهو کاتتیهه تی به تایبیه تی
عیراق - ایران:

* به نامه‌ی تایله‌تی سه‌روکی بینک و لاینه‌کان دیکه داوهای لیپوردن له خه‌لکی شاری سه‌ردهشت بکه‌ن.

*قدرهبوی مهنهوی بکرتهوه به دروستگردانی مؤمنیت و یادگردنهودی یاده که و کردنهودی شویتی تاییه‌تی له باشوروی کورستان به تاییه‌تی له پاییه‌خت و شاری هله‌لجه له ناوی شاری سه رده‌شتهوه.

* مهرزی سنواری سه رده است - قه لادزی یکرته و هک هاوکاری به کی مادی بق دانیشتونا نی ئهم دو جنگه به.

سەرچاوه : مالىھىرى گىارەنگ / دىكەوتى : ۲۸ي جى

سەرچاوه : مالىئەرى گىارەنگ / رىتكەوتى : ۲۸ يى جۇنى ۲۰۱۱

سیمیناری کاره‌ساتی کیمیا بارانی سردشت له نه نیستیتوی خانی به ریوه چوو

له ریکه و قی ۲۰۱۱ ای جولای ۲۰۱۰ به رامبهر له گهـل ۱۰ ای پوپوشیدهـی ۱۳۹۰ سینمـاری کارهـاتی کـیمـیاـبارـانـی سـهـرـدـهـشـتـ لـهـ لـایـهـنـ ئـەـنـیـسـتـیـتـیـوـیـ کـلـتوـورـیـ وـ هـونـهـ رـیـ ئـەـحـمـدـدـیـ خـانـیـ

خانى، وېزاي بە خىير هەينانى مىوانان و بەشدار بىووانى ئەم كۆرە، كاردساتى كىيمىابارانى حەلەبچە و سەردەشتى وەکوو ئىنۋىسايد وەسف كرد كە لە پىوندىيەكى مانادار و لە چوارچىيەك پىقۇزىيەك دا، بە يەكەوه گىرىدراون. ناوبرارو لە درىزىدە وەتكانى دا، ئاماشى بە پىشكەش كردنى پىناسەيەكى لەم كاردسات و ترازييەيە لە چوارچىيەك نىزامەكانى مەعرىفى كرد و ھەلسەتكانلىنى زانستى، و دەچاو كردنى لوچىكى زانستى بە ئەركى روچىنپىران و بىرمەنلەنانى كورد زانى. لە درىزىدە ئەم سىمیناردا، وەتكانى لە ئىزىز عىنوانى ئەو ئىيواردىيە كە شارەكەم سەردەشت" زامى ھەنگرت... نوسراودى عەزىز شىخانى و لە لايدىن ھادى دەرسوولى ناسراو بە ئاكىرى پىشكەش كرا. ماھۇستا جەلال مەلەكتشا ئەندامى ئەنسىتىتىخانى و لە بەرىيەدەرانى گۇفارى ئەدبى خانى، دو كۈپەلە شىعىرى لە ئىزىز عىنوانى ھەلەبچە و داردى بېرىدى پىشكەش كرد كە زور بە گەزى پىشوازى ليكرا. ھەلسەتكانلىنى كاردساتى سەردەشت لە روانگەمى كەنۋاسىيۇنى ئىزىش و ماقۇ مەزۇق يەكىن لەم وەترازىھ بۇوكە لە زمانى عىسا مېسازىدە ئەندامى ئەنسىتىتىتىخانى و ماجستەرى ماھى مەزۇق خۇنۇندايەدە. لە درىزىدە ئەم كۆرەدا، ئىبىراھىم دەوانىل بەرپىسى گۇروپى مۇزىكى ئەنسىتىتىتىخانى دوو پارچە مۇسقىتى بە سۆزى لە باردى كىيمىابارانى سەردەشت و ھەلەبچە پىشكەش كرد و لە درىزىدە دا ھونەرەمنى كورماقچىڭ كاۋووس مىلانى سترانىتىكى پىشكەش كرد، ھەلبەستۇوانى كورماقچى، ماھۇستا عەزىز نىعەتى يەكىنلىكى تر لە شاعيران بۇوكە بە خۇنۇنداووى ھەلەستىكى، ئەم كۆرەي ھەنزاڭ. لە درىزىدە ئەم سىمیناردا، جەلەل حاجىي زادە، وېزاي ھەبۇونى پىوندىيە لە ئىيواز كاردساتەكان و كۆمەلگۈزىيەكان لە ئاوا گەلى كورد دا، باسى لە پىویستى پىكھىنانى گۇراتكارى لە شىوازى بىر كردن و ھەلسەتكانلىنى ئەم مىزارە كرد و گۇوقۇتى كە پىویستە بە شىوازىكى مۇزىقىن و لە چوارچىيەكى فەلسەفى، يىسايى و سايىلۇزىكى، و بە پىنى مېتىقۇدى زانستى سەھىيەكە بىردىتى. لە درىزىدە خاتۇو گۇلانە ستاۋىندە خاتۇو شىئىر ئىمەرادتىيەز دوو ھەلبەستۇوان و لە ئەندامانى خانى بە پىشكەش كردنى دوو شىعىرى قەزايىكى ئىچىسسى و پەلە گور و تىنيان بەم كۆرە بەخشى. بەختىيار ملکارى يەكىنلىكى تر لە بەشدار بىووانى ئەم سىمیناردا بۇوكە بە لىيەوان لە سەر پاپىان ئامەدى خۆرى كە باس لە شۇئىنهوارى دەرۈون ناسى چەكى شىمېيابىلى لە سەر جەستە و دەرۈونى قوربانىيەن چەكى كۆمەلگۈزىدەكتا، لە چەندىن روانگەوه، باسى لە گرفت و كىشەي بەنەمالەبى و گرفتەكانىيان كرد و تۈرىدى، دېپەرس بۇون، ئاپەزىزى بۇون لە وەزۇنى جەستە، و ھەبۇونى گرفت لە پىوندىيە كۆمەلایتىيەكانى، لە تايىبەتەندييەكانى قوربانىيەن چەكى كىيمىابىلى لە سەردەشت زانى كە بە پىنى مېتىقۇدى دىيغانە بە دەستى هەيناون لە درىزىدە ئەم سىمیناردا، ئىيان بەيگ زادە بە خۇنۇنداووى دەقىكى ئەدبى لە سەر ئەم كاردساتە، ھەستى بەشدار بىووانى دەرۈزىدە كەنەنەن كۆپەلە شىعىرىكى پىشكەش كرد. لە دوايى دا عوسمان موزىقىن بەرپىسى كۆمەلەتىيە ياسايى ئەنجومەنلى داكۆكى كردن لە قوربانىيەنى كىيمىابىلى سەردەشت بە باس كردن لەم كاردساتە، رېزىدە قوربانىيەن، و ھەر دەھا گەلەبى لە نەبۇونى خىزمەتگۇزارى پىویست بۇ قوربانىيەنى ئەم كاردساتە، نەبۇونى ئىرادىيەكى جىلدى بۇ چاردەسەرى و دەرمان كردنى قوربانىيەن بە گرفت و خەسارى ئەم مەسەلەيە زانى. ناوبرارو لە بەشىك لە وەتكانى، چالاکى ئەنجومەنلى خستە بەرچاو و دەلسى ئەم ناۋەندى لە بەدوادا چۈون لە ئاوا خۇو و دەرۈددە ۋلات بەرز نرخاند. لە درىزىدە كۆرەكەدا عەبدۇللا حەمسەن زادە، سترانى فەرمانلى پىشكەش كرد كە پىشوازىكى باشى ليكرا. لە كوتايى ئەم مەراسىمە، ھەنزا ئارىيائىنەر ئامادەيى و پىشوازى ئەنسىتىتىتىخانى بۇ بەرىيە بىردى و پىشكەش كردنى مەراسىمە لەم چەشىنە راکەپىاند و ئەم مەراسىمە لە كات ئىميرى ۳۰:أ/ ئىيوارە كۇتايى پېنھات.

رېتكەوتى : ۲ى جۇلای ۲۰۱۱

حموتی پووشپه‌پری ۱۳۶۶

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌ردشتبیه نازلیشیو اووه شیمیاباران کراوهکان دا

نه مرد ۲۴ سال به سه‌ردشتبیه شاری سه‌ردشتی روزه‌لاتی کورستان دا تیده‌په‌ریت

نه مرد ۲۴ سال به سه‌ردشتبیه شاری سه‌ردشتی روزه‌لاتی کورستان دا تیده‌په‌ریت. نه و بزودو مانه بوده هنوزی زیاتر له ۸ هه‌زار که بینه قوربانی یهک له تاوهنه کانی رژیمی به عسی رو خواو. له ندنجامه نه و هیرشه دا ۱۱۰ که‌س ژیانیان له دست دا و به هه‌زاران که‌سیش برینداریون و بدگشتیش تا به نه مرد زیاتر له ۱۰۰۰ که‌س بونه‌ته قوربانی کیمیا بارانه که. به لام سه‌ردای بیونی نه و هه‌مو قوربانیه، ته‌نیا دکتوریک بتو چاره‌سه رکردنی بریندارهکان هه‌بوو و دواتر بریندارهکان دوانه‌ی نه خوشخانه‌ی شاره‌کانی مهاباد، ورمی، ته‌وریز و تاران کران. دواتر ناشکرا بیو که نه و گازه‌ش له کیمیابارانه که دا به کار هاتووه گازی خه‌ردمل بیووه..

چونیه‌تی رووداوه که

کاتژمیر(۳۰۰:۱۶) دوانیو درقی روزی (۲۰ ی جونی ۱۹۸۷) به‌رامبه‌ر به (۷/۱) پوشپه‌ری (۱۳۶۶) ای هه‌تاوی چوار که‌ردک له‌گه‌دهکه قه‌ردبا‌لغه‌کانی شاری سه‌ردشت و گوندیکی نزیک شاره‌که به‌ناناوی «ردشله‌هه رون» هه‌رودها ناوجده «ددشتی که پران» که‌وتنه بدر هیرشه بومبارانی کیمیابانی رژیمی به عسی عیراق. سه‌ردت خه‌لک وایزی، نه و بونه‌بهانه هه‌مان نه و بونه‌بهانه که له را بدوودا به کار هاتوون. هه‌ر بیویه خه‌لکه که به په‌روشه و به‌هانای برینداره‌کانه‌وه چوون، و خویان گه‌یانده شوونی بومبارانه که، هه‌ر نه‌مهش وایکرد که ژماره‌یه کی زیاتر له خه‌لکی شاری سه‌ردشت بینه قوربانی کیمیابارانه که. روزیک دوای بومبارانی کیمیابانی شاری سه‌ردشت، سالونی و درزشی شار که به‌ناناوی «هوئی پائه‌وان ته‌ختی» ناسرا بیو، کرا به‌شونتی ته‌رمی کوژراو و بریندارهکان. به لام سه‌ردای بیونی هه‌زاران بریندار ته‌نیا دکتوریک بتو چاره‌سه رکردنی بریندارهکان بیونی هه‌بوو و دواتر بریندارهکان بتو نه خوشخانه‌ی شاره‌کانی مهاباد، ورمی، ته‌وریز و تاران راده‌گوژریزین و دواتر ناشکرا بیو که نه و گازه‌ش که له کیمیابارانه که دا به کار هاتووه ناوی (گازی خه‌ردمل) هه‌ناماری قوربانیان رونز نییه، به لام ناماری کوژراو و بریندارهکان به (۱۰) هه‌زار که‌س مه‌زمنه کراوه، که (۱۱۰) که‌س له کاتی هیرشه که دا گیانیان له دست داو. له‌مبادرده عوسمان موزدیه‌ن به‌ریوویه‌ری کومیته‌یه نه‌جومه‌نی به‌رگری له مافی قوربانیانی کیمیابی ده‌نیت: «(۱۱۰) هه‌زار که‌س بیونه قوربانی کیمیابارانه که، ناوی (۱۱۰۰) که‌س له و قوربانیانه تومارکراوه و (۴۰) که‌س له و کسانه له لایه‌ن حکومه‌تمده موجه و دردگرن.».

چ زه‌نیه‌تیک له پست نه و تاوانه ناجاده‌یه

مله‌لئیی دوله‌ت و دوشه‌لاته کان هه‌رددم به زده‌ری کومه‌لگا شکاونه‌تمده و دک نمونه‌ی تاوانه‌کانی هه‌لجه، سه‌ردشت و نه‌نفال و ته‌نامه‌ت شه‌ری سپ...، له ده‌ره‌اویشته کانی نه و ملله‌لئیی دوشه‌لاته‌ارکانن. نه بوبه‌کر شه‌ریعه‌ت په‌لما ماسته‌ر له بواری کومه‌لناسی، له باره‌ی کومه‌لناسی، له شوونیه‌تیک ریگا بتو نه و تاوانه مه‌ری‌قایه‌تیانه ده‌کانه‌وه له چاویکه و تیکی مانپه‌ری شاره‌نیزیزی سه‌ردشت ده‌نیت: «مرؤفایه‌تی هه‌رددم له قزناخی یهکم قوربانی چهک و ته‌قدمه‌هه‌نیه کیمیابیه کان نییه، به‌لکو قوربانی نایدی‌لیوئیه کانی ودهمی و مه‌ترسیدار و دژه مه‌قانه‌یه، له‌وانه نایدی‌لیوئیه بدهس ریگا بتو تاوانه کانی هه‌لجه، نه‌نفال و سه‌ردشت و کومه‌لکوئی کرددهوه». هه‌رودها له دریزه‌ی قسه‌کانیدا ده‌نیت: «هه‌ر نه‌تهدیه که له شوونی خوی پیگه‌یه کی تایبه‌تی خوی هه‌یه و هیچ نه‌تهدیه کی یا دوله‌تیک ناتوانیت باشکه‌شده خوکه‌ورده‌بینین بکات.».

حموتی پوچشیدی ۱۳۶۶

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه ددهشتیه نازلیشیواوه شیمیاباران کراوهکان دا

نهنجومه‌نی به رگری له قوربانیانی کیمیابی

نهنجومه‌نی به رگری له قوربانیانی کیمیابی که ودک ریکخراویکی ناحکومی خوی له قده‌نم داوه، له سالی (۱۳۸۱) ای هه تاوی به رامبه‌ر به (۲۰۰۲) ای زاینی مؤله‌تی فه‌رمی‌له کوچماری نیسلامی و درگرسوده و دوو سال دواتر به هه‌ول و تیکوشانی نه‌ندامانی ریکخراوه‌که، ودک نه‌ندامانی ریکخراوه‌که کوچمه‌تیکوشیه‌نیوده‌تیکوشیه‌کان (OPCW) و درگیراوه و له مه‌یلانی جیهانیدا ریگا بتو چالاکییه‌کانی کراوه‌تله‌وه. هه‌روهها له سالی (۱۳۸۷) ای هه تاوی به رامبه‌ر به (۲۰۰۱) ای زاینی له ریکخراوی ناحکومی لاهه‌ی هولندنا (CWCC) مافی دوو نه‌ندامی ودک دسته‌ی دامه‌زیته‌ر پینداروه، هه‌روهها له سالی (۱۳۸۸) ای هه تاوی به رامبه‌ر به (۲۰۰۹) ای زاینی بعوه‌تله نه‌ندامی ریکخراوی جیهانی. نهم ریکخراوه له لایهن چین و تونیش‌دانی سه‌ردشت کدوتله به ره‌خنه که ریکخراوه‌که له لایهن دوو بنده‌ماله‌ی نهنجومه‌نکه‌وه قورخ کراوه و خزماتی به قوربانیانی کیمیاباران نه‌کردووه، هه‌روهها نه‌و پرسیاره ناراسته‌ی (سیروان واحد) ددکریت: «نایا باشتر نییه، ناوی نهنجومه‌نکه به ناوی بنده‌ماله‌ی (که‌رمی واحد و عه‌زینپور نه‌قدهم) به ناوی بکریت؟ سیروان حداد له هه‌مان کاتدا که ودک بیته نه‌ندامی نهنجومه‌نکه‌وه شه‌شار بعوه باس له کیشه‌ی مادییات دهکات و ده‌لیت: «ریگا بتو هه‌موو که‌سیک کراوه‌یه که بیته نه‌ندامی نهنجومه‌نی، مافی هه‌ر که‌سیکه له نهنجومه‌نکه‌وه شه‌شار بیت». سیروان حداد له ودلامی پرسیاریکی یه‌کنک له هاولتیان که نایا نه‌وکه‌سیکه که رهوانه‌ی دادگای عیراقستان کرد چی نیبه‌سره‌هات ده‌لیت: «بهداخوه نیمه شکایه‌تنه‌امه‌ی کمان بتو دادگای سه‌رانی رئیسی به عسی عیراق نارد و دادگا داوای ته‌نیلیه‌ی ودرودتی ده‌رودی نیبرانی لیکردن، به‌لام ودرادت له و کاته‌دا ناما‌دهی و دزامه‌نلی و هاوكاری نیمه نه‌بwoo و هه‌وله‌کانمان بین نهنجام مایه‌وه

چالاکییه‌کانی یادکردن‌وه

به پی نه‌و زانیاریه‌کان دوست روزنامه‌ی (چهتر) که‌توون هه‌موو سانیک له سه‌ردشت نه‌م یاده کراوه‌تله‌وه دوو خه‌لک خوی به چالاکییه ره‌نگاره‌نگه‌کانی خوی نه‌م روزه‌ی واتا ده‌تادر کردووه، به‌لام نه‌م سالانه‌ی دوایی دوونت ریگری له چالاکییه‌کانی گه‌مل کردووه و یادکردن‌وه دوی نه‌م روزه له لایهن ریکخراوه‌کانی دوونه‌تیه‌وه قورخ کراوه، واتا کوچمه‌لازیه‌تیکه‌ی خوی له‌دست داوه. سیروان حداد به‌پرسی نهنجومه‌نی به رگری له مافی قوربانیانی کیمیابی له باره‌ی بده‌کردن‌وه به (شارونیزیز) راگه‌یاندووه: روزنی (۵ - ۱۳۹۰) ای هه تاوی) سیمیناری جوزراوجوز له زانکوی شازاد و په‌یام نیووی سه‌ردشت بهم بونه‌وه ریکده‌خریت. هه‌روهها ده‌لیت: «له (۷) پوچشیده سالروزی کیمیابارانه که له (لیداره‌ی فرهنه‌نگ و نیرشادی نیسلامی) به‌نامه‌ی جوزراوجوز به‌ریوده‌چیت و پاش نیووی هه‌مان روز له سه‌تنه‌ری شار مه‌راسیمی ته‌شیرج جه‌فازه‌ی نمایشی به‌ریوده‌چیت و دواتر سه‌ردانی مه‌زاری قوربانیانی کیمیاباران ددکریت». هه‌روهها ده‌لیت: «به‌نامه‌ی تریش ودک پیشانگه‌ی کتیب به دریزی یه‌ک کیلوهه‌تر و پیشبرکی و نیمه‌کیشان و شیعر له لایهن منلانه‌وه بهم بونه‌وه پیشیاز کراوه

دوفخی بریندارانی کیمیاباران

پاش تیهه‌پیونی (۲۶) سال به‌سر کیمیابارانی سه‌ردشتدا، بریندارانی کیمیابارانه که، هیشتا به‌دم بینه‌کانیانه ده‌ناینین و هه‌موو سانیک چه‌ند که‌سیک گیان له‌دهست دهدن. عه‌لی مه‌ Hammond نه‌ندامی (کوردوساید/ چاک) ده‌لیت: «بهداخوه که ژماره‌ی بریندارانی کیمیابارانی سه‌ردشت (۴۰۰۰) ساله زوریه‌ی نه‌و بریندارانه به‌دم نیش و نازاری برینه‌کانیانه ده‌لیت - له بین چارسه‌ریبا - گیانیان له‌دهست داوه». هه‌روهها ده‌لیت: «نه‌وه له حائیکدایه که بریندارانی کیمیابارانی هه‌لجه به مه‌بدهستی چارسه‌ری بتو تاران رهوانه دهکرین، به‌لام هه‌ر له شاری سه‌ردشت کوچماری نیسلامی کوئی به برینداره‌کانی کیمیابی شاری سه‌ردشت نداده». سالح عه‌زیز پور به‌ریوده‌ری نهنجومه‌نی به رگری له مافی قوربانیانی کیمیاباران به روزنامه‌ی (تاران نیمزوز) راگه‌یاندووه «کلینیک به‌تداوه‌تی ناکارا بعوه و نیستا کلینیک بی‌پیشک، درمانخانه و تاقیگه‌یده». سالح عه‌زیز پور له دریزه‌ی قسکه‌کانیدا باسی نه‌وه کردووه که «نه‌م کلینیکه به زانکوی علوم پیشکی سپیردراوه و زانکوش ودلامیکی روونمان پینداده‌وه». لم‌باره‌لیه و نوسرت مه‌لا زاده به‌ریوده‌ری زانکوی علوم پیشکی رایگه‌یاندووه که «نیمه له‌هانبه‌ر نه‌م دوچه‌دا به پرسیار نین پیوسته له لایهن پاریزکارمه به‌دواچوونی بتو بکریت، به‌لام بیریار وايه هه‌ندیک کار له‌وباروه بکریت.»

کاریگه ری خوپیارین له سه ریزیندارانی کیمیا یوس

لهم سالانهی دوایسا شه پولی خوبیارینه کان که له ولانانی عه رده به و رووی له باشورو و روزه له لاتی کوردستان و نیران کردودوه و ندهمهش دوخی قوربانیانی کیمیانی خستوتنه مه ترسیمه و بینداران توشی هدناسه برکتی و ته تگه نه فدیسی دهین و مه رگ هه رهشه له ژیانیان دهکات. حده سن عه باس زاده به ریوه به ری گشتی پاراستنی ژینگه له پاریزگاه ورمن، دلیت: «به گشتی له سائیکا نزیکه (۱۰۰) روزه هه وای پاریزگاه ورمن خوبیارانه و (۱۰۱) روزه پاکی ههوا له ناستی ستانداره درده چیتی و چوار روزه بتو گشت چین و توپرگان مهترسی هه یه.»

سده رچاوه : مالیه‌ری روزگار پرنس / ریکه‌وتی : ۲۸ی جونی ۲۰۱۱

له یادی قوربانيه کانی کاره ساتی پوچبارانی شيميايی شاري سردهشت دا

کوردستان و همه مهو و مرافق‌گوستانی نیزان جیهان .

له جه ریانی رو داشت و توانه میزدیم و داده، ژماره دیگه کی زور له خله لکی شاری سه در داشت و دمروزه ره گیانیان به خت کرد، ژماره دیگه کی زوریش به گازی ژراوی مه سوم بیون به جو بیک که ناسه واری نهم جینایه ته تا به نه مرعش نزاریان ددهات و مهترسی خسته ته له سه ره زیانی نهودی داهاتشویان.

بومبارانی شیمیانی شاری سه رده داشت له رووی به کارهینانی جو روی سیلاخی کومه تکوژ که له دزی خه لکی مددونی به کار بینت، خالنیکی و درچه رخان بwoo له شه روی کونه په رهستانه‌ی نییران و عیراقدا. سالانی پیشتر سیلاخی شیمیانی له به هنری پیشنهاده رکه به کار هاتبوو. له به رهکانی شه ریشدا، رزیمه عیراق جاروبهار نهم سیلاخه‌ی به مهلهستی تازه بریندا و له دزی خه لکی بنی دیفاع شارنک، نمهوه یه کهم جار بwoo که بهم شنیوه له شه روی کونه په رهستانه‌ی نییران و به کهم به ملاوه، نمهوه یه کهم جار بwoo که نهم سیلاخه‌ی له شه روی نیوان دوهونه ته کاندا، سهره له نوی یه کاردههات.

رژیمی به عسی عیراق چهند مانگ دوای نهاد کارهای اسلامی، جینایه‌تکی که لیک گهودرت و سامانه‌کنتری له شاری هله بجه خولقاند. له ناکامی بومبارانی شیمیایی شاری هله بجه دا، نزیکه ۵۰۰۰ نینسان گیانیان له دهستدا و زیارت‌لره ۷ هزار که سیش، مسموم و پرینشار بیوون.

دوله‌تله نه پورياليسته‌كان، نهوانه‌ي که سيلاحي شيميانيان به رههم هينابوو و دابويان به توانباراني شده، به پيي به رژيونالى نابورو و سياسي خويان چاويان له جيناياه‌تى بومباراني شاري سه ردشت پوشى و بهم جوره درقه‌تى نهوديان به رژيمى سدام دا، كه نهم جيناياه‌تله ناستيکي به رينتر و پر کارساتردا له شاري هه‌لجه دوپيات كاته‌ود. نهم دولت‌تنه له سانى ۱۹۲۵ اي زاينيما، ريكه‌وتزن نامدی، قده‌خه بعونى به رههم هينان و به كارهيناتى سيلاحي شيميانيان پرسند كردبوو. بهم حالي‌شود له يرهه‌مهنтан و فروشتنى نهم من سيلاحه دستيغان نه ده‌ياراست.

کوئماری ایسلامی مه ماوهی بیست و چوار سالیک که مه رودوای بومبارانی شیمیایی شاری سه روادشت تتبیه و دهت، جگه مه مه زلزوم نمایه کی ریاکارانه و پیشاد هله لکوتزن به شهریار ۸ ساله و پیروز گرفتن نهم شده و جگه مه هدوستان بتو پاکانه کردن بتو جینایه ته کانی خویی له شهدا نهین، کاریکی بتو قبوریانیه کانی نهم کارمساته نه که دوچه. قیوانیه کانی، بونیاراد و موسسه نهم دوچه داده تبا به نهاده، به دوست نیازد و دکان، و ناسهاده دکان، دهنلختن.

نهام رژیمه همه مهوو سالینک به بچونه‌ی نهم روزه‌وه دسمی تایبیهت به ریوه دهبات و بهمه بهستی پرورپاگه‌نده به کاری دینی، به‌لام ته‌نیا شتیک که به‌لايه‌وه گرینگ نیه،
زیانی بازمائده‌گانی نهم کاره‌ساته‌یه. نه‌گه‌دچی نه‌مرو برباره‌دران و به‌زیوه‌بهانی راسته‌وه خوی خوچانانی نهم کاره‌ساته، فرنی دراونه ناو زیلانانی میزه‌وه، به‌لام پیوسته
نهه و راسته‌هه لهدیر نه‌کدن که هاو دسته‌نانی نهم چینایه تکارانه، نه‌وانه‌ی که هه رئیشتاب، رؤله‌کانی قورانانه‌کانی نهم چینایه‌ته دهگن و

حموتی پوچشیدی ۱۳۶۶

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتبیه نازلیشیواوه شیمیاباران کراوهکان دا

دمیان خنه زیندان و ندشکنجه‌یان ددهمن، له نیزدان له سه‌رده‌لاتن.
کوهه‌لکی خه‌لکی کورستان و میژوو، رووداوی بومبارانی شیمیایی شاری سه‌رده‌شتبیه کارانی تومارکردوه و له هه‌مانکاتاندا، ناوی خومه‌ینی و خامنه‌ینی
و هه‌مoo نه‌و جیناتکارانه‌ش که نه‌مرؤ له سه‌رده‌لاتن و نه‌و کات به دریزه پینه‌انی شهر، هه‌ولیان ددا، به ناو ریگای قودس له ریی که ربه‌لاوه ببرن و دام و درگکای
ریسمی کونه په‌ردستی نیسلامی له سه‌رتسه‌ری ناوچه‌که‌دا دامه‌زین، وکوو شه‌ریکی نه‌م جیناته له بیر ناکه‌ن.
بن گومان له سبه‌ی روزی رووخانی نه‌و ریمه‌دا، یه‌کیک له هه‌زاران لا‌په‌ردی تاوانه‌کانی نه‌م شده‌ره کونه‌په‌ردستانه‌یه، بومبارانی شیمیایی خه‌لکی بن دیفاعی شاری
سه‌رده‌شت دهیکه مه‌زیومانه بونه قوربانی و گیانیان به‌خت کرد و یان بریندار و مسموم بون. بدلام هه‌لرشنی فرمیسکی تیمساحیانه له لایه‌ن ریمه‌رانی نه‌مرؤ ریمه‌
کوماری نیسلامی بتو قوربانیه‌کانی نه‌م کاره‌ساته، ناتوانی نه‌م راستیه له بیر خه‌لک بیاته‌وه که چلون خومه‌ینی له‌گه‌ل دستپنکردنی شهر، نه‌م شه‌ردی وکوو به‌ردکتیکی
ناسمانی ناوی لیبرد و هه‌لسسوپراوانه هینایه خزمت سه‌قامگیر کردنی حکومه‌تی نیسلامیه‌وه. کوماری نیسلامی بتو تیکشکاندنی شورشی نیزان، بتو زوت کردنی هه‌مoo
دوسکه‌وته دیموکراتیکه‌کانی نه‌م شورش، بتو کوشتراری کومونیسته‌کان و هه‌مoo نه‌یارانی خوی و بتو تیکه‌و پیچانی هه‌مoo نه‌و داخوازی و چاوه‌روانیانه‌کی که له شورش ۱۳۵۷
دهکرا، به پیش نه‌م شه‌ردوه چوو. نهوان به دریزه پینه‌انی شه‌و توانیان هه‌ر له یه‌کم ساله‌کاندا، موقعه‌تی خه‌لکیک که نه‌یاند ویست بدلم جووه شورشی ده‌وان
تالان بکری و خه‌لتانی خوبین بینت، تیکشکاند.
له ساله‌اتی کاره‌ساتی مرؤشی بومبارانی شیمیایی شاری سه‌رده‌شتا نه‌فردت دهکه‌ین له بیریاردهان و به‌ریوو به‌ران و هاوهکارانی نه‌م جینایه‌ته گه‌وریه و درود ده‌نیزین بتو
نه‌م نیسانه‌بن دیفاعانه‌کی که له جه‌ریانی نه‌م کاره‌ساته‌دا گیانی نازلیزیان له دهست دا.

حیزبی کومونیستی نیزان - کوهه‌له / ۲۸ی جونی ۲۰۱۱

له یادی ۲۴ ساله‌ی تاوانی بوردوهانکردنی شاری سه‌رده‌شت

به‌کار هینانی چه‌کی کیمیاوه نه‌ملمانی ناوخوبی نیتر تاوانی جه‌نگه که‌س و کاری قوربانیانی شاری سه‌رده‌شت
جه‌ماهوری کورستان
پارت و ریکخراوه کورستانیه‌کان

نه‌مومان ناگادارین ۲۴ سال پیش نیستا، له به‌رواری ۲۸ی جونی ۱۹۸۷ فریکه مه‌رگه‌نده‌رکانی به‌عسی فاشی، کاتژمیری ۴، ۳۰ سه‌رله
نیواره ژه‌هی خیان به‌سه‌ر خه‌لکی کوره په‌ردوه‌ری شاری سه‌رده‌شت قاره‌مان و گوندی رده‌شه هه‌رمن و ده‌روبه‌ریان باراند، ۴، فریکه‌ی مه‌رگه‌نده‌ر، به‌م تاوانه‌یان،
زیاتر له هه شت هه‌زار هاوه‌لاتی سقیلی نه‌م ده‌قدر و شاره‌یان شه‌هیل و بریندارکرد، چه‌ندین خیزانیان له بنه‌چده‌وه پاکرده‌وه، تاکو نیستا زیاتر له ۱۰۰۰ هاوه‌لاتی
بونه‌ته قوربانی نه‌و تاوانه نامزقانه‌یه.
له کاتیکا نیمه یادی ۲۴ ساله‌ی نه‌و تاوانه دهکه‌نده‌وه، هیشتا مه‌رگه‌ساتی سه‌رده‌شت نه‌بوته دوزیک بتو تاوانبارانی به‌غدا و له ریگای خه‌مخوارانی شاری سه‌رده‌شت مام
عه‌لی ره‌حیمی نه‌ندامی جبی شانازی ریکخراوه‌که‌مان هه‌ولی جلی بودرا، هیشتا بریندارکانی نه‌م شاره له نیش و نیازاردا ده‌زین و چاره‌سه‌ری پیوستیان بتو نه‌کراوه،
هیشتا ونبودکان نه‌دقزراونه‌تکوه، هیشتا له لایه‌ن دهکه‌نده‌وه سیاسیه‌کان به تاییت له خوره‌هه‌لاتی کورستان و ده‌زکانی راگه‌یاند‌نه‌وه گرگی به‌م
مه‌رگه‌ساته گه‌وریه نادریت، هیشتا سه‌رده‌شتیه‌کان به ته‌تها یادی قوربانیه‌کانیان دهکه‌نده‌وه و له شیندا هاورنیان بیکه‌سن
نیمه له ریکخراوه چاوه‌زیی کورذرساید که یه‌کم ده‌زکای کوردی بونه گرگیمان بهم یاده‌وریه داوه‌وه ۸ سالی را بدروووه، سالانه یادمان له قوربانیانی سه‌رده‌شت
کردوقته‌وه، له یادی ۲۴ ساله‌ی نه‌م تاوانه‌دا، داوا له هه‌مoo لایه‌ک دهکه‌ین، نه‌هه‌سالن روزی یاده‌وریه‌که بکریتله روزیک بتو رسوکردنی دوژمنانی گه‌له‌که‌مان و به‌کاره‌نیانی
چه‌کی کوهه‌لکوژی کیمیاوه و هاوه‌پشتی له‌گه‌ل داواکاریه‌کانی خه‌لکی نه‌م شاره.
تاوانی کیمیاباراکردنی شاری سه‌رده‌شت وک له‌دادگای تاوانباری بازرگانی مه‌رگ فرانس ڤان نانرات دیاریکرا به‌تاوانی جه‌نگ، هه‌ردوو تاوانی نیونه‌تهدویی جه‌نگ و تاوانی
دز به‌مرؤفایه‌تی له خو ده‌گریت، نه‌کردنه‌وه‌ی دوسيه و سزا نه‌دنی تاوانبارانی نه‌م تاوانه نیونه‌تهدوییه تاوانیکی دیکه‌یه به‌رامبهر به‌خه‌لکی نه‌هه‌مشاره.

حەوتى پۇوشەپىدى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالىھى سەرەتتىيە ئازىزىشىواوه شىميمىباران كراوهەكان دا

خۇشېختانە لەكاتىيىدا يادى ۲۶ سالىھى ئەم تاوانە دەكەينىدۇ، پارسالن لەكۈتكۈرىدى دادگای تاوانى ئېيدۈمىسىتى لەشارى كەمبلاى ئۆگەندى ۳۱ - ۵ بىز - ۶، بىكار ھىنمانى چەكى كىيمىاوى لەمەلانى ناوخۇيىەكان وەك تاوانى جەنگ پەسەندىكرا، ئەمەش بەھەنگاۋىقى مەزن بۇ مرۇغايىتى دەزىنلىن بۇ قەدەغە كەرنى چەكى كىيمىاوى لەجىيەندا و بىنەبېرىكەنلى بۇ ھەتا ھەتايە، ھەنگاۋىكى مەزنە بۇ دوبارە نەبۇنەودى (ھەنگەبەجەكان و سەرەتتىيەكان، شىيخ وەسانانەكان و گۆپتەپەكان و زەردەكان، سۈنىسنانەكان و....ھەنگە، (ئەم سەركەوتىنە لە مرۇغايىتى پېزۈز بىت).)

پارت و رېكخراوه سىاسىيەكانى خۇرەھەلاتى كوردىستان بىنەدەنگى ئېيۇ لە ئاست ئەم دۆزە گۈرگە و گۈرگى نەدانىن بىم كارەساتەكانى دېكەي تاوانە ئېونەتەمۇيىەكان كە بىسىر گەلەكەمان لە رۆزىھەلاتى كوردىستان ھاتوود ، مایىەتى ئېيگە رانى ئېمە و خەنگى شارى سەرەتتى و گۈنلى دېشە ھەرمىن و تەواو قوربانىيانى كۆمەتكۈزۈيە لە رۆزىھەلاتى كوردىستان ، بۇيە داوانان لىيدەكەين با ھەموومان يەكىرىتتۇوانە گۈرگى بەھە دۆسیانە بىدىن، گۈرگىيەك لە ئاستى گەورەيى تاوانەكان و ۋەزارەت قوربانىيانىان و تىكۈشەرى و مېزۇوى پېر لە شانازى شارى سەرەتتىدا بىت.

چاودىئىرى كوردوسىايىد

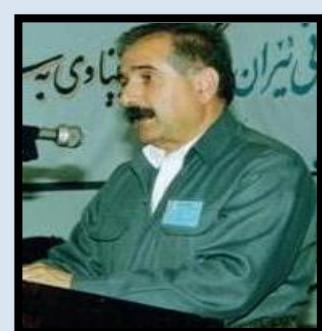
۲۰۱۱ ئى جۇنى

چاودىئىرى كوردوسىايىد رېكخراويىكى سېقىلى سوود نەویستى سەربەخويە، بە پابەندبۇون بە پەمنىسىپ و پېپەرە دىمۆكراtiekan، كارەكانى خۇرى لەسەر پېرسەكانى تاوانەكانى ئېنۇسىايىد و جەنگ و تاوانى دىز بە مرۇغايىتى و ھەموو نەو پېشىلەكاريائىنى بەرامبەر بە ماھىيە مۇرقۇ كوردىستان كراون و دەكىرىن بەرئۇ دەبات. لە ئەن ئۇنىيەتى 2002 دامەزراوه ، لە زۇرىبەي ولاتانى ئەمۇرۇپا و ھەموو پارچەكانى كوردىستان لق و كۆمەتىيە ھەيدى، پېشتر لە ئىبر ناواي ئاۋەنلى ھەنگەبەجە دىز بە ئەنقاڭلەكىردن و جېنۇسىايىدى گەللى كورد-چاک) كارى دەكىد، لە بەروارى ۲۶ ئەم ناواي وەرگىت، تا ئىستى سەن كۈتكۈرىدى بەستۇرۇ، سالانە سەدان چالاکى ئەنجامە دات .

ھەناسە خنكاوهەكان (لە يادى سەرەتتىيە ئازىزىشىواوه شىميمىباران كراوهەكان دا)

ھەناسە كاردۇ

جوانيي تۆپى زەۋى لە رەنگاۋ دەنگىي دىيمەندەكانى، لە ھەممە جۈرىي سروشتەكەى، لە بەريلاؤي خاكەكەى و لە فەرچەشنى خەنگەكەى دايە. ئەوەندەكى كلووى بەفر و تىكەي باران و شىريخەي ھەور جوانى بەخشىن، بە ھەمان ئەندىزە تارىكىي شەو و مانگى چارددە و سوورە تاوى ھاۋىنى دەكىرىن. ھەر بەھو رادىيە كە شەنھى شەھەمال و كىزەي زىيان و ھازىرى رووبار و خورىي كانىياو سۆككانيي دەبەخشىن، ھەر ئاواش جېرىبىدى بانلەدە و خشىي مار و ھۇرىي مانگا و بارىدى بەرخ و حىلىي ئەسپ سەرەنچ راکىشىن. سەير كەن چۇن لە تارىكە شەھىي قەتەرانى دا سوپا ئەستىرمان خۇ دەنۋىتىن و چاۋ بېرىك دەكەن. تەماشا كەن دەنۋىتىي باران چۇن ووسەر يەك دەگەرلىن، تىكەل دەبن و جۈبار ساز دەكەن. ئەو جۈبارانە بە ج شىيەدەك كۇ دەبىنەوە، زىياد دەكەن و رووبار وەرى دەخەن. رووبارەكان لە شۇنىيەك ھىلىي و لە جىڭىيەك بە تەۋۇم رىڭا دەبىن و خۇ دەخىزىننە باواشى درىيە. سەرەنچ بەدەن لە شۇنىيەك لووتىكە شاخ سەرى لە ھەوران داوه و لە جىڭىيەك نزەمىي زەۋى ھەتا قۇوللايى دەرياكان داڭشادو. چاۋىك لە دىنيا رەنگاۋ دەنگىي گىيان لەبەرەن بېكەن كە چۇن ھەر بەشەي بە تەبىعەتى خۇرى وەدىيەر دەكەوىن و ھەر شەنھى خاۋەننى ناسنامە و تايىەتەنلىي خۇيەتى.

سروشت بە ھەموو ئەوانەو جوانە و بىن ئەوانە مانى ئىيە .

ئەو گىيان لەبەرە ئاۋى ئىنسانلى لەسەرە بەشىك لە تابلىۋى ئەو سروشتە رەنگاۋ دەنگىي پېك ھىنتاوە و لە راستىيىدا سەرنجراكىشىرىن لايەنى تابلىۋەكەشە. ئىنسان بەتەنەيا بارتەقاي ھەموو گىيان لەبەرەن دېكە چىز لە جوانىيەكانى سروشت وەردىگەرلى و زۇرجار بەمەيلى خۇشى و بەپېنى ئىياز دەسكارىشىيان دەكى. ئىنسان بۇونەوەرېكى زۇر سەپىرە. ئەو بۇونەوەر ئەوەندى جوانى پەرسەت و سروشت را زىنەر، ئەوەندەش تىكىدەر و پىسکەر و ھەنلا سازىكەر. ئەو بۇونەوەرە

له لاییک میشکی و دکار ددخا، له هیچ همه مو شتیک ساز دمکا، شتی کون فیئر ددا و که دره سهی نویی له جن داده من، کار ناسانی بقو ژیان دمکا و خوارکی تهییر و تصور و ورد و دریشت دایین دمکا. له لاییکی دیکه هدر به و میشکه هه لسوورهی رزقی کیان له بهره دروبی، اسوده دنی و نیران دمکا، به رزایی ته خت دمکا و ته حتایی دمکاته وه ته پویلکه. هر نهود نیسانه، جاریک هه رجی زه خیری سدر تپی زوییه دیخاته خزمهت به رزوه دنلی نه سلی خوی و له قووئترین قفو ولایی دریاکان را بگره هفتا به رزتین لوتکه هی شاخده کان و ته نانهات سه رتر له واشیش مانگ و نهستیده کانیش داگیر دمکا و بتو خوشی و به خته دربی نه سلی خوی به کاریان دینن. به لام همان نهود بیونه دردی ناسوی مردقی له سه ره راست به پیچه وانه و تدو او بتو مه بهستی دزی نه وی دیکه، له هه مان نهود که رسانه که بتو خوی له سروشت وری گرت توون بتو له نیبو بردنی نه سلی خوی که لئک و دردگیری.
سه رفع راکش نه وده له هه ردووکی نه و حالمه تانه دا توانای نیمسان بتو که لئک و درگرتن له دروستکار دمکانی دستی دمکاته نه ویه ری خوی.

رازیک که له پشتی بهله زدیکی ئینسان له لاییک و درنداییکی دیکه و خوی جه شار داوه نه ناسراوه. هه تا ئیستاش روون نه بوقته و که ئینسان چۈن دەتوانى له و
جىگايىه دا کە پىویسته هه تا نەوجى دل ئاودلایى و خۇبىخى دەچىتى پىش و جارى واشە لەدلىرىقى و بى بەزدىي و مال وپراڭتەرىدا ھەممۇ سەنۋورىنىك دەبەزىتىنى. زور
سەپىرە، كەسىتىچ ۋەنچ پىباو جارى وايدى دوو تەبیات دوو نەخلاق و دوو سروشى تەواو ئىك جىاپىرى ھەيدى. يانى له كاتىكى دا بەخشىندە و يارمەتىلەر و بە بەزدىي،
لە ھەمان كات دا داگىر كەر و مال و مەسرىيەك نەر و دل رەدقە. ئەو سروشى ئىنسانە و جارى روون نەبوقته و کە ئەو دوو گانەگىيە له چىدە سەرچاھ دەگىرى. رەنگە
سەپىر بىتىه بەر چاوا كە خۇنۇتىرىتىكى وەك سەدام حوسەين كە دەستپورى كوشتنى دەستە دەستە ئىنسانە كانى دەدا، منداڭلى خۇش وىستىنى، بەلام ئەمەد راست بۇو. ئىستا با
بچىنە سەر بەشىكى دىكەي تايىيەتمەندىيەكانى ئىنسان:

دەلین لە شەر دا ھەلۇوا دابەش ناکىرى. نەدوھ شىتىكى راستە. واتە كاتىك شەر - جا بە ھەر مەبەستىك - لە تىيوان دوو كەس، دوو لايەن يان دوو دەولەت دا روو دەدا ھەل لايەنەدى بە جەقى خۆي دەزانى لە ھەممو ئىمكانت و تواناكانى خۆي بۇ بەچۈك داھىنلىنى لايەنە بىراپېر كەڭ ودرگىرى. لېرىش دا سروشت و تايىەتمەندىيە جىياوازدەكانى ئىنسان بە رۇوفى خۆ دەردەخەن. جارى وايە ئىنساف و بەزە و تەئەھۇر يىگا بەلايدىنىك نادا دەست بۇ ھەممو كەرسىدەكى لە ئىبو بىردن بەرى و ھەر بۇيە لە كاتى بېرىپاپ ئىزىامى دا ھەممو لايدىنە ئىنسانىيەكانى مەسىلەكە لېك دەداشەو. ئەو جۇرە كەس و لايدانانە پېيان وايە بۇ كەھىدەشتن بە ھەدەفى مەقدەدەس نابى لە كەردەسى ئاموقەدەس كەڭ ودرگىرى. ئەگەر بەمانەۋى نەمۇنە ئەو جۇرە لايدانانە لە شەرى رووبەر رۇو دا باس بىكەين، دەنگە بتۈنانىن قامك لەسەر بەرىۋەبەرانى بىزۇوتتەوە ئازادىخۇوارانە كانى گەلاني بەن دەست دابىتىن كە بۇ كەھىدەشتن بەنزازادى و سەرىپەستى خەرىكى خەبات و تىكۈشانى. دروشمى خەباتكارانى رىي ئازادى نەدوھىيە كە: زۇر ھاسانە لە پېتىاو ئىيان بەخەتە ودرانە دا بىرى، بەلام زۇر زەممەتە پەتا بۇ وسىليە ئاموقەدەس لە پېتىاو كەھىدەشتن بە ئامانچە كاتى دا بەرى. لە لايدى كە بۇچۇنى و ھەيە كە دەلت ھەدەف وسىليە تەوجىھ دەكى. نەدوھ بەو مانايە كە لايدىنىك بۇ كەھىدەشتن بەو ھەدەۋەنەنى كە لە پېش خۆي داشاون لەھەر كەردەس و ئامازىكى مومكىن كەڭ ودرگىرى. تراۋىذىلى ئىنسانىيەش راست نەو كاتانە روو دەدەن كە سنورىك بۇ كەڭ ودرگىرن لە وسىليە لە قىيۇ بىردن نەناسرى. لە ئىي ئەو كەس و لايدانانە دا كە زىياتر پەتا بۇ كەڭ ودرگىتنى بىن سنورلە وسىليە ئاوا دەبەن هېيز و دەۋەتە داگىركەر و پەلاماردەرەكان دەپىرىن كە لە پېتىاو مانەۋى خۇيان دا دەست بۇ ھەر كارىكى ناشاشىت دەدەن و لە كەڭ ودرگىتنى لە وسىليە ئاموقەدەسىش ھېچ دودۇنىسىك لە خۇيان نىشان نادەن.

غهه دری به شهر له هاونده وعی خوی هه رنهوه نيه که لايهنيکي شهه دهست به وسيلي هه پير مه ترسى به دزى لايهني به راه بهه رى دهبا. چونکه نهه غهه دره روئكه بهه و پاساو بدرى که له شه ردا هه تروا دابدش ناگرى. واته دوو ته درف بتو به چوک داهينانى يه كتر له کاريگه ترين وسيلي موكمين که تك ووره هگرن. به لام لايهني هه ره دزيو و دزى نينسانى و بتی به زديانه نهه جوره کرده اوه نهه کاتانه خو تيشان دهدون که کومه ته خه لتكى به پانه وود و بهر په لاما دهکهون و بتی جيوازى قره دهکريهن. له دوش ناخوشتر و جدر گبتر نهه ومه يه که په لاما رهه به که رمه ساي زور ناشناساي به ريوه بچى و له که مترين کاتي موكمين دا زياترين زماره قوريانى لئي بکه وتنده و کاره ساتي شيميا باران کردن خه لتكى سه دهشت لهه رو ووده اوهه مېرووی به شهر رېيده ته که بتی به زديانه ترين بيرياري بتو دراوه و له پيره ترسى ترين وسيلي قره کردن که تك و درگير او و بتی به شترين و بتی ديفاعترين کومه ته خه لتكى پي له نئيو براوه. ليره دايه که ليوو تکي دهرقى و بتی به زديي و بتی ئينسا فيي ئينسان و دديار دهکه وئي. نهه نهه و لام لايه نهه نهه ناسا وده سروشتي له شهه ده که بيشتر ناسه کرد.

پیغم سهیله زور جار به کردودی پیغمدهمانه و پر لهتوندو تیزی ددگوتنی کردودی غلهیره ئینسانی، يان حەبیوانی، يان وەحشیانه. من ئەوه بە راست نازانە. لە مىزە رونون بۇتەوە كە هىچ گیانلە بهرىكى كىيى، ئاواي، جەنگەلى يان هىچ بالىدارىكى ئاسمانى بە قەدت ئىنسان و وەك ئىنسان لەپېرەھى نواندىندا دەستى نىيە. ئەوه زور ھەلەدەكەوۇن كە درىندەيەكى بەھىز پەلامارى گیانلە بهرىكى لاۋاتىر لە خۇرى بىلا و بىكانە پارووی جەمە خواردىنىكى. بەلام ئەوه لە لايىك رازى بەقايدە چۈنكە تەننیا رىيگى مانەۋىنى ئەو خەبىوانە خواردىنى خەبىوانى دىكىدە. لەلايىك دىكەش قەدت درىندەيەك ناتاوانى يان ناخوازى بە يەك جار رەوەدەك گیانلە بهرى دىكى بەسەر

یه که وو قبر بکا. به لام که ده کرد و ده نیسان ده کرین و چاو له ناکامه کانی ده که بین ده بینین جیوازی دلرهقی و بئی به زمی نیسان و غه بیی نیسان عه رز هه تا ناسمانه. هه ر بوبه ریگام بدمن که بدشی نیسان له کفی دلرهقیه کان، تالانچیه تیبه کان، خوین رشته کان، ویران کردن کان، سووتان و کاول کردن کان، کوشت و برد کان و بکشی خوارایه کاربیه کانی سه ر گفتوی زدموی له سه ر هووی باقی گیانله رافی دیکه داینیم.

نیست کاتی نهودیه به یاکه ووه دیمهانی کرد و میله که و میله بیننده و که به دستی نینسان و بدمنه که نینسان به زینه چو. بیلر له و چرکه ساته بکه نهود که زاله میک، دیکاتا توریک، خونتریزیک، یان بوونه و دریک که ناوی نینسانی له سره کومه لیک دست و پیومند و فرمانده و بیره و ده ریکه ری کو کرد و ده ریکه ری کو کرد و دایان لئ ده کا پلان به تار کردنه نه و بومبه پر له گازی ژارا بیانه دابیش و له شونتیک تاقیان که نهود، گرنگیکی شدو بیمار و دایانه له نهود دایه که هم راده کاریکه دری گازه که به جوانی ده رکه و هم له سر کسانیک تاقی کریته و که زالم به ذئب خویان ده زانی. دواهی ماویده که چند فروکه شرکه ره لئ ناسمان و دیدیار دکهون، تیز ده رون و شار و گوندان جن دیل، ورده ورده له شونتیک جن مه بست نیزیک ده بنه و، خوار و پیچه دکهون و به رون نوخنده دیاریکراو داده که رینه خواری. له سه زیرا کومه له مآل و بینا و بازار و چند شه قامیک و دیدیار دکهون که له داوینی ریزه گردیکی سه رسه و ز ده هم که توون. شار پشتی به شاخ و به برزگیلا رووباریک و دک مار خوارو پیچه دادتن و به رون خوار ده خوشی. له نیو شار دا هدمو شتیک ناسایی دیتیه بهر چاوه. دووکان و بازار کراویده و خدنه که ده ریکی سه دوا و کریز و فروشن. تاق و لوق ماشین له سه و شه قامه کان له هات و چخ دان. به هزی ته عتیلی قوت اباخانه کان کوچه و کولان پزن له مندا و هدمو خه ریکی یاری و گه مدن. زنان به کاری به ده دوامی مآل و مندانه و خدیریک و چاودری هاتنه و میرد و کور و براکانیان دکهون. ناسمان ساوه و کزه بایه کی ندرم له گه رمی سووره تاوی هاوینی که ده کاته و د. کویر ده دری روزانه ناگای له خه لک بربوه و هدر بوبه هاتنی فروکه بوبه هاویز دکان زور هست پن ناکری. له سه ده و به لام کار ته اووه. دهستور پیشتر سادر کراوه. بومبه پر له گازی ژاراوی به برزگی فروکه ده لواسر اووه. فروکه وان قامکی له سه دوکمی فشاره و هدر بینا چند گفزوی زور گهوری ناسنین که ناوی بومیان له سه ره فری درانه خوارده. نیست کاتی داگرتی دوکمی فشاره. فروکه وان سه و دووی لئ ناکا. دوکمی فشار ده دری و بوبه به ده بنه و. پاش ته نیا چه لک چرکه، فروکه دوور دکه وونه ووه و له خوارده له سه شار، له نیو بازار، له نیو ژن و مندا و پیر و لاؤ دوکمی لیکی سپی دنگی خدستی ناسایی به رز ده بنه و. نهود و نیتر هدمو شتیک. هدر پیست بوبو ده سوتو و سوره هم ده دکه را. هر گه ره بوبو و ده قرخه ده که و ده بسترا. هدر چاوه بوبو ویک ده که و له بینایی بی بش دکرا. هدر نه فهس بوبو له قووالی سینگ دا قدتیس ده مه و ده خنکنیدرا. هدر مندا بوبو ده که و هدر دایک بوبو مندا له باوهش دا بین هه ناسه دکرا. هدر ناه بوبو به رز ده بجه و هدر هاوار بوبو له گه ره بوبو ده مایه و. هدر گیان بوبو ده بجه خشرا و هدر جه ستیه روله کورد بوبو سوره و شین هه لدکه را. نهود و نیتر هیج... شیمیا باران کردنه خدنه کس سه داشت بوبو. نهود یا کم تاقی کردنه ووه نه و گازه بوبو که نه دسلی بشدر بتو نابو و دیش شاو نه دهی خه پیوستی پیش هه بوبو. سه داشت یه کم تاقیگای نه و ژاره و خدنه کس سه داشت شه کم قوم بانیانی نه و تاقیکردنده و ده بون.

حکوم میتانہ

دلم دهگه لستانه

مشکم ئاگای لەتافە و

ویژه‌دانم مه‌عزوفی عه‌زاتانه

نهی سه رده شتیه ناز نیشیوا و یه گاز خنکنرا و دکان

شارستان یوو به بهکهم سهکوی شانوی مهرگ و

پو خوشتان سه‌مای نه‌فهس پرانتان له‌سه‌ر ساز کرد.

دە بىخەون، خەوتان خۇش

چونکه ژیان به ریوهه.

تئیینی: نهم پایه ته روئی ۳۴ جولای ۲۰۱۰ له کوریادی شیمیا باران گردئنی شاری سه رده مشت له شاری شادلا یعنی توسترالیخ خوتندرا یاه ود.

ده بیشم شه هین و باز و هه لتو به رزه فره کان شاپه ری توانا و هیز لیده دهن

فهیوزی رہنمای مہلا مارف

وتناری یه رنگ فله‌روزی رده‌مزی مهلا مارف بتو بادای تاوانه گهوره‌که‌ی شیمیابارانی شاری سه‌ردشت له ولاتی سوسن.

لە دېزان و ماتە مگىران

بنشه کی سے خدیہ ہاتھنکی گہر میان لندن کمکم و نامادہ جو نو تان بیڑا نہیں و حاوی ملے ہتھی کی گشت شہیدان و زادمان دار و لیتھے و ماوانی شارہ قمارہ مانہے کہی شہزادہ۔

نهز گله بدهم که له همه نئی لهو ده رنجه به که له یا سه کانیاندا دلین - کاره سانی سه دردشت و همه لجه و نهفای و قارنی و که له

خویدا واده زانم ئەمە هەلەيەكى زەقە و "دەپىت پلىين" تاوان.

هیوادارم به سینگ و دلیکی فراوانه‌وه لیمی قبوقل بفه رمومون.

"کاردسات" نهاد رووداونده که لاهانه‌یه مروف رپلیکی تیدا نهایت و له لاین هیزیکی به توانای درکیمه‌هود نهنجام درایت که مروف خوی بتو خوی دسته‌وسانه به رامبه‌ری، وک بووهله‌ر زده و لافاو و هه‌رهسی شاخ و به‌فر. . . . له هیل دارچوونی شه‌مه‌نه‌فریک و هندا. که بینته فهوت و زیانیکی زوری بیننه‌نداز. به‌لام نهاد کارانه‌ی که مروف پیپی هه‌تساوه و بونه هونی کوشتن و بین سه‌روشوشن

کردنی چهندین و چهندین مروفیت بی توان و هر رشته کوشی و نهضت و کیمیایی و دشان و تیرزور...و....که هر همه مهندیان و هک فشار خستنه سه راه را به راهبرده (سیاسی پیش یا خود سه ریازی) بو مهندسیکی دیوارکار که نهاده بیسی همه لذتستیت گردیده کتی، دوستیت "توان".

بۇيىدە دەلىم ئەدوھە مەھمۇ تىاوانانىدە كە دۈزمنانمان بەكارىيانپىتىاوه لە ئاستى مىللاتە كە ماندا، ھىنىد وشە و زارا و مىدە كى تىرسناكىن، كە مىرزاڭ دەيىت و دەيىت هەر لە گوتىنى راستىمە كە دەرىكىدا نە بەكارىيانپىتىن.

مهندسان:

نهز نامه ویت وک لیندانه ودی شریت و باسیک که به رد هرام دووباره دهیته وه و همه مووان پهیز ووی دهکلین، باس له چونیه تی رووداوه که و چهند گیان له دهست چوه و چی و چی... به لکه دهمه ویت دواي نهه همه مو ساله پر له نازار و مهینه تیه (۲۳ سال...) وک په خشانه تراجیدیاییه که باس له تو اوانه و گشت تاوانه کانیت که دور حلقه به خاک و نهه تو وکه همان له سر به رنامه دیه کی دایزراو که دوز مندانهان پیی هالساون یان هه لدهستن بکهم.

ئەم باسەم دەممەتەقە و گەفتۇر و گۈپەيە لە نېيىان كەسيكى تازە رېزگاربىوو لە دەستى تاوانە نا ھەمووارەكان و دلىسۇز بە خاك و كەلەكەمى وە كۈرىكى تىرى خەمساپىدى بىن پەروا .

لنهناو نهم همه موکاونکاری و وزیرانکاریه و توانانکهدا لنه ناو نهم هله موکاونکی و گونی که ریسیه گئیتیدا نهی هاو هو زدکه م... هاو خوئنکه م... پشت و به ناکه م... تو خوا جنتر نهم مه برسه ... لنه حالم مه برسه ... کتی ماوه و گونی همه ماوه

ئاخى خوقىنىڭ حكىمەكە و مەنداڭەكان حىان نەسەرھاتقۇدۇ؟

ئا توخوا حاجى مامەستا و فەقتكانى و كانساوه رونەكەي يەردەم حوجەكەيان حىبان لىھاتوه؟

سکونتی بود، مانند گرد و دار، چهارمی داشت؛ و همچو کوچکی گوئی نداشت و تهشیلهای کوچکی صاف نداشت.

به پایه ماده هفدهمی نیکتنه خوان ملأووند دوشیه شاخ، شهان حس، به سه هاتمه و حس

کو، گھر، جان، نے بھسہ، هاتھوں،

2020-04-17 15:15:24.752 UTC 10.111.22.111:443 [INFO] - [10.111.22.111:443] - [10.111.22.111:443]

Learn More About This Topic At [www.earth.com](#)

لیکن این دستورات ممکن است در برخی از نسخه های اندروید نداشته باشند.

حموتی پووشپه‌ری ۱۳۶۶

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه رده‌شتبیه نازنی‌شیو او شیمیاباران کراوه‌کان دا

خدریب و بیکس لدم دت بتوهه دت لدو شار بتوهه شار... خوریده‌تی نیستامان شاردکه‌ی خومانه... عدوانی که‌سیکم... تندنیا که‌سیک که به خون چیشت بمانگاتنی...
یان خیر خوابی به هانامه‌وه بیت... ههواهیکم پن برات گهچی ناخوشیش بیت...
شاردکان... گوندکان... شه‌لای خوین کراون... کاره‌سات دوای تاوان... نیمرو خاکه‌که‌م خویناویترين خاکی سه‌رنه زمینه‌یه... ناسمانیش
به‌رگی سوری پوشیوه و به خوبی هاوهوزانه بیززو دهکات...
نه‌ه او هزوه بن ناگا له رووداوه‌کان... ههواه و پرسیاری چیم لیاه‌که‌یت... خدمه‌کان به‌رگ و دووه‌لی شار و گونله سووتینراوه‌که‌م و بقیه‌گازه بونخوزه
کوشندکان گه‌روهی گرتود... چیت بتوهه سه‌رنه که‌یت!... گه‌هه مامه‌ستای مه‌کته‌یه!... دارا دو داری دوزیه‌وه و به‌رخوله‌که‌ی داده وازی دهک و دوی داده ریزوه
و وتنه‌وه بدهانیسانی گوارانیه‌کانی حمه‌سن زیره‌ک نیتر نایسیسترن و نایسیرن له خویندگا خاپوره‌دا...
درگی حوجره‌والایه و مات و بیندگ... نه‌جا کانیه پاک و بیکه‌رده‌که‌ی ناو حه‌وشی مه‌گه‌وت، که هه‌ر جاموونکه‌یه‌کی و دک نیکسیه‌یه‌کی و دهکه‌یه‌کی دهه‌ریزی و
بن تاوانی مه‌لاو فه‌قینکان، کتیب وشهی پیروز به‌سه‌ر جه‌سته شه‌که‌ت و ماندوویاندا په‌رش و بلاؤه، بن نه‌وهی خاوه‌نی وشهی پیروز له باره‌گا مه‌زنه‌که‌یه‌کی دهه‌ریزی و
بیتنه دنگ...
به‌لئی بدر مانه‌ه گه‌هوران هه‌ر وک جاران جمه‌ه دیت... جه‌سته‌ی ساره‌دوهبوو سه‌ر سه‌که‌کانه داپوشیوه... بن دنگیه‌کی ترسناک بالا پوشیانه وره‌هی که‌س نایه... میکه
گونیزار و یا خاودر به خویان و تدشیله و کلاهه خوریه ریسراوه‌که‌ی ناو کوشیان... وک پیش‌هی جارانیان پائیان داوه‌دهوه به دیواری مانه‌که‌یاندا و ساره‌سر و بیندگ
چاوی نه‌تروکاوبیان له گشت جه‌سته‌کانه... وک نه‌وهی پیشان بلین!! سه‌برگن دو دو ریزی تر و درنه‌وه بتوشان و لیفکه‌کاتنان...
چیت بتوهه سه‌ر که‌م پیم بلی توخوا چی وهی بن ناگا له درده‌هینه‌تی گه‌له‌که‌ت?
ده‌پرسیت له کن و کن؟؟
قسه خوش و به تویکل و بهیت و بالفره‌کانی مام هه‌مehr هه‌موهی چون و نیتر ناگه‌رینه‌وه و که‌سیش نییه جیی پیکاته‌وه... ههواهی دشنه شاخی و بلویره‌که‌ی...!!!
میکه‌ل و دهله‌ت به‌دوریا هه‌ر هه‌مو دوچووهی خه‌ویکی دووری دریزخایه‌ن... بلویر و میکه‌ل بی وفا نین... خاونه‌ه ستن... وک زاله‌مانی بن ویژدان نین بیوه مه‌لیان
داوه به دوریدا...
نه‌هودتا فریشته‌کانی ناسمانیش به هانامانه‌وه نه‌هاتن و نایه؛
نه‌ه هاوهوزی بن په‌روا... هه‌ر لهم دهورووه‌ه دهدا چه‌نلین کورپله به ویله‌شده‌وه و دایک به من‌الله‌وه و کور و کاڭ و گه‌نج و پیرمان به‌دهستی خومان بن کفن هه‌ر به
به‌رگی خوینیانه‌وه له ژیز کل نا... ناخه بتوهه ناپرسیت ج گلکی؛
به‌لئی گلکی که تندنیا و تندنیا مه‌گه‌ر هه‌ر بتوهه شاردنده‌وه بیوه بیت و بهس....
کراسی سپی نه‌وهی شه‌وهی بعوکنیان بعوه تارای سوری گواسته‌وه بتوهه ده‌ردم یه‌زداني مه‌زن له بتوهه شکایه‌ت.... چی و چی.... چیترت بتوهه سه‌ر که‌م... دوزه‌خیکه و بومان
داخراوه... چه‌نلینی تریش و هیتریش هه‌روا له چال ده‌تینن....
خو ده‌لین له تمورات و نینجیل و قورنائدا... باس لوهه کراوه که یه‌زداني مه‌زن، هه‌ر له‌به‌ر زوّله و زور و گومه‌ای پاشاییک چه‌نلین شار و گونله خاپوره کردوه
به‌سه‌ر زاله‌مانیدا...
نه‌هی که‌ی نه‌ه باره‌گکای یه‌زدانيه بتوهه سه‌ر سه‌هه‌مهی پاشاییانی زه‌مان لیه‌مانی دهکه‌ن دیتله له‌زره؛
خو ده‌لین بن تاوان شه‌هیده... نای شه‌هیده ج ناویکی گه‌هوره و گرانی... تو له کویی... تیناگه‌م هه‌ر یه‌که به جوزیک باست بیوه دهکه‌ن... به‌لئی نیتر هه‌هه‌یه چیم لئی
ده‌پرسیت چی!!
هاوهوزه دوور له بیستن و دیتنی زامه‌کانمان... نازانه‌لیه‌یه چی!! ثاخ و داخ و ودی و دوچووه و هاوار و گریه وک کارک له‌به‌رده‌هه‌ماندا هه‌لله‌توقی... بتوهه لایه‌ک
ده‌چووین، له‌به‌ردهم و چاوانه‌ماندا بعون، له‌هه‌ر خانه کاوله‌یه‌کا و له‌سه‌ر هه‌ر کولانه شیوه‌یکدا باوکه ری و دوچه‌له ری و دایکه ری بیوه...
کاکی هاوهوزی بن ناگا له خدمه‌کانی گه‌له‌که‌ت... ناخه‌قت ناگرم... توش حدقته... وا ساده سه‌یرکه‌یت..
فیربیان نه‌کردووین که به خدمی یه‌کترده بین.... تندنیا و تندنیا هه‌ر ناغاکانمان و خومان دهنسی...
نای که دلمان رقه له ناست یه‌کتر، به‌رین به‌رد، چاومان قایمه... پر به زار هاوارمان دهکرد و دهمانگووت نیمه له پینناو نه‌ه ناره‌زوانه‌ی که نه‌مددوون، نه‌ه

۱۳۶۶ پوچشہ پری

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه رده‌شتبیه نازلیشیواوه شیمیاباران کراوه‌کان دا

سینانه‌ی که هه‌له قرچاون، نه و جه‌گانه‌ی نه سووتاون له پینتاو نه و تازه نه و بووکانه‌ی شه‌وقی چاوه‌روانی پرچی سپی پن هونینه‌وه یا به‌رگی بووکینه‌ی و زاوایه‌تی کفنه شه‌وی حواله‌دان بلو... ددهمان وت و ددهمان وت....

هاوهفزوه بى ئاگا له خەم و سەرگەردانى كەسۈكار... لە ولاتەكەمى من... لە وىرانەكەمى من.....

ئېتىر لېيم مەپرسە... دۇم وا شەق دەبىات ئەدى خەمساردى گۈنى كەرلە ئاستى نەھامەتى ھۆزكەت... بەس بەس... دۇم ھىنىڭ شىكست و غەمبارە... بىرۋام نىيە كەس لە
وئىنە، ئىمەن بەرتت

دوبایتیر قامیزه دکانمان، داستان و لاوک و بهیت و حمیرانه کانمان... و... با به زیندوبی باسیان نیودبکمن... له گشت باس و دانیشتندا یه ک بُویه کی بگیزنه وه، پشت
به بشت و درگفت نده وه...

بـ بـ زـ اـ نـ کـ کـ مـ هـ هـ بـ وـ کـ ئـ تـ هـ ئـ اـ وـ مـ اـ کـ اـ وـ خـ اـ نـ وـ قـ اـ زـ وـ بـ رـ اـ گـ کـ نـ دـ

با لاؤان و جوانان ناگادر بکرینه وه که رپرگار به دستی زالمان چ مدرگه ساتیکی گیراوه به سه رباو و با پیرانیاندا به به رچاو به لئی چاوی دونویای مزوغلوسته ود
ناینده وکه بشت ه بناکمه گفته نیزگه ۱۱۱

نهمهی دهیتم برق بوق هموانی بگیرمود و دعبا نهادنیش بتو نهادنی تری بگیرمود... پر بدزار بچریکنن و بلینن گونی را دیزرن !!! دایپرده سک سووتاو و جدرگ براو و دی پیرده زیر دهدکی خاودن چه فلین که سی سره تیدا اچوو... گوتیتان لینیت... نهی هه مو خدکی خاودن ویژدانی مرقو قوستی سه ره زمینه.. گوتیتان لینیت !!! ئایا نهمهی بیسه، ئىمەدە هاتمود و له ئىنېھ كىاهە دىكىتت له كات، ئىندۇدا ياز له كات، ياه و ياب اكتاندا تەخما دەوە، دادە؟

دوسا توخوا.. هر همه مو نهمانه بُو مندالله کاتنان بگیرنه وه... پیشان بیین.. با آهوانیش بُو مندالله کانی خویانی بگیرنه وه و نهوانیش بُو مندالله کانی نهوده دواتر... که آنای ای خوازی، نهادنی و نهادنیک... سید احمد نعمت‌الله کارامه که ایه... دادن: "کمیزه و کمدیزه"

هاو هوزدکه م... تتو پاک و بگه ردی پیران و پیشنهایانی ریگه‌ی راست خوازان... پیم بلن بتو بیلدزگ بعویت بتو دیاره باسه کانه کاری تیکردوویت... ده توخوا نهه دیواری
از تانگه‌ی اورخانه و دسته‌ی اندوسن و گومه‌ی آسیمه

گشتی خواهند شد و این را می‌توان در مکاناتی که دارای پوششی باشند، مانند ساختمان‌ها، بسیار آسانی انجام داد.

گه و ح. نامه ای از نویسنده داشت و تاریکه و همه و حاکم بود، سامانه شنید، جوان گشته

لجه و قشیق همه موارد به تهیها و همراهان بشک هر دست و دست

بیرونی چوچونه کامن، هه نگاوه کامن دنگه کامن دنگه دنه ود، به دنگی زولا لی نیمه دوزمن دنتوقیت، نیمه ههین و لیهین و هه دههین... نیمه گوارانی بو ئازادی و سه دهست و سه بخه و المکسان و بله خوشبویست دوچو:

دوزنیم هست بزراوه و غیره تولات تیدا هاتوته جوش... با همه و نهادی چوون له ریشه دفمه ندیدا بکهینه سومبول و چرای ریگلهی تیکوشان و زیان و یه کتر

نه مجا هاوهزه به وفاکه... نه زگیانم یه کپارچه پر له هیوایه... له ناو ندو ناسمانه که ههوری روش چلکن سایه قدمی دایپوشیبیت... من خوری پر هیوا و نومید ددینم... تمام و مژ و ههوری چلکن در ورنیته و... ناسوی سورگه ران به خوئنی شه هیدانمان روشنه و هاوارمان لیندکهنه بق باودر نه کردن به دووزمانه مان، بؤیه کگرتن و یهک دسته و یهک ههتمیست و همکت قبره اونک، ده

دایینم شههین و باز و ههتو به روزه قرقان شاپه ری توانا و هنیز لیده دهن و به رو چیا سه رکش و بلند کامان له شه قمه بآل ددهن... قاسپی که دوه خوشخوانه کان لهم که مل بو نه و که مل، لهم دوقل بو نه و دوقل له سر نه و گاشه بد ردانه به دهگیان خله بردارمان دهکن و موژده دهی رژیکی نویمان پیده دهن و ده لین نیتر به سیه خدو، به سه رچو شاه

۱۳۶۶ پوچشہ ری

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتبه نازلیشیووه شیمیاپاران کراوه‌کان دا

نهی هاوهفزه دلسفز به خاکه کهم .. پیوسته هر لاهگله یه کلم زدیتای گزگلا را پهربین و دست دهیته دوستم... سوتندم به هاویریانی نواوه، به مال و حالتی خاپور و سوتنتراو، به خونی نیاز و گهشی شده هیانی بنی گور و کفن. سوتند به خاکی پارچه پارچه کراوم، به میلهه تی هدر بدشه له لایه سوتند به پیشهوایانی خوبیه خت و گیان فیداکار، سوتند به شاخ و چیا و گا برد و بن نشکه و تان، که تیناندا نیمه خونی تاکنیکی ندم میلهه تی تیندا نه رذایت و نه پژایت... دهی هر بدو هیواوه نهم هفزه سه رگه ردانه بگه ریتهود سه رانه شیرانه سه ر بلند که خوی کوردستان... به ائم نه و کوردستانه چه ند کیمیای وشان و نه نفال و راگویزان و کاوکاری و توانی تیندا نه نجام درایت و بدریت، هیندیتیر رهگ و نیشه به قووالی و نه ستورایی زوقستانی توانانه کاندا رو ده چیت. هر ردم دنگی زولانی نه و پیشهوایانه و سیمبلانه گیانیان به خشی له پیناوخاک و گه لدا دیته گرفم و پیمان دهیلن..... هر رگیز باور به دووزمنه کانتان مهکن و یه گکرتووین و پیوسته له به ردم تزفانه کاندا خوارگر بن و یه که هه لوتست و دک سه دیکی پولایین بنوتنن **ووزک لم سر هر قلوقوست و روشکوژی نه رمه کان شتیکم خویندود، هیند کاریگه ربوو له سردم که رایکیشامه سه ر نووسینیکی و دک نه و شیودیه و باسه کدمی پی به بیزتر کهم. چونکه میلهه تانی ستم دیده هر له موهو هاوخه من .

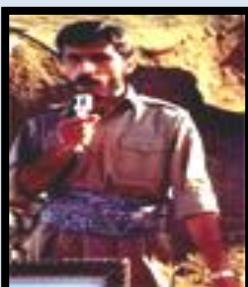
سویسرا.....

سہ رچاواہ : مائیہ ری گیارہنگ / ریکھو تو ۲۷ی جونی ۲۰۱۰

نه و نیواره‌یه که شاره‌که م "سهردهشت" زامن همه‌لگرت

عه زیز شیخانی

سه رده داشت یه کنیک لهو شارانه‌یه، که هشتاد به گهوردی کارهسته‌که نه ناسراوه و له ژیز بر باری قورسی تله و مزی سیاسی دووه‌تله دزگانی زال به سه رکورdestاندا نهه و کارهسته پوش به سه رکراوه. له ۷ پوچشپه پی سالی ۱۳۶۵ هه تاویدا (۲۸ زونه‌نی ۱۹۸۷ ژایینی)، شاری سه رده داشت زاماوار دهکری و به چه کی شبیه‌یه لامار دددري.

پیشکشه به قوربانیه کانی ۷۱ پوشیده

زیان گه رانه و گه رانیش زیان، به لام تو بلیتی هاوار، شه، وزیرانی و کفوج چی بن؟ نهوانه‌ی که له مندالانی دایکیانه‌وه و له سه‌ردتای زیانه‌وه گوینان به دستگی مائونبرانکه‌ری شهر ناشنایه، پاش له دایکبونیان چاو و بیربان وردتر لهو کاره‌ساتانه دهروانن، که له دوره‌یه ریان روودددن. مردنی به کومه‌ل و قرکدنی کومه‌له خه دنگیک له نهیینیدکانی زیان و چیزیکه هه دردم سوزمکانی مرؤقایه‌تین. مرؤقه‌کان زورجار له به رگی مرؤقدا دهنه نه گورگانه‌ی، که بتو رذاندنخ خوینی مرؤقه‌کانی دیکه له پشت چیا و لوتكده‌ی زیان و ناودادیه‌وه لوره‌یان دنی. نهوان تینکوی خوین و دسه‌لاتن و بتو گه‌یشنن به ناماچه گلاودکانیان پیویستیان به قوربانی و سوتنه‌مهنی هه‌یه. سوره‌ی مرؤقه گورگه‌کان بتو ویرانی و ئاگرانه‌وه‌یه و به هه‌زمان و دنگیک بدلوین، ئوازیان ته‌نیا مانای کوشتن و قه‌لاجوكدن دهدا.

تقویت زفوی سوورده خوا و هه رجاردی رووه گورگنیکی درنده به ناوی جیاواز و له ژیز دروشمی ردگاره دنگلا بوقه لاجپورکانه کان پلان داده ریزخی. له که رتی رهشی نه فرق تقاوه هدت دگاتنه نه مریکای لاتینی ژیز چه کمهی سیاسه شی کولونیالیزم، له هیروشیمای ژایپونه وه هدت دگاتنه شارادکم "سد ردهشت" و دسته خوشکده که هه لاهجه، هه مومیان خاودنی سدان رووداوی جه رگبر و تاسینه رن. له و کاره ساتانه ده مردن شه و رمهزه نییه، که چاوه کانمان نه بیینی، به لکو بالای مرگ و سیمای مردن له سدر شهقام و کولان و ته نانه ده له چوارچینیه ماله کاندا پیاسه دمکا. روزانه کیک ههن، که مردن بتوئی ده و گورستان باشکی دیدار و کوبونه وه دمکا. شه و روزانه، که مردن ددیته ته ختله دشه قوتا بخانهی زیان و مرؤفیش ددیته نه لفوبیه نووسین. میثووی مرؤفایه تی پرن له و کاره ساتانه دی، که ثاسمان له هه زده مه تی ژان و نازاریان خوی هه لامد پازنی و له ناسوی بیوپلنا ناخی هدت سدری هه لامد دکنشی.

حەوتى پۇوشەپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالەتى سەردىشىتىيە نازلىشىيواوە شىمياپاران كراوهەكان دا

ئىيوارىدە و هېلى خەرىكە سىبىر شۇرۇدەنەدە. كىرىكاران لە سەرچاخوارىدىنى عەسىرانە ھەستاونەدە و وستا ھاوارى كەرسىتە دەكە. مىودەرۇشەكانى شار خۇيان بىۋ ئىيوارە بازار ئامادە دەكەن و لە شەقامى سەردىكى شار داشقە و چەرخى تايىپەتىيان دانادە. ژمارەرىدە كەن دەكەن و سەۋەزەرۇشانە ئاۋاشىنى دەرۈپەرى شۇنەكە خۇيان دەكەن و مەنگىيان بىۋ ھاوارى ئىيوارە بازار ساف دەكەن. ماۋەيدە كە درگاى قوتا باخانەكان داخراون و لە ئىير تىشكى خۇرتاتاوا دەنلانىڭ كەكانى شار دەستە بەرە پاركى شار شۇرۇ دەبنەدە.

تاڭو لەو شۇنىڭ بەرتەنگ و پې لە ھەرایدە رۇزگارى مندالانە و لاؤتى بە خۇشى تىپەر بکەن. بەشىك لە مندال و مىنەمندالان لە دەرۈپەرى پاركى شار و ئەرى بە سەربرۇنىڭ كات خەرىكى فرۇشقەن و بە كىرىانى كەل و پېلى يارى مندالانەن. مىزگەوتەكانى شار خەنگ بۇ كۆپۈونەدە دەورى يەك بانگ دەكەن و درگايان خىستۇتە سەرپشت بۇ ئەندە دەرۈپەدا ئەسراۋەنى خۇيان بکەن. ئىنانى گەرەكەكانى شار لە بەرەرگاى ماڭەكانىيان خەرىكى دوان و قىسەكىدىن لە گەل جىبرانەكانىيان و چاودەنەرە ئەنلاڭەكانىيان دەكەن. سەرچاوايى شار لە ئىيوارە شۇنىنى كۆپۈونەدە بەشىك لە پىاوانە و خۇردە ئاۋى

سەرچاوايى سەنچى رىيواران بۇ لائى خۇرى رادەكىشىن، كە بە دوو جۇڭەتى شەقامى سەردىكى شاردا دەكەشىن. لە كارىزى شار دەنگى چەنل خاونەن ماشىتىن دى، كە بە دەنگى بەر زەھاوار دەكەن مەھاباد سەوارىي. مەلائى نەترس، مەلائى باقى لە سەر شەقامى شار پىاسە دەكەن و لە كۆنجىكىدا نۇشتۇرۇ بۇ خوازىيارىنى دوعا و چاڭبۇونەدە دەكە، بىنخەبەر لە دەرگاى كاردەساتىكى شاراوه. حەممە، ئەو پىرە پىاۋەدى بە بەقە ناسرابۇو، لە تەننىشى سەرچاوايى شار لە گەل چەنل كەسيك لە خاونەن دوكاندار و پىاۋە بە سالىچەجەن دەنگەن كەمە و شەرەجەنپۇ و گوچان ھاۋىشتنە. ئىسى بە سالىچەوو، عەبادائى لە دەوري پاركى شار ھاتقۇچ دەكە و لە يادى كورە لە دەست چووڭەتى دا ھاوار و گازىلە دەكە. ئەحمدە شەرىفي، ئەو پىاۋەدى كە سەردىمەن كە دەلتانچىك كارى جۇڭايى دەكەر، ئىستا لە كۆلان و شەقامەكانى شاردا دەنگەرە و بە دەنگى بەر زەھاوار دەكە، زەلام، زەلام ئەدەتكەن زەلام.... لە بەردم پادگانى شار و لە راستەتى شەقامى شار مىنە يېتىشى بە بلىنەگۈزى دەستى ھاوار دەكە و پەيامەكانى بە ئاۋەرماندارىي بلاۋەدەكتەوە. لە شەقامى مىودەرۇشان مەھەمە ئەباسى بە دەنگى بەر زەھاوار دەكە و پەيامە ھەراجىرىنى فەرەش و بەرە بە گۆئى بىسەران و رىيواران دەگەلەتنى.

گەرەكەكانى شار لە سەماي خۇشى ئىيالان، بەلام سىبىر نەھامەتى شەرى دېكتاتورى دەكتەن ئەنەن ئەنەن سپى، وەك مەيتىكى مۇمیيەتى كراو رووبەرى شار دەرېز بۇوه و لە سەرپشتى ئەو تەرمە چەنل ئاۋەنلىكى چەقى قورس و تۆپخانەدى رىشىم مۇليان خواردوه. شار چاردى قورسى پادگانى ئاۋى، كە ھەر چواردەمۇرى بە چەكى دىزى ئاسمانى و تەلبەندىكراوه و وەك سىبىر ئەرگىتى سەرگۈت بە سەر شان و پېلى شار قورسايى دەكە. گىرەسۇر لە داخى مۇلۇخوارىنى ئىيالان ئەنەن گەل و دىزى كەللىيەكان لە سەر تروپىك و بەزايىھەكى، ئىيچاوانى سورە ئەنگەرەو و پې بە سەختى گاشەبەرە و رېنەكانى لە ئىيالان بېزازە. شىمەبرايىمە و گەرەكەكانى ئىيەرۇ زۇر لە مېزە كاتىگاچ چاودەكانىيان تەقىيە و گۆپستانى شەھىدان و دەلتانچىكىش لە ئىير بارانى بۆمەن و ناپاڭەكاندا جەستەيان خاراوه. گەھى بىاي ئىيوارە پەر لە ھەست و نەھىنى و گەز و گىيات و شەكە بۇوى پۇوشەپەر لە سەر بالەكانى باي شەمال بە ئاسمانى شاردا دەسۈرنەدە و بەشىكىيان پەريپەدى دۆل و شىمەكانى دەرۈپەرى شار دەبن. ئىيوارە پەر لە جەمچۇلى ئىيالان و بۇن و بەرەمە ئەسەزەلەن ئەنلەن شارى داگىرىتۇرۇ.

لە ئىيوارى ئاسمانى سامال و تۆزگەتسوودا، ئەو ئىيوارىدە دەلم تەنگە و لە پەنای ئارەقەھە ئەلەشتىدا پەنچەدى خەيالىم لە درگاى كۆشكى بىرەورىيە كانم دەدا. كۆشكى بىرەورىيەكانى مېزەمنداتىكى پېر لە ئىيالان و ئازازى ئىيالان. لە ۱۴ سەرمەت ئەنەن ۱۳۵۶ دا ھاتنى تانكەكانى ئەرەتەشى شاھەنشاھى بۇ سەر شەقامەكانى شارم دەتىھە دىيەر بىر، كە كۆرانە كەوتبۇونە ويزىدە خەنگ. ئىيوارى ۱۴ سەرمەت دەلم دەرەتلىكى بەر زەھاوار دەنگى بەر پەنچەنى شۇش و بۆمباران و تۆپباران كەن ئەلەن ھېزەكانى ئىيالان و عىرالاق و كۆچى بە كۆمەلى دانىشىتوانى شارم بۇ چەنل جار بە خىرايسى ئەتەو بەر چاوا. شەرى يېشىمەرگە و ھېزەكانى رىشىم لە ئىيشار و دەرمەدى شار ھەموويان لە خانەت تايىھەت كۆشكى بىرەورىيەكانى مېزەمنداتىكىدا كۆپۈونەدە، كە بەرامبەر بە چاردنۇسى نەتەوە و خاك و نىشىتمان خۇرى بە بەرپىرس دەزانى. مندالىكى، كە كەلپەلى يارىيەكانى بىرىتى بىن، لە فيشكە و نارنچىك و گولله خۇمىپارە و مينەكانى دىزى نەفەر و جۇرى تەنھەتەكانى بىن، مەگەر دەكرى كۆشك و تەلارى بىرەورىيەكانى بە دوور بىن لە وينانى و شەرە لە جەرگە ئەو جولە و خەيالاندا بۇو، كە فرۇڭە شەرەكە ئەنلەن ئەنلەن بۆمەكەن ئەنلەن خۇيان شۇرۇكەدە و ئىيەرەستى شاريان پېكى. چاودەنەرە ئەرەمەبۇونى بۆسباران بۇوین، بەلام تەقىيەدە بۆمەكەن لە گەل ئەدەن ئەبىدە جىاوازىيان زۇر بۇو. دەنگى ئەو بۆمەنە كېتىر بۇو و دوکە ئىكى سپى و زەدرەنگ بەر زەرە

۱۳۶۶ پوشیده‌ری

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه رده‌شتهیه نازلیشیواوه شیمیاباران کراوه‌کان دا

روومهتى شار بەزىزىوە. ھىشتا چەند خولەكىك تىنە پەرىپۇ، كە بە ھاواكىركەم گوت ئەو بۆمبارانە شىمياپىيە و بۇنى دى. لە سالانى دايرىدۇودا زۇرچار لە دەليان مېتىرى

www.giareng.com

شار دلیلشان. له گه رکی سه رچاوه پیره پیاویک و پیزئنیکم بینین، که خه ریکی را گواستنی نوینه کانیان بیون، که له جاجمهه یه کی ره نگاوردنگا پیچاربیون. هاوارم کرد، پیچگه لیزه له کویی دیکه ای داده. پیره پیاووده که هه تؤیسته یه کی کرد و گوتی لای فه رمانداری. ریگه خوم گرت و به رو لای فه رمانداری چووم، کاتیک چاوم به شوینی بومبه کان دمکدوت، به روالت و تیرانیه کی زویان به دیار نه هتیابوو. له نیزیک فه رمانداری حاشیمه تیکی زوری نیبیو، که لنسیان نیزیک بعومدهوه سه دان بینداری چه کی شیمایی بیون که له بدر نه بیوننی جیگا و ریگا له هه وای نازاد و له سائونی تاییه ت به ورزشی شار خه و نیکه رابیون. نیشانه سه ره تاییه کانی نه دو رووداده زور ترسیمه ر نه بیون، به لام هنلی هنلی گازی خه ردمل کاری خوی دمکرد و ریزمه قوریانیه کان زیاتر دمبیون.

پاش سوروخواردنیک زور له دوروی برینداره کان و رامان له ژیان ریگای مآلله‌ووم گرفته بهر. شه قامه کان چول بیون و ته نیا جریمه‌ووم چونیکه و هیندی بالتنی دیکه و جار و بار دنگی ماشینیک رایانده چله کاند. بقیه گازی خه ردمل هر به ردموام بیو، به لام له کاتی لیدان بقمه‌کاندا گزه بایه کی تونی هه لیکرد، که بیو به هنی بلاوکردن و دور خستنی خیری گازده که له سر ناسماشی شار. به ته نیشت گورستانی شاردا تبیه‌ریم و ورده ورده له مآلله‌و نزیک بیووه‌ووم. گه ورساله کان تاسابیون و مندانه کان هیشتا له خدمی گه وردکان تینده گه یشنن. له گهنه ندووی مردن بقیه بیو میوانی هر مائیکتی بن، به لام ژیان له ته اواییه‌تی خوبدا ناویته‌ی مردن بیوو. منیش سه درای مهترسیلا ربووی دیدار و دیتی شویتی بقمه‌کان، هیشتا له خدمی نهوددا بیوم که بدیانی جاریکی دیکه سه ردانی نه و شوتانه بکه‌مه‌وه. نهود سوننه‌تی ژیانه، که مرؤوف له و ته مهنداده که متر ده چیته قولایی مانای مرگ و ژیان و مهترسیه کان ودک هن تینیگات. گهده و به گشته شار له باووشی گرد و سووردا له سووکه خدوی سه‌فر به ردو گورستاندا بیوون. تاریکی باشی کیشا به سه رنه و مه‌لبه‌ندی، که چند کاتیک پیشتر له لایین نوینه رانی نه هریمه‌ندوه کدوته بهر هیرش و پهلا ماری گازی خه ردمل و به جهکی قهه‌دهه کراو بیکرا.

له تاریکی شهودا هاوایی زامه کان زیاتر دویستران و گهوری کاره ساته که تا رادیه کی بتو خله ک روون بیفوه. نهستیره کانی له سره ته ختهی سینگی ناسمان دندروشانه ووه، که به ریزی ترسکانه ووه نه و نهستیرانه پرسیاری بیو ولام له نهارادابوون. لهو شهودا کن ببو ولامی نه و پرسیارانه براته ووه، که بینته مایه دی نهارامکردنده ووه دلی نه و بنه مالانه که زوریهی نهندامانیان له دستدا ببوا. کام هیزو نیبراده لهوساته وخته دا، بتو زامی هله زاران زامدار خاونه چارسه دره. هه لپروکانی گوئی زیانی سه دان که س و ژاکانی گوئی هیوای سه دان بنه ماله کوستنیکی هینده کدم و سانا نییه، که مرغ و ته نانه دمه بنه دیک به ناسانی پشتگوئی بخات. هه لپروزاندنی مرغه بیتزا ونه کان و به تاییدت ژن و منداز و به سانلا چوپوکانی نه تهودیه ک، له به دردهم مرغه قایه تی به دروشم خاونه هه ټویستدا، زهبریکی به ژانه، که

کزدبایه کی نہ رہی ہاوین دلہ ماندودکھی شار باوہشیں دکا۔ دارستانی گورستان بے ددم کزدبای ہاویندا، پرچی رفراوی شورڈہ کاتھوہ۔ لقی دارکان لہ خہمی قوربانبیے کانی نہ مجاہددا لہ سہر پشت وستاون و لہ گھل نہ رہمہ بای شہو خویان رادھیں۔ روحی خہوتووی کوچکردوکان لہ گورستاندا شلہڑاون و بو رنگ سوتانی شار بے پرروشن۔ شینی بے کوہل زور مالی هڈاندووہ و بائگی مزکھوتوہ کان لہ سدر یہک درد دارانی نہو شہو نیبی۔ لہ جھرکھی شہودا ہوار و بائگھوازی تایبہت بلاودہ دیتھو، کہ هانی دانیشتوانی شار دددا، کہ بو کدمکردنہووی شوینہ واری گازی شیمای پیوستہ جل و بدگ و لهشیان بشون۔ شارو ژیانی دانیشتوکانی لہ تھنگہ بہ ری شہود پر لہ ژانہ کہ دا دردہ نامنیزی بے نامنیزی کی بر لہ فرمیسک و روپنکی خہ ماوی دردون۔ لہ بکدم ح JK ساتھے کانی بے نامنیزا هہ واٹی زور بونوئی رنڑہ شی ہبیدکان رومہتی

حموتی پووشپه‌ری ۱۳۶۶

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه رده‌شتبیه نازنی‌شیواوه شیمیاباران کراوهکان دا

گه وردسالانی پیر له چین و رق دمکرد. له مردوشترهکم لای مزگه و قی سه رچاوی شار هم تا گورستانی داوینی گرده سور ریگا و شدقام له بدردم قوربانیهکاندا بیندهنگ راکشاون. تدرمه کان زورن و به شدارانی به خاکسپاردنی شه‌هیدهکان شدکت و دلشکاو. دفعه‌زننهکانی شار هاورنیه‌تی شه‌هیدهکان دمکمن و هم تا سه رگورستان به قامکی دسته‌کانیان دنگ و سوئی بینتوانهکان به گوئی سروشت دمکه‌ینه.

شاری بسکی سه‌وزی نائوسکاوه و روومه‌تی زرد هه‌لکه راوه. سه رچاوی هاواری خنکانی شار دهکا و له ژانی نه و کاره‌ساته سه‌ری خوی هه‌لکرتووه و به قه‌دی شاردا تنبیه‌ر دوبن، بتوهه‌ودی هه‌وانی نه و کوچه به کوهمه‌له به دوق و چیاو و که‌لوبی سنور شکین بگه‌ینه. کوچی ناچاری و کورتماوه هانی دانیشتوانی شار دده، که بتوهه‌ستانه‌ودی سه‌ر لەنونی و کزکردنه‌ودی توانکان دسته‌هوداوینی گوند و ناوجه‌کانی دوروه‌بی‌ری سه‌ر داشت بن. ته پوتوزی زرد هه‌لکه راوه سه‌ر شدقام و بانه‌کانی شار ژه‌هراویه و بتوهه‌یه مه‌رگی لیندی. مه‌رگی نیلی نه و نهینیه شاراوه نییه، که جار و بار سه‌ر به باوهشی بنه‌ماهه‌یه‌کدا دهکا، به‌لکو له روناکی روش و تاریکی شه‌ددا و له کولان و شه‌قامی شاردا نامااده‌یه. سام و ترسی مه‌رگی شاراوه ژیان دخاته لەرزین و قه‌لاغه‌تی مروف دخاته ژیز پاشه‌په‌ستوی دله‌راوکه و ترسی گه‌وره. له پانتایی شاردا دمکریه و پرسیاری بچوچی و له بینتاوی چیندا، له سه‌ر لیوکانم لەدایک دوبن و به هیواشی له تاره‌مایی بیبرده‌ریه‌کانمدا ون دوبن. هه‌وانی کاره‌ساته‌که‌ش له بیندهنگی سه‌ر ده‌مدا کپ دهکری و له راکه‌ینه کشتیه‌کانی ناوجه‌دا گرینگی بینتادی. چاره‌نووسی کورد وایه، که به بیندهنگی له ژیز پاشه‌په‌ستوی میزرووی گورگه‌کانی سه‌ر ده‌مدا گیانی لئی بستیندیر و سروشت و ژینگه‌که‌ش لئی بستیندیر.

له کاتیکلا سه‌ر داشت خه‌ریکی و سه‌ر پیکه‌وتنه‌وه ببو و هیشتا له ژیز باری گران و قورسی گازی خنکینه‌ر پشتی راست نه‌کردی‌بیوه، له به‌رزاویه‌کانی دووپه‌زهرا به کاتیکلا ناوارباران کرا. شه‌ری دیکتاتورهکانی جهه‌ماران و بعده‌لا له ساله‌کانی کوتایی خویدا ببو، هه‌ر بچیه شه‌ری شاره‌کان و لیدان له خه‌لکی بیدیفاص زور په‌ردن گرتبوو. سه‌ر ده‌شت لهو شه‌ردا پشکی شیری به‌رکه‌وتبوو و به‌رده‌وام له ژیز رهیله‌دا ببو.

گورگه‌کانی تاران و به‌غدا بتوهه‌خونی‌کردنی هه‌ست و ویستی درنـانه‌یان په‌نایان بتوهه‌موو چه‌کنیک دهبرد و کوشتني خه‌لکی سیفیلیان وک تاکتیکی پاشه‌په‌ستوختنه سه‌ر یه‌ک دهکار دههینا. له نیشتاتیکلا که مروف خوی ناواره و داگیرکه‌ر خاوه‌منی مال و بیراده‌ر، پاراستی گیانی مروفه‌کان نرخی نییه. لهو ولاقانه‌دا مروف به کویله دهکری و نازادی به روزی روناک له به‌ردم چاوه‌کان له دار ددری و مافی مروف به پیلانی روزنـاوا بینتاسه دهکری. هه‌ریزیه له قوناخی سه‌ر ده‌مدادا بتوهه‌برینداره‌کانی نه و کاره‌ساته و ته‌نانه‌ت قوربانیه‌کانی دیکه خزمه‌تیکی درمانی و راکواستن پیشکه‌ش نه‌کرا، که شیاوه نه و خه‌لکه زوئملیکراوه بن. کاروانی شه‌هیده کانی ۷۵ پوشپه‌ر هیشتا به ریگاهه، چوونکه شوئنه‌واری نه و چه‌که دهکار هاتوه هیشتا گیانی مروفه‌کان دستیننی.

سه‌ر ده‌شت، قوربانیه‌کی زیندووی چه‌کی کوهمه‌لکوژه، که له کوردستان و ناوجه و جیهاندا هیشتا وک پیوست باسی نه‌کراوه. هیواوادرم پاش رمانی قه‌لای زورداری له تاران، له بینتاوی قه‌ردیوکردنه‌ووی زیان و نازاره‌کانی نه و کاره‌ساته کاری جیبدی بکری. بتوهه‌ودی نه‌وکانی داهاتووه له گهـل راپردوو نامو نه‌بن، جیگای خویه‌تی نه و کاره‌ساته نه‌دهندی دهلوی به دزکوینت بکری.

سه‌رچاوه مائپه‌ری گیاره‌نگ / ریکه‌وتی : ۲۸ جون ۲۰۱۰

له یادی بیست و سی ساله‌ی شیمیابارانی شاری سه‌ر ده‌شت.

حاجی حوسین حدداد

هوشاره‌کم، سه‌ر ده‌شت‌هه‌کم، به‌هه‌شت‌هه‌کم
نه‌تتو لانکی نه‌ونیم ببوی
توه‌تسه‌و خوش ژینه ببوی
توه‌سنه‌ری ریز نازادی و
توه‌هه‌توانی برینه ببوی
له سالانی دریه‌ده‌ریم

حەوتى پۇوشەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالەي سەردىشىتىيە نازلىيىشىواوه شىمیاباران كراودكان دا

لە ئىپانى پېرىۋەرەدەرىم
بە دەيان جار يادم كردووى
بە كۆل فرمىسكم بۇ رېتتۈسى
سەدان خەونم بېتە دىيىھ
لە خەونم دا رام مۇوسىسيو
پەسىنى رەز و باخ و گۈندەم كردووى
ناوى چەم و چىاۋ لۇوتىكەم بىردووى
شىغىرم بۇ بىلات چىرىيە
پەخشانە گۆلەم بۇت چىنەيە
كەرچى شادىت قەت نەدىيە
بۇشىنت يەخەم دادرىيە
بۇكاراساتى كىتوبىر

شىمیابارانى جەرگابىر
بۇتىم گىنپاوه كەرمە شىن
سۇرانىم بە خەم كردووە شىن
ئىستاش بۇيادى شىۋاوت
بىلاى شىمیا لىدرات
لە دواي سەدان مانگ و حەتوووان
دواي ھەزاران دۆزۈ شەۋان
بىرىنت گىانم دەھەئىتنى
يادت مىشكەم دەرۈزۈنى
تەمەن سەركەوت بە ئازىنەوە
بە دەرىدى بىن ھەقۋانەوە
خۆم بىر بۇوم تۈلام ھەرجوانى
بەھەشتى كىشت كوردستانى
ھىۋادارم بىتىنەمەوە
لە كۇشتى بىجەسىمەوە

سەرچاوه مائىپەرە گىيارەنگ / رىتكەوتى : ۲۸ى جۇنى ۲۰۱۰

۱۳۶۶ پوچشہ ری ہوتی

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتهیه نازلیشیواده شیمیاباران کراوه‌کان دا

له یادی ۲۳ ساله‌ی کمیابارانی شاری سردشت کوریک به بُو به ریزان شاخه‌وان شورش و دکتور حوسه‌ینی خلیقی

با سادی شههیدانی کارهای ساتی سه رده داشت همه مومنان به تهیابی کوکاته و همه

چاودیزی کوردوساید/ناوندی چاک له دانمارک به بونهی تپیه پیوننی ۲۳ سال به سه رکمیابارانی شاری سه رده شتدا بالگهیشتی هه ردوو به ریز شاخه وان شورش و دکتور جوسینه، خلوق، کد به هستن، که اونک در داراد، نهه کاره ساته.

کوردکه له یەکێک له هۆلەکانی کولتورووی گالبیو له نزیک شاری کۆپنھاگنه وە له نەھووی پینچەم بە نامادبوونی هەندایک له کوردانی رۆژھەلات و باشور له کاتژمیری ۱۳.۳۰ ی پاشنیووری رۆژی یەکشەمە ریکەدەتو ۴ ی تەموز بەر زێوی چوو.

سه رفتا به دقیقه یه ک و مستان بف‌گیانی پاکی شه هیلانی شاری سه رده شت و ته اوی گوندو شارکانی تری کوردوستان دستیبیکرد. دوابه دوای له و بیزیگرتنه شاخه وان شورش دستیکرد به پیشکه شکردنی با به ته کهی خوی.

شاخه وان شوپش، که به کالیبیوسی له زافسته کومه لایه تیه کان و بهشی رامیاریدا هه یه و نئیشاش خه ریکی ده رکردنی کتیبیکه له سه رجینوساید و مافن نه تله وه کان تیشكی خسته سه ر لایه نه شوتفونیستی و سه ربازی و سیاسیه کانی نه و کمیابی ارانه له لایهن حوكمه تی به عسی شوتفونیه و د سه رد دسته وه نه وه ستاوه به تکو گونو لا دیکانی ده روبه بشی گرت و وه ته وه سه رجهه من قوربانيانی نه و کاره کشتاده به بنه اراده خه ملائنه.

له دریزدی پاسه کهیدا کاکه شاخه وان باسی له خده ملاندنی یاساین نه و کاره ساته کردو ئاماژه بدهو دا، كه ئەم هېيشه کييميايىه به كاري جينوسايىد نەزمىرداروه به تکو به تساون دزى مۇۋڭىتىلىتى لە قەلەم دراود. ھۆكارەكەشى نەوەيىه، كە ئەم هېيشه شوقىنىيە لە كاتى جەنگى ئىران و عىراقىدا بەرىيەھ چووه و لە گەل نەۋەشا ھىچ دۈكۈمىتىتىكى وا دەستتە كەوتۇرۇد كەنیازى نەو نەوكاتىدى حوكومەتى عىراق بىسە لمىتى بە ج مەبەستىك ئەم كاردى كردووە، ئەمە بە بە راورد لە گەل نەنصال و كىميا بارانى كوردوستانى باشوردا، كە دەبيان و بىگە سەدان دۆزكىيەمەنەت دۆزراونە تەھو و ھەمووشى ئاماژه بدهو دەكەن، كە نەوانە بە مەبەستى پاكتاواي رەگەزى نەنچام دراون جىياوازىيە كەن جەنۋەرەي ھەلە.

له دریزدی قسسه‌کانیدا کاک شاخه‌وان باسی له خوّلادانی دادگای بالای عیراقی کرد له بابه‌تی کوفه‌لکوژی و کله‌لکوژی به هقی هندنیک هنکاری سیاسی روتهدوه. له دوای کاک شاخه‌وان بدیرز دکتور حوسه‌ینی خله‌لیقی دهستی دایه بابه‌تکه‌ی خوی و نامازدی بدودهود، که بابه‌تکه‌ی نتم بابه‌تکی فه‌لسه‌فی، کوفه‌لایه‌تی و له همه‌مانکاتدا ماقناسبیه. دکتور زور به زمانیکی ساده و له ریگه‌ی کوفه‌لیک نمونه‌ی زیندودهود توانی تیشکنیکی باش بخاته سر بابه‌تی ماف و اته مافی مرؤف. دکتور به شیوازیکی فه‌لسه‌فی جوان و ساده، له روآگه‌ی فه‌لیسوشه‌فه کونه یونانیبیه‌کانه‌وه نمونه‌ی سوقرات و نه درستو رپونی کردهود، که چون مرؤف ناتوانی مافی هه‌بیت و درک به ماقه‌کانی خوی بکات نه‌گه رنه‌دو مرؤفه گیره‌دهی جادو و مه‌زه‌ه ب بیت. بوونی هیزیکی نادیاری به‌ناو خالیق، پارانه‌وه له‌دو هیزه و چاوه‌روانبوون لیسی و دکو درگارکه ریکی گفته، او له مه‌موقی دوکات، که هه‌بست له بعون، خجی نه‌کات حجاج هه‌بستک دز، به ماقه‌کانی.

لە دواى ئەدو باسە چېر و بەپىزە پېشويىھى ۱۰ خۇلەكى راگەتىرا، كە دواتر دەركاي پرسياو و گەفتۇگۇ كرايدەو بۇ ئامادەبۇوان. لە مىيانە ئەو پرسياو گەفتۇگۇيەدا ئەمادەدەۋاز، بە بىسادە مۇداخەلاتەكانىز ئەمەنلىق تىكەتكەپەن، تىكەتكەپەن، دەۋەتەنەنات كە دەپەنەنەنات، جوان و بەتىنچىز، تىناندا و بەۋەنلىق.

حکایتی که دوستاد/حکایت

حموتی پووشپه‌ری ۱۳۶۶

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رددهشتیه نازلیشیو اووه شیمیاباران کراوه‌کان دا

با یادی شهیدانی کاره‌ساتی سه‌رددهشت همه‌مومنان به ته‌بایی کوبکانه‌وه

له کاتیکدا نیمه یادی ۲۳ ساله‌ی نه‌و تاوانه دکه‌ینه‌وه، هیشتا مه‌رگه‌ساتی سه‌رددهشت نه‌بنته دوزنک بتو تاوانبارانی بدغدا، هیشتا بریندازه‌کانی نه‌م شاره له نیش و نازاردا ده‌تین و چاره‌سری پیوستیان بتو نه‌کراوه، هیشتا ونبوکان نه‌دوزراونه‌ته‌وه

ئاماده‌بیوانی خوش‌ویست

نوینه‌رانی پارت و پیکخراوه کوردستانیه‌کان
که‌س و کاری قوربانیانی شاری سه‌رددهشت

ودک همه‌مومنان ناگادارین ۲۳ سال پیش نیستا، له به‌روایی ۲۱ جونی ۱۹۸۷ فروکه
مه‌رگه‌نیده‌کانی به‌عس، کاتزییری ۴۶۰ سه‌ر لئیواره زهری قینی خیان به‌سرخه‌تکی
شه‌هید په‌روده و کورد په‌روده شاری سه‌رددهشت قاره‌مان و گوندی روشه هه‌رمت و دورویه‌ریدا
باراند، فروکه‌ی مه‌رگه‌نیده‌ر، بدم تاوانه‌یان، زیاتر له هه شت هزار هاوولاتی سخنی نه‌م

دوقه‌ر و شاره‌یان شه‌هید و بریندارکرد، چندین خیزانیان له بنه‌چهوده قه‌لاچوکرد، تاکو نیستا زیاتر له ۱۰۰۰ هاوولاتی بونه‌ته قوربانی نه‌و تاوانه نامرفانه. نه‌مودی
نه‌م تاوانه‌وه زیاتر و زورتر بومان ناشکرا دینیت نه‌و دیه، که دوزنمان و داگیرکه‌رانی کوردستان به‌لایانه‌وه که کورد بکوئن، جا له هه‌ر به‌شیکی کوردستان و شار و گوندیکی نیشمانه‌که‌ماندا بیت، نه‌وان دوزنی همه‌موگه‌له‌که‌مانن، جا له باشور بیت یان باکور، روزه‌هه‌لات بیت یان روزنوا، جیاوازی و فه‌رقیکی بتو نه‌وان نیبه.

له کاتیکدا نیمه یادی ۲۳ ساله‌ی نه‌و تاوانه دکه‌ینه‌وه، هیشتا مه‌رگه‌ساتی سه‌رددهشت نه‌بنته دوزنک بتو تاوانبارانی بدغدا، هیشتا بریندازه‌کانی نه‌م شاره له نیش و نازاردا ده‌تین و چاره‌سری پیوستیان بتو نه‌کراوه، هیشتا ونبوکان نه‌دوزراونه‌ته‌وه، هیشتا له لاین په‌روده‌تکی کوردی و لاینه سیاسیه‌کان به تاییت له خوره‌هه‌لاتی کوردستان و ده‌گاکانی راگه‌یاندنه‌وه گرنگی بهم مه‌رگه‌ساته گه‌ورده‌یه نادریت، هیشتا سه‌رددهشتیه‌کان به ته‌نها یادی قوربانیه‌کانیان دکه‌نه‌وه و له شیندا بیکه‌س و بنه‌هاین.

رژیمه نیسلامی نیرانیش ودک داگیرکه‌ریکی درنله و دلرمقی نه‌و به‌شیه کوردستان، جگه له‌مودی و دکو پیوستی چاره‌سری برینداران و پاشماودی به‌درکه‌وتوانی نه‌و کاره‌ساته‌ی نه‌کردوه، روزانه به گرتن و زیندانیکردن و شه‌هید کردنی روزه‌هه‌لاتی که‌مان له روزه‌هه‌لاتی کوردستان به گشتی و نه‌و ناوجه‌یه به‌تاییتی، سه‌رددهشت و دورویه‌ری جاره‌های تر شه‌هید ده‌کاته‌وه، به جوییک له‌هه‌ر نازار و سه‌رکوتی نه‌م رژیمه دزبه مروف و مروغایه‌تیسی، خه‌نک تا راده‌یه که نازاره‌کانی کاره‌ساتی سه‌رددهشتی بیبر چووتفه‌وه.

ماوهی چند سالیکه نیمه له چاودنیکی کوردوسايد و چند حزینکی تری روزه‌هه‌لاتی کوردستان ودک حزبی دیموکرات و کوچه‌له‌ی زه‌جمه‌تکیشانی کوردستان و سازمانی خه‌بات گریکیمان بهم یاداوده‌یه داومه هه‌تمانداوه، سالانه یادیک له قوربانیانی سه‌رددهشت بکه‌ینه‌وه، له یادی ۲۳ ساله‌ی نه‌م تاوانه‌دا، داوا له هه‌مودی لایدک دوکه‌ین، که بتوسالانی داهاتو یادیکی گه‌وردو شکوه‌هه‌نانه‌هه تر له‌هه‌ر نازاره و و له‌هه‌ر قوربانیانه‌هه مان بکرته‌وه، که شایانی گه‌ورده‌یه یاداوده‌یه نه‌و کاره‌ساته‌که بیت، روزی یاداوده‌یه‌که بکرته‌هه روزنک بتو سواکدنی گه‌له‌که‌مان و بـهـکارهـهـنـانـیـ چـهـکـیـ کـوـمـهـتـکـوـزـیـ کـیـمـیـاـوـیـ وـهـاـوـیـشـتـیـ لهـهـگـهـلـ دـاـوـاـکـارـیـهـکـانـیـ خـهـنـکـیـ نـهـمـ شـارـهـ وـ پـاـلـهـ پـهـسـتـوـکـرـدـنـ بـوـ کـرـدـنـهـ وـهـ دـوـسـیـهـیـ نـهـ تـاـوانـهـ لهـ دـادـگـایـ بـالـاـیـ تـاـوانـهـهـکـانـ.

جیگه‌ی خویه‌تی هه‌ر لهم بقنه‌یه‌دا یادی کیمیابارانی گوندیکی رسنه‌نی شه‌هیدی تریش هه‌ر به کیمیابارانی رژیمه سه‌ددام بکه‌ینه‌وه، که گوندی (زه‌رده)ی سه‌ر به شارستانی کردنی پاریزگای کرامشانه، له بـهـرـدـیـهـیـ نـهـ تـاـوانـهـهـکـانـیـ دـیـکـتـاـقـوـرـ کـیـمـیـاـبـارـانـیـ نـهـمـ گـونـدـهـ جـوـانـهـیـانـ کـرـدـ وـ لهـ نـهـنـجـامـداـ ۲۷۵ـ کـهـسـ لهـ خـهـنـکـیـ سـیـشـیـلـیـ گـونـدـهـکـهـ شـهـهـیدـ وـ ۱۱۶۷ـ کـهـسـیـشـ بـرـینـدارـ بـوـونـ.

تاوانی کیمیاباراکدنی شاری سه‌رددهشت ودک له دادگای تاوانباری بازدگانی مدرگ فرانس فلان نازرات له ولاطی هونکند دیاریکرا به تاوانی جه‌نگ تاونرا، هه‌ردوو تاوانی نیونه‌ته‌وه‌یه جه‌نگ و تاوانی دز به‌مرغایه‌تی له خو ده‌گریت، سزا نه‌دانی بکه‌رانی نه‌م تاوانه نیونه‌ته‌وه‌یه تاوانیکی دیکه‌یه به‌رامبهر به خه‌نکی نه‌هه‌شاره.

نه‌م به‌لگه‌نامه‌یه لاماوه (لیزدا به‌لگه‌نامه‌که نیشانی ئاماده‌بیوان ددریت)، که بـهـرـدـیـهـیـهـ بـلـاـوـیـکـرـتـهـوهـ، رـاـپـوـرـتـیـکـیـ نـیـسـتـخـبـارـاتـیـ عـیـرـاقـیـهـ وـ بـوـ بهـرـیـوـهـ رـایـهـتـیـ کـشـتـیـ نـیـسـتـخـبـارـاتـیـ نـیـرـاقـیـ لـهـ ۲ـ یـ نـابـیـ ۱۹۸۷ـ دـاـ بـهـرـزـکـراـوـهـهـ وـهـ رـاـپـوـرـتـهـکـهـ زـورـتـایـهـتـیـ وـ نـیـتـنـیـهـ وـ بـاـسـ لـهـ نـیـدـانـیـ شـارـیـ سـهـرـدـدـهـشتـ وـ دـوـرـوـیـهـ رـیـهـ رـیـهـ لـهـ لـایـنـ رـیـمـیـ عـیـرـاقـهـوـ دـدـکـاتـ، هـهـرـوـهـاـ نـامـاـزـهـ بـهـ زـیـانـهـ کـانـ دـوـکـاتـ. دـهـکـرـیـتـ بـهـ لـگـهـنـامـهـیـهـ لـهـ دـادـگـایـ بـالـاـیـ تـاـوانـهـکـانـ لـهـ بـدـغـداـ یـانـ دـادـگـایـکـیـ نـیـوـدـوـلـهـتـیـ کـهـیـسـیـ سـهـرـدـدـهـشتـ

لیکوپینه و هوی لهسهه ریگرت و تاوانیارانی به دادگا بگه یه نرین تا سزای رموای خویان و هریگرن .

خوشبختانه له کاتیکدا به درو یادی ۲۳ ساله‌ی ندم تاوانه ده روین، له کونگردی دادگای تاوانی نیودوله‌تی له شاری که مبلای نوگه‌ندا ۳۱.۵ بتو ۱۰.۶ بتو، به کار هیننانی چه کی کیمیاوی له مملانی ناخوییه کان و دک تاوانی جه‌نگ په سه‌نلکرا، نده‌مهش به هه نکاویکی گلهوره به مرؤفایه‌تی ده زانین، بتو قده‌دهه کردنی چه کی کیمیاوی له ته‌واوی جیهاندا، هه نکاویکی مه زنه بتو دوباره نه بونه‌وی (هه لدجه‌کان و سه رده‌دشته‌کان، شیخ و دسان‌له‌کان و کوچنه په کان و زه‌رده‌کان، سوئیسنانه‌کان و سه رده‌دشته‌کان، هند له‌اندیده‌دا).

هر نیزدروه گله‌ی خومان له ههندیک له پارت و ریکخراوه سیاسیه کانی خوزه‌هه لاتی کورستانمان ده دهبرین، که وهکو پیویست گرئگی بهم کارهساته گههورده به بوه دادگاهکه یاندنی تاوانباران و گهه یاندنی دوسيه که به دادگایي با لای تاوانه کان له بعدها يان دادگاهکي نیزدروهه تی نادهن. له راستیدا ینیدنگی نهوان له ناست لهم دوزه گرئگه و گرئگی نه دانیان بهم کارهساته گههورده، مایهی نیکه رانی نیمه و خه لکی شاري سه دردشت و گوندی دشنه هه رعن و ته او قوربانیانی گوهه تکوژیه له ریزه‌هه لاتی کورستان، بقیه دواتان نیلده کهین با هه مومنان یهه گرتووانه سالانه به رهه یادگردنه و دی کارهساتي قوربانیانی شاري سه دردشت، یادیکي واي نهه تاوانه بکینده وه، له ناستی گههورده تاوانه که و زماره قوربانیانی و تیکوشه ره و میشووی پیر له شانازی شاري سه دردشتدا بیت.

به ریزان نیمه ندو لایه‌نامه که لخوارده ناومان هاتوه و به سازانی نهم مه راسیمه ههستاوین، له ههموو لایه‌نه کوردی و نیرانی و مرؤقلوسته‌کان، به تایله‌تی رنکخراوکانی مرؤقلوست و شنگه یاریزی جهیانی دواکاربن، که:

۱- دوستیهی نهم کاردسات و تفاوته که درینه دادگاهیه کی نشیده دوته تی، بتوسزد افانی تا اوانکاران و نهنجامده رانی نه و کوته نکوشیه گه وردیه.

۲- هه ولدان بتوکردن و هه خوشخانه یه کی تاییهت به چارمه رکردنی برینه داران و به رکه و توانی نه و کاره ساته و له شاری سه ردشت، که تا نیستاش به دست پاشما و اوی برین و نازاره رکانی نه و توانیه ووه ده نالنیتن.

۳- درستکردنی موزه‌خانه و موزه‌مینیاتیک بویاده‌وری نهاد کارهای اسلامیه نیوچه رگه شاری سه‌ردشت، که شناسنامه‌گردی و رزی شهیدان بنت.

^{۴۶}- قهقهه و کردنه و گلاني و داراني (مالی) نه و کدس و خیزان و نه مالانه که کسکاران له و کوهه لکوژه دا تیدا چونه.

^۵- برآنده‌وی موجه به که سوکار و برندادانی، کارهای شاسته و گهزده‌انگک، باش، بیهان.

هیوادارین سائینیکی تر له روشیکدا یادی ئەم کارهساتە بکەینەوه، كە هەموو کوردستان بە گشتی و ناوچەی سەردەشت و دەورویەرى بە تايىەتى لە كەشىكى ئازادى و ئاشتى و ئازامدا قەھارى گرتىپتى. دە با یادى کارهساتى سەردەشت و دەشە هەرمى و زۇردە و شۇئىنەكانى تر هەمووممان بە جىاوازى يېرو بۆچۈن و دەنگ و ئايىلۇلۇنىيەر بە تەبایى و برايەتى كۆتكەتەوه، تا بىتىئە ھاندەرىك يۇ ئەلەودى جىاوازى و ناكۆكىيە كانمان و دەلا بىتىئىن و لە پىتىاو چاردنوسى گەل و نەتەۋەكەماندا بۇ يەك ئامانىخ، كە ئازادى و سەرەفازى كورد و كوردستانە، تىنلىكشىن، تەنها مەھەش رۆحى شەھىدىنى كوردستان شاد دەكەبن.

نه مری و سه ریه رزی بتو شه هیدانی سه رد دشت و ته و اوی شه هیدانی کوردستان.

Digitized by srujanika@gmail.com

جی ٹی ۱۹۸۵ء۔ جی ۱۵۴۰۱۱۔ ۱۱۲

جامعة الملك عبد الله للعلوم والتقنية

جامعة الملك عبد الله للعلوم والتقنية

سید علی بن ابی طالب

Page 21

تیبینی: نهم و تاره له یادی ۲۳ ساله‌ی ۲۷ ای جونی

سنه حامه سانت هادیشت

حموتی پووشپه‌ری ۱۳۶۶

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌ردشتبیه نازلیشیواوه شیمیاباران کراوه‌کان دا

کیمیاباران کردنی سه‌ردشت، مهرگه‌ساتنیکی له بیر نه‌کراو

مادیج نه‌حمده‌دی

روزی ۷ ای پووشپه‌ری سالی ۱۳۶۶ ای هه‌تاوی، له گه‌رمدی شه‌ری نیوان دوو ریژیعی دژه کوردی کوماری نیسلامی و به‌عسی عیراق دا، شاری سه‌ردشت که‌وتله بدر په‌لامار و له لایه‌ن ریژیعی روخاوی به‌عسه‌وه کیمیاباران کرا. له ناکامی نه‌م کیمیابارانه‌دا، زیاتر له ۱۰۰۰ که‌س بیونه قوربانی و به‌هه‌زاران که‌سی دیکه‌ش بریندار بیون.

مه‌رگه‌ساتی کیمیاباران کردنی سه‌ردشت له سالی ۱۳۶۶ دا له ناکامی مملانی و شه‌ری ناره‌وای دوو ریژیعی به‌عس و کوماری نیسلامیدا خولقا. به واتایه‌کی دیکه سه‌ردشت له و کاته‌دا بیووه گووه‌پانی شه‌رده‌که و بهم جووه بیووه قوربانی سیاسه‌ته شه‌رئامیزه‌کانی دوو ریژیعی دژه کوردی به‌عس و کوماری نیسلامی. هاوکات نابن نه‌وهش له بیز بکهین که نه‌دو کاته شاری سه‌ردشت وکی گووه‌پانیک بتو مملانی نیوان به‌عس و کوماری نیسلامی نزور مه‌بستارانه دیاری کرا بیو. نه‌دو کات هدر دوو ریژیمده‌که به جیا وکی هه‌میشه به تونلی سه‌ردکوتی بزووتنه‌وه کوردیان هدم له باشور و هدم له روزه‌للاطی کوردستان دکرد، بزیه بزیان گرنگ بیووه که مه‌یانی شه‌رده‌که‌یان کوردستان بنی. نه‌مه‌ش له میزروودا سه‌لدماوه که هه‌میشه نه‌دو داگیرکه‌رانه‌که که وتووندته شه‌ر و کیشوه‌له‌گه‌دله‌که که دکتر کوردستانیان کردوتنه مه‌یانی شه‌ری خویان و له نیوانه‌دا هه‌ر کورد بوقه قوربانی. کاره‌ساتی کیمیاباران کردنی شاری سه‌ردشت له سالی ۱۹۲۵ دا به پیسی یاسای نیونده‌له‌تی ده‌چیته خانه‌ی تاوان دهی مرفایه‌تی و ژینفوسایدوه. چونکه پاش جه‌نگی جیهانی یه‌که‌م، له سالی ۱۹۶۱ دا به پیسی پروتوكولی ژیننیف که‌لک و درکرتن له چه‌کی کیمیایی قده‌ده‌غه کرا. که‌چی دوای ۶۲ سال به شیوه‌یه‌کی درنده‌انه و بن به‌زدیانه و به‌ریلاو نه‌دو چه‌که دزی خه‌لکی بن تاوانی سه‌ردشت به‌کار هیتراء. جگه له‌مه‌ش کیمیاباران کردنی شاری سه‌ردشت به پیسی بیارنامه‌ی سالی ۱۹۶۱ ده‌چیته خانه‌ی ژینفوسایدی سوره‌وه و دهبن نه‌نجامده‌ران و خولقینه‌رانی تاوانکه‌ش له داگایه‌کی نیونده‌وه‌ییان نیوخوییدا سزا بدین.

به رانیه‌ر به کاره‌ساتی کیمیاباران کردنی شاری سه‌ردشت، ولادانی جیهان و ناوجه‌که بینده‌نگ و بیون و هه‌لوبیستیکی نه‌وتونه‌هاته گوری که ریگا له دوو پاتبوونه‌وه‌وه نه‌م جووه ترازیلیایانه بگری و هه‌ر نه‌م بینده‌نگیش بیووه هوی نه‌وهی که ریژیعی به‌عس سالنیک دواتر نه‌م چه‌که قده‌ده‌غه کراوه له ناستیکی به‌رفراونتردا دزی خه‌لکی بن تاوانی هه‌له‌بجه به کار بیهی.

تا نیستا که چندنین سال به سه‌ردشتبیه دا تینده‌په‌ری، له هیچ داگایه‌کی نیوخوی و نیونده‌وه‌ییدا دوسيه‌ی کیمیاباران کردنی شاری سه‌ردشت نه‌هاتونه که‌ری، تا نه‌وهی خولقینه‌رانی نه‌دو کردوه نامره‌قانه‌یده به سزای خویان بگلدندرین.

نیستاکه‌ش که چندنین سال به سه‌ردشتبیه دا تینده‌په‌ری، کارگه‌ری کیمیاباران کردنی ۷ ای پووشپه‌ر به سه‌ردشتله و ماهوه و زورن نه‌وانه‌ی که به هوی نه‌و کیمیابارانه‌وه که‌نم اه‌مبوون و نیستاش به دست نیش و نازاره‌وه دهنا لین.

له کوتاییدا ماهوه‌وه بلیین که دروسته ولادانی ناوجه‌که و دهرویه‌ر به رانیه‌ر به ده‌چیته بینده‌نگ بیون و تا نیستاش خولقینه‌رانی نه‌م کردوه‌یه له‌م پیووندییده‌دا به سزای خویان نه‌کیشتوون، به‌لام بتو هه‌میشه یادی نه‌دو مرؤفلانه‌که ریزی ۷ ای پووشپه‌ر بیونه قوربانی دهستی خوینمزانی کورد له دلی هه‌موو کوردیکی نیشتمانه‌ر روددا ده‌منیتی نه‌دو مه‌رگه‌ساته تالله له میزرووی کورد دا له بیز ناکری.

له ریوره‌سمیکی تایبیه‌ت دا یادی بیست ساله‌ی بزرمانی شیمیایی سه‌ردشت کرایه‌وه

له ریوره‌سمیکی تایبیه‌ت دا یادی بیست ساله‌ی بزرمانی شیمیایی سه‌ردشت کرایه‌وه

له ریوره‌سمیکی تایبیه‌ت دا له بنکه‌ی دوقته‌ری سیاسی یادی بیست ساله‌ی بزرمانی شیمیایی شاری سه‌ردشت له‌لایه‌ن ریژیعی به‌عسه‌وه کرایه‌وه.

سه‌رجاوه : مائیه‌ری کوردستان و کورد / ریکدوتی : ۲۸ ای جونی ۲۰۱۰

حموٽی پووشپه‌دی ۱۳۶۶

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتبیه نازلیشی‌باوه شیمیا باران کراودکان دا

یادی شیمیایی بارانی شاری سه‌رده‌شت له ولاتی سویس به رز راکیرا

روزی یه کشه‌مه ۶/۲۷ له بنکه‌ی کومه‌له‌ی کوردان له نزیک شاری ناراو، کومینه‌ی سویسی هه‌ریه‌ک له چاودی‌ری کوردوسايد - چاک، کومه‌له‌ی زه‌جمه‌تکیشانی کوردستان،

حیزبی دیموقراتی کوردستان، سازمانی خه‌باتی کوردستانی ئیران یادیکی پر‌شکو بو بیستوسن ساله‌ی کاره‌ساتی کیمیا بارانی شاری سه‌رده‌شت و دشنه‌هه‌رمن و ناوجه‌کانی دورویه‌ری، سازکرا، كه له به‌رواری ۲۸۱ جونی ۱۹۷۷ دا و له لایه‌ن فرزکه مه‌رگوشنینه‌کانی رژیعی به‌عسی روخاوه‌وه رویا.

سه‌رده‌شت مه‌راسیمه‌که به چند خوله‌کیک وستان بق‌گیانی سه‌رجه‌م شه‌هیدانی ریگسای رزگاری کوردستان به گشتی و شه‌هیدانی نه‌کاره‌ساته به تاییه‌تی دستی پیکرد، پاشان و تاری هاویه‌شی هه‌رچوار لایه‌نی ریگه‌ری مه‌راسیمه‌که له لایه‌ن هیوا ناسیجه‌وه خویندرایه‌وه، دواتر کاک فازن عوسمان به دنگه خوشکه‌دی و به یارمه‌تی کوریک هق‌نزاویدیه‌کی به‌دو بنونه‌یه‌وه پیشکه‌ش کرد، که جیگله‌ی سه‌رجی ناما‌ده‌بوان ببو. ئینجا مامؤستا فه‌وزی ره رمزي بابه‌تیکی لیکوئینه‌وه‌ی لس‌هه‌ر کاره‌ساته‌که خویندده‌وه، پاشان کاک ره‌حمان. ئیبراهم

زاده. هنديک یادوه‌ری کاتی کاره‌ساته‌که‌ی گیرايه‌وه و هق‌نزاویدیه‌کیشی لس‌هه‌ر کیمیا بارانه‌که به پرژوئیکتور نمايشکرا، دواتر هه‌فاظ مه‌مد نونینه‌ری کومه‌له‌ی که‌لتوری کوردان له ناراو و تاریکی پیشکه‌ش کرد، به دواي نه‌هودا کاک کاوه ورمن هوندرمه‌ند سیاستوانی روزه‌هه‌لات و تاریکی دا و به دنگه زولا‌له‌که‌شی لاوانه‌وه‌یه‌کی هه‌سته‌رینی پیشکه‌ش ناما‌ده‌بوان کرد.

نونینه‌رانی هه‌ریک له پارتی دیموقراتی کوردستان، بزوته‌وه‌ی گوران، یه‌نگرتوي ئیسلامی کوردستانیش په‌یامی خوبیان ناردبیو، له بدر کدمی ماوه نه‌خویندرانه‌وه. شایه‌نی باسه مه‌راسیمه‌که به گیانیکی کوردانه‌ی به‌رز و له نیو پیشانگاییکی تاییه‌تی شه‌هیدانی کیمیا باراندا به‌ریوه‌چبو. جه‌ماوه‌ریکی به‌رچاویش له کوردانی هه‌رچوار پارچه ناما‌ده‌ی یادوه‌ریه‌که بیون.

ده‌کریتیت بلیین له ولاتی سویسدا نه‌مه بتو دوومم جاره له می‌ثرووی نه‌کاره‌ساته‌دا یادی ده‌کریتیه‌وه، که هه‌مان نه‌و لایه‌ن ناوبر اوانه سازیان کردبیو. نه‌مسائیش لس‌هه‌ر تاسه‌ری ولاتانی نه‌هورپادا ته‌نیا لهم ولاته‌دا نه‌و یاده کرایه‌وه.

حیزبی دیموقراتی کوردستان
کومه‌له‌ی زه‌جمه‌تکیشانی کوردستان
سازمانی خه‌باتی کوردستانی ئیران
چاک دی‌رکاری کوردوسايد - چاک

۲۲ ساله‌ی یادی کیمیا بارانی سه‌رده‌شت

۲۲ سال له مه‌وبه‌ر شاره خنجیلانه‌که‌ی سه‌رده‌شت و چند گونلای ده‌ریه‌ری که‌وتله به‌ر هیرشی درنـانه‌ی فـوکـه شـهـرـکـانـی رـیـسـی به‌عسی عـنـراقـ وـ کـیـمـیـاـ بـارـانـ کـراـ. لهـ جـینـایـتـهـ دـنـانـیـهـ دـاـ سـهـدـانـ کـهـسـ گـیـانـیـانـ لهـ دـهـستـ دـاـ، هـهـزـارـانـ کـهـسـ بـرـینـدارـ بـوـونـ وـ هـهـزـارـانـیـشـ تـاـ دـرـیـزـایـیـ تـهـمـهـنـیـانـ نـاـسـهـوارـیـ دـوـانـیـ نـهـوـ کـرـدـوـهـ دـنـیـ مـرـقـایـهـتـیـهـیـ یـانـ لهـ دـهـمـیـنـ. شـارـیـ سـهـرـدـهـشتـ وـ دـهـوـرـیـهـ رـیـهـمـیـشـ مـهـنـیـهـنـیـ ئـازـادـیـخـواـزـانـیـ گـهـلـیـ کـورـدـ وـ تـهـنـانـدـتـ گـهـلـانـیـ دـیـکـهـ نـاـوـچـهـشـ بـوـوـ. لهـ هـهـمـوـ گـوـشـهـ وـ کـهـنـارـدـکـانـیـ کـورـدـستانـ رـاـ پـیـشـمـهـ رـگـهـیـ کـورـدـ بـوـ حـدـسـانـدهـ وـ خـوـ نـاـمـادـهـ کـرـدـنـدهـ پـاـسـ وـ چـیـاـ سـهـرـ بـهـرـزـهـ کـانـیـ نـهـوـ نـاـوـچـهـیـهـ دـاوـدـ. نـاـوـچـهـیـ سـهـرـدـهـشتـ مـهـنـیـهـنـیـ گـهـلـیـ قـارـهـمـانـیـ رـیـگـارـیـ رـیـگـارـیـ گـهـلـیـ کـورـدـ وـ تـاـ نـیـسـتـاـشـیـ لهـ گـهـلـ بـنـ بهـ گـوـیـرـدـیـ ژـمـارـدـیـ دـانـیـشـتـوـانـیـ، دـهـتـوـانـیـنـ بـلـیـنـ زـوـرـتـرـیـنـ رـیـشـدـیـ کـادـرـیـ سـیـاسـیـ وـ پـیـشـمـهـ رـگـهـیـ لهـ نـیـوـ بـیـزـیـ تـیـکـوـشـهـ رـانـیـ رـیـگـارـیـ کـهـلـیـ کـورـدـ لهـ رـوـزـهـهـ لـاـتـیـ کـورـدـستانـ دـاـ هـهـیـهـ.

۱۳۶۶ پوچشہ ری ہوتی

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتبه نازلیشیواده شیمیاپاران کراوهکان دا

نزاوچه‌ی سه‌ردشت له سه‌ردنه‌ی کوهاردا یه‌کینک له نزاوچه‌کانی شه‌ری درزگاری بو. له جو‌لاندوه‌ی ۲۷، ۶۷ دا نزاوندی جو‌لانده‌وه بو. له شورشی نه‌لیلوی باشوری کورستان دا پشتی جه‌بهه‌ی شورش و مه‌لیبه‌ندی کوزکردنه‌وه‌ی یارمه‌تی بتو شورس ببو. له سه‌ر هه‌لدانه‌وه‌دی شورشی نویی باشوری کورستان له دوای قه‌رارداده شومه‌که‌دی نه‌لجه‌زایردا.

ناوچه‌ی سه‌ردشت له شورشی گهله کورد له دواي روئاني رژيم پاشایه‌تی له ئيران ديسان بو به ناودنلى جوولانه‌ود و سه‌ركزدایه‌تى شورش تا ندو كاته‌ي كه ناوچه‌ي پى دەبارزرا هەر له ناوچه‌ي سه‌ردشت بيو.

نهو رقهی دوزمنانی که لی کورد له سره داشت و دمورویه ریان هه لکرتبو به خواری نه بیو. هم رژیمه جینایه تکاری به عس و هم رژیمه کونه په درستی کوماری نیسلامی لهو نواچه سره بله زردی کورستان له بهانه دمگه ران. بؤیه یه کنیکان نهوه مه بله ند و شاره خنجیلانه یهی کردو به موگهی ژمارویه کی زور له هیزه سه رکونکه ره کانی و نهه وی دیکه شیان به هانه دیق هه لکه و تبو تا زهدی رق و کینه خوی بهو مه لیمه نده شورشکیره و سه نگه دره هه کیان نهه هاتووه بېزىشى.

۱۹۸۷-ی جونی ۲۱ رژیمی به عسی خوینخور لافاوی کیمیابی به سه رشاده جوانه که هی سه رده شد و ددوره هر دی دا باراند و دلی پرله قینی خوی ناسوده کرد و هه ۱۱:۱۱. خن اک که کو دی، هه همه ماهو، آشنا، واحد، کار.

له یاد و بیروده‌ی نهاد روزه‌داد چینگاه خویه‌تی و دک هدمو سافی له خدم په‌زاره خزم و کهنس و کاری قوربانیه‌کان دا به‌شدار بین و به‌تین به شه‌هیده‌کان بدهدین که تا رسکار بونی ولاطه‌که مان له دهستی همه دومنه په‌نگاهوره‌نگاه کان هده داده دین و نایه‌تین خوینی به نا حدق ریزه‌ویان به فیروزه‌بروا.

کۆمیتەئی نەرتووەندی حىزبى ديمۆکراتى كۆردستان لە دەورەوەي ولات

سده رچاوه : مالیه‌ری حدک میدیا / ریکه‌وتی : ۲۲ی چونی ۲۰۰۹

سپهار ۱۹۸۷

فوجہ سنبھال: تالیم ملک

۲۶) مانگی یونی ۲۰۰۹) زایینی تهران و عیراق شهربک خوشناسی و دریزخایه‌نیان له ریکه‌وتی ۱۹۸۰) زایینی، دستپیکرد که هدتا ریکه‌وتی ۲۰) زایینی ۱۹۸۱) زایینی، خایاند. نهم شده رته نهیا شه رله نهیان دوو هزی نهیاری چه‌کلاری دوو لایه‌ن نهیو، به تکو نهم شده

کوژرانی خه لکی بی توانی و مالیویرانی قورس هه ر دووک و لاتی به شوینه ود بیو.
رایه رینی نییران له سالی ۱۹۷۹ ی زایینی، بیو به هقی سرهه لدانی کیشنه و ناسه قامگیری به رین. کاریه دهستانی نییران له لایه ک
به بلاکردنه ودی نیسلامی سیاست هه رشته یارن له هه مهو نازوچه و به شه کانی دیکه دنیا دوکرد، و له لایه ک دیکه نه یاران و
دوونه که اند. فرمخه، که خدا نیازه، مافیکه کان. خقبا: للهاده، سه کده مقت، ایله، بین، بیمه، سه کده مدت دوک د

کوشه‌لیکی زور له ده خنده‌گرانی سیاسی ماؤدیه کی کورت دوای سه رکه و تنسی را پهرين له لایه نهاده خالی که ده سه‌لاتی ته اوی له لایه نهاده کوچاری نیسلامی نه وکات نایه تولوای خومه‌ی نی پیندرا بیو، له ستاره دران. خدک له دهی شا رایه رینیان کرد، بتو

نیازدی و دسته به رکدنی دیمکرانی، به لام دسه لاتدارانی نییران ههویاندا به گهوره کردنیه وی مهترسیه کانی دردکی، بانگه شده همو موسلمانان، به تاییهت له عیراق، عربستانی سعودی، کویتی، و لاتانی دیکه نیسلامیان دکرد بقراپه رین له دشی دسه لاتدارانی و لاته کانیان. ئهم دزخه هه مو ناوچه که تووشی قهیرانی ناسهقامگیری کرد، و بیو بهنی خولقانی کیشه گهوره بتو همو ناوچه. سه رکووتی ندیارانی سیاسی هاواکات بیو له گهان ئه و کدشوهه و اتوونه کدکوماری نیسلامی له هه مو ناوچه دا خولقاند بیوی.

۱۳۶۶ پوشیده‌ی

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه رده‌شتهیه نازلیشیو او شیمیاباران کراوه‌کان دا

عیراق که خاودنی تو زیندیه کی شیخه، و هاویتی نیازان بیو، یدکم ولات بیو که لده مبده د مدت رسی و هد رشنه کافی نیزان هه توپیستی گرفت، و دستتیرکه بد اگیر کردند

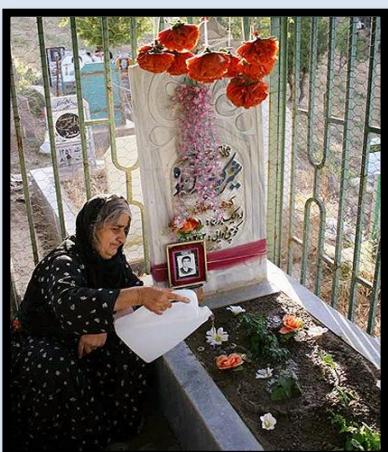

بهشیکی نزور له خاکی نییران. ناماچنه نیزامی و سینگلیله کانی به توونسلی، و بهه موو
که درسته کان له هده موو ولات، دایه بهه په لاماری چه کی قوس، خومپاره و هیزشی
ئاسماقی. له ماویکه روزگورت به شنیکی به رچاوه له خاکی نییران داگیرکرد، سه رهتا شه
له خاکی نییران بیو، بهلام له سالی ۱۹۸۲ ی زایینی، بهلاوه که هنیزه کانی عیراق له
ناوچه داگیرکراوه کان پاشه کشه یان کرد، یان وددرنزان، شه رهکه کیشرایه ناو خاکی
عیراق. هدر دووک لا یدن، له عیراق، به که تک و درگتن له نیشتیمانخوازی، و له نییران
له ژیل ناوی نیسلاگه رایی به هه زاران که سیان خسته ناو ئاگری شه، و له به کارهینانی
هیچ جو خوچه کیک، و هیچ روشنیکی مروغۇۋانە، خۇیان نه پاراست. به هه زاران مiliارد دووڭ
له داهاتى ندوت و سەرودت و سامانە کانی دیكە یان بۇ کینى چەک لە روسييە، فەرانسە،
ئالمانى روئىداوا، چىن، ميسىر، فېتاليا و ئەمرىكا بەكار هىتىا. هەنۇوکە ئەو قەرزانە کە
له ولاتانى حاۋىيە بىغان يان باتكە ئىئونە تەممۇتە و دەپە کان و دريان گرتىپو، به تەواوی بۇ نەدرادوەتە

له ولاتانی هاوپه بیمان یاز باشکه نئونه ته و میمه کان و دریان گرتبوو، به تمهاوی بق نه دراوه ته و. له ماوهی نهم شده هدر دووک لایه ن هه و لیاندا بق دست په یلا کردن به چدکی شیپیاسی، و لمم ماوه دوورودریزه، و لمدیر چاوی بیرو را گشتی دررفتی قرکردنی لایه نی به رامهه، به تایبته خه لکی بین توانی سنوره کانیان بیندرا.

له سالانی پیش، و دواى ته او بسوئی شه رده کهش، دستیاندایه کرینی چه کی پیشکه تهو، و دک تانگ، که شتی و فروکهای جهانگی، و دستگهایه کی مژدیانی جهانگیان پیکه و دنا، که ته نیا کوشتن و کاولکردنی هرچی زیارت و به ریلاوتر مهه استیان بیو. راسته شه رله ناکامی کنیشهایه کی کون و چارمه رنه کراو سه ری هه لدا، به لام هه رده شهی ناردنی شورش نیسلامی بتو هدموو ناوچه، که له دواى سالی ۱۹۷۹ زایینی، دستی پیکرد بیو، رقی سه رده کی هم بیو ناکامه کانی دوایی، به تاییهت هه لاپسانی شه پی خونتاوی له نفعان، نیثار، عنده اراق.

که نگ و در گردن ل کوکه نگوون، عدیق لکم شدره پاشته بدهی ره لارلو جه کی زهراوی، شیمیایی وعد سبی همه له دنی نه از ای خوی، به تایبیت له کوردستانی

باشورو، و همه له دزی خه لکی بین تساوان، به تایبیدت ناوچه کوردن شینه کان ریوژه لهت به کارهیتنا. هیزدکانی نیران، پیشووتر شه ریکی سازماندار اویان له دزی کورده کان، بهر له هه لايسانی شه رو نیران و عیاراق دستپنیکرد بwoo، و له مادوی شه، و دواي شه دریش له سه رو به ده دوام بیون.

سده داشت یه کنک لهو کوفه له شارانه بتو که له ماودی نهم شهربدری خایهنه چند جاران له لایهنه هیزدکانی عیراق و بهره په لاماری هیزی زمینی و ناسمانی عیراق که هوت. له ریکه و قی ۷ پووشپه روی سالی ۱۳۶۶ ی هه تاواي، به رامبهه ر به ۲۸ ی مانگی یونو ۱۹۸۷ ی زایينى، شاري سه داشت که هوته به ر بومباراني شيمایي فروکه کانی عيراق. له تاکاما بو به هئوي ثدوه که سه دان که س گيانى خوئي له دهست بلدن، و هه زاران که سیش بریندار بن، که هه نوکه نازاره کانی نهم هیزه له سه جه ستديان هه ره مواده. سه داشت شاري کي کورهستانه که له پا ترکهه نازاره براجاني رو تراوادي، وله ۲۰ ماليي سنورى نيوان رو تراون وعيرقادهه.

۲۲ سال نهاده ویدر فریزکه کانی عیراق رژیاندنی بارانی زده هری چه کی شیمیایی به سه رناؤدنلی نهاده و شاره، که ریزشی
نزیکه‌ی ۴۰۰۰ هزار کیلومتر مربع داشت، سه دهان که سیان کوشت، و هزاران که سی بی تراوی، به تابیه‌ت ژنان و مندان
نهاده و شاره‌یان بریندازکرد. شهربی نیزران و عیراق تور کاره‌ساتی ترازیزدیکی له ناو سینگی خویدا حاشیه داده که ۵۵

لە يادى ۲۲ سالەي كارەساتى كىيمىبارارانى سەرددەشت دا

لە ساعەت ۴ تا ۸ ئىتىوارى رۆزى ھەينى ۲۶ جۇنى ۲۰۰۹، لقى نۇرۇنچى رىڭخراوى چاڭ، كۈرىادىكى بۇ رىزگەرنى زىندۇو راگرتىيە يادى شەھيدانى كارەساتى كىيمىبارارانى شارى سەرددەشت، لە يەكىك لە سالۇنەكانى كىتىپخانەي فروسەت سەلتەر لە شارى ئۇسلۇي پايتەختى ولاٽى نۇرۇنچى بېكەتى.

سەردىتا بەرىز كاڭ رەفيق بەرپرسى رىڭخراوى چاڭ لە نۇرۇنچى، كە بەرپەممەكەش بۇو بە پېشىكەش كردۇ و تەيەك بەرنامەكانى كۈرىادىكە راگەياند.

پاشان ئەم بەرىزانە وتار و بابەتىيان پېشىكەش كرد:

۱- كاڭ عەلى رەحىمى كە لە ولاٽى ھولەندا را بۇ ئەم كۈرىادە دەعووت كرابىوو. ناوبراو لە ماودى كاتىز مېرىكىدا وېرىاي پېشاندانى فيلم و وينەو دىكۈمىتىي پېوەنلى دار بە كىيمىبارارانى شارى سەرددەشت، باسى ئەم كۈرىادە كەدە بۇ خۇى لە كاتى بۇمبارانەكەدە لە نزىكەدە دېتىبۇنى.

۲- جىڭىرى بەرپرسى رىڭخراوى چەپى نۇرۇنچى نۇسقانى ئۇسلۇ، سەبارەت بە ھەۋەكانى حىزبەكانى سەبارەت بە بەردىمى ناسىنىي كۆمەتكۈزۈ و ئەنفال و... قىسى بۇ بەشداران كرد.

۳- خاتقۇ پەخشان ئەحمدەدى باسىكى سەبارەت بەود كە چىمان بۇ زىاتىر ناساندانى كارەساتى سەرددەشت كردوه پېشىكەش كرد.

۴- كاڭ ئەنۇر سوتانپەنە وېرىاي باسىكى كورت سەبارەت بە نەھامەتىيەكانى گەلى كورد، بە خۇينىنەوەي پارچە شىعىرىك باويەشى خەمى خۇى بۇ بەنەماڭى قوربانىيەنە كارەساتى سەرددەشت راگەياند.

۵- كاڭ ھاشم رۆستەمى لە باسىكى ۲۰ خولەكى دا ئاماڙىي بە بشىك لەو ھۆكارانە كرد كە لە كاتى خۇيدا بونەتە هۆى ئەوەي كە ئەم كارەساتە ساماناكە وەك خۇى، نەك ھەر لە دونىيە دەرەوەدا، بەنكۇو لە ئاواخۇى كوردىستانىشدا وەك پېپوست دەنگى نە دايەوە.

لە بەشىكى دىكەي قىسەكانى دا ناوبراو وېرىاي ئاماڙىي بە روداوكانى ئەم دوو دەيدەي راپىرەوو و كارىگەريان لە سەرخەباتى خەنگى كوردىستان، ئاماڙىي بە چەند خالى گىرىنگ كرد كە ناوبراو پېنى واپسو رەچاو كەنۋيان دەپەتە بەرىيەستىكى بەھىز لە بەردىم دووبارەبۇونەوەي ئەم كۆمەتكۈزۈيانە بە سەرگەلەكەماندا ھاتۇون. ھەر دەنگى كەنۋىندا ئاماڙىي بە ئەوە كە ھەنج پاساونىك ئەم جىنايەتەي حىزبى بە عىسى عىراق دانابېشىت.

۶- ئەم بېرىكەيدا شانقۇيەك پېشىكەش كرا كە كاڭ كەيدىيان پېشىكەر ئامادە كەدەبۇو.

۷- كاڭ نادر ئەمەنىي وەك بەنەماڭى شەھىدى ئەم كارەساتە، كە بۇ خۇشى لە كاتى شىمېبارارانەكەدە لە سەرددەشت بېبو، باسى ئەم دەيمەنە دەنەزىنەنە كرد كە لە نزىكەدە بە چاوى خۇى دېتىبۇنى.

۸- كاڭ عەلى قىادر، بە بابەتىكى ئەدەبى بەشدارى كۈرىادەكە كەدە. ناپراو زۇر بە ئىجاسەدە بە سەرھاتى مام قادارى خەلکى گۈنىلى رەشكەھەرەيىن نزىك شارى سەرددەشتى كەدەبۇ چىرۇكىكى راسەقىنە. مام قادارىكى كە لەو كىيمىبارارانەدا نزىك بە تەواوەي ئەنەمانى بەنەماڭى كەدە دەست دابۇو.

شایانى باسە كە لە بەشى پېشانگادا ئەمەرىكى زۇر لە وېتەي بېشىدارەكانى كىيمىبارارانى سەرددەشت دەپەندران، كە دەنگى زۇر بە جورەتە دەپەت تا مەزۇق بتوانى تەماشى ئاسەوارى ئەم جىنايەتە ساماناكە بىكتا.

لە كۇتايى دا ئامادەبوانى كۈرىادىكە كە ئەمەرىكى زۇر بە سەد كەس بۇو سوپاسى رىڭخراوى چاڭ يان كرد بۇ بەرپەممە كۆرۈادە

حموتی پووشپه‌ری ۱۳۶۶

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتبیه نازنی‌شیواوه شیمیاباران کراوهکان دا

نیشتمان.

نووسینی: میهمدی بیگزاده.

وهرگیرانی: عه بدو للا عه بدو للا پور

نیشتمان گیان درانگه ههسته کاتی قوتا بخاندیه

نیشتمان: ناخ چند جارم پیگوئی بهم نیویه باگم مهکه‌ن نیویه باگم نیویه من ژینوسه، بو مهگه‌ر له بهر نهود کوخانه‌ی باوکم خهوم به چاوان دا دی که دوبن له کاتی خویشی له خدمه ههسته.

ژینوس له سه‌ر جنی خهدکه‌ی را به نیویه ههستانه‌وه دهچیته پیش ناوینه. "ووی رووخسارم چون هه لمساوه". ناویک به دموچاوی داده‌کات.

"دایه شاپواره نویمه‌که‌م له کوئیه"

دایک: مه‌گه نه‌مکوت گیرت پی دددن نه‌گه‌ر هاتیه‌وه له بهری بکه

ژینوس: توکارت بهم کارانه نه‌بی من بتوخوم ده‌زانم چون ولا میان ددهمه‌وه، شتیکی دیکه سندوقی جوانکاریه‌که‌م دیار نییه له لای کتیبه‌کان ببو.

دایه هیچ ناخوم ته‌نیا به بایم بلن که پیله‌که‌م خدریکه ته‌واو دوبن پیویستم به ده هه‌زار تمدن‌یه‌که.

دایک: دایکم، مه‌گه‌ر پیتری دده‌زار تمدهفت له من ورننگرت، شتیکیشت که پیویست نه‌بوو که‌میک دست پیوه بگره نیمه جیا له‌وکه‌چه پوله که باوکت ودری ده‌گری داهانیکی ترمان نیه

ژینوس: جا من ج بکه‌م من‌النان نه‌باشه ئه‌م هه‌ممو مرغه‌ی زامداری شیمیایی له شاردا کار دهکه‌ن به‌لام بو بابی نیمه ناتوانن! بو نیویه جیا له‌م موبایله شتیکی ترمان بو کریوم!!

بن ویژدان مه‌به بو خوشت ده‌زانی که بابت ناتوانی کار بکات دوايش ج شتیکت ویستووه بومان نه‌کریوی، کوپیوتیرت ویستووه بومان کریوی، موبایلت ویستووه بومان کریوی، گوئت بو دیوی خوم تیشیم ده‌وی ماهاوردم ده‌وی نازانم دی وی دیم ده‌وی هه‌مومان بو کریوی که‌هوش و لیباشیش هه‌ر که موزده‌که‌ی گویار نی توش ده‌گوری مانگن هه‌شتا، نه‌هود هه‌زاریش که خه‌رجی روزانه‌تاه، زیاتر ودره‌گری به‌لام که‌هتر نا!

ژینوس: چاو له کچی خه‌لکی بکه بابیان چهایان که بو ناکه‌ن هه‌ر نه‌دو ناتوسایه‌ی کچی جیرانمان بابی ماشینی بو کریووه.

دایک: کامه‌ی ده‌لیپی؟ گیاره‌لکی ده‌لیپی؟

ژینوس: ناخ ماندو بووم له‌م هه‌ممو نیویه کوردیانه نیشتمان، گیاره‌نگ، فرمیسک، کانی، شورش خه‌بات بو ده‌ن ده‌مانه‌هه‌وی بچین بو شاه نیویکی به‌نازو پاکلاستان دانابان.

دایک: نه‌تو هاوریکانی خوت ده‌بینی؟ لانیکه‌م چاوکیش له کچه‌کانی دیکه بکه که مانقو شه‌تواره‌کانیان به نزوره له بهر دهکه‌ن. ده‌نگیکی له‌رو لاواز له سوچی دیوکه‌وه ده‌بیستری "کچن لبی گه‌ری‌های بیدنیه و دره‌نگ دهکه‌وه".

ژینوس: قوریانی دستت بایه، من روشتم دره‌نگ دیمه‌وه کلاسی "تقویتی" مان هه‌یه.

هه‌ر که ده‌رکه‌که‌ی له‌دوای خوی پیوودا موبایله‌که‌که دایم زونگی لیلددا و‌لامی دایه‌وه سلاو که‌یوان نه‌گه‌ر و‌لامم نه‌دادایده‌وه واته نه‌مدت‌توانی!

که‌یوان: سلاو، ناخ‌ر دره‌لکه دیسان دره‌نگ دوبن

ژینوس: نه‌دوه هاتم، راستی کیت له‌گه‌له؟

که‌یوان: میهراان

ژینوس: سلاوی من بگه‌یه‌نه به کاک میهراز و پی بلن شه‌یدا لبی تورده‌یه.

که‌گه‌یشته بهر درکت ودک هه‌میشه شه‌یدا چاودروان ببو

حەوتى پۇوشپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالىھى سەردىشىتىيە نازلىشىشىواوه شىمياپاران كراوهكىان دا

شەيدا: كچىن تو چەندە دەنفووی ئالىيى درەنگ دەبىتى ووره با زۇو بىزىن مائىتە ئەم كورانەش بىتاميان كردووە وەك پەيكەر لەوئى راودىستاون نە ئىشارەيدىك نە پىكەننېنىك نە سلاۋىك مەرۆق بىزار دەكەن

ئىنۇس: كورىن دوى، دەلىن كەج شەرمنى بەلام كورەكىان زۇر زۇر شەرمنقۇن چاولىتكە.

ئىنۇس دەستى بۇ لای كورەكىان ھەللىتىن "سلاۋ كورەكىان"

كورەكىان: چەندە شىتە ئەم كچە لە ئاوا ئەم ھەمەو خەلکە خەرىكە دەست بۇ ئىمە دەجولىتىن.

كورەكىانىش بۇ ئەدەپ كە كەم نەھىتىن بە ئىشارەى دەست ولاميان دايەوە

ئىنۇس: ئەرى شەيدا ئەم كورە، مېھران زۇرى خۇش دەنۋىي

شەيدا: بۇ دەندا كور نەماون تاكوو ولامى ئەمە بىلدەمەوە وەرى كەوە.

كچەكەن پېش دەكەنزو كورەكىانىش وەك ھەمېشە بەدواياندا دېن.

لە رىڭكاي قوتابخانە چەند گەنچ خەرىكەن بائىگەوازىك لە دىوارى دەدەن.

ئىنۇس: دىسان ئەم بىتكارانە دەركەۋەتىمەوە

شەيدا: بەلىنى بىتاميان كردوو دىسانىش تىپرۇز، دادى بىزانم چ رووچى داوه نە ئى ئەنجومەنى زامدارانى شىمياپىيە داواي ئاردىنى بايەتىان كردووە بۇ ٧ پۇوشپەر

ئىنۇس: بەلىنى بىيان دەنلىرىم سى دى يەك لە دەنگى كۆخەكەنلى بايميان بۇ دەنلىرىم، وەرەلىيىان گەر ئەوان لەوان بىتكارتى.

كورەكىان وەپېش دەكەن بىي كچەكەن رىڭكەمان دىسان لىك جىيا دەپىتەوە تاكوو زەنكى كۆتايى

ئىنۇس: باي. شەيدا، تو بۇچى ولامان ئادىدەيەوە؟

شەيدا: ئاخىر بۇ خۇتۇت دەزازى كە من دۆستىم ھەيە بۇ دېن لەكەن مېھرانىش بەم

ئىنۇس: شىتە بۇ ئارەش جىيا لە تو دەستى دىكەن ئىمەن ئىتەنەيە كە ھەيدىتى توش دېن ئەت بىن

شەيدا: بۇ دەستى تو وايە؟

ئىنۇس: مەن بىرواي تەواوم بە كەيوان ھەيە.

خانى سەعادەتى: ھەرودى ئاگا دارن لە داھاتووەكى نزىك دا ھاواكت دەبىن لەكەن سالىزۇرى بۇمبارانى شىمياپىي سەردىشت بە سەرنج دان بە بائىگەوازىك كە ئەنجومەنى زامدارانى شىمياپىي لە تەواوى شارو قوتابخانەكەندا بىلۇي كەردىتەوە داواي لە تەواوى ھاولاتىيانى ھۆنگەرەن كەردوو كە ھاواكارىيان بىكەنزو بە سەرنج دان بەوەي كە لەم كلاسەدا ٧ كەس لە ئەندامانى بىنەمالەت ئىيە زامدارى شىمياپىيەن و ھەرودە دوو شەھىدى شىمياپىيەن ھەيە چاودروانم چاڭكەيى شىايىان و شىاواتان ھەبى.

وەرن ئەمۇ سەبارەت بە ٧ اى پۇوشپەر قىسە بىكەين دەركەو تىيگەيشتنى ئىمەو ھەرودە رادەيەكە ھەر لە رىزى پېشەوە كلاسەوە دەست پىنەكەم لەلىن تو بلەن؟

لەلىن: بە راستى من زانىارىيەكى ئەدۇقۇم نىيە تەنديا دەزانم كە ٧ اى پۇوشپەر ھاواكتە لەكەن بۇمبارانى شىمياپىي سەردىشت، ھەرئەوە.

دەنگىكەن لە ئىيۇ كچەكەندا: زەممەتت كىشا

ئاسىيە: بە سەرنج دان بە زۇرى كەتىيەكان و تاقى كەردىنەوەكەن كۆتايى سال تاكوو ئىستا بىرم لىن ئەكەردىتەوە.

سەبىرى: بە درىزىيە ئەشت سال شەر، سەدام حوسىئن لە دىرى ئىمە كەنلىكى كەمەنلىكەن وەرگرت كە بۇ بەھۇ شەھىيد بۇونى سەدان كەس و زامدار بۇونى ھەزازان كەس.

سەعادەتى: ئىشتىيمان تو بلەن؟

ئىشتىيمان: مامۇستا چەند جار يلىم من ئىنۇس

سەعادەتى: ئەم دەقەرەدى كە بە منه ئىشتىيمانى ئۇسىيە من كارم بەوە نىيە كە ئىيۈكەت گۇرۇيە بەلام دەزانم كە واتاي ئىيۈكەت ئازانى كە ئاوا بىن بايەخە لەلات، دەلىن وەتنەن، خاڭ، ئىشتىيمان، دايىكى يەك مىللەتە. ئىستا واي بىننە بەرچاوتان ئىمە بۇ خاڭكەمان مندا ئىكى باش بۇونىن، بۇچى كاتى قىسىيەك لە خوتان، ئاسنامەتان يان

وشهيده کي کوردي دهبن ييان دهیستن هه لدین بچي له کورد بعون بیزارن زورم بهلاوه سهيره که کاتان نه بوده که ميشکي داخراوتان که مينک خه ريك بکهنه نئيوه منلاقنه سه رددهشت ييان هه روشنانيکي کوردستان ج بقان هه وی ج نه تان هه وی 7 اي پوششپر ييان بومباراني هه لجه بشيشک له ناسنامه نئيوهيه له گهنه نهوده که ئه کارهساته هه رهشاري نئيوه رووي داوه ناتوانن رسنه يه کي به کهنه لکي سه بارهت باس بکهنه .

سه عاده‌هایی که کاتیکدا که توفی دهنگی زورتر دهبوو دریزیده پیندا چاوده‌ری نهود نیمه که ئیوه هدر کامیکتان نوینه‌ری بنه‌مالله زجر کیشراوه‌کانی سه رده‌شت بن چاوده‌ری تیشگەن،

خه لکی سالی ۱۳۶۶ ود نیبود خه ریکی ژیانی خویان دهکرد نهادو که به خراپترين شنیو مه رگ هاته پیشوازیاز و نیستاش که نیستایه نهم پیشوازیه له مرگه دریزه هدیه به لام بهم جیاوازیه که تا گه یشن به مرگ سعد چار دهمن و زیندو و دبندهوه بروا بکهن نهم کارهاتله له هر شوینیکی ترى جیهان رووی دارا بندانگ داده دهنشتوله برتوستن کردندی دا به هر شنودهه ک تکلیفان نهدکرد و هلوکاستنکمان لئی دروست دهکرد.

پرسیار یکم هدایه، پیش دلخیز به زوویی دهنده، باشه تووش دلخیز همه موی نییمه دهنرین نیستا نییمه که همیک زوووتر کیشه نیه، به لام نه گهر بلین تاکوو گهه یشته به مه رگ همه مو و روختن رفاقت له گهله نه دو جاره و دلخیز نهم ژانه واژدهه کی بچوکه به لام له خویدا جهه دنهه میکی گهه وردی هه هدایه، نیستا که نییمه دهانهه وی له مندانی زاده ایان شهدیت شیعیانی پرسین سدباروت به لای پوشیده رشتیک و بو وتن پیشه ندو رسته یه کمان پیشلات که له دوانهه یه ندوی له ناگدادهه کلا بینیست ندو ماقدم دمنی لوههه تان بکدم مه گهر درین لای پوشیده ریکی تر دووباره نییوه تاکوو راهه بینهه.

بیلدهنگی کلاسه‌کهی داگیر کردبوو ددستیک له ئاخیرین ریزی کلاسه‌وه بەر زبۇوهو ئیزىنى خواست.

سەعادەتى: شىۋا بلى؟

شیوا له کاتیکدا که زمانی کیرابو و قی: "بابم زامداری شیمیایی بwoo دوو سال له مه ویدهه توانای نده ماو شه هید بwoo له کاتی مه رگ دا پیش گوتین مه هیلت میژو نیزنه به خودی بدات و هدھا زومنک دوو بارهه بکاتاهه وه یلک، له دوای دوو سال کدم درگاهه که دوچه انم لئنمهه بهد حاوم که و تکله کی رایم تا ادبهه ک بکدهه کرد ووه.

سه عادتی: دلخواش شیوا هبادارم که به هاکاری به کت نه هتلن میشو و نیز نه خوبی برات و ها زوینک دوواره بکاته وه.

داناییده روی نهود روزه، زندگی کوتایی بیو ماموستای نهاده بیات خانمی مجده مهدی کچی نا سالی خونیندن خه ریکه ته و او ده بیت ده رسکه مان که ته و او بیووه نه مرخه باسه که
نهزاده سه باره دت به هر شتیک که پستان خوش، نیستی سه باره دت به جی قسه بکدین.

ژئوس: ۷۱ یووشیه ر

محمد مهدی: حی؛ را به تکیه تر نه بو که بمانیه وی قسمی لاهسر لکه دن بوجی سه داردت له خومنان قسه نه که دن.

چو: نه مرو له کاتی دوری خانمی سه عادتی تهنجا باس له سه رای بیوشیده رکرا نئستاش دهمانیه وی زانباریمان زور تر بی.

محه مهدی: کلوایه خانمی سه عادتی دووباره میشکی تیک داون، له باشی ددرس و قنهوه نهادیش ددرسی شیمی دیت سه بارت به ۷/۱ پوشش پر باس داده اند، من دلیلیم مردی
نه گهر ددیمه وی پیش بکهونی و هه میشه دخوش بین نابی به لای نیحساسانه و بروات درسه کانتان بخوینن، خه ریکی خوش بین چنان به ۷/۱ پوشش پر داوم.

سەيدا، بەدم خالقى سەعادەتى دەلى ۶۱ پۇرسېپەر بەسىنە لە دەست

محمد مهدی. ناسامه، ناسامه‌ی من به مرد به چ که لکی من دی؟

نامه‌مهدی ددیویس دریزه به فسه‌دانی بذات که رهبری داده بود به نیوان حکمه‌دانان لیرلی پیچیده‌دا.

درسته، تکریتی خوبان بدهشتر ییداده بشه پیش بدهی داده، داده سیو بجوده سر کورسینهای شهسته و نه در

نہیں۔ اس کا نام اپنے بھائی کے نام سے رکھا گیا۔

لریویون نہ ملے رائیس

فوجہ ایک ایسا شہر ہے جو

حەوتى پۇوشەپىرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالىھى سەردىشىتىيە نازىشىشىواوه شىمیاباران كراوهەكان دا

ئەو رۆزە ئىنوس زۇوتىر لە رۇزان گەرایىدە مائى، ويستى راست بچىتە لاي بابى بەلام كەس لە مائى نەبۇو لە سەر ئاۋىنەنى دىۋىكەى كاغذىزىكلىبۇو، كە لېيى نۇسرا بۇو ئىنوس گىيان بات تىندرىستى خرابپ بۇو بىردامانە نەخۇشخانە ئەتتۇ خواردەكەت بخۇ ئىيمە زۇو دەگەرەنەنە. ئىنوس تازە نەيدویست ھەل لە دەست بىدا ئەو بە خۇي دەگوت لەوانەلە كات ئىزىنە پىن

نەدات كە رابوردوو لانىكەم سەبارەت بە بىنەماڭەكەم قەربۇو بىكەمەوە هەر لەو فىرانەدا بۇو كە كەيشتە نەخۇشخانە دەيزانى كە دەبىن بابى لە ئۇرۇنسىن بىن نەخۇشخانە زۇر قەردىغان بۇو بە ناخۇشى توانى لەم كەشە چوکەدا بابى بىينىتەنە بۇ لايان چوو سلاۋى كىدو خۇي كەيانلە باوداشى بابى.

مەممەمەد: (لە كاتىك دا كە كۆخە هەلى نەددادىيە) ئىنوس گىيان ھىچ نىيە وەك ھەمىشەم

ئىنوس: بابە ئەورۇز كاتىك كە دەھاتمەوە مائى تەرىمەكىيان دەبىرە قەبرستان خەنڭى دەيىگۈت زامدارى شىمیاى بۇوە.

مەممەمەد: بەلتى كچى خۆم دەزانم ويستىيان منىش بچم بەلام نەمتوانى

ئىنوس: دايى بۇچى لېيە خەواندويانە؟

خەجىجە: لە دىويي پىياوان جىيەن نەبۇو بۇچى ھەننەيانە ئىزىرە

ئىنوس: بەلتى لە شارىك دا كە ھەزاران زامدارى شىمیاىي دەستو پەنچە لەگەل مەركى لېيدەدن دەبىن وەها نەخۇشخانە يەكىيان ھەبىن دايىكۆ بابى ئىنوس سەرپار بۇو ئەو ئىنوسە كە ئەو قسانەدى دەكرە.

خەجىج: ئىنوس گىيان ناتت خواردە

ئىنوس: دەمۇست شىتىك بلىيەم، دەمەھەۋى بىمبۇن كە تاكۇ ئىستا زۇرم كىشە بۇ درووست كەردىن. شىتىك دىكە ئەگەر دەكىرى من بە نىشتمان بان بىكەن. لەبىرم چوو، نانم نەخواردە كاتىك كە رايىنەوە مائى بەيەكەمە دەخۇپىن.

راستى بابە دەمانەھەۋى گرووبىنى ئىماش لە قوتا باخانەدا پىك بىتىن بۇ رىيورەسى 7اي پۇوشەپ، منىش دەرى تىدا دەكىرىم خانىمى سەعادەتى وتسى لەگەل ئەنجومەنى زامدارانى شىمیاىي ھاوناھەنگى دەكتات، قەرارە كە من سەرپىدەشتى گرووبىپە كە.

ئەو فەرمىسىكى خوشى بۇو كە كۆلمەكانى دايىكۆ بابى ئىنوس، نا، نىشىتىمان دەھاتە خوارى.

راھىنەنەكانى گرووبىنى ئىماش بە تەداو بۇونى تاقى كەردىنەوە كانى كوتايىي شىاوا بۇ ھاولۇتىيانى شارى خۇيان بىن بىنەتىگى زال بۇو بەسەر ھۆلە كەدا كچەكان وەها شىمیاىي كرابوو بىيار بابو ئىماش لە رۇزى 7اي پۇوشەپ لە بەردىم بەشدار بۇوان بەرۇيە بچى.

ھۆلەكە پې بۇو لە خەنڭى دەزىت ھەنلەبايە نەدەكەوتە سەر زەمىن زۇرىك لە بەشدار بۇوان كاتىزمىرىزىك لە رىيورەسى كە رابردىبۇو كە بەرۇيە رىيورەسى كە داواى لە گرووبىنى ئىماش كچان كەن بېنە سەر شانوو.

بەلتى ئەمانە هەر ئەو كەسانە كلاسە كە بۇون كە ئەم جارە دەيانەھەۋىست نۇنەنەرەتكى شىاوا بۇ ھاولۇتىيانى شارى خۇيان بىن بىنەتىگى زال بۇو بەسەر ھۆلە كەدا كچەكان وەها بە ھەستەوە دەوري خۇيان دەكىرىا كە دەنگۈت 7اي پۇوشەپەر سەردىشەتەنەتەنە تاكۇ رازەكان باس بىكتات و تاكۇ بلىن كە ئەو رۇزانە ھەم ئەۋىن بۇو ئەم ژيان ھەببۇو ئەوان كە بۇونە قەلغانى روودا وەكە تەننە ئىنارىيان دەمكەر.

كۆخە ھەللى ئەددادا كە مەممەد فەرمىسىكى خوشى بە سەر كۆلمەكانىدا بىنەتىتە خوارى مەممەد بە رووخسارىتكى كەشەدە رووى لە خەجىج كەدەرتىم ھىچ شتىكى دىكەم لە خوا ئاۋى دەزانم كە نىشتمان دەتوانىتەنە دەۋەمەنىكى باش دەبىن بۇت.

خەجىج: بەلتى راستە بەلام بىلە بىنام كە كچەكەمان چۈن دەور دەكىرىتەنە ئىستا بەم شىنۇدە ئەم دەيدىو.

مەممەمەد: بېلە من بلىيەم، راست لەو كاتانەدا بۇو، 7اي پۇوشەپەر 66، خەرىك بۇوم لە گەل ھاۋىتىكانم لە كار دەگەرائىنەوە لە ناكاوا بۇو، تازە ئەوانەنە نەدىتىمە دەدەنە، بەلام نا بارۇ دەخىكى سەيرم ھەيە شتىك بېنە دەللىن كە ئەورۇ لە دوىي بىست سال دەتوانىم ئەوان بىيىن، خەجىج زامدار بۇونى من بىز تو ئىنارىتكى قورسى بە دەواوە بۇو لە دوىي رابردىنى تەمەننەكە لەگەل تو دەمەھەۋى لېم بىبورى، ھەميشە تۇم خۇش ويستۇرۇم خۇشىش دەۋىتى.

خەجىج كە دەنگۈت ئاگادارى لە بارۇ دەخى ھاوسەرەكە ئىيە پىسى گوت: كۆرە ئەو قسانە چىيە كە دەيانكەي بېلە ئەماشىكە بىيىن. بەلام تازە مەممەد دەنگى لېيۇ ئەھات خەجىج چاواي لە رووخسارى بىن گىيانى ھاوسەرەكە كە دەنگۈت جىهانيانلىن وەرگەر تۇتەرە رووخسارى لە باوداش كەدو گۇتى منىش تۇم خۇش دەۋىتى و خۇشىش دەۋىتى. ئەمە خەجىج بۇو كە سېنکانسى كوتايى ئەماشى نا تەواوى شىمیاىي سەردىشتى بە تەننە ئاچا لېيدەكەر.

نمایش تەواو بۇ دىنگە دەتگىك لە ناو ھۆنەكە پەيدا بۇ كچەكان لە شانقەھە ئاتىنە خوارى نېشىتمان وىستى بچىت بۇ لاي بابى بەلام نە محمد مەدد تازە لە ناو واندا نە بۇو شەھىدىك بە شەھىدانى ٧اي پۇوشپەر، لەو رۆزەدا زىياد بۇو، ئەو رۆزە خەلکى سەردىش دەيانەویست ھەدىيەك بېبەنە قەبرستانى شەھىدان دەزانىن كە بە باوهشى كراوهەد نېمان و دردەگىرن.

تىيىنى: ئەم چىروكە لە وينىلاڭى رېخراوى ئاخىمۇ لاؤنى "تىرۇز" وەركىراوه

سەرچاوه: مائىپەرى گىيارونگ / رىتكەوتى: ۲۹ ئى جۇنى ۲۰۰۹

لە يادى بىست و يەك سالىھى شىمیابارانى سەردىشت

سېرىوان حەدداد

بە ناوابى يەزدانى مەزن

ئەمسال بىستويەكە مىن سالى تىيەرپۈونى ترازيلىيای بە كۆمەل كۈوزى خەلکى كورستان لە شارە ھەميشە سەرلىنەكە سەردىشتى خۇشەوىستە .

ئەمسال زىيات لە دوو دىيە بە سەر ئىنسىسىد و قىركۈنى خەلکى بىتتاوانى شارەكەمان بە دىستى دىيۈزمەدى روشى و چەپەلى تىنەدپەرى. رۆزىنى پەر لە ئىش و زامى بە گاز خىنكانى شارەكەمان و دەيان پەپولەي بال زىرىپن و فرشتىي چاوجەش و ڕۆنە جەڭەرگۈشە كانمانە. سالانىك بە درىزىايى بە رەرى نۇئى بە سەر ئەم كارەساتە ئامۇزىيانەدا تىيەرى و حەوتى پۇوشپەرىنى دىكەمان بەردوپىر ھاتەوە. ئەو رۆزىنىكى كە وېبىرىھىنە رەوەي رۆزىنىكى تارىك و ترسىنەردى شىمیابارانى شارە سەرلىنەكە سەردىشتە. ئەو ساتەي كە بەررۇكى دايىكى نىشىتمانى رىنى و بە خۇنىي گەش و ئالى رۆنەكەنلى گەل دارى ئازادى و سەرلىنى ئاودا .

كۆنلەنانى بەشەر دۆست و خەلکى بەھەست و ئازادىخواز ئىيە بىستويەك سال لەمەوبىر كە ووتىنە بەر رق و قىنى شىتىكى پەتكراو و شەھىمەنى ئەھرىمەنى، دەستى دىيۈنكى ترسىنەر قورگەمانى گوشى و ھەناسەلىن پىسانلىن، پىرە باب و پىرە دايى، كىيژۆنە چاوجەش و كورە چاڭلاۋى بە ئاوات نەگەيشتۇر، جەڭەرگۈشە خنجىلانە كانمانىان بىن بەزىتىانە لە چىركە ساتىكىدا بۇ ھەميشە ئىيىان ستاندىن و بەررۇكۇنى نەمانىيان بردن. سەدان شەھىد و بەھەزاران زامدار و بىرىنداريان كەردىن، بەرەش نەمەستان و داربىرەد و كىيو و ھەرجى زېنلەدەرى و ۋەتەنە كەم بۇو بە گازى شىمیابىي خىنكاندىيان و شارىكى پەر لە خۇشى و ئاوات و شادىيان كرە گۆپەپانى مەلماقە ئىيىان مان نەمان .

حەوتى پۇوشپەرى ئەمسال سالۇقەرى بىست ويەك سالىھى ئەو كارەساتە دەتتە زىنەيە كە سەددامى لەناوچوو بە سەر خەلکى سەردىشتى هىننە، ھەلبەت ئەو كەرددە ئەگەر كەن ئەنەن دەستەرلىشى بۇ سەرگەلەكەمان نەبۇو و ھەر بە دواي كارەساتى سەردىشت، كارەساتە دەتتە زىنەكەنەن ھەلەبجە و باقى شار و كۈنەكەنلى كورستانىيان خۇلقاند و دووبىارە بە ھەزاران شەھىد و بىرىندارى لە ئەتەو بىتتاوانەكەمى گرت و بە سەدان رۆنە كرە قوربىانى ئاوات و ئارەزز چەپەلەكەنلىانىان .

دۇزمانانى گەلەكەم وايان دەزانى بەم چەشىنە كەرددە كۆمەل كۈوزىيانە دەتوانى بە ئاواتى دېرىنە ئۆخۈان بىگەن بەلام خەيائى خاوا و خەدونىكى بەتائى بۇو، چاوى مەۋەقدۇستى كراودىيە و وېزدانى ناشىخوازان و دەخەلەر، ھەر بېنە ئەگەر ئەمپۇ من بە چاوى خۆم نەمان و زەبۈونى سەددام و سەددامەكەن دەيىنە، ئەمە داھاتتوو منىش مېشۇوو قارەمانەتى و ھەرمەنمان، داستان بە داستان و كتىب بە كتىب دەتتىنە و دەنەنە و سەرشقۇرى زەھىزىنى شەرخواز بۇ رۆنەكەنلىان دەگىرىنەوە.

لە سالىيادى ئەم رۆزە پېئىشىدا چاودرۇانىن خەلکانى بەشەر دۆست و كۈركۈشە ئەنى ئاشتى خواز لە سەرانسىردى ئەم جىيانە بەتايىھەت ھاوشاريان و ھاۋوۋاتىيانمان لەكەلماندا بن و بە ياد كەردنە ئەم دەنە ئەنەن بەشەر دۆست و كۈركۈشە ئەنى ئاشتى خواز لە سەرانسىردى ئەم جىيانە بەتايىھەت ھاوشاريان و ھاۋوۋاتىيانمان دەقىقەدى دوانىيەرپۇي رۆزى حەوتى پۇوشپەرى ئەمسالىش بە دەقىقەيەك بىنەتگى يادى شەھىدانى ھەميشە زېنلىكى شىمیابارانى سەردىشمان كەردىت و نەھىيلىن يادى ئازىزىمان لە ياد بچى.

۱۳۶۶ پووشپه‌ری هوتی

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتبه نازلیشیووه شیمیاباران کراوهکان دا

به روز و پیروز بینت یادی شههیدانی شیمیابارانی سه رده داشت و گشت شههیدانی گله لکه مان به نواوی ساغی و سلامه تی هر رجی زوتویی برلنارانی شیمیابی

سیروان حدداد عیی یووشیه‌ری ۱۳۸۷ هـ قاوه سه‌ردنهشت ۲۶ جونی ۲۰۰۸

سەرچاوه : مالىيەرى گىارەنگ / رىتكەوتى : ۲۶ جۇونى ۲۰۰۸

کیمسارانی شاری سه رده شت

نووسنی: عہذیز ظہ حمیدی

بیست سال له مەدوپیش له رۆژی ٧ی پوشپەری ٢٧٠٧ی کوردى به رانبهه بە ٧ی تیری ١٣٦٧ هەتاوی دا بیست سال بە سەرشارە جوان و خنجیلانەکەدی سەردەشت و چەندگوندیکی دەوروپەر دەبن شارى سەردەشت و بە تىكىزاي دېھاتى سەردەشت مەکۇي میواندارى و ناودنلى كۆپۈنەوه و حاشارگە، رېبىوارانى رېڭىز ئازادى تىكۈشە رانى كورد و سەرچاۋىدۇ يارمەتى و پېشىۋانى بە هيئى جوولانەدۇرە رېڭارىخوازى گەلى كوردى بەش مەنيەت بىووە. خەنکى سەردەشت و ناوجەكەشى هىچ كاتىيىك جىلاوازىيان لە بەينى تىكۈشە رانى ئەم دىيوو ئەدۇيدا نەكىرددو، ھەممۇ شۇرۇشكىرانى كوردىيان وەكى يەك خۇشويىستە و بىن جىلاوازى يارمەتىيان كىرىن و لە كاتى تەنگانە دا پاراستۇيانى.

ناوجەدى سەردەشت خاودنى سروشت و جوانىيەكى بىن وىننەيە، وەكىو دايىكىي نىشتمان پەرورە بە ھەزاران رۆپلەر ھەلکەوتوى لە داونىنى پاكى خۆپىدا پەرورەد كىرددو بە سەدان شەھىلى پايىبەرزى لە پېتىاوى رېڭارى كوردو كوردىستاندا پېشىكەش بە بارىگەي رېڭارى نەتەوەكەي كىرددو.

له هه رکوندو چیاو دوندیکی ندو ناوجه تیکوشه ره بیر بکه یهود شه هیلیکی مهزن و قاره مانست دیتهوه بیر له راستی دا له ته واوی ناوجه سه رد هشت، شوینیک نابینی خوینی قاره مانیکی لئن نه رپزا بن سه رد هشت هه ره سه رکنه کان بکره تا گرده سور و به دوری ته واوی شارستانه بکه رپ به خوینی رو له کان پیشمه رگه و شیمیاباران ره نگاوه، هه ره تیره بارانی ماموستا نواواره و ده حمان چاوشین و مهلا که چه له ساله کانی ۹۷، نیدادامی ملا عوسمان ناسراو به شهید جه لازل میارویی، که به دهستی ریثیعی تییوریستی ناخوندی و ریثیعی چه پهلو پاشایه تی له سه رکنه کان و له ناو پادگان له ناوه راستی شار بن به زهیانه گولله باران کوان، کیمیاباران هه لوه رتني گیانی سه دان نه ماما تازه پیگدیشتو و به ناکام نه که یشتو دینیتیه و بیر، باووشي خه لکی ناوجه سه رد هشت بوق له باوهش گرتقی شورشگیرانی کورد هه میشه نواوا لبوده. له سئ بله شی کوردستانی داگیرکراو هیچ ھیزییکی کوردی نبیه که سه رد دم یا سه رد همانیکی له ژیانی نواواره بی خوی له و ناوجه بیه نه حدسا یتهدوه له یارمه تی و دلسوزی نه و خه لکه به مردمهند نه میبونی.

به هدف همه‌گیری نازناشوی سه نگه داری کردستان بدری به سه ردشت، ناوچه‌ی سه ردشت شویشکنی وی له باودش خوی دا په رودره کردوه، که به به رگی پیروزی پیشنهادی رکه زیباری پیشنهادی مه زینیان زیندو کردموه، نیستاش ناوچه‌ی سه ردشت یارمه‌تیله‌ری به شهکانی دیکه‌ی کوردستان به همه‌مو توانایانه ده سکه و ته کانی گله‌له‌هه‌مان ده باره‌تن.

له خورا نه بیو که ریزیمی به عسی فاشیست له به هانه دمگه را تا رقی دوزمنانه بدو خه لکه نیشتمانیه رو ورد ببریزی، شده ببوو له رقی ۷۰۷ی پوشپه ری ۳۷۰ی کو ردی دوزمنی گله که مان به عسی خوندیز رقی له میشیندی خوی به خه لکی سه ردشت و نزاچه که دنیانه کی کرده سرشاری سه ردشت و به چه کی کوهه لکو شی کیمیایی شاری بمقیاران کرد، به سه دان که س خه لکی شارو دنیاناتی دور بیو ر شه هید و به هزارانیش بریندار و کهم نهندامی لیکه و تهدود، به هه زارانی گیریزدی مه رگیکی واکرد، که پاش ۲۰ سال ظیستاش لایه زال بریندار مکان یا به هوی بین ظیمکاناتی شه هید دهبن، یا به دهس ئازار دوه دنیانین و گیریزدی شه لله دهبن و کهم نهندامی دهبن، ریزیمی تیغوریستی کوماری ئیسلامی نه که هدوئی چاره سه ر کردنی بریندار مکانی نه داوه و ئاوریکی به خیزی له بندمانلی شه هیدان نه داوه، به زوئم و زور دریزیدی داوه و لهو رو داده دنچه زنجه گلاو و که خوی کله لکی تدبیغی لئن و دور گرتوه .

۱۳۶۶ پووشہ ری ہوتی

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه رده‌شتبیه نازلیشیواوه شیمیاباران کراوه‌کان دا

له نهنجامی نهود شیمیا بارانه سامناکه دا نیستاش تمد و مژی بوبئی شیمیایی به سهر ناوچه جوانه کهی سه رده شتی سه رده زودوه دیاره. همه مو و سالن کاتی بیرون وری نهود روزه برلنی ناوچه ی سه رده داشت تازه دسته توه و نیش و ئازاری نهود روزه داشه ئازاریان داده.

خه‌نکی سه‌ردشت که ۲۰ ساله بهو شازارده و دهانلینن، تا نیستاش له لایه‌ن هیچ ریکخراویکی خیرخوازمه ئاوریکی به خیریان لئى نه‌دراودتەوه، بند ماڭەی شەھید و بریندازەکان نیستاش له چاودروانیدا مەزین، کە رۆژیک بې به كۆمەن تکۈرىچەكى كىمياپى بناسرىن، بەشىك له زىيانه كانىيان بوقەردوو بېكتىرەوە.
لهوەش دەلتەزىتىر ئەودىيە كە بەداخەوە حىزب و ریکخراوە كوردىستانىيەكائىش هىچ گۈرىنگىكىيەكى وايان بەو جىنىايەتە نەداوە ئەوانە لە قۇزانى سەخت و تەتكانە دا لە باوادىشى ئەو خەنکە دا حاواوندەوە، ئەو خەنکە دلىسۇزو تېكۈشەردىان لە بىر بىر دەۋتەوه، لانى كەم ھەولىكى جىلدەيان نەداوە بې ناساندۇنى ئەو جىنىايەتە بە بىروراى كىشتى **نىزەتەۋەدى**.

سلاو له شه هيداني کورdestan سلاو له شه هيداني هده بهجه، باليسان، گرماشان و مه ريوان باديشان، دوقل شاورى، گوندي زرده له ياشوري روژهه لاتي کورdestan.

سەرچاوه: مالیيە رى گيارة نىڭ / دىكەوتى: ٧ ئۆكتۆبرى ٢٠٠٨

۲۱ سال دهدو ئازارى بى برانەوە

زن و دن سالیح زاده

له ریکه و تی حدوتی پوچشپه پی سالی ۱۳۶۶ ای هه تناوی به رامبهر به (۱۹۸۱ ای زایینی) شاری سه رده داشت له لایه ن فریو که شد رکه ره کانی (نیزیمی به عسی عیرا قله و که دوته به ره به لاما، یمه به شمی ایده کا، که له نیکام، نهه هند شده دن اندوه دن نزدیک، ۱۲۰ که شده هله ۷ تا ۸ که سه ب نیما، بهمه:

سالیش نیه ژماردیکه لهو بریندارانه کیانیان له دهست ندهمن. به بئ نه ملاو نهولا شیمیابی بارانی شاری سه ردهشت په یوندلي به پروژه میثوویسی ژینفوسايدو قرکردنی گهلى کوردوده هديه، هه رودک شاراوه نيه دوزمنانی کورد هه ميشه زيلو نيشتمانی کوردانيان کردوتنه گزره پانی ململاني و تيک چيزانى هيزه درنده کيانيان، يان برانبهه به هيزه ذريه رکانيان. لمم نيمودا يېگومان تەنديا كەسىكىو تەنديا خاكىكى كە بوبويته قوربانيي سياسەتى چەپتى دوزمنكارانى دوزمنان، هه مان خاكى كوردستان و هه مان تاكى كوردى ئەم خاكىدە. به راستى سه رمان لىن شىواودو نازانين كام برين سارىز بکەين، بريز و داخى راگويزان و قەلا چۈلكران، برينى تكولى و ئينكار كردن، بريز و داخى ئەنفال و دوشە كەۋىي باز سه ردهشت و هەلە بەجه.

گومانی تیدا نیه که دیکتاتورتین و مروف کوژترین حاکمیک که جیهان لهم سده‌ی دوازده دیستود، همه‌مان ده‌سنه‌لاتی خویش مژی به عسی بتوو. به تایبیدت له و حنایله تانه، که له همه‌یه، ملات، دامس، ته‌نائمه‌خه ته‌آنچه، خونه دا نه‌چاه، داده که نمومونه‌که زدن دوه شاه، سه، دوشت و هه‌لجه: به‌نمایان، شنیده‌ار، شاید،

سه رده شست له لایین سه دام حسین و دارودسته که دیگری که نیستش دلی خه لکی ستدم لیکراوی نهم شاره ئازار ددا. کوشانی لانی کدم ۱۲۰ کەس و بیریندار بیونی ۷ تا

لیزددا له روانگه‌ای مافی نئونه‌ته و دیمه‌ده بومبارانی شیمیایی شاری سه ردشت به کورتی هه‌له دسه‌نه‌نین. بومبارانی شیمیایی شاری سه ردشت له حالنیک دا دژ به خه‌نکی ئهه

په یمانی چواردهمی ۱۹۰۷ ای لاهه ئەو چەکانه‌ی کە دەبیتە هۆی ئازاریکى بى بىرانەوە، زور بە بۇتونلى قەدغە كراوەو تەنانەت لە ماددە ۳۰'ئى "پروتکل الحاقى" سانى

دومین نسخه از این مقاله در سال ۱۹۶۶ میلادی توسط دو پژوهشگر ایرانی، علی‌اکبر و علی‌محمدی نوشته شده است.

۱۳۶۶ پوپولر سینما

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتیه نازلیشیواوه شیمیاباران کراوه‌کان دا

یه کگر تو وودکان و ریکخراوه جیهانیه کان شیمیایی بارانی شاری سه رده داشت له کاردساتو ژینفوسایدی میزوبویی جیا نه کرتیه وو به دریز کردنی دهستی یارمهنه تی بتو هه زاران له دکه و تقوی شیمیاب، لهم شاردادا جهشتنک له نادارم، لهم خه لکه بهه خشننت.

لهم تبودا پیویسته و دیر بینینده و که ریشه ای کوماری نیسلامی که له روانگدی سیاستی دوژمنکارانه خوبیه و در روانیته کورد جگه له ساتو سهودا کردن به قوربانیانی نه کار مساته جگه له کومه ایک یارمه تی سه روتایی هیچ هدناکاویکی نه و تویی به قازانچی به رکه و تووانی چه کی شیمیابی هدل نه هنیاده و هدوه. ته نانه ات کاریه دهستانی نهم ریشه ایمه جگه له دهودی یارمه تی ولاتان و ریکخرا و خیرخواز مکان به به رکه و تووانی چه کی شیمیابیان به تالان بردوه، ریگه نادهن لهم جفره ریکخرا و آند و ته نانه ات کورلای پارچه کانی دیکه اش له سانیادی نهم کار مساته له گهله خدناکی شاری سه ردشت هاوده ردی بکهن.

سەرچاوه : مائىپەرى گيارةنگ / رىيکەوتى : ٢٧ يى جوونى ٢٠٠٨

کارهستایی لای پووشپه‌ری ۶۶ی شاری سه‌رده‌شت، هه‌ولیکی دیکه بُو کوردقران.

رده حیم رهشیدی

میژووی دورو نزیکی خەلکى بەش مەینەتى كوردستان، لەگەل نەدوەي رۆزانى پىر لە سەركەوتىز و بە روپىش چۈونى تىدا يە كە كورد شانازىيان پىنە دەكتات و پىنائەنەد سەرىبەزە، هاۋاکات رۆزانى دېش و پىر لە كارەساتى واشى تىدا بەدى دەكىرى كە وىزاي ئەدوەي وەككۇ تراڭىزلىياو كارەسات دىتە ئەۋەمارو بەسەرەشانى خەلکى بىت بەش لە ئازادى و ئىيانى سەردەميانى كوردستان قورسالىي دەكتات، بەئەڭەش بۇ بۇونى فەرە چاشن كە لە لایەن داگىرکارانى كوردستانەوە دەرەھق بە وردو درشتى ولاتكەمان بەرەدەوام بەرىيەو دەھىت. چۈنەتى قەومانى ئەم رۆزە رەشانە بە ئاشكرا نەو راستى يە دەسەلەمەن داگىرکەرانى كوردستان بېيان گىرىنگە، سیاسەتىك بە زىوبەرن كە خاكو خەلکى كوردستان زۇترىزىن زىيان و زەدرى بەركەۋىت. جا كەۋايە كورد ئەم بەر يان ئەۋىيەر بىت، لە گەدرەپەن بىت يان لە كۆيىستان زۇر بايە خدار نىيە، گىرىنگ ئەۋىيە كورد بىز و زىانى و ئەندەوت. بىكۈزۈ، مالۇمۇران و دەرىدەن، ئاوارەو مال لە كەقلى بىكىرتىن. ئەم گەل لەسەر خاكى خۆى تەنبا يە تاوانى ماف

خوازی و گرفته دهستی چاره‌نوسی خوی، پهلا مار دراوه، هیشی کراوده سه، زیلو نیشتمانه کدی کیومال کراوهه، کینه، مهزراوه رهزو با غده‌کانی سوتیندراون، گونله‌کانی ویران کراوه، شاره‌کانی بهر بوب و نایپام ددریت تاکو و دتگی نازادی خوازی و هواواری پهنه خواردویی نهگاته کوئی و نهیسیری. شهری بئی ناکام و زیانباری ۸ ساله‌ی دوو دووه‌تی دیکتاکتو رو شه‌خوازی نیهان و عیراق که پتر له یک میلیون کوشته و بیندار، به ملیارد دولا ر زیان و زده‌ری مادی و ماعندوی لیکه‌وتله‌ود، ددره‌تائیک ببو تا دوو دووه‌ت له بهستینی نهه شه‌ده کونه په دسته‌نده، زیان و زده‌ریکی روز به خه‌لکی کوردستان بکدیه‌ن. شه‌ریک له‌هگله زده‌رمه‌نک کردنی کوردو باقی گه‌لانی ناوچه‌که، سیبه‌ری دوشی له‌سر خه‌باتی بزوته‌وی میلی _ دیمکراتیکی کوردستان داده‌ناو نهه نیکوشانه چروپره حه‌خوازانه که روهه‌کانی کورد بتو به‌رگری له مان و ماوجودیه‌تی خویان به‌ریوه‌یان دوبده، که‌مره‌نگ دوکرده‌وو، له چاوی راکه‌یاندن و ناوونه‌جیهانی یه‌کانی ده‌شارده‌وه، له راستی دا نهم دوخه‌ش در فه‌تیکی له‌باره‌تری ده‌حسته به‌ردهم شه‌خوازان تاکو و باشت‌گه‌لی نازادی ویستی کورد قه‌لاچو بکهن. یه‌کنیک لهه رووداوه دلتنه‌زینانه کاره‌ساتی شیمیایی باران کردنی شاری سه‌ردشته له روزه‌هه‌لاتی کوردستان که ریکه‌وتی ۷۱ پوشیه‌ری سانی ۱۳۶۶ ۱۹۱۵ی هه‌تایی، به‌رانبر به ۲۸ی ژوئنی زایی‌نی هاته شاروه. فرزکه بومب هاویه‌دکانی دووه‌تی به‌عسی سه‌ردشیت، له کردده‌یه‌کی قیزه‌ون و سه‌رده‌ریانه‌دا، پهلا ماری شاری سه‌ردشتن داو بورده‌مانی شیمیایان کرد. هه‌رچه‌نده شاره‌کانی کوردستان هه جار ناجاریک له لایه‌ن فرزکه‌کانی هه‌ر دوو لا ده‌درانه به‌هیش، به‌لام کاره‌ساتی ۷۱ پوشیه‌ر زامیکی وده‌های خسته سه‌جه‌سته و بالای شاری خه‌باتگیری سه‌ردش و ده‌روله‌ری که مه‌حاله له بیه‌بکرتی. نه‌هگه ره‌همنی و بین ده‌روستی له ناست بیندارو قوربایانیانی نهم رووداوه دا، بونه هه‌وی نهه‌وی ریزه‌ی شه‌هیلو بینداره‌هکان به‌ره‌وو زوروه هه‌لکشیت و ناستو مه‌دادی تاوانه‌که بر‌فره‌وان تر بیته‌وه. سه‌رده‌ای به پیت بونی ناوچه‌که، نیستاش پاش سالانه که هاتنه نارای نهم رووداوه کاره‌سات‌باره، بین که‌رسنی، نه‌بونی نیمکاناتی پیشکشی و مادی، کم بونی ده‌و ده‌مان، پاشه‌هه توپی نه خوشخانه و لام ده نه‌بونی بتو خه‌لکی شاری سه‌ردش به گشتی و لیقه‌هه‌ماوان و زامه‌هه‌لکرتووده‌کانی جه‌سته

حەوتى پۇوشەپىدى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالىھى سەرددەشتىيە نازىپىشىۋاوه شىمیاباران كراوهەكان دا

زامدارى ئەم رووداوه، بە روونى پىشت گۈئى خىستنى خەتكى كورد لە لايەن كارىدە دەستانەوە نېشان دەدات. گومانى تىيدا ئىيە بەشىك لە بەرىۋەدەرانى تاونبارى خولقىنەر ترازيلىيای شىمیابىي كىردى شارەكانى كوردىستان لە دادگاكانى پاش پۈزىسى ئازادى عىراق حۆكمى شىاوى خۆيان وەرگەت و ئەوانى دىكەش بە حۆكمى بەرپىش چۈنى مېنۇوو كە دايىن بۇنى ديمۇكراسى و مافى گەلانى تىيدا مسۇگەر دەبىت، چارەنۇسىكى باشتر لەوانىيان نايىت. تىشك تىقى لە بېرىۋەدەرى تاسى ئەم تاوانە سامانىكەدا، وىزراي دەبىرىنى داخ و كەسەرى قۇلى خۆى بۇ قوربانىيەكان، ھاودەردى لەگەل تىكراي خەتكى كوردىستان دەكتات و ئاواتى چاکبۇونەوه بۇ بىرىندا رەكانى ئەم رووداوه لە بىرئەكراوه بە ئاوات دەخوازىت.

سەرچاوه : مائىپەرى خاڭەلىيە / رىكەوتى : ۲۷ ئى جۇنى ۲۰۰۸

بەرىۋەچۈونى سالىدادى شىمیابارانى شارى سەرددەشت لە ۋانكۇققىرى كانادا

ئۆوارەت رۆزى شەممە رىكەوتى ۲۷ ئى مانگى ژونەنى ۲۰۰۸ كۆپىرادىك بۇ زىنلەوو راگرتىنى يادى شىمیابارانى شارى "سەرددەشتى رۆزىھەلاتى كوردىستان لە شارى ۋانكۇققىرى كانادا بەرىۋەچۈونى كوردىستانىيەن دانىشتوو ۋانكۇققىرى و چەنلىن كەسايىتى غەيرە كوردىش بەشدارى ئەم كۆپىرادىيان كرد.

دەستپېكى بىرىۋەسەمە كە بە خولەكىك بىنداڭى بۇ گىانى پاكى شەھىدانى شىمیابارانى سەرددەشت و ھەمو شەھىدانى كوردىستان و بە سروودى نەتەوايىتى ئەم دەقىقىب دەستى پېتىرىد. پاشان پەيامى كۆمىتەتى بەرىۋەبەرى يادى شەھىدان لە لايەن بەرىز خەليل ئەشكانى خوتىندايىھە، كە وىزراي بەخىرەتلىق میوانانەكان ھىۋاى خواتى كە ئەو يادانە بىنە هوئى ئىزىك بۇونەودى گەلى كورد لە ھەممۇ بەشەكانى كوردىستان بۇ بەنگار بۇونەودى ئەو دۇزمانەتى كە ئەو كاردەستانە يان بە سەرگەلى كورد ھېنناوە.

پاشان ئەو حىزب و لايەنانە خواردۇد پەيامىان بەم بۇندۇد پېشىكەش كرد، كە ناواركائىيان بىرىتىلە:

پەيامى حىزبى ديمۇكراتسى كوردىستان لە رۆزئاواي كانادا لە لايەن بەرىز ئەنور كەرىمى پەيامى كۆمىتەتى حىزبى كوردىستانىيەكان لە ۋانكۇققىر لە لايەن بەرىز شاھىن بەغدادى كە بىرىتى لەو حىزبانە بۇ:

يەكىيەتى نىشتمانى كوردىستان
پارتى ديمۇكراتسى كوردىستان
حىزبى ديمۇكراتسى كوردىستان ئىيران
پارتى ئازادى كوردىستان

پەيامى كۆمەنەتى شۇرۇشكىرى زەحەتكىشانى كوردىستانى ئىران لە لايەن بەرىز حەممىد بەھرامى پەيامى ئاودىنى چاڭ لە لايەن بەرىز كاۋە سور

پەيامى كۆمەنەتى كورد لە بىرىتىش كۆلۈمبيا لە لايەن بەرىز خاتتو سۈرەپىا خان
پەيامى لاۋانى كوردى كەنەدى لە لايەن بەرىز نەورۇز

پەيامى سازمانى خەباتى كوردىستانى ئىران لە لايەن بەرىز تابان شەرىعەت پەن
پەيامى كورد تىقى

حەوتى پۇوشپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالىھى سەرددەشتىيە نازىشىشىواوه شىمیاباران كراوهەكان دا

پەيمامى بەریز خاتوو دوكتوور ھېنىدى فرای ئەندامى پەرلەمانى كانادا لە جىزبىلىپارال كە لە لايدەن بەریز قەرەدەن لە حاقدۇزى خۇينىدرايە وە و تارىك بە زمانى ئىنگلىزى لە لايدەن بەریز قەرەدەن لە حاقدۇزى
ھەرودەها پارچە ھۇنراودىيەك لە لايدەن براى شاعير نادىرى قازى خۇينىدرايە وە
دواي ئەم بەشە ئىكتۈپىنە وەيەكى كىشتى لە سەر كارەساتى شىمیابارانى سەردەشت لە لايدەن بەریز نامۇ كوردىستانى خۇينىدرايە وە، دواتىر فيلمىكى دىكۈمىتى لە سەر ئەم
كارەساتە پىشىكەشى ئامادەبۇوان كرا، شاياني باسى كە ئەم فيلمە لە لايدەن كۆمىتەتى بەرپۇدەرى ئەم كۈرىادەدە ئامادە كرابو
كۆمىتەتى بەرپۇدەرى ئەم كۈرىادە بەرپۇدە دەرىۋانىتە بەشدارى ھاولۇلتىيانى كوردو غەبىدە كۈرىادە ئەم كۈرىادە كرابو
كۆمىتەتى بەرپۇدەرى ئەم كۈرىادە بەرپۇدە دەرىۋانىتە بەشدارى ھاولۇلتىيانى كوردو غەبىدە كۈرىادە ئەم كۈرىادە كرابو
كۆمىتەتى بەرپۇدەرى ئەم كۈرىادە شىمیابارانى سەردەشت.

سەرچاوه : مائىپەرى كوردىستان و كورد / رىكەوتى : ۲۹ ئى جۇنى : ۲۰۰۸

منلانى شارى سەردەشت بە يادى منلانى ٧ ئى پۇوشپەر

منلانى شارى سەردەشت بە يادى منلانى ٧ ئى پۇوشپەر دەست دەدەنە كىشانە وە نەقاشى بە درېزايى يەك كىلۆمېتىر

كۆمىتەتى منلانى رىتكخراوى نادەولەتى لەۋانى تىرۇز بە نىيانز بە بۇنەتى بۇمبارانى شىمیا يى ١٣٦٧ ئى پۇوشپەرى سالى ١٤١٥ هەتاوبى شارى سەردەشت، لە بىريارىكى بەجى و

دا بە ھاواکارى منلانى و بىنەماڭە كانيانى كى بەركىيەكى رەسم كىشانە وە بە درېزاي
يەك كىلۆمېتىر لە ئىزىز ناوابى منلانى و زەبۈزۈنگە و منلانى و شەر بەرپۇدە دەدەن.

ھەر بىم بۇنەتى دەرىۋەتى ٣ ئى دۆز پىشىز ئىزورىسى ٧ ئى پۇوشپەر دوو ھەزار ئالاى سې بە خەتىكى
پىشىدە لە ئىئۇ دوکاندار و كاسېكارانى شارى سەردەشت دا بىلە دەكىرىتەدە و ھاواكەت لەگەن
پىشىوانى دۆزى ٧ ئى پۇوشپەر ئەم ئالايانە لە لايدەن منلانىدە دەرىز دەكىرىتەدە.

شايانى باسى كە تەنبايا دېزورىسى يادىكەن دەۋىتى بۇمبارانى شىمیا يى ١٣٦٧ ئى پۇوشپەر دەست دەدەشت، ئەم
چالاکىيە دەبىت كە منلانى بە كىشانە وە رەسم پىشىز ھەلدەستن، بەداخىدە تا ئىستا نەتۋازراوە
كە ئىچازىدى بۇ ئەم چالاکىيە لە كارىيەدەستانى حكومەتى وەر بىگىن، بەلام لە لايدەن رىتكخراوى
تىرۇزدۇم ئىچازىدى بەرپۇدەرنى لە ئەنچۈجۈمەندە بۇ وەرگىراوە.

رېزىدۇي دېزورىسى بەرمىشىۋىدە دەبىتى:

- ١- بەيانى و ئىيواردى دۆزى پىنج شەممە رىكەوتى عى ١٣٨٧ پىشانگاى رەسم كىشانە وە كىن بەركىيەكى رەسم كىشانە وە بە درېزاي يەك كىلۆمېتىر
- ٢- ئىيواردى دۆزى ھەينى رىكەوتى ٧ ئى پۇوشپەرى ١٣٨٧ دەرىۋەتى كارى پىشانگاى رەسم كىشانە وە كىن بەركىيەكى رەسم كىشانە وە بە درېزاي يەك كىلۆمېتىر
- ٣- ھەلگەتنى و پىشكەش كەنەنلىكى دەسىمە كىشراوەكان كە بە درېزاي يەك كىلۆمېتىر، لە لايدەن منلانىدە دەرىز دەكىرىتەدە
- ٤- سەن خۇزەك بىن دەنگى و رېز گەرتىن لە شەھىدەنە شىمیابارانى شارى سەردەشت لە ئىئۇ دانىشتوانى شارى سەردەشت دا
- ٥- خۇينىدەدە بەيانى ئەنلەپىنى كەنەنلىكى دەسىمە كىشراوەكان كە بە درېزاي يەك كىلۆمېتىر، لە سەر مەزارى شەھىدەن
- ٦- پىشكەش كەنەنلىكى دەنى خەلات بە سەر منلانى بەشدار لەم دېزورىسى دا

شونىن: پاركى لالە

كات: بەيانى و ئىيواردى دۆزى پىنج شەممە رىكەوتى عى ١٣٨٧ و ئىيواردى دۆزى ھەينى رىكەوتى ٧ ئى پۇوشپەرى ١٣٨٧ كاتىزمىر ٣ ئى دوانىپۇرۇ

٢٠٠٨ ئى جۇنى : ٢٦

حەوتى پۇوشپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالىھى سەردىشىتىيە تازىيىشىواوه شىمیابارانى شارى سەردەشت

لە ھۆلەندا، يادىكى پېشكۇ بۇ قوربانيانى كىيمىبابارانى شارى سەردەشت

بۇ بەرز راگرتىنى يادى ۲۱ سالىھى كارەساتى كىيمىباباراتكردنى شارى سەردەشتى رۆژھەلاتى كوردىستان كە لە ۲۸ ئى جۇنى ۱۹۸۷ لە لايىن رئىسى سەدامى لە ناوجوو نەنجام درا، كۆمەلەندا رىخراوى كوردى لە ھۆلەندا مەراسىمىكى شايستە بۇ ئەو يادە جەركى بېرىك دەخەن.

مەراسىمىكە بە ئامادە بۇونى چەند كەسايىھەتتىيەكى كوردى و ھۆلەنلى بە رېيە دەچىت، لە ناواباندا بەریزان: مېنكس داواكارى گشتى دۇسيەت تاوانبار فرانس ۋان ئانرات، ئويىنەرانى پارتەكانى رۆژھەلاتى كوردىستان "حىزبى ديموکراتى كوردىستانى ئىران، پارتى ئىيانى ئازاد، كۆمەلەندا زەھەتىكىشانى كوردىستان، حىزبى ديموکراتى كوردىستان".

پېرۇگرامى مەراسىمىكە بەم شىنۇدە دەپيت:

* وئاتارى دەستە ئامادەكار.

* گۈرۈنە وەرى روداووڭە لە لايىن بەریزىعەلى رەحىيەتىيە دەھانى تاوانەكە.

* پىشاندانى ئەلەمەنلىكى لەسەر تاوانەكە.

* پانىلىك بۇ پارتە كوردىستانىيەكانى رۆژھەلاتى كوردىستان كە ئەم بەریزانە بەشدارى تىيدا دەكەن:

"مەستەفا شەلەماشى ئەندامى مەكتەبى سىاسى حىزبى ديموکراتى كوردىستان، ئەحمدە مورەتەزايى لە كۆمەلە، ئويىنەرای حىزبى ديموکراتى كوردىستانى ئىران و پەزىز كات و ئەدرەس:

رۇقىيەك شەممە ۲۲ ئى جۇنى ۲۰۰۸

كاشتىپىر: ۱۳۰ ئى دوانىيەدۇر

شۇين: مالى ئەجەمەدى خانى

st.olofsstraat 21

ek delft 2613

بانگىشە كشتىيە بۇ ھەموان، ئامادەبوتان نىشانەدى وەقادارىتانە بۇ گىيانى پاكى شەھىيانى ئەو كارەساتە و گشت قوربانيانى كارەساتەكانى كوردىستان. دەستە ئامادەكار:

۱- كۆمەلەنى كوردى لە دىلەفت.

۲- كۆمەلەنى خۇنۇنىڭكارانى كوردىستان _ ھۆلەندا.

۳- كۆمەلەنى خىنۇخوازى ئەنفال و ھەلەبجە.

۴- بىزۇوتەنە وەرى رېفانلۇقى كوردىستان _ ھۆلەندا.

۵- مەلتىنى انسار پىشىرگە حزب الشىوعى العراقى.

۶- كۆمەلەنى كوردى لە زۇتەرەپىر.

۷- كۆمەلەنى كوردى لە ئوتىزىخت.

۸- ناوهنلىكە كەشە پېنانى كەركۈ.

۹- مەلبەنلىكى كولتۇرى كوردى لە دەنھاچ

۱۰- نادى التجمع السقافى والجتماعى فى دىلەفت.

۱۱- كۆمەلەنى ئەجەمەدى خانى.

۱۲- كۆمەلەنى دېشىپىرى كوردى لە شارى زۇتەرەپىر

۱۳- كۆمەلەنى بىشىمەرگە دېرىنەكانى كوردىستان - كۆمەلەنى ھۆلەندا

۱۴- رىكخراوى سەرىبەخۇرى پەنابەرانى ئىراني.

۱۵- ناودەندى چاك - كۆمىتەتى ھۆلەندا.

بۇ پەيوندى كىردى :

Tel:0641683358 زانا جەبارى ،

0642975034 ھاندۇر جەمال

Tel:0642361838 تەجات جەبار

qala1@hotmail.com , pmdkholland@yahoo.com , m.salar48@hotmail.com

www.chaknews.com , http://www.kurdistanreferandum.com

۲۰۰۸ ئى جۇنى ۲۲

كەتكى سىاسىي لىق وەركەگىرن

نووسىنى : سامان رەسسىپۇر

وەركىيان لە فارسىيەمە: عەلى بىلاڭى

كاشتىمىر ۲۰/۲۰ ئۆزى يەك شەممە ۷۵ يى پووشەپەرى سالى ۱۳۶۶ ئى ھەتتاوى شەش فەرۇكەى شەركەرى عېراق بەگازەكانى خىدل ، سىانور دەز ئەعساب بوردومانى شارى سۇنۇرىي سەردىشت و گۈندەكانى دوروبىرى ئەو شارەيان لە پارېزگاي ئازىزىيەتلىك ئۆزىشاوا كرد. دوابەدواي ئەو بوردومانەتەن ئەمادى ۸ کاشتىمىردا سەدان كەس گىيانيان لە دەست دا ھەشت ھەزار كەسىش بىرىندار بۇون.

دوا دەرنەنجامەكانى ئەم رووداوه دواي تىپەرىنى ۲۱ سال ھەروا دىيار و بەرچاون. سەبارەت بەم رووداوه ھەرودە باس كەرن لە كىشىمە كەرتەكانى بىرىندا رانى شىمیابىي شارى سەردىشت و تووپۇز يەمان لەكەن كاك عۆسمان موزىيەن، ماقناس و سکرتىرى حوقوقىي ئەنچومەنى پېتىگىرى لە بىرىندا رانى شىمیابىي سەردىشت پىك ھەنئاوه.

بەرېزىيان وېرىاي رەختەگە يېشتن بىرىندا رانى ئەم رووداوه لە لایەن لایەن دەرىكەيەن بەرپىيارەكانەدە گەلەي ئەمەدەكە كە تەنانەت كەتكى خەراپىش لەم مەسىھەلەيە وەركىراوه دەلى: ئەمە كەسىك بۇ ئەنەن كەسىك حازر نەبت وەلامى سلاوى بىرىندا رانى ئەم رووداوه بىلتەمە ج پاساوو روونكەنەمە كەن ئەن ناگىرى، ئەمۇش دەقى تووپۇزەكەيد:

كاك عۆسمان ۲۱ سال لە بىرىندا رانى شىمیابىي شارى سەردىشت لەلایەن ھېزىمەكانى عېراقەمە تىپەرى. ئاييا ئەرمەتىي وردو دروستى بىرىندا رانى شىمیابىي شارى سەردىشت لە بەر دەست دا ھەيدى؟

بىرىندا رانى شىمیابىي شارى سەردىشت لە سى گرووب دا جىن دەگىن: يەكمەم بەر چاوتىرىن گرووب لەم كەسانە بىنگى دى كە بىرىندا رانى كاتى بوردومانەكان و ژمارە ئەم كەسانەش بە پىنى ئامارى پىزىشكانى پىپۇرۇ جىنى مەمانەتى ئۇرگانه بىنگى دەن ئەن كەن ئەندرادا.

دۇوھەم گرووب ئەم كەسانەن لە ئىزىز چەترى بىنيدا شەھىدۈكاروبىارى "ايپار گەران" دان و بىنيدا ئەم كەسانە وەك گىيانباز دەناسىتى و دادى گىيانبازىي ئەم كەسانە لە ۵% تا ۷% دەگىتىمە دوا گرووب ئەم كەزان كەن ئەن كەن ئەن دەرسەدە دوا گرووب ئەم كەسانەن كە بە پىنى ئىكەنە وەي بىناتى شەھىد و كاروبىارى "ايپار گەران" گىيانبازى سەرروو ۲۵ لە سەدن و بە پىنى ئەم دەرسەدە دىيارىكراوه يارمهتىي ماددى و دەرمانى و درەگەن و ئەولەوييەتى دامەززان لە ئىندا رەن دەنەتى يەكائيان ھەيدى.

دیارىكراوه يارمهتىي ماددى و دەرمانى و درەگەن و ئەولەوييەتى دامەززان لە ئىندا رەن دەنەتى يەكائيان ھەيدى ۲۵% ناگىرىتىمە. بەم پىنە بىرىندا رانى شىمیابىي شارى سەردىشت پېرىلە ھەشت ھەزار كەمسەن كە متى لە ۳۰۰ كەسىان گىيانبازى سەرروو ۲۵ لە سەدن و ئەوانى دىكە هەمووييان بە بىرىندا ران خوار ۲۵% تۆمار كراون.

۱۳۶۶ پوچشہ دی ہوتی

لله یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتبه نازلی‌شیواوه شیمیاباران کراوه‌کان دا

ئىستا بىرىنىدارانى ئەو روودا وە باش تىبىرلىنى ھەممۇ ئەو سالانە لە جىارادۇخىك دا دەتىن و لەڭكەل جى خۇرە كېرگۈرچىكى لە رەورۇون ؟

هه مهو بريندا رانی شيمياي به دهست کاريگهري و درونجاماه کاني نهو شيميا بارانه و دهنا لينز که
دياره نهوده پينهندل بله رادوی بريندا راری نهوان و رادوی کاريکه ربي گازی خه ردهان له سه
پست، چاو گهدو نه عساب و درونسي نهوانه وه هدیه. جگه له گير و گرفتني نهود که سانه
سه باره ده کيشه دهوا و درمان و زوربووني ئيش و ئازاره جهسته ي و درونسي يه کانيان
سه دكترین کيشه ماددي و دارا ي که به هوي که مبوبون توان او هيزي کاركردنی
برينداره کان و چونه سه رى تيجووي درمانی توشى نهم ئاسته لگه بونه ته وه. بريندا رى شيمياي
جگه له وه زور کيشه و گرفتني جهسته ي و درونسي هدیه، ناشتوانى نهو جوزوي پيوسته کار
بکاو له همه و لايي که وه توشى كوبپ و ته گه ره دهيته وه. جيما له وش پيرانه گه يشتني
ئوركانه کانى لپير سراوو پنهان ديار بتو تومار كردن و ناسيني همه و بريندا رانی شيمياي و
لپير سينه دودو به دوا چونسي نهوان بوقته كوسيني ديكه ش لدم پنهان داد.

پریرسان چه نده ظاوريان لهو بریندارانه داوه ته وود؟ چه نده پارمه تي يه کاني دهوله ت بيو ئله و كه سانه جيي ره زامه نلدي يه؟

یارمه‌تی قانونونی ته‌نیا ئهو کەسانە دەگرتەوە كە بىندارى پىر لە ۲۵ لە سەدن و كەسانى خوار ئەو دىزدەيە لەو يارمه‌تى يانە بىيەشنى. ئەو كەسانەش كە لەلاين كۆپىسىونە پىشىكى يەكانەوە وەك گىيانبازى شىمېيلىي نەناسراون ھېچ چىشىنە ماۋىكىيان نىيە بۇنىيادى پىسوندار خۇي لە بەرامبەر ئەو كەسانەدا بە بەرپىسيار نازانى. جىا لەو يارمه‌تى يانە بۇ بىندارانى سەررو ۲۵% لەبەرچاۋ گىراوە كە ئەو كەسانە ۶% ئى هەمەو بىندا رەككىن پىك دىنلىن، يارمه‌تى يان پىشگىرى يەكى دىكە بۇ ئەو كەسانە لە گۇزى دانىيە. ئىيە جىا لە درېرىنى نازەزايەتىمان سەبارەت بە شىۋىدى دىيارىكىدى دەركان و گىرىنگى نەدان بە دەرنجامەكانى بىندا رابىي ئەو كەسانە داوا دەكەين كەوا باشە كەسانى بىندا رەبەپتى تايىھەتى يان پىشگىرى يان لى بىكىر و يارمه‌تى بىرلىن، نەك ئەمەو سنورى ۲۵% بۇ دالىنى.

لیمکانانی ده رمانی نیوچوی ولات چه نده کفایه‌تی دوچی بیندازان ده؟

سه ربارهت به نیمکاتانی درمانی دهبن بلهیم که له کاتی شه رداو به هئی زورگرفتی ماددی و زانستی پزشکی، که رسسه و تیکنکولوژی درمانی گونجاومان بتو بریندارانی شیمیایی له بهردست دا نهبوو. به گدم دوای کوتایی هاتنی شه رو به سه رنجدان بهوهی که زور هیزی نیزامی و غهیره نیزامی برینداری چه که شیمیایی بون و چاره سه ر کردن نهو بریندارانه وک پیوستی یهک خوی دلخانلو نیمکاتی ناردنیه دردوی هممو نهوانه بتو ولازانی نوروپایی نهبوو، زانستی پیوستی بتو چاره سه ریی بریندارانی شیمیایی له نیزان دا په روی پیلاو پزشک و پسپوری زور هاتنه نیو نهو گوړه پانه ووه. به جوزیک که نیستا ولاستی نیزان یهکیک له پیشکه و توتوترین ولازان له بواری چاره سه ریی بریندارانی شیمیایی یه. نه گکره نهو پیشکه و تنه نه باواهه پیشکه یشنن به گیروگفت و کیشه کانی گیانباران و بریندارانی شیمیایی که خویان له ۱۰۰ هه زار کده ددهن، زور ناستهم و دژوار دمبوو. هدر لهه و پیومندی یهدا چه نه خوشخانه یهک تایبه تی بتو چاره سه ریی بریندارانی شیمیایی دروست کراون و پزشکی پسپور و که رسسه و تیکنکولوژی زور پیشکه ته و مودرنیمان بتو داین کراوه.

برندهای شاری سه‌ردهشت زوریه‌بان کام بهشی لهستان تیوشی ئازارو ۋازن هاتوه؟

حەوتى پۇوشپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالىنى سەردىشىتىيە نازىزىشىواوە شىمياپاران كراوهەكان دا

ئەو جۇردە گازىدى بۇ بومبارانى شىمياپى شارى سەردىشت بە كارەتاتو، ئابىتەھى ئۆزى كوشتنى كوت و پېرى ئەوان. بەلام ئىش و ئازار و گرفت و نەخۇشى گەلەيىكى دىكەيان تا كاتى مۇدىن تووش دەكى. بىرىندا رانى شارى سەردىشت زۇرىيەيان لە بەشە كانى چاۋ، سى و سىيەلاڭ، پىستۇ ئەعساب و دەرۇونەود پېكراون و ئەو بىرىندا شىيان رۆز لەگەل رۆز زىباتر قۇولۇ دەيىتىدۇ و لەشساغى و تەندىروستىي ئەو نازىزانە تازە بۇيان ناگەرىتىدۇ. هەر دەھا راپۇرتۇ ھەداولى ئەوهش بە ئەنجومەن گەيشتۇ كە ھىنلىكى لە شۇنە كانى شار كە كەوتونەتە بەر رەھىلەي بۇرۇومانە كان ئىستاش ھەر ئالۇوەمن و كارىگەرىي ئەو پىس بۇونە لە سەر وەچەي داھاتتووش دىيار دەبىن كە ھىۋادارىن ئەو ھەۋانىنە راست ئەبن.

جىڭە لە كارتىكەرىي يە جەستىيى يەكان، كارىگەرىي دەرۇونى ئەو شىمياپارانە چىن؟

گۈرقىشەناسەدان و ھەر دەھا زۇرتىين كارىگەرىي خۇرى لە سەر دەرۇونى مەرۇق دادنى، لە سەر دەرەتايى تىرىنى ئەو خەسارانەيە. ئەو بىرىندا رەپېكەنلىكى كە بە ئۆزى پېكەنلىكى بە گاڭىز شىمياپى لە سەپاران و تەفرىھىكى زۇر چووكەش بىنەش، بىكەمان تۇوشى نەخۇشى ئەعساب و دەرۇونى دەبىن. ئەو نەخۇشى زۇرىيە ئۆزە كانى تەمەنلىكى لە ئىزىز چاۋدەنلىرى پېزىشكى و دەواردرەمان دا تېپەر دەكى دىيارە ھېۋاي چارەسەرىي يەكجارى لە دەن دا ئامېنلىك و كە دەيىنلىك ھەمو سالىن ئازىزىتىزىن و ئىزىتىزىن كەسوكارى خۇرى كە ئەوانىش وەك ئەو بىرىندا رەپەنلىكى شىمياپىن، دەمن، پېيىسى بە يارەتىيدىرى كۆمەلایەتى و پېزىشكى دەرۇونى دەبىن كە بە داخەلە دەمبارەدە ئۇرگان و ئاۋانلە كانى ئېپرسراو ھېچ ھەتكاۋىتكىيان ھەن ئەھىنەۋەتەدۇ و ھەمو ئەركى خۇيان لە تەرخانكىرىنى ماڭانەدەيىك بە بىرىندا رەپەنلىكى سەررو 25% دا دىتۇتەدۇ. يان ئەو لە بەرچاۋ بېگىن كە دايىتكى پېكراوى چەكى شىمياپى يەو بە جىنى ئەودى سۇزو خۇشەويىتى خۇرى پېشىكەشى مەنلا ئەكانى بىكا، دەبىن لە نەخۇشخانە چاۋدۇرانى چاۋ پېكەوتى جىڭە رەپەنلىكى ئەنلىكى بىن.

سەرچاۋو : مائىپەرى گىيارەنگ / ۲۲ ئى نومبرى ۲۰۰۷

دواى تېپەرىنى ۲۰ سال بە سەر بومبارانى شىمياپى سەردىشت دا، ئىستاش پېزەتى قوربانىنى ئەو كارەساتە دىيار نىيە

نۇوسىن: حەممە رەسۋۇل كەرىمى

ھەمو سالىن ئەلەنلىكى شارى سەردىشت بۇ كارەساتى جەرگەبىرى حەوتى پۇوشپەرى سالى ۱۳۶۶ ئى ھەتاوبىي بە رامبەر بە ۲۸ ئى جۇنى ۱۹۸۷ ئى زائىنى دىنە سەر شەقامۇ كۆلەنە كانى شار و بە چەند چالاکىيەكى ھونەرى و ئەدەبى يادى شەھىدەن و قوربانىنى ئەم كارەساتە دەكەنەدۇ، ئەو سال بىستەمین سالى ئەم تراژىلىيە گەورەدە و خەلەن دىسان دەبىن ھەۋى رېز لە خۇشەويىستانى لە دەست چووبىان بېرىن و وەك سالانى پېشىۋو بېگەرە ھىنلىكى باشتىرىش ياد كەرنەدەمى سالانىدى خۇيان بەرىيۇد بەرن. كاتىمېر چوارى دوا نېيەردىرى رۆزى حەۋىنى پۇوشپەرى سالى ۱۳۶۶ ئى ھەتاوبىي چوار شۇنىي پېر حەشىمەت لە شارى سەردىشت كەوتىن بەر ھېرىشى فەرۇچە كانى عىراقى و بە بومب و گازى خەرددەل بە خەستى بۇرۇومان كرمان، دىيارە ھاواكتا لە گەن بۇرۇومانى شارى سەردىشت گۈنلى "پەشەھەرمى و دەشتى كەپران" يىش كە تېپۇونە بەر ئەو پەلامارە. لەو كارەساتە سامانىكە دا زىاتر لە ھەشت ھەزار كەس لە دانىشتىوانى "سەردىشت" ئەم شارە كۆيىستانىيەي رۆزەلەتى كوردىستان شەھىد و بىرىندا رېپەن، ئىستا دواى ۲۰ سال بە سەر ئەو تراژىلىيە دا ھېچ كەس ئاۋىرى لە خەلەن ئەلەنلىكى شارى سەردىشت ئەداوتەدۇ و تەنائىنىت رۆزى حەۋىنى پۇوشپەر كە رۆزى بۇرۇومانى شارى سەردىشتە لە رۆزىمېرىكەنلى ئېرەنلى دا بە ھەشتى پۇوشپەر نۇوسراوە، بۇ ئەودى لە گەن يەكىن لە رۆزەكانى كۆمارى ئىسلامى ئېرەن يەك بېرىتىدۇ، دىيارە ھەتا ئەمۇش ناواي تەواوى شەھىد و بىرىندا رەپەنلىكى ئەو كارەساتە تۆمار نەكراوە و ھېچ رېز و حورەتىك لە كەس و كارى بە جى ماوى ئەو قوربانىيائە ئاڭىراوە و ئاڭىرى، ھەر بۇيە خەلەنلىكى شارى سەردىشت لە ھەمو كاتىكى زىاتر ھەست بە بىن كەسى و لىنەپېسىنەدە دەكەن و ھەر ئەمۇش بۇقە ھۆي ئەو كە ئازارى رۆز بەم بىن موبالاتىيەدە بېكىشىن.

ئەگەر ئاۋىرىك لە ۲۰ سال لەمەوبەرى شارى سەردىشت بەدەيىندۇ، ئەو كات دانىشتۇوانى سەردىشت ئىزىك بە ۲۵ ھەزار كەس بۇو، ماۋى ۸ سال بۇو، لە ئىيىان دوو

۱۳۶۶ پووشہ روی

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه رده‌شتبیه نازلیشیواوه شیمیاباران کراوه‌کان دا

دیکتاتوری به خویز تینیوی کوردان "نیران و عیراق" شهر داکیرسا بود، پیش نه کاره ساته چهندین جار له لایدن عیراقه وه ناوچه‌ی پر سه‌وزله‌لاني سه‌رد هشت بمقباران کرا ببو و هر جاره چهندین کس سه لئی بیوننه قبوریانی. به‌لام په‌لاماری روژی حدوثی پوشپه‌ری سالی ۱۳۶۶ هـ تاوی، وک هینیشی جاره‌کانی دیکه نه ببو که ته‌نیا به دانی چهند قبوریانی‌یه ک نه و روزه به فرهاموشی بسپیدری و یا چهند روز دواتر دانیشتوانی شار و نهه دفعه‌ده، دهست بکه‌نهوه به کاری ناسایی و روزانه‌ی خویان، به‌لکوو نه و په‌لاماره درنـانه‌یه نهودنه قورس و به ژان ببو که نیستاش دواي ۲۰ سال به سه‌ر نه و کومه‌لکوژی‌یه دا، زامدارانی نه و کاره ساته به نیش و نیازاره و ده‌تلینه‌وه و هه مو سائیک چهندین کس به رمه‌منزگاهی ناخردت کفچ دهکن و له ته‌نیشت قبوریانی‌یه کانی دیکه له گورستانی گرده‌سوزور منزل دهکن.

کاترینیک دوچوونه پیزی زامدارکانی دیکه شاردو، هدر بقیه جیا لدو کهسانه که له یهکم چرکه کانی ندو پهلاماره دا شه هید و بریندار بیبوون، کهسانی دیکه شه همه بیون که له کاتی ددریاز بیون دا بیون و هه واي ژده راوی شه قام و کولانه کانی دیکه شاریان هه تمثی بیو و توشی زامداری بیبوون .

دانیشتتووانی شاری سه رده داشت زانیاری تهدواییان له سه رنه بوردو و مانه نه بیو و پیشان وابوو که بومبه کان ته نیا بومبی ناسایین و نه ک بومبی شیمیایی، هدر بقیه زوربهی خه لک بق نهود که قوربانیه کان له ئیز دارو په دردبوی روچاو و خانوه ته پیوه کان بیننه و ددر، چو بیوونه گه ره کانی بوردو و مان کراو و یارمه تی که س و کاری قوربانیه کان و زامداره کانیان ددا و نه دوش یدکیک له هزکاره کانی زیاتر بیونی قوربانیه کان بیو، دواز زیاتر له ۳۰ خوله کیک پاش تدقینه و دکان خه لک به ره ده سه تیان کرد که ددم و چاویان ناوی لیلی و له شیان تووشی خوران و نه ستور بیون و بلوق ده کردن بیو و له کاتی هه ناسه کیشان دا تووشی پشانه و ده تگه نه فه سی بیون، نه کات زانیان که بومبه کان بومبی ناسایی نین و هاوار و ناله ای خه لک زیاتر بیو، داره کان و بهر په نجهره کانی مالان و ناوده کانی نیزیک ته قینه و دکان توزی سپی زه هراویان له سه رنیشت بیو، سه رچاودی گهوره شاریش چهند میتریک له شوینی بوردو مانه کان دوور بیو، هدر نهم ناوده بیو که ده چوو بق حمه مامی شار و حمه وزی مزگه و دکان و شیره دی ناوی ماله کانی شار، خه لک بق نهودی تووشی نه هامه تی و زامداری زیاتر نه بن بق خو پاراستن له مردن که لکیان لهم ناوانه بق خو شتنه و ده گرفت و له ناکام دا بهشیک له خه لکیش هر به ناوی سه رچاودی شار و ناوی حمه مامه کانی شار تووشی زامداری پیستی و ده رونی بیون، جیا لهم حلالاتنه ش له بهر نه بیونی نه خوشخانه بیکی باش لهم شاره و نه بیونی دوکتوری پسپور و که و تنده و ده سه رنیکه قوربانیه کان له ته نیشت یه ک و دریز بیونیان له دالان و ثوره که مه کانی نه خوشخانه دا زیاتر تووشی گیروده بیون بهو گازه بیون، دیاره زوربهی زوری بنه ماشه قوربانیه کان بق خویان برینه ده کانی خویان به ره نه خوشخانه دیکیه کورستان و نئران راده گونزت.

شاهیدانی نهاد و کارهای این تهدوه که روزی دوای بورومانه که هفتوانی و درزشی شار واته "هفتوانی پالهوان تخدتی" کراودته شوتی حاوائدنه و دی بهشیک له قوربانی یه کان و چندین ته ختیان له هفتوانی بتو بربینداره کان داشاده و نهاده هوله د ته دنیا یه ک دوکتور هد بوبوه له که مل چند که مس له په رهستارانی له خوبیدروی شار، که ته دنیا نهاده کان دهونه، لندن، هله د نهاده، نهاده، دکانانه، شار، دکان، مههایانه، دهونه، تهدوت، تهاده، هشیدن، بهز، ک دهونه

به داخهود له به رنهوه نهو کات هیچ کهس و یا هیچ نورگانیکی حکومه‌تی نهبووه که ناوی قوربانی یهکان و یا بهزی کراودهکان و شده‌هیدهکان له کاتی خوی دا ناوونوس بکات، ئیستاش ریزشی ته‌واوی نهو که سانه‌ی که بونه قوربانی دیار نی یه، زورچار دواي نهو کاره‌سانه، زامدارانی نهو پودواوه بتو چاره‌سه روی خوشی یهکانی ته‌نگه‌نه‌فه‌سی و بن لیشتیایی له خواردن دا و زور نه خوشی دیکه که دواي گیروده بونیان به گازی خهد دل تووشی هاتقون پدیوه‌ندی یان به بکه‌ی به نیو "جانبازان" و گرتوهو بو نه‌هودی که له لایین به رپرسانه‌وه کاریکیان بتو بکری، به‌لام له به رنهوه هیچ به‌نگه‌یه‌کی تایبیه‌تیان له به دست دا نی یه و له کاتی خوشی دا ناویان تومار نه‌کراوه ناویریان لئن نهدا و دهته‌وه و له ئاکام دا له به‌رن دهره‌تافی و هه‌هزاری له جینگا دا که‌هاتقون و یا به ئازاره‌وه سه‌ریان ناوونته‌وه.

تاقه به تکه‌ی که بتو بکار هاتن دین و بدشیک له زامد ارافی نهود کار سهاتنه که تکی لست و در مگرن. به تکه‌ی پینسا رسیده که که له لایدن بتکه‌ی "جانبازان" وه دراوه به

۱۳۶۶ پوشیده‌ری هموتو

نه یادی ۲۷ ساله‌ی سه رده‌شتبیه نازلیشیواوه شیمپاپاران کراوه‌کان دا

بمینه ود، لموش خه را پتر دست نه که وتنی داو و درمانی تاییه تی بتو چاره سه رو نه خوشیه کانی
سپه لاک و هدناسه کیشان و کومه لیک نه خوشی دیکه، که لهو بفردومنه دا بتو خه لکی هدزار و
دست تندگی ناوجه که بتو به دیاری دیکی مالو زیرانکه، بوقه کیشه و گرفتیکی گهوره، دیاره کوماری
ئیسلامی ئیران به نوازی زامدارانی کاره ساتی شیمیابارانی سه ردشتله و، سالانه چهندین تون داو و
درمانی تاییه تی له ریکخراوه به شه ردوسته کان وور دمگری و له لای خویان رایدگرن و یا دیده دنه
شوئنی دیکه، و بتو شوئن بزر کردن، ریزه دیکی زور کهم لهو درمانه دنیزنه شاری سه ردشت و نه و
بره درمانه ش نادن به همه مو کهس و نه گه دریش دایان نه و پیشان ده فروشن.
نه گهر چاویک به نووسرا و دکانی به ریز عوسمان موزه دیه ز برپرسی نه خجومه نی زامدارانی شیمیابی دا
بخشینی به پیت لیکوئینه دیه که ناوبراو کرد و دویه تی و له زمان دوو به برپرسی پایه به رزی کوماری
ئیسلامی ئیرانه ود بیستویه تی بومان دور دوکه ون که ریزه شه هید و زامدار دکانی نههم په لاما ره زیات
زمان نایه تووللا دفسه نجانی یهوده که له نویزی هدینی مانگی گهلا ویزی سانی ۱۳۸۲ دا باس کرده
وتاریکی خوی دا ناماژه به شه هید و بربندار بیونی ۱۰۰۰ کهس له دانیشتووانی شاری سه ردشت ده
ئیران هه ره نه و کات لیسته دیکی ۱۶۰ کهس له بربنداران و شه هیدانی شیمیابارانی سه ردشتی دا بتو
که و وزارتی کاروباری دروده کوماری ئیسلامی دابوونی به ریکخراوه نه تهوده یه گکرت و دکان،
سه ریازی دکانی حکومه ده که ده بونه به ره نه و په لاما ره و زیان به بنکه و باره گاکانیان نه که
زامدار و بت په نای نهه دفه ره بکه، به لام نیستا بتو خویان هیچ ناوریک لهم شاره به گاز خ
فه راه موشان سیاره دوه.

دیاره نهگهار هدر نه و کات به په روش و سه بیری نه و کاره ساته یان کرد باشه، دنگ بن نیمه شاهیدی بزوردو و مانی شاری هه نه بجه نه بیان و تراژیدیایه گهور دیه له هه نه بجهای باشوری کوردستان نه قه و مابایه. ندو گازدی که بقو بزوردو و مانی شاری سه رد دشت که تکی لق و در گیرا گازی خه ردله بلوو، نه و گازه له کاتی بلاو ببونه و می دا کاریگه کردی زور خه را پی له سه ر مرغ و گیانله به ران همیه و به تیپه رینی زمانیش نه و کاریگه ریه خه را پی له سه ر گیرزد بیو کان هدر دهیتیت، دیاره به پی پیکنیونه و دی پیشکی گازی خه ردله بقو ژینگش مه ترسی زوری هه یه، دواز تیپه رینی ۲۰ سال به سه ر نه و بزوردو و مانی ش دا نیستن له ناوچه سه رد دشت چهند شوین که که و تبوونه به ر توهی نه و گازه، تا نیستاش به که تکی کاری کشت و کان نایهنه، نه و له کاتیک دایه که زهیه کانی دهورو پشت نهدم کنیگانه ای که که و تبوونه به ر گازی خه ردله سالوونه باشت زن به همه، کشت و کان، ناوچه داینه، دوکه ن.

لی نه پرسینه و دستانی حکومه تی ایران له زامدارانی شیمیای سه رده شت نه بوقته هوئی ناآمویلی بهشیک له دلسوژانی شاری سه رده شت، به تکوو چه ند که سیکی دلسوز و لخوبردوو له چهند سالی دوای بوردوومنان و له سالروزی بوردوومنانه که دادهاتنه شوینی رووداوده و دوایهش به ریپیوان ده چوونه سه ره مازاری شه هیله کان و بتو چهند ساتیک به بن نهود هدست به کمه بکهن له گهله نازیزانی له دادست چوویان راز و نیازیان دکرد و هاواری مه زلومه مهیه تی نهوان و خه لکی شاریان دوکه یانده گولی کاریه دستانی شاره که، چندین سال خه لکی شاره روا بتو خویان نه و یادواره یان پیک دههینتا وای لیهات که بهشیک له خه لک و بنه ماشه قوریانی به کانی شارهاتنه سه ره نهود باوره که دوبی ریختاره دیه کی تایبیه ت به شیمیابارانی سه رده شت درووست بکهن، هر بتو نهم مه مهیه سته و دواه و ددوا که و تیکی روز توانیان له سالی ۱۳۸۰ ای هه تاوی دا نیجازه بتو نهم کاره له کاریه دستان حکومه ت ودر بگرن و نیستا له سالی ۱۳۸۰ وه نه نجومه نه زامدارانی شیمیایی شاری سه رده شت دامه زراوه، نهونه نجومه نه به نیکاناتیکی کهم کاردکانی په یوهنلی دار به زامدارانی شیمیایی سه رده شت رادو په ریتی و له کاتی درووست بونیه وه، به رده دوام بتو باشت کردنی باری ژیانی زامداران هه ون دهدن، بهشیک له کاره کانیان تهرخان کرد و نهودی بتو نهودی کسانه که تا نیستا ناویان تقویار نه کاره به ینی شاهید و به تکه و در مقصد رسماهیان بتو ودر بگرن

بتواند دهی بتواند که له ریگای نه و پیناسه و دا و درمانه کافی خوبیان به هر زمان تر و ددهست بخدن و قهربانی بشیک له نازار و زامه کانیان بدریته و دیاره شد و چند ساله و به تایپیت دواه شده که توانبار فرانس قان ثانرات بازگانی چه کی شیمیایی خه لکی هولنهند گیرا و له دادگای شاری لاهه کدوته به ره لیکوئینه و لیپرسینه و سالانه چند جار و فلی نهنجومه لی زامه ارانی شیمیایی سه ردهشت هاتونه و لاتی هولنهند و له دادگایی توانبار فرانس قان ثانرات دا به شداریان کردوه و شاهیدیان له سره نه و توانباره داوه و به لکه کانیان ته حولی دادگای نیونه ته و دیه لاهه داوه. هر له میانه کاره کافی نه و نهنجومه نه دا نه و چند سالیکه و دقدکانی ژایپن و هله بجه له سانیادی شیمیابارانی سه ردهشت دا دینه نهم شاره و هاودردی خوبیان له گهله بنه ماشه و قوربانیانی نه و کاره ساته دور دهبر، هه رودها نه و چند سالیکه و دفلی شاری سه ردهشت بتو هاودردی له گهله شیمیابارانی شاره کافی هله بجهه باشورو کوردستان و ناکازاکی و هیروشیما ژاپون سه ردانی نه و شارانه دکهن و تا نیسته توانيویانه که ته نیا بتو نه و نیشان بدنه که درد و نازاره کان یه کن و قوربانی یه کان و دک یه ک وان، له شاری سه ردهشت شه قایکی به ناوی هیرشیما ناودن کراوه

و هه رو هها قه رار بيو كه له ژاپونيش شه قاميک به ناوي سه رد هشت ناودير بكرى، ئوهش زور تر ميوناداري و هه ست به بير پرسا يه تى خه ئكى شار بيو و كه و دش دكانى ميونانى دلخوش كرد و ده بوئه ده كه پيكمه و ده ست خوشك بن و ئازاره دكانيان بهم شيو و ده كم بىكله نه و ده، ئوهه جينگاي سرنجه لوه ده كه سالانه نه جو ومهلى زامدارانى شيميا يى سه رد هشت له بير نه بعونى نيمكانت و به تاييهت نه بعونى پوپول و پاره سالانه شيميا بارانى سه رد هشت كەنچ و لوانى شار و دلسوزانى سه رد هشت خه يرى كه داشتني پلان و بى دنامەن بۇئه ده يادى ۲۰ سالانه ئدم كاره ساتە دا باشتىر له سالانى راپىردو و چند جار به شه قاماھە كانى شار دا دەگەرلىن و پوپول له دووكاندار و كاسېكaranى شار و دەر دەگەرن بۇئه ده كه يادى كاره ساتى شيميا بارانى شارى پىن بىكله نه و ده سالانش بۇ يادى ۲۰ بىتىه مەيدان و به نيشان دانى چەنلىن چالاکى هونه رى و خۇنىنىه و ده شىئر و پەيام و نىشان ئاكىدارى و هەواڭ قه راره چند ده ستىر كارا تەكارانى چەنلىن ولا تىك كه بىرىتىن له پورتە قالان، ژاپون، فەرانس گەن كارا تەكارانى شارى سه رد هشت بىكله و دەنە كى بىر ركى، بە داخلو و فدراسىپۇنى كارا تەكارانى ئىبران و پاريزىگا رى و رومى راي ميونانه كان ناكەن، هەر بۇ يە ديسان ئەم سالانش نە جو ومهلى زامدارانى شيميا يى سه رد هشت رۇوي له خه ئكى شار ئوهه ئەم سالانش و دە خانە خوي يە كى باش بتوانىن ميونانه كان و به تاييهت ده ستىر كارا تەكارانى ئەم پىنج و لە كات يارا پىنداوە كارا يە دەستانى كۆمارى نىسلامى لە سه رد هشت تا خوارى و به تاييهت ئى شارى سه رد هشت هېچ كات يارا تاييهت به شيميا بارانى شارى سه رد هشت، هەمۇ سائىك دواي ئەدە كە زانبۈيانە ناتوانى ئىرادە و هېممەتى خەن لارە ملى هاتونون لە سەھە كافى يېشە و دەرىز و دەسىمە كە داشتىنون و فەرماندار و يَا نۇنەنە رى فەرماندارى و تاتارى دوو

نهم سال له کاتیک دا یادی ۲۰ ساله شیعیا بارانی سه رده شد دکریتیه و که سه رکی پیشووی عیراق سه ددام حوسینی دیکتاتور له دار دراوه و به سزای توان و کرد و هکانی خنی گهیشتووه و چهند تاوانباری دیکه هاو دهستی سه ددام چاوه روانی حومکی له سیداردادنیان له سه دکری، نه گه رینیمی گور کراوی به عس لایه نیکی شهري ۸ ساله نیوان نیران و عیراق بلو، نابی نهودشان له بیز بچی که نیزانیش لایه نیکی بهرامبهر بروه له شهري مال ویرانکره را ۸ ساله نیوان نیوان نه دو دومنه سه رکی یهی کوردان دا. هر دووکیان بقو کاول کردنی مال و حال و زیانی کوردان شهرباران به زور کیشایه کورستان و بنکه و بارگاهی سهربازی زوریان به ناوی پاراستنی سفورد کان هینایه کورستان و له ناکام دا شهر و پینکلادانه سهربازی یهی کانی هه دو دیکتاتور کیشایه خاکی کورستان و نواوی چهندین ساله نه دو دیکتاتوره که خاپور کردن و کیوممال کردنی کورستان به بوب و ناپالم بلوه هاته دی و له جیاتی سهربازگه و شه رگه کان بینه نامانجی شهري نه دو دیکتاتوره، به داخله شار و گونه کانی کورستان له باشور و روزه لاقت کورستان بونه نامانجی سه رکی دوزمنانی گهلى کوره و خله لکیکی زوریان شههید و بریندار کرد و له مال و شوتنی زیانی خفغان ناماوه و هر ما کردن

با له یادی ۲۰ ساله‌ی شیمیابارانی خله‌کی بی دیفایعی سه رده‌شت و گونلای روشه‌هه رعنی له چه ند کیلومیتری سه رده‌شت و هه رووه‌ها شه‌هیدانی گونلای زرده له پاریزگاهی کرمانشان و گونلدهکانی ناوجه‌ی شلیر له سه قز و شوئنکه کانی دیکه‌ی کورdestan دنگمنان بخه‌ینه پال دنگی خله‌کی هه‌جه و بادینان و دوئی بالیسان و ناوچه‌کانی دیکه و دواوی قدره‌بجو کردنده و ناوددان کردنده کورdestan له ریزمه‌کانی عیراق و ئیران بکه‌ین و ئاوات بخوازین که کاره‌هه دستانی خوشپنی ئیرانیش بکیشره‌یه بدر ددم داده‌گانیک، عادل‌نامه، خله‌کی، و نعمته‌هه و دیکتاتوره، ناهجه دوبه، و بنه له سزاکان، نهه کاره‌هه دوسته خوشنده‌هه، نهه اه، و دیگه ز.

جیگای خویه‌تی لیزدا به هه‌موو هنیز و ریخراوه سیاسی‌هکانی کورستان و به تایمهت ریزه‌لاقتی کورستان بلیین که جیگی له ناست ندو کومه‌نکوچیه دا بیت دنگ نه‌بن و چاو و گوئی خویان له ناست ندو ترازی‌دیایه دا نه‌به‌ستن، میژوو له بیت دنگی و چاو نوقاندانان له ناست ندم جهناهیه سامانکه دا لیتان خوش ناییت و خه‌لکی کورستان، چی دیکه ده‌لیل و به‌لکه‌ی بی‌جیتان لئن قه‌بیول ناکه‌ن و پسپوران و نووسه‌ران له سه‌ر بیت دنگی و چاو نوقاندانان له ناست ندم مه‌سه‌له‌یه لا په‌ره‌کانی خویان له سه‌ر نییوه به ده‌شی دمنوون، با له ۲۰ ساله‌ی نهم کاره‌ساته دا به یه‌کدنگ هه‌موومان هاوخم و هاوپشتی شاری سه‌رده‌شت بین. له کوتایی دا سلاو له خه‌لکی خوارگری کورستان و شه‌هیانی کاره‌ساتی لای پوشپه‌ری سه‌رده‌شت، ته‌ندرووستی و باش بیونه‌وه بتو زامدارانی شیمیایی سه‌رده‌شت به ناوات ده‌خوازم و مرگ نه‌فردت بتو خوئینه‌رانی ندو جهناهیه سامانکه.

سه‌رچاوه: مائیه‌ری گیاره‌نگ / ریکدوتی: ۲۸ جوونی ۲۰۰۷

برینیکی بیست ساله که قهت ساریز ناییته‌وه

که‌مال حه‌سنه‌ن پوور

شار شار نه‌بیو، زورتر و دک مولکه‌ی سه‌ربازی ده‌چوو، سه‌یری هه‌ر لایه‌کت کرد با پاسدار و به‌سیجی و نه‌رته‌شیت ده‌دیت. جار جار تقویت‌ایه‌کی پاسداران پر له پاسدار و

به‌سیجی به په‌ریکه‌کی سه‌وز له دموری سه‌ربازی که شوعاری "کربلا ما آمدیم = که‌ریلا وا نیمه‌هاتین" یا "جنگ جنگ تا پیروزی = شه‌ر شه‌ر تا سه‌رکه‌وتن" لئن نووسراپوو به به‌ردم شوئنی کاره‌کم دا تیپه‌ر ده‌بیون و ته‌پ و تفزوی جاده و دک په‌رده‌یه‌کی چلکن روانگه‌ی داده‌پوشی. له راستی دا ماندوویی له شه‌ر ندک هدر له سیماه هاوشاری یانه‌وه به‌لکو له سیماه پاسدار و به‌سیجی و نه‌رده‌شیه‌کانیشه‌وه دیار بیو.

ماوه‌یه‌ک بیو له ناکاو دنگی نازیزی هیزشی ناسمانی و به‌دوای ندو دا دنگی په‌دافه‌نده له پادگان و پایگاکانی دموریه‌ری شار دیواری بینه‌لکیان ده‌شکاند و نه‌وه منی ترسنگو بیوم که به دله راونک رام ده‌کرد تا حه‌شارگه‌یه‌کی بینه‌مه‌وه. شار که حه‌شارگه‌ی خوارگر له دزی هیزشی ناسمانی لئن نه‌بیو، ته‌نیا چه‌ند کونه‌تنه‌یاره‌یه‌کی ساکار که زورتر هیزورکه رومه‌د دروون بیون تا پاریزه‌ری کیان.

دنگوی هیزشیکی به‌ریلاو له ناوچه‌ی نازانه‌وه له لایهن هیزه‌کانی نیزیانی‌وه و بتو سه‌ر عیاراق له ناوشار دا بلاو بیفووه. له سه‌ردنای شه‌رده‌وه تا ندو کات سه‌رده‌شت چه‌نلین جار که‌وتبوو بدر هیزشی فروکه و تقویخانه، هم له لایهن رژیمی نیزیانی‌وه و هه‌میش له لایهن رژیمی به‌عسی عیاراقدوه.

دونانیو دروی روزی یه‌کشیده‌متو حه‌وتی مانگی پوشپه‌ر بیو. بتو پیاسه کردن به‌دو رو سینه‌ما وری که‌وتم، ندوکات به هوی گیره‌ود بیون به نه‌خوشی دیسک دوبو پاش تاونک روزیشتن له شوئنیک دانیشم تا نازاری پشت و ته‌زیوی لاق هیزور بینه‌وه.

له کاتی که‌رانه‌ووم به‌دو مآل بتو پشوو کرتن له پیش چیختاخانه‌ی کاک رحمان حه‌دداد دانیشتبوم که دنگی فروکه و به‌دوای ندو دا دنگی په‌دافه‌نده هیمنی شاریان ورووژاند. له دنگی فروکه‌کان را دیار بیو که نه‌مجاره‌یان به‌تله‌مای بزمباران کردنی شارن، له قکری نه‌ودابیوم شوئنیک بتو خو حه‌شار دان بلوزه‌مه‌وه که دنگی ۲ تدقینه‌وه که زوریش دور نه‌بیون وای کرد که به په‌له بچمه ناو پاسازی واحیدی و دوای چه‌ند چرکه ساتیک خوم له دوکانی هادی نه‌باتی دا دیته‌وه.

فروکه‌کان هه‌ر وا به سه‌ر شار دا ده‌سورانه‌وه و بقمه‌هکانیان به‌دو شار نیشانه ده‌گرت و له گه‌ن ندو دا دنگی په‌دافه‌نده ده‌هات. یه‌کنیک به په‌له خوی کرده ناو دوکانه‌که و له کاتیک دا که په‌ریکه‌کی به بدر ده‌می‌یه‌وه گرتبوو هاواری کرد:

* شیمیایی یه. بقیه‌ارانی ندو جار شیمیاییه. مآلی حاجی عدو‌لای واحیدی و مآلی حاجی مینه‌ی حداد و فهرمانه‌اری که‌توونه بهر بقمه‌شیمیایی.

به بیستنی ووشه‌ی شیمیایی بی‌نیختیار ودیر ندو بلاوکراوه‌یه که‌وتم که چه‌ند روز پیش‌دا پاسداران به دوکان و بازار دا بلاویان کردبیوه و که تیندا باس له چه‌کن شیمیایی و میکروپی کراپوو و هه‌نلیک رانیاری له سه‌ر چونیه‌تی ناسینه‌وه ندو جوره چه‌کانه و چونیه‌تی خو پاراستن له کاتی بیویست باس کراپوون. زور باشم له بیر بیو که له به‌شیک ندو بلاوکراوه دا نووسراپوو که بتو نه‌وزی رزیو یه‌کنیک له نیشانه‌کانی به‌کار هاتنی چه‌کنی شیمیایی یه.

حەوتى پۇوشەپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالىھى سەرددەشتىيە تازىيىشىۋاوه شىمیاباران كراوهەكان دا

ھەرودھا لە بىرمە كە بە يىستنى ناوى مائى حاجى عەۋۇلى واحىدى ترس دايىگىرتم. مائى ئىيە كەمتر لە سەد مېتىر لە مائى حاجى عەۋۇل دوور بىو و دىنلىي بىوم مائى ئىيەش زۇرەزى پىن گەيشتۇوه.

ھىشتا گۈرمە گۈرمى فرۇكە و پەداۋەند تەواو نەببىو كە لە دووكانى ھادى ھاتىمە دەر. پەرۋىيەكەم بە بەر دەممە وە گرت و ھېلىي ھېلىي بە پىش دووكانى حەسەنى حافزى و كۆچەپە ئاسنەگە ران دا بەردو مال رۇيىتەمە وە.

كە گەيشتەمە وە مائى لە سەددام دەكىد. ئەوان باسى گۈرمەي بېرمى و شىلىرى خوشكم و خىزىانم و ئامۇزىنە حاجىرم كەوت. ھەموويان پەشقۇكا بۇون... ھەر وەك جارىكانى پىشۇو دايىم تووك و دووعىاي لە سەددام دەكىد. ئەوان باسى گۈرمەي بېرمى و فرۇكانييان بۇ كىرمى. منىش پېم ووتىن.

* لە وە دەچىن بۇمبى شىمیابىي بىتتى. ھەركەسەي پەرۋىيەك تەپ بىكتا و بە بەر دەم و لووتىيە وە بىگرىت.

ديار بىو كە بۇمبىك بەر مائى حاجى عەۋۇل كەمەتتۇپ كە لە مائى ئىيە زۇر نزىك بۇون. ئىيان مائى ئىيە دەنلىي مائى مەھمەدى دەرىيىش كەرىم و كۆچەپە چاڭكە چەپلە مابەيىن بىو.

ماۋىيەكى پىن چوو ئەدو كات باوکىشم ھاتىمە. لە حەوشە راودستا و ووتى.

* بە خواي ئەو خەنگە تەرسنۇكە، كورە خۇ بەشىنەيىن دووكانىشىيان داھەخت و ھەر كە دەنگى فرۇكەكان ھات رايىان كىرد. بە فەخرى عالىم بۇمبىكى لە دووكانى حاجى رەسول چاۋوشى و يەكىشى لە سىلەي مائى حاجى مېنەنەي دا. لە تەپ و تۆز دا ھەر وون بۇوم بەلام لە سەر خۇ دەرىابىي دووكانىم دادىيە و وورده وورده بەكەن دووكانى وەستا سالىھى نەججار دا ھاتىمە خوار. وەستا سالىھى دەك من دووكانە كەدى جىن نەھىشتۇپ. لەۋى دىتىم كە مائى حاجى عەۋۇلاش بۇمبى وئى كەھوتۇو. تاۋىتكى لە گەل وەستا سالىھ بە يەكەن راودستاين و بە تەرسنۇكى خەنگە پىتكەفىن.

بە دواي ئەو قىسانەدا دەستتۈزىتى ھەنگرت و ھاتىه قاتى دووهەمى مائى كەمان، تاۋى دايىه رادىفەكە ئىتا بە پىسى عادەتى خۇي گۈن بىگرىتە ئىزىگە خوشەویستى خۇي بۇ يىستنى ھەوالهەكان.

بە پىسى عادەت لەو وەرزىدى سال خەنگە لە گەرمان پەنچەردى دەكرەنەوە. من لە يەكىن كە بەنچەرەنەنەن دەنگەن سال دواتر بە ھۆى حەوشەكەمان كە جەلالى بىرام ھاتىمە. جەلال ووتى.

* يەكىن كە بۇمبەكەن كەھوتۇنە بانى مائى حەسەنى واحىدى، بە تەۋىزى ئەو زۇربىي شەتەمە كى مائى ئەممە فاتىم (شەھىد فاتىم حەدداد كە چەنلە سال دواتر بە ھۆى بىرىنى شىمیابىي گىانى بەخت كىد). لە دواي رۇيىتىنى فرۇكەكانەوە من و تالىپى كاك حەسەن (تالىب حەدداد) خەرىكى كۇ كەنەنەوە ئەو شەتەمە كانەين.

ئەو تاۋىك راودستا و ئەدو كات و ووتى.

* سەگبایىكى پاسدار لە ماشىنەكى دا بە بازار دا دەھاتە خوار و ھاوارى دەكىرە كە "دۇزىن كەنگى لە بۇمبى شىمیابىي و درگەرتووە و داوا لە خەنگە دەكىن بۇ كۆتۈرۈل كەنگەن خۇيان بېچ بۇ نەخۇشخانە". لە خۇرا خەنگى دەتسىن.

منىش لە سەر خۇ ووتىم: باشە جا خۇ زەرەر ناكەي. بچۇ بۇ نەخۇشخانە و خۇت كۆتۈرۈل بىكە، ئەنگەر شىمیابىي بىو و دەرمەفت پىن دەھەن و ئەنگەر نا دەگەرلىتىمە وە. ھەر لەو قىسانە دا بۇوىن كە رەحىمى خالقۇزام (رەحىم مە حەممەنەيىزاد) كە شۇقىرى ئامېلۇنس بىو ھاتىه ژۇرى حەوشەكەمان دا دواي چاڭ و خۇشى ووتى:- نىگە ران مەبن دوكتور ...

(ناوەكەم لە بىر نەماواه بەلام دەزانم كە دوكتورىكى ھېنىلى بىو) دەنلى شىمیابىي نېيە چۈنکۈ ئەنگەر شىمیابىي با تا ئىستا جەستەي مەردووان رىڭا و بانيان پى كەردىبىو.

خات ئامىنىي جىبرانمان ھاتىه ژۇور و دواي چاڭ و خۇشى رووى لە دايىم كەدەن و ووتى:

* بە خوداى خات فاتىم ئەو دەھاتە رۇوحانىيەتى چاڭ چەپلە بىو بە قوربانى بىم. سەرداي ئەو ھەمو بۇمبەارانە تەننیا كابرايەكى قاواھەپە ئەو دووكانە كانى حاجى عەۋۇلى غۇلامى دا كۆزراوە.

رۇز بەردو كۆتايىي دەچۈو و تارىكى وورده وورده بىالى بە سەرشار دا دەكىشى. يەكىن كە دەرىگىاى مائى كەمان دا. كە دەرىگىاىان كەرددوو ناھىيە كچى كاك حەسەن حەدداد بىو.

* كاكە جەلال ئەدو بابم دەلتى بىت بە ماشىنەكەمان بىمان بات بۇ شىنىۋى. (شىنىۋى گۈندىكى دەرمۇسى سەرددەشتە) ئەدى تالىپ؟

* تالىب حاڭلى باش نەببىو. لە نەخۇشخانە وە لە گەل دەستەيەكى تەر بەرىيىان كەد بۇ بانە.

حەوتى پۇوشەپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالەي سەردىشىتىيە تازىيىشىۋاوه شىمیاباران كراوهەكان دا

چەلال مائۇساوايى لە ئىيەمە كرد و لە گەل ناھىيد رېشت.

ھەوالى تىكچۇنى بارى تەندۇرۇستى خەنگى پەيتا پەيتا دەھاتنى. ھەوالى مەركى عەزىز ئاغايى ئاڭلاخانى و مەلا باقى بە ھۆى بۇمىسى شىمېيىلى لە شار دا بىلاو بىۋو. زۇرى پىن نەچچو كە لە بىلەنگۈرى مۇڭگەوتى سەرچاۋى ھاوارىيان كرد كە ھەركەس بارى تەندۇرۇستى خەرماپە بچىت بۇ سالۇنى وەرزشى (باشگاه) كە لە نزىكەي ئازىدارمۇرى ھەلکەوتىبوو. ھۆبەكەشى نەبۇونى جىيەڭ لە نەخۇشخانە بۇو.

دواتى خۇاردن من چوومە ھۇددى خۇم لە قاتى يەكەم. زۇرى پىن نەچچو كە شىلەپە خوشكەم لە دەرگای دا. كە كەرمەمە دەرى:

* باوكم حاتى ياش نىيە و دەرىپىيە بۇ نەخۇشخانە.

كە چووم بۇ لاي باوكم دەرى:

* چاۋ و گەررۇوم زور ئازارىيان ھەلە دەپت بەم بەلاي دوكتۇر.

منىش دەستى باوكم گرت و ھەينى ھەيلى بەردو باشگاه دىيمەنېكى سەيمىم كەدەتە بەر چاۋ. لە ئەمەيدانى كە جاران وەرژشوانان زۇرەبانى و پىنگ پۇنگ و وەرزشى تىريان دەكىر بە رېز تەختى خەو داندراپۇن و ھەنديك لە تەختە كان خەنگىان لە سەر راڭشاپۇو. بەشىكىيان سىرۇميان بۇ ھەلۋاسرابۇو و ھەنديكىش چاۋدۇرانى دەرمان بۇون. بەشىك لە بەر ئازارەتات و ھاوارىيان بۇو و بە شىكىش وەك باوكم بە يېلدەنگى ئازارىيان دەچىشت.

دۇو كەس لە حائىتكىدا كە ماسكى تايىپەتىيان بە دەممە بۇو يارمەتى بىرىندا رەكانىيان دەدا و يەكىنېش چەند كەسى لە خۆى كۆكىدېبۇو و فېرىي ئېلدانى دەرزى و سېرىزم ھەلۋاسىنى دەكىرن.

چاودەرداون بۇوم كە يەكىن يارمەتى باوكم بەكتات. پاش تاۋىك كە ھىچ خەبەر لە يارمەتىلەر نەبۇو ھاتىمە سەر ئەم بەر دەممە بە شۇقىنە بە قازانچى باوكم نىيە. بىستىم كە ھەمامى كەرىمى عەزىزى بۇ بىرىندا رەكان ئاواڭلەيە و بىرىندا رەكان دەتوانىن لەۋى خۇيىان بشۇن. بۇيە دەستى باوكم گرت و بەردو ھەمامى عەزىزى كە لە باشگاه زۇر دوور نەبۇو رېشىتىن. كە گەيشتىنە ئەھۋى خەنگىي زۇر كە ئازارىيان ھەبۇو ئەھۋى لە سەرە دا راۋىستابۇون.

پاش تاۋىك يەكىن قەترىدەكى لە چاۋ باوكم كرد و بە دواتى ئەم دا سەردى باوكم ھات تا خۆى بشۋات. چەند خولەكىن دواتىر باوكم ھاتە ددر بەلام ھەمان بەرگى پېشىۋى لە بەر دابۇو (دواتىر تىيەتىم كە بەرگى باوكم بە ھۆى ئەم تەپ و تۆزۈمى كە دواتى بۇمىباران ئىسى نىشىتىبۇ گېرۇددى ماددەمى شىمېيىلى بىبۇ و چەند رۇز دواتىر كاتىك كە دايىم ئەم بەرگانە شىبۇو ھەر دوو باسکى سووتاپۇون). بە يەكەم بەر دەمەل كە دابۇو ئەم دابۇو و من بۇ خەوتىن چووم بۇ ھۇددى خۇم و باوکىشىم رېشىت بۇ ھۇددى خۆى لە قاتى دەۋەھەم بۇ ئەم دەرى كە بىخەۋىت.

چەند كاتىزمىز دواتىر واتە بەر دەنگى دەرگا لە خەو ھەستام، كە دەرگام كەرمەم دەپتەم شىلەپە خوشكەم.

* چىھە بەو بەيانى زۇودى چىت دەۋى؟

* باوكم حاتى زۇر خەرپە. نەمەشەو لە بەر ئازارى ئەشى ھەر نە خەوتىوو. نەلگەر نەمەپە بۇ نەخۇشخانە بىن شىك دەمەرتى.

كە چووم بۇ لاي باوكم دەپت لە بەر ئازارى چاۋو و سوتانى ئەشى ھاوارىلى بىلەن بۇون. باوكم پىاۋىتكى زۇر بە جەرگە، قەت تا ئەم كات باوكم بەو شىمەيە نەدىتىبۇو تاۋىك راۋەستا و ئەم كات دەرى:

* چىھە لەن دەكەى؛ چاوم بۇ ھەنلىكىن، گەررۇوم دەلىي ئاۋارى تىن بەر بۇوە و شۇئىنى تىرىشە وەھا دەكىرۇتىتەوە دەلىي داغت كەردوو. نەوشۇ ھەر دەر دەر ژۇرۇم بۇون، ئازار تىيەن بۇم ھەنلىكىن.

دەستى باوكم گرت و زۇر لەسەرخۇ كەتىنە بىز. بە زەممەتىكى زۇر و دواتى چەندىن خولەكى گەيشتىنە كەن سەرچاۋى كە تەنبا ئەنچەند سەد مەيتىك لە مائى ئىيە دەرمان بۇو.

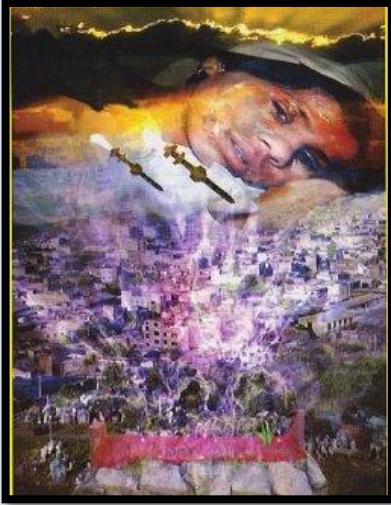
باوكم نەمە دەتوانى چىتىر بېۋات و ھەر وا لە بەر ئازارى زۇر ھاوارى دەكىر.

چۈنکۈ نەخۇشخانە كەسى وەر نەلەنگەت بە تەما بۇوم دېسان بېيەمە ھەمامى كەرىمى عەزىزى. دىيمەنېكى زۇر سەير بۇو ھەركەس ماشىن يَا خود ئامرازى راڭواستىنى ترى هەبۇ پېرى كەردىبۇو لە شتومەك و مەرقۇنى نزىكى خۆى و شارى بەجى دەھىشت. داۋام لە چەند كەس كەد بەمان بات بۇ ھەمامى عەزىزى بەلام كەس جوابى نەداینەوە و كاتىك كە چاوم لە باوكم دەكىر دەنلىي بۇون كە ناتوانى بە پىسى خۆى تا شۇئىنى ئاۋپارا بېۋات. دواتى نزىكەي نىيۇ سەھاتات تۈزۈتايىكى ئەرەتەشى ھات و داۋام ئېكىردى سوارمان بەكتات. پېرسى:

* كجا (بۇ كۆئى)؟

حەوتى پۇوشەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالىھى سەردىشىتىيە تازىيىشىواوه شىمیاباران كراوهەكان دا

* پىرم زخمى شدە، چىشاش نمىيىنە. مىغۇام بىرەش حمام كريم عزىزى (باوكم بىرىنداار بۇو چاودەكانى ئايىنن. دەم ھەۋى بىبىم بۇ حەمامى كەرىپى عەزىزى).
* سوار شىن (سوار بن).

بە پەلە باوکم سوارى پشتى ماشىنەكە كرد و خۆشم سوار بۇوم. دواى ماوەيدەكى كورت گەيشتىنە حەمامى عەزىزى.
دىيەنېنىكى سەرسۈرهىنەر بۇو. لە پېش حەمامەكە كە مەيدانىكى ئاواڭە بۇو تەختى خەوبىان دانابۇون و بىرىنداارىكى زور
لە سەر ئەدو تەختانە خەوتىبۇون و خەلکىكى زۇريش كە وەك من زىيانىيان پىن نەگەيشتىبو لە دەورەيان ھەلەسۈران.
خەبەرلىك لە پىزىشك و درمان نەبۇو. جىڭە لە سېرۇم و قەترى چاو. تەختىكىم بۇ باوکم دېتەر و ھەۋىم دا
پىشىكىك ياخود نىرسىك بىلۇزىمە تا كويارەتى باوکم بىات. بە دواى سېرۇم ياخقەتىرە بۇ باوکم دەگەرام كە
چاوم بە جەلالى برام كەوت كە لە سەر تەختىك راكسابۇو. لام سەير بۇو چونكۇ جەلال دۆزى پېشىدا رۇشتىبو بۇ
شىنىو. لېي چۈومە پېش ووت:

* ئەمە توچ دەكەلى ئىزىدە؟

* شەھى راپوردوو حالىم زور خاراپ بۇو. چاوم زور ئازاريان ھەبۇو، نېوشهو ھينيايانم بۇ ئىزىدە. ئىستاش چاودەكانىم زور
ئازاريان ھەيە.

ئەو شۇقىنى بىرىنداارەكانىيان لى راگىرتىبو بە هىچ شىپۇرىدەك شىاوى ئەمە بەستە نەبۇو. ھەتاو لە ئاسمان بۇو و
تىشك و گەرمائى ئەو ئازارى بىرىنداارەكانى ئۆزىتى دەكەد. تەپ و تۇزى ھاتوچۇي ماشىنە كان يارەتى يەكى بەو و مۇزغە نەدەكەد. جارجار دەنگى فۇرۇكە لە بەرزاي ئاسمان
دەھات كە بە ئاسمانى سەردىشت دا تىپەر دەبۇون و بە دواى ئەمە دا گەرمەتى پەداھەند گۈنى پىياوى كەدر دەكەد.
خەلکىكى زور بۇ شاردەكانى دەرۋىيەر بەرلى كراپۇون، دەنلىپا بۇوم كە ئەو شۇقىنە بۇ باوکم و جەلالى برام باش نېيە و لە قىرى ئەمە دابۇوم كە ھەر چۈنکى بىت ئەوان بۇ
شارىتى تەر راگۇزىم، وا دىيار بۇو كە حوكومەت بە تەماي بەرلى كردنى ئەو خەتكە كە لە بەر دەركاى حەمامى عەزىزى مابۇوندە نەبۇو و خۆشم ماشىنەم نەبۇو. لە ناكاو
چاوم بە رەحىمى خالقۇزام كە شوقىرى ئامېپۇلانس بۇو كەوت. دواى چاڭ و خۆشى ووتى:

* ئەگەر رەحىمانى شەكرەتى (ناوابراو ئەوکات سەربىاز پاسدار بۇو و كردىبۇيانە بەرپىسى نەخۆشخانەي سەردىشت) ئىزىزم بىات من باوكت و جەلال بە دوو سەھات دە
گەيدىنەمە ورمن.

* من رەحىمان لە كۈن بىيىمەمە؟

* لە دەرمانگاى سوپاپى پاسدارانە.

ئەو شۇقىنە لە پشت شىپەر و خۇرشىدى قەدىم كە ئەدو كات كردىبۇيانە فەرماندارى ھەنگەوتىبۇو و نىزىكى حەمامى عەزىزى بۇو. بە پەلە خۇممە كەيدىاندە دەرمانخانەي
سوپا و رەحىمان دېتىنەوە. جىڭىز باسە كە من لە گەل رەحىمان چەند ساڭ لە قوتاپخانە ھاۋاپۇل بۇوم و بە باشى يەكتىرمان دەنناسى بە تايىھەت كە ئەمە بەرادەرىكى نىزىكى
دەشادى ئامۇزام بۇو دەنلىپا بۇوم كە داوايەكەم دەت ناكاڭتەوە. دواى سلۇو كردىن زور بە تىپارادىيەمە ووتى:

* كاڭ رەحىمان وا باوکم و جەلالى برام بە هۆرى بىرەنەن دەنلىپا بۇون و ئىستا لە بەر دەركاى حەمامى عەزىزى چاودەرلەن ئىزىشكى دەكەن. بەداخەنە
كەس نېيە پېشىان راپگات ھەر بۇيە دەبىت ھەرچى زوو تەر بۇ شارتى تەر بەرلى بىكىن.

* باشە من چ كارىكم لە دەست دىتى؟

* بۇ خۇت دەزانى رەحىمى خالقۇزام شوقىرى ئامېپۇلانسە. ئەم ئىستا لە كەن باوکم و جەلالە و دەلتى ئەگەر كاڭ رەحىمان ئىزىن بىات من بە دوو سەھات دەيان گەيدىنە
ورمن.

* ئابىتى، من ئاتوانم ئەم ئىچازىدەي پىن بىلدەم.

* بۇ ئابىتى. باوەر بىكە و مۇزى باوکم و بىراكەم زور خاراپە. ئىتمە دەتوانىن چەند كەسى تىرىش كە حالىيان باش نېيە لە گەل خۇمان بىلەين.

* ئابىن كاڭ كاڭ ئابى. خۇ ئەدو شتە ھەر وا ئاسان نېيە. ئەگەر بىرایانى پاسدار پېۋىستى يان بە ئامېپۇلانس ھەبىت و ئىزىدە ئامېپۇلانسى لى ئەبىت من بەر پىرسىيام.
زور ھەۋىلەم دا و زور پارامەمە بەلەم بى سوود بۇو. بە دەنلىكى پېر لە پەڭارە و بە سېنگىكى پېر لە رېق و قىين لە بىن دەسەلەتى خۇم و بىن وەقاپىي ھاۋىلى پېشىووم گەرامەمە
بۇ لاي باوکم و بىراكەم.

حەوتى پۇوشەپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالىھى سەردىشىتىيە تازىيىشىۋاوه شىمياپاران كراوهەكان دا

لە قىكىرى دېتىنەودى وسىلىيەك بۇ گواستنەودى باوكم و جەلال دابۇوم كە چاوم بە كاك قادر مەممەدى (قادرى مستەفا رۈزۈمى) كەوت. كاك قادر ئەو كات مائى لە شىنىۋى بۇو. دواي چاڭ و خۇشى باسى باوكم و جەلالم بۇركىد ووتى:

* دەمەھەوىي هەر چۈنۈك بىت بەرىيىان بىكم بۇ مەھابااد. دەھىمەي خاخۇزام حازىر بۇو بىيان بات بۇورىن بەلام دەھمانى شەكىرى ئىزىنى نەدا.

* من وا دەرقەم بۇشىنىۋى. ئەگەر بىت خوشە سوارىيان دەكەم و دەيىان بەم بۇشىنىۋى.

* زۇر سوپااست دەكەم ئەگەر ھەتا واوان (گۈندىكى ئىزىكى سەردىش) بىمان بەي بەلکو لە وىرا ماشىنىيىكى درېبەست بىكىم كە بىمان بات بۇ مەھابااد.

* وەرن سوارلىن.

ھەر چۈنۈك بىت باوكم و جەلالم سوارى ماشىنى كاك قادر كرد و بەرەو واوان وەرى كەوتىن. كە گەيشتىنە وواون ھىچ ماشىنىيىكى لىن نەبۇو كە بىمان بات بۇ مەھابااد. كاك قادر كە لە رىگا دا وەزىعى باوكمى دېتىبۇو ووتى:

* قەنلى كاكا كاك، بۇ خۆم دەغان بەم بۇ مەھابااد.

كاتىكى كە گەيشتىنە مەھابااد وولات تارىك بىبوو. لە نەخۇشخانەيى مەھابااد بىرىندا رەكانمان تەھوپىل دان و بۇنان خواردن و خەوتىن چۈومە مائى رايىعەي خوشكەم كە ئەم كات مائىيان لە مەھابااد بۇو. رۆزى دواتر ھەۋامان بۇھات كە شلىپى خوشكەم و ئامۇزىنە حاجەرم لە گەل دەستەيەك لە خەلکى تىر بۇ نەخۇشخانەيى مەھابااد ئىزىدرارون. بە پەلە خۆم گەياندە نەخۇشخانە و ئەۋام دېتىمەد. بە خۇشىيەدە بىرىنى ئەوان زۇر قورس نەبۇو و بۇيە دواي ماوادىيەكى كورت لە نەخۇشخانە ھاتتنە دەر. كە ھەۋانى باوک و جەلالى بىرامە لە بەرپىسانى نەخۇشخانە پىرسى ووتىيان ھەر نىيە شەو بۇ تەورىز بەرى كراون.

سەن رۆز بە دواي بۇمبارانى سەردىش تىيەپ بىبوو. ھەۋانى ئەو كارساتە لە ھەممو شۇئىكى زۇر كەمى تىيدا مابۇو و بە ھەزاران بىرىندا رەن نەخۇشخانە كانى چوار گۇشە ئىزىران بەرى كراپۇون. خەلکىكى زۇريش تا ئەم كات شەھىد بىپۇون، كەس نەمە دەزانى رېزىدە شەھىدە كان چەلندە بەلام بەنە ماڭە كانى قادرى ئەسەد زادە، رسۇل و مەسىھى ئەنگىلەسەت، مەلائى سەرچاۋى، حاجى عەولاي واحىدى و حاجى عەولاي فەتتاخى كە لە كۈچجەي چاڭە چۈكۈلە ئىزىك بۇون شەھىدیان زۇر دابۇون. حەسەنەن رەفیقىم (حەسەن بەرھىمەت) لە مەھابااد ھات بۇلام و باسى وەزىعى شارى بۇركىم. باوک و بىرای حەسەنەنىش بىرىندا رەبۇن و بۇ تەورىز ئىزىدرابۇون و حەسەن دەي ھەۋىست بېچىت بۇلايان. من و شلىپى خوشكىش لە گەل حەسەن ساز بۇوين و بەرەو تەورىز كەوتىنە بى.

لە تەورىز بە يارمەتى كاك مىرزا حوسىن پۇر بە نەخۇشخانە كان دا بە ئومىدى دېتىنەودى بىرىندا رەكانمان گەرائىن. كاك مىرزا دېيزانى كە لانى كەم لە سەن نەخۇشخانە بىرىندا رەن دەشىتلىق بەلام نەيدەزانى كە باوكم و براكمە لە كام نەخۇشخانەن. لە كۆتساىي دا بىرىندا رەكانمان لە نەخۇشخانەيى ٢٩ بەھەمن دېتىنە دەر. بەشىن كە بىرىندا رەكان لە جەلەشى ئەخۇشخانە بۇون. ھەمموپىان بە دەست ئازارى چاۋ دەيىان ئازالىن، ھەنديكىان ئىستاش تواناى دېتىيان نەبۇو بەشىكىان گەررو و بىن ھەتكىل و ناواگە ئىشيان سوتاپۇو. بۇ ھېپى كەنەنەدە ئازارى سوتاپان پېپىستىيان بە پۇمادى كالامىن ھەبۇو بەلام ئەم بۇ ۋېمادە بە پېنى پېپىست نەددەر بە بىرىندا رەكان.

كە جەلالم دۆزىيەدە دېتىم چاۋى ئەستور بۇوين و باسکىشى سوتاپۇون. دواي چاڭ و خۇشى ھەۋانى باوكمى لىن پىرسى، ووتى:

* بىرىنە كانى زۇر سەخت بۇون، ھەر يەكەم شەو كە گەيشتىنە ئىزىر بە ھېلى كۆپتىر بەرىيىان كەد.

* بۇ كۆئى؟

* ئازاڭم، وەنگ بىن بۇ تاران.

لە نەخۇشخانە باوک و حوسىتى بىرای حەسەن ئىشمان دېتىنە دەر. بە خۇشىيەدە بىرىنە كانىيان زۇر ئاستەم نەبۇون. جەلال دواي لىن كەردىبۇوم كە پۇمادى كالامىنى بۇ پەيدا بىكم. لە گەل حەسەن سوارى تاكسى بۇوين بۇ ئەمەد بېچىن لە ناوا شار پۇمادى كالامىن بىكىن. لە ناوا تاكسىيەكە دا پىاۋىتىكى ترى تىيدا بۇو نازاڭم تەورىزى بۇو يان نا، ئىيەمە باسى سەردىش و بىرىندا رەكانمان بۇركىد و ووتىمان لە پۇمادى كالامىن دەكەرەپىن بۇ بىرىندا رەكانمان. ووتى:

* لە گەل من وەرن، يارمەتىيان دەكەم.

ئىيەش بەدوابى ئەو دا دېپىشىن بۇ ئىيادىرىيەك كە ئىيىستا لە بىرم نەماوه كامە بۇو. دواي چەند خولەكىكى هات بۇلامان و ۱ - ۷ قۇتو پۇمادى بۇمان ھىندا. زۇرماز پىن خۇش بۇو و زۇر سوپاسمان كەد. ووتى:

* پېپىست بە سوپاس ناكلات، ئەم بچۈكتۈزۈن كارىكە كە من دەتوانم بۇ يارمەتى ئىيە بىكەم.

بە پەلە بۇ نەخۇشخانە گەرائىنەدە و پۇمادە كانمان لە جەلال و حوسىن دابەش كەد.

مانەوەم لە تەورىزى بى سوود بىو ھەر بقۇيە گەرامەدە بۇ مەھابايد. كە چۈومە مائى خوشكم دېتىم حاجى محمدەمدە زاوامان دايىم و خىزانىمى لە سەردىشىتەوە هىنناوتە لاي خۇپىيان بۇ مەھابايد.

رۇزى دواتىر بۇ دىتىنەوە باوکم رېيشتم بۇ تاران. لە تاران لە مائى كاك قادر قادىزىدە بۇوين. بە يارمەتى ناوبرار چەند نەخۇشخانەمان كردن. لە يەكىن لە نەخۇشخانە كان چاومان بە شەھىد فاتىمى حەدداد كەوت (ناوبرار دواى چەند سال ئازاز چىشتىن بە هوى بقۇبى شىمیاىي گىانى بەخت كرد) و ھەر لەھۇش بىو كە بۇ دواين جار چاوم بە دۆست و ھاوبىزلى پېشىوم شەھىد عەبدۇللا مىنائى كەوت. نەو بىرىندارانە كە لە تاران بۇون ھەر ھەممۇيان وەزغىان زور خراپ بىو، بەشىكى بەرچاولەوان ماوەيدىك دواتىر شەھىد بۇن. گەرامەمان بە دواى باوکم بى سوود بىو و بە داخىدە نەمان دىتىنەوە ھەر بقۇيە بە دىتىكى پە لە پەڭارەدە گەرامەدە بۇ مەھابايد.

ھەوالى ناخوش پەيتا پەيتا دەھاتنى. ھەوالى شەھىد بۇونى دۆست و جىريان و ھاوشارى. ھەوالى قارەمانەتى سائىھى مەممۇدى كەرىمىي و خەفۇرى حاجى شەخسەي كە لە رۇزى يەكەمەدە و سەردارى مەترىسى زور نەركى ناشتىنى شەھىدەكانىيان گرتقۇنەستۇ. ھەوالى قىسەكانى بۇيرانەي مامۇستا مەلا عەبدۇللاي قاسىمىانى كە لە مىزگەوتى سوور لە ناو بە رېپرسانى كۆمارى ئىسلامى سەبارەت بە كەم تەرخەمى كارىيەدەستان لە فەریاگۇزازى بە خەنگى سەردىشەت دا كەربىدونى. مامۇستا ووتبوو:

* حوكومەتىك كە دەيپەھۇي تا فەتحى قودس دەرىزە بە شەر بەتات، لە شارى سەردىشەت كە دەبىتىه يەكىن لە شاردەكانى پېشى جەبىھە نە ھەشارگە بۇ خەنگى درووست كەردوو و نە نەخۇشخانەي پېشىست بۇ بىرىندارانى شەر.

10. رۇز لە بۇمبارانى سەردىشەت تېپەر بىبۇ و نېيمە ھەر وا لە شۇنى باوکم بىن ھەواپى بۇوين. پېش نىيورۇ حامىد عىراقى (كۇرى بىرای ئامۇزىنە فاتىم كە خەنگى قەلادزىيە و دەمەتكە لە سەردىشەت سەرتاشخانەي ھەيى) زەنگى بۇ مائى خوشكم لە مەھابايد لىيدابۇ و ووتبوو:

* نېيمە دەستىيەك كە بىرىندارانەكانى سەردىشەت لە نەخۇشخانە خورشىدى ئىسەفەھانىن، باوكتان لە لاي نېيمەيە و وەزغى زور خراپە، نەگەر لە فەریا نە كەھون لەوانەيە تىدا بچىت.

رۇزى دواتىر من وەستا قادىرى ئامۇزام بە مەيدەستى دېتى باوکم بەر دەپەنە ئىسەفەھان وەرى كەوتىن. نېيمە پېشدا چۈپىن بۇ تاران و لە وىشەوە بلىتەمان بىرى بۇ ئىسەفەھان. لە قوم بۇ ناخوارىن لامان دا و ئىستاش باشى لە بىرە كە ئاواي قوم سوپەر بۇو. كە گەيشتىنە ئىسەفەھان نەخۇشخانە خورشىدىمان دىتەوە. لەھۇش ھەر ھەمان دېيمەنی دلتەزىنى كە لە تەورىز و تاران دېتىبۇوم كەوتە بەر چاوم. بەشىكى لە بىرىندارانە كان بىرىنەكانىيان زور قورس بىو. كە چاوم بە باوکم كەوت زراوم چوو. زور لازار بىبۇ و رېشى ھاتبۇو و بە هوى كەم تەرخەمى ستافى نەخۇشخانە بىرىنەكانى چىكىان كەردىبۇو. بە ئازاحەتىيەدە ووتى:

* تا دۇنپىش چاومەكانم ھېچىان نە دەيت. مەمنۇونى يۇسۇ ئاجىي محمدەمدە (يېسف عەزىزپۇر) و حامىد، نەگەر يارمەتى نەوان نەبوايە تا ئىستا دەمرەم. لە شىپۇرى قىسەكانى باوکم تى گەيشتەن كە ئەدو لاي وا بۇو نېيمە بە عەمد زوتو نەچۈپىن بۇ لاي. كە بۇم باسى ھەوالى كەنمان بۇ دىتىنەوە ئەو كرد و ئەو راستىيە كە نەگەر حامىد تەلەقۇنى نەكەرىبايە ئېيمە ئىستاش نەماندەزانى ئەدو لە كۆپىھە ئىنلى بۇو.

رۇزى دواتىر وەستا قادىرى ئامۇزام گەپايىھە بۇ سەردىشەت و من لە لاي باوکم مامەدە. لە وۇلاتانى پېشىكەوتۇ خەزمەتلىرىنى يەكسان بە نەخۇشان لە لايەن ستافى نەخۇشخانە وە شىپۇرى ئاسايىيە بەلام ئەدو لە وۇلاتى وەك ئىتاران نامۇيە. لە نەخۇشخانە ئەو راستىيەم بۇ دەركەوت كە چاڭ بۇونھۇ باوکم پېشىستى بە چاودىزىيلى بىرىوانە ھەبۇو. پۇمادى كالامىن كە بۇ بىرىنەكان پېشىست بىو بە جۇرە كە دەبۇو نەددەر بە بىرىندارانەن و ھەر وەھا بىرىنى باوکم پېشىستى بە ھەمامى پېمەنگەناتەتەن بە بىو بۇ لەنداو بىردىنى چىكى بىرىنەكان.

لە نەخۇشخانە كەدا كۆرىكى وەك ئىتىس كارى دەكىد كە دەستى بە گشت جۇرە دەرمانىيەك رادىگەيەشت. من زور زۇو لە گەل ناوبرار بۇوم بە رەفيق. دەمزانى كە ئەدو جەنگەرەنگەشە و ھەر چەند كە بۇخۇم جەنگەرەنگەشە باشىرىن چەنگەرەنگەشەن وەك ئىتاران نامۇيە. لە ئەخۇشخانە ئەو راستىيەم بۇ دەركەوت كە چاڭ بۇونھۇ باوکم پېشىستى دەھىتىام. جەنگەلەھۇش بۇ بىردىنە سەرى تواناى باوکم ھەممۇ رۇزىك قوتۇويەك شىرىعىس (بەرەھەنە ئەنگەنلى بۇو كە ئەنگەنلى ئەلەنلى كەنلى شىر و ھەنگۈن بۇو) بۇ باوکم دەكىرى و ئەھۇش زۇرى پىت خوش بىو و دىرى خواردەمە. ھەممۇ رۇزىك من ھەمامى پېمەنگەناتەتەن بە باوکم دەكىد و پۇمادەن لە بىرىنەكان دەدا.

لە ئىسەفەھان بۇم دەركەوت كە يەكىن لە هو سەردىشەكانى دواكەوتتۇرى شۇنى وەك كوردىستان، تەرخان كردىنى زورىيە ئىمكەناتى وولات بۇ شۇنى وەك ئىسەفەھانە. تا ئەو كات من شۇنى وەھا ئاودان و پېشىكەوتتۇ وەك ئىسەفەھانەن نەدىتىبۇو.

چىل رۇز دواى مانەدە باوکم لە نەخۇشخانە خورشىدە حاڭى باوکم ئەدەندە باش بىو كە ئىزىنيان دا نەخۇشخانە جى بېتلىت.

بەرگى كوردى باوکميان ھەر لە تەورىزلى فېن دابۇو ھەر بقۇيە كاتىك كە نەخۇشخانەمان جى ھىشت كراسىك و پاتقۇنىكى عەجمىيەن دا بە باوکم. ئەدەن يەكەم جار و

دوازین چار بیو که یا وکم یه یه رگی غهبری کوردی یه وه دیت.

به خوشیه و باوکم نیستاش له شاری سه ردهشت ده زی و هه رچهند بومبی شیمیایی نهیتوانی گیانی بستینیت به لام نهود بیست ساله که باوکم به دست ئاسه واره کانی بومبارانی شیمیایی به ود ده نایت. مانگی رابوردو شه ویکیان هه ناسهی باوکم راده وستی که به ئامبو لانس به پله دیگه یه ننه نه خوشخانه و چهند روز لهوی ده نیتیه ود.

* مامه گیان، یوهبی شیمیایی سپیله لکه کانی خرای کردووی و چلکی زوری سپیله لکه کانت بیووه هوی راودستانی هه ناسه ت.

تا نیستا بتر له ۱۵۰ کهس له خه لکی شاری شه هب یبون و به هه زاران کهس نیستاش به دهست ناسه واره کانی بومباران شدمایان به ومه دنالانی.

جیگای داخله که ۲۰ سال دوای کارهستاتی لای پوشیدر ناودنی خزمه تکوزاری پزشکی به شیوه شیاو له شاری سه رده است در عروضت نه کراون. خله کی بی هانای سه رده است فیستاش با پهیلا کردنی درمانی پیوست دهیت پیران و عنیاق بگه زین و پیوستی فهوری ایان به کلینیکی پزشکی در عروضت کلینیکی تابیه تی به چاره سه ری نه خوشی ده زگی هه ناسه و پیست هه به.

له بیسته مین سالیادی کارهای کارهای ساخته شده هیدانی شه و کارهای داده زنده داده و قیم و هیوای ساریز برونه و دی برینی بربنلدارکان و باشتر بیون، بواری تندن و دسته، لهوان به نهاده ده خوازم.

عنی پوششی ۲۷۰۷ لندشپینگ - سوکل

سەرچاوه: مائییەری گیارەنگ / رىكەوتى : ۲۸ ئىچۇنى ۲۰۰۷

زیان دهگاه مردن دا بیرونی کړیکی برینداری چې کې شیمایی له سه رده دشت

فهرست: خوشک، شهابنده

روزی ۷ پوشیده ری ۱۳۶۶ هیج که س بیری لهود ندادکرده و کارهای اته گهه ورد دزی مزدیه توشی شاری جوانی سه رده داشت بن. هه مو خد لک دهگل تزپ و بومبارانی هه واپی راهاتبیون بهلام نه و جاره جیاوانی هه بوبو نه هریمه نهه مرگ سینه ری به سه رشاردا کیشا بوبو. من ودک که سینک که قوربانی نه و جینایه ته بوم پیم واشه گیرانه وردی بیزه وردی نه و جینایه ته بوز من مرده میک بیتتو خوننه رانیش دهگل گوشده دیک که لم جینایه ته دزی مزوغایه ته بیه ناشنا دوکم.

نه خوشخانه و دک سه حرامی مه حشمه روابو پر بیو له بریندaro به رکه و ته، سیزدهمیان لئے پیغوند کردمو خه ریکی چاره سه رکردنه بیوون. زوریه‌ی نه خوشخانه کان له هه ساری نه خوشخانه خه و قبرابونون جو تکه ئیمکانات نه بیو نه و نه خوشخانه که و زعیمان خواتیر بیو نه شاراده کافی دیکه کان راده گواستن. له دوانی دا دوگه لامن گه درامه ووه مالی.

نەخۇشىدەكەم رۆز بەرۆز زىاتەر ئازارى دەدام، دەكىرى بلىئىم شار چۈل بىبۇ، رۆز راپراپ و خەتكى شار تۇوشى كارەساتىك بۇون كە ئىيە خۇينەرانى خۇشەويست تا رادىيەك لېنى ئاگادارنى دووبارەكىرىدەنەوە باش نىيە، نىزىك بە سەدان شەھىيد و نىزىك بە دەھەزار بىرىندە.

هاوين راپردو كاتى كرانەوە قوتابخانە كان هاتو منىش چومەدە قوتابخانە بەلام هەناسە سوارىو كۆخەى زور ئازارىيان دەدام نەمدەتوانى وەرزش بىكەم، تەنانەت بەداخەدە كەشى ئەوكات بە جۈزىك بۇو كە هيئىدىك كەس خۇيان لەمن دوور راھەگرت و منىش پىيم خۇش نەبۇو ھېيج كەس پىم بلىنى شىمياپىي بۇوى چۈنكە ئەوكات خەتكى بە چاۋىتكى سووک چاۋيان لەو جۇزە كەسانە دەكىرى.

چەند مانگىك لە قوتابخانە راپردو منىش ھەجۇزىك بۇو دەچومەدە بۇ قوتابخانە بەلام نەخۇشىدەكەم هيئىدى ئازار دەدام كە هيئىزى چۈونە قوتابخانەلىكىرىتىم هيئىدىك جار لە رىيگاي قوتابخانە بە هوئى هەناسە سوارى زور ھېنىزى هاتىمەدە ماڭەنەوە ئەبۇو كە ھاۋپۇلۇيەكانم دەيامەتىي باپم و خېزىاندارى ھەلى ئەوەي نەددە بە باپم بۇ چارەسەر كەرنى بۇ شاردەكانى دىكەم بىيات. بەلام دواتر بە ھەر شىيەدەكى بۇو ھاواكارى هيئىدىك لە خزمان و دراوىستان بۇو بە هوئى ئەوەي كە باپم من بىبات بۇ ورمىن و ماوەيىك لەوئى لەزىز چاۋەدىزى دا بۇوم. كەمېك باش بىبۇمەدە بەلام لە دوای چەند مانگىك دووبارە وەك خۆم لىتەنەوە دوو سالۇ ماوەيىك راپردو نەخۇشى زىيانى لە من تاڭ كەردىبوو، هيئىدىك جار تەنانەت نەمدەتوانى لە حەسارى مالى خۇمان را بچەمەدە بۇ زۇرى، هيئىدە هەناسەم سوار دەبوبو كە منيان دەبىرە لای دوكتۇر، بە هوئى داواكارىي يەكىنىك لە دوكتۇرەكان باپم بە ھەر بەدەختىدەكى بۇو منى بۇ نەخۇشخانەيەكى تەورىزى بىر. لە دوای پېكىنەن دوكتۇر پىسى وتم كە شىمياپىيەن و منىش زور گىريام و باپيشەم ولى دوكتۇر بەریز مافى ئەودت نىيە قىسى و ابە كچەكەم بلىنى ئەو نەخۇشىدەكى دىكەي ھەيە و بەھۆي سەرما واي لېپاتووە. دوكتۇر وتسى من دوكتۇرم نەك ئىيە و كچەكەت دېبىت ماوەيىك لېرە بەننەتىدە تاكۇ باشتىر بىت. لە ماوەيى مانگىك دا كە لەوئى بۇوم كەمېك باشتىر بىبۇوم باپم ويسىتى بەباشەوە سەردىشى بەلام دوكتۇر وتسى كە دېبىت ماوەيىكى زورلىزىدە بەننەتىدە. بەلام من پىيم خۇش نەبۇو لە شارى غەرب وەنینم، دەگەل باپم گەرائىنەدە بۇ سەردىش. ويسىتى درېتىز بە خۇينىن بىدم بەلام نەمەتوانى و بە ناچارى وازم لە خۇينىن هىنئاۋ لە ھاۋپۇلۇيەكانم جىا بۇومەدە. كات وەك ھەمور راھەبردە، من ھەروا بەھۆي نەخۇشىدەكەمەدە ئازار دەچىئىم چەند جارى دىكەش بۇ شاردەكانى مەھاباد و ورمى رېيشتم بەلام ھېيج ناڭاپىكى نەبۇو.

هاوين سالى ۱۳۷۶ بۇو نەگەنلەن بەنەمالەكەم بۇ دايىن كەردنى بىشىپى وەككۈ خەتكى كەم دەرامەتى ناوجە چوپۇپۇنە كورەخانەلى خىشت بىرلى لە "مەرەنلە". ئاخىرى هاوين دەگەل براڭانە كە دەيانوپىست بچەنەوە قوتابخانە ويسىت بچەمەدە بۇ سەردىش تا ئەوكات بۇ هەناسە سوارىيەكەم كە ئەكم لە ئىيىپېرى (سالبۇتامۇل) وەر دەگەرت - ھەنېبەت ئىستاش ناتوانە بە بىن ئەو هەناسە ھەلکىشىم. لە تەھۋىز سوارى ئوتوبوسى مەھاباد بۇوين دەخولەك دەبوبو كە ئوتوبوسەكە وەرى كەوتىبۇ من ويسىت كەللىك لە ئىيىپېرىيەكە وەرگەم بەلام لە ناوا تاڭاسى شار دا لېيم بەجىن مابۇو. ھېنندەم فشار بۇھات كە خەرىك بۇو دەخنەكام براڭەم مەسەلەكەي بە شۇقىرىدەكە وت و پىسى وت كە وەتكەرى بەلام بە قىسى ئەكىدىن، كەم كەم مەرەن بەچاۋان دېت يەكىنىك لە موسافىرەكان بە براڭەمى وت كە خۇشكەت چېھەتى خەرىكە دەملىنى. ئەۋىش وتسى كە هەناسە سوارىيەتى و ئىيىپېرىيەن ئەناسەكەلىت بەجىن مابۇ. ئەو رۆزە گەورەيى خۆم بۇ دەركەوت چۈنكە ئەو موسافىرەش نەخۇشىن ئەناسە سوارى ھەبۇو ئەو ئىيىپېرىي ئەناسەپىبۇ ئەدە دا بە من و من لە مەرەن رىڭارم بۇو.

خۇينەرى خۇشەويست ئامەھەوىي بە باس كەردنى ئازارىكانى خۆم كە نەمۇنە كەلىكى زور بچۇوك لە كارەساتلىتىوانى ئەو شاردەن كاتى بە نەخى ئىيە بېرمەن. ھەر رۆز كە بە تەممەنەوە زىياد دېبىن تۇوشى نەخۇشى گەلىكى دىكە وەك نارەھەتى دەمار و لَاۋازى ئىيىك بۇوم و ھەمېشە لە ژىز چاۋەدىزى دوكتۇر دام كە تەنانەت ناتوانە كارەكانى مالەھەوش بە تەنەيا راپەرەنەم و ھاوسەرەكەم ھاواكارىم دەكتات. ئىستا كە خەرىكى نۇسۇنى ئەو بېرەورىيەنام ھاواكتە دەگەل سالرۇزى بۇمبارانى سەردىش، دوای ماوەيىك كە لە نەخۇشخانە كەوتىبۇم نەمۇز ھاتوومەتەمە مالىنى. بەلام ئىستاش كە ئىستا كە دوو پېرسىار بە تەھۋاوى لە لام بىن وەلام ماؤنەتەوە كە بۇ تەنەيا ناوجە كورۇنىشىنەكان ھېرىشى شىمياپىيەن كرايە سەرە و دووهەمېش بېچى لە دوای تىپەر بۇنى ئەمە سالە تازە باس و قىسى لەو رواداھ دەكىرى و كۆمەلگەن ئەۋىش ئەۋىي بىنلەتكىيان لەو كارەساتە دەرى مەرۇبىيە كەرد.

نېيىنى: ئەو بېرەورى يە لە ۱۹ سالىھى بۇمبارانى شىمياپىي سەردىشەت دا نۇوسراروە.

له یادی کاره ساته میز و سیه کهی شاری سه رد هشت

شاخه‌واز عه‌زندی

بیرونیه ک لدو روزه دا که قدت له بیرم ناچیته و دوانیووه روی روزی حه و تی پوشېره سالی ۱۳۹۶ ی هه تاوی بیوو من مانایکی ۱۰، ۱۲، ۱۴ سه رینزیو لووم،

به راده‌یک که له نئیو هه مهو منلاانی گه رک دا سه ریه‌دهره و دیار بیوم. له روزدش و دکوو هه مهو روزانی دیکه له گه‌ل کومه‌تیک له و منلاانه، له گه رکه‌که مان دا واتا گه رکی هه نلداهیان، خه ریکی یاری و گه‌مهی منلاان و هات و هاوار و ناره‌حاته کردنی دهرو جیرانان بوبین. لهو روزه قهت لهو هه تبیز دابه‌ز و راکه راکه تیز له دبیوم. له بیمهه چه‌لینین جار دایکم به دوام دا هات که ودکوو سه ره نه نیوارانی روزانی دیکه بمینیز بتوینجه کرین بتو مانگاکه مان، له دورو بدری سه رچاوی نیو شاری سه‌ردشت. روزانه خه‌لکی دهرو بدری شار و به تایبته‌تی لای باسکه دوو، جن جن باقه و تینجه‌یان لهو دورو بدری بتو فروشتن دادنا. به‌لام هه رچی من بیوم به پیچه‌وانه‌ی روزانی پیشوا هه رجوابم نه داده‌یوه و لاساریم دهکرد و دمگووت دوایه دچ. دایین جار که داوای لئ کردم، به ناره‌حاته منلاانه‌کانه جن هیشت و به‌دهو لای سه رچاوه ودری که‌وتم. هیشتا چه‌ند سه ده مه‌تیک دورو نه که‌وتبیومه ده که دنگی ته‌یاره‌کان رایان گرم. نه مجاوه دنگی فروکه‌کان و دنگی نه و چه‌کانه‌ی که هه‌تیان رشت هاواکات بسو. زوری پن نه چوو دوای ته‌قینه‌وهدی بومبه‌کان، خه‌لکیکی زور له نیو شاره‌وه و دکوو جارانی پیشوا رویان له گه‌رکی نیمه کرد و، هاواریان دهکرد شیمیاییه. داوایان له خه‌لکی دهکرد که بچنه سه رشونه به‌زدکان و ناگر بکه‌نه و په‌ریزی تهر به دم و چاوه‌وه بگرن. لهو ددهه دا به پله‌له گه‌رامه‌وه لای مانی. ودکوو جاره‌کان دیکه که شار توبیاران دهکرا یان ته‌یاره لینیددا، به شیکی بدرچاو له خه‌لکی گه‌رک دورویان دهکرد نه و زیر زمینه‌ی نیمه‌وه که دهیان گووت تپ کاری لئ ناکا و قایمه. نه و ددهه‌ش زیر زمینه‌که پر له خه‌لک بسو. نهوان نهیان زانی بسو که بمیبی شیمیایی لیندراوه و ته‌نانه‌ت هه ره‌شیان دهیان که شیمیایی چیه و له کاتی لیندانی نه و چه‌که دا دهین چی بکری. که چوومه زورو دوه گووتمه و درنه ده‌دهه، خه‌لکی شار هه مهو رووی لینه کردووه و وا خه‌ریکن ته‌گه‌ره ماشین ناور ددهن و دهچوون، که ناگریان لئ کراچووه. نه و نیواره خه‌لک له ترسان نه دهیران بچنه‌وه مانه‌کانیان، دهیان گووت بتو شیمیایی تیدا کوده‌بیته‌وه و نینسان دهکووژی. تا هه‌وا به‌دهه ده‌نگان دهچوو، خه‌لکیکی زورتر له ناودنلی شار و به تایبته‌تی نه و نیبانه‌ی له شوینی که‌وتنی بومبه‌کانه‌وه نزیک بیون، رویان لهو گه‌رکه‌ی نیمه و شوینی به‌زدکانی دهکرد و بدشیکی بدرچاویش هه رجوابیه و سه ره‌دو زیر بدهه و گووندکانی، قوولته و باعی و شینیو و ...، که له خوارووی شار هه‌لکه‌وتبیون دهچوون و شاریان چوی دهکرد. نه و نیواره‌ی تا درنگانی شه و له ده‌دهه ماینه‌وه و له په‌ن دوکه‌لئ ناور به سه‌رمان برد و لینکدا لینکداش په‌ری و پالمان ته‌ر دهکرد و به دم چاومانه‌وه دهگرت. شه و دایک و بابه‌کان زور منلاانه‌کانیان ناموچگاری دهکرد که نایی له شوینی بومبه‌کان نزیک بینه‌وه دهنا شیمیایی دهبن و دهمن. نیواره‌ی روزی دوایی، که لنه‌لنه نه و که‌وته سه ره‌مه، که دهبن هه ریزانم بچنه‌وه سه ره‌مه، و دهبن نه و جویه‌ی چیه و دهبن نه و ته‌قینه‌دهوه چون بی. له لایه‌کی تریش دلم به‌دهه خوش بسو که دمگووت فاقون و نایلوونه شکاویکی زور که‌وته و کوی ده‌که‌مه‌وه و دهیفرؤشه. چونکوو جارچاره هه‌نگی روز به دوای فاقون و که‌وشه کفون و شتی لهو بابه‌ته کوچه و کوچه شار ده‌گه‌رام. بقیه نه و نیواره‌ی به دورو له چاوی دایک و بابه، تاوم دایه تیلیسیک و له گه‌ل برایه‌کم که سائیک له خوم بچووکتر بسو، به‌دهه دهرو بدری سه رچاوه ودری که‌وتین. سه‌ریزیوی و هاری و هه‌دا نه‌دان و پیک هینانی ناره‌حاته بتو نه و نه و ته‌نانه‌ت بتو مانه‌وه‌مان، له مندا به راده‌یک بسو، که له هه مهو منلاانیکی دیکه زیاتر له بدر چاوان بیوم. نیستا کاتیک بیز لهو سه‌دهمه منلاانیم دهکه‌مه‌وه و نه و خهو و خله و نه خلاقه‌م دهیت‌دهه بدرچاو و له گه‌ل نیستای به‌دهمیش، تا نه و ده‌دهمه و ته‌نانه‌ت هه‌لدهستا و بتو شه ره‌خو و نارامه و ته‌نانه‌ت زور که سه‌رخنه لهو هه مهو نارامیم ده‌گردن، سه‌رم سوره ده‌مینی و ده‌لینی نه و ده‌دهه قهت من نه‌بووم. سه‌ریان نه‌یه‌شینم، گه‌یشتنیه جیی بومبه‌کان. تاق ولوقه خه‌لک لهم لا و نه و لا دهیندران. بهلا په‌سیوان دا و به دورو له چاوی خه‌لک له شوینه‌که نزیک بوبینه‌وه. نه و چاچه‌ی که به‌دهمیکه هه‌لکه‌ندرابوو، تا نه و ده‌دهمه و ته‌نانه‌ت هه‌لدهستا و بتو شه ره‌خو و نارامه و ته‌نانه‌ت زور که سه‌رخنه لهو هه مهو روخاون و که‌ل و په‌لی ناو مانه‌کان په‌رش و بلاؤ بوبونه‌وه، توزیک ترس دایکرتم. بقیه تیلیسیکه‌م فری دا و به راکدن به‌دهه مال گه‌هاینه‌وه. له مانه‌دهه دهستی خوم ده پیش خست و له لای بایم شکایه‌تم له برآکم کرد و گووت نه‌هه‌موز چوته جیی شیمیاییکه. که وام گووت هه ره‌زو تبیز ره‌هاتن و رووت و قووتیان کردووه و بهو نیواره تاریکه، جواره‌دسته‌کی و زیر ترزو بیمای ناومان نا. نه و ده‌گیری و هاواری دهکرد و منیش به دم لیندانی تروه‌وپیکه، له زنیووه بینه‌که‌نیم. دواش شووشتنی وشک کارایه‌وه و جل‌ویه‌رگی

دوبه‌ر کرایه‌ود. ماوی سده‌عاتیک دواتر ندو برایدم گوتی خو کاکیشم له جوییده له گهان بیو. نه و مه‌بهستی له من بیو. بیوی به پهله پهل منیشیان روت کردوه و هدر به شیوی نه و دوبه تروومپای ناویان نام. نیستا که سال نه و سه‌ردۀ‌تیه په‌ری، قدت بو جاریکیش چوکترین نیشانه‌ی شیمیایی نه له سه‌ردۀ‌تیه په‌ری، قدت بو هم بقونی مابیو، هم دووکه‌له شینکه‌ی لئه لدستا. نه‌ده جینگای خوشحالی و هدر له و کاته‌ش دا جینگای سه‌رسوومنی خومه. به‌لام له لایه‌کی دیکه‌وه، به داخه‌وه دوبن بتیم که سه‌دان که‌س له خه‌لکی بن دیفاعی شارگیانیان له دهست دا. به هدزاران مزوف گیرزدی نه و چه‌که شیمیاییه بیوون و بشیکی به‌رچاویش له ژینکه و بیونه‌ورانی دیکه نائیوده نه و مادده بیوون.

له بیسته‌مین سال‌ریزی نه‌هم کارهساته میثووی و چه‌رگابرده دا سه‌ردۀ‌ریز و خوشوه‌ویستی دادنوینم له حاستی قامه‌تی به‌ریز شه‌هیله بن تاوانه‌کانی شاره خوشوه‌ویسته‌کده، شاری همه‌میشه سه‌رسه‌وز و سه‌ردۀ‌ریز سه‌ردۀ‌شت و پیشان ده‌لیم. نه‌ی شه‌هیله‌انی بن تاوان؛ نارام بنوون، موذه‌تان لئی بن، له کاتیکا یادی نیویه و نه و کارهساته ده که بینه ووه، که جینایه‌تکارانی نه و مه‌رگه‌ساته سامناک و درناده‌یه له ریزی به‌عسی گوربه‌کور کراوی نیبراق دا یکی به دوای یه‌کلا دینه به‌ردنه دادگا و به تاوانی ندو هدموو جینایه‌تانه که له سه‌ردنه دده‌لایان دا پنی هه‌ستابون، مه‌حکمه دوکرین و به سزای جینایه‌تکانیان دوکه‌ن. سه‌رانی خائینی نه و ریزمه دیکتاتوره که سه‌ردکی ترینیان سه‌دامی دیکتاتور بیو، له دار دراود. دوایه‌مینیشیان تا نیستا که عدلی شیمیاییه، چه‌ند روز لممه و به‌ر به تاوانی نه‌نفال و شیمیاباران کردنی خه‌لکی کوردستان، دادگایی کرا و چاودرانی له سیداره دانه.

نه‌ی شه‌هیله‌انی سه‌ردۀ‌ریز دلخیا بن دیکتاتور و جینایه‌تکاران هه‌ر دوبن بیوون و به سزای تاوانه‌کانیان بگدن. نه‌وان ته‌نیا روپورشی میثوویان بیو ده‌مینیتده و سه‌ردۀ‌ریز نه‌هاماوه دیتوه‌کان ده‌بیت. نسبی خه‌لکی ماف پیشیل کراو و شیمیایی لیدراو و چه‌ساده‌کان و نه‌هاماوه دیتوه‌کان ده‌بیت.

سه‌ردۀ‌چاوه : مانیه‌ری گیاره‌نگ / ریکه‌وتی : ۲۷ جونی ۲۰۰۷

کونگه‌رهی شیمیایی شاری سه‌ردۀ‌شت

نه‌مزف عی پوشپه‌ری ۱۳۶۶ ای هه‌تاویی به‌رامبه‌ر به ۲۷ ای ژونه‌نی ۲۰۰۷ ای زائینی له سینه‌مای شاری سه‌ردۀ‌شت، له یادی ۲۰ ساله‌ی شیمیابارانی سه‌ردۀ‌شت دا به به‌شدادری سه‌دان که‌س له دانیشتووانی شاری سه‌ردۀ‌شت و دورویه‌ری و به به‌شدادری چه‌ند که‌س له به‌رپسانی پایه‌به‌ریزی ریزی کوماری نیسلامی نیران که ته‌نیا لهم روزانه دا بیو بازار‌گه‌رمی خویان دینه سه‌ردۀ‌شت، کونگه‌رهی شیمیایی سه‌ردۀ‌شت به‌ردوه چوو.

خه‌لکی شاری سه‌ردۀ‌شت و دورویه‌ر هه‌مو سالیک یادی کارهساتی شیمیابارانی سه‌ردۀ‌شتیان کردوشده و هیچ پیوستیان به نوته‌هه بی‌جن و پر له دروکانی کاریه‌ده‌ستانی کوماری نیسلامی نیران نه‌بوده. هه‌مو سالیک نوته‌هه رکانی نه و به‌رپسانه به‌لینی دز و مصده و دعییه جوڑاوجوچیان به خه‌لک داده و دوای ته‌داوه بیونه بیچ و رسیده که قسه‌کانیان بیونه بلقی سه‌رثاوه، نه‌مزوش ودک یه‌که‌م ریزی نه‌م یاده، چه‌ند که‌س له به‌رپسانی به‌شدادر بیووه که له شاره‌کانی دیکه‌یه نیران دا هات بیون قسه‌یان بیو خه‌لک کرد و خویان به خه‌مخواری راسته‌قینه‌ی قوربانیانی شیمیابارانی سه‌ردۀ‌شت له قه‌لهم دا و کومه‌لیک به‌لینی دیکه‌یان به خه‌لک دان، که نه و به‌لینی‌یانه‌ش هه‌ر ودک به‌لینی‌یه‌کانی سالانی را بردوه چاویان لیده‌کری.

هه‌ر له دیزیزی نه و کونگه‌رهیه دا له سه‌ردۀ‌چاوه شاری سه‌ردۀ‌شت که ناوندی شاره و یه‌کیک نه و شوینانه‌ش بیووه که له کاتی بقدوومانی شاری سه‌ردۀ‌شت دا که‌وته به‌ر ده‌هیله‌ی فروکه بیوب هاویزه‌مکانی به‌عس و به‌شیکی زور له دانیشتووانی نه و گه‌ردکه شه‌هیله و برینهار بیوون، مونیمیتنه ترازیلایی شیمیابارانی سه‌ردۀ‌شت کرایه‌وه و ودک یادگار و بیبره‌وری شه‌هیله‌انی شیمیابارانی سه‌ردۀ‌شت چاوی لیده‌کری و له داهاتوو دا ده‌بیته شوینیک بیو یادکردنه ودک له کارهساته پر له خه‌مه، هیوادارم که مونیمیتنه تازه درووست کراوی سه‌ردۀ‌شت بیته هوقی و دیبر هیننانه ودی روزه روشه‌کانی نه و کارهساته و خه‌لک هان بیات که به دوای به ده‌سمی ناسین و جیهانی کردنی نه‌هم کارهساته دا بیوون و چیلی ماف و حدقه‌کانی نه‌هم زامدارانه له لایه‌ن کاریه‌ده‌ستانی کوماری نیسلامی نیرانه‌وه پیشیل نه‌کرین.

نه‌هودی له په‌یوندی له گهان نه و مونیمیتنه دا بیت، دوبن نه‌وه بتیم که خه‌لکی شاری سه‌ردۀ‌شت چاویان له بینا و چه‌ند دروازه‌یه کی بچکولانه نی‌یه، به‌لکوو چاویان له

حەوتى پۇوشپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالىھى سەرددەشتىيە نازارىشىۋاوه شىمیاباران كراوهەكان دا

پى راگىدېشتن بە زامدارىكانه و ئاورلىقاندەوە لە زورەمدەنداش ئەو شارىدە، ئەكىنما لە شارى ھەندىبەش مۇنىيەتتى ساز كرا و ئاورىان لە قوربانىيان نەدىايەوە و لەئاكام دا بۇ بەھۇ ئەندەوە كە خەنگى شار و دوروپەرى ھەندىبەجە مۇنىيەتتەكەيان ئاڭردا و بەم شىۋىدە ئازارىيەت خۇيان دەربىرى.

با لە جىاتى مۇنىيەتتى ساز كردن نەخۇشخانىدى درەمەسى شار تەماو بىكەن كە ۱۵ سالە لە ئىزىز كاردايىھە و ھەر جاردى بە شىۋىدەكە و بە تەحويل دانى درۇ و فيل بە خەنگى خۇ لە تەماو كردنى دەبۈزىن، لە جىاتى مۇنىيەتتى ساز كردن با چاۋىك لە شەقام و كۈلانەكانى شار بىكەن و داو و دەرمان بىكەيىنە خەنگى زامدار و وەزائەتە ئەنەنداش ئەنگەر سىمبولىك لە شار و يَا شۇنىك دا دەنیز و يَا دەيکەن دەنەوە، دەيدەن بە كەسەن كە شىاواي ئەو كەردنەوە دېيت، بەلام لە ولاتى بەلا لېيدراوى ئېيمە دا كەسەن مەقدەستى كەردنەوە بە دەستەوە دەگىرتى كە هىچ پەيپۇنلى يەكى بە شار و كارەساتەكەوە ئىيە و ھەر ئەندەش و دەكتات كە ئەو سىمبولە لە لايەن زورپەرى خەنگى دەنەوە نەبىيەتە جىڭىار ئىزىز، وەك لە سەرەدە ئامازىد پېتكەر مۇنىيەتتەكە با بىيىتە سىمبولىك بۆ وەبىر ھەننەوە ئەو رۇزى دەش و پې ئازارە، بەلام حەق وابۇو كە مەقدەستى كەردنەوە ئەو مۇنىيەتتە بىرلەپەي بە كەسەن كە شىاواي كەردنەوە مۇنىيەتتەكە دېيت و زامدارى سەرددەشت و بىنەماڭە قوربانىيەكان لە ھەممۇ كاربەدەستانى بەشدار بۇو كە تەننیا بۇ قىسە كردن ھاتۇونە سەرددەشت شىاوتەر و مۇستەحەق تەر بۇون بۇ كەردنەوە ئەو مۇنىيەتتە.

ديارە ئەمسال بىريار وايە كە يادى كارەساتەكە ۳ رۇزى بىيەت و لە رۇزى دەنە ئەنگەن دېكە دا چالاکىيە ھونەرى و وەرۋىشى و ئەددەبىيەكان و كۆمەلېنگ چالاکى دېكە بەرپىوھ بىن و ئەم يادە شىكۈدارلىرى بىكەن.

شكۈدار بىيەت يادى ۲۰ سالىھى شىمیابارانى سەرددەشت.

ھەۋالىنلىرى گىيارەنگ / پېلاچۇونەوە: حەممە دەسۋوول كەرىمى

سەرچاواھ : مائىپەرى گىيارەنگ / رېكەوتى : ۲۷ مئىيەت ۲۰۰۷ جۇونى

بىيەت سال نازارى ئاواچە جوانەكەمان سەرددەشت.

نووسىنى: مىستەفا شەلماشى

رۇزى حەوتى پۇوشپەرى ۲۷۰۷ يى كوردى، بىيەت سال بە سەر شىمیابارانى شارە جوانەكەدى سەرددەشت و چەند دېيەكى دەرپەرى دەتىلەپەرى، شارى سەرددەشت و دەرپەرى دەرپەرى

ھەميشە ئاواچەنى كۆپۈنەوەدىي رېبۈوارانى ئازادى كوردىستان و سەرچاواھ بەخشىنى هيزو توپا بە جوو لانەوەدىي رىزگارىخوازىي كەلەكەمان لە ھەممۇ پارچەكانى كوردىستان بۇوە.

ئەو ئاواچە خنجىلانەيە كە خاومۇن جوانىيەكى سىھاراوى سروشىتىشە، وەك دايىكىنى نىشتمان پەروردە، ھەزاران رۇنە ئەنگەتىو لە داۋىتى پاكسى خۇي دا پەرپەرە كەرددەوە و سەدان شەھىدى پايسەر زىزى لە پېتىناۋى سەرەتكەنلىكى كوردىستان دا پېشکەش كەرددە. لە ھەر كۆنەد و چىاۋ دونلىكى ئەو ئاواچە ئازادىخوازە بىر بىكەيەوە، شەھىدىكى سورخەلاتى كوردىستان دېتەوە. شارى سەرددەشت ھەر لە سەرەتكەنەكان بىگەر تا "گەردەسۈر" بە خۇنىيى رۇۋەكانى پېشىمەرگە و شىمیاباران دەنگاواھ، ووشە ئىتىباران" شەھىدى كەردىنە مەلا ئاواھە و دەحمان چاوشىن و مەلا كەچە و مەبىر دېننەتەوە كە بەدەستى رېزىمىي چەپلى پاشايىتى لە سەرەتكەنەكان نىعەدام كرمان و كىيمىاباران ھەلۋەرینى كىيانى سەدان ئەمامى تازە پېكەيىشتۇو، بەھۇ بۇمبارانى شىمیابارانى يەدە دەختەنەوە بىر.

ئەو ئاواچە يەھەميشە دالىدە شۇرۇشكىپەرانى كوردى بۇوە، لە ھەر چوارپارچەدى كوردىستان و هىچ رېتكخاراينى سىياسى كوردى ئەماوە كە سەرەدىنىك لە ئىزىانى ئاواھەيى و شۇرۇشكىپەر خۇي لەو ئاواچە دا بەسەر نەبىردىتىن و لە دەستى يارماھتىلەرى خەنگى بە وەقا و نىشتمانپەر دەرپەرى ئەو ئاواچە كەنگى و دەرنە كەرتىپە. بە حەق ھەنگەرىنى لەقەبىي "سەنگەر ئازادى كوردىستان" بىرلى بە ئاواچەنى سەرددەشت. ئاواچەنى سەرددەشت و دەرپەرى تەنانەت دالىدە شۇرۇشكىپەر ئەوتۇپان داودە، كە رېڭىز ئەرەتكەنە كان دەنگە ئەنگە ئەو ئاواچە يەھەميشە رىگايەتىيەوە دەست پىن كەرددە و ئېستاشى لە كەنلى بىن خەنگى سەرددەشت و دەرپەرى دالىدە شۇرۇشكىپەرانى بەشەكانى دېكەي كوردىستان دەدەن و بە ھەممۇ هيزيانەوە پېتىپانى لە دەسکەدەتكەنە ئەشەكانى دېكەي كوردىستان دەكەن.

بە خۇرایى ئىيە، كە دۇزمەنلىقى كەلەكەمان لە ھەر بەھانەيەك دەگەرپىن تا رېقى خۇپان بەو ئاواچە ئېشەمانپەر دەرپەرى و شارە خنجىلانەكەي سەرددەشت بېتىزىن. ھەر بېتىزە لە

روزی ۷ ای پوشیده‌ری ۱۳۶۶ ای کوردی دا دوزمنی سوینلند خواردوی گله‌که مان، ریشه‌ی فاشیستی به عسی روچاو، رقی دیزینی خوی به خه‌لکی سه‌ردشت و دورویه‌ری پشت و به هیزشیکی درنـانـهـی کـیـمـیـایـیـ، وـانـهـ بـهـ چـهـکـیـ کـوـمـهـلـ کـوـزـ سـهـدانـ کـهـسـ لـهـ ژـنـ وـ منـدـاـلـ وـ پـیـزوـ لـاوـیـ نـهـ وـ سـهـلـکـهـ دـهـ لـهـ گـیرـانـ نـهـهـاتـوـیـ کـورـدـسـتـانـیـ شـهـهـیـدـ کـرـدـ وـ هـهـزـارـانـ کـهـسـیـشـیـ گـیـرـوـدـهـیـ مـهـرـگـیـکـیـ لـهـ سـهـرـخـوـ کـرـدـ کـهـ نـیـسـتـاشـیـ لـهـ گـهـلـ بـنـ، پـاشـ تـهـ حـمـهـ مـولـ کـرـدنـ دـیـانـ سـاـلـ نـازـارـ

وـ نـهـخـوـشـیـ گـیـانـ دـدـهـنـ. رـیـمـیـ جـیـنـایـهـ تـکـارـیـ کـوـمـارـیـ نـیـسـلـامـیـشـ کـهـ دـهـسـتـ بـهـ خـوـنـیـ سـهـ دـانـ رـوـلـهـیـ نـهـ وـ نـاـوـچـهـ یـهـ سـوـوـرـهـ، نـهـکـ تـهـنـیـاـ هـهـوـلـیـ سـارـیـزـ کـرـدـنـیـ بـرـیـنـیـ قـوـرـبـانـیـهـ کـانـیـ نـهـ وـ جـیـنـایـهـتـ سـامـنـاـکـهـیـ نـهـداـوـهـ، بـهـنـکـوـ زـوـرـتـرـ هـهـوـلـیـ دـاـوـهـ بـهـ قـازـانـجـیـ رـیـمـیـکـهـیـ کـهـلـکـیـ تـهـبـیـغـاتـیـ لـنـ وـدرـ بـگـرـنـ.

لـهـ نـهـنـجـامـیـ نـهـ وـ هـیـرـشـهـ درـنـانـهـیـ دـهـ، نـیـسـتـاشـ تـهـمـ وـ مـشـرـ بـوـمـبـارـانـیـ شـیـمـیـایـیـ بـهـ سـهـرـ نـاـوـچـهـ جـوـانـهـکـهـیـ سـهـرـدـشـتـهـوـ دـیـارـهـ وـ هـهـمـوـ سـالـیـ لـهـ بـیـرـوـهـرـیـ نـهـ وـ رـوـزـهـ دـاـ خـهـلـکـیـ نـاـوـچـهـیـ سـهـرـدـشـتـ بـرـیـنـیـانـ دـهـکـوـلـیـتـهـوـهـ وـ لـهـ هـهـرـ جـیـنـگـایـهـیـ نـهـ وـ دـنـیـاـ پـانـ وـ بـهـرـینـهـ دـاـ بـنـ، بـوـنـ سـیـوـیـانـ بـهـدـهـلـوـقـیـ دـاـ دـیـ وـ بـوـ چـهـنـ سـهـعـاتـیـکـیـ بـهـشـدارـیـ لـهـ نـازـارـیـ قـرـبـانـیـهـ کـانـیـ چـهـکـیـ کـوـمـهـلـ کـوـزـ شـیـمـیـایـیـ لـهـ نـاـوـچـهـکـهـیـانـ دـاـ دـهـکـهـنـ. قـوـرـبـانـیـهـ کـانـیـ چـهـکـیـ کـوـمـهـلـ کـوـزـ شـیـمـیـایـیـشـ لـهـ شـارـیـ سـهـرـدـشـتـ وـ دـوـرـوـ بـهـرـیـ تـاـ نـیـسـتـاشـ لـهـ ژـیـرـ بـارـیـ زـوـنـیـ دـاـگـیـرـکـهـرـانـیـ کـوـمـهـلـ کـوـزـ شـیـمـیـایـیـشـ لـهـ شـارـیـ سـهـرـدـشـتـ وـ دـوـرـوـ بـهـرـیـ تـاـ نـیـسـتـاشـ لـهـ ژـیـرـ بـارـیـ زـوـنـیـ دـاـگـیـرـکـهـرـانـیـ کـوـرـدـسـتـانـ وـ بـنـ دـنـگـیـ رـیـکـخـراـوـهـ نـیـونـدـهـوـدـیـهـ کـانـیـ جـیـهـانـ لـهـ بـهـامـبـهـرـ نـهـ وـ تـاـوـانـهـ گـهـورـیـهـ دـاـجـهـمـاـوـنـ وـ لـهـ چـاـوـدـرـوـانـیـ دـاـنـ تـاـ رـوـزـیـکـ لـهـ پـوـرـانـ وـدـکـ قـوـرـبـانـیـ چـهـکـیـ کـوـمـهـلـ کـوـزـ بـنـاسـرـیـنـ وـ تـاـ رـادـدـیـهـ کـیـمـیـایـیـ سـارـیـزـ بـکـرـیـ وـ زـیـانـهـکـانـیـانـ قـمـهـبـوـ بـکـرـیـتـهـوـهـ. بـهـلـامـ مـخـابـنـ تـاـ نـیـسـتـاشـ نـاـوـرـیـکـیـ پـرـ بـهـ پـیـسـتـیـ نـهـ وـ جـیـنـایـهـتـ لـهـ قـوـرـبـانـیـهـ کـانـیـ کـیـمـیـایـیـ سـهـرـدـشـتـ وـ دـوـرـوـبـهـرـیـ نـهـدـرـاـوـهـتـهـوـهـ وـ بـرـیـنـهـکـانـیـانـ سـارـیـزـ نـهـکـارـوـهـ.

لـهـوـشـ دـلـتـهـزـیـنـترـ نـهـوـدـیـهـ کـهـ بـهـدـاـخـهـوـهـ جـیـزـبـ وـ رـیـکـخـراـوـهـ کـوـرـدـسـتـانـیـهـ کـانـیـشـ هـیـجـ گـرـنـگـیـکـیـ نـهـوـتـقـیـانـ بـهـ جـیـنـایـهـتـهـ گـهـوـرـیـهـ نـهـدـاـوـهـ وـ هـهـمـوـ نـهـوـانـهـیـ کـهـ رـوـزـهـ سـهـخـتـهـکـانـیـ خـهـلـکـیـ خـوـیـانـ لـهـ نـاـوـچـهـیـ دـاـ بـهـسـهـرـ بـرـدـوـهـ، نـهـ وـ خـهـلـکـهـ لـهـ خـوـبـوـرـوـدـیـانـ لـهـ بـیـرـ بـرـدـوـتـهـوـهـ وـ هـدـوـلـیـکـیـ نـهـوـتـقـیـانـ بـهـ نـاـسـانـدـنـیـ نـهـ وـ جـیـنـایـهـتـهـ گـهـوـرـیـهـ دـهـرـحـدـقـ بـهـ وـ خـهـلـکـهـ تـیـکـوـشـهـرـ وـ بـهـوـفـایـهـ کـراـوـهـ، نـهـدـاـوـهـ. حـدـقـ وـابـوـنـهـوـانـهـیـ لـهـبـنـ دـهـدـوـنـهـکـانـیـ نـهـوـنـاـوـچـیـهـ رـاـ بـهـ لـوـنـکـهـیـ سـهـرـکـهـوـتـنـ گـهـیـشـتوـنـ وـ لـهـسـهـرـ تـهـ خـتـیـ سـهـرـوـکـایـهـتـیـ وـدـلـتـیـکـ یـاـ هـهـرـمـیـکـ گـیـرـیـاـوـهـوـهـ، یـاـ پـوـتـیـ وـزـیـرـوـ پـهـرـلـهـمـاـتـارـ وـ سـهـفـیـرـیـانـ بـهـدـسـتـ هـیـنـاـوـهـ، نـاـوـرـیـکـ لـهـ وـ قـوـرـبـانـیـانـهـ بـلـدـنـهـوـهـ وـ هـهـرـنـبـنـ هـهـوـلـ بـلـدـنـ قـهـرـدـبـوـیـ زـیـانـهـکـانـیـانـ بـکـرـیـتـهـوـهـ، کـهـ گـیـانـهـکـانـیـانـ تـازـهـ بـوـ نـاـگـهـ دـیـنـهـوـهـ.

هـیـوـادـارـمـ بـیـرـوـهـرـیـ سـالـوـدـگـهـرـیـ بـیـسـتـهـمـیـ نـهـ وـ جـیـنـایـهـتـهـ سـامـنـاـکـهـ بـیـتـهـ هـوـیـ وـ خـهـبـهـرـ هـاتـتـیـ هـهـمـوـ لـایـهـکـ وـ ئـاـورـدـانـهـوـدـیـهـکـیـ هـهـمـوـ لـایـنـهـ بـهـرـوـ قـوـرـبـانـیـهـ کـانـیـ شـارـیـ سـهـرـدـشـتـ کـوـنـهـدـهـ دـهـمـیـشـهـ سـهـنـگـهـ.

سـهـرـچـاـوـهـ : مـاـلـپـهـرـیـ گـیـارـدـنـگـ / رـیـکـوـتـیـ : عـیـ پـوـشـیدـهـرـیـ ۱۳۶۷ کـانـادـ، لـهـنـدـنـ

کـارـهـسـاتـیـکـیـ دـلـتـهـزـینـ وـ دـزـیـ مـرـوـثـایـهـتـیـ

رـوـحـمـانـ نـهـقـشـیـ

روزی ۷ ای پـوـشـیدـهـرـیـ ۱۳۶۷ ای کـورـدـیـ رـوـزـیـ بـیـرـوـهـرـیـ کـارـهـسـاتـیـکـیـ دـلـتـهـزـینـ وـ دـزـیـ مـرـوـثـایـهـتـیـ یـهـکـیـ دـیـکـهـیـهـ، کـهـ دـاـگـیـرـکـهـرـانـیـ کـورـدـسـتـانـ دـهـرـحـدـقـ بـهـ نـهـتـهـوـهـ کـورـدـ . نـهـنـجـامـیـانـیـانـ دـاـوـهـ .

هـهـمـوـ سـالـتـیـکـ خـهـلـکـیـ شـارـیـ سـهـرـدـشـتـ وـ دـوـرـوـبـهـرـیـ یـادـ وـ بـیـرـوـهـرـیـ شـدـهـهـیـانـیـ شـیـمـیـایـیـ بـارـانـیـ شـارـهـ کـدـکـهـنـدـوـهـ وـ هـاـوـدـهـرـیـ وـ هـاـوـدـلـیـ لـهـ گـهـلـ بـنـهـمـاـلـهـیـ قـوـرـبـانـیـانـیـ نـهـ وـ کـارـهـسـاتـهـ سـامـنـاـکـهـ دـهـدـهـبـنـ.

۲۰ سـاـلـ لـهـمـهـوـپـیـشـ فـرـوـکـهـ شـدـرـکـهـدـکـانـیـ رـیـشـیـیـ فـاشـیـسـتـ وـ دـزـیـ گـهـلـیـ سـهـدـدـامـ حـوـسـنـیـ گـفـرـ بـهـ گـفـرـ بـهـ بـوـمـبـارـانـیـ شـیـمـیـایـیـ شـارـیـ سـهـرـسـهـوـزـیـ سـهـرـدـشـتـ، جـیـنـایـهـتـیـکـیـ سـامـنـاـکـیـ دـیـکـهـیـانـ خـسـتـهـ سـهـرـمـیـزـوـوـیـ پـرـ لـهـ شـدـرـمـ وـ شـوـورـهـیـ وـ ئـیـسـانـ کـوـزـیـ خـوـیـ وـ دـارـوـ دـهـسـتـهـ خـوـنـرـیـزـهـکـهـیـ. لـهـمـ رـوـزـهـ دـاـ بـهـدـاـخـنـیـکـیـ زـوـرـوـهـ، کـوـمـهـلـیـکـیـ زـوـرـ لـهـ خـهـلـکـیـ مـهـدـنـیـ وـ

حەوتى پووشپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالىھى سەرەدەشتىيە تازىيىشىۋاوه شىمیاباران كراوهەكان دا

بى دىغان ناجونىمىرىانە و بىن بەزدىيانە شەھىد و بىرىندار كران. ئەو شارە جوان و بۇنى خۇشەيان بە بۇنى پىسى و گەنلەتلىكىزى ئەھرىسى تارىك و ماتەم بار كرد. ئەم رۆزە يەكىنە لە تارىكتىرين و ناخوشىرىن بىرەرەيەكانى مېۋەلەنى خەتكى ئەو شارە بە گىشتى و بىرەرەيەكى تاز و جەرگ بېرىنە ماڭىدە شەھىدى ئەم رۆزە تائىدە. ئەوان و قوربانىيەكانى زامدار و كەم ئەندامى ئەوكارەساتە دلتەزىنە، كە ۲۰ سالە دەرد و ئازار دەچىش؛ هەتا زېنلۈون ئەو جىنبايەتەيان لە بىر و مىشكىيان دا دەيىنتىهەو، و قەت لە بىر ناچىتىهەو.

ئىستاش پاش تىپەر بۇونى ۲۰ سالى تەواو بە سەر ئەو كارەساتە مال و بىرانكەرە و جەرگ بېرىنە، ئەتكەنە ئاسەوارى ئەو بېمباران و زامە دەرروونى يەكانىيان چارەسەر ئەكراود، بەتكۇو رۆز بە رۆزەرەشەيە مەرگ و لە دەست دانى رۆزەيەك لە بىرىنەلارنى ئەم بېمبارانە زام و بىرەنەكانى كۇنى ئەم جىنبايەتە تازە دەكتاتەو. شايىنى باسە ئەزىزلىق قوربانىيەكانى ئەم كارەساتە دلتەزىنە بە سە دان شەھىد و هەزاران بىرىنەلار گەيشتىو. بەشىكى ئۆزىيان ماوەي ۲۰ سالە بە ئىش و ئازارەدە ئۆزىيان پېر لە چەرمەسەرى خۇيان درېزە دەدەن و لە خوارپىرىن و ئالىھەبارتىرىن وزىعى ئىيانى رووحى و رەوانى دا، چارەنۇسىكى ئادىيار و داھاتووپەكى تاز و تەم و مژاوبى دەست و داۋىنى ئىيانى گەرتۇن.

بە داخىكى ئەرەنەو ئەم ولاتائى كە ئىيدىعى داكۇكى لە دېمۆکراسى و مافى مەرۆف دەكەن، نە تەننە ئەم جىنبايەت و كەرددە دىرى كەلى يەيان سەركۇنە و ئىدانە ئەكراود، بەتكۇو چەك و تەقەمدەن و بىقىب و كەرسەي پېشىكە وتۇرى ئىنسان كۆزى و مال و بىرانكەرە زىاتىريان پېشىكەش بە داكىرەكانى كۆردىكۈز كرد. ئەوانىش ھەممو ئەو بېمب و كەرسانەيان لە سەر خەتكى بىن دىغانلىقى كوردىستان تاقى دەكەددە و خەتكىيان پىقەلاچۇ و پاڭتاو دەكەدە. ئەو دەولەتائە قازانچ و بەرژەنلىقى ئابورى خۇيان لە سەرەتىك دانابۇو و دايىدىنەن، بېۋانىكى بەرگى لە مافى مەرۆف و دېمۆکراسى و ئازادىش تەننە لە چوارچىيە دەرۇشم و پېۋپاڭەندا دەقەتىس ماوەتەو.

بۇ ھەۋالىيکى كە گە وزىبە لە ئىيۇ خۇين دەگرىيە

بۇ ھەممو پېر و جوانىكى لە سەر كوردستان دەگرىيە

"ھېيمىز"

بۇونە بىن دارتى بە بىن وە ئى كە بشۇنىن دەگرىيە

سلاو لە شەھىدانى شىمیابارانى شارى سەرەدەشت و ھەممو شەھىدانى كورد و كوردستان

سەرچاوه : مائىپەرى گىيارەنگ / رېتكەوتى : / ۲۵ ئى جۇنى ۲۰۰۷

من كۇرپە يكى شىمیابىي كراوى كوردم

نووسىنى: ئەيوب رەحمانى

رۇزى پىنج شەممەدى حەوتى داھاتو واتە حەوتى پوشپەر (تىير) بىستەمەن سالىرىزى بۇرۇمانى شىمیابىي ھەلەجە و گوندى ئالانى بانەيە. خۇينە رانى خۇشەويىتى ئەم بابەتە ئاگاڭدار دەكەمەو كە، ئەم نوسراوەم ۲ مانگ لەمە پېش لە سەر سايىتە ئىنتېرىنتىيە كوردىيەكان بە بۇنى دەيدە دەلەپە بىلە كەردىتەو. ئىستاش بە هۇي نزىك بونەدەي يادى سەرەدەشت جارىتىر بە ئال و گۇزىكى چۈزۈلە كە تىيىدا كراوهە دەخەمەدە بەر دەستى ئىيۇدى خۇشەويىت !

ھەر بىزىن بە شادى و خۇشى ۳۰ ئى جۇزەرەنلى ۲۷۰۷

ئەيوب رەحمانى ۱۰ ئى بانەمەرى ۲۷۰۷

چەند دېرىتكىش بۇ بۇرۇمانى شىمیابىي شار و گوندەكانى رۆزەلەتى كوردىستان بە بۇنى ۲۸ ئى جۇنى ۲۰۰۷ (۱۷ ئى پوشپەرى ۲۷۰۷) بىستەمەن سالىرىزەرەي بۇرۇمانى شىمیابىي شارى سەرەدەشتى خۇشەويىت!

ھۇ ھۇ پارىزەرەن، پارىزەرەن ئەزمى كۇن: ئەو كاتانەي كە ئىيۇ ئاوا و حەوزى ئاوا كەشە! لىن دەكەنە دوزىن، ئەو كاتانەي كە مایەيە حەييات، واتە ئاوا و ھەواش دەبىنە مایەيە مەرگ و ئەمان، ئەو كاتانە، كاتىكەن كە دەيان ھەزار مەرۇنى بىن تاواو دەبىنە ئەسىرى ئەھىر و مەرگ. بۇكى؟ بۇ چى؟ بۇ كام مەبەست؟ ئاخىر خۇ من كۇرپە يكى 6

حەوتى پۇوشپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالىھى سەرەدەشتىيە ئازىزىشىواوه شىمیاباران كراوهەكان دا

مانگان و ۱ سالان و بىچۈلەتلىرى بوم لەدوھى كە جارى بىوانەم تاج و تەختنان داربۇختىنەم. بۇ ناخىر بۇ مەتكەر خوداكانى ئېيۇد پېتىان دەلىن شىعە و سوننم بە خۇنىنى كورپە بۇ بىننەن؛ باشە ئەگەر وابىن خۇئىمەنى كورپەشە هەرھى ئىلەنى ئېيۇد بۇين! ئىلەنى ئىستا سەدان سالە كە سەر بە خىلى كوفر نىن!! دايىك و باب و ئەجداشىمان سەدان سالە، رۆزى ۵ جار سوجىدە دەبىن بۇ نەمو خوداى كە ئېيۇد دىرىپ، بۇي چونە شەپى ئىسلام و كوفر!

بەلام پارىزەرانى نەزمى كۇنى! پىنەم وانىھى هېيغ خودايك لە هېيغ كۇنىك فەرمانى مەركى كورپەيىك لە ھەلەبجە و لە سەردەشت و لە ئائۇت و هېرۋەشىما و ناكازاكى و هېيغ قۇزىنەنى ئەم جىھانە بىدات بە تۈرىكى كەلە وشكى كەلە شەقى تاوانبار، نەمو خۇقى و ئاغايى لاي سەروى دىيە خان كە بۇ تۈزۈك نەوت و بىستىك عەرز و ميدانلىيەنى بىن نىخ و مشتىك دۆلەر، سەدان كۆرپەي ووك مەنت بۇي ئىزىد گل خىست! خۇ ھەرمىن بە تەنەنیا نىم، ئەو كۆرپەنەش كە ئەنفال و زىنلەنەن و بە زىنلەووبى كەنەنەن چالن، نەوانەش كە لە قارانى و قەلاقان و ھەمو كوردوستان بە تىپ پېتەنار و سوتىنەران و مەكتەبە و مائىيان بە سەردا روخا، بە بۆمىبى لەپالەم و خوشە لە ناو مائى و لە حەشارگە و تەنانەت لە كايىھى شەش خانى بەر دەرگا دەست و قاقچ و سەرىيان پەرى، و دەيان و سەدان ھاو شىيۇدى تەركە بۇ وتنى ناشىن ئىتىر، مانى چىيە؟ تاج و تەختىك كە ئاوا بىتت، پوخىنەرە و تۈقىنەرە، ئابىن بىتى، دەبىن بىرى، دەشىن بىرى!

كات و شۇنى بۇرۇمانە شىمیابىيەكانى رۆزھەلاتى كوردوستان

بە داخەھە و لە بەر ئەدوھە كە رېئىسى كۆمارى ئىسلامى بۇي گىرىنگ نەبۇھە كە خەتكەن و شارەكانى كوردوستان بۇرۇمان دەكىرىن، كات و رۆزى رۆزبەي بۇرۇمانەكان نەزانراوە و نەنسۇراونەتەھە يى خۇ باسياز ئاكىرىن و بۇ گەورە نەبۇنەوەيان دەشاردىنەھە، نزىك بە ھەمويان لە ۲ سالى پىش تەھواو بۇنى شەپە نىڭرىسى كەنەنەرەن و عىيراق و پىش سەركىشانى جامى زەھرەكە، واتە لە سالەكانى ۸۷ و ۸۸ رويان داوه. بەس كاتى بۇرۇمانى سەردەشت بە ھۆي بىرىنلارەكان و خەتكەھە و كۆمەلە ئىنونەتەۋەيەكانەوە زانراوە.

گەرپى سەرچاودى (سەرچىمە) شارى سەردەشت و چەند گۈنلى دەور و بەرى لە رۆزى يەك شەممە، ۲۰ جۇن ۱۹۸۷، كاتىزىمیر چەند ساتىك دوای سەھەرات ۱۶ بە چوار بۇبىي شىمیابىي ھەنگىرى گازى خەردى خەتكىشىدا. (يەكم شارى مەددەنى لە تارىخىدا كە بۇرۇمانى شىمیابىي كراوە)

* گۈنلى گەرمەوان سەر بە شارى سەردەشت.

* چەند گۈنلى دەور و بەرى بانە لە وانە ئائۇت و ھەرودەھا مىك و بائىنجان لە دەشتى شىلىر.

* چەند گۈنلى دەور و بەرى مەريوان لەوانە قلاجى كە تەنەنە لە ۱ رۆز دا ۱۱ بۆمبى ئىندا.

* چەند گۈنلى دەور و بەرى شارى شەقى.

* چەند شار و گۈنلى دەور و بەرى كەرماشان لەوانە: گۈنلى زەرەد.

* نەخۇشخانى سەرپىشى لە سومار سەر بە شارى قەسىرى شىرىپىن.

* مەنەقەقەي شىخ سلە لە سلاس و باودەجانى سەر بە شارى جوانپۇر.

* مەنەقەقەي دېرە گۈنلەكانى سامار و شامار.

* مەنەقەقەي كە رېھەلى سەر بە گۈنلى وىزىاب لە دالاھوئى كەرماشان.

* ھەرودەھا لە بەشە غەيىرە كوردىيەكان، دەور و بەرى ئابادان و گىلانى غەرب

رېئىدى (ئامارى) كىيانبەختىرداوان و بىرىنلارەكان

شارى سەردەشت: رېئىدى رەسمى كىيانبەختىرداوانى مەددەنى شارى سەردەشت لە رۆزى بۇرۇمانەكەدا ۱۲۰ كەس و ۸۰۲۴ كەس بىرىنلارى شىمیابىي ناو براوە، كە ئەم رېئىدى بىرىنلارانە بە خەپىرە رەسمى تا ئەمۇ بە قىسى كارەندىيەنى كەنەنەنلىكى نەخۇشخانى سەردەشت، كە ئىستا لە دەرەۋى ولات ئەزى خۇلە ۱۶۰۰ بىرىنلار ئەدات. ھەرودەھا رېئىدى كىيانبەختىرداوان ھەر لە زىياد بۇندىيە و لەم ۲۰ سالەنى داپوردۇدا، سال نىيە كە دەيان بىرىنلار گىيانى لە دەست نەدايتىت، كە تا ئىستا رېئىدى كىيانبەختىرداوان خۇلە سەدان ئىز و منسال و لاؤ و پىرى كورد ئەدات.

حەوتى پۇوشەپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالەي سەرددەشتىيە ئازىزىشىۋاوه شىمیاباران كراوهەكان دا

رېژىدە بە كۈمەل

رېزىدى گىيانبەختىرىدا تا ئىستا بە روونى و ئاشكرا (ئىنجىگە لە سەرددەشت) دىيار نىيە، بەلام تا ئەملىخۇ لە هەزاران كەس دەدات. رېژىدە بىرىندا رەكان تا ئىستا بە دەسى

و بەس بە پىنى ئامارى كۆمارى ئىسلامى ۵۲۰۰۰ بىرىندا رەكان بە رېژىدە بىرىن قورسى مەددەنى و هەروەھا بە پادىتىكى كەم نىزامىش لە رۇزىھەلاتى كوردوستان سەبت كراون و ۴۰۰۰ بىرىندا رەكان تىرى سەتى، واتە بە بىرىنى رېژىدە كەمەدە ناساراون، كە ئەمانەش رۇزى نىيە بە درەتىكى تازە سەرەلدا وادوه شىكايەت نەكەن و بىرىنىكى قورس لە شوتىكى ترييان پەيدا نەبىت. بە پىنى ئەو زانىياريانە كە ئەنچۈمىنە مەددەنىكەننى پېشىوانى لە بىرىندا رەشىمياپەكەننى رۇزىھەلاتى كوردوستانى كە خۇيان بە بىرىندا رەشىمياپەكەن بەس ۴۰ تا ۴۵ سانىيە بە كەسانەنە يان دەكەن، لە كاتىكىدا كە ئەنچۈمىنە ئەندازەكەن ئاواودى لەشىشى واتە سېدەكان و حەنچەرە و رېڭاكانى ھەناسە ھەلکىشان و هەندى. سى تى سکان و ئازمايشى رېكەن لەو كارانەن كە دەبىت بىكىن و پېۋىستىيان بە كاتە، بەلام بېزىان ناكەن، ھەر بىر بىر ئىستاش دواي ۲۰ سالان زور بىرىندا رەشىمياپەكەن كە چۈنلەتىزىن ياردەتلىقى پېزىشكى و شەق ترييان پېنەدراوە و لە ھىچ كۆنەكى ئاوايان نەنسىراوە، كە بە داخىدە زۇريان لە بىن ئىمكانتانى و ئەنمەيت پىن ئەندايان، گىيانيان لە دەست ئەدەن! جىڭاى سەرنجە كە بە پىنى ئەو زانىياريانەنە كە لە سەر ھىزە نىزامىيەكەن ئىيران ھەمەيە، ئەوان خۇيان بۇ بەرپەركانى لە گەل ھېرىشى شىمياپەكەن ئەندازە كەرددە و ھەممە سەربازىك دەرزى دەرى شىمياپەكەن پىندرابەرە و توانىييانە بە دواي بۇرۇمانى شىمياپەكەن خۇيان بېارىزىن. لەم بەينەدا ئەوە خەلکانى مەددەنى بون كە لەم شتانە بىن بەش بۇن و نەيان توانىيەدە بەرگىرى لە خۇيان بەكەن. ھەر بەم پېنەش رېژىدە كۆزراو و بىرىندا رەشىمە زور كەم بىوو. بەم جۇزە بە دەسى سەرجمە ۹۲۰۰ بىرىندا رەشىمياپەكەن لە رۇزىھەلاتى كوردوستان ھەمەيە، كە لەم بەينەدا بەس ۳۰ تا ۴۰ بىرىندا رەلە لایەن رېژىدە كۆمارى ئىسلامى ئىران كارتى "جانبازى ۳" يان گىيانبازيان پىندرابەرە باقىيەتكەيان موشكىلە خۇيانە و دەبىت لە گەللى دەستە و يەخە بن و رېژىدە ئا دەسىمە كەن زور لەم رېژىدانە دەرىم زىلتىزىن! شاييانى باسە كە ئەو رېژىدە بە غەميرە دەسىمە خۇلە كە دەدات.

كۈرت كراودى قىسىمە ئەنەن ئەنەن زامدارىكى شىمياپەكەن لە رۇزىھەلاتى كوردوستان

خانىي پەروين واحدى ۳۹ سالە، كاتى بۇرۇمانەكە ۱۹ سالە بۇوە، يەكىن لە بۇمەكەن لە بەر دەرگىي مائەنەكەيان كەمەتتە خوار، ئاوابراو بەو شىۋىدى كە ئاغاى كامىن

مۇھەممەدى نوسەرى واشىكتۇن پېزىزم نوسىبىيەتى، دەلى: "لەو گازە ھەمە دەشمى تەننېيە و زۇرىبەي ئەندازەكەن لەشى لە كار خىستووە، دوكىزۈدەكەن ئەندازەن من چۈن ئىستاش دەزىم" پەروين ئەندازە دەگىتىشە دەلى: "تەيادىكەن ھاتبۇن، ئىيە خۇمان لە ئىزىخان حەشار دابو، لە پې ئازىزى خەتەر لېتىدا و وتىيان ئازىزى شىمياپەكەن، ئىيە ئەماندازەن چى بىكەين، ئاخىر پېشىرەر بۇقىب دەبارى، ئەم جارە ئەھەر دەبارىت. خەنگە ھاوارىيان كەردى بەرى دەم و لوتمان بە شىتىك بىگىرىن، منىش ھېنەتىكى جلى تازە شۇراو كە لە حەوشە كامان ھەلما ئاواسىپىن وشك بىنەوە، لە ئاواي حەۋۆزكە ھەلکىشاو دابىشىم كەر بە سەر ھەممەماندا. ھەوا شىرىن بۇ بۇنى سېرىش دەھات "

ئەم كارە ئەدەبوبۇ كرابا، لە بەر ئەوە كە گازى خەرددە قورسە و زۇو دەنىشىتىت، ھەم ئاواكە و ھەم جەلە نىيەتەرەكەن ئەھەراوى بۇن و بەرى ئەھەرەكەيان نەگىرتووە. ئەلبىت ھەواكەش ھەرمەسەم بۇوە، لەم كاتەدا بەس دەرزى شىمياپەكەن و ماسك بەرى مەسەم بۇن دەگىرتىت. پەروين خانى ۱۸ رۇز لە تاران پادىگىرىت و بە تەمماي گىيان لە دەست دانى بۇ ھىچ كۆپى ئانىتىن. پاشان بە زۇرى كەس و كارى لە گەل ۲۱ كەسى تىر دەيان ئىقىنە ولاتى بىلشىك ۳ ھەفتە دواي رۇزى بۇرۇمانەكە لە ئەخوشخانەكى بىرۇكسل لە ولاتى بىلشىك دەتەمە هۇش خۇي. ۸۵ دەرسەدى پېشى ئەشى سوتابو. پەروين خانى لەم رۇدا و دەدا ۱۱

۱۳۶۶ پوچشہ ری

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتیه نازلیشیووه شیمیاباران کراوه‌کان دا

که سس له ینه ماله کهی له دهست دهاد، له وانه دایک و باوکی و ۲ برای و ۳ برازای، که زوربه یان به دواه مانگ و سال زه جر و عه زاب کیشان گیانیان له دهست داوه. له پروکسل یه کنیک له ریه کانیان ددر هنیتاوه و به داخه وه روژ ده دوا روژ حالی خرایتیر دهیت.

خانمی شهلا که ریمی وحید یه گیکیتر له بربندازه کانی شاری سه رد داشته. ناو براو له سینه مین کونفرانسی بربندازه شیمیاییه کان له تاران وتبوی ۱۱ که هس له که سوکاره نزیکه کانم له سه رد داشت له دست داده ئه لویش هدر ودک بربندازه شیمیاییه کانیتر که زور ده کوکی و به حال ده یتوانی قسه بگات به دخنه توونی خوی بق کوماری نیسلامی دوی ووت ئینمه بربندازی شیمیایی هدر جاره و به یتیمکمان پیت دهدرق له لایین کاریه ده ستانه ووه، بدلام تا نیستا هیچیان نه بخ خومنان و نه بخ شاره که مان نه کردوود، دوبن بودجه یکی تایلهت بخ نهم کارانه ته رخان بکریت لهم کونفرانسدهدا به شاره داری شماره ۳ تاران پیشنبیار کرابوکه به هس به قهد بودجه ی گله ریکی تاران، بخ سه رد داشت ته رخان بکرت. ئاختر ته پو توپزی سه رد داشت بخ بربندازه شیمیاییه کان خراپه و دهیان خاته کفکه، هیچ نه بیت جاده و کولانه کانیشیان بخ نیسفالت ناکنهن چ بگات به نیمه کاناتی رفاهی و پیشگی و درمانی لهو شاره و شاره و شاره و شاره و گونه کانی تر!

خانمیکی به تهمن له گونلی قله لاجی مهربان، به پیش نوسراویکی ناغای کامین موحده دی روشنامه کله رده لئن: " من قوربانیکی شیمیاییه و هیچ یارمه تینیک وهرنگرم، دوکتوریش ته نیلی کردووه، یارمه تینیکم بهن، دینم بتو شار ولام وهرنگرم، تکا دوکدم یارمه تیم بلدن و وینه کاتی شیمیایی کرانه کهی و نوسراوی دوکتورد کان نیشان دهدات.

دایمیه ستم حدوتی پوشیدر (۱۹۷۷ جونی ۲۰) دینهندو بدر چاوم. کوره کهم لیزه نوستیبو، چجه کهم لیزه کایه‌ی دهدکرد به بوكه‌کاهی و...

خانمی تیمن سعید پور (له هینلی شوین ناوی به شیمن نوسراوه) ته مهمنی ۲۰ سالانه، خه لکی ناچوتی باندیه و هاوته مهمنی بوردمانه کهی ناچوتنه، ناخر نه و له کاتی رودواهه کدها کورپه یکی ۶ مانگان بوجه، دایکی و خوشکه ۵ ساله کهی به ناوی سه بیهی هدر نه و کاته مانگیک دواز نازار و نیش له نه خوشخانه گیانی له دهست دابو. شیمن له کهفل نیش و نازار گمهوره بوجه و له ته مهمنی ۱۱ سالان به هفی زیاتر بونی نیش و نازاره کانی و توندتر بونی برینه کانی و خرا پیر بونی چاوه و از له خویندن دینیت.

کاک خه لیل سه عید پور باوکی تیمن له کاتی بوردو مانی گوندی نالوت له سهر زمیمه که یان کاری دهکرد، که زانی بوردو مان کروان رای کرد بدهه ماله ووه فریا یان ژن و ۲ کچه کدی و باقی کس و کاری بکدوزت و همه میان ده چنه ژیز خانی ماله که یان، نه یان زانیو که نه مجاوه ژمه بریان بتو هه نژراوه. خیزانی و کچه ۴ سالانه که مان گئیک دواي بوردو مانه که به ئیش و ئازاریکی زور دوه گیانیان له دهست ددهدن. کاک سه عید له گەن تیمن خانعی کچی سائی ۲۰۰۵ له دادگاکه فرانس وان ئانرات، بازرگانی مه رگ که مادوی ۱۳ سال به ناوی "فاروس المنسورو" به شیوه نینیکی له هوتیلی "الروشید" له شاری به غداد دوشیا له لاهه (دیتھاخ) هوله ند که به ۱۵ سال حه پس مه حکوم کرا به شداریان کردو. ناوی ئەم بنە ماله له را پیورتیکی سازمانی ملل دا هاتووه و را پیورتە که دەلى: "ئیمه ئەسەراتی گازى خەرددلمان له سەر بنە ماله یکی گوندیکی روزھەلاقى كوردوستان بەر چاو كکوت، به تاييەت داييک و ۲ کچه کدی، ئیمه ئەم تە جروبه تالله مان ديت کاتيک کە كچه ۴ سالانه کە مان ۲ سەعات پېش مردى چاو پى كەوت، ئەم بەر دەپش و ئازادما، بەه تقلەه ۴ سالە دا بنە".

خانمی فهروخوندی شافعی ۴۲ ساله‌یتی، ۲۲ سالی بو که شیمیابی کرا. مانگیک دوای بپردازمانه‌کده سه‌ردشت ده‌چن بتو و لاتی کانادا، تاهیلی خوشکی ۴۶ سال ته‌مهنه بدوای مانگیک گیانی له دهست ده‌داد، فدرخوند خامن ده‌تی: "که زانیمان شیمیابی کراوین هه‌مومان چوین و دهست و ده‌موچاومان شت، نه‌مان زانیبو که نزاوه‌کلهش مه‌سوم کراوه، رامان کرد به‌رو بانه نیتر له نزیک بانه هیچمان چاومان نه‌دیدیت. نیزه له سه‌ردشت هیچ نیکاناتیک نیه، من دوبن سالی ۲ جار به له‌بیر حم‌نجه‌ردم گه‌وره کده‌مهوه، چاوم کریستال دروست دکه‌ن و ته‌پ و توز رزور نازارم دده‌دن، به‌لام له سه‌ردشت جاده‌کانیش چاک ناكه‌نه‌وه بتو نه‌وهی به‌ری ته‌پ و توز بگیریت! روز نه‌بو که‌سینک گیانی له دهست نه‌داد، گوستانی سه‌ردشت هه‌ر دههات و گه‌وره‌تر ده‌بیووه. خه‌نک کوییر ده‌بیون، ژنان مندانیان به مودووی ده‌بیو و ته‌نائهت ماودیک نیزه گز و گیاش نه‌ددروان.

کاک فه رزایی میرانی که ماموستایه و ۲۸ سالیانه تدبیت داشت: "له کاکت بیور و مانه کان مندالیک بیوم ناو براو که ۱۶ کدوس له پندمه کاهه که خوشی له دوست داده دست: "له

۱۳۶۶ پوچشہ ری ہوتی

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتبیه نازلیشیووه شیمیاباران کراوه‌کان دا

نژیک گوندی نیزمه پاینده که نیزامی لئی بو، نهوان له بدر نهوده که ماسکی شیمیایی و شتی تری برگردانی کردندیان له خویان پتی بو، هه مویان ساغ مانهوده، بهلام خه نکه مه دنه نیه کانی ناو گوند کان زورترین کوزراو و بربندر ایران لئی که توشهوه. ناوبراو هه روهه دانه دارگای مالله کان نیشان ددادات و دهتن، ثدم مالله ۵، نهويتر^۹ و هه روآ درروا و مالله شه هیده کان نیشان ددادات و ژماره دی گیانه ختکردو ایشان دهیست.

نهم یئش و نازارانه ته‌نیا دلخیپکن له دریای یئیش و نازاری بین‌دارانی شیمیابی، به تایبیهت نهادنده که درسده‌دی برینه‌کانیان له ۴۰ و ۵۰ تیله‌پهربت و هه‌تا نه و درسده‌ده زیارات بیت، نه و نازارانه ش توئندر و کوشنده ترن. نه‌لبهت به دوگمهن نه و نازارانه که دنبه‌وه، به داخه‌وه هر رو له زیاد بون دهکن. ماهیه‌تی گازی خهدل وايه که هر جاري له شوینیکه‌وه سره هله‌لده‌اته‌وه و وک خوره دهکوتیه لهشی نه و مروفه گیروده بیگونه‌له‌وه و درسده‌دی برینه‌کانیان هر زیاد دهکات، هه‌گدر نه‌وه که شانسی عه‌مه‌لیانیکی باش و بنده‌هتیان پیندربت، که نه‌مه‌ش له رزیمیکی توتالیتیر و دژه کورد و دژه مروفی وک کوماری نیسلامی نیاران بتو خه‌لکی کورد چاودری ناکریت! بتو خوشنده‌وهی زیاتر و کامیتری نهم قسه و باسانه، بچنه سره رهار و دکان که له ئاخری نهم نوسرا و ددا ناویان و نادره‌سی فینتیر فینتیه‌که یانم هیناوه!

میثو دویات ده بیتہ وہ

بوقبه خه رده لیکه کانی رژیم پیشیو عیراق جوریک دروست کرابون که له و بوقبه شیمیایانه که یه کهم جار له شهربی یه کمه می جیهانی له "تیپیری" ولاطی بلژیک به دنی نیزامیه کان به کار هنترابون، کاریتر و قهوه ویتر بینت. ندوه یه کهم بقدومانی شیمیایی هنیزکی نیزامی بو که له جیهان روی دابو، به لام هر ودک پیشتریش لدم نوسراوددا ناماژدم پیکرد، یه کهم بقدومانی شیمیایی له میژرودا به سدر خدالکی مددانی هاوکات له شاری سه ردشت و گوندی گلائوتی سدر به شاری باشه له رژوهه لاتی کوردوستان روی داوه که بایله تی باسی ئەم نوسراودده .

تهدیفیه ۱۰ مانگ و نیو به دوا نهم روداونده دوا که رم او که رمی شد ری دوا که تووانه نیزیان و عیراقدا، کاتیک که جده به که که و تبووه دشته شاره زور، و نیزیان شاری هله بجهدی له باشوري کورد و سخن خستبهو گه مازوی خویده و دیویست شارمه که نه شفال کات، هم نیزیان و هم عیراق بتو و رگری له پیش روی یه کتر چکی شیمیابیان دزی یدکتر به کار هینا و زیارت له ۵۰۰ ها و لاتی مددنه نهن و مندان و لزو و پیر بونه قوریانیان ندم شده و هه زاران ها و لاتی تر بریشار بون. به پن قسکانی پروفسور شتیفن س. پیلایتپر - کونه جاسوسیکی سازمانی سیای شه مریکا و پسپوی عیراق که من پیشتر نوسراویدم لهم کاسه به ناوی "کن له روداونه هله بجهد ادا توانباره" در گیرا و مته سه رزمانی کوردی و له چند سایتی نیتترنیتی کوردی بلاو کرا و مته و - ها و لاتیانی شاری هله بجهد به گازی Cyanid گیانیان له دهست داده، له حالیکلا که رژیعی دیکتاتوری پیشوی عیراق بهس گازی خه دلی هه بجهوده و نیزیان خا و فنی گازی سیانید بجهوده. نهمه نه و ده دگهینیت که خله لکی بس توانی هه بجهد و دشته شاره زور به بوبه شیمیابیه کانی نیزیان که توون و نه ک عیراق. نهم نیپرسراوه کونه سازمانی سیا هدر له و نوسراوی دا که ناماژدم پن کرد نیشاره کی چکوله ش دهکات بدهو که نه و پارزیانه کورده نیزایه کان بون که به گازی خه دل گیانیان له دهست دایرو مه بستی ناویارو، زیارت له ۷۰ پیشمه رگه شورشکیه گورادی شوانی کومه آنده که هم که و تنه ناو جه بجهه ۲ شدی و نیزیانکه و دوا که تووانه نیزیان و عیراق و هم به گازی خه دل ژاراوی کران و له کاتیکلا که زهر تاقت و توانی لئ بربیون و هیچ که رهسته دزی شیمیابیان نه بون که به رگری له خویانی پن بکهن و بدو حائلش که و تنه گه مازوی هیزه تا بینخی دیان موسه له جه کانی کوماری نیسلامی و له شه ریکی حیمامی و نتابه رابه ردا و له کاتیکلا که که و تبووه په راویزی چه می سیر و اهوده، تا دواین فیشه که کانیان شه ریان کرد. نه و ان قاره همانه هم دزی برینه شیمیابیه کانیان و هم دزی نیزامی کون مقاومه تیان کرد و گیانی نازیزیان فیله ای ریبازه پیروزه که کانیان کرد. که جینی خویه تی هه ر لیزه دا سه ری ریز و نه وازش بونگیانی باکی نه و ژن و باووه تکشده دانه دانه و ته، روحانی شاد و رنگانان به رفعه است.

شایانی باشد، کاتیک که باس میزروی بوردومنه شیمیاییه کان دهکرین، ناشن ئەدەش لە بییر کەین کە کۆمەلە نەورۇگاى بېقىتى سەر بە باشۇرى كوردستان جارىكى تىرىش كەوتۇتە بەر شالاوى بۇمبارانى شیمیایی رېئىسى پېشىۋى عىپاراق و لمۇنىش ۲۳ رۈزىلەت تىكىۋىشەردى خۇرى لە دەست داوه و كىيانى ئازىزى ئەوانىش چۇتە رېزى كاروانى گىانە خىركىداۋى ئەم رېزارە و ھەر لېرىدەشدا سەرە ئېز و نەوازىش بۇ ئەنۇن و ساواھ شۇشكەرگاندەش لە گەن ھەمە كەنلىخە خىتكىداۋى كۆمەلە و كوردستان دادەندەنەوەنە .

کومه‌گانی سازمانی و برپارنامه تمهودی نیونه

۱۹۲۵ هم رژیمی کومناری نیسلامی تهران و هم رژیمی پیشوی عیراق بهم کاراندیدن به ناشکرا، پروتکولی دشی به کار هینانی چه کی کومنل کوئی سازمانی ممل که له سانی

حموتی پووشپه‌دری ۱۳۶۶

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتبیه نازنیشیواوه شیمیاباران کراوهکان دا

په یمانه‌ی له سالی ۱۹۳۰ دا کاتیک که هیشتا ولاتی نیستیعماگه ری نینیکلیس قهیوم یا سه‌رده‌ردشتی نهم ولاته بو، نیمرا کردووه). رئیس نیران لم باروه و توبیه‌تن. له بدر نهودی که نهودنه‌لن عیراق دست پیکه‌ری شهر بووه و هروها یه‌کدم جار عیراق چهکی کومه‌لکوژی دزی نیران به کار هیناوه و شکایه‌تکانی نیمه بق سازمانه نیونه‌ته و میکان جوابی و در ندگرتوتده‌ود، جا نیمه‌ش ناچار بوین چهکی کومه‌لکوژی دزی عیراق به کار بینین و نهم باروه خومان به توانبار نازنین که نهمه به بروای من قسمه‌ی مقته و هیج پاتاویک بق به کار هینانی چهکی کومه‌لکوژی نایتیت بیت. ردفسه‌نجاشی که نه کات ردنسی مه جلیس شورای نیلامی نیران بو ۲ مانگ به دوای سه‌رکشانی جامی زهره‌که له لایه خومه‌ینیوه، واته قه‌بولکردنی راگرتنت شه، نهم باروه و توبیه‌تن که: "شه نیمه‌ی فیر کرد که یاسا نیونه‌ته و دیکه کان له لاپه‌ره دراویک زیاتر شتیک نین هر بوبه نیستاش له سه‌رکشی نه تویی و لامی یاسا نیونه‌ته و دیکه کان نادهنه‌وه، که نهم بابته جیگای باس نهم نوسراوه نیه و دریزه‌ی پن ناده‌ده.

ناغای ژوست هیترمن له گروپی قهیرانه نیونه‌ته و دیکه کان نهم باروه و توبیه که: "نیران فیر ببو که خوزی پیاریزیت و نه‌هیه‌ت به کونواسیون و عه‌دلنامه نیونه‌ته و دیکه کان ندادا"

به پیکی کونواسیونه چوار لایه‌نه کانی سازمانی ملی سالی ۱۹۶۸ی ژنیف، ولاتی داگیرکه و هیزه نیزامیه کانی، به‌پرسی گیان خه‌نکی ولاتی داگیرکراون و بقیان نیه نازاریان بهن.

ماده‌ی ۲۲ی په یمانی چوارده‌ی کونفرانسی لاهه که سالی ۱۹۰۷ به‌ستراوه، دلی که له شهري دو ولاتا، هیج لایه‌نیک بقی نیه به نیشتیا خوی له هدر که درسته‌یک بق زدودر که‌یاندن به دوژمنه‌که و بق بردن‌هودی شه‌ردکه که‌نک و دریگریت. بق کامیل کردنی نهم خانه، به‌ندی یه‌که‌می ماده‌ی ۵۳ی یه‌که‌مین پروتوكولی سالی ۱۹۷۷ که نهمه‌ر تکمیل و نیسلاخی کونواسیونه چوار لایه‌نه که‌ی سالی ۱۹۴۹ی ژنیف نوسراوه دلتی: له هدر شه‌ریک یا پیداهه‌پیزدانیکی چه‌کدارانه، لایه‌نی شه‌ردکان بق هه‌لیزاردنی چه‌ند و چونی چهک و چونی چهک و چونی چهک به کار هینانیان، نیختیاری موتلهق و نامه‌حدویدان نیه.

به پیکی ماده‌ی ۲ی کونواسیونی برگری له به کار هینانی چهکه کومه‌لکوژی شیمیایی ته‌نانه‌ت له جه‌بهه کانی شه و دزی هیزی نیزامیش قه‌ده‌هیه و هدر لایه‌نیکی شه‌ریش به کاری بینت توانباره. بهم پیکه به کار هینانی نهم چه‌کانه دزی خه‌نکی مددنه‌نی توانانیکی له راده به‌دره و به کار هیننه‌رانی به بت نهم لاو نه‌ولا ده‌بن لیکوئینه‌و دیان له سه‌ر بکری! نه‌هی که واته قسکه‌ی ردفسه‌نجانی راسته که و توبی "یاسا نیونه‌ته و دیکه کان له لاپه‌ره دراویک زیاتر شتیک نین نه‌گه را وانیه نه‌هی بو به چی نهم هه‌مو توانه و نهم هه‌مو توانباره چیان لئه هات؟

به پیکی نه‌وقه‌رار و مهدارانه که له کونفرانسی بروکسل له سالی ۱۸۷۶ و هه‌رودها کونفرانسی لاهه سانه‌کانی ۱۸۹۹ و ۱۹۰۷ نوسراونه‌ته‌وه، "ولاته له حانی شه‌ردکان، به هیج جزیری بقیان نیه که شه‌ردکه‌یان توش خه‌نکانی مددنه‌یه که‌یان و دهی هاواولاتیه مددنه‌یه که‌یان له شوینی شه‌ردکان دور بخنه‌ده و دهی هه‌مو هه‌هوی خویان بدنه که له گه‌یاندنی شه‌ردکان به شوینه مددنه‌یه کان به رگری بکری"

دیاره نهم خالانه و سه‌دان خالیتیرش نه له لایه‌ن رئیسی کونه په‌دستی نیسلامی نیرانه‌وه و نه له ته‌رهف رئیسی کونه په‌دستی به‌عسی عیراقدوه له ته‌واوی شده‌ه ۸ سانه‌که‌یاندا رچاو نه‌کراون و بکره به عه‌مد شه‌ردکه‌یان دزی خه‌نک دبرده پیش و به میلیونها هاواولاتی مددنه‌یه له هه دو ولات توش خه‌ساری گیانی و روحی و هتد بون، نیمه و مانان شایه‌دی نه‌دوین که چون میگ و فانتومه‌کان له ناو شاره‌کاندا به سه‌ماندا ده‌هاتن و به دیان و سه‌دان تون بقیان به سه‌ردا ده‌باراندین، توب و خومپاره‌هادون) بارانیان دهکردن و له هه‌ر شوینیکش که که‌یان ده‌هینا بقیه‌ی ژه‌هاروی و شیمیایی خه‌رده و سیانیدیان به سه‌ردا ده‌کردن.

نه‌هه دو ولاته داگیرکه ره و حکومه‌تی فاشیست و میلیتانی تورکیا و سوریه‌شیان له‌گه‌ل بیت، نه‌هه ده‌چی بق ۹ دویه که له شه‌ر له گه‌ل حیزیه نوپوزیسیونه کانی کوردوستان له هه‌ر چوار پارچه‌ی نهم ولاته داگیرکراوه به دنده‌انه ترین شیوه و روش و خوی نا مرزه‌فانه شه‌رمان له‌گه‌ل دهکه‌ن و له بیهمان ناچیته‌وه که چون بق‌گرته‌وه و شاره‌کان له دهست پیشمه‌رگه، شاره‌کانی کوردوستانیان به توب و خومپاره و راجیمه و هاون و کاتیوش و هیلیکوپتله و فانتفوم و میک و هتل و قورسترن چه‌که‌کان له عه‌رز و ناسمانه‌ده دهکوتا و هیزی به‌ردی شورشیان و ادار دهکرد که شاره‌کان چوک که‌ن و نهم حالته له گوند کانیش هه‌ر به‌ردوام دریزه‌ی کیشا تا نه‌هودی که هیزی به‌ردی شورشیان ناچار کرد که بروزه نه‌هودیوی حدوده‌کانی یه‌کتر و پاشانیش بق‌هدرگیرکردن له چالاکی پیشمه‌رگانه حدوده دهست سازه‌کانیان ده‌سوانه و نهم بیلانانه‌یان هه‌ر دریزه‌ه پن دا، تا نه‌هودی که شورشی کوردویان به تایبیه‌ت له روزه‌ه لاتی کوردوستان به کزی و لوازی کیشا. که نیستاکه‌ش به داخه‌وه هیزه‌کان له ته‌بعید به جیه‌ره‌بو کردن‌هه‌یه که‌کردن و هاواکاری و هاپه‌یمانی، خه‌ریکی خو خوری و دزی یه‌ک فیگور گرتزن، که نه‌هه‌یه نه‌مره نیمه دهیکه‌ین میزونیکی ناشیرین دهیت بق‌هاده‌تومان! میزونیک که ولاتانی روزنزاوا زیاتر له سه‌دان نه‌هه‌وه‌ه پشت خویان خستوه و نه‌مره نه‌فردتی نیه‌که‌ن، نیمه به‌لام دیشتا نه‌هه قزناخه‌مان تینه‌په‌داندووه و هیشتا به کردوه و به فیکر له قزناخی پیش مودیزیزه‌مدا دهیزین. به داخه‌وه!!! رئیسی خودکامه‌ی نیران چی کردووه بق

بىرىندا رەكان با ئىيە سەرتىتىرى قىسى چەند بىرىندا رېك و كەسايىتى بە بى ئىشارە بە ئاۋوکانىياز لەم بارمۇ بخۇتنىنەوە با بىزانىن چى دەلىن.

۱- ھەلسوكەوتى بونىادى گىيانبازان ۴ لە گەل بىرىندا رەددەنەيە شىمپاپى كراوهەكان فەرق و جىياوازى تىيدا يە "

۲- رېيىتى ئىران تەننیا گۈرنىك كە بە دواي پاستىپە كانى بۇرۇمانە شىمپاپى كە سەردىش ناردى، پاش يەك سال لە رۇداوەكە بۇ، تازە ئاسەوارىك لە زەھرەكە نەمابۇ!

۳- دوكتورەكان بقۇ مۇعايىتە بىرىندا رەكان بەس ۳۰ تا ۴۰ سانىيەيان كات دادەن"

۴- بەلام بەرپرسانى حكومى هىچ ولامىكىيان بە داخوازىپە كانى ئىيە نەداوەتەوە"

۵- ئەنجومەننى بەرگىرى لە مافى بىرىندا رە شىمپاپى كەن بە تەمايمە كە خۇي بە تەنبا بىتىپە پېش و داواكاريپە كانى ماخخوراوانى بۇرۇمانە شىمپاپى كەن دۆزھەلاتى كوردوستان لە كۆفەڭ تەننەتەنە كەن بەز بىكەتەوەع

۶- تەنانەت يارمەتى زۇر لاوازىش لەوانە دانى پەتۈك (پىخەو يَا بەتانى) بە بىرىندا رەكانىش ھەر يارمەتىلەرە، چونكە لېرە ھەوا سارە و ئەم بىرىندا رە جىمىيان زەھيف بۇوە و زۇ بە سەرما نە خۇش دەكەن ع.

۷- دەولەت گىيانبەختىردو شىمپاپى كەن بە شەھىد سەبت ناكلات، بقۇ ئەمە كە دوارۇز بەنەمالە كەن نەكىزىن بە بنەمالە شەھىد و ناچار بىت حقوقىيان بقۇ ودبىت و دەيان نمۇنەتى تەنگەر بىت و ئىيە بەس چاۋىك بە قىسى بىرىندا رە شىمپاپى كەن، قەعالە مەددەنەيە كەن ئەم بوارە، وەكىلى بىرىندا رەكان و ھەندا بخشىتىن بۇمان دەردەكەوتى كە رېيىتى كۆمارى ئىسلامى لە عەينى بىرىندا رە شىمپاپى كەن جەل دەدات روخساري ناشىپەتى خۇي داپۇشىت و كەسانىتىر وەك ئەمە كەن ئەم بەعس، ئەمرىكىيەن ھاو پىمانى عىرپەك لە كاتى شەركاندا، كۆمەنلى ئىيەنەتەنەيى و ئىلا ناخىر بە تاوانبار بىزانتىت و ئەم پەيدوندەشدا ھەننەن ئىمكانتى خستوتە ئىچىتىار رېزىكى زۇر كەم لە بىرىندا رە شىمپاپى كەن كوردوستان و دەياننىتىت بقۇ دادگای لەھە و سايىتى ئىنترنېتى دروست دەكتات و ئىنھە بىرىندا رەكان بلاو دەكتاتەوە، بەلام لە ئەساسدا هيچكارىكى بقۇ كۆمەنلى بىرىندا رەكان نەكىردووه. تازە دواي ۲۰ سال، بە قىسى ئۇپۇزىسىيۇنىكى كوردى ناو خۇيى سەر بە رېيىم و سايىتى ئاقتاب بەتەمايمە ئەمسال پەيكەرېك بۇ يادى بۇرۇمانە كەن سەردىشت لە تاران لە رۆزى لای پوشەپەراتە ۲۸ يى جۇنى ۲۰۰۷ پەردى لىت ھەتىدىتەوە و بەم شىوه رېيىم بە شاخ و باشى خۇيىدا ھەتىبات و قەلاچۇردىنى كوردانى رۆزھەلات دا پۇشىت!

ئۇپۇزىسىيۇن چىيان كەردوو؟

ئەمە راستى بىت ئۇپۇزىسىيۇنە واقعىيە كوردوستانىيە كەن كۆمارى ئىسلامى ئىستا ھەر ھەمويان لە تەبعىت دەزىن و بە چەندەھا ھۇي دورخانەوەييان لە كۆمەنلىكاي كوردوستان، موشكىلات و ئەمە مەحدودىت و بىرگىرانە كە لە لايەن ولاتە میواندا رەكانەوە لە سەريانە، موشكىلى ئابورى، وەزجىيەتى ئۇپۇزىلىتىكى ئەمە مەنتەقانە ئەوانىلى دەزىن و ھەرودە حوزورى ئىزامى ئەمەرەكى لە مەنتەقە و شىتى ناوخۇيى خۇيىان و ھېنلىنى شتى تىرىش، ئەوانى تا ھەدىكى لە رۇداوە ناوخۇيى كەن دورخستۇتەوە و زۇرتسى بە شتە كۆلەيە كانەوە خەرىكىن و ھەر بەم پېتەش كەمتر لە سەر ھەننەن كەملىكى دەۋاوى وەك سەردىشت چالاکيان ھەبۇو و بەس بە وتارى دادىيى و ئىنترنېتى لەم بارەدە ئىكتىفایيان كەردووه. ئەمان بېشىتەر موشكىلى ئەبۇنى مەيدىيەتىكى سەتە لائىتىشىان لە سەر ھەننەن بوقە خۇشبەختانە ماۋەي زىاتر لە سائىتكە ئەم كۆسپە لە نزاوە و ۳ كانالى جېيانىش بقۇ رۆزھەلاتى كوردوستان ئىستا كار دەكەن و ھەيام وايە كە ئەم سال لەم بوارىشدا ھەر وەك ئەورۇقز و يادە حىزىيە كەن خۇيىان، پەرگرامى تايىت و رۇشكەنگە رانەييان لەم بارمۇ بقۇ خەنلىكى كوردوستان ھەبىت و لە پېتەرە شارەزاكانى ئەم بوارە كەن دەركەن .

ئۇپۇزىسىيۇنە ناو خۇيە كەن دۆزھەلاتى كوردوستان كە لە دواي جەريانى ۳ يى جۇزەردان (سەرەتەنە خاتەمى و تەرەفەرەنە رېفۇرم لە چوار چىنۇدە كۆمارى ئىسلامى) سەريان ھەنلدا و تاو تاو چىنۇقىتىكى بە پارىز و ياسامەندىش لە رېيىم دەگەن و دەردەكەوتى كە زۇر لە مېڭە خۇيىان بقۇ ئاز و گۈرەكەنە دواي رۇخانى كۆمارى ئىسلامى و سات و سەودا و بەرپەرەكانى لە گەل ئۇپۇزىسىيۇنە واقعىيە كان ئامادە كەردووه، جار و بار و ئەملىش رېك لە سائىۋەگەر ئەم رۇداوە دەست دەدەنە نوسىن و باس كەن لە بۇرۇمانە شىمپاپى كەن و ھاوكات شەرى ۸ سالە بە شەرى بەرگىرى موقەدەس و مۇقاومەتى موقەدەس و ئەمانە ناو دەبەن و ئەگەر بۇيان بىرىت كۆنفرانس و كۆبۈنەوەشى بقۇ دەبەستن و بە تەمان ئەمسال لە تاران ھەمە پېتەرە پەيكەر بەيابۇد بقۇ سەردىشت دابەزىتن !

قسہی کوٰتاپی

من پیماییه که هیشتا هیچ له سه رکاره ساته شیمیاییه کان، ج له روزهه لات و ج له باشوری کوردستان نه کوتراوه و نه نوسراوه. زور به لگه ههن که هیشتا شاراوه ماؤن، هه زاران بریندار هیشتا نه تاسراون، هه زاران نه خوشی سه رهه لددون، که مس نازانیت بتو ۲ سال ندهم پیش مه جموعه نیک لاؤی گوندکانی سه ردشت له کتوپر به کوهدل تووش نه خوش دیبون، که مس نه یادزانی بوقچی؛ یا راستیه کان دشادردانه ود. بیگومان کوماری ئیسلامیش که خوش یه کینک له تاوانباره کانی ئلام رو داونه یه حمز ناکات که راستیه کان ددرکهون و ههر یه شاراودی دیدیان هیلتیته ود

سەرچاوه: مالىيە رى گىارەنگ / دىكەوتى: ٢٧ يى جۇنى ٢٠٠٧

نواویا رہنمایی

نووسینی: فاصله قله ریاحی

زورم به لاؤد سهیر بیو، ودک گهنجیکی هه زده کار که دمبی سه رله همه مو شتیک درهینتم به ره رو سه رو هه لاتم تا بزانه چی بوده، به گهیشتمن یه که که مس لینم پرسی که چی بیووه؟ کایرا وتنی. چوارای فله مانداری بپردمان کراوه. جدرگ و هدنامون بهر بیووه چونکا لهوی یه که بچوکی سیگار فرشی هه بیووه، من له تاو نه و نزور به پله به ره رو چوارای چروم. ندوکات که من گهیشتمنه وی چره دوکله و بیوگندنیکی زور توند دههات، له هدر لایدک جهستهه بین گیان و نیوه گیان که وتبیون.

من له ناو جهسته کان دهگارام به لکو برآکدهم بلوزمهوه، به لام بئ فایله ببو. له و کاته دا ماشینیکی سپا که دزگایه کی سهیری له سه ربو هات و ددمانیکی سپی ده شاند، به بلینلکو هاواری دهکرد را کدن شیمیابی نیداوه، په رپوی تهه به زارتان بگرن، به ردو به رزایه هه لین. بوكنه که که زور ناخوش بشو. من به په له به دردو مال

ھەلاتە، ئىزىز زەمینى مانەكەمان پېرى بۇو لە خەلک، ھاوارم كرد شىمپابارىيلىدراوه لە ئىزىز زەمین وورىدە درى و پەزىزى تىدرى بە زارتان بىگىن. منىش دوو پەزىزى تەرمەنلىكى تىر بەردو شۇنىيەتى بومباران كراو گەرامەود بەئىكۈش سۇۋاغى براڭەم بىزازە، ئەو جاراش بىن قايىدە بۇو، بەردو پەنگاڭى ئىلدارى ئامۇزش و پەرورەش چۈممەن كە ئىيواڭىلۇ لە خەلک بۇو، دووكە ئىكى سېمىسى وەك ھەور لە سەر سەرى خەلکىكە بۇو لەۋىش بۆكەنە كە داۋىستا بۇو، ھاوارىي مەھمەددى بىرام كرد كە بە خۇشىيەوە لەدۇي بۇو. پەزىزى تەرمەن دايىھە و بەردو مال ھەللتىن، دواي كاتشىمىرىك كورە خالەكەم بە ماشىنەكەم كە داۋىستا باتە درى. كورە خالەكەم لە كاتى بۇرۇمانەكە دا لە چواربا بۇو، بارى ئاردى لە ماشىنەكە داپۇو كە بۇ دېھاتى بەرى، دواي بۇرۇمانەكە چەند بىرىنداشىرى بەم ماشىنە بىردى بۇون بۇندىخۇشخانە و ماشىنەكەدى بە تەواوى شىمپابارىي لە سەر كەوتىپۇو، بەلام خۇكەس نەيدەزانى تەنائىت ئەنگەر ئەو دەرمانە دواي چەند رۆزىش تەماسى لە گەل بەدەن ھەبىن كەسەكە شىمپابارىيلىدى. ھەر لە بەر نەزانى ئىيمەش ھەمۇو مان سوارى تۇيتا بۇوين و بەردو تۈۋەل وەرى، تەپ و تۇزى شىمپابارىي سەر ماشىنەكە لە سەر و چاوانى دەدىلەن.

ھەمو ساغ و سەلەيم بۇوين، گەيشتىنە تۈۋەل لە مالى خالەم جىڭىز بۇين. شەن نان خورا و دوايى قىسە و باسى بۇمباران بەردىم بۇو كە ئەندامانى بىنەمالە وە ھاوار كەوتۇن كە بەدەنیان وە خۇرۇو كەوتۇو، ھەتا ۲۴ شەو ھەمۇو بەدەنیان بلۇقى دەركىرد، كە ئى دوو خوشك و براڭەم يەكچار زۇر و بەزىز و ئازار دار بۇون. بە ناچارى بەردو شار كەرائىنەوە و ھەر ئەو شەوه ئەندامانى بىنەمالە بەردو شارە كەرەكان بەرىن كىران. ئىمارەت بىرىنداشان ئەووندە زۇر بۇون لە هىچ جىڭىزىيەك جىتىان نەدبېبۇو. چەند حەمام و قۇتابخانە كرا بۇون بە يېھەدارى و شۇنىيە دەرمان كەنەنەن بەردو شارەكائى تىر بەرى دەكىر. ھە دەھات و بە ئىمارەت بىرىنداشادە زىباتر دېبۇو، زىباتر لە پېنج ھەزار كەس بەو بۇمبارانە شىمپابارىي بىبۇون. بە سەدان كەسيش ھەردا سەرپىسى دەرمان كىران. مىن بە شىمپابارىي سەر سوور ھەنئەر خەلاسىم هات و تەننیا دەستم بلىقى كرد كە بە شىمپابارىي سەرپىسى دەرمان كرام. درامىكى غەم ھېتىر بۇو، شارىكى بىن تاواون كىميا باران كرا، لە ھەمۇي غەمناڭاتر ئەوه بۇو كە چەند رۆز دواي بۇرۇومان، تەرمى لەوان و مەلائىن و ئىزان و پىاوانى بىن گۇناھى شارى سەردىشت و دەدوروبەريان لە نەخۇشخانەكائى شارەكائى دىكە را بۇ ناشتن لە سەر زېلى باب و بابىپاران، بە ماشىنە يەلخچال دار و تايىھەتى دەھىنایەوە شارى سەردىشت. منىش وەك ھەمۇو ئەو كەسانەتى مابۇون ھەمۇو رۇپىش شاھىدى ئەو ترازىدى بۇوم كە ھەر رۆزىك دەكىرى داستانى لە سەر بىنوسى. هىچ كات لە بىرم ناچىتەوە كاتىك كە تەرمى شەھىد رەحىم پەناھى دەشۇردا زەرددە خەندى لە سەر لېيو بۇو، مىتەفای كورى بە دوو دەست بە خۇي دا دەدا و ھاوارى دەكىر خەلکىنە سەپىرى بابەم بىكەن لە كاتى مەرنىش دا پېكەننىي لە سەر زارە. تۈركۈ... فىنلە ئە

سەرچاوه : مالپەرى گىيارەنگ / رېتكەوتى : / ۲۵ ى جۇنى ۲۰۰۷

لە بىست سالىھى كارەساتا، ناسۇرەكان بۇ يېدەنگىن

سوھراب لە حافوزى

ئاماڻە: بۇ دەست خىستى كۆمەنلىك زانىيارى سەبارەت بە كارەساتى بۇرۇومانى كىميايى سەردىشت لە رۆزھەلاتى كوردىستان و دەرباز بۇون لە گەنخان و بایكۆتى راگەيانىن و بە دوور لە ھەر چەشىنە چەواشەكارى و بە لازى دا بىردىن، وەك چۈن نۇوسەرى ئەم بابەتە مەرۋەقىكى سەرەخۇيە و ئەندامى ھىچ گروپ و لايىن و دەسەلات و حىزىزىك نىيە كە واپو ھەمۇل دەدرىت بەشىك لە راستىيەكان چۈن بۇون و ھەن بىكەنلىكىتەوە بۇ خۇنەر و لە گواستتەوەدى واقىعى بە سەرەتى ئەم بىست سالە دا سەرەخۇي خۇي پىارىزىن و جىيا لە رەچاوا كەردنى بەر زەوەنلىكى گەل و نىشتىيەن ج بەر زەوەنلىكىتەر لە ئارا دا ئەپىنەت. ئەم بابەتە لە چەند خالىدا ئاراستە دەكىرىت و سەرفەت كورتە راپورتىك :

كورتە راپورت:

لە رۆزى 7 يى پۇوشپەرى ۱۳۶۶ يى ھەتاوى بەرابەر بە ۲۱ يى ژۇنەنى ۱۹۸۷ يى زايىنى كاتشىمىر ۱۵:۱ خولەكى دوا نىيورۇ لە ھېرچىكى ناسمانى دا و لە رېگەدى ۶ فەزىكەدى جەنگى رۇپىش بەعسى عىراق، شارى سەردىشت لە رۆزھەلاتى كوردىستان و باكىورى رۆزئاواي وەلاتى ئېرمان كەوتە بەر ھېرشى بۇرۇومانى كىميايى كە لە ئاكامما نىزىكەدى ۶

تا ۷ خانی نهم شاره بهر په لامار که توتن که ۴ خانی ناوندی شار و یهک لهوانیش بفروی گواستنه ووهی ناوی سه روکی شار له گزوره پانی سه رچاوه بفو. ههروکی ناشکارایه نهه تماون و جینایته دهه ههق بهه گهله بتن تماون و بتن قهه غافنی کورد و شاری سه ردشت لهنجام درا، چوار له بومبه کیمیاییه کان به سه رچوار خانی ناوندی شاری سه ردشت بهه برینایی و پاتتایی سه گوششی نیوان گزوره پانی سه رچاوه - چواریانی نیوران و چواریانی فدرمانداری کفون (مانگی سوری نیستا) که توته خوار و له ناکاما که سانیکی زور شه هید و بریندار بیون که چهند خوله کینک دواي بزوردمانه که بهشیکیان بهه رو هنوزی په رودردی لهش هه نکه و توو له پشتی فدرمانداری کفون که خدهسته خانه بهکی کاتی لینداهه زرا بفو تاقمیکش بهه رو خهسته خانه ناوندی شار ده گواستنه ووه.

به پیش رانیوته فردیه کافی نهاده و دیگر توجه کان اله شده در کافی نیشان نیز ایران و عراقی دار، رفعیه یه عس که لکی له چه ند خوار مداده کیمیابی و در گرتیووه لموان:

۱- گازی سولفهور موستارد (خه ردهل)

٢ - تابون

۳- سوومان که ئەم دوو دانەی دوايى بىرىتىن لە گازى دزى مىشىك و ئېپلچ كەرى سىستېمى عەسەبىن.

نهو گازه کیمیابیه که له بودروومانه کده سه رده شتا به کار هاتبو به گشتی گازی سولفور موستارد یا خردله که کاریکه ریه کده به شیوه رشانه و هلامسان و بلوق کردن پیست، سوتونی شوئنه گیروده بوده کان، کوئیز چاو (دریز خایه و کاتی)، خه ساری سیه کان و هه ناسه، خه فه بعون و خه ساریه کانی سیستمه عده سه بی و... دهیت نتم مادده که مادده که دورو و دریز له ژنگه ده دهینته و بدرا دوم شوئن دانه ری له سه ره ژنگه ده هه یه. به پیس به راورد فه رمیه کانی نه تهودیه کترنوه کان ریزدی بریندارانی نتم کاره ساته ۵۰۰۰ کدس راکه بیندراوه و به پیس ووتکانی به ریز رفسه نجانی (سه روز کوماری پیشوی نیران) له خوبته کانی نویشی هه ینی له تاران له جه قاتکاندا ریزدی برینداران ۱۰۲۵ کدس مه زنده کراوه، هه رودها به پیس ریزدی فه رمی کوماری نیسلامی نیران و له ریگه دام و دزگا پیوه ندیداره کان شه هیلانی نهم کاره ساته ۱۳۰ تا ۱۲۰ کدس مه زنده کراوه. به لام نه و دیکه واقعی روودا و ناکامه کده یه تی هیچ کام نهم ریزانه راست نین و سه دفاتر ترین له لگکش، نهمده که:

۱- نهم رنگانه له رنگه‌ی سه‌رژمندی و یوئین کردنه‌وه نین و تهنا مهزونده و خه‌هالسین.

۲- له روژان و مانکه کانی کاره ساته که زوریه هد زوری شه هید بون یان له کاتی گواستنه وه بُو شاره کانی تر و دوای هینانه وهی ته رمه که یان بُو سه ردشت ناوده که یان ودک شه هید له هیچ شوین و درگاییک دا تومار نه کراوه و له لاین بنه ماشه کانیانه وه له سه ردشت و گووند کانی دورو بهر دا نه سپارده خاک کداون.

۳- نهمه ویزای نهادیکه دانشجویانی شاری سه رده است (له سانی کاره‌ساته که دا) ۱۲۰۰۰ کم و کنی جه ماوری سه رده است نهاده کات پتر له ۲۰۰۰۰ کم بوده. لیبره دا یو به دوا داجوونی باشتری کنیشه کان به ورده کاره‌کی زیارت دوه سه رنجستان یو تدم به شانه راده کنیشه.

۱- ھڈوں و چالاکی سہ ریلے خوف:

هر له يكهم سالني کارهسته که و له رؤژي ۷اي پوشپه‌ري هه رسانیک دا و له سه دهستی هونه‌رهه‌ندان و نووسه‌ران و شاعیران و هه‌تسوراوانی بوواره جیاکانی (کوهه‌لایه‌تی، کولتووری و) و به بن هیچ پالپشت و ته‌نیا له سه رئه‌ركی نیشته‌مانی و داهاتی لاوازی ثابوویر خیان و بو ریز گرتن له شه‌هیدان و برینه‌دارانی یه‌کلم شاری قورباغی چه‌کی کوهه‌ل کوشی کیمیایی له جیهان دا و ده‌بریزی نه‌یاری و هه‌لتویست نوالن له به‌رابهه‌ر هه رچه‌شنه ترازیلیا و کارهستیکی مرغشی هاوشیه و مه‌حکومه کردنی تاوانباران، ناهه‌نگی یاد و بیهانین و ماته‌مینی پوشپه‌ر لهم شاره دا به‌ریوه ده‌چیت. و هه‌نحوکه‌ش به‌دو په‌ري گووشار و بانلوزری حکومه بدهد ومه و مه‌موده‌ی له ۷ اي پوشپه‌ري ۱۳۶۵ هه‌تاوی دایان گیرساندوه نیستاکه‌ش نه‌کوژا و ته‌هود و نزاوی و بانکه‌شه‌ی (به ته‌نیا جین مه‌هیلن) یان هانا داده و نه‌م شاره‌یان به ته‌نیا جن نه‌هیشت. لهم بیست ساله دا زوریه‌ی پروگرامه‌کان بریتی بیون له: موسيقا، شانق، کفری شیعر، چیزوک، ددقی نددبی، ووتار و ... که چند سالنیک له هؤلی سنه‌ماهی (قودس) و هفتو شاردادی و هفتو مه‌کتی کولتووری - هونه‌ري (متحتم فرهنگی هنری) و له‌مشی سه‌ردکشی واته رؤژي ۷ اي پوشه‌ر له هگه‌دیانی سره رجاوه

به ریووه چوزن و خه لک دمکل نه بیونی جیگا و ریگای پیویست و که رسته‌ی به ریووه بردن پروگرامی ناو هوله‌کان و بانلوری حکومه‌ت بتو لواز کردن یان هدر نه هیشتی به ریووه چوزنی کویی بیرانینه‌کان برد و دام بشداریان کرد و هوونه‌رمه‌ندان و رووناکیرانیش ناله‌کوکی خویان به پاراستن سه‌ریه خوییده پیشکه‌ش به جه مادوری شارده‌که کرد و بن هیج چاودروانیه‌که بق پاداش و داهاتیکی تاییه‌ت و ته‌نیا عیشقیکی شیتلانه‌ی پر له خوشه‌ویستی و دروونیکی که‌یال هر سالیکیش به ردمام له ریگه‌که ده‌زگا حکومیه‌کان هدوی شیواندن و نه‌هیشن و ریگه گرتن له به ریووه چوزن دراوه و ته‌نانه‌ت کومه‌لیک له هوونه‌رمه‌ندان بالگه‌یشتی ده‌زگا نه‌منیه‌کان کراون و هه‌رشه‌یان لیکراوه و ئازار و نه‌زیهت دراون. نهم پروگرامنه به شیوه‌ی سه‌ریه خو له نجام دراون و تا سالی ۱۳۷۰ ی هه‌تاوی که نه‌نجوومه‌نی به روهانی له مافی بیندازانی کیمیایی سه‌ردشت دامه‌زرا که بشیک له چالاکیه‌کان له سه‌ر نه‌ستوی نه‌نجوومه‌ن و به هاکاری هوونه‌رمه‌ندان و جهه‌ماهر به ریووه چوزن و نه‌نجوومه‌ن بwoo به دلاقه‌یدک بزو و هرگرتنی مؤله‌ت!! بتو پروگرامه‌کان. ئاکامی هدوی و چالاکی سه‌ریه خوی هوونه‌رمه‌ندان و رووناکیرانی سه‌ردشت لهم بیست ساله‌ دا جیا له چند‌دها کویی شیعر و ووتار و چیرۆک و دفعی نه‌دوبی و هه‌ردها چند‌دها پارچه موسیقا و شانزده‌گه‌ری جوزا و جوزر له دنیای چاپ (ا) که له دایکبیونیکی نوینه) نهم به رمه‌مانه جن ئاماژدن:

- کتیبی بزنیکی نامه (بولی ناشنا) - بیردهودری . نووسینی حسین محمد مهدیان به زمانی فارسی چاپی سالی ۱۳۸۰ ای هه تاوی .
 - کتیبی بزدومانی کیمیایی سه رده شت ۷ ای پوپوشیده پی ۱۳۶۶ ای هه تاوی (بمبازان شیمیایی سردشت ۷ تیر ۱۳۶۶) . دوکیونیت و ... نووسینی عومه رله حافظه ووزی به زمانی فارسی چاپی ۱۳۸۵ ای هه تاوی
 - گوفاری له سه رده شته و به رو ناکازاکی (از سردشت تا ناکازاکی) . چند بابه تی تیکه لاو و تایبه ت نامه هی گوفاری مه هاباد . به کوردی و فارسی . له سه رله رکی کومه نیک له نووسه ران و رووناکیپران و هونه رمه ندانی سه رده شت . چاپی ۱۳۸۵ ای هه تاوی .
 - کتیبی چاخی ناگر - زاستی ، لیکوئیدندهو ... نووسینی نله میر درشیانی به زمانی فارسی چاپی ۱۳۸۵ ای هه تاوی .

۲- ساز دانی ئەنجوومەنی يە رۆفانى لە مافى بىرىندا رانى كىميايى سەردىشت:

یه ک لهو چالاکیاندی که سه رهتا سه رهبه خو بو پاشان و به داخهود لدم دوایانه دا کومه لیک خائی نهکه تیف و ندشیاوی پیوه دیار بو که بwoo به هنی لادان له سه رهبه خویی و له راستی دا به لاریان دا برد نهه نهنجوومهنه ببو هره بوجیهش به جیا باس لیوه دکریت. دواه تیپه ربوونی ۱۶ سال به سه ره کارهساتی کیمیابارانی سه دهشت و لهه سه رهستی کومه لیک له نهندامانی بندهماهی شده هیدانی ندم کارهساته که زوریه یان بریندار و گیروده بسوی ماددهی کیمیایی بعون نهنجوومهنه به روزگانی له مافی بریندارانی کیمیایی سه دهشت له سانی ۸۰-۸۱ دا دامه زرا. هر و هک ئاماژه پیکرا سه رهتا و به هنی هه بعون رویکی پاک و دلسرخانه و هدوئ بتو پاراستنی یادی پیروزی شده هیدان و به دوا داچچونی کیشه کانی بریندارانی کارهساته که ... ندم نهنجوومه که وته چالاکی و له لایه چالاکان و رووناکبیران و ... پیشوایی لیکرا به لام به داخهود دواه چهند سالیک و به هنی که وتن له پیوهندی چر و پری حکومه و دیارده گهندلی و هاتنه کایهی به رژهوندیه کانی تاکه کدنسی نهه پیروزیه نه ماخ خلک و چالاک فنان و ... خویان دوروه په ریز راگرت. سه ره رای هه بعون کومه لیک کار و چالاک پورتیف و باش له کارنامه نهنجوومهنه و دک به شداری له کوبونده و دکانی OPCW له نهه روپا و به دوا داچچونی دوسيهه دادکای تاوانبار نان رات هاوری دهکه ل نهنجوومهنه چاک له نهه روپا و درکردنی بولنهنه پوشیده (که ناودر زکه کهی جین باسه)، کومه لیک چهواشه کاری و کاری ندگوونجاو گهندلیان پیوه دیاره، زور حمز دهکم نهندامانی دهسته دی به رنیو دهه ری نهه نهنجوومهنه و دملدری کاره کانیان بن و روون کردندوهه للهون بتو وتنه:

- ۱- بچی پیشیان گرت له سازدانی شوراییک گشتی پیک هاتو له چالاکان و لانی کدم ۶۰ . رخی ی سردادشت بق باشتر به ریوده چونی پرورگرامه کانی سالی ۸۵ د

۲- نهم نهنجوومه نه به کرددهوه بوته دوو بهش ندوشیس له پینناو پوست و مهقام و پاره (به دان پیمانی خویان) با نهم به ریزانه روونکرنه ووییک بددهن

۳- نهمانه بونه هونی پلیدا بونی دیاردهیک زور نهشیاو نه یش جن به جن کردنه دهرسه دی جانبازی له ریکمی پاردهوه (هیوم وایه که درو بیت به لام به داخه ود شایه دحال هدیه به داخه ود روحی پنکدهوه کار کردن و سریه خو کار کردن و ... له ناو نهم نهنجوومه نهدا نه ماوه .

نووسه ری نهم باباته داو له نهند آمانی به ریوده به ری نهنجوومه نه دهکات یان ههول بدن لانی کدم نهم چهند خالله هی سه رده و چارمه سه ریکرین ، یان نهودتا واز بینن و نهنجوومه نه لووشینن و چیتر نهم چهواشه کاریبه دریزه پی نهدهن .

۱۳۶۶ پووشپه‌ری هوتی

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه رده‌شتبیه نازلیشیواوه شیمیاباران کراوهکان دا

پژوهیشنال نهادوونی که سایه‌تی هیچکام له نهادمانی ریبه‌ری و کار و چالاکیه کانیانه و سه ر چاوده‌گرت. بیکومان پیرومندی ده‌گهله نهادجومنه‌نی پشتیوانی له قوربایانیانی کیمیایی (له تاران) و وزارتی ده‌ردوه و ده‌زگا حکومیه کانی ودک (بنیاد جانبازان) ده‌توانی روئیکی به رچاوی لهو کیشانه‌دا هه‌بیت (نه‌گهه بیت و له قهه‌واره ده‌رجیت). نیلان و رووتکردنده‌وی زیارت دلهمه‌وه برق دسته‌هی به ریجوبه‌ری نهادجومنه‌ن.

۳- رؤلی کوئماری ئىسلامى ئىران

راسته که رژیمی به عسی عیراق راسته و خو و له هیرشیکی ناسامانیدا شاری سه رده شتی کیمیاباران کرد، به لام به هری ناستی پرزوشه که و ناکامی کاره ساته که، که شوینی

که س و کفی کومیسیونه کانی سانی ۱۶۰۰۰ هه تاوای ۳۰۰۰ که داواکاری هه بیو که له ناکاما کفی هه موئه و که سانه که سه رده شت و دک جانباز ناسراون ۲۱۲۸ که س
مه زنده دکرین و لهوانه ۱۶۰۰ که س به جانبازی کیمیایی دنخانی که سیان له سه رووی ۲۵٪ بریندار و گیرد بیو ماده کیمیایین.
شایانی باسه لهوانه که سه تر بن و لهه مان کاتدا ۲۰٪ تووش خه ساری سیبه کان هاتبن یانی حانه کی ده خرنیه ناو بازنه هه قی په رهستاری بهو مانایه
که سیک و دک په رهستار له ماله وه یارمه تیباون ددات و مانگانه بری پاره بتو ته رخان ده کریت (له لایه دهولته وه) به لام نهودیکه کومیسیون دو خاته ژبر پرسیاره وه
نه ودیه که هه ره کد سیک ده چیته زوروی کومیسیونه کان که بریتین له بشه کانی چاو، هه ناسو سیبه کان، پیست و میش ... بتو هه ره کومیسیونه ته نیما ماوی ۳ تا ۵
خوله کی کات پی ده چیت ویزای نهودیکه هیچ پسپوریک ناتوانیت لهم ماوه کورته دا بیسله لمینیت که کد سیک بهه ماده کیمیایی گیرد بیو یان نا به لام نهه مان دویسه لمینین.
هه روهه گه لانه دیک هه یه له ئیز ناوی (تدحری سه لامه) که هه رکه کس بکویته ژیر نهه گه لانه یه به له شساغ دنخانیت، په روندنه و بانگشکه که له گهه ره دوکه ویت سه یز
نه ودیه که که سانیکی زور که به لانه نامه شیان به دسته وه بیو خراونه ناو ندم گه لانه یه وه. ندهه ده لاقه نیکه بتو خوده بیار کردی کوماری نیسلامی له خزمه تگوزاری بتو
خه لکی شاره که. هه روهه نهودش بلتین که دولت کاتیک روزامنلی له سدر به دنیو چوونی کومیسیون ددات، که خه لک خوی خه جیه کانی کومیسیون و پشکنینی
دکتوره کان... بدات که بتو هه ره کس به شیودیه کی مام ناوندی بری ۵۰۰۰۰ تمہنی نیز ای له خو ده کریت (که هه موکه س توئانی نیمه).

۴- روئی میدیا و یارت و لایه‌نهکان

۱- ناو خوی نیران

به دادخوه نیستاکدهش پاش تیپه ریوونی ۲۰ سال لهم کارهسته میدیا فه ربیمه کانی کوماری نیسلامی نیران هیچ چه شنه پیروگرام، ریپورتاش و تهناخت را پورتی تاییه تیان ساز نهداوه و ناویریان و دسر نهم خه لکه بیتاوانه نه دادتهوه. تهنا یک را پورتی چهند خوله کی و هه وا لیکی چهند چرکه کی نه بی. لهم دواستانه دا و به له دایکبوونی به لاقوکه کوردیمه کان، چهند جاریک به نووسینی باهت و هه وال یادکیان لهم کارهسته کردوزهوه که به دادخوه نه میش هدر بشیوه بیکی که مردنگ و زورتر به هوی گوشاری خه لک و نووسه ران و ی سه ردشت بوده. نه دوش له بیر نه کهین که میدیا و راگه یاندنی کوماری نیسلامی به ته اوی نه م کنیشه یهی با یکوت کردوده که ردنگه کشان، سنهه دی رو دادوی ته قنهه وی باردهمانی، نه ازان به دسته، موحابه ایله، خه لق له سلان، شهسته کانه وه بعده بسانه وه که به میدا کان، نه اف. هه ح، بست له

حموتی پووشپه‌دری ۱۳۶۶

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتبیه نازنی‌شیواوه شیمیاباران کراوه‌کان دا

شه رمه‌زاری بیلداگی کوماری نیسلامی لهم کاره‌ساته مرزقیه کهم ناکاته‌ود.

۲- دوره‌ودی نیران

له دوره‌ودی نیران و له پارچه‌کانی تری کوردستان تاکوو نیستا شایه‌دی ج پروگرامیکی نه‌وتق له‌هدر نهم کاره‌ساته نه‌بوون، نه‌گه‌رجی نه‌مان چه‌ند سائینکه میدلای سه‌تله‌لایتیان هدیه به‌لام له ناست نهم کاره‌ساته کپ و بیلداگ بعون. هه روها بعونی پارت و لایدن سیاسیه‌کانی به‌رهه‌استکاری رژیمی نیران له دوره‌ودی سنوری دستکرد نیونه‌نه‌دوییه‌کان (نیوان روزه‌هلاات و باشوروی کوردستان) بوته نه‌دوییکه لهم به‌شدیده باسیان بکهین که به‌داخه‌ود جیگای باسیان نه‌هیشتتوهه‌ود، جیا له‌یه‌ک سانی را بردوودا و له‌ریگه‌ی سه‌تله‌لایتیه‌کانیانه‌ود، نه‌گینا به‌ردیزایی نهم سالانه دنگ له‌به‌رد هاتووه و له‌وان نه‌هاتووه. جیا له‌و پروگرامه چه‌واشہ‌کارانه تیکو درده‌رانه‌ی که‌کانانی ۰۷-۰۷ له پووشپه‌دری ۵۴-۱ هه‌تاویدا به‌ریوه‌یان برد، که به‌داخه‌ود به‌بن هیج به‌لگه و شاره‌زایه‌تیبیه‌ک به‌ریوه‌چوو، بعو به هتوی دلسا رد بعونه‌ودی خه‌لک و کومه‌لیک ناسته‌گی تر.

۳- سه‌ردانه‌کان

جیا له‌و هونه‌مه‌ند و نووسه‌ر و شاعیر و روناکبیر و هه‌اس‌سوروه‌انی کومه‌لایه‌تی، کولتسووری و... که به‌ردوام به روحیکی پر له خوش‌ویستی و داس‌سزی، خه‌لکی بینده‌رستان و زامدار و بینه‌وانی نهم شاره‌یان (به‌تنه‌یا جن نه‌هیشت) نه‌مان باسیان نیوه ناکهین که خویان خانه‌خون و نه‌نامی بنه‌ماله‌ی گه‌وره‌مانن. سه‌ردانه‌کانی تر لهم چه‌ند سائندی را بردوودا بهم شیوه‌یه بعون.

* سانی ۸۱-۱ هه‌تاوی: هاتنی هه‌واننی‌ری روزنامه‌ی (کوزنیه‌ری دیلا سیرا) ی نیتالیا به‌ریز پائولو کوتی بی‌سه‌رده‌شت و سازدانی را پورت. ذسه‌ردانه‌کانی کومه‌لیک نه‌نیته‌ران و نه‌ندامانی پارله‌مان و دسته‌ی سه‌ری کایدیه‌تی پارله‌مان هاواری ده‌گه‌ل راویزکاری سه‌ری کومار له کاروباری سوونیه‌کانی نیران، و پاریزگاری نازه‌ربایه‌جانی روز ناوا و... که به‌ردی بناغه‌ی پروژه‌یه‌کی کولتسووری. سه‌یرانگایی به ریوه‌ری ۴۰۰۰ مه‌تر له دوره‌ودی شار (به‌شیوه‌ی قولینگ نیدان) نیدرا و نامازه‌به‌بودجه‌ی ۳۰ ملوین تمه‌نی نیرانی سه‌رتابی کرا و بربار وابو تا کوتایی نهم ساله واته ۸۱ پروژه‌که تعواو و بکرت، نیستاکه که‌سانی ۸۶-۱ هه‌تاویه، شوینی قولینگ نیدانه‌که پاک بوقته‌وه و ۳۰ ملوینه‌که‌ش یان هه‌رد قوتی داوه یان ناسمان هه‌لیلووشه‌ود.

سانی ۸۲-۱ هه‌تاوی: هاتنی هه‌واننی‌ری کانانی Zdf ی ناگمان به‌ریز نویریش تیکنیبر

سانی ۸۳-۱ هه‌تاوی: سه‌ردانی شاندی ناوندی ناشتی هیرزشیما ۲۳-۱-۸۳-۱ ه

* سه‌ردانی به‌ریز کریس کوچیرا (هاواری له‌گه‌ل خیزانی) روزنامه‌انی به‌ناو بانگ فه‌رانسی و، کوکرنه‌دهی زانیاری بتوکتیبی داهاتوویان.

* سانی ۸۴-۱ هه‌تاوی: هاتنی به‌ریز تیفین دادستانی په‌رونده‌ی فرانس فان نان رات و شاندی یاودری

* هاتنی شاندی قه‌زایی هوزنلی ۱۰-۲-۸۶-

* هاتنی شاندی ژاپونی و هه‌واننی‌ری ژاپونی ۲۱-۳-۸۶-

* هاتنی شاندی هه‌ل‌دجه‌ی شه‌هید ۲۹-۳-۸۶-

* هاتنی شاندی مه‌ریوانی ۷-۴-۸۶-

* سانی ۸۵-۱ هه‌تاوی: هاتنی شاندیکی نووسه‌ران و شاعیرانی هه‌له‌بجه‌ی شه‌هید ۷-۴-۸۵ اظر رنگه‌که کوکه مه‌لیک له سه‌ردانه‌کان نه‌نووسه‌رابن که‌دواهی نیبوردنم هدیه!

۶- کوتایی و ده‌نه‌نجام:

هم وک خوینه‌ری به‌ریز بقوه‌که ده‌که‌وت کومه‌لیک زانیاری پیشکه‌ش کرا. نه‌ودی شایانی باسه نهم تاوان و کاره‌ساته دژه‌مرزقیه به ژنیوسایدی گه‌لی کورد بتو پاکنای

رەگەزی و قەلچۇ کەردنی کورد بە ھاوکارى و ھاودەنگی داگیرکە رانی کورستان پېناسە دەکریت و کارساتى بۇزدۇمانى کیمیایی سەردەشت جیا نیبە لە ئەنفال و کیمیابارانی ھەلەبجە و باییسان و گۆكتەپە و زىرە و گەلائە و ... دەرمانداوکەردنی ۳۰۰۰ پەنابەرى باش سور لە ئۇرۇگاکانى ماردىن و ھەكارى و خاپور کەردنى گوندەكانى ھەر چوار پارچەی کورستان و ... بە قەولى شاعيرەقەرمۇئى:

ئەو رۆزەم قەت لە بىر ناچى
لە تاقە راستە شەقامى ئەم لەشە ساردو سەرەدا
چاواز زەقىم بىبىوو پاسدارىتى رىش نۇورانى
بە سەر منى ھەلەبجە و ھەگرىا و
كەچى خىرا خېرايش دەستى ئەتكەد بەگىرفانىدا و
لە دەنكە مىۋىزى گلىنەكانى سەنە و سابلاخى ئەخوارد ۲

نووسەرى ئەم بابەتە بەھۆى نزىكى و بەشدارى كردن لە پىرگرامەكانى سەردەشت جیا لە ھەمۇ ئەو ئامار و رىزە و چالاکى و ھەۋانەى كە لەمەر چەواشەكارى و كارشىكىنى و بەلەپەبرەنى كىشە كىمیابارانى سەردەشت و قەربۇو نەكەنەوە و نەگەياندىنى خزمەتكۈزۈرى دەولەتى بۇ خەنگ و شاردەكە، دەدرىت خانىكى تر بە سەردەكى تىرىن كىشە سەبارەت بەبە رەۋامى ئەم ھەولە نەزىزكەنە دام و دەركەي حىكمى لە مەر سەردەشت دەزانى. نەويش ناتەبايى و يەكتەكەرتۇپى خەنگى سەردەشتە بۇ رىزىگەتن و بېرىنائىن و بەزىزەبرەنى كۈرى يادوورى ھەر سالە و بە دوا داچۇونى داواكارىيەكانى خەنگ لە حىكمەتە و يەكتەنگ نەبۇونى جەماوەرى سەردەشت بۇ بانلىور خىستەسەر دەولەت سەبارەت بە ئاودا تىكۈزۈدە و كەياندىنى خزمەتكۈزۈرىيە جۇرا جۇرەكانى. ئەو ناتەبايى گەيدوته ئاستىكە كە زۇرىبەي خەنگى سەردەشت لە رۇشى ۷ ي پۇشپەردا دەركەي دووكان و بازاريان كراوهەيە و وەك رۇشىكى ئاسايى خەرەيکى ئىشى خۇيانى، لە جىياتى ئەۋىيکە بەشدارى پىرگرامەكانى بن و ئەم رۇزە دووكان و بازار داخلىن؛ من ئەم كارە بەتاوان و خەيانەت دەرھەق بەشەھيدان دەزانىم. كەوابۇو سەرەتا دەبىنگلىلى خەومان بەكەين و ئەمە لە بىر نەكەين كە ئەم بۇشايىھ بۇتەھۆى خۇ دەور خىستەسەر دەولەت لە خىمەت بە خەنگى شاردەكە. هەروھا دەولەتى عىراقى ئىستاكە دەبىن ھەمۇ قەربۇو كەردنەوە خەنگى سەردەشت بەتەھۆ كە ئەمە لەرىگەي پۇزۇدەيەكى درىزخایەنى شكايدەت و بەرۈزىنەوە سکالاڭى خەنگى سەردەشت بۇ دادكايى كەردنى تاوانباران و وەرگەتنى مافى ئەم خەنگ لە دادكاي بەغدا دەكىتەت. وەك ئەمەنەكە لە مەر تاوانبار ئان راتەوە كرا كە ھەر نەبىن بەسزايىھ كى ياسايى گەيشت و ئىستاكە لەناؤ گەرتۇپخانە دايىھ. هەروھا لە ئىنارانش و بەكۇنى دەنگ و پشتگىرى ھەلسۇراوان و ھوندەندان ... و لەرىگەي بەرۈزىنەوە تۇمار و كۆكەنەوە تۇمار بۇ بەرەدم پارلەمان و بىنكەي سەرۈكۈمىاري و بە شىۋىدەيەكى تەواو ياسايى، ھىچ نەبىن بەشىك لە كىشەكان چارەسەر دەكىن. لانىكەم ئەم ۱۷ تا ۱۶ تا ھەزار كەسى كە لە سەردەشت پەرەنەدەيان ساز داود و بانگەشە كىمیابىي بۇون دەكەن، دەتاۋان ئەم كارانەدا بە ھاودەنگى بەشىك لەو چالاکىيان بېتىن و ھەر كەس لە خەمى خۇيدا نەبىت و بەرۈزەنلى گەل و شاردەكە بەسەر بەرۈزەنلى تاكەكەسىدا زال بىت و لانىكەم لە رۇشى كارەساتەكەدا ھەول و چالاکىيەكان بەرفاواتىر و ھەمۇ لايەنە بېكەن. با ھەر نەبىت كارىك بىكىت دەرھەق و پې بە پېستى ناوى يەكەم شارى قوربانى چەكى كۆمەلکۈزىي كىمیایى لە جىھاندا.

بىگۇومان كىشەكە بەمەد ناومىتىتەدە و يەكتەنگى بېچوکە لە بەسەرەتى ۲۰ سال لە بېنەنگى مەۋەقايدەتى و جىھانيان و ئەم وەرگەزاۋانە بانگىشە مافى مەرۆف دەكەن و لەسەرەتى كەرتووەكان و چاودەدىرانى مافى مەرۆف. مەبەستى سەردەكى لەم وتسارە زىيات ئاشكرا كەردن و دەستخستى كۆمەللىك زانىارىيە ھەر وەك گۇترا لانىكەم بۇ ھاتىدەدر لە بایكۇتى راڭەيانىن. شەرقە داودرى دىلمەوە بۇ خۇنەرە بەرۇز و گەل و نىشىيمان بەدۇ ھىوايىھ چىتەر ناسۇرەكان بېنەنگ نەبىن.

نووسىنى: سۇھاب لە حاۋىدۇزى جۇزەدانى ۱۳۷/۱۴ هە - ۲۰۰۷ ز

۱- ناسۇرەكان بۇ بېنەنگ ناوى يەك لەشان تو نامەكانى ھاۋىتى بەریز (ع م) د لە كورستان.

۲- مامۇستا بېنەنگ دەرىنەنلى پەپولە. ل ۱۰۱

یہ یادی دھنے ری سیاسی حیزب یہ بونہی پستہ مین سائیڈی بو میار انی شیمیا ی شاری سے رد شد وہ

بیست سال لامده و دور لامه و قرآن داده و آنها را بتوانند و انتهای ۷۴ بیووشیده‌ی سالی ۱۳۶۵ هـ هدایت ای زبانی فرقه که شهزاده رکافی رئیسی رو خواهی جیزی به عسی

عیاری همیشان خود سه رشته حمل و حملیاتی همی سه ردیف و یه چه کس سینمایی بومباردیات خود.

لهم حیرش نارپواو جینایه تکارانه یه دا به سهدان کس له ژن و منداں و پیرولاو له خه لکی لهم شاره بونه قوربانی و به هه زارانیش بریندار و نه قوستان بیون. ندم توانه نامزوغافه یه له کاتنکدا بیو که به کارهنهانی ثه و جو ره چکانه و اته چه کی

کومه لکوزو شیمیایی ته ناهات له شهری نیوان دوو دوله و چه ند دوله تیشلا له لایه ن ریکخراوی نه ته وه یه کگر تو و دکانه وه به
قونه قننه ۱۵۰۰-۱۴۰۰-۱۳۰۰-۱۲۰۰-۱۱۰۰-۱۰۰۰-۹۰۰-۸۰۰-۷۰۰-۶۰۰-۵۰۰-۴۰۰-۳۰۰-۲۰۰-۱۰۰

نولی فهودمه کراوه، ج دوکا بهدوی که دری خه لکی ناسایی و مهدوی به کار بینیدری. بهلام کاردسالی بومبارانی سیمایی شاری
بن دیفاسی سه ردشت له بهار قازانچویستی و به رژه وند په رستی و لاته زلپیزدکان، که به هه ر دوو لای شه ره که چه کا و

تهدق مه نیان ده فروشت، دنگیکی نه و توی بیزاری و ناروزایه‌تی در بیرینی لئن ندکه و ته و دو له جیهان دنگی نه دایه و هر بزیه دنیمه، ته ای ای عذر ای سله مننه له بده او ای گشت، حسنان، بـ کفوان، به قه و دوغه بون، نهه جاده چه کانه، به شهداده که، به شهداده که، به دفعه اوان، به دفعه اونه دفعه سنده و ده

دەسکردا کانى كورستان كەوتە بەكار ھىننانى ئەو چەكە كوشەندىلەو لە مەۋادىيەكى بەرتە سكتىدا ناوجەكانى كەماشان و مەرىپوانىشى گىرتادو.

ریزیمی به عسی عیار بق بجهوک داهنیانی بزووته و می نازدیخوازی گهمل کورد له باشوروی کوردستان و به بیانوی شه رله گهمل ریزیمی نیران به شیوه کی بهر بلاو و کارا که وته بومباران و تپیارانی شیمیایی شاروچکه و گونده کانی باشوروی کوردستان، که لوونکهی نهم تاوان و جینایه تانه بومبارانی شیمیایی شاری هله بجهه لئن

که تونهود، که به هزاران کدهس زن و منداں و پیاوی بی توان شه هید و به هه زارانیش بریندار بوون. به لام مخابن و لاته بریار به دسته کانی جیهان هه ر وکوو له پیشهوه

لهم بر بده و مدنی بازگان، سا بندگان، کردستان، زور به کنی و لوازی نادری، خوبان دهربی. بهلام رشیم، کفنه به دست و دیگاری که ماری نسلام، ندان که دنی

ریشه‌یعنی به عس له شه ر دابوو و که مته رخه میله کی یه کجار زوری سه بارت به بومبارانی شیمیایی سه ردشت نواندبوو، چ له باری قه ره بوکردنه و می زیان لیکه و تووانی لهه و

دیاره نهمه یەکەم جار نەبۇو کە گەلی کورد لە شەھىي تۈزۈن دوو رېشىمىي داگىرکەرى كوردىستاندا زەردەرە زىيانى دەدیت و تووشى كاردەسات دەبۇو، يان بۇ بەر زۇونىيە كانى كارەستەتە و چ لە بارى زىنلەو راگىرتىنى نەو جىنىيەتە بە لایەتكىرى خەلکى لى قە و ماماوى ھەلە بېچىيە و بەرگىريان لى دەكى.

دایگیرکه ران و زل هیزه کان بزووتنده و کانی کورد دهبوونه قوربانی. له شهري نیمپر اتوري عوسمانيه کان له گهله سه فهويه کانی نيران دا، قله لاچو مالويرانی، دوربه دهري و

که وات بتو زبر لیندان له بزووته ووه هه ردوو بهشی کوردستان. ریشهی کوماری نیسلامی ئیرانیش که گلولهی کهونه لیزی پشتی له بزووته ووه باشوروی کوردستان کرد نه ته نبا به ته نای هشتله وه لە تکوو زور حارو نیستاش لە گەل لى کوته دژاله تې لەو بزووته ووه وە توب ساران و کاتپوش سارانی گوندەكانی سنوری حکومەتى

هه رئيسي کوردستان. به لام به دواي رووخاني ريزيشي ديكتاتوري به عس و بوونی سوپای نمهريکا و هاوپه يمانان له غيراق ههتا رادهيه کي زور و مزعجه که گزراوه، له غيراق

حکومه‌نیکی فیدرالی دائم‌هزاره، که‌لی کورد له و بهش له کورستان دسکله‌وتی به رچاوی به پی‌یاسای حکومه‌تی فیدرالی عیراق به دست هیناوهو خواوه‌تی دسه‌لاتو پارلمان و حکومه‌ت و سه‌روکی هه‌ریمه. تاونبارانی بوبهارانی شیمیایی سه‌ردشت و هه‌لبهجه و شوینه‌کانی دیکه‌ی کورستان هیندیکیان وک سه‌دامی دیکتاتورو

دوروویه رکه‌ی به سزای جینایه‌تی خویان گشتوون و له سیلاره دراون و کومه لیکیش چاودروانی سزاداران و زوریکیش له جه‌ریانی دادگایی کردن دان. بهو حائله‌ش کار

کوردستانی ئازاد دەکەن سنوورو گوندکانی ئەو ھەریمە تىپ باران دەکەن و دوبنە ھۆی کوشتنى ھاو ولاتيانى کورد و ئاوارەبىي و زيانى مالى گەيانىلەن بە خەلکى ئەو

نزاچانه. نیمه و له روزه ماته مینه دا که یادی ۲۰ ساله‌ی کاردساتی کیمیا بارانی شاری سه رده‌شتن پیشنه رگه په رودرو خوشویست دهکدینه ووه، سلاو دمنیریلین بوگیانی هدهموو شه‌هیانی ئه و کاردساته و سره‌جم شه‌هیانی کوردستان و هیوادارین روزگر داتی تاوان‌شارانی رئیشمی کوماری نیسلامی ئئرانش، ئهوانه‌ی دوستیان له خوشنوندی گهله کورد

سالخواسته ۱۳۹۷/۰۸/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۷/۳۱

حەوتى پووشپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالىھى سەرددەشتىيە تازىيىشىۋاوه شىمياپاران كراوهەكان دا

دەققەتىرىسىي حىزبى ديموكراتى كوردىستان

٢٠٠٧ جۇنى ١٩٨٦ / ٢١ / ٧

سەرچاود : مائىپەرى كوردىستان و كورد

پەيامى يەكىيەتىي ژنانى ديموكراتى كوردىستانى ئىران بە بۇنىيە ۵۰ مىن سالوھەگەرى بۆمبارانى شىمياپاران شارى سەرددەشت

هاولاتىيانى بەرپىز.

ئىزان و پىاوانى يەكسانى خوازى خەتكى مافخوازى كوردىستان!

ئەمەزى حەوتى پووشپەرى سالىھى ۱۳۶۶ هەتاوى، بىست سال لە بۆمبارانى شىمياپاران شارى سەرددەشت و دورووپەرى، لە لايەن رېزىمى بەعسى ئىراراق تىلەپەرنى.

سەر لە ئىوارى دۇرپىزى ۷ يەكىيەتىي سالىھى ۱۳۶۶ فرۇكە شەر كەردكانى رېتىي سەدام حوسىن لە كەردەۋىدەك كە لە مېزروودا بىن وىتىنە بۇو، خەتكى بىن دىفاع و بىن گوناھى شارى سەرددەشت و چەند گۈندى دورووپەرى دايىھە بەر دەھىلە بۆمبه شىمياپارانى خۆپىانو، بەمچۇرە هەزاران كەس لە خەتكىيان شەھىدو نەقوستان كرد. بېرىيە دەلىن ئەقۇستان، چونكە ئەم ژارانەي كە بەسەر خەتكى مەددەنى ناوجەھى سەرددەشت دا رېزان بە رادىيەك كوشىنە بۇون كە ئىستاشى دەگەل بىن بىرىندا رەكانى ئەو كارەساتە دىرى مرۆقى يە دەگەل زۇر نەخۇشى نەخوازراوبەرە و بۇون و سال نىيە شاھىدى شەھىد بۇونى چەند كەس لەو خەتكە بىن تاواوەنە نەبىن.

رېزىمى كومارى ئىسلامىش وەك نەدوى نىيەتىكى وەچەنگى كەوتىپ، جارچار تەبىن ئەۋىش بۇ ھەنلىك مانغۇرى تەبلیغاتى، ئازور لە قورىانىانى بەجى ماو لەو جەنایەتە ناداتەوە و نەدو بېتە ھۇي نەدو كە ژمارەي ئەدو كەسانەي كە سالانە بە ھۇي ئەو بەمبارانە گىيانيان لە دەست دەدەن رۇو لە زىياد بۇون دابن.

بە گۈزىرى ئەدو ئاماڻانەي كە بلاپۇرونەتەوە كە دەلەتە ئەدو كەم ساتەكانى ئەدو كارەساتەدا ۱۲۰ كەس لە خەتكى گىيانيان لە دەست داواه. بەلام ئەو رېزىمى پاش بىست سال خۇى لە سەدان ڏىن و پىباو و پېرولا و و منداڭ و مېرمندال داواه.

ھەرودەها بە بىيى ئاماڻە ئادەتەتىيە كان زىاتىر لە ۱۶ هەزار كەس لە خەتكى بە ھۇي جۇراو جۇراو دەگەل نەخۇشىيەكانى پاشماوه لەو بۆمبارانە گىيرۇدىن.

ئازىزى:

ئەدو يەكەم جار نىيە كە لە گەرمە شەرى ئىوان دەۋەتەندا خەتكى بىن دىفاع دەكەونە بەر دەھىلەكانى چەكە جۇراو جۇرەكان و دەبنە قورىانى شەرىكى كە لە لاي ئەوان نەخوازراوو مەحكومە، بەلام لە مېزروودا دەگەل ئەدو يەكەم جار بىن كە خەتكى مەددەنى دەبنە ھەددەن چەكىك كە تەنانەت لە قاموسى شەرىش دا قەددەنە كەراو راڭەياندراوە.

زۇر بە داخەوە دەنیا ئەو دەم سەبارەت بە بۆمبارانى شىمياپاران شارى سەرددەشت ھىچ دەنگىكى لېيە نەھات. ھەر ئەدو بېتەنگى يە بۇو بە ھۇي ئەدو كە لە چەندىن شۇينى دىكەي كوردىستانى ئىران و عىراق ئەدو چەكە ئازارى يە گىيانى مرۆقە بىن تاواوەكان بېتىنلىك كە بەر چاۋ تىرىنيان كارەساتى ھەنلەبەجە بۇو.

ھەر بۇزىھە جىي خۇيەتى لە بىستەمین سالىرۇنى بۆمبارانى شىمياپاران شارى سەرددەشت و گۈندەكانى دورووپەرى دەنگمان بەخەنە پال دەنگى دەنگى ئەلانى بىن تاواو كە بە حق قورىانىانى سەرەتكى ھەر شەرىنکەن و نەفرەت و بېزىزى خۆمان لە شەر و مائۇرەتى دەربىرىن و داوا لە ھەموو ئىنسانە مرۆق دۆستەكانى دەنیا بکەين كە ھەۋەكانى خۇيان بۇ ھەرجى چپو پېركەنلى خەبات بە دىرى چەكە كۆمەل كۆزەكان بەخەنە گەر، تاجىيدىكە شاھىدى مەرگۇ لە ناوجۇونى خەتكى بىن تاواو نەبىن.

ھەزاران سلاؤ لە قورىانى كارەساتى بۆمبارانى شىمياپاران شارى سەرددەشت و گۈندەكانى دورووپەرى و ھەموو شار و ناوجەكانى كوردىستانى ئىران!

بە ھىوای ساغى و سارىز بۇونەتى زامەكانى بىرىندا رەكانى ئەدو جىنايەتە!

نەفرەت لە شەر و مائۇرەتى و موردن بۇ شەرىۋىستان و شەرقەۋشان!

يەكىتى ژنانى ديموكراتى كوردىستانى ئىران

٧ يەكىيەتىي ۱۳۶۶ ئەتاوى

حەوتى پۇوشپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالىھى سەرددەشتىيە تازلىشىيواوه شىمیاباران كراوهەكان دا

ھەر دەمىنەم گەر ناخەزانىش بىكۈزۈن

نووسىنى: سېروان حەدداد

بە ناوى يەزدانى مەزن

لە گەل نزىك بۇونەدە لە وەرزى ھاۋىن و مانگى پۇوشپەر جەوجۇل و كۆر و كۆبۈونەدەكان بە گەرمى خۇرى گەلاؤئىز گەر دەگرن و لە ھەر لايىكەدە و زۇزۇزى ھەۋىزدە و نۇزۇزدە بىستەمەنت بە گۈزى دەڭات .

رېتىخراوهەكان، ئىيدارەكان ھەر كاميان لە لايىكەدە، واش ھەمە يەك و دوو كەسىش لە لايىكى دىكەدە سەرقاتى وەك بىتى كار و چالاکى نواندنەن.

ناڭەرپىنەدە بۇ نەدەدە كە چى كراوهە و چى دەكىرى؟ كەن بەلېنى زۇرى لايىھە و كام قىسەئى خۇشى بېغانان يېئىھە؟ كام دەنسۈزە زۇر سەرقاتى ئەم بۇنەدەيە؟ كام پىاوا باشە ئەمېزىدە دى و دەرپا؟ بەلۇن ھەموو ئەوانەش بەرەو رۆزىكە لە مانگى پۇوشپەر بەرپەدن. رۆزىكە كە بۇ خەنگى شارى سەرددەشت ناخۇشتىرىن و پېنىشىرىن رۆزە لە مېزرووچىن چەند ھەزار سالەئى خۇيىدا. كە دەكىرى لە لاپەپى بىتىاوانى و سەركووتەكەر مېشىۋى گەلەكەماندا تۇمار بېكىرى .

حەوتى پۇوشپەر ئەم رۆزە دەش و نەگىرسە بۇو كە ناخەزان و خۇينەمان دەستىيان لە كۆمەنەنەن مەزۇقى ئاشتى خواز بە راپىدوویەكى پېر لە شاناژىدە وەشاند. رۆزىكە كە دەستى دەش و چەپەنلى ئەيىاران، بەرۆزى ھەزاران كورۇچى بىن دېغاھى گرت و ھەناسەدى كەرمى ئىيىان و مانەدەيان لە گەر روودا سارد كەنەدەدە. رۆزىكە كە نىتىي قولسى مەركى و نەمان باڭى بەسەر شارەكەماندا كېشىا و بە دەيىان ئىن و پىاوا و مەنلاقى بىتىاوانى كەردە قورباجى كارەساتىيەكى نەخوازراو .

شىمېيابارانى شارى سەرددەشت لە رۆزى حەوتى پۇوشپەرى ۱۳۶۶ دا تازلىنىيەك بۇو كە دوای تىپەر بۇونى بىست سال بە سەر ئەم رۆزەدا ئىستاش قورباجى دەڭىز و ھەر رۆز و ھەر ساتىك خۇشەۋىست و جىڭەر گۇشەيەكمان لە دەستىيەن و دايىكى نىشەمانمان زى سووتاوا دەكە. نەمۇقۇش بە ھەزاران كەسى زامدار و لەش سووتاوا و ھەناسەسوار، شەونخۇونى ئىش و نازارەكەن ئەم كاتىن كە لە تۇمارى ئەم بىست سالىدا ھەر رۆزىكىيان رۆزى مەركە و ھەر شەۋىتكىيان تارىكە قەبرە .

بىست سال تىپەر بۇو، يەك و دوو ... و بىست هاتقىن و رۇپىشىن، بە دەيىان و سەدانى دېش دېن و دەرپۇن، بەلام ئىش و نازار و مەرك و قورباجى ئىيمەي بىتىاوان، زامدارى

ماڭ كاول كراو و دل بىرىندارى شەھىدەن جىڭەر گۇشەمان ھەرگىز ئايىنە ئاځىر. ھىچ رۆزىكە و ھىچ سالىن ئەن بۇوە و نابىن كە سوکنابىي ئەم رۆزە پېنىشە بختانە دەرپەنمان. ئىمەمەن كە بىست سال لەمەوبەر بۇونە قورباجى، كلۇن و لەش سووتاوا و لە خۇيندا شەلائىن، لاپەپى مېزرووچىان پىن نۇوسىن. بەلام بە شایىدە ھەموو گىيان لە بەرائى بىزمان و گىشت مەزۇق روپى جىيەن و ھەرچى لاي ئىمەيە و لاي ئاسمانىيان، ھەروا لە سەر پېپىن و ئىيامان ئىيىنەدەدە، كەم و زۇر ھەناسەمان كەرم و پېتىن بەرەو ئاسىۋى گەڭش و روون و دەڭەر كەوتىن .

كوان ئەوانەدى دارى سىتىارەيان بۇ دەناشتىن؟ كوان ئەوانەدى خەوفى نەمان، ئىنۇسايد و گۇرى بە كۆمەنەن پېپە دەدىن؟ كوان ئەوانەدى كۆپر بۇون و تابلىقى راپىدوو ئىمەيەيان ئەددەبىنى؟ كوان ئەوانەدى كەر بۇون و جىپرۇكى قارەمانەتى كاواهەكانى ئىمەيەيان نەددەبىسىت؟ دەرقۇن ئەوانەدى پال پېتى روپەمۇدى نەمانى من بۇون، دەرقۇن ئەوانەدى بىزىمار دۇلارىان كەردە ژەھر و گازى شىمېيابىي بۇ خىنگانى من بەلام من ھەروا ئاشتى خواز و نەمەر دەمىنەم ھەر چەند دالپىر و چاوا بە فەرمىسىكى لە دەستلەنى خۇشەۋىستاتىرىن خۇشەۋىستانە .

سېروان حەدداد ۵ ي پۇوشپەرى ۱۳۶۶-ئى ھەتاوى سەرددەشت

مالپەرى سەرچاوه گىيارەنگ / دېتكەتى : ۲۷ ئى جۇونى ۲۰۰۷

پیست سال ده ر و ظازار

نوسینی: حله‌هان حاته‌می

سه رده داشتی جوان و رازاوه یه کنک له شوینه پر دیمهن و سروشته کانی کورستان؛ ۲۰ سال له مه و بدر له پوشچه ری سانی ۱۳۶۶ی هه تاوی دا، که وته بهدر هیرشی فیزکه شد پکه ره کانی ریثیمی به عسی دزی کورد. لدو کاته وود، تا نیستا به داخه وود هه مه و سانی که هاوین دادی، نه و شاره به سروشت جوانه، به هدیه ت به رز، به شوین پیگه یدی کی گه ورمی جو ولا نه وود کانی نازدی خوازانی کورده، دوبی باس له دمه و رازمی نه و خد نکه بکری،

با دیمه‌نیک له مندال گله‌لیک بینیمه به رچاو، که نهود کات، سائی یکه‌می قوتا بخانه‌یان تهواو کرد بwoo. نهوان چه‌نله‌دیان خوزگه و نهاده بیوه بیوه. نهوان زوریان هیوا به ژیان بیوه. دایک و باوکیان، پیشان چرا مائی بیوه و دل و گیانیان له لایان بیوه.
منداله کان له قمارگه‌یه که که‌رمه کی خویان کف بیوونه‌وه. به پیش‌تیکه شتووی خویان، باس و خواسی منداله‌یان، هاوکات له گهـل کایه کردن دا دکرد. له پیر چهـنـد فـرـقـکـدـی شـهـرـکـدـی بـوـبـمـهـ هـاـوـیـزـ، به گـرـمهـ وـهـارـهـ وـهـدـنـگـ وـهـبـمـبـارـانـ، دـنـیـاـیـ جـوـانـ وـهـاسـمـانـیـ سـامـالـ وـهـزـیـانـ نـاسـایـ منـدـالـهـ کـانـ، بـهـ دـاخـدـوـهـ، لهـشـیـانـ لـهـتـ وـ پـهـتـ بـیـوهـ. چـهـنـدـ کـهـسـیـانـ بـلـوـقـیـانـ دـدـکـرـدـ وـهـسوـتـانـ. یـهـکـیـکـ چـاوـیـ لهـ دـدـستـ دـاـ. نـهـدـوـیـ دـیـکـهـ لـاقـیـ پـهـرـیـ.
دوـایـ چـهـنـدـ سـاـنـ تـنـیـهـرـینـ بـهـ سـهـرـهـ وـهـ کـارـسـاتـهـ دـلـتـهـ زـیـنـهـ دـاـ، زـمـارـدـیـهـ کـهـ مـنـدـالـهـ کـانـ، کـهـ بـهـ سـهـقـدـتـیـ، ژـیـانـیـانـ تـنـیـهـرـ دـمـکـرـدـ؛ یـاـ دـایـکـیـانـ. هـهـ روـهـهـاـ چـهـنـدـ کـهـسـ لـهـ هـاـوـپـلـهـ کـانـیـ سـائـیـ یـهـکـهـمـیـ خـوـنـدـیـانـ لـهـ دـدـستـ دـابـوـ. ئـایـ گـهـلـوـوـ! روـوـداـوـیـکـیـ زـورـ تـاـلـ بـیـوهـ. نـهـدـوـهـ چـارـدـهـ شـارـهـ خـنـجـلـانـهـ کـهـیـ سـهـ دـوـقـشـتـ بـیـوهـ.

بازاری شارقه در بانه بیانیان پیشخوش بیو. خله که به همه مو و ناره حده تیهیه که هدایان بیو، خلنه که دوکانیکی کووتال فروشیک، خدریکی هد لگرتنی جل و به رگی بیوکنی بیوون. فروشیار چند توب، پارچه ریگارنگی جوانی نه درم و ناسکی؛ مفید رویکی، له پیش زنده کان دانا. هدر که س رسنگیکی پیچ جوان بیو. کیژنگی بالا به رزی چاول نهستینه دی کوئنه سوری روکه شی خوین شیرین، هیندیک دورتر له ثانپزدی ژن و کچه کان راوستا بیو. پیور قله ووه چالاک و جوانه که دی، سنت توبی سور و سپی و سه وزی، تاو دایه و بتو لای کچه جوانی برد هه تا یه کیان په سند کا. کچه که هدر سینگیانی پیچ جوان بیو، بهلام بتو بیوکه نینه دهستی له سدر سپیده که دانا. هدر دهستی له سدر قوماشه که بیو، دمنگ و زمه و دوکه لیکی نه ناسراو دوکانه که و بازاری داگرت. هدر گرگیان و هه را و دایه رو و بابه رو، پیوری رو و خوشکن رو دهستران.

دوای چهند کاتزمیر، کچکده که نه خوشخانه‌یه که دست و باسکی له تخته که به سترابوو، و هوش هاتدوه. هاواري دايك و باب و پور و خوشويسته‌که‌ي دهکرد. نهدي زانسيبو دايك و پور و خوشويسته‌که‌ي، والان له هاتسوو هه رنه کاس نه ناسارالونوه‌و. هوشی دهسته‌رلنی خوشی هه رنه‌وو و... .

نهو دو تابليه، خه يانى من له روزى 7اي پوشچه رى سالى 1396 ى هه تاوى بوب. بهلام به داخه و ده ميان رووداوى لهوانه دلته زنتر، له هيرش جينايه تكارانى، هيرش كه رانى بعهاراى شىمناى سده دهشت، شارى تىكىشىر به بوره و بىناگى لە شکان ناهاتمۇي ئازادىخوازانى كەرد دوپان دا.

نهم سال نازار چیشتونانی ۲۰ سال شیمیایی بارانی سه رده شت و نواچه کانی، که برینی زور قووچی لهشی و دروونیان هدیه که به قمه ونیک قت ساریز نابن.—، دویینن، نه و ریزیمه نازادی کوژدی، نهود و مدینه تیانه به سه رخه لکی سپیشل (مددهنی) هینتاوه و توشو شه و کاره ساته دلته زینه کرد دون؛ رو خاوه و به میزو و سپید راوه. سه رکوماره مرغ کوژدکه یان له دار درا و له نیو تاقمه جینایت کاره که دا؛ عدلی حله سن مه جید (عدلی شیمیایی) یه کیک له کورد کوژان به چه کی شیمیایی، حاو و رانی تاوانی سزا نینسان کوژانه که بهتی.

سەرچاوه : مالیيەرى گىارەنگ / رىكەتى : ۲۸ ي چوونى ۲۰۰۷

غه‌دری میژوویی له شاری خنکاوی سه‌رده‌شت

له بونهی بسته‌های سالوهگه‌های بومبارانی کیمیائی سه‌ردیدشت.

نووسینی: وریا ز. مجیدیان

سہ درخت دمہوچی کے درختیں بھی کار ہنستا، جھک، کیمباں، لہ کفڑ، و توندا باس، کھم کے درنگی تر، یہ ہندوکی کاس، جن، سہ درخت بھی۔

به کارهایی که کیمیابی (ژاراوی) داشته باشد بخوبی نهادن و ساختن این ابزارها را می‌تواند سه ساله زمانی برای آنها درست کرده باشد.

له رووی میژوویه و چه کی کیمیایی له سه دتادا به شیوه ناگر و گاز به کار هیندراوه، به لام له سه دهی نزورده هم دا له شه رکه کانا به پنچه وانه کوتشاریونی بروکسیل له سالی ۱۸۹۷ و کوتشاریونی هاگ^(۱) له سالی ۱۸۹۹ که زوریه و لاتان موریان کرد بتو به شیوه "زار" بش به کارهاتووه. (نادر و کوتشاریونی که: به کارهاتنی گازی ختنینه و زبانه خشن قه دنه هیه ص

۴۱ شهود، جیهان، بلهکوه، ۱۳، دنبا شاهراه، ۱۶ کار، هنزا، ۱۶، نهود، جوهشنه، ۲۰ کاره، ۱۶

سه ریازه کافی نالمان، یکدهم دیشودی گازی ژاراوایان له ۲۲ نهییری ۱۹۱۵ له سهر شاری پیپریس^(۲) ای بلژیک به بوي ۱۶۸ تهن کلورین^(۳) به کارهینتا که بwoo به هوی کوژرانی ۵۰۰۰ سه ریازی بریتانی، فه رانسی و کنه دی و نه و روژه ناوی لینترا " روژه له دایک بعون شهربی چهکی کیمایی نوی". هه رودها نالمانیه کار بوقیکه مجاز له یعنی وودا گازی خه دل له سینتامبری ۱۹۱۷ به کارهینتا. له کویایی شهربی یکدهم جیهانی دا ۱۲۶.۲۰۰ تهن چهکی کیمایی (کلورین، خه دل و ۱۲۶.۱۱۱ تهن ایکار) ۱۱۱ هنگامه؛ هه زمانیه، ۱۱۱ کیمایی و ۱۱۱ تهن (مانش) ۱۰۰.۰۰۰ کوس تمهیح نالمانه کوشیده

نگاهمه کانی ترسناکی سرووشتی و مرفوی به کارهای نانی چه کی کیمایی له شهربی جیهانی یه کهم دا واي کرد که له سالی ۱۹۲۵ دا له جینیش پرتوکولیک^(۶) مفروکری که تییدا به کارهای نانی گازی خردل و خنکنیه ر و ندو گازانه دی زیانی مهذبیان لئن نه کدویته و قه دغه کرا. به لام دیسان به پیچه واندی نه و پرتوکوله، سه ریازه کانی نیتالیا له ۱۹۳۵ له کاتی داگیرکردنی نه بیسینا^(۵) که لکیان له چه کی کیمایی و درگوت. دواتر له نیوان ژرپون و چین دا چه کی کیمایی به کارهات. له شهربی جیهانی دو هم دا ولاته زل هنیزه کان له که مل نه دوشدا به ریزیه کی یه کجارت زور که رسید کیماییان له جبهه کانه ها بیو به لام به کاریان نه هنیا، نه ویش دنگبی له ترسی توقله سه ندانده له لدیمه نه کانی به رابطه ربوو بی که نه گهر به هاتبا و همریه کی له لاینه کانی شه رب به کاریان هنیا با کاره ساتیکی و تیا هه نه گری له میثروی موهقایه ته، تتمهار دودکه.

له سالی ۱۹۶۲-۱۹۷۱ هیزی سهربازی نه مریکا گازی گلزاری(۶) و گازی وشکه ری گیا و گز (۷) به مهابتی به چوک داهنیانی فیله تمام که تکیان و درگزت که پتر له ۳ میلیون، له ۵۰، دوکوکی، که هر دو کهوز و بندل، بودند.

هندش بود و فارانس، کیمپان، دزج، دروند و سدهدراهم نام داشتی ها و وله ترانس، کوهنده

۱- نویسنده‌ی ۱۹۸۳ خوهنک، به بنهای پنجهون، بونه نه نهانچ

- ۱- له نوگوستی ۱۹۸۳ خەلکی بیتایانی پیرانشار(خانن) له رۆژھەلات و حاجی ئۆمە ران له باشورى کوردستان بیوونە ئامانجى درېنداھى سەددام.

۲- ۳- ۲۸ ئى جونى ۱۹۸۷ شار و گۈندەكانى سەردەشت له رۆژھەلاتى نىشتمان بیوونە قوربانى.

۴- بۇرۇمانى مەربیان و گۈندەكانى دەرۈپۈھىرى له مارسى ۱۹۸۱.

۵- کارەساتى ھەنچە لە ۱۶ مارسى ۱۹۸۱.

۶- بۇمبارانى كىيمابىي شارى سەرپىشى زەھا و گۈندەكانى دەرۈپۈھىرى، گىلانى رۆژئاوا و شەنۋە مەدى و جۇونى ۱۹۸۱.

۷- كىيمابارانى دەقەرى بادىننان و دۆئى بالەكايىھىنى و سەدان شۇنىسى دىكەدە کوردستان كە بىداخەوە بە ھۆى دەست نەگەبىيىشتن بە سەرچاوهى پېپىيەت نەمتۈنان ئامازە بە رىنکەوتى دروستى روادەكەن بىكم.

كارىكەرى چەكى كىيمابارانى:

۱۳۶۶ پووشپه‌ری

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه رده‌شتهیه نازلیشیواوه شیمیاباران کراوه‌کان دا

هدر چهند نهم به شه کاری پسپورانه و پیوستی به لیکوئینه و دی هدهمه لاینه هدیه و له توانای که سینک و دوو کمس دا نیه به لام به پی لیکوئینه و سه در تایی یه کان به گشتی، نهود کاریگه رفانه به جاو ددهکمون:

۱- زینگه و کشت و کال؛ چاوه پیلاخشانیکی خیرا به سه رله دو ناوچانه ی کوردستان که به رکیمیابی که و تقوون به لگه کی حاشا هله گر له سه رزیانی بئ له زماری سروشتنین به شینودیه که به دوای تپیدر بیونی چه تلیز سال هیشتا به رهه من نا ته و او له کینگه کان هله لدگیریته وه و نهودش همه مهو جووتیارانی کوردستان و شاره زیانی بواری کشت و کال شاهه تی له سه ره داددن.

۲ - نه خوشی ئەعساب.

۳- د نئی و جینتیک: لیکوئینه وی پروفیسور "مسته فا سادات" ماموستای کولیزی با یو لوچی زانکو شیراز له سه قبوریانیانی کیمیایی سرهدشت دهري خستوه که به دواي کیمیاتارانی شاري "سه دهشت" نسیهت نترنه و منتهنیه گهاراوه و ۱% ي له دانکهوانی که زندانان کددووه.

^۴- له در پی خایله ن دا کمازی خهدول کارکرکه ری خوچی له سه ر سیده و هانی ددر ده خات و هدرودها کارکرکه ری بکه که که که روز له سه ر سیستمه می نه منی له ش داده ایت (۹)

۵- شیریه نجه به تایهه شیریه نجهی سیه کان.

۶- شیواندی رکاویکی چننیک (۱۰)

۷- دروونی؛ تاکی زامدار هدست به نام قبیله کات له ناو کومه لگای خوی دا ئەو هەسته روز بیو روزن لە دروونی تاک دا پەردە دەستینی (۱۱)

8 PTST: -

Post Traumatic Stress disorder

نه خوشیه کی دروونیه که به دواز رووداویکی تال دا به دی دیت و ورده ورده په ره دهستینه. لیکولینه و کان دریان خستووه، که به دواز کیمیا باران دا، خه لکانیکی زور تووشی نهدم نه خوشیه دبن و ریزدانیان یه کجارت زوره و کاریگه ری نه خوشیه له هی کاریگه ری برینی له ش زورته به جوئیک که له دریخایه ندا دوبیته هه رشیده کی گهوره.

له زیان دنیوانيک که نو ماویده ک له ٿئر جا وددنري دوكتوراندا دا ٻوون ٿئم زانبارانه به دوست هاتوون:

۱- جدکی کینهایی له سدر گلستان (کوورت خاینه در تیرخاینه) له رووی دروونی و کوهمه گله تهیه و له یه راوړه له ګډل یهواون زورتر کارنګه کړي لئکردوون.

۲- ندو که سانه‌ی که له کاتی کیمیایی پاراندا ته مهندیان له زیر ۱۹ سال بوده له دریز خایدنه دا یتر مهترسی زیانی ده روونیان لیده‌گرن.

۳- یه بیانیه‌ی (ستاندارد) بی تی ئیس دی (۱۱) ۸۹٪ اعی پیاوون و ۸۵٪ اعی زیانیان بینیوژد.

نه کورته باسەی من بە بۇنىە بىستە مېن سالىرۇنى بقىمارانى شىمەيىانى شارى بىت ئەنۋاي سەردەشتەدە بۇو كە بە داخلىدە تا ئىستا لە هىچ لايدەدە ئاۋىزىان لىنە دەدا ئەتەدە و دەتىوانەم بىلەم كە غەدەرنىكى مېنۇۋانلىكىدا و ئەم و غەدرەش لە سى روپۇدە دەلىنلىرى.

۱- له رووی ماقفه و دارو دسته کدی گور به گور کران و هه رووهها لهو ریزانه ش داعله کیمیایی بکدری سه رکی خولتینه ری دهیان کاره ساتی ودک سه رد هشت به سیداره حومک درا به لام له هیچ شوئینیکا هیچ باسینک له قوربانیانی شاری سه رد هشت و گوند کانی دهوریه ری نه کرا که جیسی خوی بوو به پرسانی حکومه تی هه ریس کورستان له بیروسه دادگایی مرؤ کوئاندا ناورکش له خه لکی پسخوار او شاری سه رد هشت بلندنه ود.

۲- که مته رخه می چفات و راگه یاندنی کوردی.

^۳- هموچنین کومناری اسلامی تبران یه شیوه‌اندی رنگه‌وتی کاره‌ساته‌که.

من نه و گله یه م له راکه یاندن و میلیاری کوردی هه ر چوار پارچه‌ی کوردستان ج رادیه، تله فزیون، ج گوئهار و روئنامه و به تایبته مالپهه ده نیتتیرنیتیه کان هله یه که له گواستنه و ده رووداده کان بتو هاوولاتیانی کوردی همه و به شه کانی کوردستان که متره رخه ده دکه‌ن. نیمه له نه یارانی کورده چاوه‌روانی خیر و بیر ناکه بین چونکه نهوان سوتیلیان خوارده و که تا کوردیک بمعینی نه سردون به لام شاخو کورده له به رامبهه رئ و هدمو دل دشیه‌ی ناحه زانی که له کله چنده ته بایه بتو پوچه لکردن و ده پلانه کان رهک، به دهان بهک دهشتگاهه؟

۱۳۶۶ پووشہ ری ہوتی

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه رده‌شتبه نازلیشیواوه شیمیاپاران کراوهکان دا

بکات؟ روئیگن هندیک که سلیمان چاله و چهارمین پیغمبر اسلام بوده باشد و میرزا علی‌اکبر شاهزاده ایرانی که در زمان پادشاهی فتحعلی‌شاه حکومت ایران را بر عهده داشته بودند، از این دو نفر کسی نیست که می‌تواند این اتفاق را تفسیر کند.

له سه رهه موو تاکيي کورده له روئيکي ناوا پر له ئازار و پر له مهينه تا قولي کوردياهي تى و مرؤفلاوستي لىن هەتمالى و به بکۈۋانى گەلەكەي بلې ئىيە له كوشتن، خىكان، قىركدن و كىيمىباباران سل ناكەنيدوه و هەرگە لايىن كە به تەرزىدە روشى نەيارانى كورد له دارستانى كوردىستان دەورىت دەبىتىه چەقل و له چاوى دۇزمنانى رادەچى و هەر زامىكى مەرىزى خانلىكى رەدشه له سەر ناوا جياوانى شەھەشە كۈتۈرانى شەپە يە مەكتەبى مەرقابىيەتى .

زور له میزه میزرووی پر له هدوارز و نشیوی که له که مان به دستی رزدی دوژمنامان دمنوسریته و وین به زدیانه له هدوئی نهوده دابوون به کینی خوبیان جنی گزورکن به راستیه کان بکهن و قاردهانه کاتمان به خایین، خایین به نهاده و که مان به قاره مان و سرکه و تنه کاتمان به شکست پیتاسه کهن و رووی راستی میزرو لیل و چونیک پیسان خوش بئی نهاده وینتا بکهن. نهود جاردش به ته دما بیون روژری ریکه و توی کاره ساتی بزمباران شیمیایی شاری سه ردشت بگفون به لام هدی هوو سه زیان دای له بهرد و به خوشیه ود له گهآل بهر پرج دانه و دی تووندی خه لکی زامدادی شارمه که روویه روو بونووه، نهود پلانه شیان پوچه لب بزوده. (شایانی باسه که ریک له ریکه و توی بزمباران شیمیایی شاری سه ردشت به لام له سانیکی جیا دا نوسینگه هی سه روک کوماری نییران تدقیندرایه و و بوو به هنی کوژرانی چهند کدس له به پرسانی کوماری نیسلامی نییران، جا له بهر نهود هوقه دستکاری کهن و نیشاست له میدیاکان دا به روژری ساخته هی خوبیان ناوی دننک).

به لام رژیمه کوماری نیسلامی دواز نهوده که بینجکه له روو روشن هیچی پن نهبرا نه مجار ههولی دا ناما ری قوربایان دستکاری بکات و له ناو کوشه لگای نیبو دوشه تیش هر بد و ناما ره خو په سنه ده مادمه لاهی له گکل بکهنه. من پیم وايه مه بست له هه تبه ستنه نه شاما ره دروینه له لایدن رژیمه دزه مرؤی کوماری نیسلامی نیوان له لایدک کان کردنده وی ناستی نه و سندمه دیه که به سدر کورد دا تپیدر بورو و له لایدک دیکه ش له به جیهانی کردنه پرسی کورد به هدر شیوه دیک بنت نیکه رانه و بینجکه له هه مموی نه وانه ش خو دزینه ود له قه ره بیو کردنده وی زیان لیکه و تووانه له رووی مادیمه وده. به داخه ود رژیمه به ته اوای لهو و بوارد دا سدر که و توو ببوود، به شیوه دیک که خه لکانیکی زیان دیتسووی یه کچار زور همن که له به ره بیونی تووانایی مالی چه ندین ساله نازار ده چیزش و هیچ لایه نیکیش نیه به هانایانه وه بچیت و ته ناندات که سانکش بسانه وی خرمه تکیان بینکن له گه ل که کنلو کوسسی نه دار اوی دزنه روو به روو دهندوه و به کرده وه هیجان بین ناکری .

لە کۆتاییی دا بۇ ھاتنە درى روودا وەکان لە ئىزىز تە پۇتوۋىزى مېڭو چەند پېشىنارىتكى دە خەممە بە درەم ھە ئىسۇورى مافى مەرۆق، روونا كىبىر و جىقاتى كوردى بە گشتى:

- دانانى پلاپۇرمىتىكى گشتى و ھاوېش كە تىپىدا ھەمو روودا و كارساتەكانى كە بە سەرگەلە كەمان ھاتوود دەست نىشان و روپەمىز و ناسانامەد بە دابىرىت و بە گوتار دۆزكىمەنت و درىگاي راگىكىيانىن بىگوازىتىدە بۇ نىيۇ كۆمەتكىاي كوردى لە ھەر چوار پارچەي كوردستان و دوا جارىش كۆمەتكىاي نىيۇ دەۋەتلى.
- دادە زانانى يېخىراوىك كە بە دانانى بۇنە و سالىۋىزى روودا وەكان ھەستى. ئەدەش دەپىت بە رېين بىن بە شىيەدەك كە ھەمو كۆمەتكىاي كوردى بېرىتىدە بۇ ئەدەي گشت تاکىتىكى كورد بە روودا و مېڭووپىيەكانى خۇي ناشنا و پەدىك لە نىيوان راپردوو ئىستىدا دروست بىن.
- لىتكۆئىنەدە و بە دوا دا جوونى ماقفاسى و زانستى روودا وەكان بىشكەرىنىڭ ئاكامى لىتكۆئىنەدەكان بۇ راي گەشتى كۆمەتكىاي كوردى.

سده رجاوه: مالیه‌ری گیاره‌نگ / رنکه‌وتی: ۲۸ ی چونی ۲۰۰۷

کاره‌ساتی ۷ ای پووشپه‌ری سالی ۱۳۶۶ ای هه‌تاوی شاری سه‌ردۀ‌شت

نووسینی: حمه‌ردسوول که‌ریمی

کاره‌ساتی ۷ ای پووشپه‌ری سالی ۱۳۶۶ ای هه‌تاوی به رامبه‌ر به ۲۸ ای جونی ۱۹۸۷ ای زائینی خاچیکی رشه به ناوجوانی ریثیم به عس و ریثیمی ئیرانه‌وه هه‌مورو لدو که‌سانه‌ی که شاره‌زای ناوجه‌ی پیر سه‌زوذه‌لدن و نیزه‌واری سه‌ردۀ‌شت، دوزان که نهم ناوجه‌یه جیا لهو سه‌رسه‌زوژیله،

چندنین تاڭکه و ناو هه‌لېزی جوان و سره بے کوئکه زېرىنه و باخ و باختاپی پیر له میوه‌یه. سه‌ردۀ‌شتی پیر له گول و لاله، به دەیان چیاگی سه‌رکەشی ودک بۇنھەت، دووپەزه، هۆمل، گیارەنگ، دۆلەن و زەرکە و گەردەنی زەزیران و کەپىزى و مەیدان چۈغە و دەیان بەزايى دىكە دەوريان داوه، نهم بەزايانه شاری سه‌ردۀ‌شتیان له زور بەلای جۇراوجۇرى رېزگار و دەستى چەپەلى دوژمنان پاراستووه، شاری سه‌ردۀ‌شتیان ودک كۈرپەيەکی جوان و بە دىمسەن بۇ دوا رۇزى نىشتمان له باوهش گرتۇوه و پاراستوويانه بۇ نەودى داھاتسوو گەلەکەمان.

چاواي دوژمنان گەلەکەمان، هەميشە بۇ خاپور کردنی نىشتمان و ولاتى کوردا، بە زەقى و سوورى ديار بۇون و له ناست نەتەوه و نىشتمانى ئىمە دا له هېچ كەرددەيدىكى دىزىو و نامرۇقانه درېغان نەکردووه و ناكەن. شارى سه‌ردۀ‌شت يەكىنکە لهو شارانەی كوردىستانى رۇزگەلاتە، كە مەشۇوچىكى سەدان سالەن لە بەرخودان و خۇراڭرى دا هەيدى، هەر بېزىه لە دې و كېنى دوژمنان بىن بەرى نەبۇوه و زۇرجار بە باھۇزى دې و كېنى نەياران و دوژمنان خاپور و نېران كراوه و دوايەش بە هييمەتى و خۇراڭرى دانىشتوانى نهم دەفەرە ئاوددان كراوهتەوە. بەلام هېچ يەك لە زامەكانى پېشىوو بە قىدە زامى شیمیابارانی ۷ ای پووشپه‌ری سالی ۱۳۶۶ ای هه‌تاوی به رامبه‌ر به ۲۸ ای جونی ۱۹۸۷ ای زائینى بەلەن و قۇول نەبۇون، بۇ خەتكى ھەۋار دىسۋز و شۇشكىرى سه‌ردۀ‌شت و ناوجەھى سه‌ردۀ‌شتى رېنگىن.

دواي ھېزىش يەك لە دواي يەكەكانى ھېزىش سه‌رکەتكەرەكانى ئەم دوو ولاتە بەلە لېلداراوه، كۆبەلېكى خەتكى بىن دېفاع و سېئىلى كوردىستان بۇونە قورباقى شەرى نىوان نەم دوو دېكتاتورى زال بە سەر كوردىستان دا. هەر لە سەرەتايى دەست پېكىرانى شەرى نىيان ئىيران و عىراقتەوە ناوجەھى سه‌ردەشت دەيان جار كەوتە بەر پەلامار و بۇردوومانى تۆپە گەورە و دوور ھاۋىزەكانى عىراق و زىاتر لە ۱۰ جارىش بە فرۆكە هيىشى كراوهتە سەر، فرۆكەكانى عىراقى لە كاتى هاتن بۇ نېپو خاکى ئىيران و بەرپەزەر دەنگى خۇياپان بۇ سەر بەنکە و شەرەگەكان دا دواي ئەمە كە بە حىساب خۇياپان كارەكەيان تەواو كەرددووه، ئەگەر بۇمې زىادەيان پى مابا لە گەرەنەويان دا بە سەر سەرەدەشت دا بۇبەكانىان بە تان دەكەد و يىلانى كەم لە كاتى گەرەنەويان دا دەنگ و ھارپى تەرساڭى خۇياپان بە سەر شار دا بەر دەدا و بە حىساب دیوارى دەنگى خۇياپان دەشكەن، ئەو كاردى فرۆكەكان لە لای خەتكى ببۇو بە شەنگى ئاسايى و لەو كاتە دا ماوەيدىك خەتكى خۇياپان حەشار دەدا، بەلام دواي رەوتى ئىيان لە شار دا ئاسايى دوبۇوه. بەشىكى بەرچاولە گەرەگەكان و گۈنەدەكانى دەرپەرە شار و شاروچەھى دېبەت و ناوجەھەكانى ئالان و باسکى كۆئەسە و بەرى سۈنسايەتى و گەوركايەتى ئەمە بەنلە زاۋادىيە، كەوتونە بەر پەلامارى بۇمۇ و ناپالىنى فرۆكە شەرەگەكانى عىراق و لە ئاكام دا بە سەدان كەس شەھىد و بېنەدار و كەم ئەندامى لە دواي خۇىل يەكەوتۇنەوە. تا كۆتايى شەرى ئەم دوو دېكتاتورە خۇنۇنىزىرە چەندىن جار سەردەشت و گۈنەدەكانى دەرپەرە چۈل كراون و خەتكى و دانىشتوانى ئەم ناوجەھى بەرپەزەر دوورتى بۇون و مال و خالىيان بە جىت هيىشتووه و پاش ماوەيدىكى دوور و درېز ئاوارەيى و بىن دەردەنانى بە ھېيواي ئىيانى نۇئ گەراوندەوه سەردەشت و گۈنەدەكانى دەرپەرە دوورپەرە ئەم شارە.

دوايىن ھېزىش فرۆكە بۇبە ھاۋىزەكانى حکومەتى بە عس ھېزىش شیمیابىي بۇو بۇ سەر شار و گۈنەدەكانى دەرپەرە دووهەمى جىھانى ئەمە يەكىم جار بۇو كە بۇمې شیمیابىي و گازى خەرددەل و بە كۆمەتكۈز دەنچى خەتكى بىن دېفاع و تەنانەت شەرەگەكانىش كەتكى لىن ودر دېكىرا، ئەوەش لە كاتىك دا بۇو كە دوژمن زور چاڭ دەيىزىنى كە نەم شارە جىا لە خەتكى ھەۋار و بىن دېفاع نەبن هېچ كەنکە و كارگائى گەورە ئابۇورى و دەروستكەرە تىدا ئەبۇو بۇ ئەمە كەنگى دىكەي شەر كە حکومەتى تىكىسى ئاخونىنى بۇو بە چۈك دايىتىت، بەلام داگىركەرانى كوردىستان لە ھەممو سات و وەختىكى دا بۇ خاپور کردنى كوردىستان و لە نېپو بەزى دەنگى گەللى كورد لە هېچ بېلەن و ئازىز و ئەنچىرى و ھېزىك خۇياپان نەبواردووه و تا بۇيان كرا بىن بە چەكى قورس و تەنانەت ناپالىم و بۇمې شیمیابىي و گازى خەرددەل و چەكى كۆمەتكۈز ھېزىشيان كەرددەتە سەر دانىشتوانى كوردىستان، هېچ كات بە ئىن و منداڭ و تەنانەت بە گىيان لە بەراني دىكەشىيان رووحەم نەکردووه و ھەۋلى لە ناو بەردنى كوردان يەكىم ئامانجى داگىركەر و دېكتاتورانى زال بە سەر كوردىستان دا بۇوه.

لە ئىيواردى رۇزى ۷ ای پووشپه‌ری سالی ۱۳۶۶ ای هه‌تاوی بەرامبه‌ر به ۲۸ ای جونی ۱۹۸۷ ای زائینى دا و لەو كاتە دا كە دانىشتوانى شارى سەردەشت خەرپى ئىش و

کاری روزانه خویان بیون و دیان هه ویست که همه ای قینک و بن گهه دی نیواره شار هه لمنز و بیوکی رازودی سرووشت له ئامیز بگرن، راست لهو کاته دا که همه مو لایک له بهر فینکای و سینه دی گردەسورو خوراگر و رازاوه دا هدر که سدی به کاری خویه و خه دیک بیو، له کاتیک دا که کولانه کانی شار له مندالان که یاری و کایدیان دکرد جمهی دهات و له ساته دا که کریکاران بیو پاره پاره یه که له کاری روزانه دا ووریان گرت بیو و بیو شتومه ک و پیناوسنی یه کانی ژیان روزانه یان دوری دووکانه کانی سره چاوه شاریان دابیو، له پر کوند بیووی مه رگ ئاوازی مه رگی به کومه ئی له ئاوندی شار دا خویند، چوار فریکه دش سینه دی شوومی خویان به سه در

ناودنلای شار نه و شوینده که خه لک و دانیشتوانی شار و پیسوار و مسافیره کانی گوندۀ کان و شاره کانی دیکه لئن کو دنبه و ده که وته به ره هیرش و پله لاماری بقوب و له هه ناسه کیشانیکی کورتدا، ناسمانی پاک و بتی گه ردی شار به دووکه لر پرش هه لگه را و هه اوی فینک و سارد و بونی خوش گوی و ریحانه کانی ندو با خچه دنگینه که کوردستان، ببو به خه لمووز و له جیاتی بونی خوش و هه اوی فینک، که رمایه کی ترس هینه ره که لر بونیکی ناخوشی گه نیو ناسمانی شار داگرت و خه لکی به ته اوی گیروده و نه خوش و زامدار کرد. دوای نهوده که گه رد کانی سه رچاوه و به تایبیت مالی شه هید رسوسول جه لگد و سوت و چوار ریمانه که فرمانداری و راسته شه قامی نیزیک ترمینال کونی شار و گه رکیک له گه رد کانی نیزیک پری جو لوا و هه رودها نیزیک گون په لاماره، به گورج و گوکی خه لکی گه رد کانی دیکه شار، وه عادتی هه میشه بی خویان بتو رزگا ته پیوکان دا، خویان که یانده شوینی ته قینه و دکان و دستیان بتو کو کردنه و هی شه هید و بریندارد که چوار گه رد کی شار که و توونه به ره په لامار به لام شه هید و بریندار که من هر بونیه به دله و دهوده خ بریندار و شه هیده کانیان به ره نه خوشخانه کی شار راده گویندتن.

له کاتی راکویزیتیز و یارمهتی دان دا، خه لک هستیان کرد که بونیکی ناخوش و گهرم دل و درروونی هدموو لایکی پر کردوه و چاودکانیان دکرزویتیشه و هیندیک خه ریکی رشانه و من و لدشیان خه ریکی ددر کردنی بلوق و برینه، هدر بیوی بهشیک له دلسوزان هاوایان له خه لک کرد که نهو شوینه به جنی بیلن، به دنگی نیویه نوساوده دیانگووت: نهو بزمیانه بومبی شنیایین و ناوچکه چول بکهن، بهلام تازه درمنگ بیوو و کار لاه کارترازا بیوو و خه لک بهشی هدره زوری توشی ناسازی دهروونی و زامداری بیوون و به کوهه لک خه ریکی رشانه و به عه رز دا کوهتن بیوون. چاوه پر له هیوکانیان رwoo به زردی هه لگه ران و لدشی شلک و ناسکی کیزانی ددم به پیکه نینی شار و سینگ و به روزکی دایکانی دلسوز و به نهمهگ و باسک و مه چه کی شوره سوار و کوران و پیساوه به نه زموونه کانی شار رwoo به سوری و هه لگه ران و بلوقی سه دست و سنگ و شستان تا سه رئیسیان بیر بیوون له ثاو و کته و ههوا و توشی ناسنایاب و کفخه و به عه رز دا کهکوتی بیوون.

شار بیو به ویرانه هیچ دستگی نه ددهات جیا له ناله و هاواری بریندار و زامداره کان نه بی، شهقامی شار پر بیو له جهستهی بریندار و نیووه له هوش چوو، دنگ و زریکه دایکان و مندانه تیکل به هاوار و نالههای زامداران بیوو، ولاتیکی سهوزی بدر له بقزوومان، بیوو به ولاتیکی ویرانه و سووتاو، ناسامانی شار له دووکهل و تهپ توژ و بونی ناخوشی رزهه پر بیوو، به دهیان بالهندی شاریان به چریکهای خوبیان به گوئی خه لکی شار دا دخوند، له شهقام و کولانه کانی شار دا ودک په لکه گوئل هله لوهری بیوون، سه رچاویه ناوی به ناویانگی شار و دار و گول و یوحانه بیون خوشکانی سوییان و بهر په نجهه رهکان، توزی سپی زهه ریان گرت بیو، خه لک رووی له هه رایه ک دهکرد رهشی بای مه رگ بونی زهه ری به گه رورو دا دهکردن و به کوهه ل به عه رزی دا دهدا، هیچ دستگی نه بیوو که به فریا و هانای نه و زامدار و گیرزده بیوونه و بیت، که س و کاری شه هید و برینداره کان نه و که سانه هی که تا پادهه که حاليان له وانه دیکه باشت بریوو، په ترو و مه لافه و جامانه و هه رچی له بدرا دستیان بایه تهه ریان دهکرد و به سر خوبیان دا دهدا و به هانای خوش ویستانی خوبانه و ده چوون، به لکوو بتوانن نازیز رانیان له مه رگی نه به و دخت ریگار بکهن، کلم نه بیوون نه و که سانه هی که بتو ریگاری که سانی دیکه گیانی خوبیان له مه ترسی هاویشت و پاش ریگار کردنی چه لک که سیک، بتو خوبیان زور له وان قورسیر توشی زامداری و ناسازی دروونی بیوون و هم تا نیستاش به ز محمدت و دژواری یه کی زورمهه زیان تیبهه دهکن و له ندهامه هتی و نه خوشی دا ده زین.

روزگار کردنشی زیاتر له هه زار کدهس له زامداران لهو کاته دژواره دا کاريکي ناسان نهبو، به لام خه لک بو خويان به هنای يه كتری يه و دچپون به پلهه زامدار و برند اراده کنانان له گهه خويان به ره رو شونې دوورتر له شار راده گونه ز و روزگار کردنشی دوستانان بې و دك زمادهوندلي سره كوهون و ابوبو. خه لک به يه له بیونون لىكەنله ئەدو

۱۳۶۶ پوششی

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتبیه نازلی‌شیواوه شیمیاباران کراوه‌کان دا

شونهانه که ناوی نمی‌باشد، حدشیمه‌تیکی زور له دهوری حله‌وزی گهوردی شار و حله‌مامی گهوردی و مزگهود سرور کوبیبوونهده و خویان له ناو هه لندیکشا، نه و کارداش بیو به هفی نهود که ناوه‌کان زورتر ژه‌هراوی بین و نه و که‌سانه‌ی که دوای نهوان دههاتن چاکتر توش دهیوون و زامه‌کانیان قوتتر دهیوون، چهند که‌س له دانیشتوانی شار دوای نهود که تهرمی شه‌هیده نازیزدکانیان بیو دواجار له باوهش گرت بیو به بیون و توزی سپی ژه‌هراوی سه‌ر جه‌سته‌ی نه و شه‌هیدانه زور به سه‌ختی برپنلدار بیوون، ته‌نانه‌ت

که سی دیکه هه بیو که له کاتی بوردو مان دا له شار نه بیو به لام به هوی یارمه تی دان به دوستان و که س و کاری، زور به تونلی توشی ناسازی و گیرپرده بیوون بیو. نه ووهی که جیگای نیگه رانی خد تکی شار بیو، نه ووهی بیو که نه زمودنیکی زور که میان له بومبی شبیهای هه بیو، هه بیو به داخه وه بهشیکی زور له دانیشتوانی شار توشی زامدار بیوون و نه خوشی شبیه لک و هه ناسه کیشان بیوون و دم و چاویان بای کردو توشی نه ستور بیوون و بلوق دور کردن بیوون.

نه خوشخانه‌ی شار نه و شوپنجه‌ی که دببوو زامداره‌کانی له چارمه‌سه ر بکری ببwoo به شوینیک که خه‌لکی شاری تیندا زیاتر گیزروده ده‌ببوون، نه‌وانه‌ی ساخ ببوون به دوا که‌س و کاری ون ببویان دا ده‌گه‌ران و به هیوای دزینه‌هودی ون ببودکانیان، به ناچار دببوو بروو له نه خوشخانه‌ی شار بکه‌ن، به‌لام سد مخابن، هه‌ر که بینیان دهنا جوهش و هالی نه خوشخانه نه‌دانیش و دک باقی بینیداره‌کان به عه‌رذ دا

چند روز پیش بوردو و مانی شار هیزدکانی کو ماری شیمیابی به ماسک و جل و به رگی تایپه‌تی له ناو شه قامی شار دا مانوریان نیندا بwoo، تنه‌ها شتیک که زور قسیدیان له سه رکد بwoo نائزیر و سیگنانی تایپه‌تی بwoo که چند جو یاران له سه ریلینگو له ناو شه قامه کان دا نیندا بwoo و به خه تکیان راکه یاند بwoo که هر کات گوتیسان لهو جخوه سیگنانله بwoo برازن که بومه کان شیمیابین، که به داخه‌وه له کاتی بوردو و مانه که داش دازور به دره‌کی نائزیر و سیگنانله که یان که لئک لئن وهر گرت، بتکه‌یه کی گکوره‌ی دزه شیمیابین له نیزیک گونلی هاوار سیمان له لایه‌ن ریزیمه‌وه درووست کرا بwoo، به لام نهوان ته‌نیا بیدریان له هیزدکانی خزیان کرد بفوه و بدشی سه‌ریاز و هیزدکانی خزیان درمان و ماسک و جل و به رگی تایپه‌تی شیمیابی هیننا بwoo، و ته‌نیا دوکتوه‌یکی شاره‌زیان هه بwoo که نه‌ویش دوکتوه‌ر حده‌سهن سه‌قدت فروش بwoo و نابراوش به گوشه‌ی خنی نه‌و کات له ناو شار بwoo و له نه‌خوشخانه نه‌بwoo و هر که زانیوبه‌تی بوردو و مانه که شیمیابیه گه ره‌واته‌وه گونلی هاوار سیمان و تا خنی ناماده کردووه و گه ره‌واته‌وه ماوه‌یه کی زوری پیچووه، دوای گه رانه‌وه بفو شار و نه‌خوشخانه، له که‌ل نه‌وه دا ماسک و جل و به رگی تایپه‌تی شیمیابی له بدر دا بwoo نه‌ویش له کاتی درمان کردنسی مندانه‌یکی ۵ ساله دا بریندار دوبت و یهم شیبوهیه دوکتوه‌یکی زامداره‌کانی دیکه ره‌وانه‌ی مه‌هاباد دهکری .

هیزی سره کوئکه ری ریشه هی ناخوندی به جیاتی به هنانی خه لکه و بجهت و دک ماری سر خویان له چاله دا پوشرا و دکانی له پیش دا ثاماده کراو دا حه شار دابوو و نه و ئیمکاناته کی ده دببو له کاتی بوردو و مانی شیمیایی دا که لکی لئی و در بگرن له بهر دستیان دا ببو. له کاتی بوردو و مان دا تو زیبه یان خویان پاراست و ماسک و جلو و بره رگی تاییده تیان له بهر کرد ببو. ریشه هم تو ر چاک دهیزافی که شاری سه رس داشت دویته شامانچی شیمیایی دوزمن، هدر بقیه بشیکی به رچاو له هیزه دکانی خویان له شار را گویزت ببو و له مولگه کی جوندو للا و نیزه رزو و دهشتی که پران و نیزیک گوندی هاوار سیمان و شوینه کانی تر دا کنی کرد بونده و، چند تو ر پیشتر 3 ماشینی تاییده کی کوکه ره و ده و ادی شیمیایی یان هینتا ببو تو نواچه هی سره داشت و له مولگه کی گوندی هاوار سیمان رایان گرت بعون، به لام به داخه و ده و ایش له کاتی خوی دا به هنانی خه لکه که و ده هات.

خندکی دل پر له هیوای شاری سه ردشت و گوندکانی دوروبه ری شار پهربوی شار و گوندکانی دیکه کورستان بعون، هینلیک له زامدارکان له لایه نه خوشخانه ده شاره ده بو شوینی دیکه به ری کران، به شنیک به ریچاو له زامدارکان به خدرج و ئیمکاناتی ماددی بنه ماله خوبیان بتو نه خوشخانه کانی کورستان و شاره کانی دیکه نه خوشخانه ده راکویز کران و هینلیکیش به یارمه تی دفسوزانی نواوچه به بئ نهودی بزان زامدارکه کتیبه به ماشین و که رسه سی خوبیان به ردو نه خوشخانه کان ردوانه کران. هینلیک له ده قوربایانیانه له کاتی راگویزترن دا به داخه ده گیانی شیرینیان به خشی و له سارخانه نه خوشخانه کان دا راگیران، له هینلیک له نه خوشخانه کانی کورستان که چاره سه ری زامه کان نه ده کرا، به پله جهسته ای نیوه گیان و سووتاوی زامدارکانیان به ماشین به ری ده کرد بو نه خوشخانه کانی دیکه و نه شیان ده هیشت که که س و کاریان له گله زامدارکان بجهن و نهوده سه ده بیو له ههی ون بونی زامدارکه و که س و کاری له نیگه رانی و دله خوریه دا ده ماده و کس و هه بوده که هه نه خوشخانه کان بین

حەوتى پووشەپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالەي سەردىشتىيە تازىلىشىۋاوه شىمیاباران كراوهەكان دا

كىد بۇ تا جىڭىاي بۇ دوزرا بىوو، بەشىك لە كەس و كارى زامدار و شەھيدەكان عەوداتى دېتىھەوە باقى وون بۇوكانى خۇيان بۇون و لە كاتى گەران و بە دوا داچىعون دا شارە دۇر و نىزىنەكەكانى ئىیران و كوردىستان گەدان. چەند كەسىك لە زامدارەكان كە بىرىنەكانىان قورس بۇون لە ژۇورى تايىھەت و لە پشت شوشە پەنجەرەوە راگىرا بۇون، لە هەر نەخۇشخانەيەك ھەركەس كە چاوى بە زامدارىك دەكەت كە ئىستاش ھەناسە دەكىشى مەزگىنى مانى زامدارەكەي بە كەس و كارى دەدا و خەتكە ون بۇوهەكە بۆ كەس و كارى دەدقۇزرايدۇ، بەشىك لە زامدارەكان بۇ ماۋەيەكى زۇر نەييان دەتوانى كە دەوروبىرى خۇيان بە چاكى بېينىن و تووشى چاۋ ئىشە و زىك ئىشە و تەنگە نەفەسى و دەشانەوە بەردەوام بىبۇون و هىنەنەكىيان تووشى لە ھوش چۈون و نەناسىنەوە يەكتىر بىبۇون، قەلاققەت و شىوەي بەشىك لە زامدارەكان بە ھۇى دەر كەرنى بلقۇق و سوور ھەنگەران و با كەدن بە تەواوى گۇرا بۇ ھەر بىقىيە بەشىكىيان يەكتىريان نەدەنسىيەوە و لە كاتى يەكتىر دېتىھەوە دا خۇيان بە يەكتىر دەناساند.

بە داخى گوانەوە لە بەر كەم داھاتى و ھەزارى شارى سەردىشت بەشىكىيەت بەرچاۋ نەييان توانى كەڭ لە نەخۇشخانە گەورە و بە ئىمكانتاتەكانى شارەكانى ئىیران و كوردىستان وەرگەن و ھەزارىش وەك ژەھرىكى دېكەي ئەو وۇزگارە دەستى خستە ئاو دەستى زالماڭ

و كۆتەر سېپىيەكانى ئاسمانى شىين و بىن پەلەس سەردىشتى لە شەقەي باڭ خست و داخىكى دېكەي ئايە سەر دلى لە ئىيدان نەكەتوووي شار. خەنگى ئاوارە و پەريپەي شار ئەو كەسانەي كە كەمتر گىرۇزدە بىبۇون بە بىن ئىمكانتاتى لە ئۇر سېبىرى دار و ئىنۋەرەكانى ئاوجە دا بە ئازار و ئازادە ئىيانىيان تېپەر دەكىر، خەنگى ئاوايىيەكانى ئاوجە يارمەتى دەرى ئاوارەكان بۇون و خواردن و ئاواي پاڭ و شىر و شتۇومەكى دېكە و پىنداویستىيەكانىيان بە بىن ھىچ چاۋەردانىيەك لە بەر دەستى ئەو خەنگە دانابۇو، دواي چەند رۇز مانەوە و ئازار كىشان و چاۋ كروزانەوە دەستەي يارمەتى دەر پىزىشكى بە كەل و پەلەس سەردىتايىھەوە بۇ دەرمان كەرنى زامدارەكان ھاتته ناوجەكە و تا رادىيەك ھىنەنەكەسىان لە گىرۇزدە بىبۇنى زۇرتىر پاراست و چەند كەسىكىشىيان بۇ سارىز كەدن بەر دو نەخۇشخانە كان دەرۋانە كەن. بەشىك لە زامدارەكان لە نەخۇشخانە دا بۇ ماۋەيەكى زۇر مانەوە.

لېرە دا مەبەست ئەو نېيە كە ئاواي ھەمو ئەو كەسانەي كە بۇونە قوربانى بىننمە سەرلاپەر، چۈن ئەو ئەركە لە توانىاي تاقە نەفەرىك دا نېيە و پېپىستە كە چەند كەسىكى دەسۋۆز كە لە شۇنىيە كارەساتەكە دەئىن و ئىمكانتات و لىستەكانىيان لە بەر دەست دايە ئەو كارە بەن و ھەدولى زۇرتىرى بۇ بىلدەن. كارەساتى شىمیابارانى شارى سەردىشت قوربانى زۇرى لىت كەوتىمە، ئىن و مەنداڭ و پېر و لاو، كەوتىن بەر ئەو پەلامارە ناجوانمیرانەيە و بە گشتى زەرەرۇ زىيانىكى زۇرى گىانى و مائى بە دواوە بۇو، چەند بېنەمالەيەك بۇ ھەتا ھەتايى چىرى ئىيانى ئەپەزىزەوە و كەسىان ئىيدەر نەججۇو، مائى وا ھەبۇ چوار كەسى شەھىد بىبۇون و بەشىك لە ئەندامانى بېنەمالەشىيان زۇر بە دۇزارى بېنداڭار بىبۇون، ھىوا بە ئىيان لە ئۇر زامدارەكان دا زۇر بە قۇودت ئەبۇو، بەلام لە گەل ئەو دەش دا ترسىكاي ھىوا لە دەن و دەرۇونىيان دا ئەبرا بۇو، ھەردا بۇ مانەوە ئىيان خۇراكىريان دەكىر و ئازارىيان دەكىشا، بەشىك لە كەس و كارى زامدارەكان حەقى سەردىنى ئازىزىنى خۇيان ئەبۇو، لە بەر ئەو مەترىسى گىرۇزدە بۇونى زىاتىرى لېنەكرا، و يَا ئەگەر بۇ سەردىنيش چۈپيان دەبۇو لە پشت شىشە پەنجەرە و بە تەلەققە ئەنلىك كەن دەپايە.

لە سەرىيەك بە پېنى "بەياننامەي ئەنچۈوەمنى بەرگۈر لە زامدارانى شىمیابارانى سەردىشت" لە ماۋەي ۱/۸ سالى راپىردوو دا نىزىك بە ۱۵۰ كەس شەھىد بىبۇون و ھەر دەھەندا ۸ ھەزار كەم سېش تۇوشى نەخۇش جۇراوجۇر و زامدار بۇونى دەرۈونى واتە "تەنگە نەفەسى و سەر ئىشە و كەم ئىشىتىيەتى لە خواردن دا و نارەحمەت بۇون لە كاتى گەردا و سەرما دا و ھەر دەھەندا سەردىنى دائىمىي بۇ لاي پىپۇر و دوكتۇرى تايىھەتى بۇون، بەشىكى بەرچاۋ لەو زامدارانە لە ماۋەي ۱/۸ سالى راپىردوو دا بە ئىش و ئازار دەر ھەنگەر ئەر دەر دەھەندا.

بە داخەوە سالانەن چەندىن كەس دواي ئىش و ئازارىكى زۇر مائىنالاوىي يەكچارەكى لە كەس و كارىان دەكەن و رۇز بە رۇز بە دېتەر شەھىدەكانەوە زىياد دەبن. شار خاپۇور كرا و خەنگە بە كۆمەل كۇزدان و ئاوارە كاران، بەلام ئەو ترايىدىيەيە لە مىدىيەكانى ئەو كاتدا وەك شىوەي پېپىست دەنگى نەدەيەوە و سەرپەپشى لە سەر دانرا و لە ئاڭام دا قوربانىيانى شارى سەردىشت بە فەرامۇشى سېپىرداز و دەنگ و ھاوار و نالەى كۇزداو و بېنداڭارەكان ئەگەر يېشىتە گۈنى مەرۇق دۆستان، ھەر ئەو بىن دەنگىيەش بۇو بە ھۇى ئەو دەنگە كە كارەساتى ھەنگە بەجە دواي شىمیابارانى شارى سەردىشت بەرپەي بېچىت. بە دەنگىيەوە ئەگەر ئەو كات ئېزىمى ئېزىمى شەرخوازى ئىیران، دەرەداوى شىمیابارانى سەردىشتى زەق كەربابايدۇ و ئىزىنى بە دونىيە دەرە دابايدۇ بۇ ئىنگۈلەنەوە لە سەر ئەو كارەساتە درېندانىيە، كە لە مېئۇو دا كەم وىنە بۇو، بىن شىك ئەمەرۇ كارەساتى ھەنگە بەجە و گەرمىيان و بادىننان و دۆلەتلىكىيەتى لە كوردىستانى باشۇر و گۈندى زەرەدە لە پارىزگاڭ كەمانشا نەخۇشقا و گەللى كورد بەم شىوەيە قەلاققا و

۱۳۶۶ پوچشہ پری

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتبه نازلیشیووه شیمیاپاران کراوه‌کان دا

کوچماری نیسلامی نیتیاران دواوی از رهیش شدگانی شده و کاری کردند که دوستی عربی تویی عربی را در میان زبان

سەرەدەشتەوە بىت نەك دامودەرگای كۆمارى ئىسلامى كە هىچ كات قازانچى كەللى كوردى ندوىستۇرۇ و بە دائىم ھەۋى لە ئاپىرىدىن و سەرىنەوەي گەللى كوردى لە كوردستانى گەورە و بە تايىەتى كوردستانى رۈزھەلات داۋە، با يەكى دەنگ لە گەل خەنگى شارى سەردەشت و دەرۈپەرى داوا بىكەين كە پە رۇندى شىمېيابارانى سەردەشت وەك پە رۇندى شەركەكانى ئىبيان ئېيان و عىبراق چاولى نەكىرت، بەنكۇ وەك تاوانىك بە دەنى مەرقۇچىتى سەپىرى بىكىن و ئىبىكۇنلۇرىتىدۇ. بە هيوايى نەدوە كە زامدارانى شىمېيابىنى سەردەشت لە ئىچۇچۇنى كۆمارى ئىسلامى ئىبيان ئەپلىش وەك رېشىيمە پې لە تاوانەكەدى عىراق بە چاوى خۇيان بىبىنن و نەو جار بىزە شادى يە كچارەكىيان بىكەۋىتىدە سەرلىقى و نەغۇرت بېتىن بۇ تاوانباران و خۇلقىئىنە رانى نەو كارەساتە يادى شەھەيدانى 7اي يۈوشىدە رىبە خېتىر و بە هيوايى سارىزىچى بىونەوەي زامدارانى نەو كارەساتە

سدهچاوه : مالیه‌ری گیاره‌نگ / ریکه‌وتی : ۱۵ ای جوونی ۲۰۰۷

حموی پوچشیدی ۱۳۶۶

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه رده‌شتبیه نازلیشیواوه شیمیاباران کراوهکان دا

شاره‌کهه سه‌ردشت

نووسینی: سه‌یلد نه‌محمد حوسینی

ئیستا پاش نیودزیه‌کی گه‌رمی روئی لای یه‌کم مانگی هاوینه، سه‌ردشت تازیه‌باری روله‌کانی شاخه و نازاری جه‌رگبپی پوستالی داگیرکه ده‌چیزی و له باوش گردده‌سوزور دا خو راده‌نیت و دوور دره‌نیت هومل و گیاره‌نگ و دهشت رو بهت. نیزه‌رو به سه‌ردزی جو‌لای دا شور بوقه‌وه و له مهلا پیره نالاوه ماره‌غنانی داستانی قوچی بونیسکاوه ده‌گیرته‌وه و باسکه دو شیعری حمه‌ماسه‌ی پردي برسیوی و سی بی‌یان دا دریزی. لاوانی شار دواند دوان و سی‌سی دنی و ده‌چن و قاره‌مانه‌تی پیشمه‌رگه له شه‌رکانی نستان و دارساوین و گرژان و بیوران دا بونه‌کتر ده‌گیرنه‌وه، جوانه کیشیکی روش پیش فرمیسکی دووری ده‌گیرانه پیشمه‌رگه‌که‌ی هله‌لده‌زیزی و دایکنیک وینه‌ی تاقانه شه‌هیده‌که‌ی له پیش خو داناهه و پیش هله‌لدن. منلانی گه‌ردک به ددم فریشتنی نوقل و شیرنیه‌وه باسی گیانی‌بازی حوسین‌شهمامی و میرزا عبدالولاوی نیشکوچان و عه‌لی شوانه و رسه‌ول خمه‌بات دمکه‌ن. زنانی لادی له دوروی سه‌رچاوی گئیا و گئیل کوتستان و ماست و په‌نیری خومالیان فروشته و سه‌رقانی کرینی پنداویستیه‌کانیان، شورمه‌زه و بامیه و زولیایی شیله‌دار بازاریان گه‌رمه، چخانه و که‌باخانه‌کان جمهیان دین و بون و به‌رامه‌ی ناله‌ت و زرده چنوه و دارچینی دوکانی نه‌ریمانی تومار تومار دهروات، مجده‌مدی هه‌باسی به‌ردیه‌کی به سه‌ردانی دا داود لهو سه‌ردی شه‌قامه‌کان بونه‌وه سه‌ردی شه‌قامه‌کان دین و ده‌جیت و هه‌راجی دهکات، مینه پیشوش بلیندگو به دهست په‌یتا په‌یتا ناگاداری بلاو دهکاته‌وه، قاله قه‌یسی پر به زار له به‌ردگای گاراجه‌که‌ی شاره‌هاوار دهکات، جگه له قله‌لافه‌تی خو سه‌پینی پاسدار و جاش و سه‌ربازکان هه‌مو شنیک وک جاران ناساییه و شار دیمه‌نیکی تازیه‌بار و هینمنی هه‌یه، چه‌نله فروکه‌ی شه‌رکه‌ر بوردومن، چوار پینچ ته‌قینه‌وه، دوکه‌ل و ته‌پ و توزیکی سامنک سه‌رنه‌جام بونی سیو سه‌رانسری شار داده‌گرخی، هاوار و زیقه و هه‌لات هه‌لات و تیک هاوشتن شین و بوقه و بلاو بونه‌وه‌وه هه‌والی بومبارانی شیمیایی. خانووی روحاو بانیسی ناکر، بوب، په‌نجه‌ی به هیزی گازی شیمیایی، له‌ش بن گیان، چاوانی لیل بون، پیشی سوتاو و هه‌ناوی گرگتروو، قر بونی بنه‌ماله و سدان شه‌هید و هه‌زاران بریندار له چرکه ساتیکی گه‌لیک کورتا دهیتیه چاردنوسوی سه‌ردشت شاری نثارام گرتتووی باوه‌شی گردده‌سوز

هو شاره‌کهه

کاتیک نه‌سپی جویره‌نیل له شه‌قام و کوچانه‌کانتدا حیلاندی و وحی گیان کیشانی دا به نیزه‌رایل لاشدی سه‌دان که‌س له سه‌ردشتی ماندوت ریز کران، کاتیک زدیه‌که‌ی پیش حمه‌مامی نازادی سینگی کرده به‌رمائی نویزی به‌جه‌ماعه‌تی زامدارافت ناسمان کوژایه‌وه و زموی له تاریکای دا و هه‌تاو له شامی خه‌ریاندا خه‌ریکی ته‌لیله بون، منیش لیزه‌وه هاواری له گه‌ل زکری با و شاخ له پاچ تاشه به‌ردیکی چیای هیوا دا دهست به قفری گردده‌سوز داهیتیا تا داوینی فه‌له‌ک بونه‌کی بارینی ده‌حمه‌ت بگری بون شوشتنه‌وهی ژاری فروکه‌کان و فرمیسکی کانیه‌مه‌ی بکاته دوا چوره ناوی سه‌ردسته و داوینی په‌ریه‌کان بکه‌نه باوه‌شینی زامدارافت

سه‌ردشتی زامدارم

روله‌کانت به‌رله‌وهی بچنه جن‌ژوانی هه‌ناره‌کانی نلان و بن سهیه‌ری داره گیزه‌کانی ره‌زی جو‌لای و نامیزی گه‌رمی نیزه‌رله بونه چیروکی مه‌رگ، ئیستاش بونبول و قومیه‌کانی بیوران و ماره‌غنانی هاواری له گه‌ل شنه‌یه باوه‌د: داستانی نه‌وه روشه بون‌گوشه سووره‌کانی باعی به‌هه‌شتی خوا ده‌گیرنه‌وه و تاشه به‌ردکانی گرژان و بونفهت و زدکه و هه‌رزنی و کانیاووه‌کانی نستان و نمزیران و میزناوی گونی بونه‌کرن .

نه‌وه روشه شمشیره کونه‌که‌ی قابیل کاژه‌لکی سه‌ردی سه‌سحابه‌که‌ی قه‌راخ مزکه‌وتی سه‌رچاوی شدق کرد و نوبی‌ حاجی و سوفی شاری ببری و "پیلا تو سانه" خوئی له خوئنی ته‌لیله‌یدکا بسمیل کرد و به سه‌ردی‌لدنی ته‌کبیریک بونه‌که‌ی شه‌رجمه‌الراحمین رچوع بقهوه، نه‌وه روشه خوئنی هایله‌کانیان کرده گویزه‌دانه‌ی له دایک بونه‌کوری نه‌نه‌فال و جیهاد و په‌له هه‌وریکی چلکنی ژاراویان نارده سه‌ردی‌لدنی فاتیحها تا فرمیسکی ژهر بیارینی، ژاریان ناویزانی سینگ و هه‌ناوی خه‌لکی شار کرد تا بدر له‌وهی ده‌ستیان بگاته هیشوه تریه‌کانی ده‌زی به‌ختیاری، خه‌زانی خوزه‌کانیان له به‌هاری ژیاندا بودینن و خه‌رمانه‌ی خه‌ونه‌کانیان به سایه‌قه‌ی ویشکی ژار سه‌ردین، مانگی

۱۳۶۶ پوچشہ ری ہموڑی

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتیه نازلی‌شیواوه شیمیاباران کراوه‌کان دا

چاوده‌کانیان خسته خوار، که زیمه‌ی تریفه‌ی بزمیان پنی، درگای ههناسه‌کانیان داخت و تاوانیان کرده داری حمد بنو و در گرتی میدانیای سه‌رکه‌وتن و په‌رینه‌وه له پردی سیرات شارودنگره‌کدم که تو ژار خور کرای، زمانی بینده‌نگی که نیسے و مزگه‌وتکان له دایک ببو، لال ببون نهشته رگه‌ریه‌کی دیکه‌ای مایکل جکسون ببو به ماشیتی روژنامه‌کان، چند سه‌روک کومار و وظیفری دروی دونیا دهستی حاکمانی تاران و به‌غدا و نه‌نکارایان به گه‌رمی گوشی یه‌کیه‌تی نوروپا و نینترناسیونالی سوسیالیست هه‌والی هاتنه خواری ریزی‌ی بیکارانی نوروپایان به فه‌خرمه‌وه راگه‌یاند کورانی شاخت که بیستان درمانداو کراوی، ودک نه‌گه‌ریکی نییان گومان و حدقیقت دیمه‌نی توبیان له به‌ردم له‌شکری تاعوندا هاته به‌رچاو که به چاو و سینگی زامداروه ودک دار چنار وستاوی و به چوک دانه‌هاتووی، پیشمه‌رگه‌کانت چه‌که‌کانیان سوار کرد و توره‌یی نه‌هو کاره‌ساته‌یان به قرمذی گولله کرده سه‌موفونی سروودی کورادیه‌تی بوقکولان و شهقامه‌کانت، نه‌وان له غمه‌مزی چاوانی بیندار و هارمه‌ی ههناسه‌ی سوار برینی سه‌ر پیستی روله‌کانت تابلویه‌کی بت وینه‌یان له سه‌ر روبه‌ری دل کیشایه‌وه و له سه‌نگه‌ردکانی (گه‌تو و بنایو) وه، له مه‌تله‌زیدکانی بیواران و نالانه‌وه له بنکه‌کانی بازار و مدرایه‌وه سه‌ر نه‌نجام له سه‌ر چه‌په‌رکه‌ای نه‌مه‌ر پاشاوه سوچدیان برد بوقاره‌مانه‌تیت.

نیستاش منی دوره و دولت هه ممو روژنگ کنند موتوی غوریهت به شیلهای یادی هه نجیره کانی ئالانه و دخوم و له تاریکی شه ویکی ساردي و دلاتیکی نامو دا هه نیسکی ئانی
نه و مرگه ساته جاريکى تر دهکمه، هه وینى شيني به كۆلم بتو تدرمه کانی كوزراوي ئاز، لىزدوه سەفه رېك به رو ترازيي بارانى ئاز دهکم و دهکه رېمه و ناو كۆلان و
شەقامە کانى .

خونه کانه و چیروکی بن کوتایی رشبکی مهارگی به کوی شارده کم لمه بله فدی حمه سرهت و غوریهت دا دمنوسه، لیزد و مه منی دوروه زید په یامی هنه ناسه سواری و نهازاری چاو و بلوقی سره پیستی زاما دران دخونیمه و گوئی بسو شیوه نه هه تاو و موناجاتی مانگ و دوا سرته و چیهه دلدارانی ناو شار راده هگرم که بیونه به رانی قوربانی خودایانی شهر منی دوره که توهه کوری زید و لیزد و مهارگار دوا سده فری په پوله کان له نایا ته نه تنقالا دمنوسمه و پرسه بسو نه کو ترانه هی نه وین ده گیرم که (با) ای ژرار اوی نامبازیان بیو و سنوری پاریزکاری دهستی موبوارکی نایشه و فاتمان و عه زمه مهتی نایاهه ته الکرسی به زاند و به وتنی بسم الله یه کی گپی دان

سہ رده شتی خوراگ مر

هەر وەک لە مېزۇي خۇڭدا بە دەیان كاردىساتى دەنلىانەدە دۈۋەمنانت بە چۈڭ دا نەھاتووی دەنلىام قەت نابەزى و هەرروما مەكىنى ئازادى و سەنگەرى كوردايەتى و پالپىشى شۇشكىدان دەلى.

سەرچاوه : مالپەرى گىارەنگ / دىكەوتى : آى ئاورىلى ۲۰۰۷

نه مرفو له میژوو دا.

نووسینی: حمید رهسوول که ریمی

ئەمروز لە میشروع دا بەرنامەییکە کە کانالە ئاسمانییەکانی کورد دواي تەواو بیوونی هەواللەکانیان باسی رۆژه میشروعییەکانی کورdestan و تەنانەت دەرهەودى کوردستانیشى تىندا دەكەن:

نهم به رنامه‌یه له جیلا زانیاری باش ددهاته دهست بینه‌ران و جنگای دستخوش لیکردنه و دکری وک به رنامه‌یه کی باش و تا پاده‌یه ک میثووی سهیری بکری .
له ماودی چهند روزی را بدروو دا زور به تامه‌زروی‌یدوه بتوهه به رنامه‌یه دانیشم و چاوم له هه موو گوشه‌کانی ندو به رنامه‌یه کرد، له هه رکام له ته‌له‌فزونه‌کان واته
کوردستان و کوردستان تو فی هه رکامه‌دان له لئی رو تمیری حینه‌که دی خویان دهکن و حارچار داستک له دوچانی میثووی وک

۱۳۶۶ پووشہ ری ہموڑی

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه رده‌شتبیه نازلیشیواوه شیمیاپاران کراوهکان دا

را پر نهمه مه زنگه کانی کوردستانی گه وره به همه مهو را په زینه کانی بیوه و جارچار باسی چالاکی پیشمه رگه کانی سه ربه لایانی خویان دهکنهن که چون چالاکی و قاراهانه تیان نوانلوده و ته نانهت باسی سه ردانی کوچمه لیک له کاریه دهستانی ولا تانی نژوپایی و دروده دهکنهن و دیدار و چاو پیکه و تنه کانیش بیونه برقی میزروی و ... هند، و کاناله ناسامانی يه کوردی يه کان بهم شنیده به رنامه کهی خویانی پیش دهکنه دهود. بو نهوده زیارت له سه ره نهوده به رنامه يه نهدویم راست دینه سه ره مه بستی نووسینه کهه.

و هک ناگاکارن له ماودی شه ری ۸ ساله‌ی نیوان نیزان و عیراق دا چه ندین شار و گوندی کورستان له باشور و یوزه‌ه لاتی کورستان که وتنه بهر هیرشی هدوایی و زمینی سه‌دیاز و عدسه‌ه رکانی هدر دوو دیکتاتوری نیزان و عیراق و به تپ و ته‌یاره بهشیکی زور له کورستانیان کاول و ویزان کرد و خه‌لئیکی زور له دانیشتوانی کورستانیان شه‌هید و بیندار و نساواره کرد.

یه کیک له دیندانه ترین هیرش و په لاماری حوكومه‌تی گورکار اوی به عس، هیرش کردن بوسه رشاری سه ردشت له روژهه لاتی کوردستان بwoo، نهم هیرشه به چه ند فروزه که یه کی بیوبه هاویزه بوسه رشاری سه ردشتی خوزاگر دستی پیکرد و له ناکام دا سه دان کلس شهید و زیارات له هشت هزار که سیش زاما در بیون، نهم بیمهانه بیومی ناسایی نه بیون و بد نکوو بیومی شیمیایی و کومه نکوژ و به تاییهت خهد دل بیون، به هزوی نهم گازه و تدوزی بیومیه کان خه تکنیکی زور بیونه قوربانی و چه ندین بنده ما له هه تا همه تایه چرا یان کوژایه و به سه دان کلس هه تیو و بنی دایک و باوک بیون و خه تکنیکی زوریش زاما در و نه قوستان بیون و هننووکه ش به زامه کانیانه و دنالین و چاودروانی مه رگ ده کمن.

خه‌لکی پژوهه‌لاقی کوردستان و به تاییهت شاری سه‌ردشت و دوروبه‌ری، هر له سه‌رتای دابهش کردنی کوردستانی گمهوره دا و له گه‌ل یه‌کم دهست پیکردنی بزوونته‌وکانی کوره بتو ریگاری کوردستان، له هه موو کات و ساتیک دا دلیرانه و نهمه‌گناسانه پشت و پهنای بزوونته‌وکانی کوردستان و به تاییهت باشوری کوردستان بیون و به گیان و به مال له خزمه‌ت برا کوردکانیان لهم دیوازیوی سنوری دهستکرد دابوون و نیستاش هدریوک جاران پشت و پهنای شورشگیرانی هر چوار پارچه‌ی کوردستان و به دله‌ود بتو ریگاری کوردستان تینیده‌کوشن، هه بفیه حق وابو له بیسته‌مین سالیادی لهم ترازی‌لیایه دا وک پژوهیکی میثرووی له به‌رنامه‌ی "نه میثروو له میثروو دا" دوبوو باسی لیوه کرابا و هاودردی و هاوخره‌می خوتان و خه‌لکی باشبوری کوردستانان وک په‌یامیک بتو پشتیوانانی راسته‌قینه‌ی خوتان له سه‌ردشت راگه‌ساندانه و بهم شنوده‌یه لاد و شده‌هودی نهم روخته‌تان له گه‌ل کردیانه‌وه.

به هیوای ندوه که ستافه‌کانی به ریوده‌بری کوردستات و همو کاناله کوردیه کانی دیکه‌کوردی و مینیاکی کوردی به گشتی له به رنامه‌کانی تاییه‌ت به میژوو دا ئاوریکی چر و پر له پووداوه‌کان بندنهو، با چیتر میژووی گله‌کورد چهواشنه نهکریت و بو خوشمان ریخوشکه نه‌بین بو وون کردنه پوژه میژوویه کانی گله‌که‌مان. بو نهودی ندوه‌کانی داهاتووی گله‌که‌مان شارذازی میژووی گله‌خوبیان بن، پیوسته که ئەم ئەرکه خستوتانه سه‌ر شانی خوقان دریغی لئه نه‌که‌من و ئەم‌گناسانه ندوه رکه به ریووه به‌رن، ئەگه‌ر ئەم ئەرکه به باشی به ریووه به‌رن جیلی داهاتوو ئافه‌رینستان پی دەلین و نیووش خزمه‌تیکی گه‌لیک به‌رچاو به گله‌کوردمان دەکه‌ن، سه‌رکه وتنستان له همه‌مو بیواره‌کان دا بیو به ئاوات دەخواز.

حەوتى پووشەپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ ساڭھى سەردىشىتىيە نازلىشىۋاوه شىمیاباران كراوهەكان دا

لە رىپورتىمىكى تايىھەت دا يادى بىست سالىھى بۇرۇمانى شىمیابىي سەردىشت كرايدى وە

ئەم رىپورتىمىكە ئەمۇرۇ پېنچ شەمە ٧اي پووشەپەر لە يەكىنىڭ لە ساڭۇنەكانى يېتكەرى دەققەتەرى سیاسى بە رىپورتچۇو، بە سروودى "بە تەننیا جىئەن مەھىئەن" دەستى پى كەرد.

لە درېزىدەپەر ئەمەن ئەنلىكى ئەم رىپورتىمىكە دا:

پەيامى دەققەتەرى سیاسى حىزبى ديمۆكراطى كوردىستان لەلايەن كاك حەسەن دەستگار ئەندامى دەققەتەرى سیاسى حىزبى وە پېشىكەش كراڭ كە بىرگە كانى دېكەن ئەم رىپورتىمىكە ئەم بابەتانە پېشىكەش كراڭ. پارچە پەخشانىك (مامۇستا بىيىش)، پەيامى يەكىھەتىي لاوانى ديمۆكراطى كوردىستان (عەبدۇللا عەبدۇللا پۇور)، سروودى "وا دىسان ھەر راي جەنگە" (فەرھاد سالىھى)، شىعرى شارى شىمیابىي بەزىن (ئەحمدە قادرى)، پەيامى يەكىھەتىي ژانسى ديمۆكراطى كوردىستان (فەرىپا وەيسى)، بىرمۇدۇرى كچىكى سەردىشتى لە بۇرۇمانى شارى سەردىشت (خۇنۇنەوەن ئەزىز زۇرۇن) مەلائىي، شىعرى كوردىستانى سوور (ئاسۇ خەبات)، بابەتىك سەبارەت بە لایەنەكانى بۇرۇمانى شىمیابىي سەردىشت ناۋىچە كانى دېكەن كوردىستان (ئەحمدە زۇرۇن). رىپورتىمىكە كاتىزىيەر ١٠، ٣٠ دەستى پى كەدو كاتىزىيەر ٤٦، ١١ كۆتۈپىتەت.

شىيانى باسە لە دېكەوتى ٧اي پووشەپەرى ١٣٦٦ ئەتاۋىدا لە جەنگىدى شەرى ئېرەن عېرەق دا فېرۇكە شەپەركانى رىپەتىي بە عەش شارى سەردىشتىيان بە بۇمۇ شىمیابىي بۇرۇمان كەردنى ئەم پەلامارە دۇرە مۇقۇبىانە سەدان كەس كۆزۈزان بە ھەزاران كەسيش كەوتىنە ئىزىز كارىگەر بەيە كوشىلدە كانى ماددە شىمیابىيەكانى و سالانە چەندىن كەس لەوان بە هۇنى ئەم خۇشىيەنى ئەم مادانەوە تۇوشى بۇون گىيانيان لەدەست دەدەن.

سەرچاواه : كوردىستان و كورد

پەيامى سەرگەردا بەتى سەرەتتىي كوردىستان بە بۇنەي بىستەمین سالىقۇزى بومبارانى شىمیابىي شارى سەردىشت

پارتى سەرەتتىي كوردىستان، لە بىستەمین سالىيادى ئەم كارەساتە ھەرگىز لە يادانە كراوددا سەرەخۇشى وداخ و پەرۇشى خۇرى بۇخەتكى ئەنۋاچە زىرىنەنى كوردىستان دەرەدەبىتىت، ھاو كات بەلېن بە خەتكى سەردىشت و سەرچەم شارۇنواچە شىمیاباران كراوهەكانى كوردىستان دەدەن،

گەلى ماقغۇراو و لاتىدەگىر كراوى قارەمانەكە سەردىشت بە چەكى كۆمەل كۆزى دۈزۈمانى دۇرە گەلى كورد بە رەھىرىشى بومباي ۋاراوى،

بىست سال لەممۇدەر شارە شۇشكىپەر قارەمانەكە سەردىشت بە چەكى كۆمەل كۆزى دۈزۈمانى دۇرە گەلى كورد بە رەھىرىشى بومباي ۋاراوى،

كەوت، وېدە داخىدە كۆمەل ئىكى زۇرلە ھاۋالاتىيانى كوردىستان لە شارى شەھىدى كراوى سەردىشت دا گىانى پىر لە ھۇمیدىيان لەدەست دا، و

لە پەرەيدەكى دېكەن بە ژىانى پىلە نەھامەتى خۇيان لە ئىزىز داگىر كەرى دۈزۈمانى دا بە تراۋىذىيائى مېشۇرى خۇرى تۇمارىكەردى،

ديارە ھاوكات لەگەل ئەم بومبارانە شارى سەردىشتى سەرسەز دەيان ھەزارلە ھېزە سەربازىيەكانى بىشىم لەوشاردا دەگىر كراودا بۇون،

كەتكە سەربازىيەكىشىيان بە ڈارى ئەم بومباي نەكەتن وەھەموپايان ھەنگىرى ماڭى دەرى ڈارپۇن بەلام ھېچ خەتكى سەرەخۇشىان بۇنە كارەساتە ئاگادار نەكەر دەبوبۇدە،

ئەمەش بۇخۇرى پەرسىيارىكى بىن لامە، كە پېپىستە ئىمەدە سەرچەم داڭۇكى كارەساتى سەردىشت بە دواي لامە كەيدا بىگەرلىن، كە ئاپا ئەم كارەساتە لە لايەن رىپەتىي

درېنەدە كورد كۆزى بە عەس بۇو، يَا ھەمان كات كارى رىپەتىي دېكتاتۇرۇ دەنگەرە كۆمەل كۆزى بە دەيدەپەست ئەم چەكە كۆمەل كۆزى بە سەرگەردا تاقى كاتىدە، چۈن يېڭىمان تاوانەكانى ئەم ٢ رىپەتىي كە لە كەيدا لەگەل يەك بە شەرەتابۇون بە رەمايدە كە دەيدەپەست ئەم چەكە كۆمەل كۆزى بە سەرگەردا باشتىر نەبۇون،

ۋىزى دەرىيەتى كەنگەن بەلام ھەممۇپايان ئاواتىيان سەرپەنەوە گەللى كورد بۇود، لە روانگە ئەنۋاندا ئىمەدى كورد دۈزۈنى ئەۋانىن، مافى ئىنمان لەسەر زىلى باب

و باپېرانى خۇمان لە روانگە ئەنۋانەوە نىيە.

پارتى سەرەتتىي كوردىستان، لە بىستەمین سالىيادى ئەم كارەساتە ھەرگىز لە يادانە كراوددا سەرەخۇشى وداخ و پەرۇشى خۇرى بۇخەتكى ئەنۋاچە زىرىنەنى كوردىستان دەرەدەبىتىت، ھاو كات بەلېن بە خەتكى سەردىشت و سەرچەم شارۇنواچە شىمیاباران كراوهەكانى كوردىستان دەدەن، كە ئەم پەرەيدە كەنگەر بە ھەنگەن دەخەنە كەرپەر بە جىھانى كەنگەن بە ھاو كارەساتە.

حەوتى پۇوشپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالەي سەرددەشتىيە نازلىشىواوه شىميا باران كراوهەكان دا

پارتى سەرپەستىيە كورستان چاودپى يىدەگەرتۈرى وىدەك رېزى خەنلىقى سەرددەشت و سەرجەم كورستان دەكتات، بۇ رامانلىقى تەواوى هيزةكەنلى داگىركەر لە خاكى پاڭى كورستان، پىئىستە ھەموومان خۇمان بە باشى بۇ سەرپەخۆپى و رېڭارى يىدەكچارى ئامادە بىكىيەن،

سەركەدايدىتى پارتى سەرپەستىيە كورستان

أى پۇوشپەرى ۲۷۰۷ ئى كوردى، ۱۱ ئى جۇنى ۲۰۰۷

خنکاندىنى شارى سەرددەشت....

نۇوسىنى: عەزىز شىخانى

لە يادى ۱۷ سالەي خنکاندىنى شارى سەرددەشت، لە لايمەن داگىر كەرىكى كورستانەوە، واتە رېڭىمىي بەعسى يەوه...

سلاو و رىز، لە كىيانى شەھىدانى بن تاوانى ئەم كارەساتە،
سەر شۇرى و شەرمەزارىش بۇ كوردى كۈزان
شار تەننەيە و دىنلىي مۇۋقۇيەتىش، لە بىستىنى كارەساتىدا كەر و بىندەنگە

ئىيواردەيە و شەنھەي شەھەمانلى ئىيواردەي پۇوشپەر
بىسکى كېژوئەي شار دەبزۇينىت
باوهش باوهش، بۇنى گىز و كىياب سرووشت و
بۇنى گۈل و رىحانەي سەر بانىئەدى كۈندەكەن
بۇ ئامىزى سەرددەشتى بىسک سەۋز دېتىت

ئىيواردەيە و چىرۇكى شار، لە ھەنبانەي گەرددەسۈور دا
خەرىكە تىشكى خۇرى پۇوشپەر
وەك سەرچاودى ئىيان و رووناڭى
بۇ پىنلەشت و دارستان و رەز و رووبار دەبات

ئىيواردەيە و سىبەرى مەرك و ئاڭرى شەرى دوو داگىركەر
بەر بە سەۋزەلەنى شار و سرووشت دەرىتىت
سىبەرى نەھامەتى و مەرك و وېرانى
بە گىز ئىيواردەي پۇوشپەرى ئاۋادانى و مەزرادا دەچىتىدەوە

سەرددەشت وىنە و نۇنەتەرى ئەھورا مەزدایە و
شەرى دوو دىكتاتۇرى دەشپەرەست و بىن ئاڭايە

شار نوینگه‌ی زردشتی رووناکی و نزی تاریکیه
ناسمانیش توز گرتوبی غه‌ربی شار و فرمیسکی نادیاره

ناسمانی بن نازی شار و گشیده بایی نیواره
دینه ههواری غم و سر به باوهشی گورستان دا دکن
دندگی ناسازی په‌لاماری نامروقانه و
گرهه‌ی پژانی گازی خنکینه‌ر و شارکوش، په‌یامی مه‌رگه

شار خنکیندرا و سه‌وزده‌لائی بوونی سه‌رده‌شت
که‌وته بهر په‌لاماری خه‌رده‌لی و نیرانی
سی‌مای پوچشیده‌ری ژیان و جووله‌ی شار بوونه‌ته دیش
نه‌یارانی ژیان و کورد کوزانی سوتند خواردو، به‌روحی نه‌هربیعی

گه‌لای سه‌وزی دارستانی گورستان هاتنه سه‌ما
بالای گرده سوره‌ی هاتنه سه‌ر چوکی خدم و کفست
سه‌رچاویده شار بو به فرمیسکی به خوری خه‌مباران و
ریچکه‌ی شار بو هه‌موو گوند و لایه‌ک بوونه دندگی هاوار

نیواره‌یه و نیله‌ی بوونی گترو گیا و ریحانه هه‌موویان
له به‌ردهم کفسته گه‌وره‌ی شار دا بن بونن
کیزی شار و بسکه‌که‌ی به‌ردو باؤوهشی نیواره‌یه نینه‌نگی و
به‌ردو جیهانی نامویی راکیش دهکرین

خوری تیشك زرد، له دینتی نیواره‌ی ۷ ی پوچشیده‌ر دا
دهکه‌وتنه به‌ردهم هه‌ستی شه‌رم و بینه‌نگی و
به‌هینه‌ی و که‌سه‌رده‌وه شار جن دینتیت
شار ته‌نیایه و دنیای مرزوکایه‌تیشك، له بیستنی کاره‌ساتدا که‌ر و بینه‌نگه

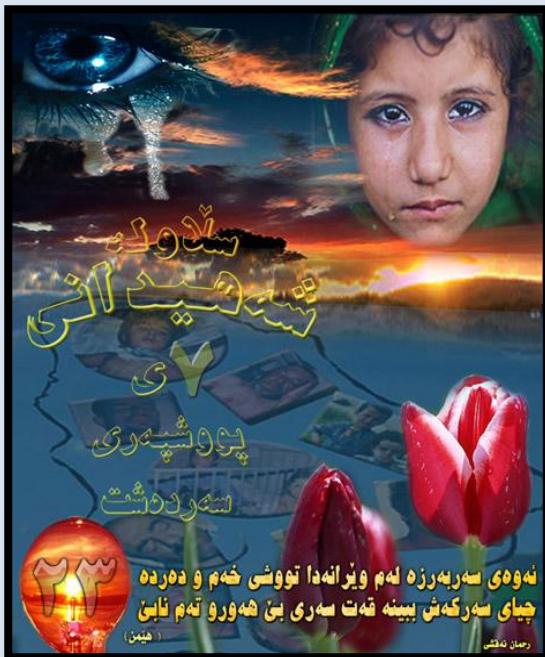
سه‌رچاویده : مائیپه‌ری گیاره‌نگ / ریکه‌وتی : ۲۹ ی جونی ۲۰۰۷

حه‌وتی پووه‌په‌دی ۱۳۶۶

نه یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌ردده‌شته نازلی‌شیواوه شیمیاباران کراوه‌کان دا

بو شاره‌که‌م!

نوسینی: حه‌مه‌ردسوول حه‌سنه‌ن پور

هو شاره‌که‌م!
سه‌ردده‌شته‌که‌م!
تو به‌هاری ژینی من بیوی
تو نه‌ستیره‌ی
ناسانی
تاری من بیوی.
گه‌شاوه بیوی ودک
گولی باخ

شه‌کاوه بیوی
چه‌شی بدیاخ
له پر دستیکی توان
ددیان خونچه و گولی توی
هه‌لودران.

به بومبارانی شیمیایی
هیزی پوشی نه‌هریمه‌نی
نه‌ناسه‌ی له گه‌روودا
کوشی

٠٠٠٠

سه‌ردده‌شته‌که‌م!
نه‌ی شاره‌که‌م!
فینکی دله برینداره‌که‌م
رووحه بوق به په‌روش
گشت کاتیکم

"حه‌وتی چواری شهست و شده‌شه"
له هه‌ر کوی به
له نیو دلمی

سوکنایی دلی به کولمی.

بومبارانی شیمیایی شاره جوانه‌که‌م سه‌ردده‌شته به ههی فروکه‌کانی به عسی خوبین پیزه‌مود.
یادی شه‌هید و برینداره‌کان به‌خیز.

سه‌رچاوه: مالپه‌ری گیاره‌نگ / ریکه‌وتی: ۲۰۰۷ ای ناوریلی

حەوتى پۇوشەپىدى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالەتى سەرەتتىبە تازىيىشىواوه شىمېباрадان كراوەكان دا

گۈللەتى تايىەتى

نۇوسىنى: جەلال حاجى زادە

ئەدوى سەربەزە لەم وىرانەدا تووشى خەم و دەرەدە
چىياتى سەركەش بىينە قەت سەرى بىنەمۇرۇتەم ئابى

(مامۆستا ھىمن)

لە نىيو ھەر كۆمەلگاوشار و كۆمەلىك، كاردسات و پىشەتات و بە سەرەتاتى خۇش و ناخۇش ھەيدە كە لە زىينى مىزۈوبى - دەرۇونى، جەماوەردا شۇين دانەرە و بە رەدەۋامىش دەيىنەتتەوە.

بىگومان يەكىن كە لەو كاردساتە دەلتەزىتەنە شار و كۆمەلگاى سەردەشت، پىرسەتى كىيمىا باران و كۆمەلگۇنى خەللىكى مەدەنلىقىسى

سەردەشت، دېتە ئەڭىزىار. دىيارە ئەو رووداوه ناسروشى و نامەرقانە، خەللىكى لەن قەدەمماويى، لە گەمنىڭ گەلىك چەرمەسەرى و گىرقىسى

جەستىدىي، ھەرودە كۆمەلىك كىشىدۇ ئازارى دەرۇونى دىيارو نادىيار، ئاسايسى و ئا ئاسايسى، كۇتاو درىزخىايىن، روپىھەرپۇ كەرۇتەوە.

بىر و بېچۇن لە مەر ئەو رووداوه گەلىك زۇرن، تەنانەت كۆمەلىك ئاتەبايش لە نىيانىدا و مېھر چاۋ دەكۈنتى.

ھەر كەس و كۆمەلىك، رېتكخراو و حىزىنەك لە روانگەنى بەرژەمۇنى خۇى سەپىرى ئەو مەسىلەيە دەكتات، لە روانگەنى كەلى چەپ چەپ

بىگە تا دىد و بېچۇونى راستى راست، بەلام ئەدوى كە تا ئىستى روونە ئەدوىيە، ھەممو ئەو را و بۇ چۇوانانە ھىچ خىزىنەكى ئەو تۈپان بىر

خەللىكى سېلىلى شارى سەردەشت بە تايىەتى و بۇ نەتسەدە كورد بە كىشتى ئەداوەتەوە، بىگە لە زۆربەي كاتىشىدا تووشى قەيران ھاتسۇن و تەنانەت بۇونەتە ھۇى تېشكىانى كەسايىتى و كەرامەتى خۇيان و خەللىكى بەخت رەش و دامماوى سەردەشت.

نۇزىدە سال لەمەۋىدەر، واتە لە رېتكەوتى (٧اي پۇوشەپىرى ۱۳۶۶) ئى ھەتاوى، فرۆكەكانى رېيىمى دەل لە قىين و خۇنېرىتى دېكتاتورى سەددام، بە ئاگادارى و راپۇزىكاري، مەجلىسى قىادىتى سەورە (سەركەدەيەتى شۇرش) لە ھېرىشىكى بىن بەزىيانە ئاسمانى نامەرقانە شارى سەردەشت و گۈندەكانى بە گۈللەتى تايىەتى (چەكى كىيمىايى) بۇرۇمان كەردە.

دواي دواي ئەو رووداوه، دەنگۇنى ئەو ھەبۇ كە، خۇنېرىتىنى دەلىپىسى سەددام، ئەو چەكەيان ئەلە سەر خەللىكى بىن دېغاىى شار، بەنکو لە سەر دۈزمنان و خايىنە كانى ناو خۇيى، واتە ھېزىدەكانى ئېرەتى و مام جەلال لە كار كەرددە.

ھەر ئەو پېپەڭەندەلە لە شارى ھەلەبجەشىدا وەك دەنگۇيەك بلالو دەكرايەوە. بە پىتى ھېنلىك بەنگە شایىد حائى حاشا ھەنەگەر، لە رۆزانى ۱۳ ئى ۱۶ ئى مارچى ۱۹۸۱ ھېزىدەكانى ئېرەن گەرەتكەن دەرۇن بەرى ھەلەبجەيان داڭىر كەردە، ۱۵ ئى مارچى ۱۹۸۱ پېشەرگەكانى (يەكتىتى - پارتى و سوسىيالىست) و ھېزى ئېرەن بە ناوى ھېزى ھاو بەش ئېرەن و پېشەرگەكان چۈونەوە ناو شارى ھەلەبجە. (۱)

بە هۇى ئەو دېكەن ئەنچەرى ھەلەبجە لە ۋېرى دەستى ئېرەن دا بۇو، رۆزى ۱۶ ئى مارچى ۱۹۸۱ بە پىتى بېرىارى سەددام حوسىن و سەركەدەيەتى شۇرش، ھەلەبجە بەشىك لە خاڭى ئېرەن لە قەلەم درا، ھەر بەو بىيانوپەشەوە فەرمانى بۇرۇمان كەردنى دەڭەرى ھەلەبجە وەك پارچەيەك لە خاڭى دۈزمن (ئېرەن) بە گۈللەتى تايىەتى (كىيمىايى) بە فەرۆكەوانەكان راڭەيەندىرا.

دواي پاشەكسەئى ھېزى ھاۋىيەشى ئېرەن و پېشەرگە لە ھەلەبجە بەرەدە وەك گۆك تەپە، زېۋە، فرجىنى و قەلا و قارۇنى، كەوتە بەر پەلامارى دېنلەنەتى شەرۇفە لەتى كوردستان، ناوجەكانى تىرى كوردستان وەك گۆك تەپە، زېۋە، فرجىنى و قەلا و

ئەنگەرچى ئەم وەتەيەتى سەرەوو، وەك ھۇكارىتى سەرەكى ناتوانىت شەرۇفە و پاساوى ئەو جىنلەيەتەوە تاوانە كەورە يە بىكەت بەلام ناشىت ئەدوپىش بشاردىتەوە كە كىيمىا بارانى ھەلەبجە، زېۋە، گۆك تەپە و سەردەشت، بە واتايىك، ناوجەكانى ئېرەن ئەو دو شاردى كوردستان، پېمەنلىكى گەزىدراوى بە دەنگۇيەك كەدەمەنەت، بەو مانايە كە لە لايەكەوە رۇپلى زور زەقى ھېزى ئېرەن وەك دۈزمنى دەرەكى (لە روانگەدى عېراقىيەكان) و ھېزىدەكانى مام جەلال وەك خايىنىكى ناو خۇيى كە لەو سەرەدەمەدا بە پىساوى ئېرەن دەناسرا، لەو تاوان و كاردساتە دا تکولى لى بىرىت و وە بەرچاۋ نەگىرىدىت، لە لايەكى دېكەشەوە كىشىدە كورد و كەش و هەواي دەۋەتەكان لەو بەشىدە كوردستاندا (رۆزھەلات و باشپور) حەشار بىرىت.

۱۳۶۶ پوچشہ دی

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتبیه نازلیشیواده شیمیاباران کراوه‌کان دا

هه روهک ناماژدی پيپرا له مه ر شاري به كيميا کراوي سه ردهشت (وه هله بجهش) هه ر گرووپ و دسته يهك، تيروانيني تاييهتى خوي هه بوهه، تاقي ناو خفو و تاقى ده روهى و لات، ته نانهت بتو بد رزهوندي كهسى، بنده مالهى و بکره عه شيره قى ياز به رزهوندى حيزبى، كه لكى نادررورست و دور له به رزهوندى و مهسله جهتى تاكه كانى خمهلى كه نهتىم، لى مودودىگ، حامى دهان خفت دانه ده يك جن، و كمسن

به داخلیکی زورهود، رووانگهی زوریهی هره زوری حیزب و ریکخراودکانی سیاسی و مهدمنی هه روهدها خه لکی لئن قهوماو و ئازار پېندراوی سه ردهشت ، له سه ردو ئاستی زور نزم و كەسپىسيهود، دارېشراوه.

روانگه‌هی به رژیومنلی تاکی و یارمه‌تیه کی بی بایه‌خی مائی بگره ته نانه‌ت دوسیه‌یه کی پیزیشکی و کارتیکی جانبازی!

روانگردی دووهم که هی که سایه‌تی و ریکخراوه‌کانه، له گوشه نیگایه‌کی مائی و بازرگانی واته ودک مامه‌نه‌یه‌کی مادی سه‌رجاوه دهگری.

پر ناشکرایه، پر ژوسمی کارمسات و روادوکانی کیمیا بارانی هلهجه و سه دهشت پیش نهودیکه، رووداو و پوخاری ناحه زی شهر و قوانغیکی کاتی بشمیردیت، پر ژوشهیه کی دریزخایه ن و گه لانه داریزراوی ژینتو سایلی نه تهدوهی کورد (که تا نه مروش دریزده بیوه) دیته نهزار.

رواسته شاری سره داشت به یعنی له شاره کافی سنووری جوکرافایی نیز این له باری تپیکراییه و دنارسیرت، که له کاتی شده ری هشتم سالنه نیز این و عیراقی دستکرد، که وته به پلاماری ناگر و گازی کیمیایی شوچینیسته کافی عده دب، به لام له هه مان کاتیشا، له گوشه نیکایه کی ترهوه له لایه ز کار به دستانی قیاده دی سه ورده بدی

خواهش داشت و در آن سیک می‌گذاشت که نهادهای خود را، که مخصوصاً به مردم ایران و پهلویان می‌گذشتند، به علیه طلاق کردند. این اتفاق را می‌دانند که خواسته خود را از خود بگیرد و خواسته خود را از خود بگیرد.

ناشکرایه، له تو تراویزیده تاله دا، تنهانه ت جي پیچ به عسیه کانی عیراق نایینریت، به لکو، شوئنی پیچ زویه‌ی ملهور و دوهه‌تاهه زهیزه‌کانی ودک: ئەمریکا، ئالامان، ئینگلیز، فەرمانه و میسر و بگره کومکاری عەردپیش ودک رۆژ روونه. جا هەر له و سوئگەیەو، ئەو توانه نامروقانه نه تەنیا نابیت ودک ئاسه‌وار و ئاكامى شەر و دیارده‌یکى ناحەزى جەنگ سەیرى بکریت، به لکو پیرسىتە به چاوىكى ئۈرانە و ورد بىنانە، ودک پۇرۇزىدەكى لە پۇرۇزىدەكى دەش بەدى بکریت.

جيىي حەشاردان نىيە، ئەگەر كاردەسات و روودا و كانى دىز بە كەلى كورد لە ناوجەھى رۆزگەھلاتى ناودراتست دا، به تايىھەت كە لە لايەن يېشىمە جۇزرا جۇزەكان كەھش و ھەواى ئايىدەلۇزىكى جىياوازى تۈركىيە، سورىيە و عىراق و لە ماودى ھەشت دەھە دا لە خۇمان نە شارىنەوە و ودک پۇرسەيدەكى لە پۇرۇزىدەكى كەورە سەيرىان بىكىين، هىچ ئەگەر و پىرسىتەك لە خۇدا ئاھىتنىتەوە.

نهوهش ناشکرایه، هدموه و پوچه دلتهزین و نامروقانه، به هاو بیزی، هاریکاری و چرای سهوزی مادی و مانه‌هودی مل نهستورانی ناچجه‌یی و نیونه‌تهدویی به نهنجام گهه شستوه، تهنانه‌ت کپ بونویان به رژامه‌نطی خوینکراوه‌تله‌وه.

برووا ناکەم کە سیک بدلوزینەوە کە پیروزه کانی تواندنه وە ئاسەمیلاسییونى نەتەوەی کورد لە میشۇو دا ئینگار بکات.

نژیکه‌ی ۷۰۰ ساله نهاده و دیگر بدهادون له گهله را گویند، توانه و دو نینکار لیکردن، ناشنایی ههیه، (۵۵۰) سال له مهو بهره (۱۴۱۵) از به دابه‌ش کردنی نهاده و دیگر بدهادون سه‌های و عوسمانیه کان به رسمی پر و زده له سه‌های داسه پیغدار او دوستی پیکرد.

دەسپىكى شۇقۇسايدۇ ئاسمايلىسينى نەتەۋەمى كورد لە ئىزىز پۇرۇشىدەكى درېز خايىن و گۆشە ئىگيلى جىاواز و يېتچوو لە گەل بەر زەونىلى و بازىدۇخى پېتىست، ھەر لەو كاتەدا ھاتوتە كايىدە كە كوردەكانى رۇقۇلواش ئېيران، بۇ رۇقۇلەلاقى ئېيران (خوراسان و قوقان و) راڭقۇزىران و نەتەۋەدىيەكى كۆچەرىتىر لە زىك و مەلبەندى ئەوان، جىن نىشىن كاران. ھەر لە درېزىنى ئەو پۇرۇشىدەشلا، لە پارچەيەكى تىرى كوردوستان، كوردەكان بە دەستى پايان تۈركىستەكانى تۈركىيە، لە ولاتس خۆجىيى باب و باپىرانىيان شار بە دور كاران و ھەر ئەدو بىلەنە شەكت و مت لە لايدەن عەرەبەكانى عىنراق و دەكەز بەرسەكانى سورىيا دەچاۋ كرا. (۳)

لئیک دابرکردنی خاکی کوردوستانی گهورد له لایهن نیستیعماری نیئنگالیس و فهرونسه و به فهرومنی نهاده و دابلهشکاریه له لایهن کومه نگاهی تیو نهاده و مودی به تاییهه تی نهاده مریکا، جه مسده ریکی دیلکه پیروزه دی له ناو بدن و پاک کردنه و دی نهاده و دی میثینه خاوند که تبور و شارستانیه تی کوره دسته بهار دهکریت. ناخوکن هدیه نه زانیت، له سنت داردادان و ده شه کوشی و شار بددر کردنه سیاسه و ازان و پیاوه گهوردکانی کوره و مکوو شیخ عویبه یلوتلای نهاده، شیخ مه محمودی نهمر، سمکو، شیخ سه عیدی پیران و شهدیان، قالازی نهاده و قاسملوو، ملا مستهفا و نایب و ... هره له دوهه نهاده و مانا په پیدا دهکات.

پیوست به گوتن ناکات، نهگر کارهای سه رده است به روادیکی جهانی که قله بدهین وله چوار چیوی شاردا بودستیت، یان باشتر بلتین له چوار چیوی ههندیک دوییهی پیشکی و مالی کیان به خت کراودکان! به زمودنی لاوازی حیبی و... مهلهه تی بین دلیل و نهشیادا، سه روی دا پوشین، جکه له چه وشه کردن و به

۱۳۶۶ پوچشہ‌ری

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه رده‌شتبیه نازلیشیواوه شیمیاباران کراوه‌کان دا

گر کردنی دوچنان.

باسیک له وه دا نیه، کیمیا بارانی سه ردوهشت، کار دانه‌ودهیکه تریشی له سه‌ر دهسه‌لاقت دارانی شورشی نیسلامی نیبران و کهش و هدوای سیاسی و دخخی ناوچه‌که، دانادوه له په‌ر نهود له سه‌ر راتوه خوننده‌ودهیکه تایبې تیان له سه‌ر کردودوه.

دوبنې بلتنیز نه کەرئە کە رئە و کاره ساتە دە شە تەنانەت رووداونىكى جەنكى لە ئىپاران ئىپاران و ئىپاراق دا بوايە، دەشىت پاش تەھاوا بۇونى شەر و پېنىڭدان، ئەدو شارە به تەھاوا ئىخالىن كرابا، ئاۋادان كىرىنەوەدى سەردەشت بە پېنى بە رەنامەيدەكى تايىھەتى و جىياواز لە بۇودجە و بە رەنامەكانى ئاسايى، دەستى پىن كەدبىا و بۇودجەيەكى تايىھەتى بۇ لە ئاۋ بىرىنى ئاسە وار و كارىچەرەكانى شەر، ھەر دەنگ كىرىنەوە قەرەبۈو دەرئەنچامەكانى دەرۈونى و جەستەلىي تەرخان كرابا، بەلام نەتەنبا ئەو كاره نەكراوە، بەنڭو لە لايىھەكەوە لە بۇودجە دەولەت و پارىزىگا ئاساپىشدا، ئاورىنىكى لە سەر نەدرارەوتەدە و لە لايىھەكى دېكەشەدە تەنانەت لە ھەۋلى ئەدو خالانىدى خەمەرە دە بىھۇن.

۱- تا نه و جیگیدی بزیان بووز ده خوات نه ته نیا کار دانه و دینه کی نیو نه ته و دینی بـلکو ناخوشی شاردا دا پوشیرت و ته نانه ت به روی داهات تووی شار له ته او ولی لئی بـی خدمه ریت و بـی احوجونه و دی له سره کات.

۲- زوریه‌ی نیمیتازات و که در سه‌ی مانی و هکو یارمه‌تی ته‌کنیکی و پسپوری نوروپاییه‌کان و ژایپنیه‌کان بتو چاک سازی و گوارانکاری روو خساری شاره‌که و هه لکرتنی فقر و نه‌داری خد لک له گه‌ل یاره بگوردته‌وه و له لایدن دووه‌تی ناوندنی بتو جنگاو شونتنکی تری ناو و لذات (جا یا نه لذین ده‌هودی و لذات) بقزوریته‌وه.

۳- مه خابن، توپیهای بانگکدازو و بانگکشه‌ی پاکه‌یاندراوه‌کانی و لاتانی دیکه به مه بهسته هاوکاری و هاریکاری و ناماده بوونیان به قدره بیوو کردن و ناآودانکردنه و مهی بنه رفتی شاری سه دردشت له لایه ن دوچه ته ود، دوستی رفتی نکناراوه، هفی قه بیوو نه که کونشی به هفکار و نیستنلاالی نه منه تی و سارودخی تابعه تی ناساندراوه.

۴- به پیش زانرا و دکانی ناخوی خله لک، تاقیکی به رچاو ناسانکاری و ببورسیهی خویندکاری له بواری پیزشکی، نهند از باری نامیره کانی پیشکی و رشته گهله دهروون ناسی و هه رودها له به ستینی پسپوری و زانیاری کیمیایی بو خویندکاران و لاوانی شاری سه رد هشت به چه شنیکی تایبه تی له لایان تاقیکی له دوهله ته کانی نه درووپایی و هی ترته رخان کرابیو، بو نهنه مانه و نووره جاوه کانی ... قوزرا و نهه تهود، که زیاتر له سمت فهه قدره به راوره دهکرت.

۵- تا نه و جیگه یهی که ریی هبووه، ههول دراوه سه رد داشت و دکوو یهکن له شاره کانی دیاردهی شه وی داسه پیندراو، ناو ببردیریت و زیاتر له راده زرق نه کریتهوه تا مه بادا بیته هوی هه لچوونی ههستی نه ته واشهی کورده کانی نیازان و پارچه دابه شکراوه کانی دیکه کورده استانی بن دهستی تورکیه و نیپاراق و سوریا، له هه مان کاتیشا ولا تانی پیوندیدار له گهل کیشیدی کورد به رد دوام له هه ولی نهوده دا بیون که مانای کیمیاوه کراوه شاره کانی سه رد داشت و هه لبهجه چهوا شه بکهن تا نه خوازاه داهاتوودا و دک

به نهاده یه دن بود دایلین کردی ماضی چاره‌های عویضی و بریاریکی حمه خواراهه هه لئی لی ووربردن. رونکه جینی هیچ نهاده رینک نهادنیت که کاردسات و توانانی به پیلان و بد رنامه‌ی کیمیا بارانی نهاده و می کورد (باشدور و باکوور و روژهه لاتی کوردوستان) خوینلند و میه کی نهاده جونیه و میه له سره بکرت.

کیمیاوى کورستان كتو مت له قالىب شەرى داسەپىندرابى ئىپاران و ئىپاراق، خۇتنىدە وەو لېكىان وەيدىكى سەخت ئامىزى و روالەتى لە سەر دەكىرىت و بە يەكىن لە دىيارەد روخيتەدەكائى شەر و تىكى هەلپۈزان لە قەلەم دەدەن. بە دەڭەن دەپىزىت و دەپىزىت كۆمەلگەن جىهانى و بىخراوبى ئىپەتلىق دەۋولەتى لەو باراۋە كارىكىيان بۇ كورە، نە وەك نەھتە وەو گەلەتكى لىنى قەمماو بەتكۈ وەك مەۋەشىكى، كەدىت.

له باری ایسا یی و سیاسیه ود، زینتوساید و قیکردنی نه ته ودی کورد (به تایپهت کیمیا بارانی سه رده شت و همه لجه) له ماودی یه ک سه دهی را بردو دوا خال و به لکه یه ک زور دان پندا هینه ر و جیئی سه رنجه؛ نیمه و دک میله تی کورد (و دک نه ته ودیه کی جیاواز) بومان هه یه له همه مو باریکدا داوای مافی دابین کردنی دیغورکراتیکانه چاره نووسی خومان بکهین و له سه ره مسله حدت و سه قامگیر کردنی مافه رو واکانی خومان بیریار بدین. چوونکو مه خابن له و چهشنه پیروزانه دا واتا، فهتوای شه ر له سه ر کورد، پهش کوشی خله لکی مهدونی بتی چه ک، بتی سه رو شوین کردنی لاوان و هه ستیارانی به نه مددگ، شار به دور کردنی گه لینک له ولا تی خوبجینی خوی، ناواره و دور به دور کردنی سه دان هه زار کورد، نه نفال کردنی مزوچی کوردی کافر و بتی دین! شوشتنه ودی میشک و زدینی لاوی کورد به مه بستی دابیان له را بردوی نه ته ودی خوی، قهلا چیکردنی زید و مه بندی کورده کان، کیمیا بارانکردنی کورد له هدر چوار پارچه کی کورده وستان به گولله تی تایپهت و به شیوه گهله جوار و جوچور و به بینی داب و دوخی

۱۳۶۶ پوچشہ‌ری

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه رده‌شتبیه نازلیشیواوه شیمیاباران کراوه‌کان دا

زدهمان هه ر دريزهه هه يه، جا هبيچ جيوازيه کي نيه، به هه ر ناوينک و له سه ر هه ر شيوانيک به ريوه بچيت.
شاعيرانه يه نه گهر وا بير نه که يندوه که گوللهه تاييهه تي له قاپوري زينواسيلدا به رامبهه به کوره، دابهه ستراود و له حالي جوانهه و دادايه، بویه پيوسيته ريگه چارديه کي
سه رهک و هه مشهدي بو يشنگيري و به رگري کردن له کيميا سارانکي تر و زينواسيل و جه ناهه تيکي دنکه، لدورزتنه وه.

بن شک خوینه رانی نه و باید ته لهو راو بپچوونه له گه لمانداز که، تهنيا کاريکي به رچاو له بستيني کيمياوي کراولي شاري سه رده شت کراوهه نهوده بوده که تافقيني مرؤشي نهشياو لينه زان، له هه مان حاليشدا گريدرارو، له سه ربه رژه و نلدي تاك و بنه مانه يي و هه رودها گويزاري اهي، هه اسسورانيکي لازمايان هه بعوه، عديني نه و هه رسنه يهش له لايدهن کورده کانی بدشيكى ترى كورستان (واته بن دستي نيراق)، به شيو زيکي ديكه رچاو کراوهه، کوره گونه نتى تا گيرفان و جانتايان خالى بعوه، کيميا بارانی هه لجه و سه رده شتنيان و هك کراس عوسمان و بنیشه خوشکه، به رز کرده ته و پاش پر کردنى گيرفانى کدسى و حيزب حيزبيته خويان كپ بعون، به واتايه کي تر نه ته و ديه کيان كپ و ده مکووت کردووه. چالاکي و هه اسسوراني حيزبه سياسيه کانی کوردوستانی فيدرالى نيراق هه رودها گروپ و رينخراومکانی روزهه لا تيش لهو بواردها، کوهه تيک پرسيار و سه ر سورمان دينيته کايدوه. قسهه له سه رنهه که به ردها کردنى بندهما سه رده کيان و چه سپان به هيئتيک قازانجي ناسه رهکي و په راونيزيه و ده ته و ديه کي بن دستيان فروشتووه و هه ربه ته او وي ماناي ووشده و نووزده مان لئي بواره.

خو نیستا کورد له باشوری کوردوستان نازاد بوده، تداناهت ماوهیدی کی زوره (۱۵ ساله) چه کمده دوزمنان خاکیان گلاؤ ناکات، نهادی بپوشی کاربیه دسته کان و ماقووله کان و سیاسه شفانایی نه و بهشهی کوردوستان هر به جاريکی نوزو و وزهیان لئی برآوه، له گله نهادهش هر دنگیکی حق خوازانه و پروا له مه به ناکام کیاندنی توانی کیمیا بارانی هله بجه و بگره سه رده شتیش کپ دوکه ز و له گهله کوت و زنجیر روپیه روپیان دوکه نهاده. خو نیستاکه که س پیشی پی نه گرتون، سه دامن درینه له سه ره میزی دسه لات دا نه ماودتهود، نایا جیا له ودیه که له سه رخوینی کوردی بین توان و زونم لئی کراو، مامه لهی نهیتی و ناشکرای مائی و... ده گریت. نیمه به قوروسی له سه ر نه و باوده دین که، فیلا کردنسی به رژه و نلسی نه ته ودی و پروایی گله که مان له پینساوی به رژه و نلسی و مسلمه حه تی کاتی حیزبی و کسی خه بیانه تیکی نه به خشراو و زور گله ودیه. (۶)

دودو ئەنحاجم:

نه‌گهر به کورتی چاوینک به سه‌ر دیارده و رووداوى راسته‌قىنەت ھۇنىكاست بخشىنېن و له شىشەتى ئەو رووداوه ئاورىپك بىدىنەوه سه‌ر كاردساتى كىميا بارانى سه‌رداشت (و
ھەل‌بجە) بۆمان دردەكەۋىت كە كورد چەندە چەدوساوەتەوه و تاچ رادىيەك زولمى لېڭراوه. دىيارە بهرامبەر يەك دانمانى كاردساتى ھۇنىكاست له گەل تاوان و رووداوى
گازى كىميانى سه‌رداشت و ئەنۇساپىلى نەتەمەدى كوردىلە هېچ شىۋىدەك دروست نىھە و ناش گۈنچەت.

رژیمیکی تایبیه‌تی به ظایلی‌لوزیه کی کاتی و هنه‌نلیک مرؤشی رده‌گهه ز په‌رسن به دهستی هیتلیر کاریکی کردودوه، تاکوو نیستاش له قازانچه کانی نیسرائیل به تایبیه‌تی و یه هوویدیه کان به گشتی که لکی لئی وور ده‌گرن و به رهه‌میان بتو ده‌داته‌وه، به‌لام ژینوسایلی روشن نه‌ته‌وهی کورد له ماووه (۷۰۰) سال، به تایبیه‌تی یه‌ک سه‌دوی هاوچاخدا به‌ردومام وینی قرتان له لایمن ریشم گهله جیاواز و له سرینه مانی ناتاهه‌با، هه در دنیه‌هی بیوه، شاکرایه ددم به‌ستن و کب یونوه دوونه‌ته بالا دهسته‌کان و

ریکخرا و دکانی نیو نهاده و دی و کفمه لگکای جیپانیش ده ستیان بهم پریوزدیده دنگینه.
به کار بردنی بومبی نهاده توم له مهر شله کانی هیرلوشیما و ناکازاکی ژاپن له لایهن نه مریکا، نه گله رچی جیگله شه رمه زاری و مه حکومه، به لام ناسه واری دریز خایه ن و به رد و اموی نه بوده، گازی به سه رداریزراوی سه ردشت جگه له پیک هینانی گیر و گرفت و ئازاریکی زوری جه سته لی، کاریگه ده و پنگدانه و دی له سه رخه تکی نه دوکات و مندالان و به روی داهاتووی سه ردشت و گوندکانی هدهی و هه ردشیت، نه دوش به به لگکایه کی زوری زانستی و توییزنه و دیه کی له سه ر پن، مسوکه ر دهیت . جا نه گه ر نه ووی داهاتووی سه ردشت زوو توورمو عه سه بی دهیت، نه گه ر بینیتان و به گوتان کهیشت که مندا آنکی ناسرو وشتی و سه قدت له دایکبوو، بومان نیه، سه رمان سور بینیت و به گه ران له هوکاری تاییه تی خومان ماندوو کهین، مانگه شه و سه به نیواره دیاره . دنگه نه گه ر نیستا نه فلاتقونی حه کیم زیندوو بایه، په رتووکی یاساکه دی (قوانین) خوی به شیوه دیه کی تر و له سه ر میحوه دیکی تر دننووسی . دیان موسا جویکی تر له مه فیرعونیه کاندا به رهگاری و به ربه رهکانی دکرده، ئاموزگاری پنجه مهه دنگانیش له سه ر شیوارو بند ماکی دیکه داده دنگانیش پتنسه دیه کی دیکه له مه فولیه سووف، مرغاف و فهزیله ده هنایه کایه وه .

به بنی قسمه توانی کیمیا باران کردنی شاری سه رده است پیووندیکی پتھوی به پرتوزید میثووی ژینفوساید و قر کردنی کوردووه هدیه. نهودی که له سه رووی گشت لیکانه وودو بیرون را کان له مه رندو جینایته دوبیت له بدر چاو بگیرتری، نهودیه که، کاردستی و دلته زین و بن وینه له میثووی ژیانی مروقدا پیش هدمو شتیک ژینفوساید له تدوینه که، تهیا بهلا و روود اوونک له سدر خه لکی شاری سه رده است به دی ناکریت.

به دریزی چند سه د ساله کورد به ردمام و بن پچران له ژیر چرخی پروسدی ژینوساید و لمهت لهت کردن دایه، پروسدی سرینهودی بیری نهاده و می، کوشه اکوزی و نهادن، کیمیا باران کردن و کهونته بدر قامچی گولله تایبیه تی و هزاران بهلاو به سرهاتی دیکه، له لایند دوژمنانی راسته خو و به ناریکاری و نیزنسی چاوزده که ران نهادن، کیمیا باران کردن و کهونته بدر قامچی گولله تایبیه تی و هزاران بهلاو به سرهاتی دیکه، له لایند دوژمنانی راسته خو و به ناریکاری و نیزنسی چاوزده که ران و ملوره کانی سه ردهم، به ردمام و نامرفانه له ئارا دایه، جا کاری کوردی چاره دش و بن کهس! بهو جیگایه گهیشته که زرته بوزیکی نه فریقایش له کینیا، لئیکه و توته پیلان و بهر هه استکاری له گه لدا دهکات، هدر نه و قولنه دشنه که ئاپو و باکووری کوردستانی به دوژمنانی گاهلى کورد فریشت تا به لکو زورتر خوی روپسی بکات.

به راستی سه رمان لئے شیوه اعمو نازانین کام برینه سای تیز بکهین، برین و داخی را گوییزان و قهلا چو کردن، برینی تکووی و ئینکار لئی کردن، برین و داخی ئەنفال و راشه کووژی و هه یان هه ئەله بجه و سه ردشت. به هیچ شیوه دیده که رهوا دروست نیمه و ناشیت کیمیا با رانی سه ردشت له کاردسات و جینایه ته کانی میژرووی خوشان جیا بکەنیمه، به بی دودنلی و را رایی ده بیت چاو له و راستیه بکهین که نه و پیروزه دیده به شیواز و ئامراز و به رنامه دی کاتی به زیوه چووه و به زیوه ده چیت، بولیه هه لاواردیان له یەکتر هەله لەکە کی زور زوقی مەنزوویه.

تawanی کیمیا باران کردنی سه رده است به دلگایی نمونه و دک نهات و سه دام و گددو گوده کانی کوتایی پی ناید، به دایین کردنی روژیکی سه مولیک و مونومنتیکی پی روچ! پیک هنیانی چند دزیله یکی کی پیشکی و بیمهی و گیان به خت کراووه و بیانیه، دروش و شوخاری ریخراو و جه ماعده تیکی حق له لایه و لاییله ری کردن لهم لاو لا و خو ددپال هاویشتی نهم و نه، ناتوانی و پی ناچیت شانی خومان له بن قورسایی و گریگی نه و جینایه ته بخزینیں و بو هه میشه خاتر حدم بن و حاو دایشتن.

تۆ بىلىنى نەو كاره ساتانە هەمووي نەگەر يېتەوه سەر ئەو راستىيە كە كورد وەك نەتەۋەدەيەكى بن دەست لە كەنلىيان روپىيەرپۇ دەبىتىدە؟ با خۇمان لەو راستىيە تفت و تائىلەش كېيل نەكەين كە كورد لە هەممۇ لايەكەدە بە يەك چاۋ تەماشا دەكىرىت و كەشت دۆزمنان يەك خۇينىنە وە بەچۈونىيان لە مەر كورد ھەيدى. نەو و تەنەيە خۇى لە خۇى دا ھەنكىرى بەشىكى دىكەمە نەو راستىيەيە كە كورد تاكۇ نىستا وەك ھەممۇ مىللەتكانى تىر دانى پەن دانەنراود، و ئىنەيە نەتەۋەدەيەكى خاومۇن ماف لە لايەن سورىيە و تۈركىيە ... ھەر وەھا كۆمەنكىاي نېيۇ نەتەۋەدەيش نەناسراود و نە سەلمىئىنراود. لە دەر ئەنجامى نەو بایانەت داد قۇوانىن يەنچە بۆ ھەندىدىك خالى راڭىشىن كە بىلۇستەرە رەجاو بىكىرت.

- دولتی نیستای عیراق وک دولتیکی عیراق و به پرسی سه رودایه تی دوپه ته کانی پیشو، پیوسته له خه لکی شاری سه ردشت به پرسی داوای لیبوردویی (عوزخواهی) بکات، هه روهها پیوسته له هه وکی قه ربیو کردنده ودی نهود توانه دهشی دا بیت.
 - پیوسته لیزنه یه کی تیو دولتی به سه رپه رشتی ریکخراوی تیو نه تهدویی له مهدر نهود توانه پیک بیت، به شنیده که هیچ پابهندیه کی به هیچ دولتیکه ود نه بیت و سه ریه خو و راسته و خوکار بکات تا همه مو و توان باره کانی، راسته و خو و ناراسته و خو بداته به در دستی عه دامنه و لق پرسینه ود.
 - پیوسته خواهداری نهوده بن (وک)، دبارگار وله ذکر ناید دوقی حمایت، کنمای باران و زنگنه سایلی گله، کورد له لایه: (۷۷) دوه و به دومنهت نهاده و لئه و

۱۳۶۶ پووشپه‌ری

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه رده‌شتبیه نازلیشیواوه شیمیاباران کراوه‌کان دا

کرد و دو دز به مرؤوفیتیه مه حکوم بکریت. چونکو ندو کارهاتنه پیووندی به کومه تگای جیهانی و به مرؤفایته ووه هه یه.
۴- ریکخراوی نیو نه تهودی، به یارمه تی دانی ثابوری و زانستی و پیشکی خه تکی شاره کان له هه ونی ره بوبو کردنی ئه و جینایه ته داییت و ندو کارهش هه ر دویت راسته و خوو له زیر به رسایداتی خویدا بیت.

۵- پیکهاته و ریکخراوه کانی در دودی و لات له تاراوه کدهدا بیوسته ئەو جینایته ودک خۆی بە دوله کانی دیکە بنا سینز.

۶- نه رکی سه رشانی همه مومنانه که له هدر چوار پارچه‌ی کوردستان و تارا و گهه‌دا، به ردوان له سه رئاسیلایسیون و تینوسایید کردنی گهله کورد پیلاگر بمعینیه‌وه تا مافی نه تهدویه‌یمان له لایه‌ن کومه‌نه لگانی جیهانی و بیکهنه‌ی نیزه نه تهدویه‌ی به فه‌رمی بناسرت و دانی بیندا بیندرت.

۷- گشت ریکخراوو نه نجومهنه کانی چالاک له بواری کاره ساتی کیمیایی سردادشت و هله بجه داشتی راسته و خو و سه ریه خو به رنامه‌ی پیوست دابریزیت، پرسه و پیداویسته کانی خوی به ریوه بهربت، به بنی ندوهیکه هیچ وابسته‌ی و پینه‌ندیکه بکه کاریه‌دستان و ماقووه‌که کانه ود هه بیت، به مانایه‌کی دیکه، راسته و خو و بویرانه به رنامه‌کانی خوی، بتو خوی به نه نجام بگاهیه‌نی. جن گوومان نیسه به ریوه بردنی به رنامه‌کانی ساًلودگدری کاره‌ساتی کیمیایی به کارگیی دهوله‌ت و خوتقی هه تقووتنه‌ران، درنه نجامکی گرنگی هه بیت، جله له جه‌واشه کردن و له لاری بردندا، جی تری لئی هه لاتکه‌وت.

- پیوسته همه نازار پیگشتوان و قوربانیانی شاری سه رده است و ته اوی گوندگانی سه رده است به بنی هیج جیاوازیه که قدر بیوی اند تو اوانه یان بتو بکریته وود؛ حق واشه بتو همه نازار خه لکی شار و گوندگان به بنی هیج جیاوازیه که، نهوانه نیستا له زیان دان و نهوانه نهودی داهاتوش، دهیت بدو پهلوی ریز و حورمه ته وود، له زیر جاوه دلبری رنگراوه نفع نه ته و بیه کان دوسمیه تابله تیان بتو ساز بکرت.

۹- پیوسته دقتنه ری ردهبه ری، دوله‌تی ناغای نه حمده‌دی نه زاد، مه جمهه‌عی ته شخصی مه سله‌حه‌تی نیزام، پارله‌مان و.. به به رنامه و بودجه‌یه کی تایبه‌تی له هه‌وئی ناوه‌دنده‌وهو پهروپنانی پیشه سازی و پژوهه خزمه تکوزاریه کان، زانکو و پژوهه بنده‌رته داریشتن بخه‌لکی لئی قهوماوی سه‌ردشت بن، تا له داهاتوویه کی نزیکدا روحساری ناحه‌زی شار و کوهه‌لکای سه‌ردشت بدرو پیشکهوت و گهشه سه‌فلن هه‌نگاو هه‌لینته وه.

کوہتاپی:

نیمه له سه رندو باوده بین تا کیشیدی کورد له سه ربته مای دیاریکردی مافی چاره‌نووسی نه ته اویه‌تی، به شیواز و میتویدیکی دیموکراتیانه، له ناوچه‌ی روژه‌لاتی ناویندا چاره‌سر نه کریت، به بین در ژوئنگی کاره سات و رووداوی لهو چه شنه، به دردوم، به شیوازگەل و له ژیز سه رندبی جوزارو جوزار له جینی خوی دهه نینیتهدو، واته کن به رکبی نه دیارانی کورد له دالدداهی نه که و ماو دا، ژینتساید و قر کردن، جازیکی تربه ناویکی تربه روژگاریکی تربه سه ری دا دمسه پیت و دریزدی پن ددریت و کوتایی پیت نایدیت.

له راسیتدا چه دمه سه ری و ژینوساید و خاشه برکردنی گشت نه هاته کانی که له کده مان و قله در بیووی هممو رووداوه تاله کانی میژووییمان بو هدمیشه به گدیشتن بد و مافه روایه و به ستراوخته ود.

عی یووشهه دی ۲۷۰۶ - عی یووشهه دی ۱۳۸۵ سه رده دشت

سدهچاوه : مالیه‌ری گیاره‌نگ / ریکه‌وتی : ۲۷ی جونی ۲۰۰۶

کیمیاباران کردنی سه رده است، تاوان‌تکی گه وره‌یه به ته ویکی دوزمنانی نه ته و که مانه وه.

فهودستان: مهدیهان فستاف

به دریزایی میتووی مملوانتی هیزدکانی ناچهی و جیهانی که لهسر خاکی کورستان سه رهای مانویرانی و دهربده دری به زور و به ناچاری کراونه

شهریشا ههتا بگا بهودی که به دزی خه لکی مددنی به کار پیشتری .

ردیگه دووباره گیرانه ودی رووداوکه پیویست نه بی، بدلام نه بهر شده وی بهداخوه نیستا زوربهی خه تکی کورستایش لدم تاوانه گهورهیه و دکو پیویست ناگادارنین به

پیویسی داراهم هر رچت به کورنیش بی، نامازهاییک به روادوکه بکلم، سالی ۱۴۷۷ تیواری و بزرگی مانکی شهش (۷) پوششیه روی (۱۷۷۴)، فروکه جدیکیه کاشی

به کوچه‌گل کوژ به شیوه فراوانه بپریکه م جاریبوو به کار دههات، به تاییهت دنی خله‌نکی بی‌چدک و سیشیل، دیاره که متر له سائیک دوای ئەو تواوانه هەمان چەکى کیمیاوى قەددەگەراوی نېۋەدۇھەتلى ۱۹۸۱ لە شارى ھەندەجەدا بىكارەتىرا و نەم جارديان ھەزاران كەسى كىردى قوربانى.

له ئاکامى ئەو تاوانىسى يېلىنى بەھس دىرى مۇۋقايىتى و دىرى خەلگى كوردستان و شارى سەردەشت، وىرىاپ وىرانى و خاپوركىرىنى چەند بىنایەك بەگۇزىرىدى ئەو

زانیاریانه که تومارکراون زیاتر له ۲۰۰ کدهس گیانیان له دهست دا و ده هلهزار (۱۰.۰۰۰) کدهس بریندازیوون، بیگومان فیستاش ژماره یه که به بریندازه کانی نمه تو اوانه

چاک نه بعوینوه و لهه زماره روزیان که ناکامی سه خنی بزینه کاییان و نه بعوینی چاردهه ری پیوست بفیان و کامفرمجه می بپیراکه یستانیان تا نیستگیانیان له دهست دواوه و کهم نهندام بعون، سله رهای نهدوش کاریگه ری به کار هینانی نه و چه که نیستاش دواه هه زده سال به سه رخه تکی نهم شاره و سروشتن

جواني نه و شاروهه دياره، به جوريک بوشه هوي ويراني هه تا کانی و تاو و روکه کانی نه و تا وچيدهشی زاراوي کرد.

درینی و سامانکی ندو کارهای ساله نمودنیه که که ساییک بیویه فوریاتی هیزین بهر له و کانه دا له لایه نین رینیمه حاکم له

وکی حوسیان دا مافه کلاین پسیل دراو و روکیمان لیکراو، لهوان سنهما له پههار له دهودی خوره بیون بیونه هه حکوم بیون به مردن.

قله ردیوبوکردنه و هدی زدره ر و زیانه کانیان نه کراوه، به بروای من نه رکی هده مهoo مرؤفیکی نازیبیخواز و مرؤفقوسته کار بتو نهم مهلهلهیه بکا.

به دوکیومینت کردنی نه و تاوانه:

پیوسته که سانی شاردا و پسپورچ له بواری یاسایی و چ له بواری نامار و پیشیکی و ... هتله، ژماره دی دروسنی قورباغیان، برینه‌داران و چه نهادی و جزوی گازه به کار هینرا و دکان، زهره و زبانی ندو گازانه بوسه رنادل، کانی و ناو، پوک و سروشتنی ندو ناوجه‌یه و وزعیه‌تی نیستای برینه‌داره کان و هروده‌ها ناسه‌واره دریخاینه کانی نه و گازانه و جزوی نه خوشیه کانی که به هفون نهدم گازانه‌وه تا نیستاش به درده‌مان و گیان له برینه‌داره کان دستینن، پیوسته بهوردی لقیان بکولریته ود و دکو په رودندیه که ناما ده بکری، چونکه نه ودنی من ناگام لبین قورباغیانی ندو کاره ساته له هیچ لایه که ود قه ره ببو نه کراونه ود.

ناساندگی ئەو تاوانە و ئاگادار كىردىنە وەي خەلکى جىهان:

حەوتى پۇوشپەدى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالەي سەرەتەشىتىيە ئازىزىشىواوه شىمیاباران كراوهەكان دا

دیارە لە بازىدەيەكى بەرتەنگدا هېنىدىكى لايەنى نېيۇنەتەوەيى ئاڭادارى ئەو مەسىلەيە هەن، بەلام زىاتىر ئەو ئاڭادارىش لە رووي پېرەكەيشتنى پېرىشكى و دەرىمانىيە وە بۇوە، بەشى گەورەي خەنلىكى جىيان يان ئاڭادارى ئەو تاوانە نېين يان وەكۆ يەكىن لە درەنچامە كانى شەرى نېيۇن دوو ولات سەپىرى دەكەن و ئەودەي كە لە و نېيۇندا باسى ناکىرى و كەس ئاڭاڭىلىقى ئەنلىقى قوربانىيەن ئەو تاوانە و كوربۇونى ئەوانە.

بۇيە پېيۇستە ئەو مەسىلەيە گىرىنگى تايىەتى خۇرى بىرىتىن و خەنلىكى زماڻازان و شارەزا لە ولاتانى دەنەپەن ئەنلىقى كۆر و سەمەنارى تايىەت بەم مەسىلەيە لە دانىشىگاكان، پارلەمانەكان و شۇنچى شياوهەكانى ئەم باسانە بەرىۋەبەرن و لە پۇزىتەمە و كۇفارەكاندا بابەت و لېكۈلەنەوەي پېيۇنلىدار بەم تاوانە بنۇو سن و بلاو بىكەنەوە.

يادىرىنەوەي ئەم كارەساتە:

بەداخەوە نىستە ھەموو خەنلىكى كوردىستانىش زانىيارى تەواوپان لە چۈنۈھەتى ئەو كارەساتە و ساماناكىيەكەن ئىيە، بە مەبەستى ئاڭادارىنەوەي ھەممۇوان و لە لايەكى دىكەوە بە لەپىر نەچۈنەوەي قوربانىيەن ئەو تاوانە بە پېيۇستى دەزانم سالانە يادى كىيمىبا بارانكەنلى شارى سەرەت و ناوجەكانى دروبىرى لە سەر ئاستى كوردىستاندا و فراواتىر لە ئاستە نېيۇنەتەوەيىيەكەندا بىرىتەوە ھەر وەك چۈن يادى كىيمىبا بارانكەنلى شارى ھەنەبەجە و دۇنى باليسان و ..ھەنەدەكەيىنەوە، ئەم پېيۇنلىدىيەدا ئەركى حىزىنە سىياسىيەكان و لېكەخراوە مەددەنلى و پېشەيى و كۆمەلەيەتىيەكانە رۇنى كاراى خۇيان بېكىن.

حىزىنەتى ھەنەيى كوردىستان كە بە خۇشىيەوە ئىستە ھەر دوو ئىبارەكانى يەكىان گىرتوتىوە و كەش و ھەوايەكى تازە بۇ خزمەتى ھاولاتىيان لە سايەي بارودۇخى ئىستىتاي ناوجەكەدا ھاتوتە ئاراواه، بۇيە چاودپوان دەكىرى حىزىنەتى ھەنەيى كوردىستان فيستېئانلى سالانە بۇ ياد كەنەنەوەي قوربانىيەنانى شارى سەرەت بەرىۋەبەرى، ھىۋادارم چىلى لەو بارەدەيەوە كەمتر خەدمى ئەكىرى.

سەرچاواه : مائىپەرى كىيارەنگ / رېكەوتى : ۲۸ جۇن ۲۰۰۶

دادگایى كەندى ئاوانبار فرانس ئان ئانرات لە شارى لەھەمى ھولەند

نۇوسىنى عەللى دەھىمە

لە پۇزى ۲۱ ئى نومۇروە تاکىوو ۹ دىسامبرى ۲۰۰۵ ئى زانىيىنى دادگایى دەسىمى ئاوانبار فرانس ئان ئانرات لە شارى لەھەمى ھولەند دەستى پېكىرە.

ئەو دادگایى لە سەر شەكايىتى ۲ كەس لە خەنلىكى شارى ھەنەبەجە بە ئاودەكانى دالىما مەممەد و لېتىز قادىر و عەللى دەھىمە خەنلىكى شارى سەرەت و دانىشتۇرى و لاتى ھولەند دەستى پېكىرە. پاش لېكۈلەنەوەي ئاوانبار فرانس ئان ئانرات لە مانگى عى ۲۰۰۳ لە لەھە كۆمەتەيە چاڭ وەك كۆمەتەيەكى دەز بە ئەنفال كەن و ئۇنوسايدى گەلى كورد لە ھەموو پارچەكانى كوردىستانى داگىرەكراو، ئەم شەكايىتەي بىرە مەجلىسى ھولەند.

پاشان بە هاوكارى PS (sosyalistise partaye) لە ھولەند دەست كرا بە لېكۈلەنەوە. ئاوانبار فرانس ئان ئانرات كە لە سانەكانى ۱۹۹۱ ھەتا ۱۹۹۵ ھەتى ماددى شىمېيابى بۇ درووست كەنلىكى گازى خەرەدل، لە ئىزىز دانانى شىركەتكەنەكانى جۇراوجۇر لە سەتگاپۇر و سۇنيس و ئىتاليا و ئۈپقۇن و ئۇرۇدقۇن، لە رېكايى ئەملىكاوە بۇ ئۈپقۇن و ئىتاليا و لەۋىوە بۇ ئاتىيۇزىپ لە بىلەيىك و لەۋىو را بۇ بەندەرى ئاقابە لە ئۇرۇدقۇن و دوايە بۇ بەغلا و پاشان گوازىتەوەيان بۇ كورەخانەكانى درووست كەرى موادى شىمېيابى بۇ درووست كەنلىكى گازى خەرەدل يان مۇستەرگاز و تالقۇن لە گازىكانى جۇراوجۇر و موادى TDG POSL3 POL3 و چەندىن گازى دىكە كەنلىك وەر گىراوە، بۇ بە دەست هىننائى ئەو گازانە و چەندىن گازى دىكە ئاوانبار فرانس ئان ئانرات يارەتى حىزىنەتى بە عەسى داود بۇ بە كار هىننائى دەز بە گەلى كورد.

يەكەمین شار كە بەو گازە بەر بۇمبارانى شىمېيابى لە پاش شەرى دووھەمنى جىھەنلىدە (پاش شەرى ئىپير لە بىلەيىك) كەوت شارى سەرەت بۇو، ئەم شارە بە دەستى فرۆكەكانى میراثى فەرانسە بۇمباران كران، لە كاتىزمىرى ۱۹۸۷ ی جۇن ۲۶ دەقىقەتى رۇزى ۱۹۸۷ لەم رۇزىدا بە ھەزاران كەس بە ھۇى نەزانىن و كەم نەزمۇونى

۱۳۶۶ پوششی

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه رده‌شتبه نازلیشیواوه شیمیا باران کراوه‌کان دا

گیانیان که وته مهترسی و تقوشی زامدار یونانی چهسته‌ی و دهروونی یوون.

له کاتی بقماران دا و ساتنه کانی یه کهم دا ۲۹ کم شه هیل بیوون و ناوہنلای شاری سه رده شت له چوار لاده که وته بهر پله لاماری فروکه کانی عیراقی و هه رووهها له درمهوی شاریش گوندی رده هه رمنی و دهوره بیره بیهرا و شلماش و بیشوری و ناگوړه لهو ناوچه هه که وته بهر نهه و یه لاماره درندانه یه.

پاش دو سال نیو له کارساتی بومبارانی شیمیایی سه ردشت و دوره رویه ری هئینه تیکی پزشکی هاتوته ناوجه که و بهشیک له شه هیلان و برینداره کانیان له لیسته زردر دیتوانی شیمیایی دا تومار کردوده، که به داخهوه نه و لیسته تومار کراوه لیسته ته او نیمه و زیاتر له ۷۰٪ له برینداره کان له و لیسته دا تومار نه کراون، هه چند بهداخه و کاریگه ری نه و گازه شیمیایی بهشی هه ره زوری خه لکی نه و ناوجه یهی گرتوشده، بهلام که مکاری زوری در حق کراوه، یه کنیک له هویه کان نهوده یه که بهشیک له و خه لکه زامداره به هوی نیمان هه بونیان به ماسه لهی کوردایه تی ناوی خویان وک زامداری شیمیایی تومار نه کردوده له بهر نهوده ناویان دچیتنه ناوی نیداره کیان بهختان (جانباز) و نه و شوننه ش زورتر بق پیاوی سه ره به حکومه دامه زراوه و له ناکام دا پییان واشه که ده بنی نهوان ناویان له لیسته جاش و خوفرشکانی سه ره بهو نیداره و سه ره به حکومه دامه بکریته و ناویان له پال لیسته جاشه کوژراو و برینداره کان دا نهینت. بهشیکی دیکه ش له و خه لکه به هوی نهوده که کهس و کاری پیشمه رگه بون، پییان واپووه که نهودش شه رعیت دان به دهولته و دهولته دیده وون به ناوی نهوان ماسه لهی خوی زدق بکاته ووه، "هر چند دهولته نه و کارهش کردوده". له سه ره نه و بنه مایه بهشیک له زامدارانی شیمیایی سه ردشت نه چوون ناوی خویان تومار بکهن، له هه مان کاتیشدا کاریبه دستانی حکومه ده به ناقهست و به توله ستانه نهوده له کهس و کاری پیشمه رگه راسته و خویه رگهی له ناوونوسی نهوان کردوده، هه ره بونیه نه و لیسته تومار کراوه که له لایه چند پزشکیکه و ناماوه کراوه، ته او نیمه. به داخهوه تاکوو نیستا زیاتر له ۱۰۰۰ کهس شه هیلد و هه روهها زیاتر له ۵۰۰ کهسیش بریندار بون و له شه هیله کان ته نیا ناوی ۱۰۹ کهس به دهی ناوی نووس و تومار کراون. بهشی هه ره زوری ناوی شه هیلد و برینداره کان ناویان له لیسته تومار کراوه دانیه. و نه و که ره بچیه ناو قولا یه نه و ماسه لهی نه و کات بومان ده دهکه وون که نهگه ره و کات کاریبه دستانی حکومه دهولیان دابایه و هه مو نه و که سانه یان به بن جیاوازی ناوونوسی کردبایه و نه و کارساتیه یان هدر نه و کات له قاو دابایه، دنگه قهت رو داوی هه لجه و گزکت په و زیوه و شیخ و دسانی زرده و شنو با دینان و دیان شوینی دیکه کوردستان و هه روهها نه نفانکراو و ۸۰۰ بارزانی و ۸۰۰ کوردی فدیلی (کورده کانی فدیلی نه و کوردانه که له میز ساله چوونه نیو عیراق و له ده وک و ریشه و ده پهله وین، بهلام له بهر نهوده له عه ربی دا پیتی "پ" نی یه و نه و پیته به پیتی "ف" ده خویندیریته وون له ناکام دا په هله وی بوقه فه هله وی و دوایه ش و شهی فه هله وی کورت کراوه و ته بوقه کوردی فهیلی). و سه دان جینایتی دیکه هی له شیوه ده ز به گه لی کورد رووی نه دابایه، هه ره بونیه دوای نه و بن دنگی به داگیرکه رانی کوردستان به که یعنی خویان له کوشتن و برینی کورده کانی کوردستانی باشمور و باکوری بوزه لات و بوزه اوا و کوردستانی بوزه لات "سنده، قه سری شیرین، نیلام، نه و سوود پاوه، بانه، مهربیان و قارنی و قه لاتان و سه قز و سه ردشت و دهیان شوینی دیکه نه کوردستانه" به که یعنی خویان شه رعیت یان به کورد کوئی داوه. له و کوشتن و برینیه دا هدر جاره دی له ثیر ناویک، بق نمونه له ثیر ناوی مه زهه ب دین، یان تورکیسم، شوچنیستی عه دوبی و ناسیونالیستی ثاریاییه و گه لی کوردیان قه لاجنزو کردوده.

لیزددا رده خنہ له سه رکورده کانی هه رچوار پارچه‌ی کوردستان و به تایبیت نه و هیز و ریکخراوه سیاسی‌یانه کورده هه بیه که به شیوه‌یه کی باش و ریکوپیک و زانستیانه له به رامبیر نه و همه مو جینایت و کرده دوه ناحه زانه دوزمنان و داگیرکه رانی کوردستان دا هه لوبیستی روون و به رچاولیان نه بودو. هه رجیه دهبوو، به رژه‌ومندی گهله و نیشتمان له سه روی ره روزه و ریکخراوه سیاسی‌یه کانی کوردستان له به ره رامبیر نه و همه مو جینایت به شه خسی و حیزبی‌یه کانوونه بایه، نه و بهه مانایه نویه که بهمه‌وئی زه‌جهه و تیکشانی هیز و ریکخراوه سیاسی‌یه کانی کوردستان له به ره چاو نه‌گرم به‌لام نه و گله‌یی و رده خنہ‌یه له سه‌ریانه و هیوادارم که له داهاتوو دا بتوانین نه زموون له هه‌له و کهم‌کاری‌یه کانی گله‌که‌مان و حیزب‌کان و در بگرین.

له روشی لای دیسامبریز چه‌نده که سه له شاهیده‌کانی شاری سه‌ردشت و هه‌له بجه و ئاله‌وت و زرده و له شاره‌کانی ئابادان و خورپوش‌هه را که هه ره همه‌موییان خه‌لکی سیشیل و کاسپکار بیون، به‌شداری دادگایی توانبار فرانس قان ئانرات بیون. نه‌وهی که جینگای سرچ بیو، شاهید دانی چه‌نده که سیک بیو به ناوه‌کانی به‌ریزان، قادر مه‌ولان پور و حدسهن واحیلی و کاک سائچ عه‌زین پور نه‌قلدم و عه‌بلوچلا شه‌ریفی و چیمه‌من سه‌عیلی و باوکی چیمه‌من بیو. که هه ره همه‌موییان خاوندنی چه‌نایین شه‌هیل و برینه‌اری شیمیایی بیون، هه روده که به‌ریز عله‌ی مه‌حموود له نووسراوه‌که‌ی خوی دا له تیز ناوی "عومه‌ری خاوه‌ری سه‌ردشت" دا، بابه‌تیکی بلاو کرده‌وه و تیدا روشی مام قادر و که‌سانی دیکه‌ی تیدا باس کرد بیو جینگای سوپاس و پیزارنیه، بابه‌تی ناویرا راستی‌یه کانی تیدا زوق کردوونه‌وه، بجه‌یه منیش خوم لهو باسه ناده‌م و ته‌نیا هنلتک ناماشه، کمه‌ت به دادگاه‌که‌هه ده‌کمه.

مام قادر مهولان پور کاتیک له دادگا دا باسی شه هیل بعونی مندانله جگه رگوشه کانی کرد و باسی کچه نهانکار او و کمه خوی کرد، همه موو بیسه رانی نیو هوئی دادگا به جاریک، کبر و بیندهنگ بعون و بیندهنگ یه کی مچورپ هیننه ر ته او ای هوئی دادگا که دا گرت و همه موو لا یه کی سه رسامی نه و جینایت و رووداوه کرد که به سه ر خوی و مال و مندانله، هات بسو، به تابعه کات، خاتمه ذخیره قفلله و مکمل، قدر بان ره کان و تنهی حکمت، که له کتتن، "دو کتته، فروتهه" به مام قادر نیشان، دا و برساری لئکد که نه و

۱۳۶۶ پوچشہ‌ری چہوتی

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتبه نازلیشیووه شیمیاباران کراوهکان دا

وتنهیه دهناسی؟ هفولی دادگا کهش و ههوانیکی خههباری به خوهه و گرت.

مام قادر دهستی، کرد به گران و وقتی؛ ئەوه شەھنە، كجمە.

لئی برسی تاکوو ٹیستا نہ و پنچتائی بنیوہ و ملامی دالیوہ، و تی نہوہ یہ کدم جاره کے نہم و نہنہ لے ددینم، حاکمی دادگا و ہاؤکارکانی و تمانہت و دکیلہ کانیش لہ

هه مهوو به شدرااني نئيو هوّى دادگاووه بىچىخە لە چەند نۇينەرىك كە پىباوي داگىركە رانى كوردستان بىوون
ھەر ھەمۇويان دەگرىيان و فرمىسىكىيان بە سەرگۇنلاكىانىان دا دەھاتتە خوار ئەم دېمەنە ھەمۇو لايەكى
ئازارىحەت و غەمىمار كەد و ئىزىك لە ۱۵ دەققەتە هوّى دادگا لەم شىۋەدە بىلەنگ و مات بىوو.

نه و پیاوه روشنید و به جه رگه مام قادر سانی را بردوو له گردی قوچی ماره غافنی برایه که به دهستی
جاشه خفروشش کان شه هید کرا ببو، پیشتریش مام قادر وک پیشمه رگه خزمه تی به گله کدی کردوه و
وک مرؤفیکی باش و جینگا مقمانه خه لک ناویانگی دهر کردووه، له هوقی دادگا دا زور به جوانی و
به ریکاوپیکی قسه کانی خوی پیشکش به بشدار بیوان کرد و لمهویش سیمای پیشمه رگانه و کوردانه
مام قادر به ته اوی خوی نواند ببو، و قسه کانی نه وندله به جن ورن بیون که جینگا هیچ شک و

دوای ماده‌یه ک بینده‌نگی رئیسی دادگا رووی له و دکیله کانی فرانس ڦان نانراتی توانبار کرد و گووتی: پرسیار تان له باوکی ئه و کچه ئه نفالکراوه هه یه؛ و دکیله کان له و دهدم دا تههنا به ٺیشادی سهه و دهه، نهه، داهه و داهه.

نایخرا کاتیک مام قادر دوگه رایه ووه بتو ته وریز، خیزانیشی له دوست بدات ئهوان ببونه ساحه بی کچینک و ناویان لینتا بتو ژیان، به لام به داخه ووه دواي مردنی خیزانی کچه کاشی بئی سرهوشونن کرا و یا چاکه نهود بلینن که ئەنفالکرا، به لئن نهود داستانیکی واقعی و رووداویکی نیيو کومه لگای کوردوواری نیمهه یه که تا نیستا لدرو رووداونه به هزاران جار دوپیات کرا ونه ووه و هەممو لایه ک خویان لىتی بن دنک کرد ووه و نیستا ورده ورده دواي کیران و محاسمه کردنی سەددام حوسینی دیکتاتور و دارودسته کەمی خەربیکه پدرده له سەر جینایته سامناکە کانی حوكمة عیراق و ئیران هەلددەرتىتەوە، کە ھیوادام ئە و رپوته تۆر بە باشى بختتە بیش.

دوای قسسه کانی مام قادر، به نزهه شاهیده کان قسسه یاز له سدر پوودا و دکه کرد. کاک حله سن واحیلی به سه رهاتی غمه منکی خوی ناوا باس کرد که چون سه لاحی کوری و خیزانی و هم مو نهند امانی بنه ماله کده بی به دست گازی شیمیای یهوده له نیمچوون و دنگی نووساو هنناسه سواری کاک حله سن هم مو کارهسته کده بی پیوه دیار بو که نه وشن له سدر دقوتی دادگایی که کاریگه ربیکی نزور باش هم بیو. هر رومها کاک سانح عذریز پور نه قدم باسی بریندار بیونی خوی و درد و نازار کانی کرد و نزور به گه رمی و راستگویانه په دردی له سدر نهدو جینایته هله دادیه و دهستی بتو تاوانبار فرانس خان ثانرات راداشت و داوا له بده ربیوه رانی دادگا کرد که له و جزوره تاوانانه خوش نه بن و حومکیکی عادلانه بی بتو دیاری بکری بتو نه و دی هه رچی تاوانباره ته نبیت بکری و تاوانباران له دست قانونون و یاسا رنگاریان نه بیت و گووتش پیم و ایه باشتنین ده دهان زه امامه ای شهمای سه رد مشت و ساقی شوشه کانی دیکه حکوم دانی تاواندارانه.

هزارهایی داشتند. گونلی زرده له دوانن، ساتنه کان، شهدی پستان و عذرخواص دادند. همچنانکه، زرده باشند و بشارد تههود و هیچ ناس، له نه کرت. گونلی زرده له دوانن، ساتنه کان، شهدی پستان و عذرخواص دادند. همچنانکه، زرده باشند و بشارد تههود و هیچ ناس، له نه کرت.

و بریندار بعون و ریشه‌ی فاشیستی عیراق بزوله نیو بزونی نهود گوند و دیان گوندی دیکه له هیچ کردمویه‌کی دئی نینسانی دریغی نهکردووه و توانی تیدا خوشناندون. گوننی زرده به گازی خه‌رده (موسته‌ر گاز) بغمباران کراوه و نیزیک به ۲۷۳ کس شه‌هید بعون و زیاتر له ۱۶۰ که‌سیش به تووندی بریندار بعون و ماوهیه‌کی یه‌کجارت زوره که به دم نازار و ژانه‌وه ژیان له بی نیکاناتی دا به سر دهبن و هیچ کمس و به تاییه‌ت کاریه‌دستانی حومه‌تی نیرانیش تا نیستا ناوریان لئن نه‌داونه‌وه، ته‌نانه‌ت هیچ ریخراویکی خیر خوازی نیودوله‌تیش کاریان بتو چارده‌سه‌ری برینه‌کان و نازاره‌کانی نهود گوند نهکردووه و ناویان به ته‌واوی په‌رد پوش کراوه.

پاش زیاتر له سان و نیویک به سه‌رد دادگای تاوانبار فرانس ڤان نانرات دا، له روزی ۲۳ مانگی دیسامبری ۲۰۰۵ دا له دادگای وزارتی دادی لاهدی هولند دا له ده‌واهین و ته‌کانی قازی یه‌که‌می دادگا دا ناوا باس له سه‌رد تاوانبار کرا که، تاوانبار فرانس ڤان نانرات له جینوسایدی گه‌لی کورد و عیراق ده بعوه و هیچ به‌لگه‌یه‌ک بوسه‌لماندنی جینوساید کردنی کوردان له لایه‌ن تاوانبار فرانس ڤان نانرات له دهست دا نیه، به‌لام هه‌ممو لایه‌کمان و هه‌روهه‌ها به‌لگه‌کان نیشان دهدن که ناویارو هاوکاری نیزیکی حکومه‌تی عیراق بعوه بوبه دهست هیانی مه‌وادی شیعیانی و هه‌ر به‌و مه‌واده‌گه‌لی کورد جینوساید کراوه، هه‌ر بعوه نه‌ویش به توانی هاوکاری کردن له گه‌ل حکومه‌تی دیکتاتور و هه‌لودشاوی عیراق حومه‌ددری و حکومه‌که‌ش به رای گشتی جیهان و نیو به‌شدار بعون راده‌که‌یه‌ندری. پاش چند خوله‌کنی قازی دادگا، له چند وته‌یه‌کی دیکه دا باسی قانوونی ولاطی هولندی کرد و حکومه‌که‌ی بهم شیوه‌یه راگه‌یاند. تاوانبار فرانس ڤان نانرات به ۱۵ سال حه‌پس له گرتخوانه دا مه‌حکوم بعوه، رنگ بی بلین ۱۵ سان بتو تاوانباریکی ناوا که‌م بیت، به‌لام نیمه پیشان وایه که نهود دادگایه، حکومیکی عادلانه و له هه‌مان کاتدا به جن و ریکوپیکی بتو تاوانبار دیاری کردووه.

دوای راگه‌یاندنی حکومه‌که، له نیو هولی دادگا خه‌لک به دل خوش و به ده‌زامه‌نی سوپاسی زده‌حمدت و تیکشانی هه‌ممو نهود که‌سانه‌یان کرد که ناوا نیبراوانه به دوای دوسيه‌ی دادگای تاوانبار فرانس ڤان نانرات دا ریشتوون، هه‌رچند نهود حکومه خوش روزی خسته دلی به‌شیکی به‌رچاو له زامداران و خه‌لکی ناسایی و شار و گونله بورده‌مان کراوه‌کانی کوردستان و به تاییه‌ت شاری سه‌رد داشت و هه‌لبه‌جه، به‌لام له گه‌ل نهودشا هیندیک دس‌فوزی دیکه هه‌بعون که بهو حکومه بازی نه‌بعون و پیشان وایه که تاوانبار دهبوو زیندانی زیاتری به سه‌رد سه‌پا بایه.

چند کس له نهند امانی کومیته‌ی چاک و به تاییه‌ت یه‌کنیک له نهند امانی نهود کومیته‌یه که له هولند دهی له گه‌ل نهود دا که پیروزبایی له هه‌ممو خه‌لکی کوردستان و به تاییه‌ت بنه‌ماله‌ی قوریانی‌یانی نهود کاره‌ساته دهکا له هه‌مان کاتیش دا بهو حکومه نازاری یه و پیشی وایه دهبوو تاوانبار فرانس ڤان نانرات حکومی زیاتری به سه‌رد سه‌پا بایه.

دهبوو تاوانبار به حکومی قریب کردن و جینوسایدی کوردان محکمه کرا با نهک به حکومی فریشتنی گه‌لوبیل به حکومه‌تی عیراق، هه‌ر نهودش بزته هه‌ر نهوده که به‌شیک له خه‌لک نازاری بن به ددر کردنی ۱۵ سال حکوم بتو تاوانبار فرانس ڤان نانرات. له کوتایی دا به ناوی خه‌لکی زامداری شاره‌کانی سه‌رد داشت و هه‌لبه‌جه و گونلای ره‌شده‌هه‌رمت و نائوت و زرده و نهودش و هه‌ممو نهود شوینانه‌ی که زددر مه‌نلی نهود کاره‌ساته بعون، سوپاسی هه‌ممو نهود که‌سانه بکهین که نهود دادگایه دا تا دواین کاته‌کانی له گه‌لمان کاته‌هه‌رمت و نائوت و زرده و نهودش و هه‌ممو نهود شوینانه‌ی که زددر مه‌نلی نهود به‌ریزان کاک نه‌میر قادر و مارتین تیرلاخ و کریستین ڤان فیلزین نهندامی حیزی PS له هولند و هه‌روهه‌کاک عه‌لی مه‌حکومه نهندامی کومیته‌ی چاک و دز به نه‌نفل و جینوسایدی کوردستان که زده‌حمدتی زیاتر و زورتریان له سه‌رشان بعوه، به نوینه‌رایه‌تی هه‌ممو نهود شوینانه‌ی که ناماژم پیکردون دهستی به توانایان دمکوشم و دوای سه‌ردکه‌وتیان بتو به ناویات ده خوازم.

به پیوستی ده‌زامه سوپاسی هه‌ممو نهود که‌سانه بکهین که له کوکردنه‌وهی به‌لگه و سه‌ند دا یارمه‌تیان داوین، به تاییه‌ت به‌ریزان کاک مستده‌فا چاوردش و کاک ره‌حیم قادری و کومیته‌ی دیفاع له زامداران و شه‌هیدانی شاری سه‌رد داشت دا که زور نیبراوانه و دس‌سوزانه هاوکاری تا سه‌رد نهدم دوسيه‌ی دادگای کردنه بعون.

له کوتایی دا هیوادارم که نهدم دادگایه بیتنه هه‌ممو تاوانبارانی جینوساید کردنی گه‌لی کورد و گه‌لانی دیکه‌ی جیهان و ده‌گایه‌کی ناویلا بیت بتو ته‌بین کردن و دادگایی کردنی هه‌رچی تاوانباره.

له گه‌ل ریز و پیزانین / عه‌لی ده‌حیم

حەوتى پۇوشپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالنى سەردىشىتىيە قازىيىشىواوه شىمیياباران كراودكان دا

گەرمەشىن بۇ سەردىشىي شىمیيالىيدراو.

نووسىنى: حاجى حسین خداد

رېتكەوتى^۹ ئازارىلى ۱۳۶۶ نەخۇشخانەي شورىشى(حلکا) لە گۈنلىق وزیرانكراوى «دەشتىي»ي پىشىدەر «گەرمەشىن بۇ سەردىشىي شىمیيالىيدراو . »

ئەمن بۇ شارى وا شۇخەم چۈن نەگىرىم
دەبىتى چۈن بىتى گەريان بۇ تەرمى شارى
بە فەرانبارە، با كۈوتە، بىتە ئادانە
تەمى مەرگ بۇو بە سەرشاردا دەبارى

مېزگەوت و خاندقا و تەكىيەي جارانى
مېيان و خانەخۇي خۇينىيان دەچرگاند
كە ئىستا وەك ئوتىلىش شارى تاراز
ئىستاكەش لىتى مېيانى سۇرەتتۈرە

بە پېخاوسى لە سىقات دىتىه خوارى
كەس پىتى ئاتى، درەڭكە مەستە هەستە
سېخۇرى بەعس بون لە ئاو شار و لە بازار
تەيەردە بەعس هەلىكىوتايە بۇ سەرشار

داسى مەرگى خستە ئاو خەلەكتى ھەئار
شەھىيد كەوتىن لە خەلەكتى شار بىت ئەۋەدار
ھەتا دايىك پىتى زانى گىيانى دەرچىوو
لەوئى كەوتىن، وەك خەلەكتى ھېرۈشىما

كاكى بىت گىيان وەك خوشكى ناكازاكى
سووتا وەك ھېرۈشىما و ناكازاكى
برا بۇ خوشكى دەگىرى خوشك بۇ كاكى
بۇ جىڭىر و دەلسۈزى بۇ كاروبارى

قورى ئاراز و زۆزانسان دەپىتىم
شەو و شەوگارەكەمى زۇر دەتەزىن بۇو
پۇزى پۇزگارى دوئىنەي كارەسات بۇو
لە دونىيا دا بەشى دەرد و ماتەم بىت

ھاۋىلىيان قەت مەكەن لۇممە كە دەگرىم
من دىتىوومە شار بىگرى بۇ ناودارى
ئەمە ھاۋىن ئى يە عەينى زستانە
شەختەي شىمیا كەدai لە بەۋىنى شارى

سەرچاودەي كانىيە حۇرىيانى سالانم
بە شىمیيابىي رەنگورۇويان بىزپەكاند
كۇنە قەسسا سابخانەي ساواكى جاران
ھەر وەك جاران جىن ئۇانى زۇر و بۇرە

خاودەن ئوتىلىل بۇ دىنارى، دۆلارى
لە ئوتىلىل دا ھەيە، ئى وايە مەستە
ھەر لەمەستانە دوowanى زمان بە ھاۋار
خەبەرى (مۇئىتەمەر) يان دا بە خۇنخوار

بە شىمیيابىي رېشانى كۈوچەو بازار
كىرىدە دۆزدەخ راست و چەپ و سەرخوار
منانى وا لە لانك دا بىر كەوتىبوو
كىيىزى ناسك، لاوى ساددى بە سىما

ھەتا خوشكى گەيشتە تەرمى كاكى
سەردىش بۇتە قەسابخانەي زوحاكى
دايىك كۆرپەي نەمماوه كۆرپە، داكى
باوك جەرگى بىا بۇكۈرى بە كارى

پېرار و پارو ئەو سال ھەر پەشىنوم
رۇزئاواي پېرى ئاسۇ رەتلىكتى خۇين بۇو
لە خەدوما دىتم سەردىش ماتىمات بۇو
سەببەپ كارت سەردىش ياخوا بەكەم بىت

سەرەدەشت

بە خەنچەر جەرگى بىكىرى پارەپارە
لە بىر نائىن شىعىرى ئالىم بۇ نايىت
بۇ ئەم دەردە و دەۋىزىن چارى چاكە
خەمانى شىن و گىريان ھەر بەلايە

ھەتا يەكتەر نەگىرى، گىشتى ئەو خەنچەر
بە ئىنى نەگىبەتى و پەستى دەمەنەن
تا يەك نەگىرىن قەت ناگەدىن بە رېڭارى
كە دار ھۆرەتى لەخۇى بۇو ھەر دەقلىشىن

كە دىئىه بەرچاوم ئامۇزا و خالىم
دەگاتە چەرخى گەردوون گاز و دادم
فرميسىكى خۇين لە چاواي من دەبارى
ھاتنە رېزى شەھىدى ھەر دەم زېنلۇو

رەش داگىرسا دەوروبىشت و قەراخەم
لەمن شىنگىزىپى لاوى شار و شاخەم
پەسن بىزىتكى، سوار چاڭ و پەرداخەم
لە ناچارى ئەسىرىنى من دەبارى

جەرگىم بەم دەردەدە پېز زام و خۇنتە
لە عەربىت كېپەتى گۈرپى كرا بىن بە بەرمە
ويشك بۇوم لە جىيگاي خۇم مەبىوم
لەو گەرمىنە سووتام بە سۆزى زىيان

شەو ورۇز، كاتوساتىم لىن گۇراوە
پاكى لاوانلەنەوە و سۇز و زۇوخاۋە
دەن ھەرفەرەدە و بۇشىرىن گىرياۋە
لە غەيىرى خوا، سکالا بەرمە بەركى

چەكۈزى بۇو لە ئەم شارە و شاندىيان
بەشى سەرەدەشت ھەرتقۇپ و بېمبارانە
لاوكى ئازاز و شىن و خەم دەخۇينىن
پەمەزان و قوربان لە جىيات خەلاتى

ھەر كەس خۇش حالە بەم دەرد و جەخارە
ئەمن چىكەم؛ كە هيچم لە دەست نايىت
ئەمن چىلى ناگىرىم توش مەگىرى كاكە
ئەمن ئىتىر ناگىرىم؛ توش بەسىھ دايىھ

كۈرم مەگىرىن، كېم مەگىرىن بىن كەنکە
گەدلى كورىدەر بە ئىزىز دەستى دەمەنەن
فەرس و تۈرك و عەرەب دەدەن ئازازى
بۇ ئەم پەندە، كەن جەرگى دېشى، بىشىن

كە شارم دېتە بەرنىگام دەنالىم
كە خوش و بىرا و بىرازا دېتە يادم
كە گەنجانى ئەو شارە كەوتتە زارى
كە پېران و لاؤانى گىيان لە دەستچوو

ئەمن كۈل گىرمى گىر كەوتە ناخەم
دەويىكە من سەن ئىزىزى كۈل و باخەم
بۇ شەھىدى وەتنەن، شاسوار، پېشىمەرگە
ھەر دەم بۇومە شىنگىزىپى، گۈند و شارى

دەم ھىلانەي دەرىدى دەن تەزىتە
ودكۈو ئاسوس روپۇخىننەرا بىن بە سەرما
منى كۆستكەوتە، بەو دەردە تەپىوم
ئەمن چېكەم لەغەيىرى داد و گىريان

لە غەم خانەي دەم شادى تۇراوە
سەرتا پاي دەقىقەرى كۆنم بە سەر كەرد
نەمەلى شىعىتكى تەرپو پاراۋ و دەنگىر
ئەمن چېكەم بۇ سەرەدەشت چەم لەدەست دى

چەتكەن بۇو بۇ ئەم شارە رېاندىيان
ئەگەر جەزىنە، ئەگەر شايىھ و لۇغانە
زارۇكۇ پېز و جوانى دەل بەخۇينىن
شەۋى ئەورۇز و مېسراج و بەراتى

ژینوسایلی (ته‌زار) و شا و خومه‌ینی
سدامی کوردکوشش بومیان‌دادنی
دویان جار لدم ناوجه‌ی داوه به ناپالم
بتوگاو و گه‌ردوونیش کیمیای دهباتن
به جاسوسی نهفام و کهس نه‌ناسیان
نه‌دهش تیزوریزمه لای گشت سیاسیان
له جیات پاسدار خه‌لکی‌شاری دمکوئن
بتو به هیرقشیما نه‌و شاره جوانه
به ناوری خانه‌خوی و خویی نه‌و میوانه
سدان لاو و پیرو منـال و زاروک
بتو بدبه‌ختی کرانه پهنه‌ی زمانه؟...!

بونوزده یه‌مین سالیادی شیمیابارانی شاری «سه‌ردنه»

له ودلتی نوروزیز ۷ ای پووشپه‌ری ۱۳۶۵

سه‌ردنه: مانپه‌ری گیاره‌نگ / ریکه‌وتی: ۲۱ مارچی ۲۰۰۶

بهره‌و یادی بیست و دووساله‌ی توانی بوردومنکردنی شاری سه‌ردنه

که‌س و کاری قوربانیانی شاری سه‌ردنه
جهه‌ماودری کوردستان
پارت و ریکخراوه کورستانیه کان

هه‌موومان ناگادارین ۲۲ سال پیش نیستا ، له بدرواری ۲۱ ای جونی ۱۹۸۷ فرۆکه مه‌رگه‌ینه‌رداکانی به‌عس ، کاتژمینی ۶۳۰
سدر له نیواره ژمه‌ری قینی خوبیان بدسر خه‌لکی شهید په‌رور و کورد په‌روری شاری سه‌ردنه‌شی قاره‌مان و گونلی رشه
هه‌رمت و دورویه‌ریدا باراند ، ۲ فرۆکه‌ی مه‌رگه‌ینه‌ر ، بهم توانه‌یان ، زیاتر له هه‌شت هه‌زار هاولاتی سفیلی نه‌م دهه‌ر و
شاره‌یان شه‌هید و بریندارکرد ، چه‌ندین خیزانیان له بنه‌چه‌وه پاکرده‌وه ، تاکو نیستا زیاتر له ۱۰۰ هاولاتی بونه‌ته قوربانی نه‌و توانه‌هه نامه‌وچانه‌یه .
له کاتیکا نیمه یادی نه‌و توانه‌هه دمکه‌ینه‌وه ، هیشتا مه‌رگه‌ساتی سه‌ردنه‌شی دوزیک بتو توانه‌یان به‌غدا ، هیشتا بریندارکانی نه‌م شاره‌هه نیش و
نازاردا ده‌تین و چاره‌سدری پیوستیان بتو نه‌کراوه ، هیشتا ونبوه‌کان نه‌دوزراونه‌تمه‌وه ، هیشتا له لایه‌ن دومنلی کوردی و لایه‌ن سیاسیه‌کان به تاییه‌ت له خوره‌هه‌لاتی
کوردستان و ده‌زگاکانی راکه‌یاندنه‌وه گریگی بهم مه‌رگه‌ساته گه‌وره‌یه نادریت ، هیشتا سه‌ردنه‌شتبیه‌کان به ته‌نها یادی قوربانیه‌کانیان دمکه‌ندوه و له شیندا هاولیان
بیکه‌س و هاولین .

نیمه له چاودیزی کوردوسايد که یه‌کدم ده‌زگای کوردی بتوینه گریگیمان بهم یاداودرییه داوه له ۶ سالی را بردووه ، سالانه یادمان له قوربانیانی سه‌ردنه‌شی کردوت‌وه
له یادی ۲۲ ساله‌ی نه‌م توانه‌دا ، داوا له هه‌ممو لاپه‌ک دمکه‌ین ، نه‌مسان یادیک له‌توانه و له‌و قوربانیانه‌مان بکریت‌وه ، شایانی گه‌وره‌یه یاداودری یاداودری ۲۲ ساله‌ی
کاره‌ساته‌که بیت ، رۆژی یاداودرییه‌که بکریت‌هه رۆژیک بتو رسواکردنی دوزننائی گه‌له‌که‌مان و به‌کاره‌تیانی چه‌کی کۆمه‌لکوئی کیمیاوی و هاوشتی له‌گەل داواکاریه‌کانی
خه‌لکی نه‌م شاره و پاله‌په‌ستوکردن بتو کردن‌وه‌ی دوسيه‌ی نه‌و توانه‌هه له دادگای بالای توانه‌کان .

پارت و ریکخراوه سیاسیه‌کانی خوره‌هه‌لاتی کوردستان

بیندنه‌ی نیوه له ناست نه‌م دوزه گریگه و گریگی نه‌داتسان بهم کاره‌ساته گه‌وره‌یه ، مایه‌ی نیکه‌رانی نیمه‌و خه‌لکی شاری سه‌ردنه‌شی و گونلی رشه هه‌رمت و ته‌واو
قوربانیانی کۆمه‌لکوئیه له رۆژه‌هه‌لاتی کوردستان ، بتویه دواتان لیدکه‌ین با هه‌موومان یه‌کگرتووانه به‌دو یادکردن‌وه‌ی کاره‌ساتی قوربانیانی شاری سه‌ردنه‌شی ، یادیکی

وای نه و توانه نکنه نه و، له ناستی گهوره که توانه که و زماده قوربانانی و تکنوهه ری و مبنیووی بر له شانازی شاری سه رد مشتملا بنت.

جایزه کوردوساید - دفتری

سہرداد شہ: ریورہ سمنی پادی بیستہ مین سالیادی شیمیابارانی سہرداد شہ

هه مو سانیک له ریزی لای پوشپر دا خله لکی شاري سه ردهشت و دورووبه ری بتو ریز لیننان له يادي قوربانیاني شيمیاباراني سه ردهشت به دستي ریزيمى به دعس دينه سدر
شقام و به نيشان داني چندين چالاکي جوزاوجور ریز له شهديان و قوربانیاني نه و کارهساته ده گرن .
نه مسان دواي نهوده که ليزنه ناماوه کاري بتو باشتربه ریزودبردن نه و ياده هله ليزندرا، له يدکم کويونهودي نه و ليزنه يه دا بريار درا که سن روش به دواي يدک دا واته
روزانه ۷، عي پوشپر به شينو عليه کي جوان و باش که شياوي نه و روش بيت، ری و رسمه که به ریزوه به رن .
يادي بيسسه مين سانروز شيمیاباراني سه ردهشت به ياني ریز عي پوشپر به بهشداريووان قسه يان له سه رئه جنایته
سه ردهشت له ئير ناوي كونگردي کارهساتي شيمیاباراني سه ردهشت دستي به کارهکاني خزي کرد، دواي نهوده که چند کهس له بهشداريووان قسه يان له سه رئه جنایته
کرد، له سه ره رچاوه سه ردهشت له ناوونلى شار مۇنيتىتى يادي شه هيلانى شيمیاباراني سه ردهشت به فه رمي کراييه و، پاش نيءوره روي ههمان روش له سينماي شاري
سه ردهشت دواي به خير هاتى بهشداريووان و به تاييەت وەقلىي هه لېجە دەستى خوشك سه ردهشت، به رنامە كان دەستى پېرىدەوه و كۈەلېك بهرنامە جوزاوجور بتو نەم
ياده لە كات و ساتى خويىدا به رېزوه چوون، دستى يدک لە دووجەرخەسوارانى شاري مەريوان لە لاينه هەنئىتى به رېزوه رى و ليزنه ناماوه کاري به خيرهاتان كران،
دووجەرخەسوارانى مەريوان بە هاتتىيان بە دووجەرخە بۇ شاري سه ردهشت ريزيان لە قوربانیاني نه و کارهساته گرت و هەتكىرى ھاوخەمى و ھاودەردى خويان و خله لکى

شاری مه ریویان بیوون بتو بنه ماشه کوئی قورباغیان و خله لکی زامداری شاری سه رد هشت. له در پیش دی بر نامه کانی یه کلم روز دا کومه لیک له کچانی دفه ری سه رسه وزی سه رد هشت به پیشکاش کردنی سرو دیک سرنجی هممو لا یه کیان بتو لای خوبیان را یکشا، همه رندم روزه کومه لیک چالاکی دیکش به ریوه چوون، یه ک له وان کردنه ودی پیشانگای وینه بیوون، که کومه لیک وینه و نیگاری جو را وجزوی شاری سه رد هشت و دهور بدهی له خو گرت بیوون، ندو وینه و دسم و نیگارانه به رهه مه چوارکه س له هونه رهه ندانی دهست و نیگینی شاری سه رد هشت بیوون و بیراهه که شهش روز نه و پیشانگایه کراوه بیت به روی خه لکه وه.

سه رله به یانی روزی ۷ی پوشید شده قامه کانی شار جمهیان دههات، دووکان و بازاره کان
داخرا بیون، نیزیک به ۴۰۰۰ کهس خه لک له شه قامی سه رهکی شار کوبیوونه وه، دیان
پیلاکاری جواراچور و وینه شه هیدانی کاردساتی شیمیابانی سه دهشت به دست

خه لکه و بون، همهو چین و توپیزه کانی شاری سه ردشت و دوروبه ری به شاری نهاده بون، خوینلکار و مامؤستا، کاسبکار و بازاری، کریکار و وهستا و به گشته مندان، لوان، نن و پیاوان و پیر و به سالچوان و همه مو دلسوزانی شار کوبیونه و، پاش نهاده که چند کهس له به شاریبووان قسهیان کرد به گشته خدک به ریپیوان به نیو شه قامه کانی شار دا به دابونه ریتی ناوچکه به دف لیدان به رو مهاری شه هیدان و گورستانی گردسوزور کدوته ری و له مادوه ریگا پیوانیان دا، تا له گورستان نیزیکتر دیبونه و نایپرای خله ک و ریپیانه که زیاتر دهبو، دسته یکه شاخه و انانی شاری سه ردشت (تیم کوهنوردی همزار) وک ریز لیننان له شه هیدانی نهاده کاره ساته به نووسراوه و پلاکاردي تاییدت به گروپی خویان تیکه ل به نایپرای خه لک بون، دیاره دواي سه ردانی خه لک له گورستانی شه هیدان و دانانی چه پکه گول له سه گوری شه هیدانی نهاده کاره ساته تا نیواره کومه لیک چالاکی هونه ری و نهاده دیکه بنو ریز لیننان له و رژه به ریوه چوون و چهندین کهس له به شاریبووان ههستی خویان به نووسراوه سه بارهت به جنایه تی لای بوشهه ری دهستی رژیمه به عس دهبری .

روزی ای پوشیده رتاییهت بمو به کنی به رکین و درزشی، خدکنیکی زور له باشگای شار کنوبیونه و بتو دیتنی کاره و درزشی یه کانی و درزشانافی شار و تیمه کانی میوان، دیاره پیوسته ناماژه به ووه بکری که نیزیک مانکنکی پیشتر دوا له تیمی کاراته کارانی و لاتانی فه رانسا، نینگلیس، پورته قال، نوزیک استان و ژاین کرا بمو که بدشداری له

كىپەركىيە دا بىكەن و ئەوانىش ئامادەگى خۇيان دەرىزى بىو، بەلام دواي ئەرە فەرسىيۇنى وەرزىش ئېيان و پارىزگاى وەزت ئامادە ئەبۇون كە خەرجىي میوانەكان بىكىشىن و رىزايەتىيان بۇھاتنى ئەرە تىيەنە نەدا، لە جىڭىاي ئەرە تىيەنە، بۇ خۇيان باڭچىشى ۵ و لاتى دىكەيان كرد بىو، كە بىرىتى بۇون لە ئېراق، تۈركىيە، كەفانستان، لوبنان و فەنهستىن، دىيارە لە ۵ و لاتەش دوو تىيمى ئېراق و تۈركىيە بەشدارى ئەرە كىپەركىيە ئەبۇون.

لەو كىپەركىيە دا كاراتەكارانى شارى سەرەدەشت و پارىزگاى وەزت توانىيان تىيمى میوانەكان بېھزىن و پلهى يەكەم بە دەست بىتنىن، ئاكامى ئەرە كىپەركىيە بەم شىيودىيە بىو، كاراتەكارانى سەرەدەشت و وەزت پلهى يەكەم، كاراتەكارانى ئەقمانستان پلهى دووھەم و كاراتەكارانى لوبنان پلهى سىيەھەميان و دەدەست هىننا، دواي كۆتساپىيەتلىنى كىپەركىيە لە لايىن كۆمىتەتى ئامادەكارى و لېزىنە ئەرە زىورىسىم خەلات بە سەرتىيەكان دا دابەش كرا و چالاکىيەكانى ئەرە دۆزەش بەم شىيودىيە كۆتساپىيەتلىنى.

دىيارە لە سەرىيەك لە يادى بىستەمین سانۋەدەگى شىمیابارانى سەرەدەشت دا كۆمەتىيە چالاکى وەرزىش و ھونەرى و ئەددەبى بەرىيە چۈون و ئەمسال زۇر بەشكۈوه ئەم يادە كراجىيەوە.

خەلکى شارى سەرەدەشت و دەورىدەرى ئىشانىيان دا كە ھەممۇ كات و ساتىك رېزە مىژۇوئىيەكانى خۇيان لە بىرەرە ئامادەن بە كەملىرىن ئېكانتاشىش بىت ياد و بىرەرە دۆزە مىژۇوئىيەكانى خۇيان و كەلەكەيان بىگرن و رىز لە خۇشەۋىستانى لە دەستچووئى خۇيان بىگرن.

سلاولە شەھىدانى لای پوشەپەرى ۱۳۶۶-ئى ھەقاوىي شارى سەرەدەشت
ھىواتى ساخ بۇونەوە و سارىزبۇونەوە زامى، زامانانى شىمیابارانى سەرەدەشت بە ئاوات دەخوازىن.

چاوانى شار چاوهپوانە.

نوسىنى: ھىۋا گەل مەھەممەدى

لە سانۋىادى شەھىدانى كىميا بارانى سەرەدەشت دا، بېشىكەشە بە سەرەدەشتى سەرسەوز. ئا لېرەدا شار وەك كۇرپەيەكى ساوا بىت غەل و غەش بەروى داھاتو دا بىت ئەكتىن، دەرۇنى ساف و بىتكەرد سەرسەوز وەك شەنھى شەمائلى ئېواران، چاوانى رۇن و زۇلۇل وەك كانىياوى بىنار چىيَا...

ئا لېرەدا خۇشەۋىستى وەك فەلسەفەي ئېيان و ئېيان وەك حەقى گىيان لە بەرائىن و خۇش وىستىن بۇ بەرەدەۋامى لە ھەناسەسى سىنگى سروقتى لە ھەلچۈن و داچۇنلەيە...

ئا لېرەدا كاروان، كاراون بەرەدەۋامى بەرىپەيدە، چەپكى گۇلى سور و سەوز و شىنپان بە دەستەوە و كەنل و بارى گۈرانى نەسرەدەن بە كۇنۇدە، رېتىڭا ئەبىز، رېز و ھەقەتە و مانگ و سانگ سان ھەدا نادەن تا ئەوكاتەنى گۇلى حەزىيان لە يەخەي شار ئەدەن و چۈپ زەمەدەنى سەرەكەوتى نىشتمان وەك ئالاچى ئال و والاي كوردستان سور ئەدەن...

چاوانى شار زۇر بىن قەرار سالەھەي سال چاومۇوانە بۇ گەرائەنەدە كۆچ و كۆچبار... دلى گەرائەنەدە كۆچ و كۆچبار...

ئەوساكە شار ھەممۇ بۇزۇزى چەنلىزىن جار بىت ئەكتىن، شايى و خوشى وەك دىيارى بىك و زاوا بە سەر مال بە مال و كەرەك بە كەرەك و كونىد بە كونىد ئەم مەلبەندە سەوزە دا ئەبەشى...

ئەوساكە شار ھەرمى و ساردى و خەزانى لە خۇدا كۆك كەردىبوو، و سەوزى و سەوزەلەنى دابەش ئەكىرە، ھەممۇيانى وەك يەك دەنخۇش ئەكتىن...

بەلام ئىيىستا جەستەي شار بىرىندا، بە ئازازە، بىت قەرارە، بىت ئىيىستا شار تەننەيى بىزەيەكى كآل بۇوەدە لە سەرلىيە و لە شەو لە تارىكى و تەننەيى زۇر بىزىزە...

بەلام ئىيىستا شار نە ھاۋىنى گەرم، نە زىستانى بەفرىن، نە پاپىزى بە گەنە و نە بەھارى گۈل لە بەرەكە...

ئىيىستا ئىيىستا شار و دىيار، بۇ تۈزۈقانلىق ھەواي كۆسەر بۇ دېتىنى گۈي بەگۈرە خىلىي مەدەر و بۇ ئاشق بۇنى كچانى خالىدار ئاخ و داخ و دەرد و ئازاز ھەل ئەكتىشى...

ئىيىستا ئىيىستا شار لە بن دەستى ئەبىز وەك بىكى زىز دايىگىرتوھ خەم... وەك چىيات ناستەم لوتكەدى دايىگىرتوھ بە تەم...

ھەموسالىنى شار لەم رېزە دا لە چۈركەيەك، ئەچۈركەيەنى دلى مىزۇ دلى سروشت و گىيانى زەرەدەشت رائەنە چەلە كىتىن...

گۈرانى خەم، گۈرانى كۆچ، گۈرانى ئېك دابىزان لە ئاخى حەيرانىتىكا بە گۈي مىزۇدا ئەدا و ئەللى...

حەوتى پۇوشپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالھى سەردەشتىيە تازلىشىۋاوه شىمیاباران كراوەكان دا

ئەۋىز بۇزە لەو بەرزىدۇ
باقىلەقلىرى دۈزىنەتلىن بە جوتە
بەرپان داوه دەعبىای رېش
ھەناسەيان قەدىغە كىرد
شار وېيران و گۇرۇستانىيان ئاۋەدان كىرد
دۇزمۇن وايە ئاڭادار بن
چارپىكى داھاتوتان كەن

بەلىنى ئىتىر لەو رۇزىدۇرەمەمۇ سالىن لەم كاتە دا رېپوارىك ئىبىرە نەدوستى ، چاو دانە خا، دەقەنەرەكىدى دەر نەھىتىن و قەلەمەكەن وەكار نەخا... تەلەپا دوو دىپ نەنسىن...
شارەكەمان ھېشىتا بىرىنلارە، بىرىنەكانى بە ئازارە، بە ھىچ كەس و بە ھىچ جورى ئايىكىرى چارە تا ئەوكاتەنەمەمۇ يەك نەگىرن ئەم كورىدەمەزىزە و ئالاى سەرىستىان
وەكۆ مىيدال نەدەن لە سىنگى ئەم شارە...

سەرچاواه : مائىپەرى ئىيارەنگ / رىكەوتى : ۲۶ جۇنى ۲۰۰۴

با نەھىتىن شىمیابارانكەنى سەردەشت بىنى بە مىزروو

شاھقەسىنپۇر

17 سال لەمەويەر لە رۇزى 7 ئى پۇوشپەرى (1987 جۇنى 21) شارى سەردەشت بەھۇي فەركە بۇمبەۋىزەكەنەي رېتىمى بەعسى عىراق بۇمباران كراولە ئاكامدا زىياتىرلە 100 كەس گىيانىيان لەدەستىدا و بە هەزاران كەسىش بىرىنلار بۇون. ئاكامەكانى شىمیابىي ئىستاش بەسىر لەشى بىرىنلارەكەنەي ئەم شارەدە ماوه و سال ئىبىي كۆمەنلىك لەم تووشۇوانە بە ھۇي ئەم گاۋەز گىيانىيان لەدەست نەدەن. دىيارە ئەمە يەكەمەن ئەۋان ئەبۇو كە ئەم رېتىمى بەرەجەق بە خەتكى كورە و كورۇستانى رۇزىھەلات دەيىكەد و ھەر وەھا يەكەمەن تاوانىش نەبۇو كە دەرەجەق بە خەتكى ئەم شارە دەكرا. ھەر بە دەستپېتىرىدىنى شەرى ئىيان ئىيان و عىراق تەيارەكانى رېتىمى بەندا چۈچۈدەكەي بەعس بۇمبەكانى بەسىر گەرەكى قەبراندا ھەترىشتن و لە ئاكامدا خەتكىنى زۇر شەھىد بۇون . لە ئاكامى شەرى ھەشت سالە ئىران و عىراق، خەتكى كورە گەورەتلىن زيانەكانىيان وىكتەوت. لە ماۋە ئەم ھەشت سالەدا گۈند و شارەكەن بۇمباران كاران. شەھىدىانى شارى بانە لە ئاكامى ئەو شەپەدا ئەمارەيان لە 6000 كەس تېپىر بۇوە... تۆپ و فەرۇڭەكانى رېتىمى سەدام بتو پادگان و پاڭىغا نىزامىيەكان ئەبۇون و سامانچەكان خەتكى بېيدىفاغ بۇون. رېتىمىي مەلاكانى ئىيانىش بە هەمان جۇر شار و گۇنلەكانى باشшۇرى كورۇستانىيان بۇمباران دەكەد. ئەم رۇزىنە كە لەسىر مائىپەرى رۇزىنامەكان كەلىك دەكەد لە ھىچ رۇزىنامەيەكى حىزىبى و غەيرى حىزىبى چاوم بە ھىچ نۇوسىنى لە باردى شىمیابارانى سەردەشت نەكەدەت. تۆ بلىنى ئەمەش كارەسات ئەبىن؟ بلىنى حافزىدى مېژۇرى كورە كۆپىر ئەبىن؟ خۇزىنە ران ئىبۇ ج ئاۋىن ئەمە دەنلىن ؟ رۇزىنە گۈيمان لە دەيىان راگەيدەنداو لە لايەن حىزىبەكانەوە دەبىت سەبارەت بە رۇزە مېژۇرىيەكانى خۇيىان. يان سالىيادى رۇزە مېژۇرىيەكانى خۇيىان گەلەن پېرى بايدەخ تىرىن؟ حىزىبە نەتە و دىيەكانى كورۇستان بۇ زمانىيان تەلەتىيە تىيدا تەقىيەد ؛ تۆ بلىنى ئەگەر كۆپۈونەكەي بەرەي كورۇستانى لە شۇينى رۇودا وەكە بۇمبارانە كەدا ما با ئەدەبۇون لە قۇربانىيان و يان ئەگەر لەم رېتكايدە و پۇل و پارىيەك بۇ دەستى حىزىبەكانى رۇزىھەلات كەوتىن ئەم كات ئىلى خەمى ئەدومنان ئەدەبۇو كارەساتى شىمیابىي سەردەشت ھەروا زۇو بىنى بە مېژۇرۇ ؛ باش ئەبۇو كانالەكانى سەتەلايت بەشىكى كەم لە بەرنامەكەييان لەو رۇزىدا لە جىاتى رىكلام بۇ چاۋ بىرچىن و شەرىبەت بۇ ئاۋىدانەوە لە دەر و ئازارەكانى خەتكى شارى سەردەشت دىيارى كردىبا؟

سەرچاواه : مائىپەرى ئىيارەنگ / رىكەوتى : ۲۶ جۇنى ۲۰۰۴

دەپتى گازى خەر دەل، ژياني حەند وەرزى تىر تاڭان و ژەھراوى بىكا؟

ئارېس زارەعى

تازه ندوه لین روزگانی مانگی پوشیده بی سالی ۱۳۶۶ ای هه تاوى مزگىنى هاۋىنى گەياندبوه كوردىستان، كە دەمە ئېيوارىدى حەوتى نەو مانگە دواى قىرىشكە و خەۋىشى خۇفباكى چەند فرۇشكە بۇمۇ ھاۋىشى زېمىن سەدام حۆسەنلى ئېراق سىماقى شارى سەردەشت بە چەند پەلە ھەورى چىڭنەن دەرسەن و لە كۈلان و مان و شەقامى شار گەلەدەزىانى پەيكەرى ئىنسانان دەكەۋىتتە سەر زۇمى. زېمىن فاشىستى ئېراق سەھات نزىك بە ھى دوانىيەزۇي نەو رۆزە بەچوار فرۇكە ئاوشارى سەردەشت و دېھاتەكانى نزىكى شارى لەھەشت شۇئىمە بە گازى خە دەل و گازى ئورگانوفسفرە (كە تىيىكلەرى نەعسابە (دەمار) و تاول و بلقۇق لە سەر لەش دروست دەكەن) شىميا باران كەرد.

نیازار و فرمیسکدوده له گله لکی بژین.
سه رده داشت که یه که مین شاری ناآهون دان له دنیا دایه که بومبارانی شیمیایی کراوه، ئیستاش دوای تیپه ربیونی ۲۷ سال به سه رنه کاره ساته دا، دهیان که س له خه لکی نهه و شاره به بئن ناور دانه دوی تلوا نباران و به رپرسانی نیران و جیهانی له نه خوشی و خه ساره کانیان مه حکومن به گیانی نالووه بهم گازه مه رگ هینه ره و ژیان کردن له که مه شاره به بئن ناور دانه دوی تلوا نباران و به رپرسانی نیران و جیهانی له نه خوشی و خه ساره کانیان مه حکومن به گیانی نالووه بهم گازه مه رگ هینه ره و ژیان کردن له که مه نهه بینه مه رهه نه کراوه. دیاره له ساله کانی ۶۷ و ۶۸ چنلىین ناوایی سه ر به پیرانشار و شنۇش شیمیایی باران دەکرېن و هەرووه شاری ھەل بجه و مەقەد کانی سازمانى كۆمه لە له دۆپى بېتى بئه هەمان شیيە له لاپەن رژیمی ئیراقەوه بومبارانی شیمیایی دەکرېن و ھەزاران كەس گیان له دەست دەدەن و بئه ھەزاران كەسى تريش سەلامەتى له دەست دەدەن و بئو ھەتا سه ر بهم نه خوشى و نیازارى نهه جینايەتەوه دەتلىيەنەوه. تەواوى نەم چەك و مەواواد و گازە كۆمهەل كۈز و وېرائىكەرانە، وەلاتانى ئورپاپىي و ئەمریکاى شومالى دروستیان كردون و لە پېش ھەمو كەسيشا پروتوكولى مەنۇي بئه كار ھینانى چەكى شیمیایي ۱۹۲۵ ای ژۇپیان ژىر پى ناوه و پېشەنگى بئه كار بىردى بون. له جەريانى شەرى يەكمى جیهانى له لاپەن ناڭمان، له دواي شەرى دەھەمىي جیهانى ئېتىستان له دىچى سەرەت خۇخۇزانى مالاپا و ئامېرىكا له جەريانى شەرى ویتنام له دئى ویتنامىيەكان، كامبوجەكان و لانوس بەكارى هینا. ئیستاش دەيان ھەزار ئېنسانى بئن تاوان و قوربانى كراوي خە لکى ئيراق و كوردستان و ئېران گىيرىزدى نە خۇشىدە كان و نیازار و سەددەمە كانى نە و شەرە مال و ئىزبان و ئېرالىكەر و ئېنۋاسىدە رژیمە فاشیستەكانى ئىسلامى ئېران و ئېراق و دەرسەلاقەداران حازز نىن پۇل و داهاتى يەك بەرمىل نە و تېشىيان بۇ سەرف بېكەن تا كەمېك له نیازار و خەم و زېيانە كانىان كەم كەندەو. ئېستا رژیمی ئىسلامى ئېران و رژیمە ئىسلامىيەكەي مالىكى له ئېراق، دەبىن قەرمبىي نەو زیان و تاوانانە بکاتەو كە نەو دولەتە له مەددادى شەرى ۸ سالەدا (چۈن كادر و پەيكەرەي رژیمە كەي سەدام، بەشى زۇریان ھەر ئەمانە بون كە ئېستا له دەرسەلاقى سیاسى و ئابىرى و ئېزامى داھەن، بون) بئه سەر خە لکى سەردەشت و شۇنەكانى ترى نەو دو و لەلتەيان ئېتساوه.

هه رچند نزیک به ۱۰۰ هزار نیسان له شاری سه داشت و دهور و برهی بهر گازی خه دهلى بومي شيمالي رئيسي به عسى نيراق له جهرياني شهري و دهشيانه خومهيني و سه دام بونه قوباني هه تا سه دهبت هه ناسه تهنجي و نيش و مدينه بجيژن، بهلام حاكماني نيران و له سه دهودي هه دهونه موتنجهلهه کانه و دکو "بونيادي شه هياد" و "نوموري نيسارگه ران" و وقاره قشي ده دهمان و بيهده است، تنهها ۱۵۰ که سیان له داتاکانه و دلاتدا به ناوي "گياباني شيمالي" سهبت كردوه و لمم ثماريهش تنهها چهند سه ده هستكيان له براگه بشتني سه دهقاتي برشكي و دموا و ده دهمان له رخوردان.

با س لهو و ده گری که سالانیک پیش نیستا عه لی خامنه‌ی سه روزی دز و جدرده و جلاده کانی حکومه تکه‌ی نیران کلینیکی تایبیت به مهندسی شیمیایی هدایت شاری سه رده داشت کرد و دود، و له پهنانه نهودش له مجهیسی نیسلامی له تاران یاسایه که تینیدا وزارتی بینهادشت، ده رمان و پهروندی پنچشکی موکله‌ف ده کات که له شاره شیمیایی کراوه و کان سه ره ای سه تج بهندی پن را که بیشتر و خزمه‌تی پنچشکی ته سویب کراو، ته خه سوکه لینک که پیوستی شیمیایی لیدراوه کانه فراهم بکهن و نیمه کاناتی بینهادشتی، ده رمانی، وزدبه‌خشی، پیشگیری و نامورشی لازم به شیوه‌ی مه‌جانی و خواری دابین بکهن و... هر هه مهیان هه رثاوا له سه رکاغه ز و له عه نباره کان به ناکادر، و ته عتلل کراوه ای ماونه ته وه و تغییر ده خن!

کیمی و ده بوان مله که کاری خد در دل له سه در دشت له یده نای هده مو ندهم کششانه و شناساری زادمه کاشنای، و دسته مگهاری و بین دادیه که بس اسی کرا، له سه در دهه بونی شرخ و هه زنده

حه‌تی پووشپه‌دی ۱۳۶۶

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتبه نازلیشیواوه شیمیاباران کراوهکان دا

دایین کردنسه مه‌رههم و دموا ژیانی زوریه‌یانس پر رونج و مه‌رارهت تر کردوده. بهشیک لهو خه‌لکه دوبن به هؤی نه‌بوني ته‌جهیزات و پینداویست پیشکی به دوای چاره‌ی نه‌خزوشیده‌یان دوبن و دیلانی شاره‌کانی ورمی، ته‌وریز و تاران بن.

سه‌رده‌شتبه بی‌پی همه‌مو نامارکان له ناستی ئیراندا، زورترین زامدار و نه‌خوش بوانی چه‌کی شیمیایی لئیه. ۲۷ ساله‌ی دانیشتوانی سه‌رده‌شتبه ناسه‌تگی زام و رانجینکن که هیچ فریاد رسینک نایاهه سه‌رینیان بوقتی‌مار. ۲۷ ساله‌ی بی‌مارانی نه‌و شاره‌تمام و چیز نه له خخوارک، نه له عه‌تری گولانی به‌هاری ددهکن و ودریزی هاوینیش بفیا هه‌لکری داخ و هه‌وانیکی جه‌رگ بره. خه‌لکی ندو شاره‌به‌ش مدینه‌ته جگه له تامی سویزی پڑانی فرمیسکی بین نامانی خویان و خیز و خوئل بارانی هاتو له که‌ورهکانی شیخ و شاکانی نه‌وتیوه، شتیکی تر ناچیز. نائمه‌ی بین که‌س و بین نه‌نواهی ندو کوفه‌له نیسانه بوقته سه‌ر باری همه‌مو نه‌داری و ده‌رده‌داری و بین به‌شیده‌کانی تری ژیان ئیزدستانه‌یان. لم شاره، له سه‌رده‌شتبه به‌هارگه‌لینک شیرینه بونی باروت و گازی خدردول تیکه‌لله که‌ل غوباری سه‌حرای سینا و توزی کوچه و شه‌قامه‌کانی شاره‌بین خاوند و مدینه‌تباردکه، ناویته‌ی ژیانی کوچه‌ری و به‌لایی "گردی شیشه" بود و ودک بدفری سه‌ر شاخ همه‌مو شادی و جوانی و هه‌یمه‌نه‌ی بدهدو تووانه ددب. به‌لام سروشتنی نه‌و گله‌ه پره له موقاومه‌ت و کوشش و به‌خودان، وا به سانایی چوک دانادن و ته‌سلیمی نه‌و نه‌هاماوه‌تی و درد و سته‌مگه‌ریانه نابن. روزیک دنی که همه‌مو خه‌لکه دلسوز و مسئولیت په‌زیر و خاوند ویژدانه‌کان بینک دندگ و هاوپشت به دیواره‌کانی نه‌م رونجه‌دا سه‌ر که‌ون و چه‌رخی بهد کردی زمان بخنه‌نه سه‌ر سوری راست و دموا و عاده‌لائمه‌ی.

یادی ئازیزی گیانبه‌خت کردوانی نه‌و کاردسته له میثو و له دلی خه‌لکی شه‌ریف دا هه‌ر ده‌منینت

سه‌رچاوه : مائیپه‌ری هه‌نیویست / ریکه‌وتی : ۵۵ پوشپه‌ری ۱۳۹۳

له‌لسه‌نگاندنی لا ینه هونه‌ری و قانوونیه‌کانی شیمیابارانی سه‌رده‌شتبه

کوریادیک به بونه‌ی ریزگرتن له قوریانییانی شیمیابارانی شاری سه‌رده‌شتبه له کانوونی پاریزه‌رانی دادگوسته‌ری تاران به‌ریودچوو. ئیواره‌ری ریزی را بردوو سال‌تۇنى "ئىقىبال" کانوونی پاریزه‌رانی دادگوسته‌ری له تاران میوانداریه‌تی ریزه‌سمی کوریادی ۲۷ مین سال‌یادی بوردومانی شیمیایی بارانی سه‌رده‌شتبه کرده.

له سه‌رده‌شتبه قوریانییانی شیمیابارانی شاری سه‌رده‌شتبه که، فيلمیکی دیکیه‌منتساری له ژیز ناوی " به‌ریبه‌یانییه‌که بونی لیمۇی دەد" باسی له ژیانی پېنج ژن که له شیمیابارانی سه‌رده‌شتبه بون، نمايش کرا.

سوسنه شه‌ریعه‌تی له چەنک و تەیه‌کان نامازىدی بودو کردو. يەکیک له تاییه‌تەن‌دییه‌کانی نه‌و فیله، شیپوازی دربرینى جیاواز له دیاردەش شەرە و ژن و دکوو قوریانی دەستی شیمیاباران هه‌لکری سـئـنـازـارـى و دـکـوـوـ نـهـخـوـشـىـ، دـايـكـ وـهـاـسـهـرـهـ وـهـيـچـ كـهـسـيـكـشـ له‌و‌باره‌یه‌وو ياره‌تىلەری نـيـهـ وـ بـهـ تـهـنـيـاـيـيـ بـهـرـبـرـكـانـىـ له‌كـەـلـ كـيـشـكـانـ دـەـكـاـ وـ لـهـ پـشـتـيـوـنـ دـەـكـاـ حـكـوـمـەـتـىـيـهـكـانـ بـيـنـيـهـرـيـ.

پاشان دوكتور سه‌تار عەزىزى پاریزه‌ری دادگا، باسی له سه‌لمانلى

جييانیه‌تى جەنگى دزى خه‌لکی شاری سه‌رده‌شتبه له ناوه‌نلىکى قەزايى کرد و گوتى. به‌پی راگه‌بەندراوى دادگا، "فرانس ئانرات" به ناگادارى ته‌واو له نیيەت و مەبەستى حکومەتى عېراق، نزىك به ۶۳٪ له کەردەسە شیمیایی عېراق له لايەن نه‌و تاوانباردە دایین کرابوو.

خانمى ئازاده بیزارگىتى، دەرىھىنەر و فيلمىنامەنوسى " به‌ریبه‌یانییه‌که بونی لیمۇی دەد" باسی له شیوه‌ی ئاشناکدنی هاۋوّلاتيان له‌كەل کاره‌ساتى شیمیابارانی شاری سه‌رده‌شتبه و هاودەردى کردن له‌كەل ئىنلىق قوریانى نه‌و کاره‌ساته دلتەزىتە کرده.

له‌و کوریاددا دوو کەس له قوریانییانی شیمیاباران کردنسه سه‌رده‌شتبه به ناوه‌کانى "په روين واحيدى و مىھرى ملکارى" که ناودرۇكى فيلمەکه له‌سەر ژیانى نه‌وان بۇو، چەند

حەوتى پووشەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالەي سەرددەشتىيە ئازىزىشىۋاوه شىمیاباران كراوهەكان دا

وتەيەكىيان پېشىكەش كرد.

پېشىكەش كردىنى لەوحى رېزلىتىن بدو كەسانەي كە بە مەبەستى ودىھاتنى مافى قوربانىياني شىمیاباران كردىنى سەرددەشتەنەن و چالاکىيان كردە، كۆتسايى رېۋەسمە كە بۇو.

"رېۋەسمى رۆزى ۳۰ ئى پووشەر لە نەستقۇرى گرووبى پارىزەرانى هاواكار" و "كانونىي هاونىشىتىمىانانى ئىنان" لەبەر رېۋەسمە رانى بۇون.

۲۷ سال لەدەپ بېش لە رۆزى ۷ ئى پووشەرى ۱۳۶۶، شارى سەرددەشت لە لايەن نەرتەشى عىراق شىمیاباران كرا، نىزىك بە ۵۰۰ مۇرقۇنى بىن تاوان كۇزىزان و زىباتر لە ۸ ھەزار كەسى دىكە بىرىندار.

سەرچاودە: مانىپەرى كوردستان و كورد / رىتكەوتى: ۲۶ ئى ژونەنى ۲۰۱۴

قوربانىياني كىيمىابارانى سەرددەشت: شارى سەرددەشت بىكىتىيە سەمبولى ئاشتى

قوربانىياني كىيمىابارانى سەرددەشت: شارى سەرددەشت بىكىتىيە سەمبولى ئاشتى+ وينە ئازىنسى كوردپا. رېۋەسمى رېزىگرتن لە قوربانىياني كىيمىابارانى سەرددەشت بە رېپۇانى ئاشتىخوازانەي هاواولاڭتىيانى كورد لەو شارە و پېتەختى ھەرېتى كوردستان(ھەولىير) بەر رېۋەچوو.

بەپىسى راپۇرتى ئازىنسى ھەوالىدرى كوردپا، لە ۲۷ مەین سالىيادى كاردەستىدا، هاواولاڭتىيانى سەرددەشتىدا، بەتايىھەت قوربانىياني ئەو كارەساتە، رېپۇانىكىيان بە وتنەودى دروشمى "نا بۇشەپ، بە ئىتۇ ئاشتى" بەر رېۋە بىردى.

ئەو رېۋەسمە بە بشەدارىي كەسايىھەتىيە فەرەنگى، كۆمەلەيەتى و ناسراوەكانى ھەرېتى كوردستان و ھەلەبجە، لە "مەيدانى سەرچشمە" ئى سەرددەشت شۇنىي بەركەوتى بۇمى خەرەدل دەستى پېتىرىد و لە سەرگلۈكۈي گىيان لە دەستداونى كىيمىايى بارنە كە كۆتۈپ يېھات.

لەو رېۋەسمەدا پەيامى بەرپرسى شارەوانىي ھىرۋىشىما و ئېپىسرىاوى رېخراوى قەددەغە كەنلىنى بەرەمەتىيانى چەكە كۆمەلەكۈزۈكەن، روو بە خەلەكى سەرددەشت خۇينىدرايەدۇ ئەنجومەنلى بەرگى لە مافى بىرىندا رانى سەرددەشت خوازىيارى شناسايى سەرچەم قوربانىيان و ناساندىنى شارى سەرددەشت و دەكۈش شارى ئاشتىخواز و بىردنە سەرددەت خەزمەتگۈزۈرىيە پېشىكىيەكان بۇ قوربانىيابوو.

خۇينىدەدەدە شىئىر، ۋەنلىنى چەنل پارچە مۇسۇقا و كەنەدەدە پېشانگاى وينەكىيشان لەلایەن فەرىشتە فەرەبىيە، پېتكەنەرى بىرگەكەن ئەو رېۋەسمە بۇون.

رىتكەوتى ۷ ئى پووشەر و ھاوكات لەگەل بەر رېۋەچوونى رېۋەسمى ۲۷ مەین سالىيادى كاردەساتەكە زۇرىيە دووكان و بازارەكەن ئى شارى سەرددەشت بە نىشانەي رېزىگرتن لە قوربانىييان داخراپوو.

ھاوكات لەگەل ئەو رېۋەسمە، تاۋەندە حکومەتىيەكائىش رېۋەسمىكى ھاوجەشىيان لەيدىكىك لە ساتۇنە كەن ئەو شارە بەر رېۋە بىردىبوو.

فەرمانلەرەن ئىزىامى، نۇرنەرانى مەجلىس، وزىرىتى ئەندەرۇستى و ئەمەن ئەندەرۇستى كەن ئەندەرۇستى لە ئەلەپەن ئەو رېۋەسمە حکومەتىيەدا بشەدارىيەن كردبوو.

ھەر لە دەپنەندىلە ئەمەن ئەندەرۇستى كەن ئەندەرۇستى لە ئەندەرۇستى بەر رېۋە بىردىبوو.

لەھەر ئەندەرۇستى كەن ئەندەرۇستى رېزىگرتن لە قوربانىيانى سەرددەشت بە بشەدارىيەكەن ئەندەرۇستى كەن ئەندەرۇستى بەر رېۋە چووە.

ئەو رېۋەسمە دەنلىپەرەپەر ئەندەرۇستى ۷ ئى پووشەر لەلایەن ئەنجومەنلە ئەندەرۇستى كەن ئەندەرۇستى كەن ئەندەرۇستى بەر رېۋە چووە.

لە بۇدمانى شارى سەرددەشتىدا كە رىتكەوتى ۷ ئى پووشەر ۱۳۶۶ لەلایەن رېزىامى بە عىراقەدە رۇوي دا، چوار شۇنىي پېھىزەتى ئەو شارە بۇوە ئامانچى فەرۇكە جەنگىيەكەن ئى عىراق.

لەو روودا وەدە ۱۱۹ كەسى بىن تاوان گىيانيان لە دەست داو چەنلىن ھەزار كەسيش لە خەلەكى ئەو شارە تۇوشى بىرىندارى بۇون.

۱۳۶۶ پوچشہ‌ری

له پادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتبیه نازلی‌شیووه شیمیاباران کراوهکان دا

له حالي حازردا دوو ههزار و ۲۰۰ بيريلداري كيميايی له شارستانی سه دهشت زيانی ندهم و نهري به سه رده بهن و پيويستيان به خزمه تکوزاري و ئيمكاناتي پيزشكى و دعوا و درمان ھەله.

سەرچاوه: مالیيەري كورديا / دىنگەوتى: ٢٩ ئىزئەنلىكىرىيەتىسى ٢٠١٤

بُو شاره کہم

شاده شاردهم "سهددهشتی خوشناسی"

سده رو خوشی بیت له گوله جن ماودکانی شه هیلانی سه ردشتی هه میشه سه رسهوز. له سالیادی پوشپه ری خویناوی، له بیرسهوری نازیزانی له یادا زیندو له هه تانه ووهی لایه رمکانی پر سه رو خوشی بیت له گوله جن ماودکانی شه هیلانی سه ردشتی هه میشه سه رسهوز. له سالیادی پوشپه ری خویناوی، له بیرسهوری نازیزانی له یادا زیندو له هه تانه ووهی لایه رمکانی پر له مهینه و ژانی نه ته ووهی زیر دهست، دهسته گولنیکی چنارو له کویستانه کانی هه رچار پارچه کی کوردستانی داگیرکار او بتو سه رگزی نازیزان هه دیده مهه و کرتوش نه بهم بتو بالایان که به رزایی هیمالایاش قهه نایگاتی. نوی کردنده ووهی به لینمه، بودریزه دهانی خه باته، تا گهیشن به نازادی، نه و هویاوهی که نه پیکرا له زیر خه دل و موستاردا قهه ون نایبیت. دایه گکوره دهیلیته ووه بتو په پولهی پی گهه یشتوو، که چون مهینه پشتی چه ماند، بهس نه یتوانی ورهو هیوای له ناو دلی بروختن.

کاتیک شار و چیای جوان و دلگیر پر بwoo له پوستال رهشی مهلای، ریکا نه بwoo له بدر دوزمن، له بازار و کولاناندا، گرتی بیانوو، به عسی جه لاد بو تهمنی شاری ناشتی. داخی گران، ببوینه دستاوی سیاسته یاخو خو گه مدی نه دامه تی، هاوار هاواری زارزوکان، ته رمی گولینک له ناو بیشکه، دلی سوتاوی دایکیکه، هیوا له باوهش باوکی دا، نه سرین له گهان هدفانه که دی، چزو له ناو هدیوانه که دی، بابدگه ورد لسه رید رماله که دی، که هات ناپالی دوزننان نه و جارهیان جیاوازی بwoo جیا له دنگ و له زینی شارده که، دیاری تری پی بwoo دوزمن بwoo، هنه ناسیه گشت کپ کرا، هه روک دنگی گشت کوردنیک هه ولی کپ کرانی درابوو، سنور که ووت، چزو په در و دک په پوله، هیوا و هه لمهت له لای هاوكار چونه خه ویک بو هه میشه، دایه که توو هاواری بو ناسو و ناماچ و کورپه کی نازداری شیلان له گه روی دا بو هه میشه بو به ناواتیک و خنکیندرا . بو تو بیت نازیز کهم دریزه دانی نهدم شورش پرمینه ته، له ژیز چه پوکی مهلای، به عسی سووری یاخو عیراقی یاکو ناتای تورکی فاشیست، گهر نه جولینی هدر به شمانه له ئاگری یاخو ئامنید، له سه رده شت بیت یا هه لمهچه .

sardasht@sardasht.com

سەرچاوه: مالپەرى گىارەنگ / رىكەوتى: ۲۱ مارچى ۲۰۰۶

پیام انجمن دفاع از حقوق مددومن شهیمانی سرداشت به مناسب بیت و سومین مالکرد فاجعه بمباران شهیمانی سرداشت

مردم عزیز و بزرگوار سردشت ، هم میهنان گرامی

در استانه بیست و سومین سالگرد بمباران شیمیایی شهر سردشت و روستاهای اطراف هستیم، بمبارانی که به استناد مقررات و کنوانسیونهای بین المللی کاملاً منع و در تضاد با تمامی موائز حقوقی بوده که در آن اشکارا سلاحهای منوعه و حاوی گازهای خودل و تاول را علیه مردم غیر نظامی به کار رفت و متفاسخانه آنگونه که شایسته آن بود با محکومیت و اعتراض خصوصاً از طرف مجتمع و سازمانهای مسئول بین المللی مواجه نگردید و به همین دلیل است که هنوز هم ترس و دلهره از ساخت و کاربرد سلاحهای کشتار جمعی یک واقعیت تلغیت جامعه بشری است. ما در بیست و سومین سالگرد این فاجعه در کنار محکوم کردن آن و ضمن همدردی و تسلیت مجلد به قربانیان و بازماندگان اعلام مبارزه .

۱- این بیماران نه تنها جنایتی علیه مردم سردشت بلکه جنایت علیه بشریت بود، نه برای هیچ کس، دسته یا گروهی روا نیست ایران بهره برداری سیاسی، اقتصادی وغیره

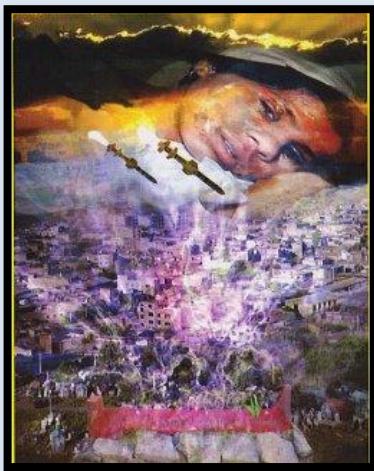
حوتی پوچشیدی ۱۳۶۶

نه یادی ۲۷ ساله‌ی سه رده‌شتیبه نازلیشیواوه شیمیاباران کراوهکان دا

به عمل آورد مگر اینکه در راستای منافع و مصالح جامعه بشری باشد.

۲- ما مردم سردشت و بازماندگان بمباران شیمیایی این شهر بر خود روانی داریم که مراسمی به نام ما و شهدای ما برگزارگردد در حالی که در آن مراسم از مردم سردشت، قربانیان و مسائل و مشکلاتشان صحبت به میان نیاید و به دست فراموشی سپرده شوند.

۳- این انجمن به عنوان نماینده مصدومن شیمیایی سردشت اعلام می‌دارد مردم سردشت در بیست و سومین سالگرد این فاجعه انتظار داشته و دارد ترتیب آزمایشات پزشکی که طی سالیان گذشته وبا همکاری مردم و قربانیان این شهر در راستای دستیابی به دارو و درمان مؤثر ترجهت مداوای مصدومن وهمچنین یافتن راهی برای شناسایی مصدومن و تشخیص درصد صدمات وارد به آنان صورت گرفته در اختیار جامعه پزشکی وعلى الخصوص مردم سردشت قرار گیرد.

۴- با توجه به اثباتات دولتها و شرکتهای خارجی در تسلیح رژیم سابق عراق به سلاحهای منوعه شیمیایی از دولت وقوه قضائیه خواستاریم با حضور فعال در محاکم خارجی از جمله پیگیری پرونده آقای آن رافت، دلال محکوم شده به اتهام فروش مواد اولیه تولید سلاح های شیمیایی به رژیم سابق عراق و همچنین جریان دادرسی سران رژیم بخشی عراق، حقوق مادی و معنوی پاییمال شده ما قربانیان به طور کامل اعاده و وصول گردد. عدم پیگیری حقوق زیان دیگان و قربانیان با توجه به وجود مدارک و اسناد مثبته فراوان موجبات ناخشنده خاطر مصدومن را فراهم ساخته و شایسته هم نیست بانیان این عمل ضد انسانی از تعقیب و مجازات مصنون باشد.

۵- ما با تشکر و قدردانی از مصوبه مجلس شورای اسلامی مبنی بر تصویب قانون شناسایی مصدومن شیمیایی کشور والزام وزارت امور خارجه به ملی و بین المللی نمودن فاجعه سردشت اعتقاد داریم بازتاب گسترش این فاجعه ضمن

اثبات فدایکاری، رشادت، و مظلومیت مردم کشورمان در اذهان جهانیان و حتی نسلهای آینده از تکرار دویاره این گونه فجایع مانع جدی و اساسی به عمل می آورد. لذا برگزاری مراسم در خور با ابعاد فاجعه در شهر سردشت ضمن دلچسپی از مردم رنجیده این شهر و کاهش درد و آلام آنان، گامی مهم در شناساندن بهتر و بیشتر این فاجعه می باشد. در خاتمه اعلام میداریم بی شک و ضعیت فعلی این شهر به هیچوجه زینده مردمی نیست که طی هشت سال جنگ تحریکی حاضر نشاند حتی یک روز هم خانه و کاشانه خود را رها کنند و بیش از دو دهه هر لحظه در زخمهای شیمیایی را لمس میکنند، و در سالی که به نام همت مضاعف، تلاش مضاعف نامگذاری شده است لازم است

عقب ماندگی های فراوان این شهر محروم و مصیبت دیده جبران شود.

به امید دستیابی به جهانی عاری از سلاحهای کشتار جمعی و مملو از صلح و دوستی

انجمن دفاع از حقوق مصدومن شیمیایی سردشت

۷ خرداد ۱۳۶۹

سه رچاوه : مانیپه ری گیاره‌نگ / ریکه‌وتی : ۲۸ جوونی ۲۰۱۰

جنایتی کمنظیر

صالح نیکبخت

روزهای هفتم و هشتم تیرماه هریک به مناسبی در تاریخ گذشته و آینده کشور ما ماندگار خواهند بود که سال یاد آن برگزار و تکرار می شود. ساعت ۴ بعد از ظهر روز هفتم تیرماه سال ۱۳۶۶ بار دیگر چند فروند هوابیمهای جنگی عراق بر فراز «سردشت» چرخی زده و سپس چهار نقطه شهر را که یکی از آنها دقیقاً نزدیک منبع آب آشامیدنی شهر بود، مورد حمله قرار دادند.

هنوز آخرین بمب را فرو نزیرخته بودند که مردم دریافتند این بمباران غیراز بمباران های قبلی سردشت و سایر نقاط کشور در زمان جنگ است. این بار سردشت چون شهر «ایپریت» در بلژیک در جنگ جهانی اول و «هیروشیما و ناکازاکی» ژاپن در جنگ جهانی دوم مستقیماً مورد حمله بمبهای کشتار جمعی قرار

حموتو پووشپه‌پی ۱۳۶۶

نه یادی ۲۷ ساله‌ی سه ددهشتیه تازبیشیواوه شیمیاباران کراوهکان دا

گرفته بود. مردم آشنایی چنانی با نحوه مبارزه با این نوع بمباران‌ها و عوارض آن نداشتند، گرچه پدالند شیمیایی ارتش در انداز زمانی بدکار اقتاد، ولی عمق حادثه و عوارض آن چنان بود که در کمتر از یک ساعت تعداد قربانیان به دهان نفر رسید.

از آن تاریخ بمباران شیمیایی این شهر به عنوان سالروز بمباران مناطق مسکونی و غیرنظمی همچون نمادی از وحشیگری رژیمی که با شعار پان عربیسم و سوسیالیسم و آزادی به قدرت رسیده بود به ثبت رسید. بمباران شیمیایی سردشت چنان گسترده و وحشت آور بود که در کمتر از ۲۶ ساعت تعداد قربانیان به مرز ۱۰۰ نفر نزدیک و تعداد مصدومان آن هم از ۵ هزار نفر تجاوز کرد. در شهرهای مرزی چون سردشت، امکانات اندک آنچنان نبود که از لحاظ پذیرش و مداوا و معالجه پاسخگوی این جنایت وحشتناک باشد. بیمارستانهای استانهای آذربایجان غربی نیز توانستند این همه مصدوم شیمیایی را مداوا کنند. گروه کثیری به تهران اعزام و عده‌ای هم به کشورهای اروپایی گسیل شدند.

برای اولین بار اروپاییان خاطره بمباران شیمیایی «ایپریت» در جنگ جهانی اول را به یاد آوردند و با مداوای این مهمنان با بدن‌های تاول زده، مردمی که توان نفس

کشیدن نداشتند مواجه شدند. هرچند نیروهای رژیم عراق در کمتر از چهارماه بعد از آغاز جنگ به لشکریان ایران در جبهه غرب حمله شیمیایی کرده و در روزها و سال‌های بعد پاره‌ای حملات تکرار شد ولی تا حمله شیمیایی سردشت سازمان ملل متوجه این حملات را محکوم نکرده بود.

حمله شیمیایی به مناطق غیرنظمی محدود به سردشت نبود، روستاهای اشتویه در آذربایجان غربی، «آلواتان» در بانه و «نژمار» در مریوان و «زرده» و در کرمانشاه و دهان نقطه دیگر در استانهای مجاور مرز عراق عرصه ترکتازی صدامیان بود.

خانواده بیش از یکهزار نفر کشته این حملات و افزون بر ده هزار نفر مصدوم شیمیایی با چشمان خود سرنوشت صدامیان را دیدند و ایمان آورند که ستمنکاران خواهند فهمید چه سرنوشتی در انتظار دارند ولی آیا حقوق این قربانیان و مصدومین استیفای شده است و خدماتی که به آنان داده می‌شود جوابگوی آلام آنهاست؟ ما در مقاله‌ای مفصل در همین روزنامه که شنبه آینده منتشر می‌شود این موضوع را مورد بررسی قراردادهایم.

«وکیل دادگستری

این یادداشت در روزنامه هم میین به چاپ رسیده است

سه‌چاوه : مائیله‌پی گیاردنگ / ریکه‌وتی : ۲۹ جوونی ۲۰۰۶

گمشده‌ای دیرین

زنیب محمودزاده

قصه ایست این قصه، قصه، آری قصه‌ی درد است.

شعر نیست،

این عیار مهر و کین مرد و نامرده است.

آری کین نامرده‌انی که وحشیانه حمله کردند، نایبود کردند، کشتنده و هستی را از شهر زیبایی که عشق در آن حاکم بود، گرفتند از نامرده‌انی می‌گوییم که وجودشان در زیر پاهاشان لگدکوب شده بود و معنی مردانگی در مرآشان خفته و از شهری که در آن زنگی سبز بود و با هر نفسی که می‌کشیدی

حموتی پوچشمه‌پی ۱۳۶۶

نه یادی ۲۷ ساله‌ی سه ددهشتیه نازلیشیواوه شیمیاباران کراوهکان دا

عشق در رگهایت جیریان پیدا می‌کرد و از مهر مردانی که در آن شهر مانند کوه استوارانه می‌زیستند.

از مردانی که پایه و اساس زندگیشان در راه عشق به زندگی و هدفانش پوشش از همان عشق بود. آن جا «سردشت» بود. شهری کوچک و زیبا که آسمان آبی‌اش نقش

زیبایی از زندگی و طراوت با طبیعت درخشندگی بیش از وصف نور خورشید بود. مردم شهر در آن تابستان زیبا به کار مشغول بودند، بچه‌ها در کوچه‌ها پس‌کوچه‌ها مشغول بازی بودند و قهقهه‌های کوکانه‌اشان تا اوج آسمان می‌رفت و به آسمان غرور می‌داد. اما به ناگاه آن لحظات شاد و پرامید به لحظه‌ای شوم برای آنها تبدیل شد. در آن لحظه شوم بود که ناگهان غرور زیبای آسمان به وسیله غولهای آهنه دشمنان تیره و تارشد و این شهر زیبا، آماج طغیان‌های دشمنانی گردید و قهقهه‌های زیبای کودکان برای همیشه از چهره‌ها محو شد و کالبالشان با سربه‌های داغ دشمنان عجین گشت و چشمانشان ساقط از روشنایی.

آری عزیزان، ۷ تیر ۶۶ بود که خبر بمباران شهر سردشت در سرتاسر کشور ایران پیچید و مردم کل کشور را داغدار کرد. داغدار هجوم وحشیانه رژیم بعث و هر بار زمزمه‌هایی شنیده منشد که چگونه مردان و زنان و بچه‌های معصوم، شجاعانه روح از جسم بدر بردن و یا با از دست دادن عضوی از بدنشان و هزاران عارضه و درد دیگر خود را عادت داده بودند هر چند که هیچکدام از اینها توانست امید به زندگی را از مردمان این شهر بگیرد.

آن روزها من نوجوانی بیش نبودم و سن کم مردا از درک هجوم وحشیانه عاجز کرده بود و قربانی شدن این مردم معصوم در باورم نمی‌گنجید.

اما امروز که سال‌ها و یا بهتر بگوییم ۱۹ سال است که از آن زمان می‌گذرد، درک آن برایم سهل و آن باور ناباور در باورم گنجیده است. چرا که دوست مهریانم (شیرینم) یکی از قربانیان این حادثه شوم است که امیدوارانه زندگی می‌کند و غرور در چشمانش، نشانی از عشق به زندگیست. عشق او باعث چرخیدن قلم در دستنام گشت تا به تکارش درآورم آنچه را که امروز در باور خود احساس کردام و آنچه را که در ماورای چشمان شیرین و شیرینها، قلب هر هنونی را به لرزه درمی‌آورد.

می‌خواهم بنویسم از آناني که جان فدا کردند. از آناني که تن خود را با بیماری‌های پوستی، ریوی و بیماری‌های ناشناخته دیگری که برگرفته از همین فلزهای داغ دشمنان است عادت دادند و چشمانشان را پر از احساس بودن و قلبشان را لبریز از امید کردند و از آناني که یاس توانسته است ذرهای از احساس زندگی کردن را در آنها کمرنگ و یا زندگیشان را تسبیح کند بلکه با اقتدار هر چه تماثر، استوارانه و هدفمند به سوی جلو گام برمند و مقصود و مسیر زندگیشان را با عشق می‌پیمایند بدون آنکه فریادرسی داشته باشند و این سرانجام زیباییست که آنها روی شانه‌هایشان حمل می‌کنند و سنتگیتی این بار به شانه‌هایشان بجهت بخشیده، آنها سکوت مردانه. پس ما فریاد می‌زنیم و سکوت‌شان را با فریاد جواب می‌گوییم که «آنها فقط نیستند - آنها زندگی می‌کنند».

پس بیانیه تکناریم در باور سکوت‌شان، بشکنند و تکناریم که شاخه عشقی را که در وجودشان پرورانده‌اند خشک شود. بیانیه یادشان را همواره داشته باشیم و چشمانشان را خیره به امیدی سازیم که فریادرسی هست و خواهد بود تا پیام صدای بی‌صدا و سکوت سنجینیشان را به تک تک مردم برسانند.

همه ما به یاد ۷ تیر ۱۳۶۶ هستیم که باعث به شهادت رسیدن حدود یک ۱۰۰۰ نفر و به جا ماندن ۱۰۰۰ مصدوم و مجروح شیمیایی در این شهر شد و با نبودن تجهیزات لازم تلفات بیشتری را به جای گذاشت. واقعاً آن شهر کوچک که در آن زمان جمعیتی حدود ۲۰/۰۰۰ نفر داشت تا چه اندازه می‌توانست تحمل داشته باشد؟

پس بیانیه فریاد بزنیم و بگوییم،

کجا و چه کسی می‌تواند آن همه آثار تخریبی و تاول‌ها و سوزش‌های بی‌امان چشمان فریبا را که دیگر فروغی نداشتند بر دوش بکشد؟ از دست ما چه برمند آید؟ جز آنکه احساس همدردی کنیم و با فریادهایمان و با صدایی رسا خواستار یاری و طلب کمک برای آنها شویم.

بله:

آن فاجعه درنای بشری پس از جنگ جهانی اول، بزرگترین و وسیع‌ترین حملات شیمیایی در طول تاریخ بود. بکارگیری دو نوع مهم از عوامل شیمیایی در جنگ ایران و عراق، توسط عراق به اثبات رسید.

گاز خردل (سولفور موستار یا عامل تاولزا)

عامل اعصاب (عمدتاً تایون و گاها سومان)

حهوتی پوچشپه‌پی ۱۳۶۶

له یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌رده‌شتبیه نازدیکی‌شیواوه شیمیاباران کراوه‌کان دا

هر چند این دو نوع عامل شیمیایی از نظر نوع علائم کاملاً با هم متفاوتند ولی در کل استفاده از این سلاح‌ها باعث عوارضی بر روی پوست، چشم، ریه، راههای تنفسی و فشارهای روحی - روانی می‌گردد. اما منشاء بسیاری از عوارض عصبی - روانی در جانبازان شیمیایی، تصورات و توهمنات غیرواقعی از نوع بیماری خودتگرانی از بروز عوارض خطernاک و ناشناخته و نیز تأثیر رفتار نادرست اطرافیان در اثر همین توهمنات غلط می‌باشد. بنابراین یکی از مهمترین راههای کاستن از این اضطرابها و افسردگی‌ها، از بین بدن منشاء آن یعنی کسب اطلاعات درست و زدودن توهمنات و تصورات نادرست در مورد عوارض شیمیایی است. بدینی است به تدریج با انتشار این اطلاعات صحیح و علمی باورهای نادرست موجود در اجتماع نیز جای خود را به تصور درست و واقعی از جانبازان شیمیایی خواهد داد و بدین ترتیب نه تنها اطرافیان و افراد اجتماع باعث بروز ناراحتی‌های روحی و روانی برای جانباز نمی‌شوند بلکه می‌توانند در کاستن از این ناراحتی‌ها سهم بسزایی داشته باشند. اما اقدامات انجام شده طی این چند سال:

از سال ۱۳۶۷ به بعد، هیچگونه مراسم و برنامه‌ای برای گرامیداشت قربانیان حادثه برگزار نشده است و از سال ۱۳۸۰ به بعد انجمن دفاع از حقوق مصدومین شیمیایی سرداشت (*ODVCW*) توسط جمعی از جانبازان و خانواده‌های درگلشتنگان و مردم شهر تأسیس شد که تاکنون تلاش‌های خود را جهت هر چه بهتر برگزار کردن این برنامه‌ها انجام داده‌اند و هر ساله یادآور آن می‌شوند و می‌خواهند به کوشش‌هایی که برسانند که ما جان داده‌ایم، جانباز داده‌ایم و شهربمان، شهر قربانی سلاح‌های شیمیایی است و این واقعه جنایتی آشکار بود بر شهربمان.

می‌خواهند فریاد سر دهنده که شهر کوچک ما دو بار مظلوم واقع شده است (به قول آقای رحیم کریمی واحد عضو خانواده‌ای که ۱۰ نفر از اعضاء‌شان در اثر بمباران شیمیایی شهید شده‌اند) یک بار در سال ۶۶ و روز بمباران و بار دیگر در زمان حال که جزء فراموش شدگانیم.

اما در تاریخ ۸۶/۰۰/۰۰ پس از دستگیری «فرانس وان آن رایت» دلال سلاح‌های شیمیایی و محکوم نمودن او به ۱۵ سال حبس در لاهه هلنده به همت کمیته حقوقی انجمن، چه خوغایی به پا شده بود. اشک شوق در چشمان مردم حلقه بسته و بعض دیرینه‌شان در گلو ترکیده بود. آنها شادمانی و پایکوبی می‌کردند و با فریادهایشان می‌خواستند از تمام کسانی که در این راه تلاش کرده بودند و در جلسه‌های دادگاه داخلی لاهه شرکت کرده بودند و با اعتراضات خود خواستار محکومیت او و توجهات بیشتری به مردم مظلوم سرداشت شده بودند، تشکر کنند. اشک شوق آنها حاکی از همه چیز بود و یاد و خاطره ناگوار آن روز شوم و به تصور درآوردن ۷ بمب غول پیکر ۲۵ کیلوگرمی هر لحظه گونه‌های این مردم مظلوم و گمنام را خیس‌تر می‌کرد.

ای کاش می‌شد کاری کرد که هر ساله همایشی در همه شهرهای کشور برپا گردد تا هرگز به دست فراموشی سپرده نشود و در آنجا همه گرد هم آئیم و یک‌دعا شویم و بگوئیم که دوستان داریم و در تمام صحنه‌های زندگی یاورتان.

مسنونان هم آن چنان که تا حال لطفشان را دریغ نکرده‌اند مطمئناً از لحاظ عمرانی- اقتصادی - بهداشت و درمان- فرهنگی و هنری و ... مردم این خطه محروم را با تمام قوا یاری خواهند کرد.

زینب محمودزاده - دانشجوی رشته حقوق

سده‌چاوه : مالپه‌پی گیاره‌نگ

دلا یلی چند بر محکومیت بمباران شیمیایی سرداشت

عثمان مزین

هدف اصلی و اساسی در هر جنگی، بدست آوردن پیروزی است. طرفهای درگیر به اងاء مختلف سعی می‌کنند که در خاتمه‌ی جنگ به عنوان نیروی غالب شناخته شوند.

لذا برای رسیدن به آن از تمامی راهکارها و قابلیت‌های خود استفاده می‌کنند.

جنگ هشت ساله‌ی ایران و عراق از ویرانگرترین جنگ‌های منطقه و دهه‌های اخیر است که آثار سوئی را برای هر دو طرف بر جای

گذاشته است. هر چند آخرازگر بودن کشور عراق و تأیید متجاوز بودن وی طی گزارشات منتشره‌ی سازمان ملل متحد برای مسئول شناختن دولت عراق کافی است اما بررسی اقدامات صورت گرفته توسط حاکمان عراق، علاوه بر افزایش آگاهی نسبت به زوایای آن، موجب خواهد بود تا راهکارهای جهت جلوگیری یا کاهش اقدامات مشابه توسط حاکمان جبار اتخاذ گردد. اگر با دید حقوقی به جنایات صدام حسين و هیأت حاکمه‌ی عراق تحریسته شود، بسیاری از حقایق روشن و طرق جبران خسارات وارده یا راهکارهای مناسب به منظور جلوگیری از تکرار این‌گونه جنایات مشخص می‌شوند.

سلاح شیمیائی چیست؟

در بیشتر نوشته‌ها یا گفته‌ها دو سلاح شیمیائی و بیولوژیک به یک معنا و مفهوم در نظر گرفته و توجه لازم به تفاوت‌های آنها نشده است. هر چند این دو سلاح از لحاظ تیجه‌ی حاصله (کشتار وسیع و دسته‌جمعی) شبیه هم هستند اما از جهات فواید و حقوقی با هم متفاوتند. قبیح استفاده از سلاحهای بیولوژیک و نهی مقررات بین‌المللی بر استفاده از این‌گونه تسليحات شدیدتر است.

«عوامل شیمیائی به ترکیبات اطلاق می‌گردد که در صورت کاربرد مؤثر علیه انسان، حیوان یا گیاه، منجر به مرگ یا ضایعات قابل توجه دائمی یا مؤقتی در ساختار اندامی آنها می‌شود.» اما «مواد بیولوژیکی مشتمل بر ارگانیسم‌های زنده، قطع نظر از ماهیت یا مواد عفونی مشتق شده از آنهاست که باعث بیماری یا مرگ انسانها، حیوانات یا گیاهان می‌شود و اثر آنها برای تحت تأثیر قرار دادن ارگانیسم یک شخص، حیوان یا گیاه، به قدرت تخریبی آنها بستگی دارد.» پس مواد شیمیائی عوامل هستند که بصورت جامد، مایع یا گاز تهیه شده‌اند و انتشار این مواد موجب کشتار و نابودی خواهند شد. تیجتاً از دلیل‌گاه حقوقی نیز استعمال و کاربرد سلاحهای بیولوژیک ارگانیسم‌های زنده یا موادی که توسط مواد بیولوژیکی پخش می‌شود باعث اثرات مذکور خواهند بود. عوامل بیولوژیکیال بصورت باکتری، قارچ، ویروس و یا میکروبی است که خود یا مواد متداشجه از آنان بتدریج موجب نابودی انسان، حیوان یا گیاهان است.

با توجه به وجود و حیات مواد بیولوژیک آنان در درون موجود زنده و جابجایی آن موجود به مناطق مختلف، قابل انتقال و انتشار به مسافت‌های دور هم هستند، اما مواد شیمیائی فاقد این قدرت بوده و صرفاً در مکان توزیع شده موجب کشتار و نابودی خواهند شد. تیجتاً از دلیل‌گاه حقوقی نیز استعمال و کاربرد سلاحهای بیولوژیک مذموم‌تر است.

حسب اعلام کارشناسان مربوطه، تسليحات کشتار جمعی به کار رفته توسط حکومت بعث عراق، از نوع تسليحات شیمیائی بوده‌اند. در ادامه سعی می‌شود اثرات حقوقی استفاده از این‌گونه تسليحات مورد بررسی قرار گیرد.

۱- نقض فاحش حقوق جنگ:

بسیاری از صلح‌طلبان، خواستار رسیدن به دنیایی عاری از جنگ و درگیری هستند لذا آنان در تلاشند تا با تدوین مقررات گوناگون، تحلیلات فراوانی را برای جنگ‌طلبان ایجاد کرده و جنگ را در هر شرایطی منوع سازند. تحقق اهداف و آرزوی قائلین به این دلیل‌گاه در شرایط فعلی محل است و علم حقوق بنا به دلایلی تاکنون توانسته مانع همیشگی در مقابل جنگ‌طلبان ایجاد کند. حقوق جنگ سعی می‌کند جنگ و اصول حاکم بر آن را نظام‌مند کرده و مقررات و اصولی را وضع کند که طرفین درگیر در چارچوب اصول مدونه به جنگ و پیکار با هم پیدا نزنند. پس «حقوق» و «جنگ» به هم تزدیک شده و تا حدودی سر سازگاری پیدا کرده‌اند و مؤید این واقعیت خواهد بود که بروز جنگ و درگیری به معنای کنار گذاشتن حقوق نیست و داشش حقوقی در زمان جنگ نیز تأثیرگذار است.

قاده‌مند شدن جنگ و الزام طوفین درگیر نسبت به رعایت قواعد آن به معنی پذیرش جنگ به عنوان یک واقعیت موجود در نظام بین‌الملل بوده و حقوق جنگ سعی می‌کند از اثرات و خرابی‌های ناشی از جنگ بکاهد و ضمانت‌هایی. هر چند ناجیز، به منظور ایجاد مانع بر سر استفاده از هر‌گونه سلاح و روشی بوجود آورد که موجب کشتار انسانها می‌شود. در یک عبارت، اهتمام «حقوق جنگ» برقراری و تدوین اصول مربوط به «حقوق صلح» است.

میثاق جامعه‌ی ملل و بعدها منشور سازمان ملل متحد به طور صريح کشورها را از توسل به جنگ بر خدا داشته و احکام صادره از دادگاههای «نورنبرگ» و «توکیو» به طور آشکار سرنوشت متوسلین به جنگ و افراد جنگ‌آفریز را رقم زده است. مقررات بین‌المللی جنگ را امری نامشروع می‌داند. تمامی مدارک و اسناد بین‌المللی جنگ را یک جنایت دانسته و تبعاً جنگ‌افروزان نیز جنایتکار شناخته می‌شوند. در تعاقب این‌گونه تغیرات بود که دادگاه جنایتکاران جنگی ایجاد شده و مقررات راجع به منوعیت جنگ را از حالت نوشته خارج و در مقام عمل به اجرا گذاشته شده است. دادگاه جنایتکاران جنگی، برخی از افراد را پشت میز محکمه کشانده و آنان را وادار به جوابگوئی در خصوص جنایاتشان نموده است. حداقل دستاورده دادگاه، دادن درس عبرت به جنایتکارانی است که هنوز بر اریکه‌ی قدرت جلوس کرده‌اند. شرط عقل آن است با مشاهده‌ی عواقب جنایتکاری، نباید قدم در راه جنایتکاران گذاشت؛ البته اگر درس عبرتی باشد.

اهتمام حقوق جنگ در جهت برقراری نزدیکی بین ضروریات جنگ و عواطف و اندیشه‌های صلح‌طلبانه‌ی بشر است تا حدوث جنگ موجب نقض اهداف متعالی انسان نشود.

حه‌وتی پووه‌په‌دی ۱۳۶۶

نه یادی ۲۷ ساله‌ی سه‌دهشتیه تازلیشی‌باوه شیمیاباران کراوهکان دا

به موجب ماده‌ی ۲۲ عهدنامه‌ی چهارم کنفرانس لاهه (سال ۱۹۰۷) متخاصلان حق ندارند هر وسیله‌ای که دلشان خواست برای زیان رساندن به دشمن به کار بیند و بند اوی ماده‌ی ۳ پروتکل اول ۱۹۷۷، الحقی به کنوانسیون‌های چهارگانه‌ی ۱۹۴۹ ژنو تصريح می‌کند که در هر درگیری و جنگ مسلحانه، طرفهای درگیر در انتخاب روش‌ها یا وسایل جنگی دارای اختیار مطلق و نامحدود نیستند. طبق مقررات مختلف حقوق بین‌الملل در صورتی که ضرورت توسل به جنگ با ملاحظات انسانی برخورد کند این ضرورت کنار گذاشته شده و خواسته‌ها و ملاحظات انسانی ارجح است و انتخاب توسل یا عدم توسل به جنگ به صلاحیت حاکمان و متخاصلان گذاشته نمی‌شود. بن‌ش استفاده از تسليحات شیمیایی که موجب کشته شدن وسیع افراد و نیروها خواهد بود از موارد نقض حقوق مخاصمات مسلحانه است که عواطف انسانی اجازه‌ی استفاده از آنها را نمی‌دهد.

استعمال این گونه سلاح‌ها دهنکجی به احساسات و عواطف جامعه‌ی انسانی تلقی می‌شود.

۲- منوعیت ایجاد بلا و مصائب زائد:

اصل مذکور مانع استفاده از هر گونه سلاح خطناک در جنگ است. استفاده از سلاح هایی که باعث ایجاد درد و رنجهای زائد و غیرضروری در نیروهای مقابل گردد منع شده است. هدف عملده‌ی کاربرد اسلحه در جنگ جلوگیری از پیروزی نیروی خواهد داشت و شکست دادن وی است؛ چنانچه در زمان جنگ آسیب و رنجی به نیروهای دشمن وارد گردد که با این هدف نامتناسب بوده و آثار اسلحه‌ی بکار رفته به زمان بعد از درگیری سرایت نماید، با لحاظ این واقعیت که مصائب ایجاد شده صرفاً محدود به زمان درگیری نبوده، غیرضرور و زائد محسوب می‌گردد.

در تأیید این ادعا بند ۲۵ پروتکل حدالذکر اشعار می‌دارد: « منوعیت بکارگیری سلاحها و پرتتابشونده‌ها و مواد و همچنین روش‌های جنگی به نوعی که بلاز ایجاد کند. »

حتی اکر پینیریم که کشنن نیروی مقابله‌ی هدف اصلی و منع نشده‌ی جنگ است، آیا ایجاد سوختگی‌های شدید، تاول‌های دردناک، از دست دادن بینایی، تهوع، سرفه‌های شدید و درآور، مشکلات حاد رویی، مرگهای سخت و جانکاه و نایبودی اعصاب و روزان که در اثر بمباران شیمیائی بوجود می‌آیند برای پیشبرد جنگ ضروری و لازم است؟ این اثرات لازمه‌ی جنگ و درگیری نبوده بلکه زائد و غیر ضرور هستند. هر چند کشنن و سلب حیات صراحتاً منوع نشده، اما حقوق بین‌الملل عرفی کشنن نیروهای متخاذم و دشمن را در هر شرایطی نمی‌پنیرد. به طریق اولی ورود خدمات زائد که موجب مرگ تدریجی می‌شوند و به برخی از آنها اشاره شد، اتفیح است. ورود خسارات غیر ضرور در اثر عملیات جنگی امری غیر قانونی و سلاحهای شیمیائی خسارات وارد بی‌پایانی را به بار می‌ورد که خسارات وارد بیشتر از منافع نظامی است.

۳- عدم لحاظ تنافوت بین نظامیان و غیر نظامیان:

« جنگ به هیچ وجه رابطه‌ی انسان با انسان نیست، بلکه رابطه‌ی افراد دشمن به گونه‌ای اتفاقی دشمن یک‌لیگر شده‌اند و این نه به عنوان دو انسان بلکه به عنوان شهروند، نه به عنوان اعضاء یک میهن بلکه به عنوان مدافع. ۳» در جریان جنگی که دو دولت با هم درگیر شده و رزمندگان و نیروهای نظامی خود را برای جنگ به جبهه‌ها گسیل داشته‌اند، افراد غیر نظامی که رزمنده نیستند دخالتی نداشته و نباید آثار جنگ که طبعاً سوء است دامنگیر آنها شود. طبق مقررات وضع شده در سال ۱۸۷۴ (کنفرانس بروکسل) و سالهای ۱۸۹۹ و ۱۹۰۷ (کنفرانس لاهه) کشورهای متخاذم ملزم شده‌اند که از سرایت جنگ به افراد غیر نظامی خودداری کرده و افراد غیر نظامی را از صحنه‌ی درگیری خارج نمایند. علاوه بر آن از گسترش جبهه‌های جنگ به مناطق مسکونی منع شده‌اند.

مضاف بر آن کشوری که در یک یا چند جبهه درگیر است و تمامی نیروی خود را مصروف جبهه‌های مورد نظر می‌کند چنانچه به ناکاه و از نواحی دیگر مورد حمله قرار گیرد با توجه به غیر قابل پیش‌بینی بودن آن حمله شرایط دشواری بوجود می‌آید؛ مخصوصاً اگر منطقه‌ی مورد حمله، مسکونی و افراد حاضر در آن نیز غیر نظامیان باشند؛ با لحاظ عدم آمادگی غیرنظامیان برای مواجهه با این رخداد حمله به آنان بسیار ناپسند خواهد بود. کشور متخاذمی که در اثر حمله به مناطق غیر نظامی و کشتار افراد غیر رزمنده برای خود پیروزی‌پایی را کسب کرده باید این پیروزی را موجب ردالت بداند نه دلیل مباهات.

حملات نظامی بیشتر به قصد تصرف سرزمین دشمن یا باز پس‌گیری مناطق خود که قبلاً از دست داده صورت می‌گیرد. اگر از بعد نظامی قفسیه مورد برسی قرار گیرد؛ حمله به شهرستان مزدی سودشت به قصد بازپس‌گیری مناطق خود که قبلاً از دست داده صورت می‌گیرد. اینکه حتی یک نفر از نیروهای عراقی وارد این شهر نشده، آن را تصرف نکرده، فراتر از این نیروهای عراقی فاقد برنامه‌ای برای ورود به خاک ایران در سال ۶۶ بوده‌اند، لذا قصد تصرف آن را نداشته‌اند. حکومت عراق در حمله به سردشت دارای مقاصد دیگری بوده است. موارد زیر از آن جمله‌اند: اثبات عصیت بعضی، دشمنی دیرینه با ملت کرد، ایجاد سردرگمی در بین نظامیان ایران، کاستن از توجه نیروهای ایرانی به جبهه‌های جنوب که در آن جبهه‌ها نیروهای عراقی شکسته‌های فجیعی را متهم شده‌اند و ...

اصطلاح «غیر نظامی» به طور مرسخ تفسیر و بایل در آن «موقعیت» مورد لحاظ قرار گیرد. اعضاء نیروهای مسلح و نیروهای مدافع که بدلیل جراحت، بیماری،

مرخصی و ... دست از جنگ کشیده‌اند را دربرگرفته و نیروهای پلیس و یا نیروهای دفاعی محلی هم غیر نظامی تلقی می‌شوند. لذا هرگاه جمعیت غیر نظامی مورد تجاوز یا حمله قرار گیرد از لحاظ مقررات حقوق بین‌الملل جرم جنایات جنگی ارتکاب پیدا کرده است. در صورت استفاده از سلاحهای شیمیائی، با توجه به تابودی و مصدومیت تمامی افراد حاضر، به سختی می‌توان از ورود صدمه به غیر نظامیان خودداری کرد و تفکیک غیر نظامیان از نظامیان غیرممکن خواهد بود. معمولاً افراد نظامی آموخته‌های لازم و کافی درخصوص نحوه مواجهه با سلاحهای شیمیائی را فرا گرفته‌اند اما غیر نظامیان فاقد آگاهی و دانش مرتبط هستند. نتیجتاً افراد غیر نظامی در برابر حملات شیمیائی آسیب پذیرتر خواهند بود.

حسب اعتراضات و اظهارات مقامات عراقی، گزارش‌های منتشره توسط هیأت‌های خارجی، مدارک و اسناد سازمان ملل و ... بیشترین مناطق مورد حمله بوسیله‌ی گازهای شیمیائی مناطق غیر نظامی و مسکونی بوده و در موادی که به اهداف نظامی حمله شده اغلب افراد غیر نظامی دچار صدمه شده‌اند. در حالیکه حتی یک گزارش مبنی بر استفاده نیروهای ایرانی از این گونه تسلیحات واصل نشده است.

مخلص کلام اینکه:

صدام حسین و اعوان وی به شهراهی عراقی هم رحم نکرده و در شدیدترین حمله شهر حلیچه را با خطرناکترین و پیشرفته‌ترین نوع کاز خردل بمباران کرده است. کشور ایران با اعزام مصدومین شیمیائی به کشورهای اروپایی علاوه بر مداوای آنان، سعی کرده جهانیان را با جنایات صورت گرفته علیه ایرانیان آشنا کند. مسئولین ایرانی در برگزاری کنفرانس بین‌المللی خلع سلاح شیمیائی در پاریس (ژانویه ۱۹۶۹) نقش مؤثری داشته و اقدام به افشاگری نمودند. این افشاگری‌ها نقش سازنده‌ای در انعقاد کنوانسیون ۱۹۹۳ پاریس درباره منع توسعه، تولید، ذخیره‌سازی و بکارگیری سلاحهای شیمیائی و لزوم انهدام آنها داشت. هر چند این کنوانسیون کشورها را ملزم به نابودی کامل تسلیحات شیمیائی نمی‌کند اما گامی است موثر در راستای نیل به جهان عاری از سلاح شیمیائی.

وقع مقررات بین‌المللی کشور ایران و زیان دیدگان ایرانی می‌تواند به اتهام جنایات جنگی و جنایت ضد بشریت علیه صدام حسین و اعضاء حکومت بعثت اقامه‌ی دعوای کنند و شاهد محکمه‌ی صدام در یک دادگاه بین‌المللی باشند. به موجب مواد ۱۱، ۱۲ و ۱۳ اساسنامه‌ی دادگاه صدام، شهروندان غیر عراقی نیز قادر به طرح شکایت در دادگاه فعلی صدام حسین هستند. گذشته از آن؛ چنانچه شکایت ایرانیان مورد پذیرش و رسیدگی آن دادگاه قرار نگیرد میتوان تقاضای استرداد صدام حسین به ایران و محکمه‌ی وی در یک دادگاه داخلی را نمود. متأسفانه تاکنون نه در زمان جنگ و نه پس از جنگ این مهم انجام نشده؛ حتی پس از سقوط و دستگیری صدام نیز وضع بر همین منوال بوده؛ در حالیکه حسب شنبیده‌ها ایرانیان مقیم کویت که از حمله عراق به آن کشور متضرر شده خرامت خود را دریافت کرده‌اند.

اگر بسیاری از کشورهای قدرتمند بدلیل سکوت در قبال استفاده‌ی حکومت صدام از تسلیحات شیمیائی در جنگ علیه ایران و شهروندان عراقی مورد سرزنش ایرانیان قرار گرفته و بدلایل مختلف آن کشورها را شریک جرم و مشوق صدام در ارتکاب جرائم اینچنین گستره می‌دانیم باشد متولیان امر را که در شرایط فعلی و با توجه به در اختیار داشتن تمامی مدارک و امکانات از طرح شکایت علیه صدام خودداری می‌کنند نیز به همان اتهام مورد بازخواست و مؤاخذه قرار داد. آزاداندیشان و صلح‌طلبان جهان و صدمه‌دیدگان ایرانی بمبارانهای شیمیائی که نزدیک به یکصد هزار نفر از آنان زنده بوده و در حال تحملدرد و رنج هستند قضاؤت صحیحی در مورد عدم درایت و فرستت سوزی‌های ما نخواهند داشت.

به موجب ماده‌ی ۲ کنوانسیون منع بکارگیری سلاحهای شیمیائی مصوب ۱۹۲۵ میلادی استفاده از تسلیحات شیمیائی حتی در جبهه‌های جنگ و علیه نیروهای نظامی منع و استفاده کنندگی از آن قابل تقبیب است پس به طریق اولی استفاده از این تسلیحات در مناطق مسکونی قبیح‌تر است. علی‌ایحال روشن است که جنایات صورت گرفته علیه مردم سرداشت فاجعه‌ای است بس عظیم و هدف اصلی این انجمان علاوه بر احتماق حقوق کشته شدگان و مصدومین، آشنازی جهانیان با فاجعه و جلوگیری از تکرار آن در دیگر نقاط است.

*** مدرس دانشگاه و دبیر کمیته‌ی حقوقی انجمن دفاع از حقوق مصدومین شیمیائی سردشت (odvcw mozayyan@hotmail.com) منابع:

۱- حسین علایی، تاریخچه‌ی کاربرد جنگ افزارهای شیمیائی، مجموعه‌ی مقالات، آذرماه ۱۳۷۱، دانشکده‌ی فنی دانشگاه تهران. ص۲

۲- Rauch «*Biological warfar*» Encyclopedia of public international law, 1982, Vol. 3, p. 45

۳- شارل روسو، حقوق مخاصمات مسلحانه، ترجمه‌ی سید علی هنجنی، نشر خدمات حقوق بین‌الملل ایران، چاپ اول، زمستان ۱۳۷۰، تهران، ص ۱۰. (به نقل از ژان ژاک روسو در کتاب قرارداد اجتماعی)

حەوتى پۇوشپەدى ۱۳۶۶

ئە يادى ۲۷ ساڭھى سەردىشىتىيە تازىيىشىواوه شىمياباران گراوەكان دا

۱۱۳ شەھىدى شىميابارانى ۷ ئى پۇوشپەرى ۱۳۶۶ شارى سەردىش

۱	حوسىن فەتناتىخى	گۈلى كەرەمى	۳۱	مەلا عەبدۇلباقى واعزى
۲	مەلا عەبدۇلباقى واعزى	عايشە قادرى	۳۲	عەبىدەت ئەمەن كاكى
۳	عەبىدەت ئەمەن كاكى	فاتىھە جەدداد	۳۳	رەحيم كەريميان
۴	رەحيم كەريميان	فاتىھە دىيانى	۳۴	رەحمان بەزىچى
۵	رەحمان بەزىچى	ناھىيە شىخى	۳۵	ئېبرايىم عەدانەت
۶	ئېبرايىم عەدانەت	عەبىدووللا مەعروفى	۳۶	رەحيم پەناھى
۷	رەحيم پەناھى	حەسەن ئەحمدە پەنجە	۳۷	مەحمۇد عەزىزى
۸	مەحمۇد عەزىزى	حوسىن كەرىم ئېزىز	۳۸	ئەبوئەر شەھىمامى
۹	ئەبوئەر شەھىمامى	رسوول رسوول زادە	۳۹	ھوشەنگ حەيدەرى
۱۰	ھوشەنگ حەيدەرى	عەبىدووللا مەينايى	۴۰	مەحمدەد مەحمدەنەمەن
۱۱	مەحمدەد مەحمدەنەمەن	مەھەممەد مەلۋانى	۴۱	حاجى كەسرايى
۱۲	حاجى كەسرايى	ناسىر مەلۋانى پۇور	۴۲	عوسمان عەلى پۇور
۱۳	عوسمان عەلى پۇور	مالماڭ جەتكەلەووست	۴۳	رەحمان سالچ پۇور
۱۴	رەحمان سالچ پۇور	كۆلسوم فەتناتىخى	۴۴	خۇورشىد كەردەمى
۱۵	خۇورشىد كەردەمى	شەھىن كەرىمە واحد	۴۵	خۇورشىد جەتكەلەووست
۱۶	خۇورشىد جەتكەلەووست	خەزىزەن جەتكەلەووست	۴۶	فەرىدىيون جەتكەلەووست
۱۷	فەرىدىيون جەتكەلەووست	فەرىدىيون جەتكەلەووست	۴۷	زەرەن ئەسەد زادە
۱۸	زەرەن ئەسەد زادە	خاتۇن خەدرىائى	۴۸	زەرەن ئەسەد زادە
۱۹	زەرەن ئەسەد زادە	لەپەن ئەسەد زادە	۴۹	زەرەن ئەسەد زادە
۲۰	زەرەن ئەسەد زادە	سەھىپەن ئەسەد زادە	۵۰	سەھىپەن ئەسەد زادە
۲۱	سەھىپەن ئەسەد زادە	عىسىمەت ئەسەد زادە	۵۱	جەمیلە ئەسەد زادە
۲۲	جەمیلە ئەسەد زادە	شەوكەت فەيزە	۵۲	جەھەن ئەسەد زادە
۲۳	جەھەن ئەسەد زادە	تەويىد پېر خىرى	۵۳	خەنەنەن ئەسەد زادە
۲۴	خەنەنەن ئەسەد زادە	حوسىن شەكتۈرى	۵۴	خەنەنەن ئەسەد زادە
۲۵	خەنەنەن ئەسەد زادە	عەبىدووللا قادرى	۵۵	حەسەن سالچ پۇور
۲۶	حەسەن سالچ پۇور	رسوول ئەپىنى	۵۶	پېزۇت غەيورى ئىيا
۲۷	پېزۇت غەيورى ئىيا	عەزىز ئەسەد زادە	۵۷	سەبىكەن ئەسەد زادە
۲۸	سەبىكەن ئەسەد زادە	حاجى رسوول ئەرىمانى	۵۸	سەبىكەن ئەسەد زادە
۲۹	سەبىكەن ئەسەد زادە	حاجى عومەر مەحمدەد دىيان	۵۹	تازدار خەزىنەيان
۳۰	تازدار خەزىنەيان	مەلا مەحمدە سالچ رۆستەمى	۶۰	عايشە سالچ زادە ئەقلەدم

حەوتى پووشپەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالەي سەردىشتىيە تازلىشىۋاوه شىمياپاران كراوهەكان دا

ئەو تەنپىبا ناوى ئەو شەھىدانىدە كە لەلايدن (بنىاد شەھىد و امور اىياڭىز) ئى شارى سەردىشت ناويان تۇمار كراوه ، بەلام بە دەيان شەھىدى دىكەمان لە شار و ناوجاچى

سەردىشتدا ھەن كە تا ئىستا لەلايدن هىچ ئىدارە و ئۆرگانىكەوە نەناسراون.

سەرچاود: بىلەكراوهى (استاد يادوارە شەھدەي شىمياپاران شهرستان سەردىشت)

۱۴ ئى پووشپەرى ۱۳۸۵ - سەردىشت

وېنەكانى بۇمبارانى شىمياپاران سەردىشت

حەوتى پووشەرى ۱۳۶۶

لە يادى ۲۷ سالەي سەرەدەشتىيە نازلىشىيواوه شىميا باران كراوهەكان دا

ئەم شارە هەر بەسەوزى دەمىيىتەوە.

نووسىنى : مۇكريان نستانى

ئەم شارە هەر بەسەوزى دەمىيىتەوە.

۱

سەردىھىت!

بىرىنچىكى ھەميشە بەزىانە
لە بىرگىردىنەودى كورد و
لە ئاخى مېڭۈو دا.
بە سەوزى مانەودى

خەدۇنى دارستان و باخچەكانى شار
دواى ئەھرىباران،
خەتىكى راست و چەپى ھىنا
بەسەر ھىۋاى،
خۇنۇنىزىانى دەرىش و بىزۈو دا.

۲

ھىچ بوركائىكى
ودك دوا زىيکەي كانىيەكى ئەھراويىكراو
دلى چىا ناھەزىنى.

ئەم تاوانە،
ھەر وا بىن سزا نامىيىتەوە.
ئەمشىدو ئەم ئازارە، لە ناختىدا ھەنگەرە
بەيانى كە خۇرەھلات،
ھەممۇ كوردىستان دەتلاؤنىيىتەوە.

لایه لایه

بیّدنهنگ،
بیّدنهنگ تکایه

تکایه ئەھ شەو بیّدنهنگ بن
گوئ راگرن بۇ لایه لایی ئەمشۇر

لە لانگ دا

تەنیایی خۇھ (ادەزىنە)
غەرپىي خۇھ لە خەو دەكەن

بىكەسىشىم

لە جۇلۇنە دا دەنۈينە
چۈرى مالەكتان كۆكەن

گويم بۇ راگرن
مەنۇون جارى

ھەتا ئەۋان دەھەن دەكەن

كامران شاشەعى

٢٧

پۇوشپەردى

١٣٦٦

٢٧

سلاو لە شەھیدانى بۇ مبارانى شىميايى سەردەشت و
ھەممۇ شەھیدانى كوردىستان

(ھەمان نەقشى)

كۆكىنەوه و ئامادە كىرىنى رەھمان نەقشى

پۇوشپەردى ٢٧١٧ / جولاي ٢٠١٤